

BNP Paribas Fortis NV Jaarverslag 2014

Inleiding

Het Jaarverslag 2014 van BNP Paribas Fortis omvat zowel de geauditeerde Geconsolideerde als Niet-geconsolideerde Jaarrekeningen, voorafgegaan door het verslag van de Raad van Bestuur, het bericht van de Raad van Bestuur en een Verklaring van Deugdelijk Bestuur, inclusief de samenstelling van de Raad van Bestuur. De geauditeerde Geconsolideerde Jaarrekening 2014 van BNP Paribas Fortis, met de vergelijkende cijfers over 2013, en opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie, worden gevolgd door de geauditeerde Niet-geconsolideerde Jaarrekening 2014 van BNP Paribas Fortis NV, opgesteld in overeenstemming met het Belgisch Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekeningen van kredietinstellingen.

Alle bedragen in de tabellen van de Geconsolideerde Jaarrekeningen staan in miljoenen euro, tenzij anders aangegeven. Alle bedragen in de tabellen van de Niet-geconsolideerde Jaarrekeningen staan in duizenden euro, tenzij anders aangegeven. Omdat de cijfers afgerond zijn, kunnen er geringe verschillen optreden met al eerder gepubliceerde cijfers. Er zijn bepaalde herclassificaties gedaan met betrekking tot de jaarrekeningen van het voorgaande jaar zodat ze vergelijkbaar zijn met dit Jaarverslag.

In de Geconsolideerde Jaarrekening verwijst BNP Paribas Fortis naar de geconsolideerde situatie van BNP Paribas Fortis NV, tenzij anders aangegeven. In de Niet-geconsolideerde Jaarrekening verwijst BNP Paribas Fortis naar de niet-geconsolideerde situatie van BNP Paribas Fortis NV, tenzij anders aangegeven.

Alle informatie in het Jaarverslag 2014 van BNP Paribas Fortis heeft betrekking op de statutaire Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening en bevat niet de contributie van BNP Paribas Fortis aan de geconsolideerde resultaten van de Groep BNP Paribas, die te vinden zijn op de BNP Paribas website: www.bnpparibas.com.

Het Jaarverslag 2014 van BNP Paribas Fortis is beschikbaar op de website: www.bnpparibasfortis.com

Inhoudstafel

Inleiding	3
BNP Paribas Fortis Geconsolideerd Jaarverslag 2014	7
Verslag van de Raad van Bestuur	8
▪ Inleiding door de Voorzitter en de CEO	8
▪ Degelijke bedrijfsprestaties in een ongunstige economische en financiële omgeving	10
▪ Core business	11
▪ Liquiditeit en solvabiliteit	28
▪ Voornaamste risico's en onzekerheden	28
Bericht van de Raad van Bestuur	29
Verklaring inzake corporate governance	30
BNP Paribas Fortis Geconsolideerde Jaarrekening 2014	43
▪ Resultatenrekening op 31 december 2014	44
▪ Overzicht van het nettoresultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	45
▪ Balans op 31 december 2014	46
▪ Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014	47
▪ Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014	48
▪ Kasstroomoverzicht op 31 december 2014	49
Toelichting op de Geconsolideerde Jaarrekening 2014	51
1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis	52
1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving	52
1.b Segmentrapportering	53
1.c Consolidatie	53
1.d Financiële activa en financiële verplichtingen	58
1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit	68
1.f Materiële en immateriële vaste activa	70
1.g Leaseovereenkomsten	71
1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	72
1.i Personeelsvoordelen	72
1.j Op aandelen gebaseerde beloningen	74
1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen	75
1.l Actuele en uitgestelde belastingen	75
1.m Kasstroomoverzicht	76
1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag	76

2	Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2014	78
2.a	Nettorente-baten	78
2.b	Commissie-baten en -lasten	79
2.c	Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	80
2.d	Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde	81
2.e	Nettobaten uit overige activiteiten	81
2.f	Risicokost	82
2.g	Vennootschapsbelasting	84
3	Segmentinformatie	85
3.a	Operationele segmenten	86
3.b	Informatie per operationeel segment	87
3.c	Land-per-landrapportering	88
4	Risicobeheer en solvabiliteit	89
4.a	Risicobeheerorganisatie	89
4.b	Risicometing en -categorieën	91
4.c	Solvabiliteit	93
4.d	Krediet- en tegenpartijrisico	97
4.e	Marktrisico	115
4.f	Operationeel risico	128
4.g	Compliance- en reputatierisico	129
4.h	Liquiditeits- en herfinancieringsrisico	131
5	Toelichting op de balans op 31 december 2014	133
5.a	Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	133
5.b	Financiële hedgingderivaten	138
5.c	Voor verkoop beschikbare financiële activa	139
5.d	Meting van de reële waarde van financiële instrumenten	141
5.e	Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen	151
5.f	Interbankverrichtingen en leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	152
5.g	Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten	153
5.h	Schuldbewijzen en achtergestelde schulden	156
5.i	Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	157
5.j	Actuele en uitgestelde belastingen	157
5.k	Overlopende rekeningen en overige activa/verplichtingen	160
5.l	Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast	161
5.m	Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen	164
5.n	Goodwill	166
5.o	Voorzieningen voor risico's en kosten	169
5.p	Overdrachten van financiële activa	169
5.q	Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen	171
6	Financierings- en garantieverbintenissen	174
6.a	Verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen	174
6.b	Door ondertekening verstreckte garantieverbintenissen	174
6.c	Overige garantieverbintenissen	175

7	Personeelskosten en personeelsvoordelen	176
7.a	Personeelskosten van personeelsvoordelen	176
7.b	Verplichtingen voor personeelsvoordelen	176
7.c	Andere langetermijnvergoedingen	182
7.d	Ontslagvergoedingen	183
8	Bijkomende informatie	184
8.a	Consolidatiekring	184
8.b	Bedrijfscombinaties	190
8.c	Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	192
8.d	Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis	194
8.e	Verbonden partijen	197
8.f	Minderheidsbelangen	200
8.g	Significante beperkingen in dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen en joints ventures	201
8.h	Gestructureerde entiteiten	202
8.i	Balansgegevens per looptijd	205
8.j	Gestructureerde kredietinstrumenten	207
8.k	Blootstelling aan soeverein schuldenrisico	209
8.l	Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs	212
8.m	Voorwaardelijke activa en verplichtingen	213
8.n	Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren	216
8.o	Retrospectieve impact van IFRS 11	217
8.p	Gebeurtenissen na de verslagperiode	220
8.q	Bijkomende informatie over de effectiseringstransacties Bass en Esmée	220
	Verslag van het college van erkende commissarissen	225
	BNP Paribas Fortis Jaarverslag 2014 (Niet-geconsolideerd)	229
	Verslag van de Raad van Bestuur	230
	Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar	234
	Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen	235
	Informatie over transacties tussen verbonden partijen	237
	BNP Paribas Fortis Jaarrekening 2014 (Niet-geconsolideerd)	243
	Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de Niet-geconsolideerde Jaarrekening	302
	Verslag van het college van erkende commissarissen	307
	Overige informatie	311

BNP Paribas Fortis Geconsolideerd Jaarverslag 2014

Verlag van de Raad van Bestuur

Inleiding door de Voorzitter en de CEO

Hoewel 2014 een jaar van uitdagingen was, slaagde BNP Paribas Fortis er toch in solide resultaten neer te zetten. We boekten een nettowinst van EUR 1.246 miljoen, in vergelijking met EUR 637 miljoen in 2013.

De nooit eerder geziene lage rentevoeten, lage inflatie en zwakke economische groei weerhielden er ons niet van om het hele jaar sterk op de klant te focussen met als resultaat dat:

- de totale deposito's bij Retail Banking in België met 5,1% toenamen tot EUR 106 miljard;
- de leningen aan klanten goed waren voor een stijging van 2,1% tot EUR 88 miljard, waarbij we vooral een toename zagen in de leningen aan particulieren, terwijl die aan kmo's goed standhielden.
- we de kosten onder controle wisten te houden, ondanks de jaarlijks toenemende belastingen en strenge reglementaire vereisten;
- de risicokost laag was.

We leven in een wereld die snel verandert. Technologische ontwikkelingen, nieuwe communicatiemethoden, de verspreiding van digitale tools, een eindeloze toevloed van informatie en het steeds grotere belang van sociale media in zowel het privé- als het bedrijfsleven bieden het grote publiek een brede waaier van keuzemogelijkheden om hun financiële zaken te regelen. Dat vormt een belangrijke uitdaging voor de banken, die verankerd zijn in alle domeinen van de samenleving. We moeten ons aanpassen aan, en ook anticiperen op de behoeften en wensen van onze klanten. In 2014 werkte BNP Paribas Fortis een strategisch plan uit om de bank in staat te stellen die nieuwe uitdagingen aan te gaan. We gingen daarbij uit van enkele basisprincipes die ons moesten helpen om ons van de concurrentie te onderscheiden in al onze activiteiten en initiatieven: (1) De klanten resoluut centraal stellen; (2) Het iedereen zo eenvoudig mogelijk maken; (3) Durven innoveren; en (4) Streven naar waarde voor de bank en voor de hele maatschappij.

Ons hoofddoel is de voorkeursbank van onze klanten te zijn. De klanten in staat stellen om met ons te interageren via hun favoriete kanaal is in dat opzicht van cruciaal belang. Om hen nog meer ten dienste te staan, hebben we vanaf oktober 2014 de openingsuren van onze kantoren aangepast, met avond- en zaterdagopeningen. Bovendien hebben we in ons netwerk meer nadruk gelegd op advies.

We brachten dit jaar een reeks nieuwe digitale ontwikkelingen op de markt, die eenvoud combineren met gebruiksvriendelijkheid. Het producten- en dienstengamma van Hello bank!, onze 100% mobiele bank, werd verder uitgebreid met onder meer een prepaidkaart, een kredietkaart en een consumentenkredietaanbod. Hello bank! is nu stevig gepositioneerd als lifestylemerk. Verder openden we ook pop-upstores in Antwerpen en Brussel, die bijzonder populair bleken.

Van de vele initiatieven die de bank in 2014 heeft genomen om de reële economie te ondersteunen, verdient onze 'Boost uw Business'-actie toch wel een bijzondere vermelding. Met die actie richtten we ons specifiek tot zelfstandigen, ondernemers en vrije beroepers. Ze omvatte een indrukwekkende reclamecampagne en combineerde vereenvoudigde kredietverleningsprocedures met advies van specialisten en ondersteuning van de sectorfederaties.

We denken dat het in de strikt gereguleerde banksector nog altijd mogelijk is om groei te creëren via innovatie en het gebruik van nieuwe technologieën, op voorwaarde dat die in het belang van de klanten worden geïmplementeerd. Innovatie betekent eigenlijk kansen benutten, sterke inzichten hebben in de echte behoeften van de klant, en dat combineren met een diepgaand begrip van de nieuwe technologieën om op basis daarvan nieuwe ideeën bedenken. Om een innovatiecultuur in onze organisatie tot stand te brengen, hebben we in 2014 'Home for Innovation' gecreëerd. De opdracht van die afdeling van innovatiespecialisten bestaat erin in de hele bank op zoek te gaan naar nieuwe ideeën en onze verschillende businesses te helpen om ze verder uit te werken. Daarnaast hebben we in acht Business Centres 'Innovation Hubs' opgericht, waar zeer gespecialiseerde Client Relationship Managers en Credit Officers klanten uit innovatiegerichte sectoren producten en diensten op maat kunnen aanbieden. Onze partnerships met Co.Station en MyMicroInvest maken ook deel uit van dat raamwerk waarin innovatie centraal staat.

We verwachten dat 2015 opnieuw een jaar van uitdagingen wordt. Toch zouden de export stimulerende dollar-eurowisselkoersen en de lagere energiekosten op langere termijn een positief effect kunnen hebben op de economie en op de bank.

We blijven ons inzetten om onze klanten tevreden te stellen en bedanken hen voor het vertrouwen dat ze in ons hebben. Met onze professionele vaardigheden blijven we bovendien de economie ondersteunen. Dat doel zullen we in 2015 nastreven om een bank op te bouwen waarin onze klanten nog meer vertrouwen kunnen hebben. We willen van deze gelegenheid ook gebruikmaken om onze medewerkers te bedanken voor de inspanningen die ze dagelijks leveren om het succes van BNP Paribas Fortis te verzekeren. In 2015 blijven we ernaar streven om de voorkeursbank te zijn waarop zowel medewerkers als klanten altijd kunnen vertrouwen.

Max Jadot
Chief Executive Officer

Herman Daems
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Degelijke bedrijfsprestaties in een ongunstige economische en financiële omgeving

De economische context in 2014

De Europese economische groeivertraging, die in 2010 werd veroorzaakt door de crisis van de overheidsschulden, bereikte in het tweede kwartaal van 2013 duidelijk een dieptepunt. Sindsdien is er enige verbetering merkbaar, hoewel de groeicijfers nog steeds zeer bescheiden blijven. Het BBP van de eurozone lag in 2014 0,9% hoger dan een jaar eerder. De Belgische economie kende een gelijkaardig verloop, met een laagtepunt tijdens het eerste kwartaal van 2013, toen de groei van het BBP nog licht negatief was. Sinds dat moment vertoonde de binnenlandse consumptie een momentum waardoor het BBP in 2014 1% hoger lag dan in 2013. De gezinsconsumptie groeide in 2014 zelfs met 1% dankzij de heropleving van het consumentenvertrouwen. Bovendien bleven de woningprijzen vrijwel stabiel, daar waar de grondprijzen verder stegen, een trend die ook al in de vorige jaren merkbaar was.

Wat de overheidsfinanciën betreft, was 2014 in de eurozone een nogal moeilijk jaar, ook al boekten enkele landen vooruitgang, vooral diegene die het ergst door de crisis waren getroffen en steun ontvingen van Europa en het IMF. De gemiddelde overheidsschuld in de eurozone nam toe tot 95% van het BBP, een forse verslechtering ten overstaan van de 65% van vóór de financiële crisis in 2008. In België zijn na lange discussies op het niveau van de Europese Commissie en Eurostat verschillende vroegere kredieten met staatsgarantie aan de overheidsschuld toegevoegd, zodat de schuldratio van de overheid boven de 100% uitkwam. Het Belgische overheidstekort liep in 2014 op tot 3,3%. Het blijft de bedoeling van de regering om in 2015 een structureel evenwicht te bereiken, maar dat kan erg moeilijk zijn, tenzij de economie fors aantrekt.

Hoewel de economische omstandigheden in 2014 lichtjes verbeterden, stoot een echte economische ommekeer op structurele tegenwinden. De werkloosheid kampt met een enorme uitdaging, vooral in de perifere landen. De werkloosheidsgraad in de eurozone bedraagt nog steeds een ontzettend hoge 11,5% en de jeugdwerkloosheid loopt op tot nagenoeg 24%. Bijna één op de vier jongeren in de eurozone is nu werkloos. In België steeg de werkloosheidsgraad tot 8,5%, terwijl de jongerenwerkloosheid in de buurt van 22% uitkwam. De nieuwe regering is gestart met de aanpak van een aantal structurele problemen, waaronder bijvoorbeeld een belangrijke herstructurering van het pensioenstelsel, maar de volledige impact van deze maatregelen zal pas op termijn zichtbaar zijn.

De kredietvoorwaarden in België blijven gunstig, want de interestvoeten bereikten nieuwe laagten, zowel voor gezinnen als voor bedrijven. Toch vertaalde de zwakke economische context zich opnieuw in een kleinere kredietvraag, zoals dat ook al in de vorige jaren het geval was. Bijgevolg daalde de kredietverlening aan niet-financiële ondernemingen lichtjes, terwijl de leningen aan gezinnen stabiliseerden dankzij het dynamische kredietbeleid voor gezins aankopen. De dalende langetermijnrente gaf ook aanleiding tot een massale herfinanciering van woonkredieten. Op het niveau van de eurozone bleef de kredietverlening door financiële instellingen verder dalen, in lijn met de trend van de voorbije vijf jaar. Dit verschil in evolutie van de kredietverlening heeft te maken met de omvangrijke balanssanering van de banken in België sinds 2008, daar waar andere landen op dat vlak nog inspanningen moeten doen. Vooral in de Zuid-Europese landen, die een forse inkrimping van de kredietverlening kenden, bevinden de banken zich in een uitdagende situatie, zoals bleek uit de Asset Quality Review van de ECB in november 2014. De meerderheid van de banken die niet voldeden aan de stress-tests (ruwweg 10% van de geanalyseerde banken) zijn immers in Zuid-Europa gevestigd.

Door de zwakke economische omgeving bleef ook de inflatie beperkt. Zowel in de eurozone als in België was de inflatie nagevoeg onbestaande, zodat er een debat ontstond over het gevaar van een 'Japanisering van Europa': een langdurige periode zonder groei en zonder inflatie. De ECB heeft in 2014 fors gediscussieerd over dit risico en haar beslissing om de zogenaamde 'quantitative easing' (kwantitatieve versoepeling) weer leven in te blazen had te maken met haar zorgen over de prijsevolutie. Omdat de inflatie bleef krimpen, had de ECB in 2014 immers al beslist om de rentevoeten verder te verlagen, waardoor een van haar richttarieven zelfs negatief werd. Tegelijkertijd bleef de deur openstaan voor minder conventionele maatregelen, zoals aanzienlijke aankopen van activa. Begin 2015 besliste de ECB dan haar balanstotaal in de nabije toekomst op te drijven met ongeveer EUR 1.150 miljard. Al deze elementen samen veroorzaakten een scherpe waardedaling van de euro, die in de laatste maanden van 2014 meer dan 20% verloor ten overstaan van de Amerikaanse dollar. Dit zou goed nieuws moeten zijn voor de Europese en Belgische exporteurs.

In tegenstelling tot de vorige jaren stond de Europese schulden-crisis in 2014 niet langer op de agenda van de financiële markten en minderden de spanningen, zodat de rentespreads konden vernauwen. Tijdens de laatste weken van 2014 ontstond echter opnieuw onrust in Griekenland zodat de golf van onzekerheid de langetermijnrente op de Griekse schuld opnieuw onder druk zette. Het belangrijkste verschil met de situatie in 2011 is echter dat andere markten hierdoor niet langer dreigen besmet te worden.

Uit dit alles blijkt duidelijk dat de banken nog steeds geconfronteerd worden met een ongunstige economische omgeving bestaande uit geringe groei, aanhoudend lage rentevoeten die een neerwaartse druk uitoefenen op de winstmarges en een strategie die bepaald wordt door de 'phase-in' van de strengere Bazel III-richtlijnen en de restrictieve regelgeving.

Core business

BNP Paribas Fortis

BNP Paribas Fortis bestrijkt zowel de Retail Banking als Corporate & Institutional Banking-activiteiten van de groep BNP Paribas in België. In totaal werken er in België 14.767 FTE bij de Bank.

Retail Belgium

De BNP Paribas Fortis Retail Banking-activiteiten omvatten bankdiensten aan een reeks klanttypes, waaronder particuliere klanten, zelfstandigen en beoefenaars van een vrij beroep, kleine en middelgrote bedrijven, lokale bedrijven, bedrijfsklanten en non-profitorganisaties. Retail Belgium verleent zijn diensten via twee netwerken, die opereren volgens een gesegmenteerde bedrijfsbenadering: Retail & Private Banking Belgium en Corporate & Public Bank, Belgium.

Retail & Private Banking Belgium

BNP Paribas Fortis is de marktleider in Retail & Private Banking (RPB) in België, met 3,6 miljoen klanten en een sterke positie in alle bankproducten. De retailklanten worden bediend via een omni-channel distributiestrategie:

- Het netwerk bestaat uit 816 kantoren (waarvan 230 zelfstandige kantoren), aangevuld door 302 agentschappen onder het merk Fintro en 680 verkooppunten in het kader van een 50-50 joint venture met bpost bank.
- Andere kanalen omvatten een vloot van 3.883 ATM's; een dienst voor onlinebankieren Easy banking en Mobile banking (1,25 miljoen actieve gebruikers); en Hello bank!.
- Het Easy banking centre van de Bank is 83 uur per week beschikbaar en behandelt ongeveer 60.000 telefonische oproepen per week.

Het langetermijnpartnerschap met AG Insurance versterkt de distributiekraft van het retailnetwerk en bouwt verder op de jarenlange ervaring op het gebied van bankverzekering.

Met 36 Private Banking Centres en één Private Banking Centre by James (waar advies op afstand wordt gegeven via digitale kanalen) is BNP Paribas Fortis een grote speler op de Belgische private banking-markt. Klanten met belegbare activa ter waarde van minimaal EUR 250.000 komen in aanmerking voor private banking-diensten. Zij vormen een aanzienlijke klantenbasis voor beleggingsproducten. Ondertussen richt onze afdeling Wealth Management zich op klanten met meer dan EUR 4 miljoen aan potentiële activa. Deze klanten krijgen een specifiek servicemodel aangeboden en worden voornamelijk bediend vanuit twee Wealth Management Centres, één in Brussel en één in Antwerpen.

Het voorbije jaar werd gekenmerkt door zeer lage rentevoeten als gevolg van het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank. Dit heeft geleid tot een meerdere dalingen van de rentevoeten op de spaarrekeningen. Anderzijds hebben deze lage rentevoeten ook geleid tot massale aanvragen voor herfinancieringen van bestaande woonkredieten. De vraag naar woonkredieten werd in de tweede jaarhelft nog versterkt door een aangekondigde herziening van de fiscaliteit in Vlaanderen met een nieuwe regeling die vanaf 2015 minder gunstig is dan de bestaande. De consumentenkredieten kenden een gestage groei, ondersteund door goede resultaten van de autofinancieringen naar aanleiding van het Autosalon. Voor de particuliere klanten werden de rekeningpackages herwerkt om rekening te houden met hun nieuwe behoeften. Zij worden vanaf 1 januari 2015 aangeboden.

Belangrijke inspanningen werden geleverd in de implementatie van de 'omni-channel' strategie. Het gebruik van PC banking is verder gestegen en de mobiele applicatie van Easy banking rondde einde 2014 de kaap van een miljoen downloads. Zowel chatsessies met klanten als het gebruik van webex-sessies tussen adviseurs, specialisten en klanten werden opgezet. In 2014 werden verschillende apps voor de iPads van de adviseurs ontwikkeld, zodat zij tijdens een klantengesprek gebruik kunnen maken van de nieuwste technologieën, bijvoorbeeld om simulaties uit te voeren. Specifiek voor de zelfstandige ondernemers en de vrije beroepen werd een exclusief samenwerkingsakkoord afgesloten met Six Payment Services, voor het aanbieden van een concurrentiële betaalterminal.

In het kader van een verruimde bereikbaarheid van de kantoren, werden de openingsuren grondig aangepast vanaf oktober 2014. De kantoren zijn nu open op afspraak op weekdays tot 19.00

uur en op zaterdagochtenden van 9.00 uur tot 12.00 uur. Om de klanten hierover te informeren werd, naast een intensieve media-campagne, eveneens de installatie voorzien van een 'interactief welkomscherm' aan de toegangsduur van de kantoren. Daarmee kan de klant zich aanmelden, vragen om een adviseur te spreken of het dichtstbijzijnde kantoor vinden dat open is. In alle kantoren werd Wifi geïnstalleerd zodat de klanten daar hun mobiele toestellen kunnen gebruiken en de adviseurs demonstraties kunnen geven van de mobiele toepassingen van de Bank.

Het aanbod voor Hello bank!, de mobiele bank die in 2013 werd gelanceerd, is verder uitgebreid met o.a. een prepaid- en kredietkaart en consumentenkredieten. In 2014 werd pop-up stores geopend in Antwerpen en Brussel. Daarnaast werd de website helloworld.be volledig vernieuwd. Hello bank! werd gepositioneerd als een lifestyle brand waarvoor ook nieuwe platformen als helloworldplay.be, helloworldspace.be en helloworldtrends.be gelanceerd werden.

Een nieuwe jongerenaanpak 'Hello4You' combineert de digitale Hello bank! en de adviesbank via de kantoren en het Easy banking centre. Deze aanpak, waarbij een gratis zichtrekening tot 28 jaar, aangevuld met een prepaid kredietkaart, centraal staat, werd ondersteund met een publiciteitscampagne en aanwezigheid op de campussen van enkele universiteiten bij de start van het academiejaar.

Het contract 'portfolio advice' werd uitgebreid voor de Priority klanten (retailklanten met assets under management tussen EUR 85.000-250.000) en de 'James' klanten. 'James Priority' is een gepersonaliseerde beleggingsdienst op afstand waarbij adviseurs via telefoon of video conference beschikbaar zijn voor Priority klanten.

Private Banking breidde haar dienstverlening uit met de lancering van 'Private Banking by James', een volwaardige private banking service binnen verruimde uren. Bovendien werden alle private bankers uitgerust met een iPad, wat toelaat om bij de klanten visio-meetings te organiseren. Hierbij kan een specialist (o.a. patrimonial lending en vermogensbeheer) van op afstand een klant adviseren en daardoor een beter advies formuleren. De voortdurende lage rente op de markten noodzaakte het vermogensbeheer om innovatieve oplossingen uit te werken wat zich vertaalde in een stijging van de assets under management. Het opleidingsprogramma voor de 'certified private bankers' werd verdergezet om de kennis en de vaardigheden te verhogen.

Door de lage rente op de spaarrekeningen kende de spaarformule 'Flexinvest' (een automatisch spaarprogramma om te beleggen in fondsen) een groot succes bij de klanten. Nieuwe beleggingsinstrumenten werden gecreëerd. Zo werd voor de Wereldbank een eerste publieke emissie van een groene obligatie, gelinkt aan een aandelenindex, onder de naam van 'Green Growth Bond', in België aangeboden. Deze uitgifte ondersteunde eveneens de maatschappelijk verantwoorde beleggingen (MVB) van de Bank.

In 2014 zag de Bank haar portefeuille van MVB-beleggingen zeer sterk groeien. Het totale beheerd vermogen is meer dan verdubbeld tot EUR 2,85 miljard. Ook het mandaat voor discretionair portefeuillebeheer van MVB deed het goed: het beheerd vermogen bedroeg EUR 1,16 miljard met 3 485 mandaten. Het tweede element dat voor die sterke groei zorgde, waren nieuwe productlanceringen zoals SRI Portfolio Fund of Fund met EUR 406 miljoen aan beheerd vermogen en Smart Invest Bon SRI Europe met EUR 349 miljoen aan beheerd vermogen tegen het einde van het jaar. Dat laatste is een door Forum Ethibel gecertificeerd impactbeleggingsproduct.

De Ondernemersbank lanceerde een opgemerkte campagne 'Boost your Business', een wedstrijd rond naambekendheid voor ondernemers, in samenwerking met RSC Anderlecht. BNP Paribas Fortis bood winnende ondernemers advertentieruimte op het Anderlechtshirt aan tijdens een competitiewedstrijd. Ter ondersteuning van de reële economie werden 'pre-approved' kredieten aangeboden aan zelfstandigen en vrije beroepen waardoor de aanvraagprocedure sterk werd ingekort. Specifiek ter ondersteuning van de vrije beroepen werden verschillende partnerships met hun beroepsfederaties opgezet en werden gespecialiseerde adviseurs verder opgeleid. Deze vorm van samenwerking zal verder worden uitgebreid naar de juridische beroepen. In 2014 bij De Ondernemersbank werd er een intensief opleidingstraject opgestart en afgewerkt voor 'certified adviseur ondernemingen'. Het verhoogd competentieniveau van deze adviseurs sterken in hun rol van geprivilegieerde gesprekspartner voor de ondernemers.

Corporate & Public Bank, Belgium

Corporate & Public Bank, Belgium (CPBB) biedt een volledig gamma plaatselijke en internationale financiële diensten aan Belgische bedrijven, overheidsinstellingen en lokale overheden. Met meer dan 600 grote bedrijven-klanten en meer dan 7.000 midcap-klanten is CPBB de marktleider in deze twee categorieën, en een sterke challenger in public banking, met 570 klanten. Het aanbod omvat 'flow banking'-producten, gespecialiseerde financiële deskundigheid, effecten, verzekeringsproducten, diensten inzake onroerend goed, handelsfinanciering, kasbeheer, factoring en leasing, plus fusies en overnames en kapitaalmarktactiviteiten. Een team bestaande uit meer dan 35 corporate banking-deskundigen, en meer dan 190 relatiebeheerders in 16 Business Centres, geholpen door skills officers, zorgen ervoor dat BNP Paribas Fortis de vinger aan de pols van de markt houdt.

In 2014 zette CPBB zijn inspanningen voort om de top-of-mind financiële dienstverlener van zijn klanten te blijven. Het bouwde zijn langetermijnrelaties verder uit en probeerde een nog beter inzicht te krijgen in de strategische prioriteiten en langetermijndoelstellingen van elke klant. Als de financier bij uitstek van de reële economie bleef CPBB goed geplaatst om op een risicobewuste manier te voldoen aan de kredietbehoeften van die klanten. Naast traditionele kredietverlening kunnen de relatiebeheerders van CPBB, dankzij de uitgebreide knowhow van de Bank in deze materie, ook alternatieve financieringsoplossingen aanreiken, van de uitgifte van obligaties tot private plaatsingen van schuldpapier.

Bovendien kon CPBB de sterkte van het internationale netwerk van de BNP Paribas-groep benutten. Door zijn nauwe banden met de meer dan 75 landen van het netwerk slaagde het erin veel nieuwe klanten aan te trekken.

Omdat de corporate klanten ook hogere eisen stellen aan de digitale interactie met hun financiële dienstverleners, versnelde CPBB het programma om zijn digitale-dienstenaanbod te versterken. Bovendien startte het in 2014 met een verder doorgedreven segmentering van zijn klantenbasis, om zijn relationship banking-model te optimaliseren. CPBB zal elk klantensegment benaderen via de meest aangewezen combinatie van kanalen.

CPBB is vastbesloten om zijn status van full-service bankpartner waar te maken en nieuwe inkomstenbronnen aan te boren in deze periode van zwakke economische groei. Daarom ging het in 2014 verder met een aantal innovatie-initiatieven. Een daarvan is een platform waarop medewerkers vernieuwende ideeën rond specifieke campagnes kunnen posten, evalueren en verder uitwerken. In acht CPBB business centres werden Innovation Hubs opgericht, waar klanten die actief zijn in innoverende sectoren, te begeleiden met een aangepast dienstenaanbod, gespecialiseerde relatiehouders en credit officers. De initiatieven bij CPBB hebben ook geleid tot een bankwijde beslissing om het Home for Innovation op te richten, een nieuwe structuur om vernieuwende oplossingen te ontwikkelen voor de uitdagingen van een snel veranderende wereld.

De Bank streefde er ook naar haar rol als strategische partner voor de bedrijven bij hun dagelijkse behoeften te versterken en de relaties verder aan te halen. CPBB bleef hoog scoren qua klantentevredenheid en leverde inspanningen om zijn prestaties op een aantal andere vlakken te verbeteren. Zo zal het bedrijven waarvan BNP Paribas Fortis niet de belangrijkste bankpartner is, vaker proactief te bezoeken. In de loop van het jaar drukten de klanten van CPBB hun waardering uit voor het professionalisme van de relatiehouders en specialisten van de Bank, voor de heldere en kwaliteitsvolle communicatie over de kredietbeslissingen en –procedures, en voor het producten- en dienstenaanbod in het algemeen.

Corporate & Institutional Banking

BNP Paribas Fortis Corporate & Institutional Banking (CIB) biedt zijn klanten in België en over heel de wereld een volledige toegang tot de productenportefeuille van BNP Paribas CIB.

BNP Paribas Fortis CIB bestaat uit vijf business lines: Capital Markets; Specialised Finance; Transaction Banking Europe; Corporate Finance & Equity Capital Markets; en Private Equity, plus één coverage-eenheid – Coverage Corporate Banking Europe (CCBE).

Capital Markets, een platform met basis in Brussel, spitst zich toe op klantgedreven activiteiten en biedt het volwaardige productengamma van BNP Paribas aan. Bij Fixed Income bedient Capital Markets voornamelijk Belgische klanten, maar ook Europese corporates via het CCBE-netwerk.

Transaction Banking Europe (TBE) biedt de klanten een geïntegreerde reeks 'flow'-producten om hun financiën in Europa te beheren, inclusief cashmanagement (binnenlandse en internationale betalingen) en import-exportfinanciering (inclusief vreemde munten en depositobeheer). TBE is geïntegreerd in de algemene structuur van Corporate Banking Europe (CBE).

In 2013 werd Brussel ook het centrum van **Specialised Finance**-activiteiten in de EMEA-regio voor de groep BNP Paribas, met de steun van vijf andere platforms met basis in Frankfurt, Londen, Madrid, Parijs en Milaan. Specialised Finance Europe biedt zijn klanten ondersteuning op vijf belangrijke gebieden: Project Finance, Export Finance, Leveraged Finance, Corporate Acquisition Finance en Media-Telecom Finance.

Corporate Finance is actief in Mergers & Acquisitions Advisory en in Equity Capital Markets, waarbij de nadruk ligt op klanten in België en Luxemburg.

Private Equity speelt een rechtstreekse rol bij de ondersteuning van de ontwikkeling en groei van bedrijven, en biedt oplossingen voor de overdracht van aandeelhouders door te investeren in instrumenten voor equity- en mezzaninefinanciering op de thuismarkten. De fund-of-funds-portefeuille met een internationale draagwijdte wordt momenteel afgebouwd.

Coverage Corporate Banking Europe is een geïntegreerd banknetwerk dat toegespitst is op het bedienen van grote midcaps en internationale klanten. CCBE levert volwaardige CIB-bankproducten en -diensten aan bedrijfsklanten buiten de thuismarkten in Europa. Ze opereert via een netwerk van meer dan 30 Business Centres in 16 Europese landen.

Bijzondere deals afgesloten in 2014

Corporate Finance

- Econocom, de leverancier van de digitale services B2B, plaatste in januari 2014 met succes een converteerbare obligatielening van EUR 175 miljoen in de markt om de groeidynamiek van het bedrijf te ondersteunen. BNP Paribas trad op als joint lead manager en joint bookrunner.
- De vastgoedgroep Ascencio voerde in maart 2014 een geslaagde kapitaalverhoging van EUR 81,5 miljoen door via de uitgifte van nieuwe aandelen op de beurs. BNP Paribas trad op als joint bookrunner. Met deze transactie versterkt de groep haar kapitaalbasis na de verwerving van een aantal nieuwe gebouwen en projecten.

- Tijdens de zomerperiode sloten BNP Paribas in de Belgische midcap-markt een reeks M&A transacties met succes af. Twee voorbeelden: Pro Data Mobility Systems, een bedrijf dat onder meer ticketcontrolesystemen aan openbare transportbedrijven levert, werd verkocht aan de Oostenrijkse Kapsch Group. KAV, dat autobusritten voor De Lijn verzorgt, werd verkocht aan Waaslandia Groep, een 'consolidator' in deze sector.
- BNP Paribas trad in juni 2014 op als joint global coordinator en joint bookrunner in de eerste, succesvolle converteerbare obligatie van EUR 300 miljoen voor Bekaert.
- De maritieme groep CMB, die genoteerd is aan de Belgische beurs Euronext Brussels, besliste in december 2014 haar business uit te breiden met containeractiviteiten. BNP Paribas s adviseerde de onafhankelijke bestuurders voor deze transactie.
- De Chinese verzekeraar Anbang Group besliste op het einde van het jaar BNP Paribas als adviseur aan te stellen voor de aankoop van Delta Lloyd Bank Belgium. De transactie werd eind december ondertekend en wordt in het eerste kwartaal van 2015 afgesloten.

Capital Markets - Fixed Income

- BNP Paribas Fortis trad op als co-coordinator en joint bookrunner voor een historische transactie van EUR 350 miljoen voor Fluxys Belgium. De deal bestond uit twee delen met een looptijd van 15 en 20 jaar met bedragen van respectievelijk EUR 250 miljoen en EUR 100 miljoen. Voor het gezamenlijke bedrag van EUR 350 miljoen zijn deze looptijden ('tenor') de langste die ooit werden bereikt in de opkomende niet-gequoteerde Europese markt voor private plaatsingen. Het opgehaalde bedrag zal voor algemene bedrijfsdoel-einden worden gebruikt, waaronder de terugbetaling van een retailobligatie van EUR 350 miljoen die in december 2015 vervalt.
- BNP Paribas Fortis trad als enige lead manager op voor een groene obligatie van de Wereldbank gekoppeld aan een aandelenindex, die voor het eerst wordt gelanceerd voor particuliere beleggers. Er werd meer dan USD 91 miljoen opgehaald, waardoor het de grootste uitgifte in België in 2014 werd op de markt voor aan aandelen gekoppelde, niet in euro luidende obligaties. Deze transactie wordt beschouwd als een van de meest innovatieve op de Europese markt voor gestructureerde producten in 2014.

Specialised Finance

Export Finance

- BNP Paribas Fortis trad als mandated lead arranger en bookrunner op voor EUR 2,1 miljard aan financieringsfaciliteiten, in samenwerking met drie exportkredietverzekeraars (Nationale Delcredere dienst, EKF en Euler Hermes), de Europese Investeringsbank en 12 commerciële kredietverleners, voor de financiering van een offshore windpark van 600MW in Nederland. Het is de grootste financiering van een offshore windpark ooit.

Leveraged Finance

- BNP Paribas Fortis trad als mandated lead arranger en bookrunner op voor een Leveraged Buy Out-schuldenpakket van EUR 2,15 miljard om de overname van Grupo Hospitalario Quiron (het op een na grootste privéhospitaal in Spanje) te financieren en IDC Salud, de grootste Spaanse privéverstreker van gezondheidsdiensten, te herfinancieren. Deze transactie vormt een mijlpaal in de Spaanse en Europese Leveraged Loan Market.

Media Telecom

- BNP Paribas Fortis trad als mandated lead arranger en bookrunner op voor ProSiebenSat.1 Media AG in een nieuwe, niet door zekerheden gedekte lening van EUR 2 miljard over 5 jaar. De onderneming behoort tot de grootste mediagroepen in Europa, en bereikt ruim 42 miljoen gezinnen met 15 tv-stations in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland.

Project Finance

- BNP Paribas Fortis trad als enige mandated lead arranger op voor financieringsfaciliteiten van EUR 290 miljoen voor DCT Gdańsk SA om de bestaande schuld van de onderneming te herfinancieren en capaciteitsupgrades te financieren. DCT Gdańsk is de grootste en snelst groeiende containerfaciliteit in Polen en de enige diepwaterterminal in de Oostzee.

Corporate Acquisition Finance

- BNP Paribas Fortis trad als enige underwriter en enige bookrunner op voor financieringsfaciliteiten van EUR 160 miljoen voor Koninklijke Nedschroef Holding BV om een deel van de overname door Shanghai Prime Machinery Corporation te financieren en voor algemene bedrijfsdoel-einden. Het Nederlandse Nedschroef is een Europese leidende leverancier van bevestigingsmiddelen voor de automobielsector.

BGL BNP Paribas SA

BGL BNP Paribas heeft zijn hoofdzetel in Luxemburg, één van de vier thuismarkten van de groep BNP Paribas. In het Groothertogdom staat BGL BNP Paribas op:

- nr. 1 in Corporate Banking
- nr. 2 in Retail Banking
- nr. 1 als werkgever in de financiële sector en ook:
- nr. 1 in bankieren binnen de economische ruimte van de EU, gekend als de 'Grande Région'.

Retail Banking

Retail and Corporate Banking van BGL BNP Paribas in Luxemburg biedt een brede waaier aan financiële producten en diensten aan voor particuliere, professionele en bedrijfsklanten. Het maakt daarvoor gebruik van zijn netwerk van 40 bankkantoren, aangevuld met een online kantoor en met gespecialiseerde afdelingen en entiteiten die uitsluitend bedrijven bedienen.

BGL BNP Paribas is met 172.000 klanten de op een na grootste bank voor particuliere klanten in het Groothertogdom Luxemburg, goed voor een marktaandeel van 16%. Het is ook de belangrijkste bank voor bedrijven, met 35.500 klanten, wat neerkomt op een marktaandeel van 29%. Bovendien verstrekken vijf BGL BNP Paribas Wealth Management Centres, die aan het kantorennetwerk zijn gekoppeld, Private Banking-diensten aan klanten die in Luxemburg wonen. Direct Banking werd in 2014 opgericht om alle bankactiviteiten op afstand te bundelen, met inbegrip van NetAgence voor online dagelijks bankieren en Personal Investors voor online beleggingsadvies.

BGL BNP Paribas zette in 2014 zijn 'A³'-programma (Activation, Acquisition, Attention) voort om de klantenrelaties verder te ontwikkelen en te versterken. Het ging ook door met zijn plan om het netwerk van kantoren en ATM's te transformeren en uit te breiden. Dit plan, dat de klant centraal stelt, moet het multichannel model versterken.

Voor wat de producten en diensten betreft, lanceerde BGL BNP Paribas een nieuwe reeks World MasterCard premium creditcards (in april), een 'end-to-end' verzekerings- en bijstandoplossing gecombineerd met het Premium Benefits-loyaliteitsprogramma, en een nieuwe thematische reeks

beleggingsfondsen in samenwerking met BNP Paribas Investment Partners. De bank beschikt hiermee nu over een breed aanbod om in te spleen op de veranderende noden van de klanten.

BGL BNP Paribas is voluit overgestapt op de digitaliseringstrend. De eerste stap was de creatie van Direct Banking, een online tool die tegemoet kwam aan een waaier behoeften – van dagelijks bankieren tot beleggingen – van zowel lokale als internationale klanten. Na de afschaffing van de papieren rekeningafschriften in 2013 is het netwerk van Retail Banking nu ook uitgerust met tablets om het gebruik van papier nog meer terug te dringen. Bovendien zijn de mobiele oplossingen die de bank aanbiedt, uitgebreid met apps voor iPad- en Android-toestellen.

Business Banking wil een leiderspositie voor treasurybeheer en cashmanagement bekleden in Luxemburg en in Europa. In het begin van het jaar lanceerde het de notionele multideviesenpooling met gesaldeerde balansen. Deze up-to-date oplossing, ontworpen voor internationale bedrijven, breidt de reeks producten en diensten voor cashmanagement uit.

Investment Solutions

De teams van BGL BNP Paribas Private Banking reiken hun klanten geïntegreerde en op maat gemaakte oplossingen voor vermogensbeheer aan. De teams worden gestructureerd volgens markttype en de klanten maken gebruik van diensten die perfect op hun behoeften aansluiten, waaronder meertalige diensten zodat ze hun vermogen in hun moedertaal kunnen beheren. Private Banking-diensten worden ook aangeboden in onze Wealth Management Centres in Luxemburg. Daar kunnen onze private bankers gebruikmaken van de deskundigheid en knowhow van de BNP Paribas Wealth Management-teams wereldwijd.

Luxembourg Private Banking bouwde zijn vroegere inspanningen verder uit en bevestigde zijn ambitie om private banking te ondersteunen via het netwerk en zijn activiteiten verder te ontwikkelen door klanten vanuit het retailnetwerk te migreren en nieuwe klanten aan te trekken. Daarvoor kon het bovendien rekenen op een dynamisch verkoopteam en een nieuwe communicatiecampagne. Ook de lancering van een nieuwe identiteit in het begin van het jaar was een stap in de ontwikkeling van deze afdeling en bekleemtoonde de ambitie om de 'go-to' private bank te worden voor Luxemburgse ingezetenen.

Corporate & Institutional Banking

Corporate & Institutional Banking (CIB) van BNP Paribas in Luxemburg verleent diensten gekoppeld aan de aandelenbeurzen en geldmarkten, makelarij, investment banking, gestructureerde financieringen, corporate hedging-verrichtingen, en zowel actief als passief portefeuillebeheer. Tot de klanten van CIB behoren vooral bedrijven en financiële instellingen die in het Groothertogdom zijn gedomicilieerd. De plaatselijke verkoop- en tradingteams kunnen een beroep doen op de knowhow en de volledige dienstverlening van de hele Groep BNP Paribas.

BNP Paribas Bank Polska SA

BNP Paribas Bank Polska SA is een universele bank die diensten verleent aan retail-, kmo- en corporate banking-klanten in Polen en gestructureerd is rond drie belangrijke businessunits: Retail Banking (waaronder Private Banking en diensten aan kmo's), Personal Finance, en Corporate & Transaction Banking. BNP Paribas Bank Polska beschikt over een netwerk van 221 retail banking-kantoren, 27 financiële centra voor kmo's en negen Business Centres voor bedrijfsklanten, en bedient meer dan 420.000 klanten.

Op een heel concurrerende markt zet BNP Paribas Bank Polska haar groeistrategie verder. Daarbij legt ze de nadruk op een geleidelijke, duurzame stijging van de winstgevendheid, met behoud van een voorzichtig risicoprofiel. In 2014 trok BNP Paribas Bank Polska zowat 87.000 nieuwe klanten aan.

Ondanks investeringen in de groei van activiteiten en de invoering van projecten als digitaal bankieren, kon de bank de groei van haar uitgaven in de hand houden dankzij een combinatie van optimaliseringsprogramma's met aanhoudende kostencontrole. Door een voorzichtig risicobeheerbeleid bleef de risicokost in de bank laag en verbeterde de kwaliteit van de kredietportefeuille verder.

BNP Paribas Bank Polska boekte in 2014 vooruitgang in de implementatie van haar strategie in al haar activiteitsdomeinen. Ondertussen behield de bank een stevige kapitaals- en liquiditeitspositie, mede versterkt door de uitgifte van nieuwe aandelen. In mei 2014 lanceerde de bank immers een kapitaalverhoging op de beurs waardoor ze PLN 218,7 miljoen ophaalde en het verhandelbare aandelenvolume ('free float') toenam tot 15%.

Het productgamma voor particuliere klanten werd verder ontwikkeld om tegemoet te komen aan de noden van een aantal segmenten waar BNP Paribas Bank Polska zich specifiek op toelegt – Mass Market, Aspiring, Affluent en Prestige Clients – en die worden bediend via een multichannelmodel dat het kantorennet, het internet, een callcenter, plus externe kanalen zoals auto-dealers, verzekeringsmaatschappijen en financiële makelaars omvat. Om de business met bestaande klanten te versterken en nieuwe klanten aan te trekken, werd een nieuwe, heel flexibele persoonlijke rekening gelanceerd onder de naam Konto Dobrze Dobrane ('Rekening op maat'). Hierdoor kunnen klanten een waaier producten en diensten afstemmen op hun persoonlijke noden.

De bank breidde daarnaast haar digitaal aanbod uit met iKonto, een persoonlijke rekening met een bankkaart en een 'Geld terug'-programma voor online betalingen. Het openen van een iKonto-rekening gebeurt op afstand; de klant hoeft dus niet meer in een bankkantoor langs te gaan.

De strategie van de bank bestaat erin nieuwe klanten aan te trekken via concurrerende tarieven voor cash- en autoleningen, gecombineerd met andere producten zoals zichtrekeningen en verzekeringen, of met bepaalde voorwaarden zoals cashinbreng en de gebruiksmodaliteiten van de rekening. Het in 2014 toegekend volume cashleningen lag hoger dan een jaar eerder dankzij een aantrekkelijk aanbod en krachtige marketingcampagnes van Personal Finance.

De bank speelt ook een belangrijke rol in de markt van autoleningen, waarbij ze haar leidende marktpositie in tweedehandswagens wil consolideren via de uitbreiding van het distributienet, en haar marktpenetratie voor nieuwe voertuigen wil verhogen via partnerships met autoproducenten en -dealers. Om die strategie te versterken, heeft de bank in juni 2014 samenwerkingsovereenkomsten gesloten met Hyundai Motor Poland Sp. z o.o. en Kia Motors Polska Sp. z o.o.

BNP Paribas Bank Polska verleent via de Private Banking-entiteit en de zes Private Banking Centres diensten aan vermogende particulieren die over een activaportefeuille van ten minste PLN 600.000 beschikken. Het dienstengamma van Private Banking omvat makelaardij, beleggingsadvies, vermogensplanning, discretionair portefeuillebeheer en de uitvoering van klantenorders voor de verkoop en aankoop van financiële instrumenten. Private Banking-klanten hebben ook toegang tot de producten en diensten die worden aangeboden door de afdeling BNP Paribas Group Wealth Management.

De bank verstevigde in 2014 haar productaanbod dat is afgestemd op de noden van microbedrijven en zelfstandige professionals. Dit aanbod wordt verspreid via het retailnetwerk en is gebaseerd op gewaarborgde en ongedekte kredieten aan voordelige tarieven, gecombineerd met verzekeringsproducten en actieve rekeningen. De kredietverlening wordt ondersteund door een vlot kredietscoringsproces en geschraagd door een voorzichtige risicoprofilering. In 2014 werden ook nieuwe dienstenpakketten voor microbedrijven gelanceerd, waaronder de nieuwe internetrekening 'Model 7.0'. Bovendien bedient het Retail Banking-segment kmo's, dit zijn bedrijven met een jaaromzet tot PLN 60 miljoen, via 27 specifieke financiële centra voor kmo's en via kmo-adviseurs.

Voor kleine en middelgrote bedrijven heeft de bank een breed en competitief aanbod van financierings- en bankoplossingen (leningen, cashmanagement, handelsfinanciering, deviezenhandel, leasing en factoring), met een speciale expertise in door de EU ondersteunde leningen. De bank heeft ook stappen gezet om het kredietproces te verbeteren door de tijd nodig voor het goedkeuringsproces en de opname van de lening in te korten, terwijl een voorzichtig risicobeleid wordt gehandhaafd. De bank lanceerde in 2014 ook leningen met staatswaarborg voor het De Minimis-programma dat kredieten aan kmo's ondersteunt.

De bank verwierf expertise en kennis op het vlak van EU-financieringen en van de toegang tot kredieten bij de EIB en de EBWO. Zij lanceerde in 2014 Energo-leningen om investeringsprojecten voor kleine en middelgrote ondernemingen te financieren in het kader van het Sustainable Energy Financing Facility Programme (PolSEFF 2), gesubsidieerd door de EBWO, het National Fund for Environmental Protection and Water Management en Energo Leasing, onder de bescherming van het door de EIB gesteunde Green Initiative-programma. De bank kreeg bovendien de EBRD Sustainability Award. Zij zette in 2014 ook haar Business Academy en een speciaal kmo-opleidingsprogramma voor ondernemers voort.

Bedrijfsklanten met een jaaromzet van meer dan PLN 60 miljoen worden door de businessunit Corporate & Transaction Banking (CTB) bediend via haar negen Business Centres, die in de grote steden over het land verspreid zijn gevestigd. Onder de CTB-klanten bevinden zich zowel binnenlandse ondernemingen als dochterbedrijven van internationale groepen die klant zijn bij BNP Paribas op een wereldwijd niveau, en die volledig kunnen voortbouwen op het 'One bank for Corporates in Europe'-programma van de groep BNP Paribas. Ondanks de zeer concurrentiële markt kon CTB in 2014 zijn inkomstenniveau handhaven, ondersteund door zeer succesvolle productlijnen, met name structured finance, cashmanagement en handelsfinanciering. CTB blijft zijn productaanbod ontwikkelen, vooral via het 'Cash Management Europe'-programma.

Om het corporate banking-segment te bedienen werkt de bank nauw samen met het bijkantoor van BNP Paribas SA in Polen, dat deel uitmaakt van de kernactiviteit Corporate & Institutional Banking en instaat voor de klantendeckning van ongeveer 20 grote binnenlandse bedrijfs- en institutionele klanten en voor het lokale aanbod van het investeringsbankieren van de groep.

BNP Paribas Bank Polska heeft drie dochterbedrijven waarvan ze 100% eigenaar is: TFI BNP Paribas Polska SA, een bedrijf voor activabeheer; BNP Paribas Factor Sp. z o.o., een bedrijf dat factoringdiensten verleent zowel met als zonder overdracht van vorderingen aan de factor; en Fortis Lease Polska Sp. z o.o. (FLP) dat in vereffening is. Om de business- en kostenefficiëntie te verbeteren werden de leaseactiviteiten van FLP in 2014 getransfereerd naar de bank.

BNP Paribas Bank Polska werkt ook samen met andere dochterondernemingen van de groep BNP Paribas in Polen, in het bijzonder voor dienstverlening inzake effectendiensten, verzekeringen, vlootbeheer en vastgoedadvies en-makelarij.

Na de overname van Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. (BGŻ) door de groep BNP Paribas in september 2014 startten beide banken met de voorbereiding van het fusieplan, dat op 10 oktober werd aangekondigd. Met deze fusie wil de groep BNP Paribas haar positie op de Poolse markt versterken door een stevige en stabiele universele bank uit te bouwen die over meer slagkracht beschikt voor verdere groei en ontwikkeling.

Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB)

BNP Paribas Fortis is in Turkije actief met TEB, waarin het een belang van 45,76% heeft via TEB Holding en BNP Paribas Fortis Yatırımlar Holding A.Ş.. De aankoop van 1 aandeel door BNP Paribas Fortis Yatırımlar Holding A.Ş. verleende de controlerende aandeelhouders het recht om een 'squeeze-out'-procedure te starten in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Er werd overeengekomen dat BNP Paribas Fortis Yatırımlar Holding A.Ş. de verwervende entiteit zou zijn. De procedure omvat een eerste recht tot verkoop voor de minderheidsaandeelhouders gevolgd door een squeeze-out door de controlerende aandeelhouders. Het recht tot verkoop verviel op 17 februari 2015 en de squeeze-out zou in de eerste helft van 2015 afgerond worden.

TEB staat op de 10e plaats (per 30 september 2014) in de rangschikking van de Turkse banksector op basis van marktaandeelen in kredieten en deposito's. TEB levert de volledige waaier aan retailproducten en -diensten van de groep BNP Paribas in Turkije.

In Retail Banking biedt TEB debet- en kredietkaarten, woonkredieten, consumentenkredieten, en beleggings- en verzekeringsproducten aan, die gecommmercialiseerd worden via 551 bankkantoren en via internet-, telefoon- en mobiel bankieren.

De afdelingen van de bank voor commercieel bankieren en bankieren voor kleine bedrijven bieden een volledig gamma diensten aan kleine en middelgrote ondernemingen. De bank staat ook bekend om haar sterke expertise betreffende niet-financiële diensten. TEB werd door de International Finance Corporation (IFC) uitgeroepen tot een van de drie belangrijkste banken ter wereld voor kmo's op het vlak van niet-financiële diensten.

Corporate Banking-diensten omvatten internationale handelsfinanciering, activabeheer en cashmanagement, kredietdiensten, hedging van valuta-, rente- en grondstoffenrisico's, alsook factoring en leasing.

TEB blijft, als een zeer geslaagd voorbeeld van fusie op de Turkse markt, groeien. De bank zette in 2014 heel fraaie prestaties neer op het gebied van inkomenscreatie en winstgevendheid, ondanks de ongunstige omstandigheden in de Turkse banksector.

TEB breidt de beschikbaarheid van haar diensten gestaag uit en beschikt momenteel over een netwerk van 551 kantoren en meer dan 1.600 ATM's verspreid over heel Turkije. Naast de expansie van dit netwerk, werkt TEB ook aan de verbetering van haar efficiëntie. Tijdens de periode van eind 2009 tot eind 2014 realiseerde TEB aanzienlijke verbeteringen in de meeste efficiëntie-indicatoren.

Via de TEB Family Academy voert de bank een campagne rond financiële geletterdheid en toegankelijkheid. Dit initiatief in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen past in de visie van TEB om gezinnen te helpen een betere toekomst uit te bouwen. Bijna 160.000 mensen hebben sinds oktober 2012 een gratis financiële basisopleiding gekregen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Economie

De uitstaande kredieten aan bedrijven en particulieren bedroegen eind 2014 EUR 88,6 miljard waarmee de bank de reële economie actief blijft ondersteunen. De uitstaande kredieten voor investeringsprojecten in de groene sector en de socialprofitsector beliepen EUR 2,4 miljard. Dat bedrag omvatte onder meer EUR 6,3 miljard aan investeringen in de socialprofitsector (ziekenhuizen, universiteiten enz.), EUR 2,37 miljard aan groene hypothecaire leningen, EUR 1,2 miljard (CPBB: EUR 279 miljoen en CIB: EUR 917 miljoen) ter ondersteuning van projecten rond duurzame energie en EUR 130 miljoen voor de aankoop van milieuvriendelijke wagens.

BNP Paribas Fortis is ook een belangrijke partner van 'Scholen van Morgen', een van de grootste sociale-infrastructuurprojecten in Europa. Via een publiek-private samenwerking werd EUR 1,5 miljard uitgetrokken voor de bouw of renovatie van 165 scholen in Vlaanderen. De eerste nieuwe school in Londerzeel werd in september 2014 in gebruik genomen en er werden 50 bouwerven opgestart.

Naast productlancerings in innovatieve Maatschappelijk Verantwoorde Beleggingen (MVB) die hebben geleid tot een MVB portfolio van EUR 2,85 miljard, blijft de Bank haar productaanbod verder vernieuwen om in te spelen op de veranderende financieringsbehoeften in de huidige samenleving. Zo ondertekende ze onlangs bijvoorbeeld samenwerkingsovereenkomsten met MyMicroInvest, een marktleider in crowdfunding in België, en met Co.Station, een accelerator voor start-ups die actief zijn in de digitale economie.

Alle zaken die BNP Paribas Fortis doet zijn onderhevig aan zijn policy's voor gevoelige sectoren. In 2014 werden 12 transacties onderworpen aan een grondig onderzoek om na te gaan of ze voldeden aan de sectorpolicy's. Twee van die transacties werden geweigerd. 259 medewerkers die in hun werk te maken hebben met gevoelige sectoren, volgden opleidingen om hun kennis van de sectorpolicy's te vergroten.

BNP Paribas Fortis levert voortdurend grote inspanningen om de bankethiek te bevorderen via onder meer verplichte opleidingsprogramma's rond de bestrijding van witwaspraktijken, rond privacy- en gegevensbescherming en rond bescherming van de klantenbelangen. Ruim 15.000 medewerkers volgden die opleidingen. De Bank voerde ook een intensieve klantentevredenheidscampagne gebaseerd op de vijf fundamentele waarden: luisterbereidheid, transparantie, partnership, bereikbaarheid en sociaal engagement.

Medewerkers

BNP Paribas Fortis blijft zijn medewerkers sensibiliseren voor maatschappelijke aangelegenheden en koppelde in 2012 al een gedeelte van hun variabele looncomponent aan het behalen van een aantal MVO-doelstellingen. Sinds 2014 omvat het ontwikkelingstraject voor nieuwe managers ook een praktijkoefening met sociaal ondernemers.

Om de diversiteit onder haar medewerkers te bevorderen nam de Bank onder meer het initiatief tot een Diversiteitsweek met 15 inclusie-evenementen op verschillende locaties in België. Er namen ruim 1.000 mensen aan deel. Een ander initiatief was de brainstormingoefening van het Diversiteitsteam, waaraan ruim 1.000 teams deelnamen (bereik van bijna 10.000 medewerkers).

Maatschappij

microStart, de specialist in microkrediet, breidde in een versneld tempo uit door twee nieuwe kantoren te openen in Antwerpen en Charleroi, en is nu actief in vijf Belgische steden. In 2014 interviewde microStart 2.949 indieners van projecten en verstrekte het 582 microkredieten (45% meer dan in 2013, toen het er 402 verstrekte) voor een totaalbedrag van EUR 3,62 miljoen (89% meer dan de EUR 1,92 miljoen in 2013). Vlerick Business School, waar de Bank een leerstoel sponsort, voerde een onderzoek uit om de socio-economische voordelen en de algemene impact van het microStart-initiatief te bepalen. Dat onderzoek, dat gebaseerd was op de eerste 315 kredieten die microStart had verleend, toonde aan dat 60% van diegenen die een lening waren aangegaan, na een periode van 1,5 tot 3 jaar nog altijd het bedrijf leidden dat ze opgestart hadden, terwijl 21% een ander bedrijf had opgestart of in loondienst was gaan werken. Dat leverde de sociale zekerheid een kostenbesparing van EUR 1,09 miljoen op en de Belgische staat EUR 1,12 miljoen extra aan belastinginkomsten.

BNP Paribas Fortis ging ook het sociaal ondernemerschap nadrukkelijker ondersteunen, in samenwerking met organisaties zoals I-propeller, Poseco, De Punt en ICHEC Business School. Er werden drie pilotevents voor de coaching van sociaal ondernemers georganiseerd in België en de Win-Winbeurzen gaan zich meer op hen toespitsen.

De stichting van de Bank liet vier jaar na haar oprichting een impactstudie uitvoeren om de relevantie van haar filantropische activiteiten te meten. Uit die studie bleek vooral dat een gebrek aan educatie een van de belangrijkste oorzaken is van langdurige armoede voor mensen uit kansarme gezinnen die met sociale uitsluiting worden geconfronteerd. Daarom heeft BNP Paribas Fortis Foundation de focus van zijn Awards-programma verlegd op geïntegreerde projecten die zich zowel op armoede als op opvoeding richten. De Awards maakten het leeuwendeel uit van de EUR 1,06 miljoen aan financiële steun voor 205 welzijnswerkorganisaties (145 andere welzijnswerkorganisaties genoten materiële steun of ondersteuning door vrijwilligers). Het Jump-programma, dat educatieve projecten van buurtverenigingen gedurende drie jaar steunt, werd verlengd met drie nieuwe begunstigden.

Op educatief gebied intensiverde de Bank 'Thuis in geldzaken', haar programma voor financiële educatie voor klanten, dat bestaat uit workshops die op vrijwillige basis geleid worden door medewerkers. De 350 sessies lokten 6.500 deelnemers in 2014 (tegenover 300 sessies met 2.100 deelnemers in 2013).

De Bank waardeert ook haar partnerships met de Belgische universiteiten via vijf leerstoelen en een onderzoeksprogramma.

Om het cultureel erfgoed te helpen beschermen, organiseerde BNP Paribas Fortis tal van evenementen en tentoonstellingen, zoals de Open Monumentendagen in Brussel waarop zowel de historische gebouwen aan de Koningsstraat als de, door de beroemde Belgische designer Jules Wabbes ontworpen, kluizenzaal hun deuren openden voor het grote publiek. De instandhouding van de kluizenzaal maakt deel uit van een groot project voor de vernieuwbouw van het centrale kantoorgebouw waarin ze gevestigd is. Expo '14-'18 vertelde het verhaal van de medewerkers van de Bank tijdens de Eerste Wereldoorlog, naar aanleiding van de honderdste verjaardag ervan.

De bank steunt ook heel wat culturele instellingen zoals BOZAR en De Munt en ontving de prestigieuze Caius-award voor haar partnership met het Festival van Vlaanderen.

Milieu

In 2014 werd het ISO 14001-certificaat van de Bank voor drie jaar verlengd als erkenning voor haar kwalitatief hoogstaand milieubeheer. Via een netwerk van 250 'EcoCoaches' (medewerkers die die taak op vrijwillige basis uitoefenen) over de hele Bank bleef BNP Paribas Fortis zijn medewerkers sensibiliseren om energie te besparen en afval te verminderen. Een gerichte papierchallenge deed het interne papierverbruik bij de doelgroep (circa de helft van het personeel in België) met 11% dalen over een periode van 4 maanden. Bovendien kozen ruim 600.000 klanten er al voor hun rekeningafschriften veilig online te bewaren, waarmee ze ook hun papierverbruik verminderden. Om haar CO₂-uitstoot te verkleinen, nam de Bank diverse initiatieven waaronder de installatie van nieuwe energiemonitoringsystemen in 116 retailkantoren. En dankzij een nieuw beleid voor milieuvriendelijke wagens, dat het mogelijk maakt om een bedrijfswagen te combineren met openbaar vervoer, is het autogebruik door medewerkers die naar Brussel pendelen met 8% gedaald in de periode 2011 tot 2014.

Veranderingen in de consolidatiekring

Informatie over de veranderingen in de consolidatiekring wordt verstrekt in nota 8.a 'Consolidatiekring' en nota 8.b 'Bedrijfscombinaties'.

Kredietrating van BNP Paribas Fortis per 17/03/2015

	Lange termijn	Vooruitzichten	Korte termijn
Standard & Poor's	A+	Negatief	A-1
Moody's	A2	Negatief	P-1
Fitch Ratings	A+	Stabiel	F1

De tabel hierboven toont de belangrijkste kredietratings en vooruitzichten van BNP Paribas op 17 maart 2015. Elke rating weerspiegelt de mening van het ratingbureau enkel op het moment dat de rating werd uitgevaardigd; verdere uitleg over de betekenis van deze ratings kan verkregen worden bij het desbetreffende ratingbureau.

Er waren geen aanpassingen in de kredietratings tijdens 2014. Op 29 mei 2014 maakte Moody's bekend dat de vooruitzichten voor de langetermijnrating wijzigde naar Negatief voor 82 Europese banken, waaronder BNP Paribas Fortis, ingevolge de goedkeuring binnen de Europese Unie van de Richtlijn voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en de Verordening van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme.

Toekomstgerichte uitspraken

Het dient opgemerkt dat elke uitspraak over toekomstverwachtingen en andere toekomstgerichte elementen gebaseerd is op de huidige inzichten en veronderstellingen van het bedrijf en een

zekere mate van risico en onzekerheid inhouden, vooral gezien de huidige algemene economische en marktomstandigheden.

Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis leverde solide resultaten in 2014 dankzij een veerkrachtige bedrijfsprestatie in een uitdagende macro-economische, financiële en regulerende omgeving, met een aangehouden controle van de kosten en een laag niveau van risicokost.

Het bedrijfsresultaat bedroeg EUR 2 217 miljoen, een sterke stijging met EUR 748 miljoen of 51% tegenover 2013 dankzij een lagere risicokost, hogere opbrengsten en een goede kostencontrole. De risicokost bereikte een laag niveau niettegenstaande de uitdagende economische omgeving. De commerciële opbrengsten (netto rentebaten en netto commissie-inkomsten) werden ondersteund door een stijging in netto rentebaten (gedragen door hogere volumes in leningen en deposito's) terwijl de netto commissie inkomsten onder druk stonden. De financiële opbrengsten (nettoresultaten op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, nettoresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa en nettobaten uit overige activiteiten) profiteerden van een minder negatieve impact van de 'credit spread' op de eigen schulden, gedeeltelijk tenietgedaan door lagere kapitaalwinsten op de verkoop van

overheidsobligaties. De totale kosten werden beïnvloed door een algemene goede controle van de kosten dankzij de 'Simple & Efficiënt'-programma's in de meeste geografieën en ondanks de hogere bankheffingen en bepaalde investeringen in groei.

Het nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders bedroeg EUR 1 246 miljoen tegenover EUR 637 miljoen in 2013. Het negatief resultaat uit ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast, werd in 2013 vooral veroorzaakt door de waardevermindering op de investering in vermogensbeheerdeelnemingen van EUR (446) miljoen, wat in 2014 leidde tot een sterke stijging van de inkomsten uit ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast.

De vergelijking tussen de resultaten van 2014 en 2013 wordt in belangrijke mate beïnvloed door de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB. In 2014 werd TEB gerapporteerd op basis van een volledige consolidatie, tegenover een consolidatie volgens vermogensmutatie in de herwerkte resultatenrekening in 2013. De TEB-groep wordt volledig geconsolideerd vanaf 20

december 2013 en werd voordien geconsolideerd volgens de proportionele methode. Door toepassing van IFRS 11, 'Gezamenlijke Overeenkomsten' werd TEB geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode tot 20 december 2013 in de herwerkte financiële rekeningen van 2013. De TEB-groep leidde dus bij tot de IFRS 11-aanpassingen van de balans op 1 januari 2013 en van de resultatenrekening van 2013. De TEB-groep werd volledig geconsolideerd in de balans van 31 december 2013. De eerder gepubliceerde cijfers van 2013 (met TEB geconsolideerd volgens de proportionele methode) worden opgenomen in nota 8.0 Retrospectieve impact van IFRS 11, net als de herwerkte cijfers voor 2013 in overeenstemming met IFRS 11 (met TEB geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode). De wijziging in consolidatiemethode heeft geen invloed op het nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders maar de vergelijkbare cijfers voor 2013 werden herwerkt in alle andere lijnen van de resultatenrekening.

Daarnaast behoren de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal niet meer tot de consolidatiekring door de transfer naar BNP Paribas in de loop van 2013 terwijl voor bepaalde leasingentiteiten in het Verenigd Koninkrijk de consolidatiemethode wijzigde van volledige consolidatie in 2013 naar consolidatie volgens vermogensmutatiemethode in 2014. De transfer van het bijkantoor in Duitsland naar BNP Paribas heeft maar een beperkte impact op de resultaten van 2014 aangezien de transactie op het einde van het jaar plaatsvond.

De impact van al deze wijzigingen worden toegelicht in de paragrafen hieronder.

Vanuit geografisch standpunt en op basis van de ligging van de entiteiten van BNP Paribas Fortis, werden 56% van de inkomsten gegenereerd in België, 10% in Luxemburg en 34% in andere landen.

De **netto rentebaten** bedroegen EUR 5 069 miljoen in 2014, een stijging met EUR 1 212 miljoen of 31% vergeleken met 2013. De wijziging in consolidatiemethode voor TEB had een positieve impact van EUR 951 miljoen, deels tenietgedaan door de negatieve impact van EUR (24) miljoen door de transfer van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal (die de consolidatiekring verlaten) en de wijziging in consolidatiemethode (van volledige naar vermogensmutatieconsolidatie) van enkele leasingentiteiten in het Verenigd Koninkrijk. De resterende stijging wordt gedragen door een goede prestatie in België, Leasing en Personal Finance, deels tenietgedaan door lagere netto rentebaten in Luxemburg en de buitenlandse (CIB) bijkantoren van de Bank. Het hoger resultaat in België was vooral te wijten aan hogere interestinkomsten op

leningen (vooral op hypothecaire leningen dankzij marge- en volume-effect), lagere interestkosten op deposito's (vooral op spaarrekeningen dankzij de 're-pricing' in 2014 en ondanks een stijging in volume) en hogere wederbeleggingsvergoedingen door de opstoot van herfinancieringen veroorzaakt door de lage rentevoeten in 2014. Dit werd gedeeltelijk tenietgedaan door lagere renteopbrengsten op de obligatieportefeuille (in een omgeving van lage rentevoeten). De renteopbrengsten van Structured Finance (SF) in België waren ook hoger in 2014 aangezien het grootste deel van het resultaat, inclusief de netto rentebaten, in 2013 werden gerapporteerd als commissie-inkomsten (in afwachting van de voltooiing van de wettelijke documenten die de definitieve transfer van de leningen toelaat). De netto rentebaten bij Personal Finance profiteerden van een sterke productiegroei. De lagere netto rentebaten in Luxemburg waren een gevolg van de herinvestering in obligaties met een lager rendement en van lagere interestinkomsten uit leningen (door een lagere marge die de volumestijging meer dan tenietdoet, vooral op hypothecaire leningen) terwijl de rentemarge op deposito's toenam (vooral door een lagere marge en ondanks hogere volumes vooral op zichtrekeningen).

De **netto-inkomsten uit commissielonen** bedroegen EUR 1 641 miljoen in 2014, EUR 241 miljoen of 17% hoger dan in 2013. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB had een positieve impact van EUR 316 miljoen, deels tenietgedaan door een negatieve impact van EUR (18) miljoen van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal die niet meer tot de consolidatiekring behoren. De overblijvende daling in nettocommissies bevindt zich in België en Luxemburg, deels gecompenseerd door hogere commissie-inkomsten bij de buitenlandse (CIB) bijkantoren. De commissie-inkomsten in België werden negatief beïnvloed door lagere retrocessie-inkomsten ontvangen van BNP Paribas en gerelateerd aan kapitaalmarkt activiteiten en door lagere inkomsten uit Structured Finance (SF) (alle resultaten, inclusief kosten, met betrekking tot de nog niet getransfereerde leningen werden in 2013 gerapporteerd als commissie-inkomsten in afwachting van de voltooiing van de wettelijke documenten die de definitieve transfer van de leningen toelaten). De daling in netto-inkomsten uit commissielonen in Luxemburg is te wijten aan lagere 'trailer'-inkomsten (ingevolge het wegvloeiën van fondsen van niet-residentiële klanten), lagere commissie-inkomsten uit pakketten aangeboden aan klanten, lagere commissies op beursorders en daling in retrocessie-inkomsten ontvangen van BNP Paribas en gerelateerd aan kapitaalmarktactiviteiten. Commissie-inkomsten bij buitenlandse (CIB) bijkantoren profiteerden van het groeiplan in Duitsland en van de toetreding tot de consolidatiekring van het bijkantoor in Nederland (in mei 2013).

De nettoresultaten op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedroegen EUR 151 miljoen, een daling met EUR (98) miljoen vergeleken bij 2013. Dit is vooral een gevolg van de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB, met een negatieve impact van EUR (132) miljoen. De overblijvende stijging is vooral te wijten aan de lagere impact van de netto negatieve 'credit spread' van EUR (8) miljoen in 2014 (een resultaat van de negatieve reële waarde van de eigen schulden van EUR (44) miljoen en de positieve reële waarde van de portefeuille leningen aan publieke instellingen van EUR 36 miljoen vergeleken met EUR (72) miljoen in 2013. De introductie van een 'Funding Valuation Adjustment (FVA)' in 2014 had een netto negatieve impact van EUR (10) miljoen. De evolutie van de 'Debit Valuation Adjustment (DVA)' leidde tot een negatief resultaat van EUR (13) miljoen in 2014, tegenover een positieve impact van EUR 23 miljoen in 2013. Globaal gezien ondervonden de activiteiten in Capital Markets en Corporate Banking hinder van de moeilijke marktomstandigheden en de lage rentevoeten.

De nettoresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa bedroegen EUR 107 miljoen in 2014, een daling met EUR (22) miljoen tegenover 2013. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB had een positieve impact van EUR 27 miljoen. Lagere kapitaalwinsten op de verkoop van overheidsobligaties in België (daling met EUR (67) miljoen vooral op Belgische en Poolse obligaties) werden in 2014 deels gecompenseerd door hogere kapitaalwinsten in Luxemburg (stijging met EUR 14 miljoen, door de verkoop van de participatie in Cetrel en de verkoop van Franse overheidsobligaties) en door de kapitaalwinst op de verkoop van een portefeuille hypothecaire kredieten in het bijkantoor in Noorwegen (EUR 4 miljoen).

De nettobaten uit overige activiteiten bedroegen EUR 43 miljoen in 2014 vergeleken met EUR 105 miljoen in 2013. De daling is vooral te wijten aan de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB (EUR (23) miljoen gerelateerd aan een wisselkoersverlies ingevolge een herschikking van leningen aan klanten uitgedrukt in CHF en JPY en aan enkele leasingentiteiten in het Verenigd Koninkrijk (EUR (5) miljoen). Bovendien waren de nettobaten uit overige activiteiten lager in België en Leasing (vooral door eenmalige aanpassingen).

De personeelskosten en personeelsvoordelen bedroegen EUR (2 562) miljoen in 2014, EUR (209) miljoen of 9% hoger dan in 2013. Dit is te wijten aan de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB (impact van EUR (348) miljoen) deels gecompenseerd door de transfer van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal (impact van EUR 5 miljoen). De loonkosten waren duidelijk lager, vooral in België (minder VTE, lagere bonussen en lagere voorzieningen voor herstructurering) en in

Luxemburg (door een voorziening voor herstructurering in 2013). Dit wordt gedeeltelijk tenietgedaan door hogere personeelskosten in de bijkantoren in Duitsland (impact groei plan) en in Nederland (door toetreding tot de consolidatiekring in mei 2013).

De overige bedrijfskosten bedroegen EUR (1 731) miljoen in 2014, EUR (368) miljoen of 27% hoger dan in 2013. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB verklaarde EUR (262) miljoen terwijl de transfer van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal en de wijziging in consolidatiemethode voor enkele leasingentiteiten een daling met EUR 34 miljoen veroorzaakten. De kostenevolutie in België werd negatief beïnvloed door de hogere bankheffingen (EUR (227) miljoen in 2014 vergeleken met EUR (163) miljoen in 2013). De kostenstijging bij buitenlandse bijkantoren werd vooral gedragen door het groeiplan in Duitsland en de toetreding tot de consolidatiekring van het bijkantoor in Nederland in mei 2013. De hogere kosten bij Leasing zijn te wijten aan het groeiplan in Duitsland en de transfer van de kernactiviteiten naar het filiaal in Italië.

Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa bedroegen EUR (218) miljoen in 2014, EUR (35) miljoen hoger dan vorig jaar en vooral te wijten aan de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB (EUR (41) miljoen).

De risicokost bedroeg EUR (283) miljoen in 2014, vergeleken met EUR (372) miljoen in 2013. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB (EUR (148) miljoen) en voor enkele leasingentiteiten en de transfer van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en Portugal, hadden een totale impact van EUR (174) miljoen. Globaal gezien was de risicokost duidelijk lager in België door de netto terugnemingen van collectieve voorzieningen (impact van graadverlagingen en parameter aanpassingen voor hypothecaire leningen vorig jaar) en lagere specifieke voorzieningen vooral in CIB België (aangezien in 2013 belangrijke specifieke voorzieningen werden geboekt). Verder was de risicokost lager in het bijkantoor in Spanje (beïnvloed door belangrijke specifieke voorzieningen in 2013) en in Luxemburg (vooral door hogere terugnemingen van collectieve voorzieningen).

Het aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast bedroeg EUR 150 miljoen in 2014, vergeleken met EUR (122) miljoen in 2013 toen een waardevermindering op de investering in vermogensbeheerdeelnemingen van EUR (446) miljoen werd geboekt. De wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB en enkele leasingentiteiten leidde tot een negatieve variantie van EUR (108) miljoen. De bijdrage in resultaat van de leasingentiteiten daalde met EUR (54) miljoen vooral bij SREI (door de impact van de moeilijke

economische situatie op de risicokost en de opbrengsten in Indië) en bij BPLS Spa Italy (door voorzieningen geboekt ingevolge de moeilijke situatie voor vastgoed en de afbouw van de portefeuille). De bijdrage van BNP Paribas Investment Partners was EUR (29) miljoen lager dan in 2013, vooral door hogere uitzonderlijk resultaten in 2013. Dit werd deels gecompenseerd door een hogere bijdrage van AG Insurance (EUR 27 miljoen, ondersteund door hogere kapitaalwinsten op vastgoedinvesteringen en obligaties).

Nettowinsten op overige activa bedroegen EUR (3) miljoen in 2014 vergeleken met EUR 64 miljoen in 2013. Het resultaat in 2014 was vooral het gevolg van de voorziening voor het Brussels hoofdkantoor 'Warandeborg' (EUR (27) miljoen), deels gecompenseerd door het resultaat op de overdracht van het bijkantoor in Duitsland (EUR 16 miljoen), de winst gerealiseerd op de gedeeltelijke verkoop van de participatie in Belgian Mobile Wallet (EUR 3 miljoen) en de winst op de verkoop van Cortal Consorts aan BNP Paribas (EUR 2 miljoen). Het resultaat in 2013 was vooral te wijten aan de herwaardering van de achtergestelde lening uitgegeven door TEB (EUR 46 miljoen), de liquidatie van Fortis Holding Malta (EUR 22 miljoen) en het verlies op de verkoop van IT-materiaal (EUR (9) miljoen).

De winstbelastingen in 2014 bedroegen EUR (701) miljoen met een belastingpercentage van 30%. Zonder rekening te houden met het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast, na aftrek van belastingen, bedroeg het effectieve belastingpercentage 32%.

Het resultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen bedroeg EUR 417 miljoen in 2014, EUR 129 miljoen hoger dan in 2013. De belangrijkste oorzaak is de wijziging in consolidatiemethode met betrekking tot TEB (EUR 150 miljoen) en de lagere minderheidsbelangen in de leasingentiteiten (EUR (53) miljoen vooral door het negatief resultaat in Indië). Dit werd gedeeltelijk tenietgedaan door de stijging in minderheidsbelangen met 14.89% bij BNP Paribas Bank Polska ingevolge de IPO (impact EUR 3,6 miljoen) en de hogere minderheidsbelangen in Luxemburg (EUR 41 miljoen, in lijn met het hoger nettoresultaat).

Het nettoresultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders bedroeg EUR 1 246 miljoen vergeleken met EUR 637 miljoen in 2013.

Toelichting bij de evolutie van de balans

Het balanstotaal van BNP Paribas Fortis bedroeg EUR 275 miljard aan het eind van december 2014, EUR 19 miljard of 7% hoger dan eind 2013.

De wijziging in consolidatiekring ingevolge de verkoop van de activa en verplichtingen (met uitzondering van de participatie in Von Essen Bank) van het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Duitsland aan BNP Paribas Groep in december 2014, had een negatieve impact van EUR (2,5) miljard op het balanstotaal. De wijziging in rapportering van de cash-pooling-activiteiten vanaf het eerste kwartaal van 2014 in het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Nederland veroorzaakte een stijging van het balanstotaal met EUR 6,1 miljard (impact op 31 maart 2014). Bovendien werden, ingevolge de geplande fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ die verwacht wordt in de eerste helft van 2015, alle activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska beschouwd als 'disposal group', geklasseerd als 'aangehouden voor verkoop' en afzonderlijk voorgesteld van de andere activa en verplichtingen van de balans op 31 december 2014, zonder impact op het balanstotaal.

Overeenkomstig IFRS 11, 'Gezamenlijke Overeenkomsten', werden de vergelijkbare cijfers voor 2013 van bpost bank en SREI, een

leasingentiteit in Indië, herwerkt zodat ze geconsolideerd werden volgens de vermogensmutatiemethode in plaats van proportionele consolidatie. De wijziging in consolidatiemethode had geen impact op de evolutie van de balans.

Leningen aan klanten (hypothecaire leningen in België, termijnleningen in Turkije) en klantendeposito's (zicht- en spaarrekeningen in België, termijndeposito's in Turkije) kenden een sterke stijging in 2014 terwijl schuldbewijzen en achtergestelde leningen een daling vertoonden door terugbetalingen. Meer beleggingen in overheidsobligaties en obligaties uitgegeven door supranationale instellingen, andere banken en ondernemingen in de Eurozone werden gedaan met het oog op de herbelegging van het overschot aan liquiditeit ingevolge de groei in klantendeposito's. De reële waarde van de derivaten op de activa- en verplichtingszijde vertoonden een stijging vooral door de aanhoudende daling van de rentevoeten. De compressie van afgeleide instrumenten werd verdergezet (project 'one window to the market') alhoewel meer derivaten op de activa-zijde werden verminderd dan op de verplichtingen zijde. Deze asymmetrische compressie zorgde voor een stijging van de 'cash collateral' op de 'margin call'-rekeningen met betrekking tot derivaten.

Vanuit geografisch standpunt en op basis van de ligging van de entiteiten van BNP Paribas Fortis bevinden de activa zich voor 65% in België, voor 8% in Luxemburg en voor 27% in andere landen.

Activa

Kas, centrale banken en postgirorekeningen bedroeg EUR 10,8 miljard, een stijging met EUR 0,8 miljard vergeleken met eind 2013. Dit is te wijten aan een netto-daling met EUR (1,2) miljard van de fondsen geplaatst bij de Centrale Bank in België (EUR 3,5 miljard geplaatst op de 'overnight' deposito's, meer dan tenietgedaan door een daling van de monetaire reserves met EUR (4,7) miljard). 'Overnight' deposito's geplaatst bij de Federal Reserve stegen met EUR 1,3 miljard. De monetaire reserves bij de centrale banken in Turkije en Luxemburg stegen met respectievelijk EUR 0,5 miljard en EUR 0,2 miljard.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening daalden met EUR 1,3 miljard of 7% tot EUR 19,7 miljard aan het einde van 2014. Deze evolutie is vooral te wijten aan de stijging met EUR 2,6 miljard van de reële waarde van de derivaten, wat, naast de impact van het project 'one window to the market', vooral een gevolg is van de aangehouden daling van de rentevoeten, deels tenietgedaan door een daling met EUR (1,1) miljard in de portefeuille handelseffecten.

De voor verkoop beschikbare activa bedroegen EUR 32,7 miljard aan het einde van 2014, EUR 4,2 miljard of 15% hoger dan aan het einde van 2013. Dit is een gevolg van een aanzienlijke verwerving in de loop van 2014 van overheidsobligaties (netto stijging van EUR 1,3 miljard, vooral in Oostenrijkse en Nederlandse overheidsobligaties), en van obligaties uitgegeven door supranationale instellingen, andere banken en ondernemingen (nettostijging van EUR 2,9 miljard) vooral in de Eurozone.

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen bedroegen EUR 14,2 miljard aan het einde van 2014, EUR (5,2) miljard lager vergeleken met EUR 19,4 miljard aan het einde van 2013. Exclusief de wijziging in consolidatiekring ingevolge de verkoop van het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Duitsland (EUR (1,6) miljard) was de daling vooral toe te schrijven aan lagere interbancaire leningen in België (EUR (1,9) miljard) en in Luxemburg (EUR (2,0) miljard).

Leningen aan en vorderingen op klanten stegen met EUR 7,3 miljard of 5% tot EUR 166,9 miljard aan het einde van 2014. Exclusief de wijziging in consolidatiekring ingevolge de verkoop van het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Duitsland (EUR (0,8) miljard), de klassering van activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska als 'aangehouden voor verkoop' (EUR (3,5) miljard) en de wijziging in rapportering van de cash-pooling-activiteiten van BNP Paribas Fortis bijkantoor in Nederland (EUR 6,1 miljard op 31 maart 2014), is de overblijvende stijging van EUR 4,6 miljard vooral toe te schrijven aan de aangehouden groei van de business in Turkije (EUR 3,1 miljard) dankzij een stijging in termijnleningen (EUR 2,2 miljard), hypothecaire leningen en consumentenleningen. Bovendien kende de verlening van hypothecaire kredieten in België een sterke stijging (EUR 2,2 miljard) en in iets mindere mate in Luxemburg (EUR 0,4 miljard), deels tenietgedaan door een daling in effecten geklasseerd als leningen en vorderingen (EUR (1,9) miljard), vooral door de terugbetalingen in de gestructureerde kredietportefeuille en de verkoop van Portugese overheidsobligaties.

Overlopende rekeningen en overige activa stegen met EUR 4,4 miljard of 61% tot EUR 11,6 miljard aan het einde van 2014, vooral te wijten aan hogere 'cash collateral' (EUR 3,0 miljard) op de 'margin call'-rekeningen gerelateerd aan derivatentransacties binnen de BNP Paribas Groep als gevolg van het "one window to the market" project. Binnen dit project worden externe deals vervangen door 'back-to-back'-deals met BNP Paribas (novatiefase) en de deals worden dan vervroegd beëindigd en vervangen door nieuwe deals met dezelfde interestvoet-risicogevoeligheid, maar met andere verwachte toekomstige kasstromen en lagere reële waarde (compressiefase). Op 31 december 2014 werden meer derivaten op de activazijde samengedrukt dan op de verplichtingzijde, met hogere betaalde 'cash collaterals' als gevolg.

Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatiemethode wordt toegepast bedroegen EUR 3,9 miljard op het einde van 2014, een stijging met EUR 0,5 miljard of 15% vergeleken met eind 2013, vooral te wijten aan AG Insurance (EUR 0,3 miljard) dankzij de positieve herwaardering van de portefeuille 'voor verkoop beschikbare activa'.

Activa aangehouden voor verkoop bedroegen EUR 5,3 miljard op het einde van 2014. Dit houdt verband met de klassering van de activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska als "aangehouden voor verkoop" eind 2014 in het kader van de geplande fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ waarvan verwacht wordt dat ze in de eerste helft van 2015 wordt afgesloten.

Verplichtingen en eigen vermogen

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening stegen met EUR 4,9 miljard of 22% tot EUR 27,0 miljard aan het einde van 2014, wat vooral toe te schrijven is aan de stijging in reële waarde van derivaten (EUR 2,7 miljard), wat, naast de impact van het project 'one window to the market', vooral verband houdt met de aanhoudende daling van de rentevoeten. Daarnaast stegen de handelsderivaten in terugkoopovereenkomsten met EUR 2,0 miljard.

Schulden aan kredietinstellingen bedroegen EUR 15,5 miljard aan het einde van 2014, wat EUR (2,4) miljard of 13% lager is vergeleken met eind 2013. De klassering van de activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska als 'aangehouden voor verkoop' eind 2014 droeg bij tot een daling van EUR (1,4) miljard. De resterende daling met EUR 1,0 miljard werd verklaard door de terugbetaling van een tender met de Nationale Bank van België (NBB) in 2014 (EUR (1,5) miljard), minder zichtdeposito's van EUR (0,8) miljard en gecompenseerd door iets hogere interbankenschulden van EUR 0,3 miljard. De activiteit in terugkoopovereenkomsten steeg met EUR 1,1 miljard.

Schulden aan klanten bedroegen EUR 167,8 miljard op het einde van 2014, een belangrijke toename met EUR 11,0 miljard vergeleken met eind 2013. Exclusief de wijziging in de consolidatiekring met betrekking tot de verkoop van het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Duitsland (EUR (2,2) miljard), de klassering van activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska als 'aangehouden voor verkoop' (EUR (2,6) miljard) alsook de wijziging in rapportering van de cash-poolingactiviteiten in het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Nederland (EUR 6,1 miljard op 31 maart 2014), wordt de resterende stijging van EUR 8,8 miljard vooral gesteund door een sterke groei van de klantendeposito's van EUR 4,0 miljard in België (vooral zichtrekeningen en spaarrekeningen), EUR 2,4 miljard in Turkije (vooral in termijnrekeningen) en EUR 2,0 miljard in het bijkantoor van BNP Paribas Fortis in Nederland (vooral zichtrekeningen).

Schuldbewijzen bedroegen EUR 12,1 miljard aan het einde van 2014, een daling met EUR (3,6) miljard of 23% vergeleken met eind 2013 en vooral toe te schrijven aan het op vervalddag komen van posities in depositocertificaten en andere schuldbewijzen.

Overlopende rekeningen en overige verplichtingen stegen met EUR 0,8 miljard of 11% tot EUR 7,4 miljard aan het einde van 2014, vooral door hogere 'margin'-rekeningen ('cash collaterals' op derivaten).

Voorzieningen voor risico's en kosten stegen licht met EUR 0,2 miljard tot EUR 4 265 miljoen aan het einde van 2014 vergeleken met EUR 4 109 miljoen aan het einde van 2013. De stijging wordt vooral verklaard door hogere voorzieningen voor personeelsvoordelen.

Achtergestelde schulden daalden met EUR (1,9) miljard of 31% tot EUR 4,3 miljard aan het einde van 2014, als gevolg van de aflossingen van achtergestelde certificaten en schulden (waaronder de vervroegde terugbetaling van een 'Hybrid Tier 1 innovative security' van EUR 1,0 miljard in oktober 2014).

Verplichtingen aangehouden voor verkoop bedroegen EUR 4,7 miljard aan het einde van 2014. Dit houdt verband met de klassering van de activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska als 'aangehouden voor verkoop' op het einde van 2014 als gevolg van de geplande fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ waarvan verwacht wordt dat ze in de eerste helft van 2015 wordt afgesloten.

Het eigen vermogen bedroeg EUR 20,3 miljard aan het einde van 2014 vergeleken met EUR 18,7 miljard aan het einde van 2013. De stijging met EUR 1,6 miljard werd veroorzaakt door de positieve impact van het jaarresultaat (EUR 1.246 miljoen) en de wijzigingen in activa en verplichtingen direct erkend in eigen vermogen (EUR 0,6 miljard, vooral toe te schrijven aan positieve herwaarderingen van de voor verkoop beschikbare investeringen naar eigen vermogen), deels tenietgedaan door het betaalde dividend (EUR (387) miljoen). De impact van de verwatering in het aandeelhouderschap (van 99,89% naar 85%) in BNP Paribas Bank Polska ingevolge de IPO, bedroeg EUR (16) miljoen. De impact van de 'squeeze-out'-operatie van TEB (stijging in aandeelhouderschap van 44,75% naar 45,76%) bedroeg EUR 17 miljoen. Bovendien had ook een retrospectieve correctie met betrekking tot de putoptie verleend aan de minderheidsaandeelhouders van TEB Holding A.Ş., een negatieve impact op het eigen vermogen van EUR (64) miljoen, met een tegengesteld effect in de minderheidsbelangen (EUR 64 miljoen).

Minderheidsbelangen bedroegen EUR 5,1 miljard aan het einde van 2014 vergeleken met EUR 4,8 miljard aan het einde van 2013. De toename met EUR 0,3 miljard was een gevolg van de positieve impact van het jaarresultaat (EUR 417 miljoen) en de wijzigingen in activa en verplichtingen direct erkend in eigen vermogen (EUR 0,3 miljard), deels tenietgedaan door het betaalde dividend (EUR (227) miljoen). De impact van de verwatering in aandeelhouderschap (van 99,89% naar 85%) in BNP Paribas Bank

Polska ingevolge de IPO, bedroeg EUR 69 miljoen. De impact van de 'squeeze-out' operatie van TEB (stijging in aandeelhouderschap van 44,75% naar 45,76%) bedroeg EUR (35) miljoen. Bovendien had een retrospectieve correctie met betrekking tot de putoptie verleend aan de minderheidsaandeelhouders van TEB Holding A.S., een positieve impact op de minderheidsbelangen van EUR 64 miljoen, met een tegengesteld effect in het eigen vermogen (EUR (64) miljoen).

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeit van BNP Paribas Fortis bleef sterk met klantendeposito's voor EUR 167 miljard en leningen aan klanten voor EUR 161 miljard.

De klantendeposito's bestaan uit schulden aan klanten exclusief repo's. De leningen aan klanten zijn leningen aan en vorderingen op klanten exclusief 'effecten geclassificeerd als leningen en vorderingen' en 'effecten die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot reverse repo's.

De solvabiliteit van BNP Paribas Fortis bleef ruim boven de wettelijke minima. Op 31 december 2014 bedroeg de afgebouwde Basel III Common Tier 1 kapitaalratio (CET1 ratio: rekening houdend met de CRD IV4-regels op tijdelijke voorzieningen) van BNP Paribas Fortis 14,5%. Het totaal van de naar risico gewogen activa bedroeg EUR 128,3 miljard op 31 december 2014 waarvan EUR 106,5 miljard verbonden is aan het kredietrisico, EUR 2,1 miljard aan het marktrisico en EUR 8,5 miljard aan het operationeel risico, terwijl tegenpartijrisico, effectisering en aandelenrisico respectievelijk EUR 2,9 miljard, EUR 3,4 miljard en EUR 4,8 miljard bedroegen.

Voornaamste risico's en onzekerheden

De activiteiten van BNP Paribas Fortis zijn blootgesteld aan een aantal risico's zoals kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico en operationeel risico. Om ervoor te zorgen dat deze risico's geïdentificeerd en naar behoren beheerd worden, past de Bank een aantal interne controleprocedures toe en gebruikt ze een hele reeks risico-indicatoren, die nader worden beschreven in nota 4 'Risicobeheer en solvabiliteit' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2014.

BNP Paribas Fortis is als verweerder betrokken bij verscheidene claims, geschillen en rechtszaken in België en in enkele rechtsgebieden in het buitenland, die zijn ontstaan tijdens de gewone bedrijfsvoering van de bankbusiness en na de herstructurering van BNP Paribas Fortis en BNP Paribas Fortis Groep eind september en begin oktober 2008. Dit wordt nader beschreven in nota 8.m 'Voorwaardelijke activa en verplichtingen' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2014.

De gebeurtenissen na de verslagperiode worden nader beschreven in de nota 8.p 'Gebeurtenissen na de verslagperiode' van het Jaarverslag van BNP Paribas Fortis 2014.

Bericht van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2014 in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2014 in overeenstemming met de regels vastgelegd in het (Belgisch) Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de Jaarrekening van de kredietinstellingen.

De Raad van Bestuur heeft op 19 maart 2015 de Geconsolideerde en Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis beoordeeld en goedgekeurd voor publicatie.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis verklaart dat, naar zijn beste weten, de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis een getrouw en juist beeld geven van de activa, verplichtingen, financiële positie en resultatenrekening van BNP Paribas Fortis en de in de consolidatie opgenomen verbintenissen, en dat de informatie die in deze Jaarrekening is opgenomen geen tekortkomingen bevat die het noodzakelijk maken om significant de reikwijdte van enige verklaring aan te passen.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis verklaart eveneens dat, naar zijn beste weten, het jaaroverzicht een juist beeld geeft van de ontwikkeling, resultaten en positie van BNP Paribas Fortis en van de verbintenissen die in de consolidatie zijn opgenomen, samen met een beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee zij wordt geconfronteerd.

De Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis en de Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis per 31 december 2014 zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 23 april 2015.

Brussel, 19 maart 2015
De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis

Verklaring inzake corporate governance

BNP Paribas Fortis heeft schuldeffekten uitgegeven die genoteerd zijn op een gereguleerde markt in de betekenis van artikel 2, 3° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Daarnaast, maar evenwel zonder de betrokkenheid van BNP Paribas Fortis zelf, worden haar aandelen van tijd tot tijd verhandeld op een multilaterale handelsfaciliteit in de betekenis van artikel 2, 4° van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten.

Rekening houdend met het bovenstaande en in overeenstemming met artikel 96§2 van het Wetboek van Vennootschappen en artikel

1 van het Koninklijk Besluit van 6 juni 2010, heeft BNP Paribas Fortis de 'Belgische Corporate Governance Code 2009' goedgekeurd als zijn referentiecode (hierna de 'Code' genoemd).

De Code kan worden geraadpleegd op <http://www.corporategovernancecommittee.be>.

Het Remuneratieverslag waarnaar verwezen wordt in bepaling 7.2 van de Code, is te vinden in nota 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis'.

1. Naleving van de Code

BNP Paribas Fortis voldoet in het algemeen aan de beginselen en bepalingen van de Code. De belangrijkste verschillen hebben betrekking op principe 8: 'Dialogo met de aandeelhouders'. Het feit dat het Bedrijf niet in staat is alle bepalingen van principe 8 van de Code na te leven, houdt verband met het aandeelhouderschap van BNP Paribas Fortis. BNP Paribas SA is eigenaar van 99,93% van de aandelen van BNP Paribas Fortis. De overige 0,07% uitgegeven aandelen zijn in handen van minderheidsaandeelhouders. Toch is BNP Paribas Fortis via haar website en andere media in constante dialoog met haar verschillende stakeholders.

Het Corporate Governance Charter van de Bank kan geraadpleegd worden op de website van de Bank.

BNP Paribas SA zelf is een op Euronext genoteerd bedrijf. Dat impliceert dat BNP Paribas Fortis, haar bestuurders en haar personeel bepaalde wettelijke bepalingen over de bekendmaking van gevoelige informatie aan de markt in acht moeten nemen. De Raad van Bestuur is evenwel vastbesloten de belangen van alle aandeelhouders van BNP Paribas Fortis te allen tijde te beschermen

en zal hen allemaal de nodige informatie en voorzieningen verstrekken om hun rechten uit te oefenen, in overeenstemming met het Wetboek van Vennootschappen.

Het diversiteitsbeleid van de Bank is gealigneerd op de doelstelling om tegen januari 2017 ten minste één derde vrouwen te hebben in de Raad van Bestuur.

BNP Paribas Fortis heeft geen transparantieverklaringen ontvangen in de betekenis van de wet van 2 mei 2007 over de bekendmaking van belangrijke participaties.

Hoewel de niet-uitvoerende bestuurders niet afzonderlijk, d.w.z. zonder de aanwezigheid van de voorzitter van het Directiecomité en de uitvoerende bestuurders, formeel vergaderden om de interactie met die laatsten te evalueren (bepaling 4.12 van de Code), is er, gezien het aandeelhouderschap van de Bank en de samenstelling van de Raad van Bestuur, toch een constante dialoog tussen de niet-uitvoerende bestuurders, en dat zowel binnen als buiten de Raad van Bestuur en zijn comités.

2. Bestuursorganen

Raad van Bestuur

Rol en verantwoordelijkheden

In het algemeen is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor BNP Paribas Fortis.

Verder, en telkens in overeenstemming met artikel 23 van de Bankwet¹:

- keurt de Raad van Bestuur de strategie en doelstellingen van BNP Paribas Fortis goed, beoordeelt en controleert hij deze;
- legt de Raad van Bestuur het risicobeleid (en de risicotolerantie) van BNP Paribas Fortis vast en controleert hij deze; en
- keurt de Raad van Bestuur het governance memorandum van BNP Paribas Fortis goed.

Overeenkomstig artikel 24 van de Bankwet en artikel 22 van de statuten van BNP Paribas Fortis heeft de Raad van Bestuur al zijn bestuursbevoegdheden, met uitzondering van alles dat krachtens het Wetboek van Vennootschappen of krachtens de Bankwet is voorbehouden aan de Raad van Bestuur, overgedragen aan het Directiecomité, waarvan de leden 'uitvoerende bestuurders' genoemd worden.

Criteria inzake grootte en lidmaatschap

De Raad van Bestuur zal samengesteld zijn uit niet minder dan vijf en niet meer dan 35 bestuurders. Leden van de Raad van Bestuur worden benoemd voor een of meer hernieuwbare termijnen, waarbij iedere termijn niet meer dan vier volledige boekjaren telt.

Het is het beleid van BNP Paribas Fortis dat de samenstelling van de Raad van Bestuur bestaat uit een gepaste en evenwichtige vertegenwoordiging (i) van vaardigheden en bekwaamheden, (ii) van mannen en vrouwen en (iii) van uitvoerende & niet-uitvoerende bestuurders, al dan niet onafhankelijk. Uitvoerende bestuurders mogen echter niet de meerderheid van de Raad van Bestuur uitmaken.

Rechtspersonen kunnen niet in de Raad van Bestuur zetelen.

Alle bestuurders moeten geschikt zijn ('fit and proper') en ze worden allemaal vooraf geselecteerd en beoordeeld op basis van een vooraf bepaalde reeks selectiecriteria.

In overeenstemming met de Bankwet zal BNP Paribas Fortis de geschiktheid van elke kandidaat-bestuurder beoordelen en evalueren. Hetzelfde geldt in geval van een herbenoeming.

BNP Paribas Fortis zal jaarlijks de geschiktheid van elke bestuurder opnieuw beoordelen.

Samenstelling

Op 19 maart 2015 is de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman

Voorzitter van de Raad van Bestuur; niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

VILLEROY DE GALHAU François

Vicevoorzitter van de Raad van Bestuur; niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 19 april 2012.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

JADOT Maxime

Uitvoerend bestuurder; voorzitter van het Directiecomité sinds 1 maart 2011; lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 13 januari 2011.

Het bestuursmandaat werd bevestigd en vernieuwd op 21 april 2011 en verstrijkt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2015.

DIERCKX Filip

Uitvoerend bestuurder; Vicevoorzitter van het Directiecomité; lid van de Raad van Bestuur sinds 28 oktober 1998.

Het bestuursmandaat werd vernieuwd op 18 april 2013 en verstrijkt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2017.

MENNICKEN Thomas

Uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrijkt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

¹ De wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen.

VANDEKERCKHOVE Peter

Uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité sinds 21 april 2011.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2015.

BEAUVOIS Didier

Uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur (door coöptatie) en van het Directiecomité sinds 12 juni 2014 ingevolge het ontslag van de heer Dominique REMY op 8 mei 2014.

BONNAFÉ Jean-Laurent

Niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

BOOGMANS Dirk

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 1 oktober 2009.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 19 april 2012.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

DECRAENE Stefaan

Niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 18 april 2013. Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2017.

DUTORDOIR Sophie

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur door coöptatie sinds 30 november 2010.

Het bestuursmandaat werd bevestigd en vernieuwd op 21 april 2011 en verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2015.

PAPIASSE Alain

Niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

STÉPHENNE Jean

Niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 26 april 2001.

Het bestuursmandaat werd vernieuwd op 18 april 2013 en verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2015.

VARÈNE Thierry

Niet-uitvoerend bestuurder; lid van de Raad van Bestuur sinds 14 mei 2009.

Het bestuursmandaat verstrekt tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van 2016.

De heer **Luc VANSTEENKISTE** is vaste genodigde op de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis, die verantwoordelijk is voor het uitstippelen van het algemene beleid en voor het toezicht op de activiteiten van het Directiecomité, bestaat momenteel uit 15 bestuurders, onder wie 10 niet-uitvoerende bestuurders (van wie er 3 zijn benoemd tot onafhankelijke bestuurders die voldoen aan de criteria zoals vastgelegd in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen) en 5 uitvoerende bestuurders.

Tussen 1 januari 2014 en 31 december 2014 was de Raad van Bestuur als volgt samengesteld:

DAEMS Herman

Voorzitter van de Raad van Bestuur.

CHODRON de COURCEL Georges

Vicevoorzitter van de Raad van Bestuur (tot 30 juni 2014).

BONNAFÉ Jean-Laurent

Niet-uitvoerend bestuurder.

JADOT Maxime

Voorzitter van het Directiecomité; uitvoerend bestuurder.

DIERCKX Filip

Vicevoorzitter van het Directiecomité; uitvoerend bestuurder.

MENNICKEN Thomas

Uitvoerend bestuurder; lid van het Directiecomité.

REMY Dominique

Uitvoerend bestuurder; lid van het Directiecomité (tot 8 mei 2014).

VANDEKERCKHOVE Peter

Uitvoerend bestuurder; lid van het Directiecomité.

BOOGMANS Dirk

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder.

DUTORDOIR Sophie

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder.

STÉPHENNE Jean

Niet-uitvoerend bestuurder.

PAPIASSE Alain

Niet-uitvoerend bestuurder.

VARÈNE Thierry

Niet-uitvoerend bestuurder.

VILLEROY DE GALHAU François

Niet-uitvoerend bestuurder; vicevoorzitter van de Raad van Bestuur (sinds 10 juli 2014).

d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder.

DECRAENE Stefaan

Niet-uitvoerend bestuurder.

BEAUVOIS Didier

Uitvoerend bestuurder; lid van het Directiecomité sinds 12 juni 2014.

Aanwezigheid op de bestuursvergaderingen:

De Raad van Bestuur hield 18 vergaderingen in 2014. Het aantal bijgewoonde vergaderingen zag er als volgt uit:

Bestuurder	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS Herman	18
CHODRON de COURCEL Georges (tot 30 juni 2014)*	7
BONNAFÉ Jean-Laurent	3
JADOT Maxime	17
BOOGMANS Dirk	16
d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette	17
DIERCKX Filip	17
DUTORDOIR Sophie	12
MENNICKEN Thomas	15
PAPIASSE Alain	6
REMY Dominique (tot 8 mei 2014)*	2
STÉPHENNE Jean	10
VANDEKERCKHOVE Peter	12
VARÈNE Thierry	13
VILLEROY DE GALHAU François	11
DECRAENE Stefaan	10
BEAUVOIS Didier (sinds 12 juni 2014)*	11
VANSTEENKISTE, Luc**	16

* Minder vergaderingen wegens toetreding of uittreding Raad van Bestuur in 2014.

** Aanwezig als vaste genodigde.

Evaluatie van de Raad van Bestuur

Vanaf 1 januari 2015

Minstens eenmaal per jaar zal het Governance & Nomination Committee alle uitvoerende bestuurders evalueren. Het Governance & Nomination Committee zal hierbij ieder feit in acht nemen dat de geschiktheid (suitability) kan beïnvloeden zoals beoordeeld bij hun benoeming, en zal tijdens die evaluatie nagaan of ieder de nodige tijd en inspanningen heeft geleverd om zijn/haar mandaat naar behoren uit te oefenen. Als onderdeel van die jaarlijkse evaluatie zal het Governance & Nomination Committee aanbevelingen doen inzake het beheer en oplossen van vastgestelde onvolkomenheden op individuele basis door trainingen of vervangingen, en/of zal het aandachtspunten formuleren met het oog op de verbetering van de globale samenstelling van de Raad van Bestuur.

De evaluatie beoogt drie doelstellingen:

- de werking en globale samenstelling van de Raad of het desbetreffende bestuurscomité beoordelen;
- nagaan of de kwesties in het kader van zijn opdracht naar behoren worden voorbereid en besproken; en
- de effectieve bijdrage van elke bestuurder evalueren.

Bezoldiging

Informatie over de totale bezoldiging voor 2014, inclusief de voordelen in natura en pensioenkosten, van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, is te vinden in nota 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dat verslag moet als het remuneratieverslag worden beschouwd overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Comités van de Raad van Bestuur

Vanaf 1 januari 2015

Op 7 mei 2014 werd de wet van 25 april 2014 betreffende het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen (de Bankwet) gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Artikel 27 van die wet bepaalt dat de Raad van Bestuur vanaf 1 januari 2015 vier comités in zijn schoot dient op te richten. Tijdens zijn vergadering van 10 december 2014 besloot de Raad van Bestuur, op basis van een aanbeveling van het GNRC, om het ARCC en GNRC op te heffen en een auditcomité, een riskcomité, een remuneratiecomité en een Governance & Nomination Committee op te richten, en dat conform wat bepaald is in de artikelen 28 tot 31 van de Bankwet, en keurde hij de samenstelling van die vier comités goed.

Het bestaan van die comités beperkt de bevoegdheid van de Raad niet om, zo nodig, nog meer comités ad hoc op te richten voor specifieke aangelegenheden. Elk bestuurscomité heeft een adviserende rol ten aanzien van de Raad. De benoeming van comitéleden is gebaseerd op (i) hun specifieke bekwaamheden en ervaring, naast de algemene basiscompetenties vereist als lid van de Raad, en (ii) de noodzaak dat elk comité, als geheel, over de nodige bekwaamheden en ervaring beschikt voor zijn werking.

De oprichting, samenstelling, verantwoordelijkheden en werking van bovengenoemde bestuurscomités beantwoorden aan de Code.

Tot 10 december 2014 functioneerden het ARCC en GNRC zoals hieronder bepaald.

Audit, Risk & Compliance Committee ('ARCC')

De rol van het ARCC bestaat erin de Raad van Bestuur bij te staan in zijn toezichthoudende taken met betrekking tot de interne controle binnen BNP Paribas Fortis in de ruimste zin, met inbegrip van de interne controle van de financiële rapportering en risico's.

Rol en verantwoordelijkheden

Het ARCC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

Audit

- de **prestaties van het externe auditproces**: het ARCC houdt toezicht op het werk dat wordt uitgevoerd door de externe auditors, licht hun auditplan door, evalueert hun prestaties minstens eenmaal om de drie jaar formeel aan de hand van welomschreven criteria, en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende hun benoeming of herbenoeming, verlenging van mandaat en bezoldiging. Het ARCC geeft gevolg aan vragen of aanbevelingen van de externe auditors. Het ARCC houdt ook toezicht op de onafhankelijkheid van externe auditkantoren, inclusief de doorlichting en goedkeuring van niet-auditdiensten die aan BNP Paribas Fortis worden verleend;
- de **prestaties van het interne auditproces**: het ARCC houdt toezicht op het werk dat is uitgevoerd door het departement Interne Audit en bekrachtigt het jaarlijkse auditplan, inclusief belangrijke auditopdrachten, draagwijdte en auditbudget. Het houdt toezicht op de opvolging door het management van de aanbevelingen van de interne audit en neemt deel aan de externe kwaliteitsbeoordeling van het departement Interne Audit, die minstens om de vijf jaar wordt georganiseerd en samenvalt met de benoeming of het ontslag van de General Auditor.

Risico

- de **belangrijkste risicoblootstellingen van de Bank en de werking van de interne risicobeheer- en controlesystemen**, inclusief het toezicht op de naleving van de desbetreffende wet- en regelgeving. Dat impliceert dat het ARCC belangrijke risicogebieden identificeert en erkent, zoals beleggingsrisico, kredietrisico, marktrisico en liquiditeitsrisico.

Compliance & Operationeel Risico

- **de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem:** dat omvat het toezicht op en de doorlichting van de coherentie en doeltreffendheid van het interne controlesysteem van BNP Paribas Fortis, via toezicht en controles, meer in het bijzonder met betrekking tot de permanente controle ervan, de naleving van de interne en externe wetten en voorschriften en de bescherming van zijn reputatie. Dat omvat het toezicht op het beheer van het operationele risico. Het ARCC stemt in met de aanstelling of het ontslag van de Chief Compliance Officer ('Conformité'). Het ARCC onderzoekt eveneens periodiek de doeltreffendheid van het Internal Alert System van BNP Paribas Fortis.

Financiële rapportering

- De integriteit van de jaarrekening en van elk verslag over de financiële prestaties van BNP Paribas Fortis. Dat omvat de consequente toepassing van boekhoudkundige beginselen (en veranderingen daaraan) en de kwaliteit van de interne controle op financiële rapportering.
- De consolidatiekring en boekhoudkundige beginselen.
- Het Jaarverslag en de verklaringen die daarin moeten worden afgelegd door de Raad van Bestuur evenals alle externe of officiële communicatie over de jaarrekening of de financiële prestaties van BNP Paribas Fortis.

Lidmaatschapscriteria

De lidmaatschapscriteria voor de comitéleden verschillen niet van degene die gelden voor de andere bestuurders.

De geschiktheidsevaluatie van de comitéleden is gebaseerd op:

- de verplichting om voldoende onafhankelijke bestuurders in het bestuurscomité te hebben;
- bovenop de algemene geschiktheidsnormen voor bestuurders dient de kandidaat bewezen bekwaamheden en ervaring te hebben in de meeste domeinen waarover het bestuurscomité waarvoor hij/zij zich kandidaat stelt, handelt;
- de verplichting dat ieder bestuurscomité, als groep, over de bekwaamheden en ervaring beschikt die nodig zijn om zijn taken op professionele wijze uit te oefenen; en
- de onbetwistbare professionele betrouwbaarheid van de kandidaat.

Samenstelling

Het ARCC bestaat uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn. In geval van staking van stemmen heeft de voorzitter van het ARCC een doorslaggevende stem.

Leden van het ARCC moeten over de noodzakelijke vaardigheden en bekwaamheden beschikken op het gebied van boekhouding, audit en financiële bedrijfsvoering. De aanwezigheid van de nodige vaardigheden en bekwaamheden wordt ook beoordeeld op het niveau van het ARCC als geheel, niet alleen op individuele basis.

De voorzitter van het ARCC, die niet de voorzitter van de Raad van Bestuur zal zijn, en de leden ervan worden aangesteld door de Raad van Bestuur op basis van een voorstel van de voorzitter van de Raad van Bestuur en de voorzitter van het Governance, Nomination and Remuneration Committee.

De NBB zal de voorgestelde voorzitter van het ARCC horen en elke benoeming is onderworpen aan het voorafgaandelijk akkoord van de NBB. De voorzitter van het ARCC zal een onafhankelijk bestuurder zijn. De voorzitter van het ARCC ontmoet op geregelde tijdstippen de voorzitters van de auditcomités van de belangrijkste entiteiten binnen de gecontroleerde perimenter.

Overeenkomstig artikel 526bis, §2 van het Wetboek van Venootschappen is minstens één lid van het ARCC een onafhankelijk bestuurder en beschikt hij tevens over de nodige vaardigheden en bekwaamheden op het gebied van boekhouding, audit en financiële bedrijfsvoering. Beide onafhankelijke bestuurders in het ARCC van BNP Paribas Fortis voldoen aan die regel.

Samenstelling op 10 december 2014:

- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder), voorzitter
- Antoinette d'Aspremont Lynden (onafhankelijk bestuurder)
- Herman Daems

Aanwezigheid op de vergaderingen:

Het ARCC vergaderde zes keer in 2014.

Lid van het comité	Aantal bijgewoonde vergaderingen
BOOGMANS Dirk	6
DAEMS Herman	5
d'ASPREMONT LYNDEN Antoinette	6

Bezoldiging

Informatie over de bezoldiging voor 2014, ook voor de leden van het Audit, Risk & Compliance Committee, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, is te vinden in nota 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dat verslag moet als het remuneratieverslag worden beschouwd overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Governance, Nomination & Remuneration Committee (GNRC)

Het GNRC vervult de rol van remuneratiecomité zoals bedoeld in artikel 20 §2 ter van de wet van 22 maart 1993² betreffende het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen, en artikel 5.4 van de Code.

Rol en verantwoordelijkheden

Governance

Het GNRC controleert, onderzoekt en doet aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

- de geschiktheid van de praktijken en regels inzake corporate governance van de Bank;
- de naleving door de Bank van haar regels inzake corporate governance;
- opkomende thema's rond corporate governance of belangrijke ontwikkelingen in de toepasselijke wetten en/of praktijken inzake corporate governance;
- insidertransacties en transacties tussen verbonden partijen en/of belangenconflicten waarbij uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders betrokken zijn;
- de toelichting in het jaarverslag over bestuursaangelegenheden, over de bezoldiging van de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders, leden van het Executive Committee, over de procedures die hun benoeming en bezoldiging regelen, en over de activiteiten van het GNRC.

Benoemingen:

Met betrekking tot benoemingen heeft het GNRC de volgende taken:

- monitoren, evalueren en aanbevelingen doen aan de Raad van Bestuur met betrekking tot **het beleid, de criteria en de functieprofielen** voor de rekrutering, het geschiktheidsonderzoek, de benoeming, de herbenoeming en de prestatiebeoordeling van leden van (de comités van) de raad, de leden van het Directiecomité, de General Auditor en de Chief Compliance Officer;
- aanbevelingen doen aan de Raad van Bestuur over (i) de grootte en globale samenstelling van de Raad van Bestuur en (ii) de individuele geschiktheidsevaluaties, benoemingen, ontslagen, herbenoemingen en jaarlijkse prestatiebeoordelingen van **leden van (de comités van) de raad, leden van het Directiecomité, de General Auditor en de Chief Compliance Officer**;
- aanbevelingen doen aan de Raad van Bestuur inzake de **opvolgingsplanning** van leden van (de comités van) de raad, leden van het Directiecomité, de General Auditor en de Chief Compliance Officer.

Bezoldiging

Met betrekking tot het remuneratiebeleid controleert, onderzoekt en doet het GNRC aanbevelingen aan de Raad van Bestuur betreffende:

- het remuneratiebeleid van BNP Paribas Fortis;
- de bezoldiging van de uitvoerende bestuurders, de hoofden van de interne controlefuncties (zoals de General Auditor en de Chief Compliance Officer) en 'identified staff' overeenkomstig het bezoldigingsbeleid van BNP Paribas Fortis;
- de doelstellingen voor de voorzitter van het Directiecomité, en, op basis van een voorstel van de voorzitter van het Directiecomité, voor de andere uitvoerende bestuurders. Voor de hoofden van de interne controlefuncties (zoals de General Auditor en de Chief Compliance Officer) onderzoekt het GNRC de voornaamste principes die vervolgens als benchmark gebruikt worden in hun prestatiebeoordelingen;
- de prestatiebeoordeling van bestuurders.

² De wet van 22 maart 1993 werd op 7 mei 2014 afgeschaft ingevolge de publicatie die dag van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen.

Lidmaatschapscriteria

De lidmaatschapscriteria voor de comitéleden verschillen niet van degene die gelden voor de andere bestuurders.

De geschiktheidsevaluatie van de comitéleden is gebaseerd op:

- i. de verplichting om voldoende onafhankelijke bestuurders in het bestuurscomité te hebben;
- ii. bovenop de algemene geschiktheidsnormen voor bestuurders dient de kandidaat bewezen bekwaamheden en ervaring te hebben in de meeste domeinen waarover het bestuurscomité waarvoor hij/zij zich kandidaat stelt, handelt;
- iii. de verplichting dat ieder bestuurscomité, als groep, over de bekwaamheden en ervaring beschikt die nodig zijn om zijn taken op professionele wijze uit te oefenen; en
- iv. de onbetwistbare professionele betrouwbaarheid van de kandidaat.

Samenstelling

Het GNRC bestaat uit minstens drie niet-uitvoerende bestuurders. Minstens de helft van de leden ervan moeten onafhankelijke bestuurders zijn.

Samenstelling op 10 december 2014:

- Herman Daems (voorzitter)
- Dirk Boogmans (onafhankelijk bestuurder)
- Sophie Dutordoir (onafhankelijk bestuurder)
- Antoinette d'Aspremont Lynden (onafhankelijk bestuurder)

Aanwezigheid op de vergaderingen:

Het GNRC kwam tien keer bijeen in 2014.

Lid van het comité	Aantal bijgewoonde vergaderingen
DAEMS Herman	10
BOOGMANS Dirk	9
DUTORDOIR Sophie	8
D'ASPREMONT LYNDEN Antoinette	9

Bezoldiging

Informatie over de bezoldiging voor 2014, ook voor de leden van het Governance, Nomination & Remuneration Committee, betaald en betaalbaar door BNP Paribas Fortis, is te vinden in nota 8.d 'Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Dat verslag moet als het remuneratieverslag worden beschouwd overeenkomstig bepaling 7.2 van de Code.

Executive Committee

Het Executive Committee is een niet-statutair orgaan en heeft een adviserende rol ten aanzien van het Directiecomité. Tegelijkertijd faciliteert het de uitvoering van de strategie en het operationele beheer van BNP Paribas Fortis.

Het Executive Committee telt nu 11 leden en is samengesteld uit de vijf uitvoerende bestuurders (die samen het Directiecomité vormen) en zes verantwoordelijken van Businesses- en Support-functies:

Maxime JADOT

Uitvoerend bestuurder, voorzitter van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Executive Officer.

Filip DIERCKX

Uitvoerend bestuurder, vicevoorzitter van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Operating Officer (group functions).

Thomas MENNICKEN

Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité / Executive Committee en verantwoordelijk voor Corporate & Investment Banking.

Peter VANDEKERCKHOVE

Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité / Executive Committee en verantwoordelijk voor Retail & Private Banking.

Didier BEAUVOIS

Uitvoerend bestuurder, lid van het Directiecomité / Executive Committee en Chief Risk Officer.

Bert VAN ROMPAEY

Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Human Resources.

Emmanuel BUTTIN

Lid van het Executive Committee, Chief Financial Officer.

Frédéric VAN GHELUWE

Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Capital Markets.

Olivier DE BROQUEVILLE

Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Investment Solutions.

Yvan DE COCK

Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Corporate & Public Banking.

Hilde DUSON

Lid van het Executive Committee, verantwoordelijk voor Compliance & Operational Risk.

3. Interne controleprocedures

Productie van boekhoudkundige en financiële informatie

Rapporteringsbeleid en -regels

De lokale jaarrekening van elke entiteit wordt opgesteld in overeenstemming met de plaatselijke boekhoudkundige beginselen (GAAP), terwijl de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis wordt opgesteld in overeenstemming met de IFRS-regels (International Financial Reporting Standards) die aanvaard werden door de Europese Unie.

Binnen het departement Finance, bepaalt het Accounting & Reporting (A&R)-team, op basis van de IFRS-regels die aanvaard werden door de Europese Unie, de grondslagen voor de financiële verslaggeving die van toepassing zijn op alle entiteiten van BNP Paribas Fortis. Die zijn afgestemd op de grondslagen voor financiële verslaggeving van de groep BNP Paribas. Het A&R-team volgt veranderingen in de regelgeving op en bepaalt nieuwe interne grondslagen voor financiële verslaggeving, volgens het interpretatieniveau dat nodig is om ze aan te passen aan de verrichtingen van BNP Paribas Fortis. Een handboek met de boekhoudkundige instructies van de groep BNP Paribas is beschikbaar, samen met aanvullende documentatie en richtsnoeren met betrekking tot de specifieke producten en draagwijdte van BNP Paribas Fortis. Dat IFRS-handboek wordt verspreid aan alle boekhoudkundige en rapporteringsteams. Het wordt regelmatig aangepast aan veranderingen in de regelgeving. Het A&R-team voert ook specifieke boekhoudkundige analyses uit op verzoek van lokale entiteiten en businesses/business lines. Het departement Financial Management stelt de managementrapporteringsregels op.

Gebruikte systemen

BNP Paribas Fortis gebruikt gelijkaardige boekhoudsystemen als de groep BNP Paribas. Teams aangeduid binnen het departement Group Finance-Development van BNP Paribas bepalen de doelarchitectuur van de informatiesystemen die alle financiële departementen van de groep moeten gebruiken (boekhoudsystemen, analytische boekhoudsystemen, systemen voor boekhoudkundige en verplichte geconsolideerde rapportering en systemen voor geconsolideerde managementrapportering). Gemeenschappelijke systemen bevorderen de informatie-uitwisseling en de uitvoering van functieoverschrijdende projecten in een context van convergerende boekhoudkundige platformen, zowel op het niveau van de groep BNP Paribas als van BNP Paribas Fortis.

De informatie die gebruikt wordt om de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis op te stellen, is afkomstig van de verschillende transactieverwerkende systemen van het bedrijf. Alle systemen werden afgestemd op de specifieke rapporteringsnoden van BNP Paribas Fortis. Routingcontroles verzekeren op elk niveau van gegevenstransmissie dat die systemen de juiste informatie krijgen. BNP Paribas Fortis voert ook regelmatig een upgrade van haar systemen uit om ze aan te passen aan de toenemende complexiteit van haar business.

Aan het einde van 2014, heeft BNP Paribas Fortis SA/NV haar implementatie van het OFS ('One Financial System') project in België afgerond.

Specifieke teams bepalen de boekhoudkundige en controleprocedures voor de backoffices en boekhoudsystemen.

Proces voor het verzamelen en opstellen van geconsolideerde financiële en analytische boekhoudgegevens

Het verzamelen van financiële en analytische boekhoudgegevens, is gebaseerd op de boekhoudsystemen van de groep BNP Paribas en is georganiseerd rond twee afzonderlijke rapporteringskanalen, respectievelijk voor financiële boekhoudgegevens en voor analytische boekhoudgegevens. Beide maken gebruik van hetzelfde geïntegreerde softwaresysteem voor verzameling en consolidatie, MATISSE ('Management & Accounting Information System') genaamd. Op lokaal niveau voeren boekhoudteams gevalideerde financiële en analytische boekhoudgegevens in het systeem in, in overeenstemming met de principes van BNP Paribas Fortis.

Dat rapporteringsproces is als volgt van toepassing op zowel financiële als analytische boekhoudgegevens:

- Financiële boekhoudgegevens: de procedures voor het opstellen van de jaarrekening van BNP Paribas Fortis worden beschreven in de instructies die aan alle geconsolideerde entiteiten bezorgd worden. Dat vereenvoudigt de standaardisatie van de financiële boekhoudgegevens en de naleving van de grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis. Elk kwartaal sluit elke entiteit zijn boekhouding af en stelt ze een geconsolideerd rapporteringspakket op in overeenstemming met vooraf bepaalde instructies en rapporteringstermijnen. Validatieprocedures die gepaard gaan met elke fase van het rapporteringsproces verifiëren dat:
 - de grondslagen voor financiële verslaggeving correct werden toegepast,
 - transacties tussen bedrijven correct werden geïdentificeerd en geëlimineerd voor consolidatiedoeleinden,
 - consolidatieposten correct werden opgenomen.

De financiële departementen van de verschillende corebusinesses van BNP Paribas controleren de consolidatiepakketten afkomstig van hun rapporteringseenheden, vooraleer ze (via het departement 'Group Finance-Development' van BNP Paribas) door te sturen naar het Finance-departement van BNP Paribas Fortis, dat verantwoordelijk is voor de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis.

- Analytische boekhoudgegevens: elke entiteit en business line rapporteert maandelijks de analytische boekhoudgegevens aan de relevante corebusiness en business line, die de analytische boekhoudgegevens, geconsolideerd op haar niveau, vervolgens rapporteert aan de eenheid Strategic Management Control van Group Finance-Development.

Voor elke entiteit en business worden de belangrijkste inkomsten- en uitgavenposten, die gebaseerd zijn op analytische boekhoudgegevens, elk kwartaal vergeleken met de tussentijdse resultatenrekeningen. Dat wordt aangevuld met een algemene afstemming uitgevoerd door Group Finance-Development, met het oog op consistente geconsolideerde financiële en analytische boekhoudgegevens. Die twee afstemmingen maken deel uit van de procedure die moet zorgen voor betrouwbare financiële en analytische boekhoudgegevens.

Procedure voor de controle van financiële- en management-accounting-informatie

Interne controle binnen het Finance-departement

De interne controle in Finance wordt uitgevoerd door gespecialiseerde teams die worden ondersteund door gespecialiseerde tools, die boekhoudcontroles en andere permanente operationele controlegebieden omvatten.

Die teams hebben tot opdracht om op permanente basis de betrouwbaarheid te verzekeren van de processen gebruikt voor de productie en validatie van financiële gegevens voor BNP Paribas Fortis, en om toe te zien op de naleving van de wettelijke en verplichte rapporteringsvereisten. Andere activiteiten zijn onder meer het onderhouden van contacten met externe auditors en ervoor zorgen dat hun aanbevelingen correct worden uitgevoerd binnen BNP Paribas Fortis, het toezicht op de certificeringen door BNP Paribas Fortis, en de controle op de waardering van financiële instrumenten.

Intern certificeringsproces

BNP Paribas Fortis houdt toezicht op het boekhoudkundige en financiële rapporteringsrisico via een certificeringsproces, dat tot doel heeft de kwaliteit van de informatie verstrekt in het MATISSE-rapporteringssysteem te controleren. De resultaten van het certificeringsproces worden elk kwartaal voorgesteld aan het Audit, Risk & Compliance Committee (ARCC) van BNP Paribas Fortis en maken integraal deel uit van het boekhoudproces.

Als algemene regel bepaald door de groep BNP Paribas, dient elke entiteit die via het MATISSE-systeem een rapporteringspakket indient, elk kwartaal de betrouwbaarheid van dat pakket te certificeren via de toepassing FACT (Finance Accounting Control Tool), een toepassing die bedoeld is om het certificeringsproces in de groep BNP Paribas te ondersteunen. Certificaten bestaan uit gestandaardiseerde vragen waarin de voornaamste boekhoudkundige en financiële risicodomeinen aan bod komen.

Permanente controle binnen Finance biedt een bepaald niveau van zekerheid aan de CFO, het Audit, Risk & Compliance Committee (ARCC) van BNP Paribas, de externe auditors en de Nationale Bank van België, dat de interne controlemaatregelen afdoend worden onderhouden binnen de entiteiten die deel uitmaken van de consolidatiekring van BNP Paribas Fortis.

Het certificeringsproces omvat:

- een certificering dat de gerapporteerde boekhoudkundige gegevens betrouwbaar zijn en voldoen aan de grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis;
- een certificering dat het interne controlesysteem voor de boekhouding, bedoeld om de kwaliteit van de boekhoudkundige gegevens te verzekeren, doeltreffend werkt.

Dat interne certificeringsproces maakt deel uit van het algemene systeem van permanent toezicht. Het stelt het Finance-departement van BNP Paribas Fortis, dat verantwoordelijk is voor de opstelling en de kwaliteit van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis, in staat zich te informeren over alle incidenten die verband houden met de opstelling van de Jaarrekening en toezicht te houden op de correctieve maatregelen genomen door de boekhoudkundige entiteiten en, indien nodig, de gepaste voorzieningen te boeken. Wat BNP Paribas Fortis in België betreft, wordt het certificeringsproces ondersteund door een uitgebreide reeks subcertificaten die alle activiteiten dekken die boekhoudkundige en financiële risico's voor het bedrijf kunnen inhouden.

Waardering van financiële instrumenten en resultaatsbepaling van markttransacties

Het Finance-departement delegeert het bepalen en de controle van marktwaarden of modellen van financiële instrumenten aan de verschillende departementen die betrokken zijn bij het waarderen van financiële instrumenten als onderdeel van het toezicht op marktrisico's en managementgegevens. Een overzicht bewaren over de nauwkeurigheid van die activiteiten blijft evenwel de verantwoordelijkheid van het Finance-departement.

Het doel van die controleprocedures in het Finance-departement is:

- ervoor zorgen dat transacties waarbij financiële instrumenten betrokken zijn, correct worden geregistreerd in de financiële en managementgegevens van BNP Paribas Fortis;
- de kwaliteit garanderen van de waardering en rapportering van financiële instrumenten, die gebruikt worden bij zowel de opstelling van de financiële en analytische boekhouding als bij het beheer van en toezicht op markt- en liquiditeitsrisico's;
- ervoor zorgen dat resultaten van markttransacties nauwkeurig worden bepaald en correct worden geanalyseerd.

Interne audit

Het departement Interne Audit is verantwoordelijk voor periodieke controles binnen BNP Paribas Fortis. Het bestaat uit een team van auditors en inspecteurs die gespecialiseerd zijn in financiële audits. Dat stemt overeen met de strategie ter versterking van de interne auditcapaciteit van BNP Paribas Fortis, zowel op technisch vlak als op het gebied van boekhoudkundige risico's die worden vastgesteld tijdens auditopdrachten.

Interne Audit kan onafhankelijk ageren in alle entiteiten en domeinen van BNP Paribas Fortis. Het departement kan elk onderwerp inspecteren dat het noodzakelijk acht en heeft onbeperkte toegang tot alle documenten, personen en eigendommen van de geauditeerde entiteit. De basisopdracht van interne audit kan als volgt worden samengevat:

- een toegevoegde waarde leveren en de processen van BNP Paribas Fortis verbeteren via onafhankelijke, objectieve onderzoeks- en consultingactiviteiten;
- BNP Paribas Fortis helpen haar doelstellingen te bereiken via een systematische en gedisciplineerde aanpak om de doeltreffendheid van het risicobeheer en de controle- en bestuursprocessen te evalueren en te verbeteren;
- periodiek controleren of de transacties afgestemd zijn op het werkelijke risiconiveau, of de procedures nageleefd worden en of het permanente controlesysteem doeltreffend en geschikt is.

Bij de uitvoering van opdrachten is Interne Audit gebonden aan een aantal specifieke principes, onder meer de volgende vereisten

- auditors moeten onafhankelijk, objectief en onpartijdig blijven in hun onderzoeken en in de rapportering van hun resultaten aan de algemene directie en de geauditeerde entiteiten;
- auditors mogen niet rechtstreeks operationele beheersactiviteiten uitvoeren.

Ten slotte moet interne audit waakzaam en alert blijven op alle niveaus. Ze brengen de algemene directie onmiddellijk op de hoogte van alle grote tekortkomingen die vastgesteld worden in de interne controle.

Relaties met de statutaire auditoren

In 2014 bestond het college van commissarissen uit:

- PwC Bedrijfsrevisoren bcvba, vertegenwoordigd door de heer Roland JEANQUART;
- Deloitte Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heren Philip MAEYAERT en Frank VERHAEGEN.

Het college van commissarissen wordt aangesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders, op advies van het Audit, Risk & Compliance Committee en op voorstel van de Raad van Bestuur en de ondernemingsraad.

Het college van commissarissen moet elk boekjaar een rapport opstellen waarin het de betrouwbaarheid van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis en haar dochterondernemingen beoordeelt.

Het college van commissarissen voert tevens beperkte controles uit op de kwartaalrekeningen. Als onderdeel van hun wettelijke auditopdracht:

- onderzoeken zij alle belangrijke veranderingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving en stellen ze hun aanbevelingen omtrent keuzes die een wezenlijke impact hebben voor aan het Audit, Risk & Compliance Committee;
- leggen ze hun bevindingen, opmerkingen en aanbevelingen voor aan de relevante entiteit en het Finance-departement, teneinde aspecten van het interne controlesysteem te verbeteren ter voorbereiding van de boekhoudkundige en financiële informatie die onderzocht wordt tijdens hun audit.

Het Audit, Risk & Compliance Committee (ARCC) van de Raad van Bestuur wordt ingelicht over keuzes inzake grondslagen voor financiële verslaggeving die een wezenlijke impact hebben op de Jaarrekeningen, zodat zij die keuzes aan de Raad van Bestuur kunnen voorleggen met het oog op een definitieve beslissing.

4. Belangenconflicten

Naast de wettelijke bepalingen inzake belangenconflicten in het Wetboek van Vennootschappen, moet het bedrijf gevolg geven aan een aantal rondzendingbrieven van de Nationale Bank van België (NBB) die tot doel hebben belangenconflicten tussen BNP Paribas Fortis en haar bestuurders of algemene directie te vermijden, onder andere in verband met externe functies en verleende kredieten.

Verder past het bedrijf een algemeen beleid inzake belangenconflicten en een gedragscode toe, die stellen dat het behalen van commerciële, financiële, professionele of persoonlijke doelstellingen de naleving van de volgende basisprincipes niet in de weg mag staan:

1. Billijk, eerlijk, en transparant handelen.
2. Anderen respecteren.
3. De wetgeving, voorschriften en professionele normen naleven.
4. Instructies naleven.
5. In het belang van de klant handelen.
6. Ervoor zorgen dat de marktintegriteit gerespecteerd wordt.
7. Belangenconflicten beheren.
8. Zich professioneel gedragen.
9. De belangen van BNP Paribas Fortis beschermen.
10. Alle vastgestelde onregelmatigheden melden.

Ten slotte worden de bestuurders van BNP Paribas Fortis door de NBB geëvalueerd vóór hun formele aanstelling, overeenkomstig de Bankwet. Vooraleer een aanstelling goed te keuren, voert de NBB een onderzoek uit dat ook de afwezigheid van bepaalde belangenconflicten bestrijkt.

BNP Paribas Fortis Geconsolideerde Jaarrekening 2014

Opgesteld in overeenstemming met
International Financial Reporting Standards
zoals aanvaard binnen de Europese Unie

Resultatenrekening op 31 december 2014

In miljoenen euro's	Nota	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013 ⁽¹⁾
Rentebaten	2.a	8 456	6 802
Rentelasten	2.a	(3 387)	(2 945)
Commissiebatens	2.b	2 445	1 959
Commissielasten	2.b	(804)	(559)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	2.c	151	249
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	2.d	107	129
Overige baten	2.e	480	560
Overige lasten	2.e	(437)	(455)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF		7 011	5 740
Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen	7.a	(2 562)	(2 353)
Overige algemene bedrijfskosten		(1 731)	(1 363)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	5.m	(218)	(183)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		2 500	1 841
Risicokost	2.f	(283)	(372)
BEDRIJFSRESULTAAT		2 217	1 469
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast		150	(122)
Nettowinsten/verliezen op overige vaste activa		(3)	64
Goodwill	5.n	-	-
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		2 364	1 411
Winstbelastingen	2.g	(701)	(486)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN		1 663	925
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	8.c		
NETTORESULTAAT		1 663	925
waarvan minderheidsbelangen		417	288
RESULTAAT TOEWIJSBAAR AAN DE AANDEELHOUDERS		1 246	637

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.o en 1.a)

Overzicht van het nettoresultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013 ⁽¹⁾
Nettoresultaat	1 663	925
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	829	(325)
Elementen die zijn of kunnen geherclassificeerd worden naar de resultatenrekening	924	(409)
Elementen met betrekking tot wisselkoersverschillen	104	(454)
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	20	(6)
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa, inbegrepen deze geherclassificeerd als leningen en vorderingen	398	212
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	(160)	(104)
Wijzigingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa opgenomen in het resultaat van de periode, inbegrepen deze geherclassificeerd als leningen en vorderingen	(25)	(60)
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	7	46
Veranderingen in de waarde van afdekkingsinstrumenten aangeduid als kasstroomafdekkingen	69	(65)
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	(44)	34
Veranderingen in de waarde van afdekkingsinstrumenten aangeduid als kasstroomafdekkingen opgenomen in het nettoresultaat	13	-
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	(2)	-
Elementen met betrekking tot ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	365	(42)
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	(165)	95
Elementen die niet geherclassificeerd zullen worden naar de resultatenrekening	(95)	84
Herwaardering winsten (verliezen) met betrekking tot de vergoedingen na pensioenplannen	(77)	89
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	29	(44)
Elementen met betrekking tot ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	(18)	(5)
<i>waarvan uitgestelde belastingen</i>	9	4
TOTAAL	2 492	600
Aandeel van de groep	1 759	447
Aandeel van minderheidsbelangen	733	153

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.0 en 1.0)

Balans op 31 december 2014

In miljoenen euro's	Nota	31 december 2014	31 december 2013 ⁽¹⁾
ACTIVA			
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		10 758	10 031
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	19 688	18 402
Financiële hedgingderivaten	5.b	1 948	1 231
Voor verkoop beschikbare financiële activa	5.c	32 663	28 497
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	5.f	14 207	19 443
Leningen aan en vorderingen op klanten	5.g	166 851	159 551
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		1 445	627
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	5.i	1 141	1 267
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	3 161	3 749
Overlopende rekeningen en overige activa	5.k	11 585	7 231
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	5.l	3 948	3 431
Vastgoedbeleggingen	5.m	147	362
Materiële vaste activa	5.m	1 889	1 943
Immateriële vaste activa	5.m	173	142
Goodwill	5.n	328	319
Activa aangehouden voor verkoop	8.c	5 274	-
TOTAAL ACTIVA		275 206	256 226
VERPLICHTINGEN			
Centrale banken en postgirorekeningen		337	136
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	5.a	27 047	22 164
Financiële hedgingderivaten	5.b	4 380	2 078
Schulden aan kredietinstellingen	5.f	15 472	17 904
Schulden aan klanten	5.g	167 800	156 788
Schuldbewijzen	5.h	12 063	15 662
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico		1 250	256
Actuele en uitgestelde belastingen	5.j	675	694
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	5.k	7 441	6 685
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.o	4 281	4 109
Achtergestelde schulden	5.h	4 333	6 282
Verplichtingen aangehouden voor verkoop	8.c	4 735	-
TOTAAL VERPLICHTINGEN		249 814	232 758
EIGEN VERMOGEN			
<i>Kapitaal en reserves</i>		9 605	9 605
<i>Geconsolideerde reserves</i>		8 517	8 137
<i>Resultaat van het boekjaar, aandeel van de groep</i>		1 246	637
Totaal kapitaal, geconsolideerde reserves en resultaat van de periode, aandeel van de groep		19 368	18 379
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		886	283
Totaal aandeel van de groep		20 254	18 662
Reserves en resultaat van het jaar van minderheidsbelangen		4 964	4 953
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen		174	(147)
Totaal minderheidsbelangen		5 138	4 806
TOTAAL GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN		25 392	23 468
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		275 206	256 226

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.o en 1.a)

Overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014

In miljoenen euro's	Kapitaal en reserves			Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen				Totaal eigen vermogen
	Gewone aandelen	Niet uitgekeerde reserves	Totaal	Wissel-koers-verschillen	Voor verkoop beschikbare financiële activa en geherclassificeerd als leningen en vorderingen	Hedging-derivaten	Totaal	
Kapitaal en reserves per 1 januari 2013 ⁽¹⁾	9 605	8 490	18 095	(104)	494	170	560	18 655
Overige wijzigingen	-	(184)	(184)	-	-	-	-	(184)
Dividenden	-	(256)	(256)	-	-	-	-	(256)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	-	87	87	(231)	8	(54)	(277)	(190)
Nettoresultaat van het boekjaar 2013	-	637	637	-	-	-	-	637
Kapitaal en reserves per 31 december 2013 ⁽¹⁾	9 605	8 774	18 379	(335)	502	116	283	18 662
Overige wijzigingen	-	220	220	-	-	-	-	220
Dividenden	-	(387)	(387)	-	-	-	-	(387)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	-	(90)	(90)	(120)	650	73	603	513
Nettoresultaat van het boekjaar 2014	-	1 246	1 246	-	-	-	-	1 246
Kapitaal en reserves per 31 december 2014	9 605	9 763	19 368	(455)	1 152	189	886	20 254

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.0 en 1.a)

Wijzigingen in activa en verplichtingen die rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen worden in de kolom 'Niet-uitgekeerde reserves' zijn gerelateerd aan de herwaardering van de netto verplichting inzake toegezegde pensioenrechten (activa) die nooit naar de resultatenrekening worden teruggeboekt. Meer informatie is terug te vinden in de nota 1.i.4 'Vergoedingen na uitdienst-treding' in de grondslagen voor financiële verslaggeving.

Het bedrag van EUR 220 miljoen in de lijn 'Overige wijzigingen' bevat een correctie aangaande een putoptie toegekend aan de minderheidsaandeelhouders van TEB Holding A.S. Dit leidde tot een verhoging van het eigen vermogen en een daling van de minderheidsbelangen, telkens met EUR 108 miljoen.

Het bedrag van EUR (120) miljoen in de lijn 'Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen' bevat een valutaomrekeningsverschil op deze correctie van EUR (172) miljoen. Het tegengestelde effect, een stijging van EUR 172 miljoen, situeert zich in de minderheidsbelangen.

Netto leiden deze correcties tot een daling van het eigen vermogen met EUR (64) miljoen en een stijging van de minderheidsbelangen met EUR 64 miljoen.

Minderheidsbelangen tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014

In miljoenen euro's	Kapitaal en reserves	Wisselkoers, financiële activa voor verkoop beschikbaar en geherclassificeerd als leningen en vorderingen, financiële hedgingderivaten	Totaal minderheidsbelangen
Kapitaal en reserves per 1 januari 2013 ⁽¹⁾	4 037	(15)	4 022
Overige wijzigingen	764	-	764
Dividenden	(133)	-	(133)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	(3)	(132)	(135)
Nettoresultaat van het boekjaar 2013	288	-	288
Kapitaal en reserves per 31 december 2013 ⁽¹⁾	4 953	(147)	4 806
Overige wijzigingen	(174)	-	(174)
Dividenden	(227)	-	(227)
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	(5)	321	316
Nettoresultaat van het boekjaar 2014	417	-	417
Kapitaal en reserves per 31 december 2014	4 964	174	5 138

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.0 en 1.a)

Wijzigingen in activa en verplichtingen die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen onder 'Kapitaal en reserves' zijn gerelateerd aan de herwaardering van de netto verplichting inzake toegezegde pensioenrechten (actief) die nooit naar de resultatenrekening worden teruggeboekt. Meer informatie is te vinden in de nota 1.i.4 Vergoedingen na uitdiensttreding in de grondslagen voor financiële verslaggeving.

Het bedrag van EUR (174) miljoen in de lijn 'Overige wijzigingen' bevat een correctie aangaande een putoptie toegekend aan de minderheidsaandeelhouders van TEB Holding A.Ş. Dit leidde tot een daling van de minderheidsbelangen en een verhoging van het eigen vermogen, telkens met EUR (108) miljoen.

Het bedrag van EUR 321 miljoen in de lijn 'Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen' bevat een valutaomrekeningsverschil op deze correctie van EUR 172 miljoen. Het tegengestelde effect, een daling van EUR (172) miljoen, situeert zich in het eigen vermogen.

Netto leiden deze correcties tot een stijging van de minderheidsbelangen met EUR 64 miljoen en een daling van het eigen vermogen met EUR (64) miljoen.

Kasstroomoverzicht op 31 december 2014

In miljoenen euro's	Nota	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013 ⁽¹⁾
Resultaat voor belastingen		2 364	1 411
Niet-monetaire elementen opgenomen in het nettoresultaat voor belastingen en andere aanpassingen van voortgezette activiteiten		(227)	744
Netto-afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa		283	282
Bijzondere waardevermindering op goodwill en overige vaste activa		(4)	10
Nettodotatie aan voorzieningen		261	506
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast		(150)	121
Nettobaten uit investeringsactiviteiten		276	(38)
Nettobaten uit financieringsactiviteiten		1	(18)
Overige wijzigingen		(894)	(119)
Nettostijging met betrekking tot activa en verplichtingen voortkomend uit voortgezette operationele activiteiten		2 918	6 842
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen met kredietinstellingen		3 927	(6 169)
Nettostijging met betrekking tot clientenverrichtingen		1 430	2 547
Nettostijging (-daling) met betrekking tot verrichtingen die andere financiële activa of verplichtingen beïnvloeden		(2 124)	10 742
Nettostijging met betrekking tot verrichtingen die niet-financiële activa en verplichtingen beïnvloeden		26	5
Betaalde belastingen		(341)	(283)
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE OPERATIONELE ACTIVITEITEN		5 055	8 997
NETTOSTIJGING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE OPERATIONELE ACTIVITEITEN		53	652
Nettodaling met betrekking tot financiële activa en deelnemingen		(1 488)	(4 425)
Nettodaling met betrekking tot materiële en immateriële vaste activa		(324)	(137)
NETTODALING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE INVESTERINGSACTIVITEITEN		(1 812)	(4 562)
NETTODALING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE INVESTERINGSACTIVITEITEN	8.c	(4)	(48)
Stijging (-daling) van kas en kasequivalenten met betrekking tot transacties met aandeelhouders	8.b	(507)	428
Daling van kas en kasequivalenten voortvloeiend uit andere financieringsactiviteiten		(1 826)	(2 865)
NETTODALING IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT VOORTGEZETTE FINANCIERINGSACTIVITEITEN	8.c	(2 333)	(2 437)
NETTOSTIJGING (-DALING) IN GELDMIDDELEN VOORTVLOEIEND UIT BEËINDIGDE FINANCIERINGSACTIVITEITEN	8.c	64	(689)
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		323	(626)
EFFECT VAN WISSELKOERSSCHOMMELINGEN OP GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN BEËINDIGDE ACTIVITEITEN		(7)	1
Bijkomende informatie:			
Betaalde intresten		(3 516)	(3 496)
Ontvangen intresten		8 338	6 906
Betaalde/ontvangen dividenden		(635)	(154)
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode van voortgezette activiteiten		10 386	9 171
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		9 896	9 808
Schulden aan centrale banken en de post		(136)	(593)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	2 596	2 239
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(1 970)	(2 283)
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode van voortgezette activiteiten		11 519	10 527
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		10 758	10 030
Schulden aan centrale banken en de post		(337)	(136)
Direct opvraagbare leningen aan kredietinstellingen	5.f	2 254	2 616
Direct opvraagbare financieringen van kredietinstellingen	5.f	(1 156)	(1 983)
NETTOSTIJGING IN HET SALDO VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN VAN VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN		1 133	1 356
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van de periode voor de beëindigde activiteiten		141	68
Saldo van geldmiddelen en kasequivalenten aan het eind van de periode voor de beëindigde activiteiten		347	-
NETTOSTIJGING (-DALING) VAN DE GELDMIDDELEN VOOR DE BEËINDIGDE ACTIVITEITEN		206	(68)

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.o en 1.a)

Toelichting op de Geconsolideerde Jaarrekening 2014

Opgesteld in overeenstemming met
International Financial Reporting Standards
zoals aanvaard binnen de Europese Unie

1 Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis

1.a Toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving

De Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis werd opgemaakt volgens de internationale grondslagen voor financiële verslaggeving (International Financial Reporting Standards – IFRS), die aanvaard werden door de Europese Unie¹. Als zodanig werden enkele voorschriften van IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering' met betrekking tot hedge accounting niet opgenomen en is IFRIC 21 'Heffingen van overheidswege' pas van toepassing vanaf het boekjaar dat start na 17 juni 2014.

Met uitzondering van hieronder beschreven zijn de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving consistent met deze die werden toegepast in de Geconsolideerde Jaarrekening 2013 van BNP Paribas Fortis.

Vanaf 1 januari 2014 zijn de volgende nieuwe standaarden van toepassing:

- IFRS 10 'Geconsolideerde jaarrekening', zonder materiële impact op BNP Paribas Fortis.
- IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten', waardoor de belangen in bpost bank en SREI vanaf 1 januari 2014 verantwoord worden op basis van de vermogensmutatiemethode in plaats van een consolidatie volgens de proportionele methode. Deze standaard is retroactief van toepassing wat betekent dat de vergelijkende cijfers per 1 januari en 31 december 2013 zijn aangepast en voorgesteld in nota 8.o 'Retrospectieve impact van IFRS 11'.
- IFRS 12 'Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten', met bijkomende informatie over aard en risico's van belangen van een entiteit in dochterondernemingen, gezamenlijke overeenkomsten, geassocieerde deelnemingen en gestructureerde entiteiten.

Sinds dezelfde datum zijn de volgende gewijzigde standaarden van toepassing:

- IAS 28 'Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures', zonder materiële impact op BNP Paribas Fortis.
- IAS 32 'Financiële instrumenten: presentatie', waarvan de impact op het totaal van de geconsolideerde balans van BNP Paribas Fortis per 31 december 2014 niet materieel is. Er is geen impact op het eigen vermogen en de resultatenrekening.
- IAS 39 'Financiële instrumenten: Novatie van derivaten en de voortzetting van hedge accounting', zonder materiële impact op BNP Paribas Fortis.

De introductie van andere standaarden, die verplicht van toepassing zijn vanaf 1 januari 2014, hebben geen impact op de Geconsolideerde Jaarrekening op 31 december 2014.

BNP Paribas Fortis heeft er niet voor geopteerd om nieuwe standaarden, wijzigingen en interpretaties die werden aanvaard door de Europese Unie en waarvan de toepassing in 2014 optioneel is, vervroegd toe te passen.

Op 14 juni 2014 heeft de Europese Unie IFRIC Interpretatie 21 'Heffingen van overheidswege' aanvaard voor toepassing vanaf het boekjaar dat start na 17 juni 2014. De toepassing van deze interpretatie per 31 december 2014 zou geleid hebben tot een impact van naar schatting EUR 2,8 miljoen op het kapitaal en een niet materiële impact op het nettoresultaat.

¹ De volledige set van standaarden aanvaard door de Europese Unie kan geconsulteerd worden op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/finance/accounting/index_en.htm.

1.b Segmentrapportering

Binnen de wettelijke en regelgevende / toezichthoudende scope van BNP Paribas Fortis ('controlekring') worden de aard en de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten die zij uitoefent en de economische omgevingen waarin zij opereert het best weergegeven door de volgende operationele segmenten:

- België
- Luxemburg
- Overige

Operationele segmenten zijn onderdelen van BNP Paribas Fortis:

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden gehaald en waarbij kosten kunnen worden gemaakt;
- de operationele resultaten ervan worden regelmatig doorge-licht door de Raad van Bestuur van de entiteit om beslissingen te nemen over de middelen die aan het segment moeten worden toegewezen en om de financiële prestaties ervan te beoordelen;
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In de context van IFRS 8 Operationele segmenten, wordt de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis beschouwd als de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen

neemt' (Chief operating decision maker, CODM) die gezamenlijk toezicht houdt over de activiteiten, prestaties en middelen van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis organiseert en rapporteert, zoals vele andere bedrijven met diverse activiteiten, de financiële informatie naar de 'hoogstgeplaatste functionaris die belangrijke operationele beslissingen neemt' op meer dan één manier.

BNP Paribas Fortis en de wettelijke entiteiten die deel uitmaken van de Groep oefenen managementcontrole uit over de volledige wettelijke en regelgevende scope, de zogenaamde 'controlekring', met inbegrip van het opzetten van een geschikte governancestructuur en controleprocessen.

Binnen deze organisatiestructuur en in de context van de regelgevende scope ('controlekring') van BNP Paribas Fortis, zijn de hierboven vermelde segmenten in lijn met de kernprincipes en -criteria voor het bepalen van de operationele segmenten zoals gedefinieerd in IFRS 8, 'Operationele segmenten'.

Transacties of transfers tussen de bedrijfssegmenten gebeuren op basis van de gebruikelijke commerciële voorwaarden die ook voor niet-verbonden partijen gelden.

1.c Consolidatie

1.c.1 Consolidatiekring

De Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis bevat alle entiteiten waarover BNP Paribas Fortis exclusieve of gemeenschappelijke zeggenschap uitoefent of waarover BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent, met uitzondering van de entiteiten waarvan de consolidatie als niet materieel wordt beschouwd voor BNP Paribas Fortis. De consolidatie van een entiteit wordt als niet materieel beschouwd als aan geen van de volgende criteria niet wordt voldaan: een bijdrage van meer dan EUR 15 miljoen aan het geconsolideerd inkomen, van meer dan EUR 10 miljoen aan het geconsolideerd nettoresultaat voor belastingen en van meer dan EUR 500 miljoen aan het totaal van geconsolideerde activa.

Dochterondernemingen worden geconsolideerd vanaf de datum waarop BNP Paribas Fortis effectieve zeggenschap heeft verkregen. Entiteiten onder tijdelijke controle worden mee opgenomen in de Geconsolideerde Jaarrekening tot de datum waarop ze verkocht worden.

1.c.2 Consolidatiemethodes

Ondernemingen onder de exclusieve zeggenschap van BNP Paribas Fortis worden volledig geconsolideerd. BNP Paribas Fortis heeft exclusieve zeggenschap over een dochteronderneming wanneer zij blootgesteld is aan of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van haar betrokkenheid bij de entiteit en zij de mogelijkheid heeft om deze opbrengsten via haar macht over de entiteit te beïnvloeden.

BNP Paribas Fortis oefent zeggenschap uit over een entiteit waarin stemrechten aangehouden worden, als zij direct of indirect over de meerderheid van de stemmen beschikt en er geen andere overeenkomsten bestaan die de macht uit deze stemrechten kunnen wijzigen.

Gestructureerde entiteiten zijn entiteiten die zo worden opgezet dat ze niet bestuurd worden door middel van stemrechten, zoals wanneer deze beperkt zijn tot administratieve beslissingen, terwijl het beheer van de relevante activiteiten geregeld wordt via contractuele overeenkomsten. Het vaststellen van zeggenschap over gestructureerde entiteiten houdt rekening met de redenen die tot de oprichting van de entiteit hebben geleid, de risico's die eraan verbonden zijn en de mate waarin BNP Paribas Fortis aan de variabiliteit van deze risico's is blootgesteld. De beoordeling van zeggenschap houdt rekening met alle feiten en omstandigheden die BNP Paribas Fortis in staat kunnen stellen om door haar beslissingen de opbrengsten te beïnvloeden, zelfs indien deze beslissingen afhankelijk zijn van bepaalde omstandigheden of onzekere toekomstige gebeurtenissen.

Voor het vaststellen van zeggenschap houdt BNP Paribas Fortis enkel rekening met materiële rechten met betrekking tot de entiteit waarover zij zelf of derde partijen beschikken. Een recht is materieel als de houder over de praktische mogelijkheid beschikt dat recht uit te oefenen wanneer beslissingen over de relevante activiteiten zich opdringen.

Het bestaan van zeggenschap moet opnieuw beoordeeld worden als er zich veranderingen voordoen in de elementen die bepalend zijn voor zeggenschap.

Wanneer BNP Paribas Fortis houder is van contractueel bepaalde besluitvormingsrechten, bijvoorbeeld wanneer BNP Paribas Fortis optreedt als vermogensbeheerder, zal zij moeten bepalen of zij een principaal is dan wel een agent. In combinatie met het niveau van blootstelling aan de variabele opbrengsten kunnen deze besluitvormingsrechten er op wijzen dat BNP Paribas Fortis optreedt voor eigen rekening en dus zeggenschap uitoefent over deze entiteiten.

BNP Paribas Fortis heeft gezamenlijke zeggenschap als het een activiteit uitoefent met één of meerdere partners waarbij de zeggenschap gedeeld wordt op basis van een contractuele overeenkomst waarin bepaald wordt dat besluiten over de relevante activiteiten (die de opbrengsten van de activiteit aanzienlijk beïnvloeden) unanieme instemming vereisen van alle partijen. Wanneer de gezamenlijke zeggenschap uitgeoefend wordt door middel van een afzonderlijke juridische structuur die de partners recht geeft op de netto-activa wordt de joint venture verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. Als de gezamenlijke zeggenschap niet uitgeoefend wordt onder de vorm van een afzonderlijke juridische structuur of als de partners rechten hebben op de activa en aansprakelijk zijn voor de verplichtingen die verband houden met de overeenkomst, zal BNP Paribas Fortis de activa, verplichtingen en opbrengsten en lasten waar zij recht op heeft verwerken volgens de toepasselijke IFRS standaarden.

Ondernemingen waarover BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent, worden verantwoord op basis van de vermogensmutatiemethode. Een invloed van betekenis is de bevoegdheid om deel te nemen in het beslissingsproces over de financiële en operationele beleid van de onderneming zonder zeggenschap uit te oefenen. Een invloed van betekenis wordt verondersteld te bestaan wanneer BNP Paribas Fortis, direct of indirect, 20% of meer van de stemrechten van de onderneming uitoefent. Belangen van minder dan 20% worden uitgesloten van de consolidatie tenzij ze een strategische investering vertegenwoordigen en BNP Paribas Fortis een invloed van betekenis uitoefent. Dit is van toepassing op ondernemingen ontwikkeld in samenwerking met andere groepen waarin BNP Paribas Fortis deelneemt aan strategische ondernemingsbeslissingen door de vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur of een equivalent bestuursorgaan, invloed uitoefent op het operationeel management van de onderneming door het ter beschikking stellen van managementsystemen of managementpersoneel en technische assistentie levert om de ontwikkeling van de onderneming te ondersteunen.

Wijzigingen in de netto-activa van geassocieerde ondernemingen (ondernemingen die verantwoord worden op basis van de vermogensmutatiemethode) worden verantwoord in 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast' aan de actiefzijde van de balans en in de relevante onderdelen van het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Goodwill op geassocieerde ondernemingen is ook opgenomen onder 'Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast'.

Wanneer er indicatie is van bijzondere waardevermindering, zal het bedrag van de participatie die geconsolideerd wordt op basis van de vermogensmutatiemethode (met inbegrip van goodwill), onderworpen worden aan een bijzondere waardeverminderingstest waarbij de realiseerbare waarde (gelijk aan de hoogste waarde van de gebruikswaarde of de marktwaarde) vergeleken worden met de boekwaarde. Indien nodig zal er een bijzondere waardevermindering erkend worden in de geconsolideerde resultatenrekening onder 'Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast' en dit kan nadien teruggedraaid worden.

Als het aandeel van BNP Paribas Fortis in het verlies van een geassocieerde onderneming gelijk is aan de boekwaarde van de investering in de geassocieerde onderneming of dit bedrag overtreft, dan stopt BNP Paribas Fortis de opname van haar aandeel in verdere verliezen. De belegging wordt verantwoord aan een waarde die nihil is. Verdere verliezen in de geassocieerde onderneming worden alleen verantwoord als BNP Paribas Fortis een in rechte afdwingbare of een feitelijke verplichting heeft of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde onderneming.

Minderheidsbelangen worden afzonderlijk gepresenteerd in de geconsolideerde resultatenrekening en balans. Bij de berekening van minderheidsbelangen wordt rekening gehouden met het uitstaand cumulatief bedrag van preferente aandelen geïnclassificeerd als eigenvermogensinstrumenten en uitgegeven door dochterondernemingen, wanneer deze aandelen buiten BNP Paribas Fortis worden aangehouden.

Voor transacties die geleid hebben tot een verlies van controle wordt elk aandeel dat BNP Paribas behoudt in het eigen vermogen gewaardeerd tegen de reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Gerealiseerde winsten en verliezen op beleggingen in geconsolideerde ondernemingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Netto winst/verlies op overige vaste activa'.

1.c.3 Consolidatieprocedures

De Geconsolideerde Jaarrekening wordt opgesteld op basis van eenvormige grondslagen voor financiële verslaggeving voor transacties met een gelijkaardige rapportering en andere gebeurtenissen onder gelijkaardige omstandigheden.

Eliminatie van intragroep saldi en transacties

Intragroep saldi voortvloeiend uit transacties tussen geconsolideerde ondernemingen en de transacties zelf (inclusief inkomen, uitgaven en dividenden) worden geëlimineerd. Winst en verliezen voortvloeiend uit intragroep verkopen van activa worden geëlimineerd uitgezonderd wanneer het verkocht actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Niet-gerealiseerde winsten en verliezen inbegrepen in de waarde van voor verkoop beschikbare activa worden gehouden in de Geconsolideerde Jaarrekening.

Omrekening van jaarrekeningen uitgedrukt in vreemde valuta

De Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis wordt opgesteld in euro.

De jaarrekeningen van ondernemingen waarvan de functionele munt niet de euro is, worden omgerekend op basis van de

slotkoersmethode. Op basis van deze methode worden alle activa en verplichtingen, monetair en niet-monetair, omgerekend tegen de contantwisselkoers op balansdatum. Baten en lasten worden omgerekend tegen de gemiddelde koers van de periode.

Dezelfde methode wordt toegepast op jaarrekeningen van ondernemingen die gevestigd zijn in economie met hyperinflatie, na aanpassing voor de effecten van inflatie door de toepassing van een algemene prijsindex.

Verschillen voortvloeiend uit de omrekening van balansposten en winst -en verlieselementen worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders onder 'Cumulatieve omrekeningsaanpassing' voor het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en onder 'Minderheidsbelangen' voor het deel dat toewijsbaar is aan beleggers buiten de onderneming. Onder de optionele behandeling zoals toegelaten door IFRS 1 'Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards' heeft BNP Paribas Fortis alle gecumuleerde omrekeningsverschillen toewijsbaar aan de aandeelhouders en aan de minderheidsbelangen op nul gezet in de openingsbalans van 1 januari 2004 door middel van een transfer naar ingehouden winsten.

Bij liquidatie of desinvestering van een deel van of alle belangen in een buitenlandse onderneming (buiten de eurozone) die leidt tot een wijziging in de aard van de investering (verlies van controle, van invloed van betekenis of van gezamenlijke controle zonder behoud van invloed van betekenis), wordt de in het eigen vermogen geregistreerde cumulatieve omrekeningsaanpassing, die is bepaald op basis van de stap-voor-stap consolidatiemethode, volledig overgedragen naar de resultatenrekening op het moment van de liquidatie of verkoop.

Indien het percentage van het aangehouden belang wijzigt zonder dat dit een wijziging in de aard van de investering met zich meebrengt, wordt de omrekeningsaanpassing verdeeld tussen het deel dat toewijsbaar is aan de aandeelhouders en het deel dat toewijsbaar is aan de minderheidsbelangen voor zover de onderneming volledig geconsolideerd wordt. Voor ondernemingen die geconsolideerd worden volgens de vermogensmutatiemethode wordt het deel gelinkt aan de verkochte deelneming opgenomen in de resultatenrekening.

1.c.4 Bedrijfscombinaties en waardering van goodwill

Bedrijfscombinaties

Bedrijfscombinaties worden verantwoord op basis van de overnamemethode.

Onder deze methode worden de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen entiteit, gewaardeerd tegen de reële waarde op de overnamedatum. Uitzonderd voor vaste activa geclassificeerd als activa aangehouden voor verkoop die worden gewaardeerd tegen reële waarde min verkoopkosten.

De voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij worden niet opgenomen in de geconsolideerde balans tenzij ze een bestaande verplichting vertegenwoordigen op de overnamedatum en hun reële waarde op een betrouwbare wijze gewaardeerd kan worden.

De kost van een bedrijfscombinatie is de reële waarde op datum van de uitwisseling, van de gegeven activa, de overgenomen en veronderstelde verplichtingen en de eigenvermogensinstrumenten uitgegeven voor het verkrijgen van controle over de overgenomen partij. Kosten die direct toewijsbaar zijn aan de bedrijfscombinatie worden als een afzonderlijke transactie behandeld en opgenomen in de resultatenrekening.

Elk voorwaardelijk bedrag wordt tegen de reële waarde opgenomen in het op de overnamedatum getransfereerde bedrag van zodra er controle verworven is. Latere veranderingen in de reële waarde van elk voorwaardelijk bedrag opgenomen als een financiële verplichting worden verantwoord in de resultatenrekening.

BNP Paribas Fortis mag aanpassingen aan de voorlopige boekingen van de bedrijfscombinatie verantwoorden tot 12 maanden na de verwervingsdatum.

Goodwill vertegenwoordigt het verschil tussen de kost van de bedrijfscombinatie en het aandeel van de overnemer in de netto reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij op de overnamedatum. Positieve goodwill wordt verantwoord in de balans van de overnemer, terwijl badwill onmiddellijk wordt opgenomen in resultatenrekening op de overnamedatum.

Minderheidsbelangen worden gewaardeerd voor hun deel in de reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen van de overgenomen partij. Maar BNP Paribas Fortis kan er ook voor

kiezen om, voor elke bedrijfscombinatie, de minderheidsbelangen te waarderen tegen hun reële waarde, wat hun toegewezen deel is van de goodwill. Tot dusver heeft BNP Paribas Fortis nog nooit voor deze laatste optie gekozen.

Goodwill wordt verantwoord in de functionele munt van de overgenomen partij en omgerekend tegen de slotkoers.

Op de overnamedatum wordt elk voorheen aangehouden belang in het eigen vermogen van de overgenomen partij gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. In het geval van een stapsgewijze overname wordt de goodwill bepaald op basis van de reële waarde op de overnamedatum.

Omdat de herziene IFRS 3 'Bedrijfscombinaties' prospectief wordt toegepast, werden bedrijfscombinaties die plaatsvonden voor 1 januari 2010 niet herzien volgens de principes van IFRS 3.

Zoals toegelaten onder IFRS 1 'Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards' moeten bedrijfscombinaties, die plaatsvonden voor 1 januari 2004 en die gerapporteerd werden in overeenstemming met de vorige toepasbare grondslagen voor financiële verslaggeving (Belgian GAAP), niet worden geherwaardeerd in overeenstemming met de principes van IFRS 3.

Waardering van goodwill

BNP Paribas Fortis toetst goodwill op bijzondere waardeverminderingen op een regelmatige basis.

Kasstroomgenererende eenheden

BNP Paribas Fortis heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden² die de rapporteringsentiteiten of groepen van entiteiten van BNP Paribas Fortis vertegenwoordigen. Deze splitsing is consistent met de organisatorische structuur en beheersmethodes van BNP Paribas Fortis en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit of groep van entiteiten in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden waarschijnlijk beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

² Zoals gedefinieerd onder IAS 36 'Bijzondere waardevermindering van activa'.

Toetsen van kasstroomgenererende eenheden op bijzondere waardeverminderingen

Goodwill toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden worden jaarlijks getoetst of ze een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan of wanneer er een indicatie is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord en wordt de goodwill afschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid over het realiseerbaar bedrag.

Realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid is de hoogste van de reële waarde van de eenheid na aftrek van kosten voor verkoop of de gebruikswaarde.

De reële waarde is de prijs die men zou verkrijgen uit de verkoop van de eenheid tegen marktvoorwaarden van toepassing op de datum van de waardering en vooral bepaald door middel van actuele prijzen van recente transacties tussen gelijkaardige ondernemingen of op basis van 'stock market multiples' voor vergelijkbare ondernemingen.

De gebruikswaarde is gebaseerd op een schatting van de toekomstige kasstromen die gegenereerd zullen worden door de kasstroomgenererende eenheid afgeleid van de jaarlijkse budgetten voorbereid door het management van de eenheid en goedgekeurd door het Executive Committee en afgeleid van analyses van de wijzigingen in de relatieve positionering van de activiteiten van de eenheid in hun markt. Deze kasstromen worden verdisconteerd tegen de rentevoet die het rendement weergeeft dat investeerders zouden verwachten van een investering in de betrokken businesssector en regio.

Transacties onder gemeenschappelijke zeggenschap

Transfers van activa of uitwisseling van aandelen tussen entiteiten onder gemeenschappelijke zeggenschap behoren niet tot het toepassingsgebied van IFRS 3 'Bedrijfscombinaties' of andere IFRS-standaarden. Daarom heeft BNP Paribas Fortis op basis van IAS 8, die vereist dat het management op een oordeelkundige wijze een grondslag voor financiële verslaggeving moet ontwikkelen en toepassen die leidt tot relevante en betrouwbare informatie in het jaarverslag, beslist om een 'voorgangerswaardemethode' toe te passen. Onder deze methode verantwoordt BNP Paribas Fortis, als overnemende partij, deze activa en verplichtingen aan hun boekwaarde zoals bepaald en gerapporteerd door de overdragende partij in de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas op datum van de overdracht. Als gevolg wordt er geen nieuwe goodwill (andere dan de bestaande goodwill van de gecombineerde entiteiten) verantwoord. Elk verschil tussen de betaalde/getransfereerde vergoeding en het verworven aandelenkapitaal wordt voorgesteld als een aanpassing in het eigen vermogen. Deze 'voorgangerswaardemethode' voor bedrijfscombinaties onder gemeenschappelijk zeggenschap wordt prospectief toegepast vanaf de verwervingsdatum.

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om de uitzondering op het toepassingsgebied van IFRS 3 met betrekking tot bedrijfscombinaties van entiteiten onder gezamenlijke zeggenschap ook toe te passen op de verwerving van een aandeel in een geassocieerde onderneming in een transactie onder gemeenschappelijke zeggenschap. Als zodanig zal BNP Paribas Fortis de waarde van zijn aandeel in de netto-activa van haar belang in een geassocieerde onderneming verworven in een transactie onder gemeenschappelijke zeggenschap, waarden tegen de 'voorgangers' boekwaarde zoals bepaald en gerapporteerd door de overdragende partij in de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas op datum van de overdracht.

1.d Financiële activa en financiële verplichtingen

1.d.1 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen bevatten kredieten verschaft door BNP Paribas Fortis, het aandeel van BNP Paribas Fortis in gesyndiceerde leningen en aangekochte leningen die niet op een actieve markt zijn genoteerd tenzij ze worden aangehouden voor handelsdoeleinden. Leningen die genoteerd zijn op een actieve markt worden geclassificeerd als voor verkoop beschikbare activa en gewaardeerd volgens de methodes toepasbaar in deze categorie.

Leningen en vorderingen worden eerst gewaardeerd tegen reële waarde of equivalente waarde, wat normaal het bij aanvang betaalde nettobedrag is inclusief direct toewijsbare initiëeringskosten en bepaalde types van commissies (deelnamecommissies, verbinteniscommissies en afhandelingskosten) die worden gezien als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening.

Leningen en vorderingen worden vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De opbrengsten van de lening, vertegenwoordigd door rente plus transactiekosten en commissies omvat in de initiële waarde van de lening, worden berekend via de effectieve-rentemethode en over de duur van de lening opgenomen in het resultaat.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen voor de aanvang van de lening worden uitgesteld en opgenomen in de waarde van de lening wanneer de lening wordt afgesloten.

Commissies ontvangen op financiële verbintenissen waar de waarschijnlijkheid tot opname laag is of waar er onzekerheid is over het tijdstip en het bedrag van de opname worden verantwoord op een lineaire basis over de duur van de verbintenis.

1.d.2 Effecten

Categorieën van effecten

Effecten aangehouden door BNP Paribas Fortis worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën.

Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Met uitzondering van financiële derivaten, financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening omvatten:

- financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden
- financiële activa die BNP Paribas Fortis bij eerste opname heeft aangemerkt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening op basis van de mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde zoals beschikbaar onder IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering'. De voorwaarden voor het toepassen van de mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde zijn beschreven in nota 1.d.10 'Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (mogelijkheid om te waarden tegen reële waarde)'.

Effecten in deze categorie worden gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Transactiekosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening geboekt. Veranderingen in de reële waarde (exclusief overlopende rente op vastrentende effecten) worden in de resultatenrekening voorgesteld onder 'Netto winst/verlies op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', samen met dividenden op niet-vastrentende effecten en minderwaarden en meerwaarden bij realisatie.

Inkomsten uit vastrentende effecten geclassificeerd in deze categorie wordt getoond onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

De reële waarde houdt ook rekening met een beoordeling van het tegenpartijrisico van deze effecten.

Leningen en vorderingen

Effecten met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, afgezien van effecten waarvoor de eigenaar mogelijk niet zijn gehele investering zal terugkrijgen omwille van andere redenen dan kredietverslechtering, worden geclassificeerd onder 'Leningen en vorderingen' als ze niet voldoen aan de criteria om geclassificeerd te worden onder 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze obligaties worden gewaardeerd en verantwoord zoals beschreven onder nota 1.d.1 'Leningen en vorderingen'.

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa zijn beleggingen met vaste of bepaalde betalingen en een vaste looptijd waarvan BNP Paribas Fortis stellig voornemens is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd. Afdekkingen van activa in deze categorie tegen renterisico komen niet in aanmerking voor afdekkingen zoals gedefinieerd in IAS 39.

Activa in deze categorie worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode die de afschrijving van de premie en korting vormt (overeenstemmend met het verschil tussen de aankoopprijs en de terugbetalingswaarde) en aanschaffingskosten (wanneer materieel). Opbrengsten ontvangen uit deze categorie van activa worden opgenomen onder 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn vastrentende en niet-vastrentende effecten die niet worden geclassificeerd als 'tegen reële waarden met waardeveranderingen in de resultatenrekening', 'tot einde looptijd aangehouden' of als 'leningen en vorderingen'.

Activa opgenomen in de voor verkoop beschikbare categorie worden initieel opgenomen tegen reële waarde vermeerderd met materiële transactiekosten. Op balansdatum worden deze gehewardeerd tegen reële waarde waarbij de waardeveranderingen (exclusief overlopende rente) getoond worden op een aparte lijn in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders. Bij verkoop worden deze niet-gerealiseerde winsten en verliezen getransfereerd van het eigen vermogen toewijsbaar aan de

aandeelhouders naar de resultatenrekening waar ze getoond worden op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa'. Dit wordt ook toegepast bij een bijzondere waardevermindering.

Opbrengsten verantwoord op basis van de effectieve-rentemethode afgeleid van vastrentende voor verkoop beschikbare effecten worden verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening. Dividendopbrengsten van niet-vastrentende effecten worden verantwoord in 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' wanneer het recht tot ontvangst voor BNP Paribas Fortis wordt vastgelegd.

Terugkoopovereenkomsten en lenen of uitlenen van effecten

Effecten tijdelijk verkocht onder een terugkoopovereenkomst blijven in de balans van BNP Paribas Fortis verantwoord in de categorie van effecten waartoe ze behoren. De overeenkomstige verplichting wordt verantwoord in de gepaste schuldcategorie in de balans uitgezonderd in het geval van terugkoopovereenkomsten aangegaan voor handelsdoeleinden, waar de overeenkomstige verplichting is geclassificeerd in 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Effecten, die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop worden niet verantwoord in de balans van BNP Paribas Fortis. De overeenkomstige vordering wordt verantwoord in 'Leningen en vorderingen' uitgezonderd in het geval van effecten die zijn aangekocht als gevolg van een overeenkomst tot terugverkoop aangegaan voor handelsdoeleinden, waarbij de overeenkomstige vordering is verantwoord in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Het uitlenen van effecten leidt niet tot het verwijderen van de uitgeleende effecten van de balans en het lenen van effecten leidt niet tot het opnemen van de geleende effecten in de balans met uitzondering van het geval waarin de geleende effecten vervolgens worden verkocht door BNP Paribas Fortis. In deze gevallen wordt de verplichting om de geleende effecten terug te geven op de vervaldag opgenomen in de balans onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Datum van opname van effectentransacties

Effecten geïncasseerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, aangehouden tot einde looptijd activa of voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen op de transactiedatum.

Tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten worden (ongeacht hun classificatie tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, leningen en vorderingen of als schuld) initieel verantwoord op de afwikkelingsdatum. Bij terugverkoop – en terugkoopovereenkomsten wordt respectievelijk een gegeven of verkregen financiële verbintenis verantwoord tussen de transactiedatum en de afwikkelingsdatum wanneer deze transacties respectievelijk verantwoord zijn als 'Leningen en vorderingen' en als 'Schulden'. Wanneer terugverkoop – en terugkoopovereenkomsten respectievelijk verantwoord worden als 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en als 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wordt de terugkoopverplichting verantwoord als een financieel derivaat.

Effecten worden op de balans getoond tot het recht van BNP Paribas Fortis om de betrokken kasstromen te ontvangen vervalt of als BNP Paribas Fortis nagenoeg alle risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van effecten transfereert.

1.d.3 Transacties in vreemde valuta

De methodes gebruikt om activa en verplichtingen verbonden aan transacties luidende in vreemde valuta aangegaan door BNP Paribas Fortis te verantwoorden en om het wisselkoersrisico die voortvloeit uit deze transacties te meten, hangt af van het feit of de desbetreffende activa en verplichtingen geïncasseerd zijn als een monetair of niet-monetair item.

Monetaire activa en verplichtingen³ uitgedrukt in vreemde valuta

Monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele munt van de relevante groepsentiteit tegen de slotkoers. Wisselkoersverschillen worden verantwoord in de resultatenrekening uitgezonderd voor deze die voortvloeien uit financiële instrumenten aangemerkt als een kasstroomafdekking of als afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit. Deze worden verantwoord in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders.

³ *Monetaire activa en verplichtingen zijn activa en verplichtingen te ontvangen of te betalen in vaste of bepaalde bedragen van geld.*

Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta

Niet-monetaire activa kunnen ofwel gewaardeerd worden tegen historische kostprijs of tegen reële waarde. Niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend op basis van de historische wisselkoers op de transactiedatum als ze gewaardeerd worden tegen historische kostprijs en op basis van de slotkoers als ze gewaardeerd worden tegen reële waarde.

Wisselkoersverschillen op niet-monetaire activa uitgedrukt in vreemde valuta en gewaardeerd tegen reële waarde (niet-vastrentende effecten) worden verantwoord in de resultatenrekening als het actief geïncasseerd is in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders wanneer het actief is geïncasseerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' tenzij het financieel actief in kwestie is aangemerkt als een afgedekte positie tegen een valutarisico in een reëlewaardeafdekking waar het wisselkoersverschil wordt verantwoord in de resultatenrekening.

1.d.4 Bijzondere waardeverminderingen op en herstructurering van financiële activa

Posities onderhevig aan een bijzondere waardevermindering

Posities worden beschouwd als onderhevig aan een bijzondere waardevermindering wanneer de Bank kan inschatten dat er een risico bestaat dat de ontleners niet meer aan al of een deel van hun verplichtingen zullen kunnen voldoen.

Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa, voorzieningen voor financierings- en garanti verbintenissen.

Een bijzonder waardeverminderingverlies op leningen en tot einde looptijd aangehouden financiële activa worden verantwoord wanneer (i) er een objectieve aanwijzing is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na aanvang van de lening of de verwerving van activa; (ii) de gebeurtenissen beïnvloeden het bedrag en het tijdstip van de toekomstige kasstromen; en (iii) de gevolgen van de gebeurtenissen kunnen op een betrouwbare manier gemeten worden. Leningen worden eerst individueel beoordeeld of er een aanwijzing is tot een bijzondere waardevermindering en vervolgens op basis van een portefeuille. Gelijkaardige principes worden toegepast op financierings- en garanti verbintenissen verstrekt door BNP Paribas Fortis waarbij rekening wordt gehouden met de waarschijnlijkheid tot opname bij elke beoordeling van financieringsverbintenissen.

Op individuele basis bevatten objectieve aanwijzingen op een financieel actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, waarneembare gegevens over de volgende gebeurtenissen:

- het bestaan van rekeningen die meer dan drie maanden achterstallig zijn (zes maanden achterstallig voor hypothecaire leningen en leningen aan lokale overheden)
- kennis hebben van of er zijn aanwijzingen dat de kredietlener in belangrijke financiële moeilijkheden verkeert zodat er kan beschouwd worden dat er een risico is ontstaan ongeacht of de kredietlener betalingen al dan niet heeft uitgevoerd
- concessie met betrekking tot kredietvoorwaarden toegestaan aan de kredietlener die de kredietontlener niet overwogen zou hebben indien de kredietlener niet in financiële moeilijkheden zou verkeren (zie hieronder 'Herstructurering van activa geclassificeerd in de categorie Leningen en vorderingen').

Het bedrag van de bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde voor de bijzondere waardevermindering en de contante waarde, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het actief, van de elementen (hoofdbedrag, rente, waarborg, enz. ...) die als realiseerbaar beschouwd worden. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Risicokost'. Elke daaropvolgende daling in een bijzonder waarderingsverlies dat objectief kan worden toegewezen aan een gebeurtenis nadat het bijzonder waarderingsverlies werd verantwoord, wordt gecrediteerd in de resultatenrekening, ook onder 'Risicokost'. Eenmaal een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt de notionele rente verdiend op de boekwaarde van het actief (berekend tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet gebruikt om de geschatte realiseerbare kasstromen te verdisconteren) verantwoord in 'Rentebaten' in de resultatenrekening.

Bijzondere waardeverminderingverliezen op leningen en vorderingen worden doorgaans in een afzonderlijke provisierekening opgenomen die het initieel bedrag waartegen de lening of vordering werd opgenomen vermindert. Voorzieningen met betrekking tot buiten balans verantwoorde financiële instrumenten, financiering –en garantieverbintenissen en geschillen worden verantwoord in de verplichtingen. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan worden volledig of gedeeltelijk afgeboekt en de overeenkomstige verplichting tegengedraaid voor het bedrag van het verlies wanneer alle andere middelen beschikbaar voor de Bank om de vorderingen of de garanties te realiseren hebben gefaald of wanneer er afgezien wordt van de volledige of een deel van de vordering.

Voor tegenpartijen die individueel geen bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, wordt het risico beoordeeld op basis van een portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken. Deze beoordeling wordt gedaan door een intern ratingsysteem op basis van historische gegevens met de nodige aanpassingen om de omstandigheden van toepassing op de balansdatum weer te geven. Het zorgt ervoor dat BNP Paribas Fortis een groep van tegenpartijen kan identificeren die als gevolg van gebeurtenissen sinds de aanvang van de lening collectief een kans hebben op wanbetaling op de vervaldag die een objectief bewijs vormen voor een bijzondere waardevermindering op de volledige portefeuille maar waarvoor het niet mogelijk is in deze fase om het bijzondere waardeverminderingverlies toe te wijzen aan een individuele tegenpartij. Deze beoordeling schat ook het bedrag van het verlies op de desbetreffende portefeuille rekening houdend met de trends in de economische cyclus tijdens de beoordelingsperiode. Wijzigingen in het bedrag van bijzondere waardeverminderingen op portefeuilles worden in de resultatenrekening opgenomen onder 'Risicokost'.

Gebaseerd op het ervaren oordeel van het risicomanagement van de Bank mag BNP Paribas Fortis aanvullende collectieve bijzondere waardeverminderingen aanleggen met betrekking tot een bepaalde economische sector of geografisch gebied die beïnvloed worden door uitzonderlijke economische gebeurtenissen. Dit kan het geval zijn wanneer de gevolgen van deze gebeurtenissen niet met voldoende correctheid kunnen gemeten worden om de parameters aan te passen die gebruikt worden om de opgenomen collectieve bijzondere waardevermindering op de geïmpacteerde portefeuille van leningen met gelijkaardige karakteristieken te bepalen.

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa

Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa (die hoofdzakelijk bestaan uit effecten) worden verantwoord als er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen als gevolg van een of meerdere gebeurtenissen na de verwerving.

In geval van niet-vastrentende effecten genoteerd in een actieve markt, identificeert het controlesysteem de effecten waarop een permanent bijzonder waardeverminderingverlies van toepassing kan zijn gebaseerd op criteria zoals een significante daling in de genoteerde prijs beneden de aankoopprijs of een daling gedurende een langere periode die BNP Paribas Fortis aanmoedigen om een bijkomende individuele kwalitatieve analyse uit te voeren. Dit kan leiden tot de verantwoording van een bijzonder waardeverminderingverlies berekend op basis van de genoteerde prijs.

Naast de identificatiecriteria heeft BNP Paribas Fortis drie aanwijzingen van bijzondere waardeverminderingen vastgelegd. De ene is een significante daling in de prijs gedefinieerd als een daling van meer dan 50 % beneden de aankoopprijs, een andere is een daling over een langere periode van meer dan twee opeenvolgende jaren en de laatste is een daling van ten minste 30% over een gemiddelde periode van een jaar. De periode van twee jaar wordt door BNP Paribas Fortis beschouwd als de minimumduur waarbij gematigde koersdalingen beneden de aankoopprijs niet het gevolg zijn van een toevallige volatiliteit eigen aan de markt of van een conjunctuurwijziging die een paar jaar aanhoudt, maar wel degelijk een aanhoudend fenomeen weergeeft dat een bijzondere waardevermindering verantwoordt.

Een gelijkaardige methode is gebruikt voor niet-vastrentende effecten die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Elke bijzondere waardevermindering wordt dan bepaald op basis van de waarde van een model.

In geval van vastrentende effecten worden bijzondere waardeverminderingen beoordeeld op basis van dezelfde criteria als gebruikt bij leningen en vorderingen die individueel een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Voor effecten die genoteerd zijn op een actieve markt wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van genoteerde prijzen. Voor alle andere wordt het bepaald op basis van een model.

Bijzondere waardevermindervers verliezen op niet-vastrentende effecten worden verantwoord als een element van de opbrengsten op de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare activa' en kunnen niet worden omgekeerd via de resultatenrekening tot deze effecten verkocht zijn. Elke daaropvolgende daling in de reële waarde veroorzaakt een bijkomend bijzonder waardevermindervers verliez verantwoord in de resultatenrekening.

Bijzondere waardevermindervers verliezen op vastrentende effecten worden verantwoord in 'Risicokost' en kunnen omgekeerd worden via de resultatenrekening als er een stijging is in de reële waarde dat objectief betrekking heeft op een gebeurtenis die plaats heeft gevonden nadat de laatste bijzondere waardevermindering werd verantwoord.

Herstructurering van activa geassocieerd in de categorie 'leningen en vorderingen'

Een herstructurering omwille van financiële moeilijkheden van de ontlenaar van een actief geassocieerd in de categorie 'leningen en vorderingen' wordt gedefinieerd als een wijziging in de bepalingen en voorwaarden van de initiële transactie (bv. een kwijtschelding van een lening, een wijziging in het afbetalingsplan van de hoofdsom en de rente en/of een wijziging van de contractuele rente). Dit wordt enkel overwogen door BNP Paribas Fortis omwille van economische en juridische redenen verbonden aan de financiële moeilijkheden van de ontlenaar omdat dit leidt tot een verminderde verplichting van de klanten tegenover de Bank vergeleken met de bepalingen en voorwaarden van de transactie voor de herstructurering.

Op het tijdstip van de herstructurering wordt er een discount die gelijk is aan het verschil tussen de bruto boekwaarde van de lening en de verdisconteerde waarde tegen de initiële effectieve rentevoet (voor de herstructurering), erkend als een vermindering van de waarde van het actief. De wijziging die de waarde van het actief vermindert wordt gerapporteerd in 'Risicokost' in de resultatenrekening. Aan het einde van toekomstige boekhoudkundige periodes zal de discount over de verwachte levensduur van het actief terug gedraaid worden in de rentemarge van de resultatenrekening. Dit zal het niveau van de berekende rente zoals beschreven in de terugbetalingstabel op het tijdstip van de herstructurering doen stijgen. Finaal zal het rentebedrag opgenomen in de rentemarge overeenkomen met het rentebedrag berekend op basis initiële rentevoet van de lening.

Wanneer de herstructurering de vorm aanneemt van een gedeeltelijke of volledige uitwisseling met andere activa, dan vertaalt dit zich in de verwijdering van de vordering en de erkenning van de uitgewisselde activa tegen de reële waarde op de datum van de uitwisseling. Het waardeverschil dat voortvloeit uit de uitwisseling wordt gerapporteerd in 'Risicokost' in de resultatenrekening.

1.d.5 Herclassificatie van financiële activa

De enige toegelaten herclassificaties van financiële activa zijn de volgende:

- voor een niet-afgeleid financieel instrument dat niet langer wordt aangehouden met als doel het te verkopen op korte termijn, uit de 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' naar:
 - 'Leningen en vorderingen' als het actief beantwoordt aan de definitie van deze categorie en BNP Paribas Fortis de intentie en de mogelijkheid heeft om het actief aan te houden gedurende een voorzienbare periode in de toekomst of tot de vervaldag of
 - andere categorieën maar enkel onder zeldzame omstandigheden en op voorwaarde dat de geherclassificeerde activa beantwoorden aan de criteria toepasbaar op de portefeuille.
- uit de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar:
 - 'Leningen en vorderingen' op basis van dezelfde voorwaarden zoals hierboven voor 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'
 - 'Tot einde looptijd aangehouden financiële activa' voor activa die een vervaldag hebben of 'Financiële activa tegen kost', voor niet-genoteerde niet-vastrentende activa.

Financiële activa worden geherclassificeerd tegen reële waarde of tegen de waarde berekend door een model op de herclassificatiedatum. Derivaten besloten in de geherclassificeerde financiële activa worden afzonderlijk verantwoord en wijzigingen in de reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening.

Na de herclassificatie worden de activa verantwoord volgens de principes toepasbaar op de portefeuille waarnaar ze geherclassificeerd zijn. De transferprijs op de herclassificatiedatum wordt beschouwd als de initiële kostprijs van het actief met als doel de bepaling van een eventueel bijzonder waardeverminderverslies.

Bij een herclassificatie van 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' naar een andere categorie, worden de winsten en verliezen die eerder werden verantwoord in het eigen vermogen afgeschreven naar de resultatenrekening over de resterende duur van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode.

Elke opwaartse herziening van het geschatte realiseerbaar bedrag wordt verantwoord via een aanpassing aan de effectieve rentevoet vanaf de datum waarop de schatting wordt herzien. Neerwaartse herzieningen worden verantwoord via een aanpassing aan de boekwaarde van het financieel actief.

1.d.6 Uitgifte van obligaties

Financiële instrumenten uitgegeven door BNP Paribas Fortis worden gekwalificeerd als obligaties als BNP Paribas Fortis een contractuele verplichting heeft om geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren aan de houder van het instrument. Onder obligaties vallen ook de verplichting die BNP Paribas Fortis heeft om financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor BNP Paribas Fortis of de verplichting om een variabel aantal van eigenvermogensinstrumenten van BNP Paribas Fortis te leveren.

De uitgifte van obligaties wordt initieel verantwoord aan de uitgiftewaarde inclusief transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Obligaties inwisselbaar voor of converteerbaar in eigenvermogensinstrumenten van BNP Paribas Fortis worden opgenomen als hybride instrumenten met een schuldcomponent en een eigenvermogenscomponent bepaald bij initiële opname.

1.d.7 Eigenvermogensinstrumenten en derivaten op eigenvermogensinstrumenten

De term 'eigenvermogensinstrumenten' verwijst naar aandelen uitgegeven door de moedermaatschappij (BNP Paribas SA) of door een van haar dochterondernemingen die volledig worden opgenomen in de consolidatie. Externe kosten die direct toewijsbaar zijn aan de uitgifte van nieuwe aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen, verminderd met alle verbonden belastingen.

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden door BNP Paribas Fortis, ook gekend als eigen aandelen, worden afgetrokken van het geconsolideerde eigen vermogen ongeacht het doel waarvoor ze zijn aangehouden. Winsten en verliezen voortvloeiend uit deze instrumenten worden geëlimineerd uit de geconsolideerde resultatenrekening.

Wanneer BNP Paribas Fortis eigenvermogensinstrumenten verwerft, uitgegeven door dochterondernemingen die onder exclusieve controle vallen, wordt het verschil tussen de aankoopprijs en het aandeel in de netto verworven activa opgenomen in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van BNP Paribas Fortis. Daarnaast worden de verplichting in overeenstemming met de putoptie toegekend aan de minderheidsaandeelhouders in deze dochterondernemingen en de veranderingen in de waarde van die verplichting initieel gecompenseerd tegen minderheidsbelangen met elk overschot gecompenseerd in overgedragen resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders van BNP Paribas. Tot de uitoefening van deze opties, wordt het deel van het nettoresultaat toewijsbaar aan de minderheidsbelangen toegekend aan minderheidsbelangen in de resultatenrekening. Een daling in het belang van BNP Paribas Fortis in een volledig geconsolideerde dochteronderneming wordt verantwoord in de rekeningen van BNP Paribas Fortis als een wijziging in het eigen vermogen.

Derivaten op eigenvermogensinstrumenten worden als volgt behandeld, afhankelijk van de afwikkelingsmethode:

- als eigenvermogensinstrument indien ze afgewikkeld worden door de fysieke levering van een vast aantal van eigenvermogensinstrumenten voor een vast bedrag van geld of ander financieel actief. Deze instrumenten worden niet geherwaardeerd
- als derivaten indien ze afgewikkeld worden in geld of wanneer men de keuze heeft om ze af te wikkelen door de fysieke levering van aandelen of in geld. Wijzigingen in de waarde van deze instrumenten worden opgenomen in de resultatenrekening.

Als het contract een verplichting, voorwaardelijk of niet, bevat voor de Bank om haar eigen aandelen terug te kopen, dan moet de Bank een contante waarde van deze schuld opnemen met een tegenboeking in het eigen vermogen.

1.d.8 Derivaten en hedge accounting

Alle derivaten worden verantwoord in de balans op de transactiedatum tegen de transactieprijs en gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden verantwoord in de balans onder 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde positief is en onder 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' wanneer de reële waarde negatief is. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder de lijn 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Derivaten en hedge accounting

Derivaten aangegaan als deel van een afdekkingsrelatie worden geclassificeerd volgens het doel van de afdekking.

Reële-waardeafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op vastrentende activa en verplichtingen af te dekken, voor zowel geïdentificeerde financiële instrumenten (effecten, obligaties, leningen, ontleningen) als voor portefeuilles van financiële instrumenten (hoofdzakelijk direct opvraagbare deposito's en vastrentende leningen).

Kasstroomafdekkingen worden hoofdzakelijk gebruikt om het renterisico op niet-vastrentende activa en verplichtingen inclusief roll-overs af te dekken en het valutarisico op heel waarschijnlijke verwachte inkomsten in vreemde valuta.

Bij aanvang van de afdekking bereidt BNP Paribas Fortis een formele documentatie over de afdekkingsrelatie voor waarin het volgende wordt geïdentificeerd: het instrument (of een deel van het instrument of een deel van het risico) dat wordt afgedekt; de afdekkingsstrategie en het soort risico dat afgedekt wordt; het afdekkingsinstrument; en de methodes gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen.

Bij aanvang en tenminste elk kwartaal beoordeelt BNP Paribas Fortis, consistent met de originele documentatie, de actuele (retrospectieve) en de verwachte (prospectieve) effectiviteit van de afdekkingsrelatie. Retrospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te beoordelen of de actuele wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het afdekkingsinstrument en

het afgedekte instrument binnen een bereik vallen van 80% tot 125%. Prospectieve effectiviteitstesten worden aangewend om te verzekeren dat de verwachte wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van het derivaat deze van het afgedekte element voldoende compenseren over de resterende duur van de afdekking. Voor heel waarschijnlijke verwachte transacties wordt de effectiviteit grotendeels beoordeeld op basis van historische gegevens van gelijkaardige transacties.

Onder IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering' zoals aanvaard door de Europese Unie (dat bepaalde passages over portefeuilleafdekking uitsluit) komen relaties die het renterisico afdekken gebaseerd op portefeuilles van activa en verplichtingen als volgt in aanmerking voor reële-waardeafdekkingen:

- het risico aangemerkt als af te dekken is het renterisico in verband met de interbancaire rentecomponent van rentevoeten op commerciële banktransacties (leningen aan klanten, spaarrekeningen en direct opvraagbare deposito's)
- het instrument aangemerkt als af te dekken komt overeen, voor elke looptijdklasse, met een deel van het verschil in rentevoet geassocieerd met de afgedekte onderliggende instrumenten
- de gebruikte hedginginstrumenten bestaan exclusief uit 'plain vanilla'-swaps
- prospectieve afdekkingseffectiviteit wordt vastgesteld door het feit dat alle derivaten bij aanvang het effect moeten hebben van een vermindering van het renterisico in de portefeuille van de afgedekte onderliggende instrumenten. Retrospectief zal een afdekking gediskwalificeerd worden van hedge accounting wanneer er een tekort ontstaat in de onderliggende activa specifiek geassocieerd met de afdekking voor elke looptijdklasse (als gevolg van een vervroegde terugbetaling van de lening of intrekking van de deposito's).

De boekhoudkundige verwerking van derivaten en afgedekte instrumenten hangt af van de afdekkingsstrategie.

In een reële-waardeafdekkingsrelatie wordt het derivaat gehewaardeerd tegen reële waarde in de balans met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening in 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening', symmetrisch met de herwaardering van het afgedekte element om het afdekkingsrisico weer te geven. In de balans

wordt de reële-waardeherwaardering van het afgedekte element verantwoord volgens de classificatie van het afgedekte element in het geval van een afdekking van individuele activa en verplichtingen of onder 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in het geval van een portefeuilleafdekking.

Wanneer een afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria, dan wordt het afdekkingsinstrument getransfereerd naar de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden en gewaardeerd volgens de methode toegepast in deze categorie. In het geval van geïdentificeerde vastrentende instrumenten wordt de herwaarderingsaanpassing, verantwoord in de balans, afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument op basis van de effectieve-rentemethode. In het geval van een vastrentende portefeuille afgedekt tegen renterisico wordt de aanpassing lineair afgeschreven over de resterende termijn van de oorspronkelijke afdekking. Wanneer het afgedekte element niet langer in de balans verschijnt, vooral door vervroegde afbetalingen, wordt de aanpassing onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen.

Bij een kasstroomafdekkingsrelatie wordt het derivaat in de balans verantwoord tegen reële waarde met wijzigingen in de reële waarde opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders op de afzonderlijke lijn 'Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten en verliezen'. De bedragen opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders over de looptijd van de afdekking worden getransfereerd naar 'Netto rentebaten' in de resultatenrekening wanneer de kasstromen van het afgedekte element een invloed hebben op het resultaat. De afgedekte elementen blijven geboekt op basis van de waarderingsregels specifiek aan de categorie van activa of verplichtingen waartoe ze behoren.

Wanneer de afdekkingsrelatie wordt stopgezet of niet langer beantwoordt aan de effectiviteitscriteria blijven de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders als gevolg van de herwaardering van het afdekkingsinstrument, verantwoord in het eigen vermogen tot de afdekkingstransactie zelf een invloed heeft op het resultaat of tot het duidelijk wordt dat de transactie niet zal plaatsvinden. Op dat moment worden ze getransfereerd naar de resultatenrekening.

Wanneer een afgedekt element ophoudt te bestaan worden de cumulatieve bedragen, opgenomen in het eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouder, onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Ongeacht welke afdeckingsstrategie gebruikt is, wordt elke ineffectiviteit van de afdekking verantwoord in de resultatenrekening onder de rekening 'Nettowinsten en -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Afdekkingen van netto-investeringen in een buitenlandse dochteronderneming of bijkantoor worden op dezelfde manier in de boekhouding opgenomen als bij kasstroomafdekkingen. Afdeckingsinstrumenten kunnen valutaderivaten of elk ander niet-derivaat financieel instrument zijn.

In een contract besloten derivaten (embedded derivaten)

Derivaten besloten in hybride financiële instrumenten worden uit de waarde van het basiscontract gehaald en afzonderlijk verwerkt als een derivaat als het hybride instrument niet is opgenomen als een financieel actief of verplichting tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening en als de economische kenmerken en risico's van het in een contract besloten derivaat niet nauw aansluiten bij die van het basiscontract.

1.d.9 Bepaling van de reële waarde

De reële waarde is de prijs die ontvangen zou worden bij verkoop van een actief of die betaald zou worden bij de overdracht van een verplichting in een regelmatige transactie tussen marktpelers in de belangrijkste of meest voordeligste markt op waarderingdatum.

BNP Paribas Fortis bepaalt de reële waarde van financiële instrumenten ofwel op basis van prijzen die rechtstreeks voortvloeien uit externe gegevens ofwel op basis van waarderingstechnieken. Deze waarderingstechnieken zijn voornamelijk markt- en inkomstenbenaderingen die omvat zijn in algemeen aanvaarde modellen (vb. verdisconteerde kasstromen, 'Black-Scholes'-model, interpolatietechnieken). Ze maximaliseren het gebruik van waarneembare inputs en minimaliseren het gebruik van niet-waarneembare inputs. Ze worden gekalibreerd om de huidige marktomstandigheden te weerspiegelen en waarde-aanpassingen worden toegepast wanneer nodig, zoals wanneer bepaalde factoren zoals model-, liquiditeits- en kredietrisico niet opgenomen zijn in de modellen of hun onderliggende inputs, maar toch in aanmerking worden genomen door de marktpelers bij het vaststellen van de uitstapprijs.

De waarderingseenheid is in het algemeen het individueel financieel actief of de financiële verplichting maar er kan onder bepaalde voorwaarden gekozen worden voor een waardering gebaseerd op een portefeuille. Bijgevolg behoudt BNP Paribas Fortis deze uitzondering van waardering op basis van een portefeuille voor het bepalen van de reële waarde wanneer bepaalde groepen van financiële activa en financiële verplichtingen met hoofdzakelijk vergelijkbare en verrekenbare marktrisico's en kredietrisico's die op basis van een netto positie beheerd worden in overeenstemming met de gedocumenteerde risicobeheerstrategie.

Activa en verplichtingen gewaardeerd of gerapporteerd tegen reële waarde worden opgedeeld in de volgende drie niveaus van de reële-waarde hiërarchie:

- **Niveau 1:** reële waarden worden bepaald op basis van genoteerde prijzen, die direct kunnen worden gebruikt, in een actieve markt voor identieke activa en verplichtingen.

Karakteristieken van een actieve markt zijn het bestaan van een belangrijk volume van identieke of gelijkaardige instrumenten en direct beschikbare prijzen.

- **Niveau 2:** reële waarden worden bepaald op basis van waarderingstechnieken waarvoor belangrijke inputs direct of indirect waarneembare marktgegevens zijn en die op een regelmatige wijze gekalibreerd of bevestigd worden door informatie van actieve markten.

- **Niveau 3:** reële waarden worden bepaald op basis van waarderingstechnieken waarvoor belangrijke inputs niet waarneembaar zijn of niet bevestigd kunnen worden door markt gebaseerde waarnemingen, bijvoorbeeld als gevolg van de illiquiditeit van het instrument en belangrijk modelrisico.

Een niet-waarneembare input is een parameter waarvoor er geen beschikbare marktgegevens bestaan en dat daarom wordt afgeleid van eigen veronderstellingen over wat andere marktpelers in aanmerking zouden nemen bij het bepalen van de reële waarde.

Het vaststellen of een product niet liquide is of onderhevig is aan belangrijke modelrisico's is ook een kwestie van beoordeling.

Het niveau in de reële-waarde hiërarchie waarin het volledig actief of de volledige verplichting is geclassificeerd is gebaseerd op het laagste niveau van input dat belangrijk is voor de volledige reële waarde.

Voor financiële instrumenten gerapporteerd in niveau 3 van de reële-waarde hiërarchie kan er een verschil ontstaan bij initiële opname tussen de transactieprijs en de reële waarde. Deze 'day-one profit' wordt uitgesteld en opgenomen in de resultatenrekening over de periode waarin verwacht wordt dat de waarderingparameters niet-waarneembaar blijven. Wanneer parameters die oorspronkelijk niet-waarneembaar waren waarneembaar worden, of wanneer de waardering onderbouwd kan worden in vergelijking met recente gelijkaardige transacties in een actieve markt, wordt het niet-opgenomen deel van de 'day-one profit' opgenomen in de resultatenrekening.

1.d.10 Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (mogelijkheid om te waarderen tegen reële waarde)

Financiële activa en financiële verplichtingen kunnen aangehouden worden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in de volgende gevallen:

- hybride financiële instrumenten die een of meerdere besloten derivaten bevatten die anders afgezonderd zouden moeten worden en afzonderlijk gewaardeerd
- wanneer de entiteit bij het toepassen van de optie een inconsistentie in de waardering en in de boekhoudkundige verwerking van activa en verplichtingen, dat er zou zijn indien ze geclassificeerd dienden te worden in afzonderlijke categorieën, opheft of aanzienlijk vermindert
- wanneer een groep van financiële activa en/of financiële verplichtingen beheerd en gewaardeerd wordt op basis van de reële waarde in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheers -en investeringsstrategie.

1.d.11 Baten en lasten voortvloeiend uit financiële activa en financiële verplichtingen

Baten en lasten voortvloeiend uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en van vastrentende effecten geclassificeerd in 'voor verkoop beschikbare financiële activa' worden verantwoord in de resultatenrekening op basis van de effectieve-rentemethode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige kasstromen over de verwachte levensduur van het financieel instrument of over een kortere periode indien meer geschikt nauwkeurig verdisconteert om tot de netto-boekwaarde van het actief of de verplichting in de balans te komen. De effectieve-rentevoetberekening houdt rekening met (i) alle ontvangen of betaalde commissies die een vast onderdeel zijn van de effectieve rentevoet van het contract, (ii) transactiekosten en (iii) premies en kortingen.

De methode gebruikt door BNP Paribas Fortis om dienstgerelateerde commissiebatens en -lasten te verantwoorden, hangt af van de aard van de dienst. Commissies die behandeld worden als een bijkomend onderdeel van de rente worden opgenomen in de effectieve rentevoet en worden verantwoord in de resultatenrekeningen onder 'Netto rentebaten'. Betaalde of ontvangen commissies wanneer de onderliggende transactie wordt voltooid, worden volledig verantwoord in de resultatenrekening bij voltooiing van de transactie onder 'Commissiebatens en -lasten'. Betaalde of ontvangen commissies voor terugkerende diensten worden ook verantwoord over de duur van de dienst onder 'Commissiebatens en -lasten'.

Ontvangen commissies met betrekking tot financiële garantieverbintenissen worden gezien als een weergave van de reële waarde van de verbintenis. De hieruit voortvloeiende verplichting wordt vervolgens afgeschreven over de duur van de verplichting onder 'commissiebatens' in Baten.

1.d.12 Risicokost

De risicokost bevat schommelingen in voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen op vastrentende effecten en leningen aan en vorderingen op klanten en kredietinstellingen, schommelingen in voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen voor financierings -en garantieverplichtingen, verliezen op oninbare leningen en gerecupereerde bedragen op leningen die volledig werden afgeschreven. Deze categorie omvat ook opgenomen bijzondere waardeverminderingverliezen met betrekking tot het wanbetalingsrisico op tegenpartijen voor financiële instrumenten die niet op een beurs verhandeld worden, alsook de kosten met betrekking tot fraude en geschillen die eigen zijn aan de financieringsactiviteit.

1.d.13 Verwijdering van financiële activa en financiële verplichtingen

BNP Paribas Fortis verwijdert een financieel actief geheel of gedeeltelijk ofwel wanneer de contractuele rechten op de kasstromen uit het financieel actief aflopen ofwel wanneer BNP Paribas Fortis de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het actief en alle risico's en voordelen van eigendom van het actief overdraagt. Tenzij deze voorwaarden zijn vervuld, behoudt BNP Paribas Fortis het actief in de balans en verantwoordt een schuld voor de verplichting ontstaan als resultaat van de transfer van het actief.

BNP Paribas Fortis verwijdert een financiële verplichting geheel of gedeeltelijk wanneer de verplichting geheel of gedeeltelijk is uitgedoofd.

1.d.14 Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Financiële activa en financiële verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de balans gerapporteerd wanneer BNP Paribas Fortis een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de verantwoorde bedragen te salderen en er de intentie is om tot een afwikkeling op nettobasis te komen of tegelijkertijd het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Terugkoopovereenkomsten en derivaten die verhandeld worden met clearing houses en die voldoen aan de twee criteria volgens de boekhoudkundige standaard worden gesaldeerd in de balans.

1.e Grondslagen voor financiële verslaggeving specifiek voor de verzekeringsactiviteit

Specifieke grondslagen voor financiële verslaggeving voor activa en verplichtingen die voortvloeien uit verzekeringscontracten en beleggingscontracten met een discretionair winstdelingselement uitgegeven door een verzekeringsmaatschappij worden gebruikt bij de opmaak van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis. Deze grondslagen zijn in overeenstemming met IFRS 4 'Verzekeringscontracten'.

Alle andere activa en verplichtingen verbonden aan de verzekeringsactiviteit worden verwerkt op basis van de grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast op de activa en verplichting van BNP Paribas Fortis in het algemeen. Deze worden opgenomen onder de relevante balans -en resultaatrubrieken van de Geconsolideerde Jaarrekening.

1.e.1 Activa

Financiële activa en vaste activa worden opgenomen op basis van de grondslagen zoals elders beschreven in deze toelichting. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCIs) aangehouden in unit-linked verzekeringscontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Financiële activa die technische voorzieningen verbonden aan de unit-linked activiteit weerspiegelen worden getoond in 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en tegen de realiseerbare waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

1.e.2 Verplichtingen

De verplichtingen van BNP Paribas Fortis tegenover polishouders en begunstigden worden getoond in 'Technische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen' en bevatten de verplichtingen die verbonden zijn aan verzekeringscontracten met een significant verzekeringsrisico (vb. overlijden of invaliditeit) en aan financiële contracten met een discretionair winstdelingselement die in de scope vallen van IFRS 4. Een discretionair winstdelingselement geeft de levensverzekeringspolishouder het recht om als supplement op het gegarandeerde verzekerde bedrag een deel van de actuele winsten te ontvangen.

Verplichtingen met betrekking tot andere financiële contracten die gedekt worden door IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering' worden getoond in 'Schulden aan klanten'.

Unit-linked contractverplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de onderliggende activa op balansdatum.

De technische voorzieningen van levensverzekeringscontracten bestaan hoofdzakelijk uit wiskundige reserves die in het algemeen overeenkomen met de afkoopwaarde van het contract.

De aangeboden voordelen hebben hoofdzakelijk betrekking op het risico van overlijden (tijdelijke levensverzekeringen, lijfrenten, terugbetaling van een lening, gegarandeerd minimumrendement op unit-linked contracten), kredietnemerverzekeringen, op handicap, op onbekwaamheid en werkloosheidsrisico's. Deze types van risico's worden gecontroleerd door het gebruik van geschikte sterftcijfertabellen (gecertificeerde tabellen in geval van lijfrentehouders), geschikte medische screenings volgens het niveau van het aangeboden voordeel, statistisch toezicht van de niet-verzekerde bevolking en herverzekeringsprogramma's.

Technische voorzieningen voor niet-levensverzekeringen bevatten onverdiende premiereserves (die overeenkomen met een deel van de uitgegeven premies voor toekomstige periodes) en voorzieningen voor uitstaande claims inclusief behandelingskosten van claims.

De toereikendheid van de technische voorzieningen worden op balansdatum getest door ze te vergelijken met de gemiddelde waarde van de toekomstige kasstromen afgeleid van stochastische analyses. Elke aanpassing aan de technische voorzieningen wordt opgenomen in de resultatenrekening van de periode. Een kapitalisatiereserve wordt opgezet in de individuele statutaire rekeningen bij de verkoop van afschrijfbaar effecten met als doel een deel van de netto gerealiseerde winsten uit te stellen en dus het rendement op de vervaldag van de portefeuille van ontvankelijke activa te behouden. In de Geconsolideerde Jaarrekening wordt het grootste deel van deze reserve geherclassificeerd naar de 'Reserve voor winstdeling voor de polishouder' op de verplichtingzijde van de geconsolideerde balans; een uitgestelde belastingverplichting is verantwoord op het deel dat opgenomen wordt in het eigen vermogen.

Dit element bevat ook de reserve voor winstdeling voor de polishouders die voortvloeit uit de toepassing van 'shadow accounting'. Dit vertegenwoordigt het belang van de polishouders in de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op activa waar het betaalde voordeel onder de polis verbonden is aan het rendement op deze activa. Dit belang is een gemiddelde waarde die afgeleid wordt van stochastische analyses van niet-gerealiseerde winsten en verliezen toewijsbaar aan de polishouders in verschillende scenario's.

In het geval van een niet-gerealiseerd verlies op activa (onder de toepassing van shadow accounting) wordt een reserve voor verliesdeling door de polishouder opgenomen aan de activazijde in de geconsolideerde balans voor een bedrag gelijk aan de waarschijnlijke vermindering van het toekomstige winstaandeel van de polishouder. De terugvorderbaarheid van de reserve voor winstdeling voor de polishouders wordt prospectief beoordeeld rekening houdend met de reserves voor verliesdeling door de polishouders die ergens anders opgenomen zijn, gerealiseerde verliezen op financiële activa (die niet onder shadow accounting vallen) ten gevolge van de gemaakte boekhoudkundige keuzes (financiële activa aangehouden tot de vervaldag en vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen kostprijs) en het vermogen en de intentie van de onderneming om activa bij te houden waarop er niet-gerealiseerde verliezen zijn. De reserve voor verliesdeling door de polishouder wordt symmetrisch verantwoord met de overeenkomstige activa en getoond op de actiefzijde van de balans onder 'Overlopende rekeningen en overige activa'.

1.e.3 Resultatenrekening

Baten en lasten voortvloeiende uit verzekeringscontracten uitgegeven door BNP Paribas Fortis worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

Andere baten en lasten uit de verzekeringsactiviteit worden opgenomen in de relevante winst en -verliesrekening. Bijgevolg worden wijzigingen in de reserve voor winstdeling voor de polishouders getoond op dezelfde lijn als de winsten en verliezen op de activa die de wijzigingen genereren.

1.f Materiële en immateriële vaste activa

Materiële en immateriële vaste activa gepresenteerd in de geconsolideerde balans omvatten activa gebruikt voor de uitvoering van de operationele activiteiten en vastgoedbeleggingen.

Activa die worden gebruikt in de bedrijfsuitvoering zijn deze die worden gebruikt voor de levering van diensten en voor bestuursrechtelijke doeleinden en omvatten ook activa die geen eigendom zijn van maar in gebruik gegeven worden door BNP Paribas Fortis als leasinggever onder een operationele leasing.

Vastgoedbeleggingen omvatten onroerende activa die worden aangehouden om huuropbrengsten en winsten te realiseren.

Materiële en immateriële vaste activa worden initieel opgenomen tegen de aankoop prijs plus rechtstreeks toerekenbare kosten, samen met financieringskosten wanneer een lange periode van opbouw of aanpassingen nodig is voor dat het actief gebruiksklaar is.

Software intern ontwikkeld door BNP Paribas Fortis die voldoen aan de criteria voor activering, worden geactiveerd als directe ontwikkelingskosten die externe kosten en arbeidskosten van werknemers rechtstreeks toewijsbaar aan het project omvatten.

Volgend op de initiële opname worden materiële en immateriële vaste activa gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen. De enige uitzonderingen zijn aandelen in vastgoedbedrijven (SCI's) aangehouden in unit-linked verzekeringcontractportefeuilles die gewaardeerd worden tegen reële waarde op de balansdatum met opname van veranderingen in de reële waarde in de resultatenrekening.

Het afschrijfbaar bedrag van materiële vaste activa en immateriële vaste activa wordt berekend na aftrek van de restwaarde van het actief. Enkel activa, geleased onder een operationele lease door BNP Paribas Fortis als leasinggever, worden verondersteld een restwaarde te hebben omdat de levensduur van materiële en immateriële activa gebruikt in de bedrijfsuitvoering in het algemeen gelijk is aan de economische levensduur.

Materiële en immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over de levensduur van het actief. De afschrijvingskost wordt verantwoord in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Wanneer een actief bestaat uit een aantal onderdelen die vervangen moeten worden op regelmatige tijdstippen of die een verschillend nut hebben of een verschillend patroon van consumptie van de economische voordelen, wordt elk onderdeel afzonderlijk opgenomen en afgeschreven op basis van de geschikte methode voor dat onderdeel. BNP Paribas Fortis past de componentenbenadering toe voor activa gebruikt bij de bedrijfsuitvoering en vastgoedbeleggingen.

De afschrijvingsperiodes gebruikt voor kantoorgebouwen zijn de volgende: 80 of 60 jaar voor de funderingen (respectievelijk voor residentiële en andere gebouwen); 30 jaar voor de buitengevels; 20 jaar voor algemene en technische installaties en 10 jaar voor inrichting.

Software wordt afgeschreven, afhankelijk van het type, over een periode van maximum acht jaar in het geval van infrastructuur ontwikkelingen en over drie of vijf jaar in het geval van software hoofdzakelijk ontwikkeld met als doel het verlenen van diensten aan klanten.

Software-onderhoudskosten worden als last verantwoord in de periode waarin ze zijn gemaakt. Evenwel worden uitgaven die worden gezien als een upgrade van de software of die de levensduur verlengen opgenomen in de initiële aanschaffings- of constructiekost.

Afschrijfbaar materiële en immateriële vaste activa worden beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden wanneer er een aanwijzing van een mogelijke bijzondere waardevermindering bestaat op balansdatum. Niet-afschrijfbaar activa worden minstens eenmaal per jaar beoordeeld of er een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden op basis van dezelfde methode als goodwill toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden.

Indien er indicaties zijn die wijzen op een mogelijke bijzondere waardevermindering wordt de nieuwe realiseerbare waarde van het actief vergeleken met de boekwaarde. Wanneer een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, dan wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen in de resultatenrekening. Dit verlies wordt teruggedraaid wanneer er een wijziging is in het geschatte realiseerbaar bedrag of wanneer er niet langer een indicatie is die wijst op een mogelijke bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van materiële en immateriële vaste activa gebruikt in de bedrijfsvoering worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Netto winst/verlies op overige vaste activa'.

Winsten en verliezen bij desinvesteringen van vastgoedbeleggingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder 'Overige baten' of 'Overige lasten'.

1.g Leaseovereenkomsten

De entiteiten van BNP Paribas Fortis kunnen hetzij leasingnemer of leasinggever zijn in een leaseovereenkomst.

1.g.1 Boekingen uit hoofde van de leasinggever:

Leaseovereenkomsten aangegaan door BNP Paribas Fortis als leasinggever kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

In een financiële leaseovereenkomst draagt de leasinggever vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over naar de leasingnemer. Het wordt behandeld als een lening gegeven aan de leasingnemer ter financiering van de aankoop van het actief.

De contante waarde van de leasebetalingen en eventuele restwaarden worden verantwoord als een vordering. De nettobaten ontvangen door de leasinggever uit het leasingcontract zijn gelijk aan het bedrag van rente op een lening en is opgenomen in de resultatenrekening onder 'Rentebaten'. De leasebetalingen worden gespreid over de duur van de lease en worden toegewezen als een vermindering van de hoofdsom en als rente zodat de nettobaten een constant rendement weerspiegelen op de netto-investering in de lease. De gebruikte rentevoet is de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst.

Individuele en collectieve bijzondere waardeverminderingen op leasevorderingen worden bepaald op basis van dezelfde principes als toegepast bij andere leningen en vorderingen.

Operationele lease

Een operationele lease is een leaseovereenkomst waarbij vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen niet worden overgedragen naar de leasingnemer.

De activa worden verantwoord onder vastgoedbeleggingen in de balans van de leasinggever en worden lineair afgeschreven over de leaseperiode. Het afschrijfbaar bedrag bevat niet de restwaarde van het actief. De leasebetalingen worden volledig opgenomen in de resultatenrekening op een lineaire basis over de leasetermijn. De leasebetalingen en afschrijvingskost worden opgenomen in de resultatenrekening onder 'Overige baten' en 'Overige lasten'.

1.g.2 Boekingen uit hoofde van de leasingnemer

Leaseovereenkomsten aangegaan door BNP Paribas Fortis als leasingnemer kunnen geclassificeerd worden als financiële lease ofwel als operationele lease.

Financiële lease

Een financiële lease wordt behandeld als een aankoop van een actief door de leasingnemer die gefinancierd is door een lening. Het geleasede actief wordt verantwoord in de balans van de leasingnemer tegen zijn reële waarde of, indien lager, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen berekend op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst. Een overeenkomstige verplichting, gelijk aan de reële waarde van het geleasede actief of de contante waarde van de minimale leasebetalingen, worden ook verantwoord in de balans van de leasingnemer. Het actief wordt afgeschreven op basis van dezelfde methode die wordt toegepast voor materiële vaste activa, na aftrek van de restwaarde van het initieel opgenomen bedrag, over de levensduur van het actief. Als er geen redelijke zekerheid bestaat dat de leasingnemer de eigendom zal verkrijgen op het einde van de leasetermijn, zal het actief worden afgeschreven over de kortste periode van de leasetermijn en de levensduur. De leaseverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Operationele lease

Het actief wordt niet verantwoord in de balans van de leasingnemer. Leasebetalingen met betrekking tot een operationele lease worden in de resultatenrekening van de leasingnemer opgenomen op een lineaire basis over de leasetermijn.

1.h Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Wanneer BNP Paribas Fortis beslist om een vast actief te verkopen en het hoogstwaarschijnlijk is dat de verkoop zal plaatsvinden binnen de 12 maanden, dan worden deze activa afzonderlijk getoond in de lijn 'Vaste activa aangehouden voor verkoop' op de balans. Verplichtingen verbonden aan deze activa worden ook afzonderlijk getoond op de balans in de lijn 'Verplichtingen verbonden aan vaste activa aangehouden voor verkoop'.

Bij classificatie in deze categorie, worden de vaste activa en groepen van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde en reële waarde min verkoopkosten.

Deze activa worden niet langer afgeschreven. Wanneer een actief of een groep van activa een bijzondere waardevermindering ondergaan, wordt de bijzondere waardevermindering verantwoord in de resultatenrekening. Bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen.

Wanneer een groep van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop een belangrijke bedrijfstak vertegenwoordigen, dan worden deze geclassificeerd als beëindigde bedrijfsactiviteiten. Beëindigde bedrijfsactiviteiten vertegenwoordigen activiteiten die worden aangehouden voor verkoop, activiteiten die worden afgestoten en dochterondernemingen die uitsluitend zijn overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht. BNP Paribas Fortis beschouwt enkel activiteiten met een significante omvang en bestaande uit een strategische verschuiving in de activiteiten als beëindigde bedrijfsactiviteiten.

Alle winsten en verliezen in verband met beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk getoond in de resultatenrekening op de lijn 'Winst/verlies na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten en activa aangehouden voor verkoop'. Deze lijn bevat de winsten of verliezen na belastingen op beëindigde bedrijfsactiviteiten, de winst of het verlies na belastingen voortvloeiend uit de herwaardering tegen reële waarde min verkoopkosten en de winst of het verlies na belastingen bij de afstoting van de activiteiten.

1.i Personeelsvoordelen

Personeelsvoordelen worden geclassificeerd in een van de volgende vier categorieën:

- kortetermijnvoordelen zoals salarissen, jaarlijkse vakantie, aanmoedigingsplannen, winstdelende en aanvullende betalingen
- langetermijnvoordelen, inclusief uitkeringen voor langdurige arbeidsongeschiktheid, voordelen die samenhangen met langdurig dienstverband en andere types van op geldmiddelen gebaseerde uitgestelde vergoedingen
- ontslagvergoedingen
- vergoedingen na uitdiensttreding.

1.i.1 Kortetermijnvoordelen

BNP Paribas Fortis verantwoordt een kost wanneer men heeft gebruik gemaakt van de diensten geleverd door werknemers in ruil voor personeelsvoordelen.

1.i.2 Langetermijnvoordelen

Dit zijn voordelen, andere dan kortetermijnvoordelen, vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op vergoedingen die meer dan 12 maanden zijn uitgesteld en die niet verbonden zijn aan de BNP Paribas aandelenprijs en deze worden toegewezen in het jaarverslag aan de periode waarin ze zijn verdiend.

De gebruikte actuariële technieken zijn gelijkaardig aan deze die gebruikt worden voor pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen uitgezonderd dat de actuariële winsten en verliezen verantwoord worden in de resultatenrekening en niet in het eigen vermogen.

1.i.3 Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn verschuldigde personeelsvoordelen als gevolg van een beslissing van BNP Paribas Fortis om een arbeidscontract te beëindigen voor de wettelijke pensioenleeftijd of als gevolg van een beslissing van een werknemer een vrijwillig vervroegd vertrek te aanvaarden in ruil voor een vergoeding. Ontslagvergoedingen die betaalbaar worden over meer dan 12 maanden na balansdatum worden verdisconteerd.

1.i.4 Vergoedingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IFRS maakt BNP Paribas Fortis een onderscheid tussen pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen en pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen.

Pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen leidt niet tot een verplichting voor BNP Paribas Fortis en vereist bijgevolg geen voorziening. Het bedrag van de verschuldigde werkgeversbijdrage tijdens de periode wordt verantwoord als een kost.

Enkel schema's op basis van vaste toezeggingen geven aanleiding tot een verplichting voor BNP Paribas Fortis. Deze verplichting moet gewaardeerd en verantwoord worden als een verplichting door middel van een voorziening.

De classificatie van pensioenregelingen in deze twee categorieën is gebaseerd op de economische werkelijkheid van de pensioenregeling die herzien wordt om te bepalen of BNP Paribas Fortis een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om de overeengekomen voordelen te betalen aan de werknemers.

De vergoedingsverplichting na uitdiensttreding onder een plan met vaste toezeggingen wordt gewaardeerd op basis van actuariële technieken die rekening houden met demografische en financiële veronderstellingen.

De verantwoorde netto verplichting met betrekking tot pensioenplannen met vaste toezeggingen is het verschil tussen de contante waarde van de verplichting voor plannen met vaste toezeggingen en de reële waarde van de fondsbeleggingen.

De contante waarde van de verplichting voor pensioenplannen met vaste toezeggingen wordt gewaardeerd op basis van actuariële veronderstellingen toegepast door BNP Paribas Fortis waarbij gebruik wordt gemaakt van de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met verschillende parameters eigen aan het land of de entiteit van BNP Paribas Fortis zoals demografische veronderstellingen, de kans dat werknemers de onderneming zullen verlaten voor pensioenleeftijd, salarisinflatie, de verdisconteringsvoet en de algemene inflatie.

Wanneer de waarde van de fondsbeleggingen het bedrag van de verplichting overschrijdt, wordt een actief opgenomen als het een toekomstig voordeel voor BNP Paribas Fortis weergeeft onder de vorm van een vermindering in de toekomstige bijdragen of een toekomstige terugbetaling van de bedragen betaald in het plan.

De jaarlijkse kost verantwoord in de resultatenrekening onder 'Salarissen en personeelsvoordelen' met betrekking tot pensioenplannen met vaste toezeggingen omvatten de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten (de verworven rechten van elk personeelslid op basis van de geleverde diensten), de rentekosten verbonden aan de impact van het verdisconteren van de netto verplichting voor pensioenplannen met vaste toezeggingen, de pensioenkosten van verstreken diensttijd voortvloeiend uit pensioenplanwijzigingen en de gevolgen van inperkingen of afwijkingen en het verwachte rendement op eventuele fondsbeleggingen.

Herwaarderingen van de netto verplichting (activa) voor pensioenplannen met vaste toezeggingen worden verantwoord in niet-gerealiseerde resultaten en worden nooit geherclassificeerd naar de resultatenrekening. Ze omvatten actuariële winsten of verliezen, het rendement op de fondsbeleggingen en de wijzigingen in niet-verantwoorde activa door beperkingen (exclusief het bedrag opgenomen in de netto rente van de verplichting (activa) voor pensioenplannen met vaste toezeggingen).

1.j Op aandelen gebaseerde beloningen

Op aandelen gebaseerde beloningen zijn betalingen gebaseerd op aandelen uitgegeven door BNP Paribas die ofwel worden afgewikkeld onder de vorm van eigen vermogen of geldmiddelen waarvan het bedrag is gebaseerd op de trends in de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om IFRS 2 'Op aandelen gebaseerde betalingen' toe te passen op alle uitstaande aandelenopties en aandelen onder voorwaarden vanaf 1 januari 2004 en alle uitgegeven opties volgend op 1 januari 2004.

BNP Paribas Fortis kent aandelenoptieplannen en uitgestelde op aandelen gebaseerde of aan aandelenprijs verbonden in geld afgewikkelde vergoedingsplannen toe aan werknemers en biedt hen ook de mogelijkheid aan om in te tekenen voor specifiek uitgegeven BNP Paribas-aandelen tegen een korting op voorwaarde dat ze de aandelen aanhouden voor een bepaalde periode.

1.j.1 Aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen

De kost met betrekking tot aandelenopties en toewijzingsplannen van gratis aandelen wordt verantwoord over de wachtperiode als het voordeel enkel wordt toegekend als de begunstigde blijft voor de entiteit werken.

Kosten met betrekking tot aandelenopties en gratis aandelen worden opgenomen onder salarissen en andere personeelsvoordelen en de 'credit'-boeking gebeurt via het eigen vermogen. De kost wordt berekend op basis van de algemene waarde van het plan bepaald op de datum waarop het is toegekend door de Raad van Bestuur.

In afwezigheid van enige markt voor deze instrumenten worden financiële waarderingmodellen gebruikt die rekening houden met de prestatievoorwaarden verbonden aan de BNP Paribas-aandelenprijs. De totale kost van een plan wordt bepaald door de eenheidswaarde per toegekende optie of aandeel te vermenigvuldigen met het geschatte aantal van toegekende opties en aandelen die onvoorwaardelijk zullen worden aan het eind van de periode rekening houdend met de voorwaarden met betrekking tot het blijvend dienstverband van de begunstigde.

De enige veronderstellingen die worden herzien tijdens de wachtperiode en dus resulteren in de herwaardering van de kost, zijn deze die betrekking hebben op de waarschijnlijkheid dat werknemers BNP Paribas Fortis zullen verlaten en deze die betrekking hebben tot de prestatievoorwaarden die niet verbonden zijn aan de waarde van de BNP Paribas-aandelen.

1.j.2 De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan

De mogelijkheid tot intekening op of de aankoop van aandelen aangeboden aan werknemers onder de vorm van een bedrijfsspaarplan tegen tarieven lager dan de markttarieven gedurende een specifieke periode bevat geen wachtperiode. Maar de werknemers zijn bij wet verboden deze aandelen verworven onder dit plan te verkopen gedurende een periode van vijf jaar. Met deze beperking wordt rekening gehouden bij de waardering van het voordeel aan de werknemers, dat daardoor verminderd wordt. Daarom is het voordeel op de datum dat het plan wordt aangekondigd aan de werknemers gelijk aan het verschil tussen de reële waarde van het aandeel (na de erkenning van de beperking tot verkoop) en de aankoopprijs betaald door de werknemer, vermenigvuldigd met het aantal verworven aandelen.

De kost van de verplichte houdperiode van vijf jaar is gelijkwaardig aan de kost van een strategie die de toekomstige verkoop van aandelen omvat op het moment van de kapitaalsverhoging gereserveerd voor werknemers en de contante aankoop van een gelijkwaardig aantal van BNP Paribas-aandelen op de markt, gefinancierd door een lening die terugbetaalbaar is op het eind van de periode van vijf jaar met de opbrengsten van de toekomstige verkooptransactie. De rentevoet op de lening is de rentevoet die van toepassing zou zijn op een lening voor algemene doeleinden over vijf jaar aangegaan door een individu met een gemiddeld risicoprofiel. De toekomstige verkoopprijs van de aandelen wordt bepaald op basis van marktparameters.

1.k Voorzieningen gerapporteerd onder verplichtingen

Voorzieningen worden verantwoord onder verplichtingen (andere dan deze die betrekking hebben op financiële instrumenten, personeelsvoordelen en verzekeringscontracten) die hoofdzakelijk betrekking hebben op herstructureringen, claims en rechtszaken, boetes en strafbepalingen en belastingsrisico's.

Een voorziening wordt verantwoord wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden en het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat. Het bedrag van zo een verplichting wordt verdisconteerd, in geval het effect van verdisconteren materieel is, met als doel het bedrag van de voorziening te bepalen.

1.l Actuele en uitgestelde belastingen

De actuele belastinglast wordt bepaald op basis van de belastingregelgeving en belastingvoeten die van kracht zijn in elk land waarin BNP Paribas Fortis actief is tijdens de periode waarin de inkomsten gegenereerd zijn.

Uitgestelde belastingen worden verantwoord wanneer er tijdelijke verschillen zijn tussen de boekwaarde van een actief of verplichting in de balans en de fiscale boekwaarde ervan.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen die verschillen van:

- uitgestelde belastingverplichtingen voortvloeiend uit de eerste opname van goodwill
- uitgestelde belastingverplichtingen die verband houden met investeringen waarover BNP Paribas Fortis exclusieve of gezamenlijke controle uitoefent, wanneer BNP Paribas Fortis het tijdstip kan bepalen waarop het tijdelijke verschil wordt afgewikkeld en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingvorderingen worden verantwoord voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen maar enkel in de mate waarin het waarschijnlijk is dat de onderneming in kwestie toekomstige fiscale winst zal genereren waartegen deze tijdelijke verschillen en fiscale verliezen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de balansmethode en gebaseerd op basis van belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de belastingtarieven waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten of zal afgesloten zijn tegen het eind van de verslagperiode. Ze worden niet verdisconteerd.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer ze ontstaan binnen een belastinggroep die in de jurisdictie van eenzelfde belastingautoriteit valt en wanneer er een in rechte afdwingbaar recht is om te salderen.

Actuele en uitgestelde belastingen worden verantwoord als belastingbaten of -lasten in de resultatenrekening met uitzondering van uitgestelde belastingen met betrekking tot niet-gerealiseerde winsten of verliezen op activa aangehouden voor verkoop of met betrekking tot wijzigingen in de reële waarde van financiële instrumenten aangemerkt als kasstroomafdekkingen die opgenomen worden in het eigen vermogen.

Wanneer fiscale tegoeden op inkomsten van vorderingen en obligaties worden gebruikt om de winstbelasting die moet betaald worden af te wikkelen, dan worden deze fiscale tegoeden op dezelfde lijn verantwoord als de baten waartoe ze betrekking hebben. De overeenkomstige belastinglast wordt behouden in de resultatenrekening onder 'Winstbelastingen'.

1.m Kasstroomoverzicht

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn samengesteld uit het nettosaldo van de geldmiddelen, rekeningen met centrale banken en postgirorekeningen en uit het nettosaldo van interbancaire direct opeisbare leningen en deposito's.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot operationele activiteiten geven de kasstromen weer gecreëerd door de bedrijfsactiviteiten van BNP Paribas Fortis inclusief de kasstromen met betrekking tot vastgoedbeleggingen, financiële activa aangehouden tot einde looptijd en verhandelbare depositocertificaten.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot investeringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit de acquisities en desinvesteringen van dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen of joint ventures opgenomen in de geconsolideerde groep, evenals de acquisities en desinvesteringen van materiële vaste activa exclusief vastgoedbeleggingen en eigendommen aangehouden onder een operationele leasing.

Wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten met betrekking tot financieringsactiviteiten geven de kasstromen weer die voortvloeien uit transacties met aandeelhouders, kasstromen met betrekking tot obligaties en achtergestelde schulden (exclusief verhandelbare depositocertificaten).

1.n Gebruik van schattingen in de voorbereiding van het jaarverslag

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat managers van kernactiviteiten en bedrijfsfuncties veronderstellingen en schattingen maken die worden weergegeven in de waardering van baten en lasten in de resultatenrekening, van activa en verplichtingen in de balans en in de openbaarmaking van informatie in de toelichting van de jaarrekening.

Dit zorgt ervoor dat de desbetreffende managers beoordelingen moeten maken en gebruik moeten maken van de beschikbare informatie op de datum van de voorbereiding van de jaarrekening wanneer ze hun schattingen maken. De actuele toekomstige resultaten van activiteiten waarvoor managers hebben gebruikt gemaakt van schattingen kunnen in realiteit erg verschillen van deze schattingen, hoofdzakelijk door de marktvoorwaarden. Dit kan een materiële impact hebben op de jaarrekening.

Dit is hoofdzakelijk van toepassing op:

- bijzondere waardevermindingsverliezen verantwoord om de kredietrisico's eigen aan de Bank als tussenpersoon te dekken;
- het gebruik van intern ontwikkelde modellen om financiële instrumenten te waarderen die niet genoteerd zijn op een actieve markt;
- berekeningen van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten geclassificeerd in 'Financiële activa aangehouden voor verkoop', 'Financiële activa tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' of 'Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening' en meer in het algemeen berekeningen van de reële waarde van financiële instrumenten die onderworpen is aan een openbaarmakingsverplichting over reële waarde;
- de beslissing of een markt actief of niet actief is met als doel een waarderingstechniek te gebruiken;
- de beslissing of een groep van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop beschouwd wordt als een beëindigde activiteit
- bijzondere waardevermindingsverliezen op niet-vastrentende financiële activa geclassificeerd als 'aangehouden voor verkoop';
- bijzondere waardeverminderingstests uitgevoerd op goodwill en immateriële vaste activa;
- beoordeling bijzondere waardeverminderingen in geassocieerde deelnemingen;

- erkende actieve belastingslatenties;
- de geschiktheid om bepaalde afgeleide financiële instrumenten aan te houden als kasstroomafdekkingen en de waardering van afdekkingseffectiviteit;
- schattingen van de restwaarde van activa geleased onder een financiële of operationele leasing, en meer specifiek van activa waarvan de afschrijving is opgenomen verminderd met de geschatte restwaarde;
- de waardering van voorzieningen voor voorwaardelijke verbintenissen en kosten.

Dit is ook het geval voor de toegepaste veronderstellingen die de gevoeligheid van elk type van marktrisico en de gevoeligheid van de waarderingen van niet-observeerbare parameters meten.

2 Toelichting op de resultatenrekening op 31 december 2014

2.a Netto-rentebaten

BNP Paribas Fortis verantwoordt als 'Rentebaten' en 'Rentelasten' alle inkomsten en uitgaven uit financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs (rente, vergoedingen en commissies, transactiekosten), en uit financiële instrumenten geboekt op basis van reële waarde die niet voldoen aan de definitie van derivateninstrumenten. Deze bedragen worden berekend tegen de effectieve interestmethode. De wijziging van de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (met uitsluiting van de overlopende rente) wordt geboekt in 'Nettowinsten of verliezen op financiële instrumenten tegen reële

waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. De netto-rentebaten bevatten eveneens de voorafbetaalde herfinancieringscommissies op hypothecaire leningen in België.

Rentebaten en rentelasten uit derivaten opgenomen als reële-waarde afdekkingen worden geboekt samen met de opbrengsten uit de afgedekte transactie. Op dezelfde wijze worden rentebaten en rentelasten uit derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden die gewaardeerd worden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening in dezelfde rekeningen geboekt als de rentebaten en rentelasten van de onderliggende transacties.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014			Aangepast Boekjaar 2013		
	Baten	Lasten	Netto	Baten	Lasten	Netto
Klantenverrichtingen	6 647	(1 940)	4 707	4 959	(1 391)	3 568
Deposito's, leningen en ontleningen	5 964	(1 920)	4 044	4 271	(1 378)	2 893
Terugkoopovereenkomsten	8	(2)	6	7	(1)	6
Financiële lease-verrichtingen	675	(18)	657	681	(12)	669
Interbancaire verrichtingen	345	(389)	(44)	394	(471)	(77)
Deposito's, leningen en ontleningen	334	(330)	4	393	(467)	(74)
Terugkoopovereenkomsten	11	(59)	(48)	1	(4)	(3)
Uitgegeven schuldbewijzen	-	(410)	(410)	-	(490)	(490)
Kasstroomafdekkingsinstrumenten	271	(240)	31	192	(130)	62
Afdekkingsinstrumenten voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	461	(234)	227	415	(239)	176
Handelsportefeuille	97	(174)	(77)	157	(224)	(67)
Vastrentende effecten	15		15	60		60
Terugkoopovereenkomsten	20	(15)	5	24	(18)	6
Leningen / financieringen	62	(59)	3	73	(128)	(55)
Schuldbewijzen		(100)	(100)		(78)	(78)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	581	-	581	633	-	633
Activa aangehouden tot einde looptijd	54	-	54	52	-	52
Totaal rentebaten / (lasten)	8 456	(3 387)	5 069	6 802	(2 945)	3 857

Rentebaten op leningen die onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen bedroegen EUR 52 miljoen op 31 december 2014 en EUR 35 miljoen op 31 december 2013.

Meer informatie betreffende de evolutie van 'Netto-rentebaten' kan men terugvinden in het 'Verslag van de Raad van Bestuur - Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening'.

2.b Commissiebat en -lasten

Netto commissiebat en -lasten zijn gedetailleerd in de tabel hieronder:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Garanties, verbintenissen en kredieten	528	412
Betalingsverkeer	328	177
Effectenbedrijf en derivaten	175	198
Vermogensbeheer	422	416
Verzekeringen	317	292
Tussenpersonen	(81)	(73)
Overige	(48)	(22)
Totaal commissiebat en -lasten	1 641	1 400

De totale inkomsten bedroegen 2 445 miljoen EUR op 31 december 2014 (2013: EUR 1 959 miljoen) en de totale lasten bedroegen EUR (804) miljoen per 31 december 2014 (2013: EUR (559) miljoen).

De wijziging in consolidatiemethode van TEB had een positieve impact van EUR 316 miljoen op de netto-inkomsten uit commissielonen. Dit werd gecompenseerd met een negatieve impact van EUR (18) miljoen gelinkt aan het sluiten van de bijkantoren in het Verenigd Koninkrijk en in Portugal. De overige daling in de netto-inkomsten uit commissielonen werd gerealiseerd in België en in Luxemburg, gedeeltelijk gecompenseerd door de hogere inkomsten uit commissielonen gerealiseerd door de buitenlandse bijkantoren (CIB). De inkomsten uit commissielonen in België werden negatief beïnvloed door de lagere commissielonen gerealiseerd op de overdracht van de 'Specialised Finance'-activiteiten naar

CIB België en de impact van Castle SF in de eerste helft van 2013 (alle resultaten inclusief kosten met betrekking tot de leningen die nog niet werden overgedragen, werden gerapporteerd als inkomsten uit commissielonen in afwachting van de afronding van de wettelijke documenten die de finale overdracht van de leningen toelaten). De daling van de netto-inkomsten uit commissielonen in Luxemburg is het resultaat van lagere trailercommissies, lagere commissies op beursverrichtingen en lagere commissies op betalingsdiensten aangeboden aan klanten.

Commissiebat en -lasten op financiële instrumenten niet gewaardeerd aan reële waarde in de resultatenrekening bedroegen respectievelijk EUR 544 miljoen en EUR (101) miljoen in 2014, vergeleken met EUR 423 miljoen opbrengsten en EUR (89) miljoen kosten in 2013.

2.c Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Nettowinsten/verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten alle items met betrekking tot financiële instrumenten die deel uitmaken van het handelsboek en financiële instrumenten (met inbegrip van dividenden) die BNP Paribas Fortis

heeft aangeduid om te waarderen aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, met uitzondering van rentebaten en rentelasten die verantwoord worden in 'Nettorentebaten' (nota 2.a).

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Handelsportefeuille	51	297
Schuldbewijzen	(68)	150
Aandelen	115	142
Andere derivaten	2	3
Terugkoopovereenkomsten	2	2
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	151	(114)
Impact van hedge accounting	(23)	12
Afdekkingsinstrumenten	(980)	497
Items gedekt door reële-waardeafdekking	957	(485)
Herwaardering van valuta-posities	(28)	54
Totaal	151	249

Nettowinsten op de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden bevatten in 2014 en 2013 een niet-materieel bedrag voor de ineffectiviteit van de kasstroomafdekkingen.

2.d Nettowinsten/verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan marktwaarde

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Leningen en vorderingen, vastrentende effecten ⁽¹⁾	127	158
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(20)	(29)
Dividendopbrengsten	19	19
Bijzondere waardeverminderingen	(47)	(65)
Nettomeerwaarden op verkoop	8	17
Totaal	107	129

⁽¹⁾ Rentebaten op voor verkoop beschikbare effecten met vaste rentevoet worden verantwoord in 'Nettorentebaten' (nota 2.a), en verliezen door bijzondere waardevermindering met betrekking tot mogelijke wanbetaling van de emittent worden verantwoord in 'Risicokost' (nota 2.f).

Bij de verkoop van de effecten beschikbaar voor verkoop, of in geval van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, worden de ongerealiseerde winsten en verliezen, opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten, geherclassificeerd van het eigen

vermogen naar de resultatenrekening. Voor het jaar 2014 bedroegen deze een winst van EUR 36 miljoen, vergeleken met EUR 134 miljoen voor het jaar 2013.

2.e Nettobaten uit overige activiteiten

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014			Aangepast Boekjaar 2013		
	Baten	Lasten	Netto	Baten	Lasten	Netto
Nettobaten uit vastgoedbeleggingen	41	(28)	13	71	(47)	24
Nettobaten uit operationele lease	136	(98)	38	156	(117)	39
Overige baten en lasten	303	(311)	(8)	333	(291)	42
Nettototaal baten uit overige activiteiten	480	(437)	43	560	(455)	105

De lijn 'Overige baten en lasten' is voornamelijk gerelateerd aan specifieke activiteiten van een aantal lease-entiteiten.

Meer informatie betreffende de evolutie van 'Nettobaten uit overige activiteiten' kan men terugvinden in het 'Verslag van de Raad van Bestuur - Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening'.

2.f Risicokost

De 'Risicokost' vertegenwoordigt het nettobedrag van waardeverminderingen ten gevolge van kredietrisico's verbonden aan de intermediaat-activiteiten van de Bank, en de stijging in kredietrisico op 'over the counter' derivaten met onzekere

tegenpartijen. Meer informatie betreffende de evolutie van 'Risicokost' kan men terugvinden in het 'Verslag van de Raad van Bestuur - Toelichtingen bij de evolutie van de resultatenrekening'.

Risicokost van de periode

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Nettotoename bijzondere waardeverminderingen	(309)	(381)
Recuperaties op afgeschreven leningen en vorderingen	38	47
Oninbare leningen en vorderingen niet gedekt door bijzondere waardeverminderingen	(12)	(38)
Totaal risicokost van de periode	(283)	(372)

Risicokost van de periode per activacategorie

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	6	-
Leningen aan en vorderingen op klanten	(305)	(316)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	-	(3)
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	-	-
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	25	(16)
Overige activa	5	1
Niet in de balans opgenomen verbintenissen en andere items	(14)	(38)
Totaal risicokost van de periode	(283)	(372)

Vorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen: kredietrisico

Wijziging in de provisies voor bijzondere waardeverminderingen gedurende de periode

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Totaal bijzondere waardeverminderingen aan het begin van de periode	4 160	3 858
Beëindigde bedrijfsactiviteiten	249	-
Totaal bijzondere waardeverminderingen voor voortgezette bedrijfsactiviteiten aan het begin van de periode	3 911	3 858
Nettotoename bijzondere waardeverminderingen	309	381
Aanwending bijzondere waardeverminderingen	(674)	(550)
Omrekeningsverschillen en overige	(112)	471
Totaal bijzondere waardeverminderingen voor voortgezette bedrijfsactiviteiten aan het einde van de periode	3 434	4 160

Bijzondere waardeverminderingen per activacategorie

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Bijzondere waardeverminderingen op activa		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (nota 5.f)	133	185
Leningen aan en vorderingen op klanten (nota 5.g)	3 069	3 670
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden	72	56
Voor verkoop beschikbare financiële activa (nota 5.c)	28	28
Overige activa	1	8
Totaal bijzondere waardeverminderingen op financiële activa	3 303	3 947
Vorzieningen op verplichtingen		
Vorzieningen voor niet in de balans opgenomen verbintenissen		
- met kredietinstellingen	6	9
- met klanten	115	142
Overige voorzieningen	10	62
Totaal voorzieningen op verplichtingen (nota 5.o)	131	213
Totaal bijzondere waardeverminderingen	3 434	4 160

2.g Vennootschapsbelasting

De volgende tabel toont de reconciliatie van de winstbelastingen naar de theoretische belastingslast aan de standaardbelastingsvoet in België.

	Boekjaar 2014		Aangepast Boekjaar 2013	
	In miljoenen euro's	belastingsvoet	In miljoenen euro's	belastingsvoet
Belastingen op de winst aan de standaard belastingsvoet in België	(752)	33,99%	(521)	33,99%
Effect van het verschil in belastingsvoet van toepassing op buitenlandse entiteiten	82	(5,9%)	24	(1,6%)
Effect van verlaagd tarief op dividenden en verkopen	34	(2,4%)	27	(1,8%)
Fiscaal effect van de activering van de overgedragen fiscale verliezen en tijdelijke verschillen	(35)	2,5%	(9)	0,6%
Fiscaal effect van het gebruik van niet-geactiveerde overdraagbare fiscale verliezen	8	(0,6%)	3	(0,2%)
Overige	(38)	2,7%	(11)	0,7%
Belastingen op de winst	(701)	30,32%	(487)	31,70%
<i>waarvan</i>				
<i>Actuele belastingslast</i>	<i>(293)</i>		<i>(285)</i>	
<i>Uitgestelde belastingslast (nota 5.j)</i>	<i>(408)</i>		<i>(202)</i>	

3 Segmentinformatie

Binnen het wettelijke en regelgevende kader van BNP Paribas Fortis ('controlekring') worden de aard en de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten die het uitoefent en de economische omgevingen waarin het opereert, het best weergegeven door de volgende operationele segmenten:

- België
- Luxemburg
- Overige

Het operationeel segment 'België' omvat hoofdzakelijk de activiteiten van BNP Paribas Fortis NV, bpost bank en Bass en Esmée Master Issuer.

Het operationeel segment 'Luxemburg' omvat hoofdzakelijk de activiteiten van BGL BNP Paribas Fortis.

Het operationeel segment 'Overige' omvat hoofdzakelijk BNP Paribas Bank Polska, Türk Ekonomi Bankası (TEB), BNP Paribas Leasing Solutions, BNP Paribas Investment Partners en de buitenlandse bijkantoren van BNP Paribas Fortis.

Operationele segmenten zijn componenten van BNP Paribas Fortis:

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden gehaald en waarbij kosten kunnen worden gemaakt
- de operationele resultaten ervan worden regelmatig doorgelicht door de Raad van Bestuur van de entiteit om beslissingen te nemen over de middelen die aan het segment moeten worden toegewezen en om de financiële prestaties ervan te beoordelen
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

In de context van IFRS 8 'Operationele Segmenten' wordt de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis beschouwd als de CODM, die gezamenlijk toezicht houdt op de activiteiten, prestaties en middelen van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis organiseert en rapporteert, zoals vele andere bedrijven met diverse activiteiten, financiële informatie aan de CODM op meer dan één manier.

Deze integratie van de activiteiten van BNP Paribas Fortis in de organisatiestructuur van de businesses en supportfuncties van BNP Paribas zorgt ervoor dat er aangepaste hefboomen bestaan om de groepsstrategie van BNP Paribas binnen alle entiteiten die deel uitmaken van BNP Paribas Fortis effectief te implementeren.

De BNP Paribas Fortis-Groep en de juridische entiteiten die deel uitmaken van deze groep, moeten echter managementcontrole blijven uitoefenen over de volledige wettelijke en regelgevende scope, de zogenaamde 'controlekring', met inbegrip van het opzetten van geschikte governancestructuren en controleprocessen.

Binnen deze organisatiestructuur en in de context van de regelgevende scope ('controlekring') van BNP Paribas Fortis, zijn de hierboven vermelde segmenten in lijn met de kernprincipes en -criteria voor het bepalen van de operationele segmenten zoals gedefinieerd in IFRS 8, Operationele Segmenten.

Transacties of transfers tussen segmenten gebeuren op basis van de gebruikelijke commerciële voorwaarden die ook voor niet-verbonden derde partijen gelden. De operationele segmenten winst en verlies, activa en verplichtingen worden voorbereid in overeenstemming met de grondslagen van financiële verslaggeving die zijn goedgekeurd voor de voorbereiding en presentatie van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis, want dit is de maatstaf die wordt gebruikt bij de rapportering aan de CODM.

3.a Operationele segmenten

BNP Paribas Fortis in België

BNP Paribas Fortis biedt in België een breed pakket financiële diensten aan, bestemd voor particulieren, zelfstandigen, professionele klanten en kmo's. De Bank levert ook oplossingen op maat aan vermogende personen, ondernemingen en publieke en financiële instellingen. Daarvoor kan zij een beroep doen op de expertise en het internationale netwerk van haar moederbedrijf, BNP Paribas.

In Retail & Private Banking (RPB) is BNP Paribas Fortis sterk aanwezig: het bedient 3,6 miljoen particulieren, professionele klanten, kmo's en private banking-klanten. Het is sterk aanwezig in de lokale markt, via een uitgebreid netwerk van meer dan 800 kantoren en ook met andere distributiekanaalen als geldautomaten, online banking-faciliteiten (waaronder mobiel bankieren) en telefoonbankieren. Voor zijn retailbankieren opereert BNP Paribas Fortis onder vier elkaar aanvullende merken: het hoofdmerk BNP Paribas Fortis, plus Fintro, bpost bank en Hello bank!, een 100% digitale mobiele bankdienst. In de verzekeringssector werkt BNP Paribas Fortis nauw samen met AG Insurance, de Belgische marktleider.

In Corporate & Public Bank, Belgium (CPBB) biedt BNP Paribas Fortis een volledige waaier lokale en internationale financiële diensten aan Belgische ondernemingen, overheidsinstellingen en lokale autoriteiten aan. Het aanbod omvat binnenlandse bankproducten, gespecialiseerde financiële competenties en diensten betreffende effecten, verzekeringen en vastgoed. De competenties omvatten gespecialiseerde handelsdiensten, cashmanagement, factoring en leasing, alsook fusies & overnames en kapitaalmarktactiviteiten. Een centraal team van corporate bankers, relationship managers en skills officers zorgt ervoor dat BNP Paribas Fortis de markt van nabij opvolgt. Dit team, ondersteund door een Europees netwerk van business centra aangestuurd door Corporate & Institutional Banking, stelt de Bank in staat haar Belgische klanten lokaal en internationaal een uniforme commerciële dienstverlening aan te bieden.

Corporate & Institutional Banking (CIB) biedt zijn klanten (in België en over heel Europa) een volledige toegang tot de productenportefeuille van BNP Paribas CIB. Die bestaat uit vijf businessunits: Capital Markets, Specialised Finance, Corporate Finance, Private Equity en Transaction Banking Europe.

BNP Paribas Fortis in Luxemburg

BGL BNP Paribas behoort tot de leidende banken op de Luxemburgse financiële markt. Het heeft een belangrijke bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van het land als belangrijk internationaal financieel centrum en het is diep geworteld in het economische, culturele, sportieve en maatschappelijke leven in Luxemburg.

Als partner met een jarenlang engagement voor de nationale economie, biedt BGL BNP Paribas een ruim productenpakket, zowel voor particulieren als voor professionele en institutionele klanten. De Bank is marktleider voor bedrijven en de nummer twee voor residerende particulieren in het Groothertogdom Luxemburg. Zij is ook marktleider in bankverzekeringen, met een gecombineerd aanbod van verzekerings- en bankdiensten.

BNP Paribas Fortis in overige landen

Dit segment 'overige' omvat alle activiteiten van BNP Paribas Fortis buiten België en Luxemburg. Dit segment omvat hoofdzakelijk Türk Ekonomi Bankası (TEB), BNP Paribas Bank Polska, BNP Paribas Leasing Solutions, BNP Paribas Investment Partners en de buitenlandse bijkantoren van BNP Paribas Fortis.

In Turkije opereert BNP Paribas Fortis via Türk Ekonomi Bankası (TEB) waarin het een participatie van 45,76% heeft. Het aanbod van Retail Banking bestaat uit debet- en kredietkaarten, consumentenkredieten en beleggings- en verzekeringsproducten verkocht via zijn kantorennetwerk en via internet- en telefoonbankieren. Corporate banking-diensten omvatten internationale handelsfinanciering, vermogensbeheer en cashmanagement, kredietdiensten, hedging van valuta-, rente- en grondstoffenrisico's, alsook factoring en leasing. De Bank biedt via haar departementen van commercieel bankieren en kmo-bankieren een waaier aan bankdiensten voor kleine en middelgrote ondernemingen.

In Polen is BNP Paribas Bank Polska (dat voor 85,00% in handen is van BNP Paribas Fortis NV) een universele bank met spaar- en beleggingsproducten, kredieten aan particulieren en geïntegreerde oplossingen voor ondernemingen om hun activiteiten in de lokale en internationale markten te financieren.

3.b Informatie per operationeel segment

Opbrengsten en kosten per operationeel segment

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014				Aangepast Boekjaar 2013			
	België	Luxemburg	Overige	Totaal	België	Luxemburg	Overige	Totaal
Opbrengsten	3 930	727	2 354	7 011	3 740	775	1 225	5 740
Algemene bedrijfskosten	(2 792)	(378)	(1 341)	(4 511)	(2 807)	(432)	(660)	(3 899)
Risicokost	(83)	16	(216)	(283)	(217)	(2)	(153)	(372)
Bedrijfsresultaat	1 055	365	797	2 217	716	341	412	1 469
Niet operationele elementen	(68)		215	147	(296)	(66)	304	(58)
Resultaat voor belastingen	987	365	1 012	2 364	420	275	716	1 411

Activa en verplichtingen per operationeel segment

In miljoenen euro's	31 december 2014				Restated 31 december 2013			
	Belgium	Luxembourg	Other	Total	Belgium	Luxembourg	Other	Total
Activa	179 671	22 971	72 564	275 206	172 553	22 081	61 592	256 226
<i>waarvan goodwill op overnames van de periode</i>								
<i>waarvan deelnemingen in ondernemingen en joint ventures</i>	1 141	89	2 718	3 948	1 067	89	2 275	3 431
Verplichtingen	167 986	18 153	63 675	249 814	161 646	17 684	53 428	232 758

Een aanpassing aan de aandeelhoudersovereenkomst tussen BNP Paribas, BNP Paribas Fortis, BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding en de Colakoglu-partijen (die 50% van TEB Holding A.Ş. aanhouden) van 23 juli 2010 werd getekend op 20 december 2013. Die aanpassing leidt tot de volledige consolidatie van de

TEB-entiteiten gebaseerd op IFRS 3 – Bedrijfscombinaties (zie ook nota 8.b 'Bedrijfscombinaties' in het Jaarverslag 2013 van BNP Paribas Fortis). De totale activa van de TEB-entiteiten bedraagt EUR 23 573 miljoen op 31 december 2014.

3.c Land-per-landrapportering

De land-per-landrapportering is opgesteld om te voldoen aan de vereisten van artikel 89 van de Richtlijn inzake kapitaalvereisten (CAD IV) uitgevaardigd door de Europese Unie. De informatie is voorgesteld op dezelfde basis als de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis voor de periode die eindigt op 31 december

2014 en die opgemaakt is volgens de internationale grondslagen voor financiële verslaggeving (IFRS) die aanvaard werden door de Europese Unie. De informatie van het land wordt bepaald door het land van oprichting of vestiging van de bijkantoren en dochterondernemingen.

In miljoenen euro's	Opbrengsten	Resultaat voor belastingen	Actuele belastingslast	Uitgestelde belastingen	Vennootschapsbelasting	FTE	Aard van activiteiten
België	4 081	1 084	(27)	(390)	(417)	15 303	
waarvan: BNP Paribas Fortis NV/SA	3 416	545		(246)	(246)	14 767	Krediet instellingen
Turkije	1 134	352	(84)	13	(71)	10 261	
waarvan: Türk Ekonomi Bankası AS	1 103	329	(84)	17	(67)	10 083	Krediet instellingen
Luxemburg	702	378	(60)	(22)	(82)	2 401	
waarvan: BGL BNP Paribas	707	354	(58)	(30)	(88)	2 356	Krediet instellingen
Frankrijk	279	121	(66)	23	(43)	1 232	
waarvan: BNP Paribas Lease Group BPLG	170	59	(53)	26	(27)	1 104	Leasing
Duitsland	219	58	(19)	(3)	(22)	640	
waarvan: Von Essen GMBH & CO. KG Bankgesellschaft	90	28	(3)		(3)	325	Krediet instellingen
Polen	198	36	(8)	(2)	(10)	2 569	
waarvan: BNP Paribas Bank Polska S.A.	194	33	(6)	(3)	(9)	2 563	Krediet instellingen
Groot-Brittannië	118	64	2	(21)	(19)	45	
Spanje	79	67	(19)	(2)	(21)	247	
Nederland	66	5	(2)	6	4	201	
Kosovo	34	11	(1)		(1)	598	
Overige	101	188	(9)	(10)	(19)	224	
Totaal	7 011	2 364	(293)	(408)	(701)	33 721	

4 Risicobeheer en solvabiliteit

Inleiding

De informatie die in dit hoofdstuk wordt gepresenteerd, weerspiegelt de risico's waaraan BNP Paribas Fortis is blootgesteld. Er wordt een volledig overzicht gegeven van de risicobeheerorganisatie van BNP Paribas Fortis, evenals een kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de risicopositie van BNP Paribas Fortis aan het eind van 2014.

De risicomaatstaven van BNP Paribas Fortis worden gepresenteerd volgens de grondslagen van Basel III Pijler 3. Deze risico's worden berekend met behulp van methoden die zijn goedgekeurd door de

Belgische toezichthouder, i.e. de Nationale Bank van België (NBB) en worden voor zover mogelijk gemeten en beheerd volgens de methodologie die bij BNP Paribas wordt toegepast door Group Risk Management.

Nadere informatie over de wijze waarop BNP Paribas Groep de risico's die voortvloeien uit de bankactiviteiten beheert en meet, zijn te vinden in het registratiedocument en in het financiële jaarverslag 2014 van BNP Paribas.

4.a Risicobeheerorganisatie

4.a.1 Missie en organisatie

Risicobeheer is binnen het bankbedrijf een cruciale activiteit. Bij BNP Paribas zijn de operationele methoden en procedures binnen de hele organisatie gericht op een effectieve aanpak hiervan. Het toezicht op het totale proces berust hoofdzakelijk bij de afdeling Group Risk Management (GRM), die verantwoordelijk is voor het meten en beheren van de risico's op groepsniveau. GRM is onafhankelijk van de divisies, business lines en regio's en rapporteert rechtstreeks aan het Uitvoerend Bestuur op groepsniveau. De afdeling Group Compliance (GC) volgt het operationele en reputatierisico op in het kader van haar verantwoordelijkheid voor de permanente controles.

De richtlijnen voor de missie en organisatie van de Risicoafdeling van BNP Paribas Fortis zijn in overeenstemming:

- met de missie van BNP Paribas Groep Risk Management (GRM):
 - het management van BNP Paribas Fortis adviseren over risicotolerantie en- beleid
 - een bijdrage leveren als 'tweede paar ogen', zodat door BNP Paribas Fortis genomen risico's passen binnen haar beleid en verenigbaar zijn met haar doelstellingen ten aanzien van winstgevendheid en solvabiliteit
 - aan het management van BNP Paribas Fortis, het management van de kernsegmenten (core businesses) en het speciale comité van de Raad van Bestuur verslag uitbrengen en waarschuwen over de status van de risico's waaraan BNP Paribas Fortis blootstaat
 - het waarborgen van de naleving van de bankregels op het gebied van risico, in overleg met andere betrokken groepsfuncties.

- en haar organisatorische uitgangspunten:
 - één geïntegreerde risico-entiteit ('Single Integrated risk entity'), verantwoordelijk voor risico-aspecten binnen alle bedrijfsonderdelen
 - onafhankelijk van het management van de business lines
 - georganiseerd volgens lokale en wereldwijde rapportage-lijnen (matrixprincipe).

De Risicoafdeling van BNP Paribas Fortis is sinds november 2009 geïntegreerd binnen de functie GRM bij BNP Paribas. De Chief Risk Officer (CRO) van BNP Paribas Fortis is lid van het Directiecomité en heeft ook een rapporteringslijn naar het hoofd van de Group Risk Management (GRM) van de BNP Paribas Groep. De CRO heeft geen hiërarchische band met de bedrijfs- of landshoofden. Het doel van deze positionering is:

- het verzekeren van objectieve risicocontrole
- ervoor te zorgen dat tijdig, objectieve en volledige informatie wordt verstrekt in het geval van een verhoogd risico
- het handhaven van één set van hoogwaardige normen voor risicobeheer binnen de Bank
- ervoor te zorgen dat risk professionals methoden en procedures van de hoogste kwaliteit blijven ontwikkelen in lijn met de 'best practice' van de internationale concurrentie.

De CRO geeft leiding aan de verschillende risicofuncties:

- Risk Anticipation & Capital is verantwoordelijk voor de prudentiële zaken, het bouwen van kredietmodellen, strategische risicorapportering en provisionering.
- Risk Investments and Markets is verantwoordelijk voor het verstrekken van volledige transparantie en dynamische analyses over de markt-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's alsook over de kredietrisico's op kredietinstellingen en landen voor alle businesses.
- Risk Retail & Corporate is verantwoordelijk voor het beheer van kredietrisico's die voortkomen uit alle business lines binnen het domein van BNP Paribas Fortis (Retail & Private Banking Belgium, Corporate & Public Bank Belgium en Corporate & Institutional Banking).
- Risk Strategy & Organisation is verantwoordelijk voor de risicosystemen, het permanente operationele beheer (verzorgen van de tweedelijns aansturing van de risicofunctie en de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten), het Risk Operating Office (coördineren van ondersteunende functies die niet tot de kernactiviteiten behoren), projecten in het kader van change management en communicatie.

Buiten België, en naast de bestaande nationale en internationale rapportagelijnen, rapporteren de CRO's van de bedrijven die onderdeel blijven van BNP Paribas Fortis aan de CRO van BNP Paribas Fortis om te waarborgen dat interne en externe regels afdoende worden nageleefd.

Het basisprincipe voor het totale risicobeheer van de Bank (dat alle soorten risico betreft, met inbegrip van krediet-, markt-, tegenpartij-, liquiditeitsrisico, etc.) is de dubbele bescherming (zoals beschreven in het door het Directiecomité en het Audit, Risk & Compliance Committee goedgekeurde Risicobeleid van BNP Paribas Fortis).

De primaire verantwoordelijkheid voor risico's berust bij de businesses (de eerste verdedigingslinie), die verantwoordelijk zijn voor het goedkeuren, bewaken en beheren van de risico's die voortvloeien uit hun activiteiten.

Als 'tweede paar ogen' helpt de Risicofunctie waarborgen dat de risico's die de Bank aangaat in overeenstemming en verenigbaar zijn met haar beleid. Ze vormt als zodanig de tweede verdedigingslinie, in lijn met de hierboven beschreven missie. Hierdoor draagt zij sterk bij aan een gezamenlijke besluitvorming met de business en versterkt ze de nadruk op risicobewaking en -beheersing.

4.a.2 De risicocomites van BNP Paribas Fortis

- BNP Paribas Fortis 'Audit & Risk Compliance Committee' (ARCC): de rol van het ARCC bestaat uit het assisteren van het Directiecomité bij het toezien op en bewaken van de interne controle binnen BNP Paribas Fortis in de breedste zin. Dit betreft onder meer de risicostrategie en de interne beheersing van de financiële verslaggeving en van de risico's
- 'Central Credit Committee': het hoogste kredietcomité van BNP Paribas Fortis, dat optreedt binnen de bevoegdheden die zijn gedelegeerd aan haar leden (CEO en hoofden van de business lines samen met de CRO en andere senior risicofunctionarissen); ziet er op toe dat kredietbeslissingen op het niveau van de klant worden genomen binnen de grenzen van het gewenste kredietrisicoprofiel, het geformuleerde kredietbeleid en de wettelijke kredietrestricties die gelden voor de Bank
- 'Capital Markets Risk Committee': bepaalt en formuleert de risicostrategie, het risicobeleid, de methodes en de drempels voor de kapitaalmarktactiviteiten, met inbegrip van beleggingsportefeuilles, op activiteits- en transactieniveau en ziet toe op de naleving hiervan
- 'Risk Policy Committee': bepaalt het risicoprofiel op portefeuilleniveau, keurt procedures goed, evalueert risicoposities, conform de marktomstandigheden, de bedrijfsstrategie en de verwachte winstgevendheid en het implementeert risicobeslissingen
- 'Bank Assets en Liabilities Committee': is verantwoordelijk voor het beheer van het liquiditeits-, rente- en valutarisico op de balans en voor de funding en het kapitaal van de Bank
- 'Committee on Impairments and Provisions': neemt de definitieve beslissingen over de geconsolideerde voorzieningen en bijzondere waardeverminderingen
- 'Exceptional Transactions Committees': beoordelen uitzonderlijke transacties en keuren deze goed
- 'New Activity Committees': beoordelen nieuwe activiteiten en producten, inclusief ingrijpende veranderingen in bestaande activiteiten, en keuren deze goed.

4.b Risicometing en -categorieën

4.b.1 Risicometing

Risicometing is een cruciale stap in het risicobeheerproces.

Voor het beoordelen en meten van risico's gebruikt BNP Paribas Fortis verschillende kwalitatieve en/of kwantitatieve methodes. Deze variëren van regelmatige rapportages over onderwerpen zoals risicoconcentratie en kwalitatieve en kwantitatieve portefeuilleoverzichten tot meer complexe kwantitatieve risicomodellen voor het bepalen van interne risicoparameters zoals de 'probability of default' (kans dat debiteuren in gebreke blijven), 'loss given default' (verlies bij wanbetaling), 'exposure at default' (uitstaand kredietrisico bij wanbetaling) en 'expected loss' (verwacht verlies voor kredietrisico) en 'Value at Risk' (voor marktrisico).

Om de effectiviteit en consistentie te garanderen, wordt bij de ontwikkeling, de toetsing en de validatie van deze modellen uitgegaan van voor de gehele Bank geldende standaarden.

De waargenomen risicoparameters, de stresstesten en de verwachtingen op basis van modellen worden vervolgens vergeleken met een raamwerk van limieten en risicorichtlijnen.

Uiteindelijk worden al deze risicometingen en stresstesten samengebracht in Risk Dashboards, die een algemeen overzicht geven voor het topmanagement. Deze algemene overzichten dienen om weloverwogen beslissingen te onderbouwen en worden regelmatig verbeterd.

4.b.2 Risicoclassificatie

De hieronder beschreven risicocategorieën ontwikkelen zich in lijn met de methodologische ontwikkelingen bij BNP Paribas en de vereisten van de toezichthouders.

Krediet- en tegenpartijrisico

Het kredietrisico is het risico van een verlies op financiële activa (bestaand of potentieel, uit hoofde van verstrekte verbintenissen) als gevolg van een verandering in de kredietwaardigheid van de debiteuren van de Bank, die er uiteindelijk toe kan leiden dat debiteuren in gebreke blijven. De kans dat een debiteur in gebreke blijft en het verwachte realiseerbare bedrag voor de lening of vordering indien de debiteur in gebreke blijft, zijn belangrijke elementen van de beoordeling van de kredietkwaliteit.

Het kredietrisico wordt gemeten op portefeuilleniveau, waarbij rekening wordt gehouden met de correlatie tussen de waarde van de leningen en vorderingen waaruit de portefeuille bestaat.

Het tegenpartijrisico is het kredietrisico dat in de betalingstransacties tussen tegenpartijen zit vervat. Deze transacties bevatten doorgaans bilaterale contracten zoals 'over-the-counter'-derivatencontracten (OTC's) die ervoor zorgen dat de Bank potentieel wordt blootgesteld aan het risico op wanbetaling van de betrokken tegenpartij. De grootte van het bedrag van dat risico kan variëren in de tijd overeenkomstig de veranderende marktparameters die een impact hebben op de vervangingswaarde van de betrokken transacties of portefeuille.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico op waardeverlies ten gevolge van nadelige veranderingen in marktprijzen of -parameters, al dan niet genoteerd in de markt.

In de markt genoteerde parameters omvatten, maar zijn niet beperkt tot, wisselkoersen, prijzen van effecten en grondstoffen (ofwel genoteerd ofwel verkregen door verwijzing naar een gelijksoortig actief), prijzen van derivaten en andere parameters die er rechtstreeks van kunnen afgeleid worden zoals rentevoeten, 'credit spreads', volatiliteit en impliciete correlaties of andere soortgelijke parameters.

Niet-genoteerde parameters zijn parameters gebaseerd op veronderstellingen zoals parameters gebruikt in modellen of gebaseerd op statistische of economische analyses, niet verifieerbaar in de markt.

Liquiditeit is een belangrijk onderdeel van marktrisico. In tijden van schaarse of geen liquiditeit, kunnen instrumenten of goederen niet verhandelbaar zijn of verhandelbaar maar niet aan hun geschatte waarde. Dit zou kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld lage transactievolumes, wettelijke beperkingen of een groot onevenwicht tussen vraag naar en aanbod van bepaalde activa.

Het marktrisico gerelateerd aan bankactiviteiten omvat het risico op verlies op participaties aan de ene kant en rente- en wisselkoersrisico's voortvloeiend uit bemiddelingen van de Bank aan de andere kant.

Operationeel risico

Het operationele risico is het risico op verlies door inadequate of falende interne processen, of door externe gebeurtenissen hetzij opzettelijk, accidenteel of natuurlijk. Het beheer van het operationele risico is gebaseerd op de analyse van de ketting 'oorzaak - gebeurtenis - gevolg'.

Interne processen die aanleiding geven tot een operationeel risico kunnen te maken hebben met werknemers en/of IT-systemen. Enkele voorbeelden van externe gebeurtenissen zijn overstromingen, brand, aardbevingen en terreuraanslagen. Krediet- of marktgebeurtenissen zoals wanbetaling of waardeschommelingen vallen niet binnen het domein van operationele risico's.

Het operationele risico omvat personeelsrisico's, juridische risico's, fiscale risico's, informatiesysteemrisico's, risico's op foute behandelingen, risico's gelinkt aan gepubliceerde financiële informatie en de financiële gevolgen van compliance- en reputatierisico.

Compliance- en reputatierisico

Het compliancerisico is het risico van juridische, administratieve of disciplinaire sancties, alsook de belangrijke financiële verliezen die een bank kan lijden ten gevolge van de niet-naleving van wetten, reglementen, gedragscodes en praktijknormen van toepassing op bank- en financiële activiteiten, inclusief niet-naleving van instructies gegeven door een uitvoerend orgaan, met name in de toepassing van de richtlijnen uitgevaardigd door een toezicht-houdend orgaan.

Het compliancerisico is per definitie een onderdeel van het operationele risico. Doordat het compliancerisico meer gevolgen kan hebben dan alleen een financieel verlies en zelfs de reputatie van de instelling kan schaden, behandelt de Bank het compliancerisico afzonderlijk.

Het reputatierisico is het risico van aantasting van het vertrouwen dat in een onderneming wordt gesteld door klanten, tegenpartijen, leveranciers, medewerkers, aandeelhouders, toezichthouders en andere belanghebbenden waarvan het vertrouwen voor de onderneming essentieel is om de dagelijkse activiteiten te kunnen uitoefenen.

Het reputatierisico wordt voornamelijk bepaald door alle andere risico's waaraan de Bank is blootgesteld.

ALM-risico (asset - liability management)

Het ALM-risico is het risico dat zich een verlies voordoet als gevolg van een ongelijkheid in de rentevoeten, de looptijden of de aard van activa en verplichtingen. Het ALM-risico heeft betrekking op niet-handelsportefeuilles en omvat voornamelijk het globale renterisico.

Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat de Bank haar verplichtingen op een bepaalde plaats en in een specifieke valuta niet kan nakomen tegen een aanvaardbare prijs.

4.b.3 Uitgebreide evaluatie

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in 2014 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd met het oog op de invoering van het 'Single Supervisory Mechanism' (SSM). BNP Paribas Fortis viel, als dochteronderneming van BNP Paribas, binnen het toepassingsgebied van deze evaluatie. De uitgebreide evaluatie bestond uit drie delen:

- (a) 'Supervisory risk assessment' dat een kwantitatieve en kwalitatieve analyse bevatte, gebaseerd op informatie uit het verleden en toekomstgerichte informatie ter beoordeling van het intrinsieke risicoprofiel van de Bank;
- (b) 'Asset Quality Review' (AQR): ruim en veelomvattend onderzoek van de blootstellingen aan krediet- en marktrisico; en
- (c) 'Stresstests': aanvulling op de 'Asset Quality Review' door middel van een toekomstgericht overzicht op de schok-absorptiecapaciteit van de Bank onder stress.

De 'Asset Quality Review' (AQR) heeft voor BNP Paribas Fortis geresulteerd in beperkte aanpassingen van de specifieke en collectieve provisies, en in enkele aanpassingen op het gebied van beleid, procedures, systemen en beheer. Alle voorgestelde aanpassingen werden toegepast in het gangbare beheer van de risico's. De verbeteringen worden momenteel geïmplementeerd.

4.c Solvabiliteit

Raamwerk

Als kredietinstelling is BNP Paribas Fortis onderworpen aan het toezicht van regelgevende autoriteiten.

De Belgische Wet van 25 april 2014 over de stand van en het toezicht op de kredietinstellingen vervangt de gelijknamige wet van 22 maart 1993. Het brengt de Belgische wetgeving in overeenstemming met het Europees regelgevingskader. De richtlijnen m.b.t. de kapitaalvereisten ('Capital Requirements Directive', CRD IV) is het wettelijk kader voor het toezicht op kredietinstellingen in alle lidstaten van de Europese Unie en vormt de basis voor het 'Single Supervisory Mechanism' (SSM) dat is samengesteld uit de Europese Centrale Bank (ECB) en de nationale bevoegde instanties, zoals de Nationale Bank van België (NBB). De regelgeving m.b.t. de kapitaalvereisten ('Capital Requirements Regulation', CRR) is gepubliceerd onder referentienummer 575/2013 op 26 juni 2013 in de 'Official Journal of the European Union' en is van kracht sinds 27 juni 2013, terwijl de entiteiten onder haar toezicht maar pas het voorwerp van toezicht zijn geworden op 1 januari 2014.

Op geconsolideerd en statutair niveau wordt het toezicht op BNP Paribas Fortis uitgeoefend door de Europese Centrale Bank (ECB) en door de Nationale Bank van België (NBB). Daarnaast kunnen ook de dochtermaatschappijen van BNP Paribas Fortis onderworpen zijn aan de regelgeving van de diverse toezichthoudende instellingen in de landen waar zij actief zijn.

Banken moeten van de toezichthouders beschikken over een minimum wettelijk vereist eigen vermogen.

Sedert 1 januari 2014 berekent BNP Paribas Fortis het kapitaal en de risicogewogen activa op basis van het CRR/CRD IV-raamwerk (Verordening en Richtlijn inzake kapitaalvereisten), dat de EU-toepassing van Basel III vormt, een herzien en globaal akkoord van het 'Basel Committee on Banking Supervision' als antwoord op de financiële crisis. Dit raamwerk vervangt de Basel II-regelgeving.

De CBFA (de voormalige Belgische toezichthouder) heeft BNP Paribas Fortis toestemming verleend voor de toepassing van de meest geavanceerde methode voor het berekenen van de naar risico gewogen activa onder Basel II (en bijgevolg ook onder Basel III): de Geavanceerde Interne Ratingbenadering voor kredietrisico en marktrisico en de Geavanceerde Meetmethoden voor operationele risico's.

Bepaalde dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis hebben deze toestemming niet gekregen en gebruiken daarom de gestandaardiseerde benadering voor de berekening van hun activa die naar risico gewogen worden.

Samenstelling van het wettelijk vereist vermogen

Het kapitaal voor regelgevingsdoeleinden wordt op geconsolideerd niveau berekend op basis van IFRS- rapporteringsregels, waarbij rekening wordt gehouden met de door de regelgever opgelegde

prudentiële filters en verminderingen, zoals beschreven in de CRR/CRD IV omgezet in de nieuwe Belgische bankwet gepubliceerd in april 2014.

De onderstaande tabel toont de samenstelling van het wettelijk eigen vermogen van BNP Paribas Fortis:

In miljoenen euro's	31 december 2014	
	Basel III (gefaseerd**)	Bedragen onderworpen aan methode uit voorverordening of restwaarde *
Tier 1-kernkapitaal (CET1) : Instrumenten en reserves	-	-
Kapitaalinstrumenten en de overeenstemmende agioreserves	9 605	-
Reserves	8 517	-
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten (OCI) en andere reserves	517	-
<i>waarvan : gereguleerde boekwaarde</i>	886	-
<i>waarvan : prudentiële aanpassingen</i>	(369)	-
Fonds voor algemene bankrisico's	-	-
Minderheidsbelangen (bedragen aanvaard in geconsolideerde CET1)	4 417	2 602
<i>waarvan : regulerende boekwaarde</i>	5 138	-
<i>waarvan : prudentiële aanpassingen</i>	(3 323)	-
Onafhankelijk geverifieerde tussentijdse winsten min voorzienbare lasten of dividenden	-	-
TIER 1-KERNKAPITAAL (CET1) VOOR PRUDENTIELE AANPASSINGEN	23 055	2 602
Tier 1-kernkapitaal (CET1) : prudentiële aanpassingen	(4 515)	717
TIER 1-KERNKAPITAAL1 (CET1)	18 540	3 319
Aanvullend Tier 1-kapitaal (AT1) : instrumenten	300	5
Aanvullend Tier 1-kapitaal 1 (AT1) : prudentiële aanpassingen	-	-
AANVULLEND TIER 1-KAPITAAL (AT1)	300	5
TIER 1-KAPITAAL (T1 = CET1 + AT1)	18 840	3 324
Tier 2-kapitaal (T2) : instrumenten en voorzieningen	2 787	627
Tier 2-kapitaal (T2) : prudentiële aanpassingen	(278)	(9)
TIER 2-KAPITAAL (T2)	2 509	618
TOTAAL KAPITAAL (TC = T1 + T2)	21 349	3 942

(*) Zoals voorgeschreven door verordening (EU) N° 575/2013

(**) De nieuwe verordening wordt in stappen geïmplementeerd (phase-in) tussen 1 januari 2014 en 1 januari 2019, hetgeen betekent dat de solvabiliteitsratio's gerapporteerd worden als 'gefaseerd' of 'fully phased-in'.

In de tabel hieronder worden de kernvermogen-indicatoren weergegeven:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Common Equity Tier 1 Kapitaal (CET1)	18 540	17 377
Tier 1 Kapitaal	18 840	18 618
Totaal Kapitaal	21 349	21 910
Naar risico gewogen verbintenissen		
Kredietrisico	106 457	103 957
Effectisering	3 395	3 994
Tegenpartijrisico	2 942	4 090
Aandelenrisico	4 815	2 656
Marktrisico	2 124	2 291
Operationeel risico	8 538	8 708
TOTAAL NAAR RISICO GEWOGEN VERBINTENISSEN	128 271	125 696
CET 1 ratio	14,5%	13,8%
Tier 1 ratio	14,7%	14,8%
Totaal kapitaal ratio	16,6%	17,4%

In de tabel hieronder worden de risico-gewogen activa en de kapitaalvereisten weergegeven.

In miljoenen euro's	31 december 2014		31 december 2013		Verschil	
	Basel III		Basel 2.5		Risico-gewogen activa	Kapitaalvereiste
	Risico-gewogen activa	Kapitaalvereiste	Risico-gewogen activa	Kapitaalvereiste		
KREDIETRISICO	106 457	8 517	103 957	8 317	2 500	200
Kredietrisico – interneratingbenadering (IRB)	49 097	3 928	51 045	4 084	(1 948)	(156)
Centrale overheden en centrale banken	1 147	92	1 266	101	(119)	(9)
Ondernemingen	31 947	2 556	32 788	2 624	(841)	(68)
Instellingen	2 772	222	3 639	291	(867)	(69)
Retail	13 102	1 048	13 215	1 057	(113)	(9)
Vastgoedleningen	9 007	721	8 053	644	954	77
Hernieuwbare vorderingen	81	6	89	7	(8)	(1)
Andere vorderingen	4 014	321	5 073	406	(1 059)	(85)
Andere activa dan kredieten	129	10	137	11	(8)	(1)
Kredietrisico - standaardbenadering	57 360	4 589	52 912	4 233	4 448	356
Centrale overheden en centrale banken	4 359	349	1 998	160	2 361	189
Ondernemingen	25 569	2 045	28 664	2 293	(3 095)	(248)
Instellingen	4 658	373	5 502	440	(844)	(67)
Retail	18 195	1 456	12 715	1 017	5 480	439
Vastgoedleningen	892	71	1 309	105	(417)	(34)
Hernieuwbare vorderingen	146	12	340	27	(194)	(15)
Andere vorderingen	17 157	1 373	11 066	885	6 091	488
Andere activa dan kredieten	4 579	366	4 033	323	546	43
EFFECTISERINGSPOSITIES UIT HET BANKINGBOEK	3 395	272	3 994	320	(599)	(48)
Effectiseringsposities – interneratingbenadering (IRB)	3 395	272	3 994	320	(599)	(48)
Effectiseringsposities - standaardbenadering	-	-	-	-	-	-
TEGENPARTIJRISICO	2 942	235	4 090	327	(1 148)	(92)
Tegenpartijrisico – interneratingbenadering (IRB)	2 474	198	2 660	213	(186)	(15)
Kredietwaardeaanpassing (CVA)	296	24	-	-	296	24
Andere tegenpartijrisico's	2 178	174	2 660	213	(482)	(39)
Centrale overheden en centrale banken	3	-	15	1	(12)	(1)
Ondernemingen	1 811	145	1 459	117	352	28
Instellingen	363	29	1 186	95	(823)	(66)
Andere activa dan kredieten	1	-	-	-	1	-
Tegenpartijrisico - standaardbenadering	468	37	1 430	114	(962)	(77)
Kredietwaardeaanpassing (CVA)	171	14	-	-	171	14
Andere tegenpartijrisico's	297	23	1 430	114	(1 133)	(91)
Centrale overheden en centrale banken	-	-	-	-	-	-
Ondernemingen,	194	15	1 038	83	(844)	(68)
Instellingen	99	8	391	31	(292)	(23)
Retail	4	-	1	-	3	-
AANDELENRISICO	4 815	111	2 656	123	2 159	(12)
Intern model	-	-	-	-	-	-
Eenvoudige weging	1 390	111	1 538	123	(148)	(12)
Standaardbenadering	3 425	-	1 118	-	2 307	-
MARKTRISICO	2 124	170	2 291	182	(167)	(12)
Intern model	1 685	135	1 925	153	(240)	(18)
VaR	321	26	-	-	-	-
Stressed VaR	748	60	-	-	-	-
Aangroei risicolast	616	49	-	-	-	-
Maatstaf voor het algehele risico	-	-	-	-	-	-
Standaardbenadering	439	35	366	29	73	6
Effectiseringsposities uit het handelsboek	-	-	-	-	-	-
OPERATIONEEL RISICO	8 538	683	8 708	697	(170)	(14)
Geavanceerde meetbenadering (AMA)	5 347	428	5 448	436	(101)	(8)
Standaardbenadering	730	58	835	67	(105)	(9)
Basisindicatorbenadering	2 461	197	2 425	194	36	3
TOTAAL	128 271	9 988	125 696	9 966	2 575	22

De implementatie van de nieuwe Basel 3 regelgeving heeft de RWA op activa onder de standaard benadering, aanzienlijk doen stijgen (te wijten aan het wegvallen van activa die voorheen van het eigen vermogen werden afgetrokken) en, in mindere mate, een daling

van de RWA teweeg gebracht op activa onder de Interne Rating Benadering (veroorzaakt door de toepassing van de 'supporting factor' op leningen aan KMO's).

Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP)

Het CRR/CRD IV-raamwerk beschrijft hoe de toezichthoudende autoriteiten en banken daadwerkelijk het niveau van het wettelijk vereiste vermogen kunnen bepalen. De bepaling moet alle risico's van de Bank, dekken, hun gevoeligheid voor crisisscenario's, en hoe deze verwacht worden te evolueren in het licht van veranderingen in de toekomstige activiteiten.

Het 'Internal Capital Adequacy Assessment Process' (ICAAP) van BNP Paribas Fortis ondersteunt de beoordeling die meet of het niveau van vermogen voldoende is om het risicoprofiel van de Bank te beperken. Deze interne beoordeling is geïntegreerd in de beslissings- en beheersprocessen van de Bank en wordt, in voorkomend geval, ondersteund door impact en 'wat-als'-analyses.

4.d Krediet- en tegenpartijrisico

De onderstaande tabel toont alle financiële activa van BNP Paribas Fortis, met inbegrip van vastrentende effecten, die zijn blootgesteld aan kredietrisico. Het kredietrisico houdt geen rekening met

onderpanden en andere zekerheden die BNP Paribas Fortis heeft verkregen in het kader van haar kredietverleningsactiviteiten of de aankoop van kredietbescherming.

Uitstaand kredietrisico uitgesplitst volgens Basel-activacategorie

In miljoenen euro's	31 december 2014			31 december 2013		
	IRBA	Standaard-benadering	Totaal	IRBA	Standaard-benadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	41 770	12 767	54 537	38 009	9 423	47 432
Ondernemingen	100 129	34 071	134 200	99 226	40 035	139 261
Instellingen (*)	21 142	10 949	32 091	29 412	7 813	37 225
Retail	71 285	30 939	102 224	66 723	20 940	87 663
Effectiseringsposities	5 553		5 553	7 135		7 135
Andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen (**)	325	4 615	4 940	137	3 912	4 049
Totale blootstelling	240 204	93 341	333 545	240 642	82 123	322 765

(*) De activacategorie Instellingen omvat kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook bepaalde posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

(**) Onder 'andere activa die geen kredietverplichting vertegenwoordigen' vallen materiële activa en overlopende en overige activa.

De bovenstaande tabel heeft betrekking op de volledige prudentiële consolidatiekring op basis van de activacategorieën die zijn vastgesteld volgens artikel VI.2 van het reglement van de CBFA

van 17 oktober 2006 ten aanzien van vermogensvereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen.

De stijging van de blootstellingen berekend onder de gestandaardiseerde methode was voornamelijk het gevolg van (i) de toepassing van de Basel 3 regelgeving sinds 1 april 2014, hetgeen zijn impact heeft op de activa die voorheen afgetrokken werden van het eigen vermogen en nu voorwerp uitmaken van risicoweigering en (ii) van de stijging van de retail activiteiten in Turkije (TEB) en het niet salderen ('de-netting') van de cash pooling activiteiten

in het filiaal in Amsterdam. De krediet risico portefeuille, berekend onder de interneratingbenadering, bleef over het algemeen stabiel omdat het overdragen van de activiteiten van het filiaal in Frankfurt aan BNP Paribas bijna volledig gecompenseerd werd door de stijgende blootstellingen in enerzijds de retail activiteiten in België en Luxemburg, en anderzijds in Corporate and Institutional Banking (CIB).

Blootstelling aan tegenpartijrisico

Voor het tegenpartijrisico bedraagt het aandeel van blootstellingen op basis van de interneratingbenadering (IRB) 98% per 31 december 2014 tegenover 97% per 31 december 2013.

BNP Paribas Fortis is blootgesteld aan tegenpartijrisico's op haar kapitaalmarktverrichtingen. Deze risico's worden beheerd door het veralgemeende gebruik van standaard 'close-out' salderings- en waarborgovereenkomsten en door een dynamische afdekkingspolicy. Wijzigingen in de waarde van de blootstelling

van de Bank worden in de berekening van de 'over-the-counter' financiële instrumenten opgenomen door middel van een 'credit value adjustment'-proces.

De volgende tabel toont de blootstelling aan het tegenpartijrisico (gemeten op basis van de waarde van de positie op het moment dat de tegenpartij in gebreke gaat) per Basel activacategorie voor derivatencontracten en effectenleen-/uitleentransacties, rekening houdend met de invloed van eventuele salderingsovereenkomsten.

Exposure at Default

In miljoenen euro's	31 december 2014			31 december 2013		
	IRBA**	Standaardbenadering	Totaal	IRBA	Standaardbenadering	Totaal
Centrale overheden en centrale banken	739		739	406		406
Ondernemingen	5 012	146	5 158	2 461	1 038	3 499
Instellingen (*)	1 856	1 593	3 449	6 062	415	6 477
Retail	1	5	6		1	1
Totale blootstelling	7 608	1 744	9 352	8 929	1 454	10 383

(*) De activacategorie Instellingen omvat kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, met inbegrip van instellingen en ondernemingen die worden erkend in andere landen. Hieronder vallen ook bepaalde posities op regionale en lokale autoriteiten, overheidsinstellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken die niet worden behandeld als centrale overheidsinstellingen.

(**) Voor de interneratingbenadering stemmen de blootstellingen overeen met degene die gebruikt worden in de berekening van de kapitaalvereiste. Voor 2014 is dat de stressed exposure at default.

Exposure at default per rating

Onderstaande tabel (die slaat op interne modellen, zoals de rest van de paragraaf) toont de verdeling van de 'over the counter'-derivatenportefeuille per rating. Voor elk element wordt het onderscheid gemaakt tussen gesaldeerde transacties en transacties met onderpand (in aantal verrichtingen).

Rating	%	waarvan gesaldeerd	waarvan met onderpand
AAA	0%	98%	95%
AA	24%	98%	91%
A	11%	98%	76%
BBB	25%	85%	18%
BB	34%	93%	6%
B	4%	89%	5%
Overige	2%	93%	0%
Totaal	100%		

Risicogewogen activa

Vanaf 1 januari 2014 zijn de risicogewogen activa op basis van het tegenpartijrisico het resultaat van drie prudentiële vereisten :

In miljoenen euros	Kapitaal	Risicogewogen activa
Bilateraal CCR-kapitaalbeslag	176	2 198
Clearing CCR-kapitaalbeslag	2	26
CVA-kapitaalbeslag	24	296
Totaal	202	2 520

Het bilaterale CCR-kapitaalbeslag stemt overeen met de (klasieke) bilaterale tegenpartijrisicovereisten. Het wordt berekend op het niet-afgewikkelde deel van de OTC-derivaten- en repoportefeuille. Dit kapitaalbeslag is het maximum van het beslag berekend op basis van de huidige 'exposures at default' (namelijk aan de hand van de huidige kalibratieperiode) en dat berekend op basis van de 'stressed exposures at default' (namelijk met gebruik van een stressed kalibratieperiode).

De volgende tabel toont de onderverdeling tussen het bilaterale CCR-kapitaalbeslag van OTC-derivaten en repo's:

In miljoenen euros	Kapitaal	Risicogewogen activa
OTC-derivaten	173	2 161
Repos/lenen en ontlenen van effecten	3	37
Totaal	176	2 198

Het 'clearing' CCR-kapitaalbeslag is het resultaat van een uitbreiding van de bilaterale CCR-perimeter naar clearingactiviteiten; het dekt het geclearde gedeelte van de OTC-derivaten- en repoportefeuilles en van de genoteerde derivatenportefeuille.

Het CVA-kapitaalbeslag is de optelsom van twee elementen :

- het CVA VaR-kapitaalbeslag, dat de eigenvermogensvereisten weerspiegelt, gemeten uit een VaR-berekening op CVA-gevoeligheden inzake credit spreads
- het CVA SVaR-kapitaalbeslag, dat de eigenvermogensvereisten weerspiegelt, gemeten uit een stressed VaR-berekening op CVA-gevoeligheden inzake credit spreads.

In miljoenen euros	Kapitaal	Risicogewogen activa
CVA VaR-kapitaalbeslag	7	85
CVA SVaR-kapitaalbeslag	17	211
Totaal	24	296

De CVA-gevoeligheden inzake credit spreads, gebruikt bij de berekening van de CVA VaR (het eerste element), zijn gebaseerd op de huidige 'exposures at default'; die voor de berekening van de CVA SVaR (tweede element) zijn gebaseerd op de stressed EADs.

4.d.1 Kredietrisico

4.d.1.1 Algemeen kredietbeleid en controle- en voorzieningsprocedures

De kredietactiviteiten van BNP Paribas Fortis vallen onder het 'Global Credit Policy' dat van toepassing is voor alle onderdelen van BNP Paribas Groep. Dit beleid is goedgekeurd door het Risk Committee van de Groep BNP Paribas, dat wordt voorgezeten door de Chief Executive Officer, en is bekrachtigd door het Directiecomité van BNP Paribas Fortis, voorgezeten door haar Chief Executive Officer. Dit beleid steunt op kernprincipes met betrekking tot de naleving van de ethische standaarden van de Groep, duidelijk omschreven verantwoordelijkheden (Business en Risico), de aanwezigheid en implementatie van procedures en de vereiste van een grondige analyse van risico's. Het beleid wordt geïmplementeerd in de vorm van specifieke regels die zijn afgestemd op elke type activiteit of tegenpartij. Het raamwerk voor het beheer van kredietrisico's binnen de Bank wordt verder uitgewerkt in een specifieke, transversale benadering die nader ingaat op de belangrijkste grondregels voor de routing van kredieten, regels met betrekking tot het delegeren van bevoegdheden en de rol van het Central Credit Committee, het hoogste kredietcomité binnen de Bank. Ook wordt hiermee de grondregel dat de Risicofunctie onafhankelijk is van de Business herhaald en versterkt.

4.d.1.2 De krediet-levenscyclus

Besluitvormingsprocedures

Het onderkennen van het bestaande en potentiële kredietrisico van een product of activiteit vormt de basis voor effectief kredietrisicobeheer. Onderdeel van dit proces is het verzamelen van alle relevante informatie over de aangeboden producten, de betreffende tegenpartijen en alle andere elementen die het kredietrisico kunnen beïnvloeden. BNP Paribas Fortis maakt namelijk, alvorens verplichtingen aan te gaan, een uitvoerige beoordeling van eventuele bekende ontwikkelingsplannen van de kredietnemer en zorgt ervoor dat zij grondige kennis bezit van alle structurele aspecten van de activiteiten van de kredietnemer en dat afdoende opvolging mogelijk is.

De beoordeling van het kredietrisico van een transactievoorstel vindt plaats door middel van:

- een analyse van de kans dat de klant niet aan zijn verplichtingen zal kunnen voldoen, wat tevens wordt vertaald naar een risicoclassificatie volgens de ratingschaal van de Bank
- een analyse van de mogelijkheden voor het nakomen van de verplichtingen van de klant op enige andere wijze indien de tegenpartij zelf in gebreke blijft

- het formuleren van een kredietvoorstel waarin al deze facetten onder de aandacht worden gebracht van de besluitvormers.

Bevoegde personen of comités bestaande uit daarvoor aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling nemen gezamenlijk een besluit op basis van het kredietvoorstel. Kredietvoorstellen moeten voldoen aan de Global Credit Policy van de Bank en aan meer specifieke richtlijnen en moeten in alle gevallen voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Er is een systeem van discretionaire kredietlimieten opgezet op grond waarvan alle kredietverleningsbesluiten moeten worden goedgekeurd door daarvoor formeel aangewezen vertegenwoordigers van de Business en de Risico-afdeling. De grondgedachte hierachter is dat een juist evenwicht (gemeten naar rendement) moet worden gevonden tussen twee tegengestelde factoren, namelijk de maximalisatie van de autonome besluitvorming van de businesses enerzijds en de verlaging van het onverwachte tegenpartijrisico anderzijds.

Goedkeuringen worden altijd schriftelijk vastgelegd, door middel van een ondertekend goedkeuringsformulier of in de notulen van formele vergaderingen van een kredietcomité. De discretionaire kredietlimieten hebben betrekking op de totale verplichtingen per businessgroep en variëren afhankelijk van de interne kredietratings en de specifieke aard van de betreffende business. Daarnaast kan vereist worden dat kredietaanvragen voor bepaalde sectoren of bedrijfstakken tevens goedgekeurd worden door een sectorspecialist of een daarvoor aangewezen deskundige. Binnen Retail Banking worden voor standaardproducten en voor beperkte bedragen vereenvoudigde procedures toegepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van statistische hulpmiddelen voor de besluitvorming.

Opvolgingsprocedures

Binnen alle entiteiten van BNP Paribas Fortis vindt een uitvoerige opvolging en rapportage van risico's plaats. Dit wordt uitgevoerd door controle- en rapportageafdelingen die moeten waarborgen dat kredietverplichtingen in overeenstemming zijn met het kredietgoedkeuringsbesluit, dat rapportagegegevens over het kredietrisico betrouwbaar zijn en dat de door de Bank aanvaarde risico's effectief worden opgevolgd. Er worden uitzonderingsrapporten opgesteld (met uiteenlopende frequenties, afhankelijk van de activiteit) en er worden diverse hulpmiddelen gebruikt om vroegtijdig te kunnen waarschuwen voor een potentiële escalatie van kredietrisico's. De risico's worden opgevolgd op verschillende niveaus, die over het algemeen de organisatie van de discretionaire kredietlimieten weerspiegelen. De bewakingsteams rapporteren aan de risicoafdeling. De bewakingsteams zijn nauw betrokken

bij de organisatie van de Watchlist- en Impairmentcomités, die maandelijks bijeenkomen voor het evalueren van alle gevoelige of probleemkredieten en kredieten met een hoger risico die boven een bepaald bedrag liggen. Deze teams hebben onder meer tot taak strategische aanwijzingen te geven en een opinie te geven over eventuele aanpassingen van de voorzieningen voor bijzondere waardevermindering, op basis van de aanbevelingen van de Business en de Risico-afdeling.

Procedures voor bijzondere waardeverminderingen

De Risico-afdeling beoordeelt maandelijks alle achterstallige leningen aan bedrijven, banken en overheden om het bedrag van eventuele op te nemen verliezen door bijzondere waardevermindering te bepalen. Bij deze evaluatie wordt gekeken naar alle materiële beslissingen die zijn genomen op de relevante besluitvormingsniveaus zoals voorgeschreven in de desbetreffende richtlijnen. Het bedrag van het verlies door bijzondere waardevermindering is gebaseerd op de contante waarde van het nettobedrag dat waarschijnlijk gerealiseerd kan worden, rekening houdend met de mogelijke realisatie van ontvangen zekerheden.

Daarnaast wordt voor elke activiteit op basis van statistische gegevens een collectieve bijzondere waardevermindering vastgesteld. Het 'Committee on Impairments and Provisions' van BNP Paribas Fortis komt elk kwartaal bijeen om het bedrag van de bijzondere waardevermindering goed te keuren. Hierbij wordt uitgegaan van een simulatie van de verliezen tot het einde van de looptijd op portefeuilles met leningen waarvan de kredietkwaliteit als verminderd wordt beschouwd maar waarbij de betreffende klanten niet zijn aangemerkt als zijnde in gebreke (in dat geval zijn immers specifieke bijzondere waardeverminderingen van toepassing). De Risico-afdeling gebruikt bij de simulaties de parameters van het hieronder beschreven interne ratingsysteem.

Het genoemde comité neemt de eindbeslissing over alle aspecten van de risicokost, met inbegrip van specifieke voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen en collectieve bijzondere waardeverminderingen. Dit comité neemt ook de besluiten over de portefeuille met gestructureerde kredieten.

4.d.1.3 Intern ratingsysteem

BNP Paribas Fortis heeft gekozen voor toepassing van de meest geavanceerde benadering - de zogenaamde Geavanceerde Interne Ratingbenadering (AIRBA) zoals beschreven in het Basel II akkoord - en heeft op 3 maart 2008 goedkeuring gekregen van de CBFA voor het toepassen van deze benadering voor de berekening van

het onder Basel II (nu Basel III) vereiste vermogen. Er vinden momenteel convergentieprojecten plaats met als doel de methodes, processen en systemen van enerzijds BNP Paribas Fortis en anderzijds BNP Paribas Groep te harmoniseren, waarbij steeds de regelgevingsvereisten worden nageleefd.

De Bank beschikt over een uitgebreid intern ratingsysteem voor het vaststellen van de naar risico gewogen activa die worden gebruikt voor het berekenen van de solvabiliteitsratio's. Er wordt een periodiek beoordelings- en controleproces toegepast om te waarborgen dat het systeem effectief is en op de juiste wijze is geïmplementeerd. Voor zakelijke kredieten gaat het systeem uit van drie parameters: de kans dat de tegenpartij in gebreke zal blijven uitgedrukt in de vorm van een rating, het verlies bij wanbetaling (Loss Given Default), dat afhankelijk is van de structuur van de transactie, en de kredietconversiefactor (CCF), die is gebaseerd op een schatting van het gedeelte van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico.

Er kunnen 20 verschillende ratings worden toegekend aan een tegenpartij: 17 hiervan worden gebruikt voor klanten die niet in gebreke zijn, waarbij de kredietbeoordeling kan variëren van 'uitstekend' tot 'zeer zorgwekkend', en drie hiervan hebben betrekking op klanten die worden geclassificeerd als in gebreke zijnde, volgens de definitie van de banktoezichthouder.

De ratings worden ten minste eens per jaar vastgesteld, in combinatie met de jaarlijkse beoordeling van het totale klantenrisico waarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van zowel de medewerkers van de business line als de Senior Credit Officers van de Risico-afdeling, waarbij laatstgenoemden de beslissende stem hebben. Er zijn hulpmiddelen van hoge kwaliteit ontwikkeld ter ondersteuning van het ratingproces, zoals analyse-instrumenten en systemen voor het toekennen van kredietscores. Of deze hulpmiddelen gebruikt worden en welke de techniek is die wordt gekozen, is afhankelijk van de aard van het risico.

Er worden diverse kwantitatieve en andere methodes gebruikt om de consistentie van de ratings en de soliditeit van het ratingsysteem te controleren. Aan leningen aan particuliere klanten en zeer kleine bedrijven wordt een rating toegekend op basis van een statistische analyse van risicogroepen met dezelfde kenmerken. De Risico-afdeling heeft de algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het totale systeem en waarborgt deze door het systeem zelf te definiëren, door een validatie van het systeem of door de werking ervan te evalueren.

De 'loss given default' wordt bepaald met behulp van statistische modellen voor de meest gediversifieerde portefeuilles of op basis van het oordeel van een deskundige, waarbij wordt uitgegaan van vergelijkbare waarden. Onder Basel III wordt 'loss given default' gedefinieerd als een verlies dat de Bank zou leiden wanneer de tegenpartij in gebreke zou blijven.

Voor elke transactie wordt de 'loss given default' bepaald aan de hand van het realisatiepercentage voor senior - niet door zekerheden gedekte - vorderingen op de betreffende tegenpartij, gecorrigeerd voor het eventuele effect van de structuur van de transactie (zoals achterstelling) en voor het effect van eventuele risicobeperkende technieken (onderpand en andere zekerheden). Bedragen die gerealiseerd kunnen worden op basis van onderpand en andere zekerheden worden jaarlijks geschat op basis van voorzichtige berekeningen. Hierbij worden kortingen toegepast voor het realiseren van zekerheden in een stresssituatie.

Het risico van wanbetaling wordt gemodelleerd door de Bank waarbij gebruik wordt gemaakt van interne historische wanbetalingcijfers of van andere technieken als er niet voldoende historische gegevens beschikbaar waren. Conversiefactoren worden gebruikt voor het berekenen van de omvang van de niet op de balans opgenomen positie die blootstaat aan risico wanneer een kredietnemer in gebreke blijft.

Elk van de drie parameters voor het kredietrisico wordt jaarlijks getoetst door middel van backtesting en gebenchmarkt om te controleren hoe het systeem bij elk van de bedrijfsonderdelen van de Bank functioneert. Bij de backtests worden voor elke parameter de geschatte en de gerealiseerde uitkomsten met elkaar vergeleken.

Voor het backtesten van ratings wordt het wanbetalingspercentage voor populaties binnen elke ratingcategorie of, in het geval van retail banking activiteiten, elke groep risico's met vergelijkbare kenmerken elk jaar vergeleken met het feitelijke wanbetalingspercentage. Per ratingbeleid, rating, geografisch gebied en ratingmethode wordt een analyse uitgevoerd om vast te stellen op welke punten de modellen mogelijk niet voldoen. Ook de stabiliteit van de rating en de populatie wordt geverifieerd. De Bank heeft eveneens backtestingtechnieken ontwikkeld die zijn afgestemd op portefeuilles met een laag wanbetalingspercentage, zodat de effectiviteit van het systeem zelfs kan worden beoordeeld wanneer het aantal feitelijke wanbetalingen zeer laag is.

Bij backtesting van de globale realisatiepercentages wordt over het algemeen uitgegaan van een analyse van de bedragen die worden gerealiseerd op achterstallige posities. Wanneer een positie is afgeboekt wordt elk bedrag dat wordt gerealiseerd terug verdisconteerd naar de dag waarop de achterstalligheid ontstond en berekend als een percentage van die positie. Wanneer een positie nog niet is afgeboekt, wordt het bedrag van de gevormde voorzieningen gebruikt als indicator voor de positie die in de toekomst niet zal gerecupereerd worden. Het aldus bepaalde realisatiepercentage wordt vervolgens vergeleken met het in eerste instantie voorspelde percentage. Voor wat betreft de rating wordt het realisatiepercentage geanalyseerd op totaalbasis en per ratingbeleid en geografisch gebied. Individuele en gemiddelde afwijkingen worden geanalyseerd, waarbij rekening wordt gehouden met de bimodale verdeling van de realisatiepercentages. De uitkomsten van deze tests laten zien dat de schattingen van de Bank in overeenstemming zijn met de omstandigheden tijdens een economische neergang en gemiddeld genomen conservatief zijn.

Ook de kredietconversiefactor wordt jaarlijks aan backtests onderworpen.

De resultaten van alle backtests worden jaarlijks gepresenteerd aan de afdelingen die wereldwijd verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het ratingsysteem en aan de risicofunctionarissen. Deze resultaten en de daaruit voortvloeiende discussies worden gebruikt voor het vaststellen van prioriteiten voor het ontwikkelen van methodieken en het toepassen van hulpmiddelen.

Interne schattingen van risicoparameters worden toegepast bij het dagelijkse bestuur van de Bank in lijn met de Basel-aanbevelingen. Behalve voor de berekening van de solvabiliteitsvereisten worden ze bijvoorbeeld ook gebruikt om bij het verstrekken van nieuwe leningen of het evalueren van bestaande leningen de winstgevendheid te meten, om de collectieve bijzondere waardevermindering te bepalen, het controleren en garanderen van een actief risicobeheer of voor interne en externe rapportagedoeleinden.

4.d.1.4 Portefeuillebeleid

BNP Paribas Fortis selecteert en beoordeelt individuele risico's niet alleen zorgvuldig maar past daarnaast een portefeuillebeleid toe dat is gericht op spreiding van risico's over debiteuren, bedrijfstakken en landen. In het kader van dit beleid kan BNP Paribas Fortis voor het afdekken van individuele risico's, het verminderen van portefeuilleconcentraties of het limiteren van potentiële verliezen als gevolg van een crisisscenario gebruik maken van instrumenten voor het afwentelen van kredietrisico's (zoals effectiseringsprogramma's of kredietderivaten).

4.d.1.5 Risicobeperkende technieken

Onderpand en andere zekerheden

Risicobeperking komt tot stand door vermindering van het kredietrisico door afdekking (hedging) of door het verkrijgen van zekerheden. Afdekking is een financiële techniek die gericht is op de vermindering of eliminatie van het door producten en/of activiteiten veroorzaakte financiële risico. Zekerheden (onderpand) bestaan uit toezeggingen die zijn gedaan of voorrechten die zijn verschaft door een tegenpartij of een derde waarop de Bank ter beperking van de verliezen op leningen een beroep kan doen indien de tegenpartij in gebreke blijft of elke andere overeenkomst of regeling met een gelijkaardig effect. Kredietverlening is nooit alleen gebaseerd op onderpand of afdekking. De risicobeperkende voorzieningen worden altijd beschouwd als een alternatieve oplossing.

In de 'Global Credit Policy' van BNP Paribas, die ook van toepassing is voor BNP Paribas Fortis, wordt uiteengezet hoe transacties moeten worden gestructureerd om het risico te beperken. Onderpand en andere zekerheden worden tegen reële waarde in aanmerking genomen en worden alleen in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij de financiering van grondstoffentransacties, geaccepteerd als de belangrijkste bron van terugbetaling. Liquiditeiten die worden gegenereerd door de activiteiten van de kredietnemer worden beschouwd als de primaire bron van middelen voor het aflossen van de lening. Garantieverstrekters worden vooraf onderworpen aan dezelfde strenge beoordelingsprocedures als primaire kredietnemers.

De regelgeving voor banken geeft duidelijke richtlijnen voor het beoordelen van het risicobeperkende effect van onderpand en andere zekerheden volgens de geavanceerde benadering van Basel III. Door de uiteenlopende aard van de activiteiten van de Bank wordt zekerheid verkregen voor de door BNP Paribas Fortis verstrekte leningen in de vorm van vele soorten onderpand en zakelijke zekerheden zoals bijvoorbeeld voorraden, vorderingen of onroerend goed. Bij risico-evaluaties wordt ook rekening gehouden met directe garanties die zijn verstrekt door de moedermaatschappij van de tegenpartij of door andere garantieverstrekters, zoals financiële instellingen. Andere garanties die door de Bank worden beoordeeld zijn onder meer kredietderivaten, exportkredietverzekeraars en kredietverstrekters. Deze soorten garanties mogen alleen worden geaccepteerd wanneer wordt voldaan aan strenge criteria. Een garantie wordt alleen geacht een risico te beperken wanneer de garantiegiver een hogere rating heeft dan de tegenpartij. De waarde van onderpand of andere zekerheden wordt alleen in aanmerking genomen bij het meten van de risicopositie wanneer er geen sterke correlatie bestaat met het risico op de eersterangsdebiteur.

Interneratingbenadering – Centrale overheden en centrale banken / Ondernemingen / Instellingen

De volgende tabel toont de verdeling per Basel-activacategorie - Centrale overheden en centrale banken, Ondernemingen en Instellingen - van de risicovermindering door middel van onderpand en waarborgen betreffende de portefeuille van kredieten en kredietverbintenissen voor alle business lines die de geavanceerde IRB-benadering toepassen.

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013			
	Basel III				Basel 2.5			
	Totale blootstelling	Risicovermindering			Totale blootstelling	Risicovermindering		
Waarborgen en kredietderivaten		Pand	Waarborgen en kredietderivaten	Waarborgen en kredietderivaten		Pand	Waarborgen en kredietderivaten	
Centrale overheden en centrale banken	41 770	1 365	1	1 366	38 009	-	-	-
Ondernemingen	100 129	17 687	5 964	23 651	99 226	-	-	-
Instellingen	21 142	1 994	107	2 100	29 412	-	-	-
Totaal	163 041	21 046	6 072	27 117	166 647	-	-	-

Gestandaardiseerde benadering – Centrale overheden en centrale banken/Ondernemingen/Instellingen

De volgende tabel toont per Basel-activacategorie - Centrale overheden en centrale banken, Ondernemingen en Instellingen, de verdeling van de risicovermindering door middel van onderpand

en waarborgen betreffende de portefeuille van kredieten en kredietverbintenissen voor alle business lines die de gestandaardiseerde benadering toepassen.

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013			
	Basel III				Basel 2.5			
	Totale blootstelling	Risicovermindering			Totale blootstelling	Risicovermindering		
Waarborgen en kredietderivaten		Pand	Waarborgen en kredietderivaten	Waarborgen en kredietderivaten		Pand	Waarborgen en kredietderivaten	
Centrale overheden en centrale banken	12 767	-	1	1	9 423	-	-	-
Ondernemingen	34 071	157	50	207	40 035	110	86	196
Instellingen	10 949	-	26	26	7 813	-	115	115
Totaal	57 787	157	77	234	57 271	110	201	311

Aankoop van kredietbescherming

Optimaal beheer van een kredietportefeuille vereist de toepassing van efficiënte afdekkingstechnieken om concentraties of ongewenste risicoposities in de krediet- en obligatieportefeuille te voorkomen. BNP Paribas Fortis gebruikt hiervoor hoofdzakelijk single name Credit Default Swaps (CDS). De tegenpartijen van CDS'en worden zorgvuldig geselecteerd en vrijwel alle contracten worden gedekt door onderpand.

Effectisering van activa

De effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument wordt gecreëerd dat wordt gedekt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheke) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens worden verkocht aan beleggers. Nadere informatie over de effectisering van activa wordt gegeven in paragraaf 4.d.3. 'Effectisering' van dit hoofdstuk en in nota 8.j 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

Diversificatie van de blootstelling aan kredietrisico

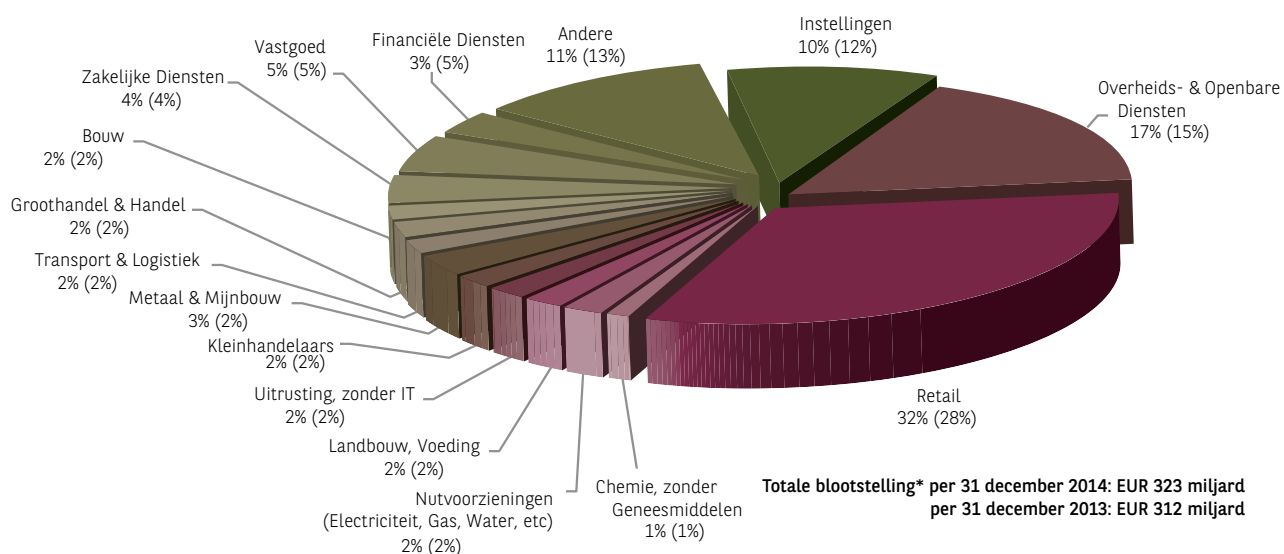
Met concentratie van kredietrisico wordt bedoeld dat er sprake is van een uitstaand bedrag bij een tegenpartij of een totaal aan uitstaande bedragen bij positief gecorreleerde tegenpartijen (bijvoorbeeld doordat deze over het algemeen onder gelijkaardige omstandigheden in gebreke blijven) die een aanzienlijk verlies kunnen opleveren bij een faillissement of het in gebreke blijven van die tegenpartij of tegenpartijen. Het vermijden van concentraties is daarom een fundamenteel onderdeel van de kredietrisicostategie van BNP Paribas Fortis die erop is gericht in omvang gespreide, liquide en gediversifieerde portefeuilles aan te houden.

Om potentiële verbanden tussen uitstaande bedragen op dezelfde tegenpartij te kunnen onderkennen past BNP Paribas Fortis het concept van 'Total Group Authorization' toe. Dit houdt in dat groepen van verbonden tegenpartijen voor het kredietrisicobeheer worden beschouwd als eenzelfde business groep.

Om de diversiteit aan kredietrisico's te beheren, is het kredietrisicobeleid van BNP Paribas Fortis erop gericht het kredietrisico te spreiden over meerdere sectoren en landen. In de onderstaande figuur wordt de sectorconcentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2014 weergegeven.

Uitsplitsing van het kredietrisico per Basel III-activacategorie en per bedrijfstak op 31 december 2014

In miljoenen euro's	31 december 2014		31 december 2013	
	Blootstelling	%	Blootstelling	%
Landbouw, voeding en tabak	9 591	7%	5 329	4%
Financiële diensten	10 101	8%	16 445	12%
Chemie (zonder geneesmiddelen)	2 295	2%	2 649	2%
Bouw	7 852	6%	7 711	6%
Kleinhandelaars	6 513	5%	6 159	4%
Uitrusting zonder IT	5 557	4%	5 800	4%
Vastgoed	15 997	12%	16 917	12%
Metaal & mijnbouw	8 592	6%	5 706	4%
Groothandel & handel	6 083	5%	7 011	5%
Zakelijke diensten	12 756	10%	11 441	8%
Transport & logistiek	6 340	5%	6 928	5%
Nutvoorzieningen (elektriciteit, gas, water, enz.)	5 744	4%	5 568	4%
Overige	36 779	26%	41 597	30%
TOTAAL	134 200	100%	139 261	100%

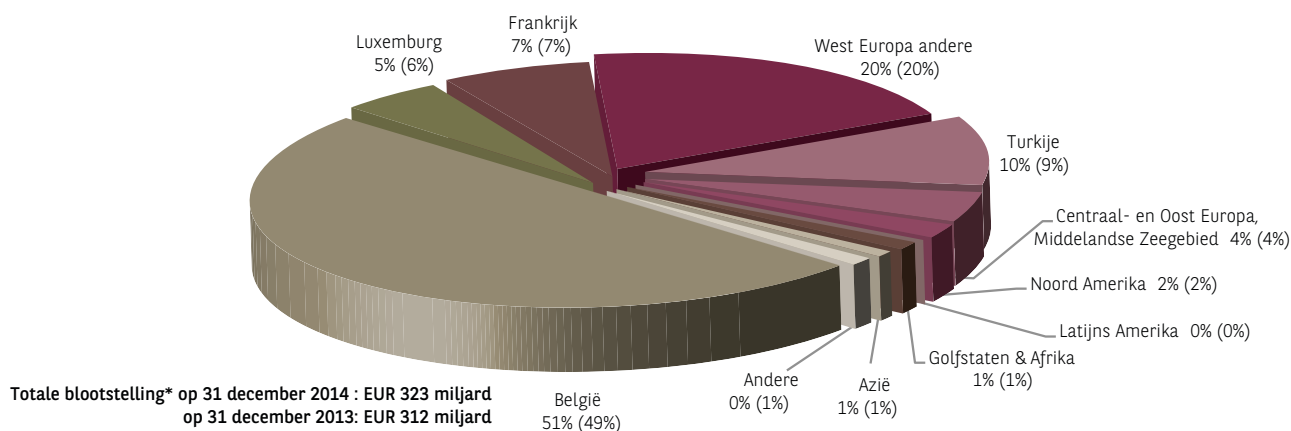
[*] Bevat risicoposities exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities. De percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2013 weer.

Het concentratierisico voor landen bestaat uit de som van alle risicoposities op kredietnemers in het betreffende land. In de volgende tabel wordt de geografische concentratie binnen de portefeuille met leningen aan klanten per 31 december 2014 weergegeven.

Geografische verdeling van het kredietrisico per 31 december 2014 jaar per vestigingsland van de tegenpartij.

In miljoenen euro's	31 december 2014					
	Basel III					
	Centrale overheden en centrale banken	Onderne- mingen	Instellingen	Retail	TOTAAL	%
Europa	51 032	126 699	30 627	101 751	310 109	96%
<i>België</i>	28 926	52 863	13 736	67 372	162 897	50%
<i>Nederland</i>	4 834	11 742	355	1 203	18 134	6%
<i>Luxemburg</i>	3 882	7 176	266	6 063	17 387	5%
<i>Frankrijk</i>	1 710	4 990	11 664	3 251	21 615	7%
<i>Turkije</i>	4 552	11 963	1 550	13 999	32 064	10%
<i>Overige Europese landen</i>	7 128	37 965	3 056	9 863	58 012	18%
Noord-Amerika	2 219	2 537	186	3	4 945	2%
Azië & Pacific	325	1 375	747	455	2 902	1%
Rest van de wereld	961	3 589	531	15	5 096	2%
TOTAAL	54 537	134 200	32 091	102 224	323 052	100%

In miljoenen euro's	31 december 2013					
	Basel 2.5					
	Centrale overheden en centrale banken	Onderne- mingen	Instellingen	Retail	TOTAAL	%
Europa	44 088	131 014	33 298	87 253	295 653	95%
<i>België</i>	26 566	54 473	8 481	62 677	152 195	49%
<i>Nederland</i>	3 966	10 441	424	502	15 333	5%
<i>Luxemburg</i>	1 319	10 012	1 984	5 940	19 255	6%
<i>Frankrijk</i>	1 773	5 533	12 528	3 213	23 047	7%
<i>Turkije</i>	3 627	15 878	854	6 282	26 641	9%
<i>Overige Europese landen</i>	6 837	34 677	9 027	8 639	59 180	19%
Noord-Amerika	809	3 416	1 448	16	5 689	2%
Azië & Pacific	238	1 379	1 351	217	3 185	1%
Rest van de wereld	2 297	3 452	1 128	177	7 054	2%
TOTAAL	47 432	139 261	37 225	87 663	311 581	100%

[*] Totale blootstelling exclusief tegenpartijrisico, aandelen, andere niet aan kredietverplichtingen gerelateerde activa en effectiseringsposities. Percentages tussen haakjes geven de verdeling per 31 december 2013 weer.

4.d.1.6 Kredietrisicorating

Een kredietrisicorating is een classificatie die voortkomt uit het zogenaamde Risk Rating Assignment Process en is gebaseerd op een gekwalificeerde beoordeling en formele evaluatie. Deze classificatie is het resultaat van een analyse van de financiële geschiedenis van iedere debiteur en een raming van de mate waarin deze in de toekomst aan zijn verplichtingen kan voldoen.

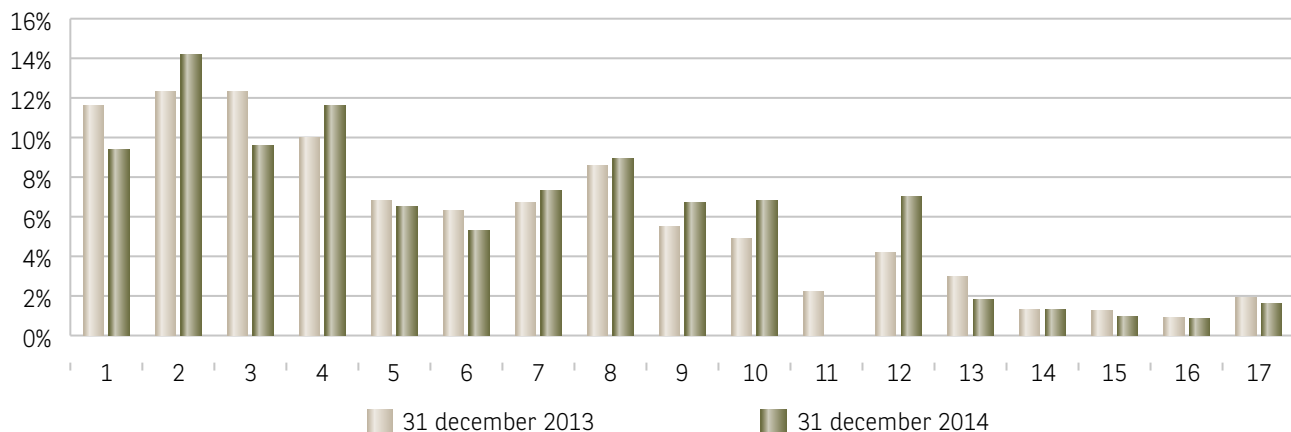
BNP Paribas Fortis heeft hiervoor de zogenaamde Master Scale ontwikkeld. Deze schaal loopt van 1 tot 20 en geeft een indicatie van de kans dat een tegenpartij binnen een jaar in gebreke blijft. Als een lening een rating tussen 1 en 6 heeft, houdt dit in dat de lening een 'investment'-grade kwaliteit heeft. Een lening met een rating tussen 7 en 17 wordt beschouwd als een 'non-investment grade'-lening

en een rating van 18, 19 of 20 wordt toegekend aan vorderingen waarop een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden.

Interneratingbenadering (IRBA): Uitstaande zakelijke kredieten per kredietrating

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de zakelijke kredietportefeuille voor alle businesses van de Bank, gemeten op basis van de interne ratingbenadering (IRBA). Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 96,8 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2014, vergeleken met EUR 92,2 miljard per 31 december 2013.

Uitsplitsing van de blootstelling op ondernemingen volgens kredietrisicorating - IRBA

Retail banking-activiteiten

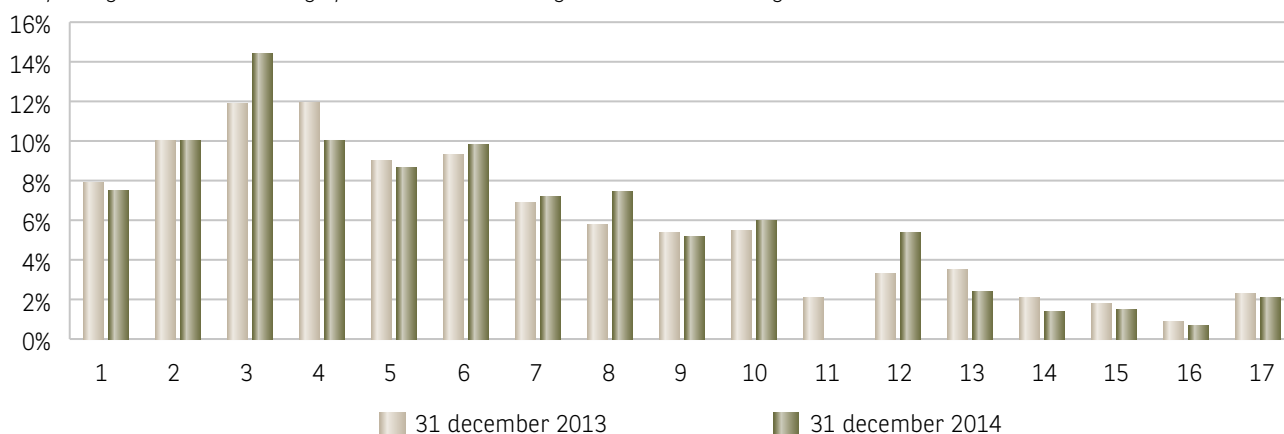
De retail banking-activiteiten lopen via het BNP Paribas Fortis retail-netwerk. De activiteiten in België zijn verankerd in gestructureerde en geautomatiseerde kredietprocessen, die voldoen aan de interneratingbenadering volgens Basel II waarvoor in maart 2008 goedkeuring werd verkregen.

Alle schattingen ten behoeve van de geavanceerde Basel III-benadering (PD, EAD, LGD) worden jaarlijks herzien en/of aangepast. De verklarende variabelen voor het retailgedeelte van de portefeuille zijn gebaseerd op interne gedragsgegevens. Deze parameters worden maandelijks berekend op basis van de meest recente beschikbare informatie en worden zonder handmatige tussenkomst beschikbaar gesteld.

Voor het screenen van klanten op het moment dat een kredietaanvraag wordt gedaan, worden klassieke technieken voor het toekennen van scores toegepast, waarbij altijd de Basel III-parameters in acht worden genomen.

De onderstaande grafiek toont de verdeling naar kredietrating van de kredieten en verbintenissen waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden en die deel uitmaken van de retailportefeuille voor alle businesses van de Bank, gemeten op basis van de interne ratingbenadering. Deze risicopositie vertegenwoordigt EUR 69,9 miljard van het bruto kredietrisico per 31 december 2014, vergeleken met EUR 65,2 miljard per 31 december 2013.

Uitsplitsing van de blootstelling op retail activiteiten volgens kredietrisicoring - IRBA

Gestandaardiseerde benadering

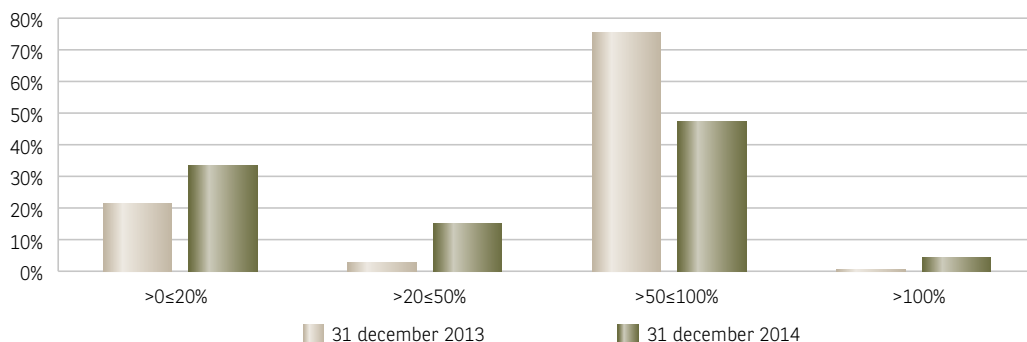
BNP Paribas Fortis past ook de gestandaardiseerde benadering of de zogenaamde 'Unrated Standardised Approach' (USTA) toe voor rechtspersonen of bedrijfsonderdelen, onder andere deze die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen'.

De entiteiten die zijn geclassificeerd als 'permanente uitzonderingen' zijn rechtspersonen of bedrijfsonderdelen die worden aangemerkt als niet-materieel op grond van de daarvoor door

BNP Paribas Fortis gedefinieerde criteria of processen. Permanente uitzonderingen blijven bestaan zolang wordt voldaan aan de criteria voor niet-materialiteit.

De onderstaande grafiek geeft informatie over de blootstelling aan de zakelijke kredietportefeuille (inclusief instellingen en overheden) gewaardeerd op basis van de gestandaardiseerde benadering en uitgesplitst naar risicoweging.

Uitsplitsing blootstelling aan zakelijke kredieten () volgens weging in de gestandaardiseerde benadering*

[*] De in bovenstaande grafiek weergegeven zakelijke kredietportefeuille betreft ondernemingen, centrale overheden en centrale banken en instellingen.

4.d.1.7 Leningen met achterstallige aflossingen, met of zonder bijzondere waardevermindering, en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden

Achterstallige leningen zonder bijzondere waardevermindering

De volgende tabel toont de boekwaarde van de financiële activa waarop aflossingen achterstallig zijn maar waarop geen bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden (gerangschikt naar de datum waarop de achterstalligheid is ontstaan), en daaraan gerelateerde onderpanden of andere zekerheden. De getoonde bedragen zijn niet gecorrigeerd voor voorzieningen op portefeuillebasis.

In miljoenen euro's	31 december 2014				Totaal	Verkregen onderpand
	< 90 dagen	> 90 dagen < 180 dagen	> 180 dagen < 1 jaar	> 1 jaar		
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)						
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	2				2	2
Leningen aan en vorderingen op klanten	2 896	22	7	1	2 926	1 243
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden						
Totaal achterstallige leningen zonder bijzondere waardevermindering	2 898	22	7	1	2 928	1 245

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013				Totaal	Verkregen onderpand
	< 90 dagen	> 90 dagen < 180 dagen	> 180 dagen < 1 jaar	> 1 jaar		
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten)						
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	85				85	58
Leningen aan en vorderingen op klanten	3 281	53	21	6	3 361	2 050
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden						
Totaal achterstallige leningen zonder bijzondere waardevermindering	3 366	53	21	6	3 446	2 108

Onzekere leningen

De onderstaande tabel toont de onzekere leningen met hun gerelateerde individuele voorziening voor bijzondere waardeverminderingen.

In miljoenen euro's	31 december 2014			
	Onzekere leningen			Verkregen onderpand
	Bruto boekwaarde	Bijzondere waardeverminderingen	Netto	
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten) (nota 5.c)	28	(28)		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (nota 5.f)	202	(120)	82	53
Leningen aan en vorderingen op klanten (nota 5.g)	5 916	(2 491)	3 425	2 599
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden (nota 5.i)				
Onzekere activa	6 146	(2 639)	3 507	2 652
Verstreckte financieringsverbintenissen	164	(1)	163	124
Verstreckte financiële garanties	233	(93)	140	-
Onzekere buitenbalansverbintenissen	397	(94)	303	124
TOTAAL	6 543	(2 733)	3 810	2 776

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013			
	Onzekere leningen			Verkregen onderpand
	Bruto boekwaarde	Bijzondere waardeverminderingen	Netto	
Voor verkoop beschikbare financiële activa (excl. niet-vastrentende effecten) (nota 5.c)	28	(28)		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (nota 5.f)	276	(171)	105	68
Leningen aan en vorderingen op klanten (nota 5.g)	7 399	(2 986)	4 413	3 039
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden (nota 5.i)				
Onzekere activa	7 703	(3 185)	4 518	3 107
Verstreckte financieringsverbintenissen	175	(50)	125	52
Verstreckte financiële garanties	311	(63)	248	154
Onzekere buitenbalansverbintenissen	486	(113)	373	206
TOTAAL	8 189	(3 298)	4 891	3 313

4.d.2 Tegenpartijrisico

4.d.2.1 Inleiding

Het tegenpartijrisico, zoals gedefinieerd onder hoofdstuk 4.b.2, is het kredietrisico dat in de financiële transacties tussen tegenpartijen vervat zit. Het tegenpartijrisico ligt in de gebeurtenis dat een tegenpartij haar betalingsverplichtingen niet kan nakomen met betrekking tot de volledige huidige waarde van de transactie of portefeuille die de Bank netto zou moeten krijgen.

Het tegenpartijrisico is gelinkt aan de vervangingskost van een derivaat of portefeuille wanneer de tegenpartij haar betalingsverplichtingen niet kan nakomen. Het kan aanzien worden als een marktrisico in geval van wanbetaling of een voorwaardelijk risico. Het tegenpartijrisico komt zowel voort uit transacties van BNP Paribas Fortis met klanten als uit clearingactiviteiten via clearinghuizen of externe clearers.

4.d.2.2 Risicometing van het tegenpartijrisico

Waardering van het tegenpartijrisico

De blootstelling aan tegenpartijrisico wordt gemeten volgens twee benaderingen:

Gemodelleerde benadering

De blootstelling bij wanbetaling ('Exposure at default' - EAD) aan het tegenpartijrisico wordt gemeten door het gebruik van een intern model en wordt daarna opgenomen in het kredietrisico-evaluatiesysteem. De EAD is gebaseerd op een 'Monte Carlo'-simulatie die de mogelijke veranderingen in de risicoposities beoordeelt. De in de simulatie gebruikte stochastische processen worden bepaald door parameters zoals volatiliteit en correlatie die worden geïjkt op basis van historische marktgegevens.

Potentiële toekomstige tegenpartijrisicoposities worden berekend met behulp van een intern model waarmee duizenden mogelijke marktscenario's gesimuleerd kunnen worden en waarmee transacties die met elke tegenpartij zijn uitgevoerd, gewaardeerd kunnen worden op verschillende toekomstige tijdstippen (van één dag tot meer dan dertig jaar voor transacties met de langste levensduur). Waardeveranderingen worden berekend tot het einde van de looptijd van elke tegenpartijportefeuille.

Bij het berekenen van de volledige risicoblootstelling houdt het systeem rekening met de juridische contracten gelinkt aan elke transactie en tegenpartij zoals 'netting' (saldering)- en 'margin call'-overeenkomsten en houdt rekening met de gevolgen van potentieel risicovolle zekerheden die de Bank zou kunnen ontvangen als onderpand.

Bovendien werd het interne model voor tegenpartijrisico bijgewerkt om te voldoen aan de wettelijke invoering van Basel III van toepassing vanaf 1 januari 2014:

- verlenging van de margeperiode bij hoger risico
- specifiek correlatierisico
- stressed EAD-berekening.

Niet-gemodelleerde benadering

Voor de niet-gemodelleerde tegenpartijrisico's is de EAD gebaseerd op de marktprijsvoluctie (huidige waarde + add-on).

4.d.2.3 Beperken van tegenpartijrisico

Salderingsovereenkomsten

Saldering wordt gebruikt door de Bank om het tegenpartijkredietrisico gebonden aan de derivatenhandel te beperken. De belangrijkste salderingswijze is de saldering via liquidatie die toelaat om, als de tegenpartij in gebreke blijft, alle posities te sluiten tegen de huidige marktwaarde. Alle positieve en negatieve bedragen worden opgeteld om een te ontvangen van of te betalen aan de tegenpartij (netto) bedrag te verkrijgen. Het saldo ('close-out netting') kan gegarandeerd worden door cash, effecten of deposito's als onderpand.

De Bank past ook saldering toe om het tegenpartijkredietrisico te beperken in geval van valutavereffeningen. Dit komt overeen met de saldering van alle betalingen en ontvangsten tussen de Bank en een tegenpartij in dezelfde munt op dezelfde dag. Deze saldering leidt tot een te betalen bedrag (voor elke munt) door de Bank of door de tegenpartij.

Deze transacties worden verwerkt in overeenstemming met de bilaterale en multilaterale overeenkomsten die de algemene principes van het nationale en internationale kader respecteren. De voornaamste vormen van bilaterale overeenkomsten zijn deze uitgevaardigd door de Nationale Bank van België (NBB) en op internationaal vlak door de International Swaps and Derivatives Association (ISDA).

Vereffening van tradingtransacties ('trade clearing')

Trade clearing is een onderdeel van de gebruikelijke Capital Market-activiteiten van BNP Paribas Fortis. Als clearinglid draagt BNP Paribas Fortis bij aan het risicobeheerkader van de centrale clearingtegenpartijen ('central clearing counterparties' of CCP's) door betaling van een bijdrage aan het wanbetalingsfonds en dagelijkse margestortingen ('margin calls'). De regels die de relatie definiëren tussen BNP Paribas Fortis en de CCP's waarvan ze lid is, staan beschreven in de handleiding van elke CCP. Deze werkwijze zorgt voor een vermindering van de notionele bedragen door saldering van de portefeuille en een overdracht van het risico van verschillende tegenpartijen naar één enkele onder een solide risicobeheerkader.

Limieten en controlekader

Bij het doorbreken van bepaalde grenzen wordt er gebruikgemaakt van een tegenpartijrisicolimieten raamwerk met de nodige escalatiemechanismen. Mogelijke toekomstige blootstellingen ('Potential Future Exposures' of PFE's), dagelijks berekend door het interne model, worden vergeleken met limieten bepaald per tegenpartij. Daarnaast kan het systeem ad-hoc transacties simuleren en het marginale effect berekenen op de portefeuille van de tegenpartij. Daardoor vormt het een essentieel onderdeel van het transactie-goedkeuringsproces. De volgende comités (opgevoerd in stijgende volgorde van autoriteit) bepalen de grenzen op basis van hun delegatieniveau: Regional Credit Committee, Global Credit Committee en General Management Credit Committee. Dit wordt vervolledigd met een reeks richtlijnen (zoals richtlijnen rond marktrisicogevoeligheden per tegenpartij uit het marktrisicosysteem) tot gebruik van verdere opvolgingstechnieken van het tegenpartijrisico en het voorkomen van systeemrisico-concentraties.

4.d.2.4 Kredietwaarde aanpassingen (CVA's)

De waardering van onderhands (OTC) verhandelde financiële transacties uitgevoerd door BNP Paribas Fortis als onderdeel van haar handelsactiviteiten bevat kredietwaarde aanpassingen ('credit value adjustments' of CVA's). Een CVA is een aanpassing aan de waardering van de tradingportefeuille door met het tegenpartijrisico rekening te houden. Deze aanpassing weerspiegelt het verwacht verlies op een tegenpartij als gevolg van een mogelijke positieve waarde van de portefeuille, de kans op wanbetaling en het geschatte realisatiepercentage.

De tegenpartijrisico's op derivaten betreffen de volledige derivatenportefeuille van BNP Paribas Fortis, alle onderliggende transacties, over alle businesses heen.

De kredietwaarde aanpassing is niet enkel afhankelijk van de verwachte positie maar ook van het kredietrisiconiveau van de tegenpartij die gekoppeld is aan het niveau van de spreads voor credit default swaps (CDS) die worden gebruikt voor het berekenen van de kans op wanbetaling.

Om het risico dat veroorzaakt wordt door een verslechtering van de inherente kredietkwaliteit van een portefeuille met financiële instrumenten te verminderen, kan BNP Paribas Fortis gebruikmaken van een dynamische afdekkingsstrategie op basis van de aankoop van marktinstrumenten zoals kredietderivaten.

Om banken te beschermen tegen het risico op verlies door schommelingen van de CVA heeft Basel III een specifiek kapitaalbeslag ingevoerd, de Value at Risk (VaR) op CVA-kapitaalbeslag. Deze nieuwe kapitaalvereiste heeft als doel het verliesrisico door wijzigingen van de credit spread van een tegenpartij door veranderingen van de kredietwaardigheid in rekening te brengen. De VaR op CVA-kapitaalbeslag wordt door de Groep berekend op basis van de geavanceerde methode op basis van de interne modellen van de Bank.

4.d.2.5 Stresstests en invers gecorreleerde risico's ('wrong way risk')

'Wrong way risk' komt voor bij een positie op een tegenpartij die invers gecorreleerd is met de kredietkwaliteit van die tegenpartij. Dat risico bestaat uit twee delen:

- General Wrong Way Risk (GWWR): risico dat de waarschijnlijkheid van wanbetaling positief gecorreleerd is met algemene marktrisicofactoren
- Specific Wrong Way Risk (SWWR): risico dat de toekomstige posities van een specifieke tegenpartij positief gecorreleerd zijn met het risico op wanbetaling van de tegenpartij door de specifieke aard van de transacties met die tegenpartij.

Wanneer er een juridische band is tussen de onderliggende posities en de tegenpartijen, wordt voor de SWWR bovendien een specifieke prudentiële kapitaalvereiste opgelegd. GWWR wordt behandeld en gemeten op basis van specifieke stresstests.

Net zoals in het kader van de stresstests voor tegenpartijrisico, combineert de GWWR-controle en -analysebenadering zowel top-down- als bottom-up aspecten:

- Bij de top-down benadering bepaalt de GWWR-richtlijn de algemene regels en criteria die moeten gehanteerd worden om GWWR te detecteren. Deze criteria zijn gebaseerd op het land van oprichting van de tegenpartij, van welke regio zij deel uitmaken en in welke industrie zij opereren waarbij gebruik wordt gemaakt van gestreste verschuivingen van markt- en macro-economische parameters. Verschillende mogelijke marktrisicoposities van tegenpartijen met BNP Paribas Fortis werden gedefinieerd als posities waar de GWWR moet geanalyseerd en gerapporteerd worden.
- Het GWWR-kader steunt op een solide bottom-up benadering waarbij de expertise van de tegenpartijkredietanalist specifiek nodig is voor het definiëren van de scenario's met de grootste impact op portefeuilleniveau (de methodiek bestaat uit stressed marktparameters die uitgaan van extreme maar realistische condities).

Het stress testing raamwerk voor het tegenpartijrisico van BNP Paribas Fortis is afgestemd met het marktrisicoraamwerk (voorgesteld in het hoofdstuk rond marktrisico's). Daarbij wordt het stress testing raamwerk voor het tegenpartijrisico toegepast in combinatie met dat voor het marktrisico en worden consistente marktverschuivingen gehanteerd bij gelijklopende scenario's.

Het testen bevat ook factoren die specifiek zijn voor het tegenpartijrisico zoals de dalende kredietkwaliteit van de tegenpartij. Dergelijke risicoanalyse maakt deel uit van het management rapporteringsraamwerk dat bepaalde forums deelt met de marktrisicorapportering zoals het 'Capital Markets Risk Committee' (CMRC). Zowel het tegenpartij- als het marktrisico stress testing raamwerk worden overkoepeld door het 'Stress Testing Steering Committee'.

4.d.3 Effectisering

Effectisering van activa houdt in dat een verhandelbaar financieel instrument gecreëerd wordt dat gedekt wordt door de kasstroom uit of de waarde van specifieke financiële activa. Tijdens het effectiseringsproces worden activa (bijvoorbeeld persoonlijke leningen, vorderingen en hypotheekleningen) geselecteerd en samengebracht in een Special Purpose Vehicle (SPV) dat effecten uitgeeft die vervolgens verkocht worden aan beleggers.

Eigen effectisering (uitgever/'originator' volgens Basel III)

Om de ontwikkeling van de business te ondersteunen en tegelijkertijd te voldoen aan de kapitaalvereisten van de toezichhouders heeft BNP Paribas Fortis diverse effectiseringsprogramma's opgezet. Effectisering van eigen activa kan, afhankelijk van de vereisten, zorgen voor langetermijnfinanciering of voor liquiditeit of worden gebruikt als een instrument voor kapitaalbeheer. De betreffende effectiseringsinstrumenten worden volledig geconsolideerd waarbij de geëffectiseerde activa in de Geconsolideerde Jaarrekening op de balans worden verantwoord.

BNP Paribas Fortis heeft tevens het Special Purpose Vehicle Bass Master Issuer NV/SA opgericht om woonkredieten die oorspronkelijk zijn verstrekt door BNP Paribas Fortis te effectiseren en heeft de SPV Esmee Master Issuer NV/SA in het leven geroepen voor het effectiseren van leningen die oorspronkelijk door BNP Paribas Fortis zijn verstrekt aan zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. De blootstelling aan Bass Master Issuer NV/SA en Esmee Issuer NV/SA worden niet in de onderstaande tabel opgenomen omdat de effecten uitgegeven onder deze programma's nog niet werden verkocht aan derde partijen en daarom als niet-efficiënt worden beschouwd onder de Basel regelgeving. Nadere informatie over beide effectiseringstransacties is opgenomen in de nota 8.q 'Bijkomende informatie over de Bass en Esmée effectiseringstransacties' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis in 2014.

Effectisering als sponsor ten behoeve van klanten

In 2014 werd effectisering toegepast als financieringsalternatief voor de klanten van de Bank. In het bijzonder bood financiering via Scaldis Capital Limited ('Scaldis'), een Asset Backed Commercial Paper (ABCP)-entiteit die gesponsord wordt door BNP Paribas Fortis, de zakelijke en institutionele klanten van BNP Paribas Fortis een alternatief middel om financiering aan te trekken via de kapitaalmarkt. Per 31 december 2014 bedroeg: (i) de totale nominale waarde van het door Scaldis uitgegeven commercial paper USD 1,58 miljard (EUR 1,30 miljard) en (ii) de opbrengst van het uitgegeven commercial paper is geïnvesteerd in USD 0,80 miljard (EUR 0,66 miljard) aan beleenbare effecten met een hoge rating, USD 0,75 miljard (EUR 0,62 miljard) aan beleenbare financiële activa van klanten van BNP Paribas Fortis en USD 25,46 miljoen (EUR 20,94 miljoen) in cash en deposito's en de marktwaarde van de forwardgaranties.

Door Scaldis gekochte beleenbare activa worden zodanig gestructureerd dat deze in aanmerking komen voor een rating van A-1/P-1/F1. Het gehele jaar 2014 had het door Scaldis uitgegeven commercial paper de hoogste korte-termijn-ratingcategorie van Standard & Poor's, Moody's en Fitch: respectievelijk A-1, P-1 en F1.

Effectisering als investeerder

BNP Paribas Fortis heeft geïnvesteerd in een grote variëteit aan ABS/MBS (asset-backed securities/mortgage-backed securities), met een duidelijke focus op spreiding binnen een uitgifte, diversificatie naar activatype en geografische spreiding. Deze posities omvatten onder meer European Prime RMBS'en ('residential mortgage-backed securities'), Amerikaanse studieleningen, kredietkaarten, commerciële MBS'en ('mortgage-backed securities'), CLO's ('collateralised loan obligations'), consumenten-ABS'en, leningen aan kleine en middelgrote bedrijven en kleine bedrijfsleningen. Aflossingen op deze activa worden niet langer herbelegd in de ABS/MBS-portefeuille.

De gestructureerde kredieten van BNP Paribas Fortis bestaan overwegend uit effecten met een 'investment grade'-rating (92% van de portefeuille heeft een 'investment grade'-rating). Het kredietrisico voor BNP Paribas Fortis dat voortvloeit uit de hiervoor genoemde transacties per jaareinde 2014 en de toegepaste waarderingmethoden zijn beschreven in nota 8.j 'Gestructureerde kredietinstrumenten'.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de activiteiten van BNP Paribas Fortis in elk van deze domeinen:

In miljoenen euro's Rol van BNP Paribas Fortis	31 december 2014	31 december 2013
Uitgever	-	-
Sponsor	1 468	2 914
Investeerder	4 085	4 221
Totale blootstelling	5 553	7 135

Risicobeheer bij effectisering

De effectiseringstransacties die door BNP Paribas Fortis voor klanten worden uitgevoerd, zijn uiterst technisch en specifiek van aard. Hiervoor wordt dan ook een specifieke risicobeheersingsmethodiek toegepast:

- onafhankelijke analyse en bewaking door gespecialiseerde teams binnen de Risico-afdeling;
- specifieke processen (met specifieke comités, goedkeuringsprocedures, krediet- en ratingbeleid) om een consistente specifiek op dit doel aangepaste benadering te waarborgen.

4.e Marktrisico

4.e.1 Marktrisico in verband met handelsactiviteiten

4.e.1.1 Inleiding

Het marktrisico is het gevolg van handelsactiviteiten uitgevoerd binnen Corporate and Investment Banking en omvat verschillende risicofactoren, zoals:

- het renterisico: het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van veranderingen in de markttrente
- het valutarisico: het risico van een verandering in de waarde van een instrument door veranderingen in de koersen van vreemde valuta's
- het aandelenrisico: komt voort uit veranderingen in de marktprijzen en de volatiliteit van aandelen en veranderingen in marktprijzen van aandelenindexen
- het grondstoffenrisico: komt voort uit fluctuaties in de marktprijzen en de volatiliteit van grondstoffen en veranderingen in de prijzen van grondstoffenindexen
- het 'credit spread'-risico: komt voort uit veranderingen in de kredietwaardigheid van een emittent en komt onder meer tot uiting in een wijziging van de kosten bij het kopen van bescherming ten aanzien van die emittent
- optionele producten: omvatten door hun aard volatiliteits- en correlatierisico's, waarvan de parameters kunnen worden afgeleid van waarneembare prijzen van opties die worden verhandeld op een actieve markt.

4.e.1.2 Organisationele principes

Het marktrisicobeheerssysteem heeft als doel de marktrisico's te registreren en te controleren en de waardering van financiële instrumenten te controleren waarbij ervoor gezorgd wordt dat de controlefuncties volledig onafhankelijk van de business lines opereren.

Binnen GRM ligt de verantwoordelijkheid van 'Risk Investments & Markets' (Risk-IM) m.b.t. het beheren van marktrisico's in het afbakenen, bewaken en analyseren van risicogevoeligheden en -factoren en in het meten en beheren van de Value at Risk

(VaR) als algemene indicator voor potentiële verliezen. Risk-IM garandeert dat elke business activiteit voldoet aan de limieten goedgekeurd door de verschillende comités. Het valideert nieuwe activiteiten en grote transacties, herziet en valideert de positiewaarderingsmodellen en voert een maandelijks nazicht uit van de marktparameters (MAP review) in samenwerking met het departement 'Valuation & Risk Control' (V&RC).

De controle van de marktrisico's en van de waardering van de financiële instrumenten is opgebouwd rond verschillende officiële comités:

- het Capital Markets Risk Committee (CMRC) is het belangrijkste comité voor het beheer van risico's die verband houden met kapitaalmarktactiviteiten. Het comité is verantwoordelijk voor de coherente aanpak van problemen in verband met markt- en tegenpartijrisico. Het CMRC volgt de evolutie van de belangrijkste posities en de gestreste risico's en legt de overkoepelende transactielimieten vast. Het comité komt tweemaandelijks bijeen (uitgezonderd tijdens de zomer) en wordt voorgezeten door de CEO of door het hoofd van Corporate and Investment Banking (die lid van het uitvoerend comité is)
- het Product and Financial Control Committee (PFC) is het arbitrage- en beslissingscomité aangaande de waardering van financiële instrumenten. Het komt op kwartaalbasis samen en bespreekt de conclusies van de CIB Financial Control teams en hun werk om de effectiviteit van de controle te verbeteren en de betrouwbaarheid van de metingen en erkenning van de resultaten van markttransacties te verhogen. Het wordt voorgezeten door de Group Chief Financial Officer en brengt de directeurs van Group Finance-Accounting, Corporate Investment Banking en Group Risk Management samen
- op het niveau van de business units komt het Valuation Review Committee (VRC) elke maand bijeen om de uitkomsten van de herziening van de marktparameters en eventuele aanpassingen van de reserves te beoordelen en goed te keuren. Het Valuation Review Committee treedt tevens op als scheidsrechter bij eventuele meningsverschillen tussen de business en de controlefuncties. Het comité staat onder het voorzitterschap van de Senior Trader en bestaat onder meer uit vertegenwoordigers van Trading, GRM, Group Valuation and Risk Control en Finance. Elk meningsverschil wordt geëscaleerd naar het PFC.

4.e.1.3 Waarderingscontrole

De financiële instrumenten die onderdeel zijn van de prudentiële handelsportefeuille worden gewaardeerd en gerapporteerd tegen markt- of modelwaarde met waardeveranderingen via de resultatenrekening. Dit kan ook het geval zijn voor bepaalde financiële instrumenten ondergebracht in het bankboek.

De controle op de portefeuillewaardering gebeurt in overeenstemming met het 'Charter of Responsibility on Valuation' dat definieert hoe verantwoordelijkheden worden verdeeld. Deze beleids- en bestuursregels zijn van toepassing op alle kapitaalmarkt- en treasury-activiteiten, het belangrijkste ALM-centrum inbegrepen.

Naast dit charter worden de onderwerpen in verband met waarderingscontroles gedetailleerd in een specifiek beleidsdocument. Hieronder worden de belangrijkste processen toegelicht die samen de verantwoordelijkheid inzake waarderingscontrole vormen.

Controles over de boekhoudkundige verwerking van transacties

Deze controle valt onder de verantwoordelijkheid van de 'Middle-Office' binnen het departement 'Operations'. Bepaalde complexe transacties worden daarnaast gecontroleerd door Risk-IM.

Herziening van de marktparameters ('Market parameter review' of MAP) en onafhankelijk prijsnazicht ('Independent Price Verification' of IPV)

Deze taak wordt gezamenlijk uitgevoerd door de departementen Risk-IM en Valuation and Risk Controls (V&RC). Een uitgebreide en formele controle van alle marktparameters wordt op het einde van elke maand uitgevoerd. De soorten parameters die gecontroleerd worden door V&RC zijn voornamelijk de parameters waarvoor een automatische controle ten opzichte van externe bronnen kan uitgevoerd worden, in het bijzonder voor prijzen van obligaties en de 'vanilla'-parameters. Dit kan het gebruik van consensusprijisbepalingsdiensten omvatten. Risk-IM is belast met de controle van de meest complexe parameters. Risk-IM is belast met de controle van de waarderingsmethoden en van de meest complexe parameters die zeer afhankelijk zijn van de keuze van het model.

De algemene principes van de toetsing van de marktparameters zijn beschreven in het 'Charter of Responsibility on Valuation' en in de gespecialiseerde algemene richtlijnen zoals de 'Global Marking and Independent Price Verification Policy'.

Het resultaat van de toetsing van de marktparameters is een schatting van de waardeaanpassingen die vervolgens

doorgegeven worden aan het Middle-Office en aan Finance voor boeking. De resultaten worden meegedeeld aan het Tradingmanagement tijdens de Valuation Review Committees waar de finale beslissingen worden genomen. De mening van de controlefuncties is leidend. Belangrijke en aanhoudende meningsverschillen kunnen evenwel geëscaleerd worden naar het PFC.

Goedkeuring en toetsing van modellen

Voor alle soorten transacties die gemeenschappelijk zijn voor BNP Paribas en BNP Paribas Fortis, gebruikt BNP Paribas Fortis de modellen van BNP Paribas. Wanneer BNP Paribas Fortis specifieke producten of activiteiten heeft die niet buiten BNP Paribas Fortis opgevolgd worden, definieert BNP Paribas Fortis Risk-IM, in nauwe samenwerking met BNP Paribas Risk-IM, een officiële waarderingsmethodologie en reservebeleid. In dat geval is BNP Paribas Fortis Risk-IM ook verantwoordelijk voor de mapping tussen modellen en producten. Het volledige modelcontroleraanpak van BNP Paribas moet garanderen dat het gebruik van de modellen voldoet aan de IFRS-standaarden met betrekking tot de waardering aan reële waarde van financiële instrumenten.

Reserve en andere waardeaanpassingen

Risk-IM definieert en berekent 'reserves', hetgeen boekhoudkundige markt- of modelaanpassingen zijn. Ze kunnen gezien worden als enerzijds de 'exit kost' van een positie of anderzijds als een risicopremie voor een positie die niet afgedekt of gediversifieerd kan worden.

Reserves dienen voornamelijk als dekking voor:

- de 'bid/offer' en liquiditeitsspread'
- onzekerheden met betrekking tot model- of marktparameters
- de eliminatie van niet af te dekken risico's (afvlakken van digital of barrier pay-offs)

Er bestaat een algemeen waardeaanpassingsbeleid. Reserve-methodologieën zijn gedocumenteerd door Risk-IM voor elke productlijn en deze documentatie wordt regelmatig bijgewerkt. De analyse van wijzigingen in reserves wordt gerapporteerd op de maandelijkse VRC.

Reservemethodologieën worden regelmatig verbeterd en elke wijziging wordt beschouwd als een 'Valuation Model event'. Reserveverbeteringen worden in het algemeen gemotiveerd door de conclusies van een toetsing van een model of door de kalibratie van marktinformatie tijdens het marktparametertoetsingsproces.

'Day-one profit or loss'

Bepaalde transacties worden gewaardeerd op basis van niet-observeerbare parameters. IAS 39 vereist het uitstellen van 'Day-one'-resultaten op niet-observeerbare transacties waar de initiële reële waarde moet afgestemd zijn op de transactieprijs.

Risk-IM werkt met Group Finance, Middle-Offices en Business Lines aan het proces om dit type van resultaten te traceren en te behandelen. Daarbij wordt aan de hand van volledig gedocumenteerde waarneembaarheidsregels bepaald of een parameter of transactie al dan niet waarneembaar is.

De impact op de resultatenrekening van het uitgestelde resultaat wordt berekend door Middle-Office.

Bovenstaande regels betreffende de waarneembaarheid van transacties worden ook gebruikt voor de reële-waarderapportering onder IFRS 7.

In 2014 heeft BNP Paribas Fortis geen transacties uitgevoerd waarop de 'day-one profit' van toepassing is.

4.e.1.4 Marktrisico blootstelling

Het marktrisico wordt eerst geanalyseerd door systematisch de gevoeligheid van de portefeuille aan verscheidene marktparameters te meten. Het resultaat van deze analyse wordt bijeengebracht tot verscheidene geaggregeerde niveaus en vergeleken met de marktlimieten.

Risico-controle set up en limiet bepaling

BNP Paribas Fortis gebruikt een geïntegreerd systeem om dagelijks haar trading posities op te volgen en haar VaR-berekeningen te beheren. Het systeem volgt naast de VaR ook de gedetailleerde posities en marktparametergevoeligheden op gebaseerd op verschillende criteria (zoals valuta, product, tegenpartij). Het systeem is tevens zodanig geconfigureerd om rekening te houden met trading limieten, reserves en stresstests.

De verantwoordelijkheid voor de limietbepaling en -opvolging is toegewezen aan drie niveaus, namelijk, in dalende belangrijkheid, CMRC, Business Line en activiteit. Er is dus een delegatie

van het CMRC rechtstreeks naar de tradingverantwoordelijken. Limieten kunnen tijdelijk of permanent veranderd worden overeenkomstig het delegatieniveau en de gangbare procedures. Een escalatiepad zorgt ervoor dat de onafhankelijke opinie van de riskfunctie met betrekking tot het niveau van de trading limieten meegenomen wordt.

Kernrisico-analyse en rapportering aan het uitvoerend management.

Risk-IM rapporteert over haar risicoanalysetaken (limieten, VaR-controle, kernrisicoanalyse, ...), via verscheidene risicoanalyses en boordtabellen, aan het uitvoerend management en senior management van de Business Lines. Het 'Global Risk Analysis and Reporting'- team is verantwoordelijk voor het opstellen/verspreiden van de belangrijkste globale risicorapporteringen.

De volgende rapporten worden op geregelde tijdstippen geproduceerd:

- wekelijkse/tweewekelijkse rapporten met de 'belangrijkste posities' voor elke Business Line, met een samenvatting van alle posities en vermelding van punten die een speciale aandacht vereisen; deze rapporten zijn voornamelijk bestemd voor de managers van de Business Line
- maandelijkse risicoboordtabellen betreffende het markt- en tegenpartijrisico van Capital Markets
- trimestriële risicoboordtabellen betreffende de belangrijkste markt-, krediet-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's
- ondersteunende documentatie voor de core 'Capital Markets Risk Comité' (CMRC) met daarin samenvattingen van markt- en risicogebeurtenissen, een samenvatting van de tegenpartijrisico blootstellingen, VaR- en stressed VaR-evoluties, samenvattingen van stresstests en kapitaallevoluties met betrekking tot markt- en tegenpartijrisico's, back-testing met betrekking tot markt- en tegenpartijrisico's
- CVA-rapportering (kredietwaarde-aanpassing) betreffende de belangrijkste CVA-markt en tegenpartijrisico gevoeligheden.

Value at Risk (VaR)

De Value-at-Risk (VaR) is een statistische rekenmethode ter bepaling van het ergste te verwachten verlies voor een bepaalde portefeuille over een gegeven tijdsperiode binnen een gegeven vertrouwensinterval onder normale marktomstandigheden. Het is niet het maximale verlies en zal in bepaalde gevallen overschreden worden, bijvoorbeeld in geval van abnormale marktomstandigheden.

De VaR-methodologie van BNP Paribas Fortis heeft tot doel om nauwgezet VaR te berekenen met een tijdshorizon van 1 dag en met een betrouwbaarheid van 99%. De VaR-methodologie gebruikt een intern model dat goedgekeurd werd door de banktoezichthouder.

De VaR-berekening is gebaseerd op een 'Monte-Carlo'-benadering die niet alleen normaal of log-normaal verdeelde simulaties uitvoert maar ook niet-normaal verdeelde, vaak waargenomen in financiële markten, en de correlatie tussen risicofactoren in rekening brengt. Een tijdshorizon van 1 jaar historische marktgegevens (maandelijks bijgewerkt) wordt gebruikt om de 'Monte-Carlo'-simulatie te kalibreren.

De belangrijkste groepen van gesimuleerde factoren omvatten: rentevoeten, credit spreads, wisselkoersen, aandelenkoersen, grondstofprijzen en de daaraan verbonden impliciete volatiliteiten.

De gebruikte waarderingmethode varieert niet per product maar wel per risicotype. Algemeen kan gesteld worden dat de gebruikte methodes ofwel gebaseerd zijn op gevoeligheden ofwel op volledige herwaardering met rasterinterpolatie, dit om zowel lineaire als niet-lineaire effecten (voornamelijk bij derivaten) te incorporeren.

De algoritmes, methodologieën en indicatorensets worden regelmatig herzien en verbeterd om rekening te houden met de evolutie van de kapitaalmarkten.

In overeenstemming met de Belgische en Franse regelgevingen (BNB en ACPR) werd het intern model van BNP Paribas uitgebreid naar BNP Paribas Fortis sinds het derde kwartaal van 2011.

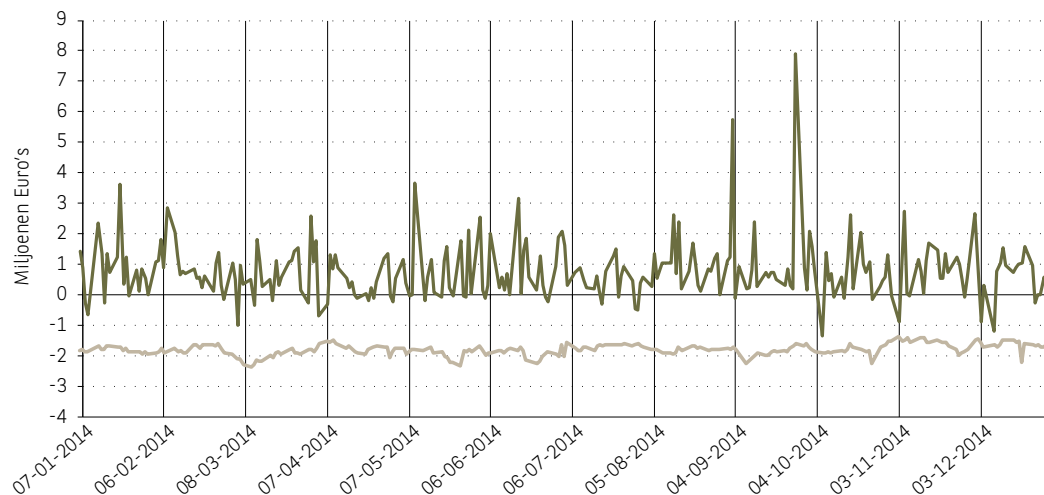
Evolutie van de VaR (1 dag, 99%)

De VaR-cijfers hieronder werden op basis van een intern model gemeten met parameters die in overeenstemming zijn met de betrokken regelgeving. Ze zijn gebaseerd op een tijdshorizon van 1 dag en met een betrouwbaarheid van 99%.

In 2014 was de totale VaR EUR 1,8 miljoen (met een minimum van EUR 1,4 miljoen en een maximum van EUR 2,4 miljoen), inclusief een salderingseffect van EUR (0,9) miljoen tussen de verschillende risicotypes. De onderverdeling is als volgt:

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
Renterisico	1,7	1,2	2,3	1,3	2,4	2,1
Kredietrisico	0,5	0,2	0,8	0,6	0,5	0,3
Wisselkoersrisico	0,5	0,1	1,2	0,2	0,6	0,5
Prijsrisico aandelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prijsrisico grondstoffen						
Effect van saldering	(0,9)	(0,1)	(1,9)	(0,7)	(1,0)	(0,7)
Totaal risicowaarde	1,8	1,4	2,4	1,4	2,5	2,2

Vergelijking tussen (1 dag, 99%) VaR en dagelijkse resultaatopbrengsten

GRM test constant de nauwkeurigheid van het interne model via verschillende technieken, zoals een regelmatige vergelijking over een langetermijnhorizon tussen de actuele dagelijkse verliezen op kapitaalmarkttransacties en de VaR met een tijdshorizon van 1 dag. Een betrouwbaarheidsniveau van 99% betekent dat de Bank in theorie geen dagelijkse verliezen zou mogen lijden die hoger zijn dan de VaR op meer dan twee of drie dagen per jaar.

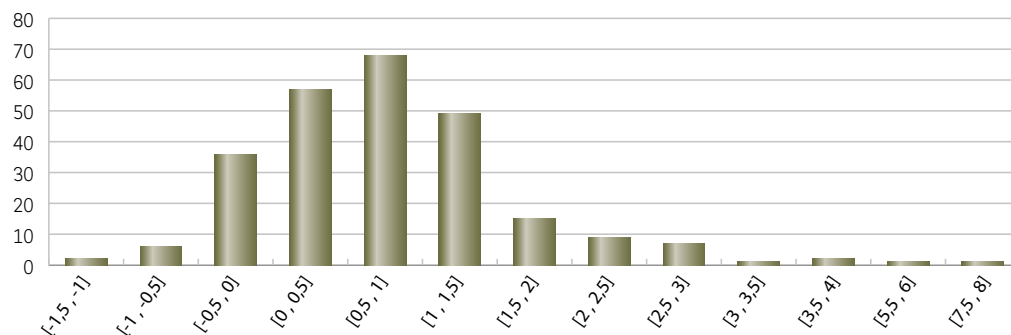
De standaard VaR back-testing methode maakt een vergelijking tussen de dagelijkse globale 'Trading book VaR' en de verandering over 1 dag van de waarde van de portefeuille. In 2014 werden geen echte back-testing excessen waargenomen.

Verdeling van de dagelijkse tradinginkomsten

Het hiernavolgende histogram toont de verdeling van de dagelijkse tradinginkomsten van BNP Paribas Fortis. Het vermeldt het aantal

tradingdagen gedurende dewelke de inkomsten de niveaus op de horizontale as bereikten, in miljoenen euro's.

Tradinginkomsten voor 2014 (in miljoenen euro's):

Tradingactiviteiten genereerden in 2014 een positief resultaat gedurende meer dan 83% van de tradingdagen.

Evolutie van de VaR (10 dagen, 99%)

De VaR-cijfers hieronder worden berekend op basis van een intern model dat parameters gebruikt die voldoen aan de methode aanbevolen door het Basel Committee voor het bepalen van de geschatte 'Value at Risk' ('Supplement to the Capital Accord to Incorporate Market Risks'). Ze zijn gebaseerd op een tijdshorizon van 10 dagen en een betrouwbaarheid van 99%.

In 2014 bedroeg de totale gemiddelde VaR voor BNP Paribas Fortis EUR 5,6 miljoen (met een minimum van EUR 4,3 miljoen en een maximum van EUR 7,4 miljoen), inclusief een salderingseffect van EUR (2,8) miljoen tussen de verschillende risicotypes. De onderverdeling is als volgt:

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
Renterisico	5,2	3,7	7,2	4,2	7,5	6,6
Kredietrisico	1,7	0,6	2,5	1,9	1,6	0,8
Wisselkoersrisico	1,5	0,4	3,7	0,8	1,8	1,5
Prijrisico aandelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prijrisico grondstoffen						
Effect van saldering	(2,8)	(0,4)	(6,0)	(2,2)	(3,0)	(2,3)
Totaal risicowaarde	5,6	4,3	7,4	4,7	7,9	6,6

Stressed VaR

De Stressed VaR is gekalibreerd op een periode van 12 maanden waarin een crisis periode is inbegrepen. Er werd geopteerd voor de periode van 31 maart 2008 tot 31 maart 2009 als referentieperiode

van 12 maanden voor de kalibratie van de Stressed VaR. Deze keuze wordt elk kwartaal opnieuw geëvalueerd.

Stressed VaR (1 dag, 99%)

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
1 dag						
STRESSED VALUE AT RISK	4,5	2,9	6,9	2,9	4,7	5,6

Stressed VaR (10 dagen, 99%)

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
10 dagen						
STRESSED VALUE AT RISK	14,1	9,0	21,8	9,3	14,8	17,6

Incremental Risk Charge (IRC)

De IRC benadering berekent, met een betrouwbaarheidsinterval van 99,9%, verliezen als gevolg van wanbetaling en ratingwijzigingen over een kapitaalshorizon van een jaar, uitgaande van een constant risiconiveau over deze horizon.

Deze methode wordt gebruikt om alle incrementele wanbetalingen en migratierisico's van alle niet-geëffectiseerde posities te captureren.

Dit model wordt momenteel gebruikt in het risicomanagementproces. Het werd goedgekeurd door zowel de Franse als de Belgische bankentoezichthouder.

De berekening van de IRC is gebaseerd op de veronderstelling van een constant risiconiveau over een kapitaalshorizon van 1 jaar. Dit betekent dat de handelsposities of sets van posities aangepast kunnen worden tijdens de kapitaalshorizon van 1 jaar op een wijze die het initiële risiconiveau behoudt, gemeten door de VaR of door blootstellingsprofiel volgens kredietrating en concentratie. Deze aanpassingsfrequentie noemt men de liquiditeitshorizon.

Het model is opgebouwd rond een op een rating gebaseerde simulatie voor elke debiteur, die zowel het risico van wanbetaling als het risico van ratingwijziging dekt. De afhankelijkheid onder de debiteuren is gebaseerd op een multi-factor rendementsmodel. De waardering van de portefeuilles gebeurt in elk gesimuleerd scenario. Het model gebruikt een constante liquiditeitshorizon van 1 jaar.

In miljoenen euro's	31 december 2014				31 december 2013	
	Gemiddeld	Minimum	Maximum	Eind van het jaar	Gemiddeld	Eind van het jaar
Totaal IRC	38,8	26,7	47,9	42,3	27,4	28,1

Comprehensive Risk Measure (Correlatieportefeuille)

De uitgebreide risicomaatregel ('Comprehensive Risk Measure' - CRM) is een last voor de gestructureerde kredietcorrelatieproducten in de handelsboeken. Naar aanleiding van de 'de-risking' zoals bepaald in het Industrieel Plan is de CRM niet van toepassing voor BNP Paribas Fortis.

Effectiseringsposities in het handelsboek (niet in de correlatieportefeuille)

Deze bijkomende kapitaallast voor her-effectivering is niet van toepassing voor BNP Paribas Fortis.

Stresstest raamwerk voor marktrisico's

Een waaier van stresstests wordt uitgevoerd om de impact van extreme marktomstandigheden op de waarde van de volledige tradingboeken te simuleren. Stresstests dekken alle marktactiviteiten en passen een waaier van gestreste marktcondities toe.

De fundamentele benadering in het kader van het huidige stresstest raamwerk van de tradingboeken combineert zowel bottom-up als top-down stresstests:

- Macro scenario's ('top down'): omvatten de evaluatie van een set van stresstests op globaal niveau. Deze scenario's schatten de impact van hevige marktbevingen op de handelsposities van BNP Paribas Fortis, gerelateerd aan grote globale of belangrijke regionale marktschokken. Ze kunnen gebaseerd zijn op historische gebeurtenissen of vooruitkijkende hypothetische scenario's. De scenario's omvatten gebeurtenissen als crisis in opkomende markten, kredietcrisisen en beurscrashes.

De officiële macro stresstests scenario's bevatten momenteel 8 verschillende stresstests. De resultaten ervan worden besproken in elk 'Capital Market Risk Committee' (CMRC).

- Scenario 1: onverwachte renteverhoging, met verhoogde de korte termijn rente en een vervlakking van de rentecurve
- Scenario 2: aandelen beurscrash, met een vlucht naar kwaliteit / risico-aversie en een lagere en steiler wordende rentecurve
- Scenario 3: crisis in opkomende markten, ontworpen om het globale risico van deze markten te testen
- Scenario 4: kredietcrisis, wat leidt tot een algemene risico-aversie
- Scenario 5: Eurocrisis: lage BBP verwachtingen, potentiële bedreiging van een land dat de Euro verlaat en een aanzienlijke verzwakking van de munt
- Scenario 6: Energiecrisis scenario, gedreven door geopolitieke onrust met ernstige gevolgen op de energiemarkten

- Scenario 7: Amerikaans crisisscenario, vooral gebaseerd op een structurele Amerikaanse crisis die zich verspreidt over de wereld

- Scenario 8: Risk-on scenario: rally in aandelen en opkomende markten, lage gerealiseerde volatiliteit en daling van de impliciete volatiliteit op alle markten (wat in feite overeenkomt met een terugkeer naar risicovolle activa).

- Microniveau scenario's (bottom-up): in plaats van te kijken naar het effect op de wereldwijde portefeuille, streeft dit soort scenario's naar risicoposities op specifieke handelsdesks, regio's of risicoconcentraties. Deze 'bottom-up'-benadering laat meer complexe stress-scenario's toe en maakt dus de opsporing van gebieden met potentiële verliezen mogelijk, hetgeen niet gemakkelijk had gekund onder de wereldwijde macro-economische scenario's (zoals complexe marktverstoringen of een idiosyncratisch risico). Dit proces vergemakkelijkt de indeling van de risicogebieden in deze met mogelijk minder liquiditeit of deze met mogelijk meer structurele blootstelling.

Het is de analyse van de bovengenoemde scenario's die ertoe leidt dat nadelige scenario's worden ontwikkeld voor het handelsboek. Deze officiële globale stress scenario's worden gepresenteerd op elk CMRC samen met het adverse stress-scenario en elke 'bottom-up' stresstest met significante resultaten.

Stresstests worden aangestuurd door het 'Capital Markets Stress Testing Steering Committee' (STSC). Dit comité komt maandelijks bijeen en geeft de richting aan voor alle stresstest scenario ontwikkelingen, infrastructuur, analyse en rapportering binnen het interne risicodepartement. Het STSC stuurt alle interne stresstest aangelegenheden gerelateerd aan markt- en tegenpartijrisico. Tevens beslist het over de definitieve opzet van de officiële stresstests van het CMRC.

Stresstest is het kernelement van de analyse van hoogst uitzonderlijke risico's ('tail risk') die ook worden vastgelegd via de stressed VaR, de Incremental Risk Charge en de Comprehensive Risk Measure. Bovendien wordt het risico op een hoogst uitzonderlijk evenement additioneel meegenomen in de vorm van een gemiddeld verlies bijkomend op de VaR ('Expected Shortfall') bij de toewijzing van kapitaal voor marktrisico's tussen de business lines, zodat hoogst uitzonderlijke risico's bij het beheer en de opvolging van marktrisico's in rekening gebracht worden.

4.e.2 Marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten

Het marktrisico uit hoofde van bankactiviteiten omvat enerzijds het risico van verlies op aandelen en anderzijds de rente- en valutarisico's uit hoofde van de bancaire bemiddelingsactiviteiten. Alleen het aandelen- en valutarisico is opgenomen in de berekening van naar risico gewogen activa volgens Pijler 1. Het renterisico valt onder Pijler 2.

De rente- en valutarisico's in verband met bancaire bemiddelingsactiviteiten en beleggingen hebben voornamelijk betrekking op retail banking-activiteiten, de gespecialiseerde dochterbedrijven die zich bezighouden met de financiering en het beheer van spaartegoeden, de financieringsactiviteiten van CIB en de beleggingen van BNP Paribas Fortis. Deze risico's worden beheerd door de afdeling ALM-Treasury.

Op groepsniveau rapporteert ALM-Treasury rechtstreeks aan de groepsfuncties. Strategische beslissingen worden genomen door het Asset and Liability Committee (ALCO), dat toezicht houdt op de activiteiten van ALM-Treasury. Deze comités zijn opgezet op groepsniveau, per divisie en per operationele eenheid.

4.e.2.1 Aandelenrisico

Aandelenbelangen die door de Bank worden aangehouden buiten het tradingboek zijn effecten die een achtergestelde restvordering verschaffen op de activa of inkomsten van de emittent of een vergelijkbare economische grondslag hebben. Hiertoe behoren:

- genoteerde en niet-genoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen
- opties die verbonden zijn aan converteerbare en verplicht converteerbare obligaties
- aandelenopties
- super-achtergestelde schuldbewijzen
- aangegane verplichtingen en hedges met betrekking tot aandelen
- belangen in bedrijven die worden verantwoord volgens de vermogensmutatiemethode.

Modelmatige berekening van het aandelenrisico

Volgens de 'Capital Requirement Directive' moeten banken die de Interne Risicobenadering toepassen de aandelenbelangen in hun bankboek afzonderlijk behandelen. BNP Paribas Fortis past daarom de 'Simple Risk Weight'-benadering toe behalve voor (i) aandelenbelangen die al werden aangehouden vóór 2008 of aandelenbelangen in niet-materiële entiteiten waarvoor de gestandaardiseerde benadering wordt toegepast en (ii) participaties die in mindering worden gebracht op het eigen vermogen.

De 'Simple Risk Weight'-benadering is gebaseerd op marktwaarnemingen over een lange periode en genereert afzonderlijke risicowegingen voor onverwachte verliezen:

- 190% van de waarde van de risicopositie voor belangen van private equity in voldoende gediversifieerde portefeuilles
- 290% van de waarde van de risicopositie voor aandelen die worden verhandeld op een beurs
- 370% voor de waarde van de risicopositie voor andere aandelen.

Daarnaast worden verwachte verliezen op aandelenposities in mindering gebracht op het eigen vermogen. Het model is goedgekeurd door de toezichthouder voor het meten van de solvabiliteitsvereiste voor het aandelenrisico in het kader van het Basel II goedkeuringsproces.

Blootstelling* aan aandelenrisico

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Simply risk weight' methode	817	694
190% gewogen	440	571
290% gewogen	94	2
370% gewogen	283	121
Standaardbenadering	1 776	658
Totaal	2 593	1 352

(*) reële waarde (op en buiten de balans)

4.e.2.2 Valutarisico (Pijler 1)

Berekening van de naar risico gewogen activa

Het valutarisico heeft betrekking op alle transacties, ongeacht of deze deel uitmaken van het handelsboek of niet. Dit risico wordt onder Basel II en Basel III op dezelfde manier behandeld.

Met uitzondering van de valutapositie van BNP Paribas Fortis België, die wordt berekend volgens het interne model van BNP Paribas Fortis dat is goedgekeurd door de toezichthouder, wordt de blootstelling aan valutarisico tegenwoordig bepaald volgens de gestandaardiseerde methode, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid die de banktoezichthouder biedt om hierbij alleen het operationele valutarisico in aanmerking te nemen.

De entiteiten van BNP Paribas Fortis berekenen hun nettopositie in elke valuta, met inbegrip van de euro. De nettopositie is gelijk aan de som van alle activaposten minus alle verplichtingen plus de posten buiten de balans (inclusief de netto valutatermijnpositie en het netto delta-equivalent van de valuta-optieportefeuille), minus structurele niet-vlootende activa (voor de lange termijn aangehouden aandelen, materiële vaste activa en immateriële activa). Deze posities worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers die geldt op de afsluitdatum en bij elkaar opgeteld, waaruit de totale netto open positie van de Bank in elke valuta resulteert. Er is sprake van een netto longpositie in een bepaalde valuta wanneer de activa de verplichtingen overtreffen en een shortpositie wanneer de verplichtingen de activa overtreffen. Voor elke entiteit van de Groep wordt de netto valutapositie in de relevante valuta (dat wil zeggen de rapporteringsvaluta) op zodanige wijze in evenwicht gebracht dat de som van de 'long' posities gelijk is aan de som van de 'short' posities.

Voor het berekenen van de solvabiliteitsvereiste voor het valutarisico gelden de volgende regels:

- voor gecompenseerde posities in valuta's van de lidstaten van het Europees Monetair Stelsel geldt een solvabiliteitsvereiste van 1,6% van de waarde van de gecompenseerde posities
- voor posities in nauw gecorreleerde valuta's geldt een solvabiliteitsvereiste van 4% van het gecompenseerde bedrag
- voor de overige posities, waaronder het saldo van de niet-gecompenseerde posities in de bovengenoemde valuta's geldt een solvabiliteitsvereiste van 8% van het bedrag daarvan.

Valutarisico en afdekking van winsten gerealiseerd in buitenlandse valuta's

Het operationele valutarisico van BNP Paribas Fortis komt voort uit de nettowinst die wordt gerealiseerd in andere valuta's dan de euro. Het beleid van BNP Paribas Fortis is om maandelijks alle winsten in andere valuta's dan de euro af te dekken naar de euro. Winsten die lokaal worden gerealiseerd in een andere valuta dan de functionele valuta van die activiteit worden lokaal afgedekt. Nettowinsten die worden gegenereerd door buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen en posities die betrekking hebben op een bijzondere waardevermindering van de portefeuille worden centraal beheerd.

Valutarisico en afdekking van de netto-investeringen in buitenlandse activiteiten

De valutapositie van BNP Paribas Fortis uit hoofde van investeringen in buitenlandse activiteiten ontstaat voornamelijk door de dotaties aan bijkantoren en door participaties uitgedrukt in vreemde valuta's.

Het beleid van BNP Paribas Fortis is over het algemeen om leningen af te sluiten in de valuta van de investering teneinde de investering te beschermen tegen valutarisico. Dergelijke leningen worden gedocumenteerd als een afdekking van een netto investering in buitenlandse activiteiten. Voor sommige (minder liquide) valuta, waar lenen moeilijker is, kan de investering ook gefinancierd worden door deze valuta aan te kopen tegen Euro's. De beslissing wordt genomen door de ALCO.

4.e.2.3 Renterisico (Pijler 2)

Raamwerk voor renterisicobeheer

ALM-Treasury is verantwoordelijk voor het beheer van het renterisico van het bankboek.

Het bankboek omvat alle rentedragende activa en verplichtingen van BNP Paribas Fortis, geprojecteerd of tegen reële waarde, maar niet geklasseerd als 'market making' of 'client hedging'. In de praktijk bevat het alle rentedragende activa en verplichtingen van alle business lines van BNP Paribas Fortis (inclusief de beleggingsportefeuille van ALM Treasury en de financieringsportefeuille van CIB) met uitzondering van de tradingactiviteiten. Transacties die worden geïnitieerd door de diverse business lines van BNP Paribas Fortis worden overgedragen naar ALM-Treasury via interne contracten of via leningen en financieringen. Transacties die worden geïnitieerd door de diverse business lines van BNP Paribas Fortis worden overgedragen naar ALM-Treasury via interne contracten of via leningen en financieringen.

De belangrijkste besluiten met betrekking tot het risicobeheer van het bankboek worden genomen tijdens de maandelijkse ALCO-vergaderingen. Deze vergaderingen worden bijgewoond door het management van de business line, ALM-Treasury, Finance en de afdeling Risk.

De drie belangrijkste bronnen van renterisico zijn:

- het mismatchrisico, dat het gevolg is van een mismatch tussen rentevervaldagen van activa en verplichtingen
- het basisrisico dat het gevolg is van de imperfecte correlatie tussen verschillende referentierentes (bijvoorbeeld correlatie tussen renteswaptarieven cash rates (bvb. Euribor, rendement op staatsobligaties)
- optierisico: bepaalde financiële instrumenten of bankproducten bevatten opties (verborgen of expliciet) die afhankelijk van de renteontwikkeling en/of het gedrag van klanten zullen worden uitgeoefend.

Meting van het renterisico

Het renterisico van het bankingboek wordt berekend en opgevolgd aan de hand van twee risico-indicatoren: risico-indicatoren gebaseerd op inkomensberekeningen en risico-indicatoren gebaseerd op waardeberekeningen (marktwaarde).

Inkomensindicatoren

De rentegap vertegenwoordigt per periode de gemiddelde uitstaande bedragen van activa en verplichtingen en de overeenstemmende rente-inkomsten en -uitgaven.

Verrichtingen met een vaste rente worden tot de eindvervaldag opgenomen; verrichtingen met een vlottende rente tot de eerste renteaanpassing. Alle optionele risico's worden vertegenwoordigd door delta-equivalenten;

- het belangrijkste optionele risico op kortetermijnrente in Retail Bank Belgium wordt gevormd door de aan klanten verkochte caps in de hypothecaire leningen waarbij de Bank een risico loopt bij rentestijging
- het belangrijkste optionele risico op langetermijnrente wordt gevormd door gedragsopties (opties van vervroegde terugbetaling in hypothecaire leningen) waarbij de Bank een risico loopt bij rentedaling.

Theoretische aandelenvervaldagen worden bepaald op basis van interne veronderstellingen.

Wanneer in een bepaalde periode

- meer activa dan verplichtingen voorkomen, ligt het risico bij een rentestijging vermits de Bank inkomsten zou verliezen wanneer de daggeldrente duurder zou worden om de overtollige activa te financieren
- meer verplichtingen dan activa voorkomen, ligt het risico bij een rentedaling vermits de business inkomsten zou verliezen wanneer de belegging van overtollige verplichtingen minder zou opbrengen.

Voor de retail banking-activiteiten wordt het structurele renterisico ook gemeten op 'going concern' basis, aan de hand van een winstgevoeligheidsindicator. Door het bestaan van een gedeeltelijke of zelfs geen correlatie tussen de rente die wordt aangerekend aan klanten en de markrente en de gevoeligheid van het volume als gevolg van gedragsopties, zorgt de rotatie van balansposten voor een structurele gevoeligheid van de baten voor veranderingen in de rentestand. Tot slot wordt voor producten met onderliggende gedragsopties een specifieke risico-indicator voor opties geanalyseerd om de hedgingstrategieën te optimaliseren.

De keuze van indicatoren en risicomodellen en het formuleren van indicatoren vallen onder de verantwoordelijkheid van onafhankelijke en gespecialiseerde teams van Risk. De resultaten van deze controles worden regelmatig gepresenteerd aan gespecialiseerde comités en worden eens per jaar voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Waarderings indicatoren

Het Basel comité voor bancaire toezicht vereist, op basis van haar raamwerk van juni 2004, dat banken de sensitiviteit van de economische waarde van hun kapitaal berekenen. Volgens deze tekst dienen de banken aan de toezichthouders, 'teneinde hun controletaak met betrekking tot de blootstelling aan interestrisico's binnen de sector te ondersteunen, de resultaten van hun interne meetsystemen ter beschikking te stellen, uitgedrukt in termen van sensitiviteit van economische waarde ten opzichte van kapitaal. Hierbij dienen ze gebruik te maken van een gestandaardiseerde interestbeweging (economische waarde van kapitaal)'. De sensitiviteit van de economische waarde van kapitaal wordt berekend voor een parallelle interestbeweging van +/- 200 basispunten; deze sensitiviteit wordt vergeleken met de som van het Tier 1 en Tier 2 kapitaal.

De duration is een indicator van de sensitiviteit van de waarde. De duration meet de eerstegraads (lineaire) gevoeligheid van een positie of van een portefeuille ten gevolge van een interest variatie (parallele verschuiving van de rentecurve). Hoe hoger de duration van een positie, hoe hoger de verandering in waarde wanneer de rentecurve verandert. De duration van het kapitaal is zodanig gekalibreerd dat het de duration van de investering meet onder de voorwaarde dat alle posities in het banking boek (inclusief het kapitaal) volledig werden gecompenseerd (ook voor interestrisico's).

Risicolimieten

Het globale interestrisico van het banking book wordt beperkt door een primaire limiet. Deze limiet definieert een risicovrije zone die het geheel van structurele interest risico's omvat; dit structureel interest risico is het gevolg is van de herbelegging van de niet geremunereerde deposito's (b.v. zichtrekeningen met een rentevergoeding van bijna 0%) en van het kapitaal. Het structureel interest risico verwijst niet naar een 'verliesrisico' maar eerder naar mogelijke opportuniteitsverliezen (door b.v. een lagere opbrengst). De bank ontvangt immers steeds een positieve inkomstenstroom als gevolg van de belegging van niet geremunereerde deposito's en het kapitaal. Een verandering van interestvoeten kan leiden tot lagere inkomsten maar kan nooit een negatief beleggingsresultaat tot gevolg hebben. De risicovrije zone definieert een maximale interestpositie op basis van de belegging van niet-geremunereerde deposito's en kapitaal.

Deze primaire limit wordt vervolgens aangevuld met een alarm-signaal dat gebaseerd is op de sensitiviteit van de netto bancaire interestopbrengsten teneinde de onzekerheid inzake toekomstige inkomsten fluctuaties, veroorzaakt door veranderingen in interestvoeten, op te volgen.

Conform de regelgeving werd een limiet gedefinieerd voor de sensitiviteit van de economische waarde van het kapitaal bij een parallele beweging van 200 basispunten.

Gevoeligheid van de opbrengsten en van de waarde

De sensitiviteit van de inkomsten ten aanzien van de interestvoeten, is een van de kernindicatoren die door de bank wordt gebruikt bij haar analyse van het algehele interest risico. De sensitiviteit van de inkomsten worden berekend voor het globale banking book omvattende de commerciële activiteiten van kredietverlening en depositowerving, de herbelegging van het kapitaal en dit voor alle munten. Het is gesteund op gefundeerde groei assumpties over dezelfde horizon als de indicator.

De sensitiviteit van de inkomsten is beperkt: een plotse opwaartse parallele schok van 100 basispunten over een tijdspanne van één jaar zou leiden tot een toename van 1,4% van het netto bancaire inkomens op 31 december 2014, dit vergeleken met een daling van 0,6% op 31 december 2013.

Omdat de financiële verrichtingen in het bankboek niet bedoeld zijn om verkocht te worden, worden ze niet beheerd op basis van hun reële waarde. Daardoor is de gevoeligheid van de economische waarde van het eigen vermogen enkel een rapporteringsindicator, berekend in lijn met de prudentiële vereisten.

De gevoeligheid van de economische waarde van het eigen vermogen voor een plotse parallele schok van 200 bp is 14% van het eigen vermogen op 31 december 2014, ongewijzigd tegenover 31 december 2013.

Afdekking van rente- en valutarisico's

De hedgerelaties die door de Bank zijn aangegaan betreffen hoofdzakelijk rente- of valutahedges in de vorm van swaps, opties, termijncontracten of futures.

Afhankelijk van het doel van de hedge worden afgeleide financiële instrumenten die worden gebruikt voor hedgedoeleinden aangemerkt als reële-waardehedge, als cash flow hedge of als afdekking van een netto-investering in buitenlandse activiteiten. Elk hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

Algemeen renterisico

De strategie van de Bank voor het beheer van het algemene renterisico is gebaseerd op een zorgvuldige bewaking van de gevoeligheid van de winst van de Bank voor veranderingen in de rentestand. Op deze manier kan BNP Paribas Fortis bepalen hoe de verschillende risico's optimaal tegen elkaar kunnen afgewogen worden. Deze procedure vereist een buitengewoon zorgvuldige beoordeling van de risico's waaraan BNP Paribas Fortis is blootgesteld, zodat BNP Paribas Fortis de meest geschikte afdekkingsstrategie kan formuleren, rekening houdend met het effect van de saldering van verschillende soorten risico.

De afdekkingsstrategieën worden voor elke portefeuille en elke valuta afzonderlijk vastgesteld en geïmplementeerd.

In gevolge het verschil in tempo tussen de productie van activa en verplichtingen zijn de structurele renterisico afdekkingen die door de Bank werden opgezet in 2014 voornamelijk gebaseerd op een ontlenersstrategie gericht op vaste rente. Het renterisico wordt beperkt door een waaier van verschillende instrumenten. De belangrijkste zijn de derivaten, voornamelijk renteswaps en -opties. Renteswaps worden gebruikt voor het aanpassen van het lineair risicoprofiel, dat hoofdzakelijk wordt bepaald door de langlopende activa en verplichtingen. Opties worden gebruikt voor de verlaging van het niet-lineaire risico, dat voornamelijk wordt veroorzaakt door in klantencontracten besloten opties, zoals caps of de opties tot vervroegde aflossing in hypotheekleningen.

Structureel valutarisico

Valutahedges worden door de afdeling ALM aangegaan voor het afdekken van de investeringen van de Bank in buitenlandse valuta's en de toekomstige inkomsten in buitenlandse valuta's. Elke hedgerelatie wordt op het moment dat deze wordt aangegaan formeel gedocumenteerd. De documentatie beschrijft de hedgingstrategie, de afgedekte positie, het hedginginstrument, de aard van het afgedekte risico en de methodologie die is gebruikt voor het toetsen van de verwachte (toekomstige) en feitelijke (retrospectieve) effectiviteit van de hedge.

De nettopositie van activa in vreemde valuta van bijbanken en geconsolideerde dochtermaatschappijen worden in het algemeen gefinancierd door een combinatie van deposito's in dezelfde munt of currency swaps om het structurele valutarisico op de balans te elimineren en effecten op de resultatenrekening te vermijden. Deze instrumenten worden aangemerkt als netto-investeringshedges.

Op vergelijkbare wijze wordt het bankboek in vreemde valuta gefinancierd in dezelfde munt door deposito's en/of cross currency swaps. In het laatste geval kan de hedgerelatie zowel een reële-waardehedge als een cash flow hedge zijn. Er waren in 2014 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Afdekking van financiële instrumenten die zijn opgenomen op de balans (reële-waardehedges)

Reële-waardehedges voor renterisico's hebben betrekking op specifieke vastrentende activa of verplichtingen of op portefeuilles met vastrentende activa of verplichtingen. Er worden contracten in derivaten aangegaan om de gevoeligheid van de reële waarde van deze activa en verplichtingen voor veranderingen in de rentestand te verminderen. De geïdentificeerde activa betreffen hoofdzakelijk voor verkoop beschikbare effecten. Bij de afdekking van portefeuilles met financiële activa en verplichtingen gaat het om zowel hypotheken als uitgegeven leningen met een vaste rente, direct opvraagbare deposito's en leningen.

Om het afgedekte bedrag te bepalen wordt het uitstaande bedrag van de afgedekte post opgesplitst in looptijdsegmenten en wordt aan elk looptijdsegment een afzonderlijk bedrag toegerekend. De looptijdverdeling wordt bepaald op basis van de contractuele voorwaarden voor de transactie en de historische waarnemingen ten aanzien van het klantengedrag (aannames met betrekking tot vervroegde aflossing en geschatte wanbetalingspercentages). Er waren in 2014 geen hedgerelaties die niet in aanmerking kwamen voor verantwoording op basis van hedge accounting.

Voor elke hedgerelatie wordt de verwachte effectiviteit van de hedge gemeten – prospectief en retrospectief.

Cash Flow Hedge

De Bank gebruikt afgeleide instrumenten voor het afdekken van fluctuaties in de baten en lasten uit activa en verplichtingen met een variabele rente als gevolg van renteveranderingen. Ook zeer waarschijnlijke toekomstige transacties worden afgedekt. De afgedekte posten worden opgesplitst in looptijdsegmenten. Na toepassing van een correctie voor aannames met betrekking tot vervroegde aflossing gebruikt de Bank derivaten om de risicopositie die door deze activa en verplichtingen met een variabele rente ontstaat geheel of gedeeltelijk af te dekken. De geïdentificeerde activa bestaan hoofdzakelijk uit 'voor verkoop beschikbare'-activa. De afdekkingen van portefeuilles van financiële activa en verplichtingen hebben betrekking op de leningen en deposito's, termijndeposito's en toekomstige leningen van de Bank.

In het per 31 december 2014 afgesloten boekjaar was er geen sprake van hedges voor verwachte transacties die niet langer in aanmerking kwamen voor hedge accounting omdat de betreffende toekomstige gebeurtenis niet langer zeer waarschijnlijk was.

4.f Operationeel risico

Raamwerk voor risicobeheer

Toezichtskader

In lijn met het raamwerk van BNP Paribas Groep heeft BNP Paribas Fortis één allesomvattend raamwerk voor het beheren van het operationele risico voor de hele Bank ingevoerd dat voldoet aan de Basel III-criteria die zijn vastgelegd in de 'Advanced Measurement Approach' (AMA). Dit raamwerk draagt bij tot een beter risicobeheer doordat hiermee het bewustzijn ten aanzien van operationele risico's wordt versterkt. Het waarborgt een effectieve meting en opvolging van het operationele risicoprofiel.

Belangrijke partijen en organisatie

Er is een effectieve risicobeheerstructuur ontwikkeld op basis van een model met drie verdedigingslijnen, waarbij de businesses de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor het beheren en beperking van operationele risico's. De tweede verdedigingslijn wordt gevormd door de risicobeheerfuncties. Zij hebben tot taak erop toe te zien dat het raamwerk voor het beheren van het operationele risicobeheer goed is verankerd, dat de operationele risico's die worden vastgesteld, beoordeeld, gemeten en beheerd een juiste afspiegeling geven van het risicoprofiel en dat wordt voldaan aan de eigenvermogensvereisten. De interne Algemene Inspectie (interne audit) vertegenwoordigt de derde verdedigingslijn en ziet toe op de juiste implementatie van de risicostructuren en het risicobeleid.

De belangrijkste bestuursorganen op het gebied van operationeel risico en interne controle zijn de Internal Control Committees (ICC's).

BNP Paribas Fortis heeft vier ICC's die elk worden voorgezeten door een lid van het Executive Committee. Daarnaast is er een ICC op het niveau van het Executive Committee.

Het ICC is verantwoordelijk voor het beheer van het permanente operationele controlekader en het beheren van de operationele en compliancerisico's. Operationele risico's en compliancerisico's omvatten het reputatierisico, frauderisico, financiële-verslaggevingsrisico, het belastingrisico, juridisch risico, risico van niet-naleving van wetten, regelgeving en beleid, operationele risico's in verband met mensen, processen en systemen en het externe klimaat en het bedrijfsrisico. De rol van de ICC's omvat onder meer:

- het ontwikkelen van een georganiseerde en wereldwijde visie op het permanente operationele controlekader en het beheren van operationele en compliancerisico's bij BNP Paribas Fortis
- het analyseren van en het nemen van beslissingen over deze onderwerpen
- het opzetten van een waarschuwings- en escalatiesysteem voor waargenomen zwakheden
- het aantonen en documenteren van de betrokkenheid van de Executive Board en het Directiecomité bij het beheren van deze kwesties en de follow-up van de betreffende acties.

De doelstelling van het ICC is de businesses en functies in staat te stellen de belangrijkste operationele risico's, compliancerisico's en zwakheden van het permanente controlekader te signaleren, het belang van het daarvoor ontwikkelde actieplan te benadrukken en een overzicht te verschaffen van de status van de genomen maatregelen.

De 'Advanced Measurement Approach' voor operationeel risicobeheer

Een kader dat de vier elementen bevat is vereist voor een Advanced Measurement Approach (AMA):

- de eerste bouwsteen van het raamwerk voor het beheren van het operationele risico bestaat uit het verzamelen van verliescijfers ('historische incidenten'). Informatie over operationele verliezen die zich voordoen binnen alle delen van de organisatie wordt systematisch opgeslagen in een centrale database
- naast informatie uit deze interne database gebruikt BNP Paribas Fortis voor haar risicoanalyses verliesgegevens uit externe bronnen, zoals openbare databases en de database met operationele verliesgegevens die wordt bijgehouden door een consortium van banken waarin BNP Paribas Fortis deelneemt
- een derde element van het raamwerk bestaat uit risico-prognoses ('potentiële incidenten'), die het risicoprofiel van BNP Paribas Fortis bepalen en als primaire input dienen voor de berekening van de eigenvermogensvereisten. Potentiële incidenten (PI's) geven meer inzicht in operationele risico's van verschillende aard:

- risico's die nauw verband houden met de interne organisatie en controleomgeving. Deze risico's hebben een beperkte impact op de organisatie, ondanks het feit dat ze veel kunnen voorkomen
- meer systemische risico's of zeldzame risico's met hoge impact. Het omvat de operationele risico's ten gevolge van het type activiteit waarvoor de Bank zich engageert of ten gevolge van de business omgeving waarin ze opereert.

Potentiële incidenten worden uitgevoerd in elke business en ondersteunende functie, en resulteren in een beschrijving van het geïdentificeerd risico, in een analyse van de oorzaak en in een beschrijving van de omgevingscontrole. Uiteindelijk wordt het resterende risico aangeduid.

- triggers voor operationeel risico (Key Risk Indicators of Key Performance Indicators) worden opgevolgd om veranderingen te signaleren in het operationele risicoprofiel door interne oorzaken of omgevingsfactoren.

Beheersing en vermindering van operationele risico's

BNP Paribas Fortis hanteert diverse processen voor het beheren en het verminderen van operationele risico's. Aan de hand van Potentiële Incidenten, Historische Incidenten en de ontwikkeling van sleutelrisico-indicatoren kunnen stappen worden ontwikkeld waarmee het beheren van operationele risico's verder kan worden verbeterd. Deze stappen hebben meestal betrekking op organisatorisch aspecten en processen. De centraal gecoördineerde technieken voor risicobeperking betreffen het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit, informatiebeveiliging, verzekeringen en een organisatiestructuur voor de besluitvorming over uitzonderlijke transacties (via de 'Exceptional Transactions Committees') en nieuwe activiteiten (via de 'New Activities Committees').

4.g Compliance- en reputatierisico

Compliance missie

De algemene missie van Compliance bestaat uit het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de coherentie en effectiviteit van het permanente controlesysteem van BNP Paribas Fortis, de naleving van wet- en regelgeving bij de uitvoering van de diverse activiteiten en de bescherming van de reputatie van de Bank door middel van adviezen, toezicht en onafhankelijke controles.

Compliance heeft, als tweede verdedigingslinie, een dubbele taak:

De eerste taak bestaat uit het uitoefenen van toezicht op een effectieve beheersing van het compliancerisico. Dit behelst het formuleren van beleid, het geven van advies, controle op de uitvoering, garanderen dat de Bank conform de voorschriften en regelgeving werkt en het versterken van het bewustzijn onder medewerkers met betrekking tot de volgende belangrijke compliance-aspecten:

- financiële veiligheid: antiwitwaspraktijken, strijd tegen corruptie en financiering van terrorisme, financiële sancties en meldingen aan financiële onderzoeksinstanties

- bescherming van de belangen van de klanten: dit heeft betrekking op zowel de levering van producten en diensten aan klanten als belangenconflicten
- integriteit van medewerkers: hieronder vallen gedragscodes, geschenkenbeleid, belangenconflicten, beleid voor privétransacties
- marktintegriteit: marktmisbruik, belangenconflicten
- outsourcing en gegevensbescherming.

Compliance stelt het beleid vast en geeft bindende adviezen op deze terreinen. Adviezen van compliance kunnen worden geëscaleerd naar een hoger niveau, totdat een consensus wordt bereikt, om te komen tot een adequate oplossing voor het probleem.

De tweede taak van Compliance betreft het afbakenen van het algemene raamwerk voor permanente controle. 'Oversight of Operational Permanent Controls' (2OPC), dat deel uitmaakt van Compliance, coördineert en superviseert de werking van het algemene permanente controleraamwerk.

Organisatie van Compliance

Zoals vereist door de Belgische regelgeving, is de compliancefunctie een onafhankelijke controlefunctie die rapporteert aan de Chief Executive Officer. In 2014 had de functie rechtstreeks en onafhankelijk toegang tot het Audit, Risk en Compliance Committee van de Raad van Bestuur en was daar permanent uitgenodigd. Vanaf 1 januari 2015, met de oprichting van een nieuw Risk Committee en een nieuw Audit Committee, heeft Compliance rechtstreeks en onafhankelijk toegang tot zowel het Risk Committee als het Audit Committee van de Raad van Bestuur en is daar permanent uitgenodigd. De Chief Compliance Officer is lid van het Uitvoerend Comité van de Bank.

De functie maakt deel uit van een groepsbrede functie die wordt aangestuurd vanuit Parijs en die verantwoordelijk is voor het toezicht op alle compliance kwesties. De Chief Compliance Officer van BNP Paribas Fortis rapporteert rechtstreeks aan de Chief Compliance Officer van de Groep, wat de lokale implementatie van het groepsbrede bedrijfsmodel waarborgt.

Fundamentele principes

Bij het beheren van compliance- en reputatierisico's wordt uitgegaan van de volgende fundamentele principes:

- individuele verantwoordelijkheid: iedereen is verantwoordelijk voor compliance en niet alleen de afdeling Compliance
- exhaustieve en allesomvattende benadering: de verantwoordelijkheid van Compliance strekt zich uit tot alle bankactiviteiten. Uit hoofde hiervan heeft Compliance onbeperkt toegang tot alle noodzakelijke informatie
- onafhankelijkheid: de medewerkers van Compliance voeren hun missie uit binnen een context die de onafhankelijkheid van hun denken en handelen waarborgt
- prioriteit van het groepsbeleid boven lokaal beleid, voor zover dit is toegestaan op grond van de lokale wetgeving.

4.h Liquiditeits- en herfinancieringsrisico

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico is het risico dat de Bank niet in staat zal zijn om te voldoen aan bestaande of toekomstige voorzienbare of niet-voorzienbare liquiditeits- of dekkingsvereisten zonder dat dit ten koste gaat van reguliere transacties of haar financiële positie.

Het liquiditeits- en herfinancieringsrisico wordt beheerd met behulp van een wereldwijd liquiditeitsbeleid dat is goedgekeurd door het Directiecomité van BNP Paribas Fortis. Dit beleid is gebaseerd op risicobeheersingsprincipes die zowel onder normale omstandigheden als tijdens een liquiditeitscrisis van toepassing zijn. Het liquiditeitsbeleid van BNP Paribas Fortis is volledig afgestemd op het liquiditeitsbeleid van BNP Paribas Groep. De liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis wordt beoordeeld op basis van interne standaarden en door toezichthouders voorgeschreven ratio's.

4.h.1 Beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico

Beleidsdoelstellingen

De doelstellingen van het beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico van BNP Paribas Fortis zijn (i) het waarborgen van een evenwichtige financieringsmix ter ondersteuning van de ontwikkelingsstrategie van BNP Paribas Fortis, (ii) waarborgen dat BNP Paribas Fortis altijd in staat zal zijn om haar verplichtingen tegenover klanten na te komen, (iii) voldoen aan de standaarden van de lokale banktoezichthouder, (iv) de herfinancieringskosten zo laag mogelijk houden en (v) BNP Paribas Fortis in staat stellen een liquiditeitscrisis te overleven.

Taken en verantwoordelijkheden bij het beheer van het liquiditeitsrisico

Het ALCO van BNP Paribas Fortis bepaalt het algemene beleid voor het beheer van het liquiditeitsrisico, met inbegrip van de grondslagen voor risicometing, de aanvaardbare risiconiveaus en het systeem voor de interne facturering. Het ALCO legt haar besluiten voor definitieve goedkeuring voor aan het Directiecomité. De verantwoordelijkheid voor het bewaken en invoeren hiervan is gedelegeerd aan de afdeling ALM & Treasury. Het Audit, Risk en Compliance Committee brengt verslag uit aan de Raad van Bestuur over de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid en de positie van BNP Paribas Fortis.

Het ALCO van BNP Paribas Fortis wordt regelmatig geïnformeerd over liquiditeitsindicatoren, de uitkomsten van stresstesten en de uitvoering van financieringsprogramma's. Ook wordt het comité op de hoogte gesteld van eventuele crisissituaties en is het verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen over de toewijzing van taken in het kader van crisisbeheersing en de goedkeuring van noodplannen.

Na goedkeuring door het ALCO van BNP Paribas Fortis draagt de afdeling ALM & Treasury zorg voor het uitvoeren van het beleid op zowel centraal niveau als op het niveau van de individuele entiteiten. Deze afdeling is tevens eigenaar van de systemen die worden gebruikt voor het beheer van het liquiditeitsrisico.

De ALCO's van de business lines en de entiteiten implementeren op lokaal niveau de strategie die is goedgekeurd door het ALCO van BNP Paribas Fortis.

Group Risk Management (GRM) levert een bijdrage aan het definiëren van de grondslagen voor het liquiditeitsbeleid. Daarnaast zorgt het voor een tweedelijnscontrole door validatie van de modellen, risico-indicatoren (waaronder stresstesten voor de liquiditeit), limieten en toegepaste marktparameters. De CRO van BNP Paribas Fortis is lid van het ALCO van BNP Paribas Fortis en van het Directiecomité.

Gecentraliseerd beheer van het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt voor alle looptijden en valuta's centraal beheerd door ALM & Treasury. ALM & Treasury heeft ook tot taak financiering te verschaffen voor de kernactiviteiten en business lines van BNP Paribas Fortis en de overtollige liquiditeiten te beleggen. De afdeling Treasury is verantwoordelijk voor de herfinanciering op korte termijn en de uitgifte van kortlopend papier (depositocertificaten, commercial paper, enz.), terwijl de afdeling ALM verantwoordelijk is voor de uitgifte van senior en achtergestelde leningen (MTN's, obligaties, deposito's op middellange en lange termijn, etc), de uitgifte van preferente aandelen, door zekerheid gedekte obligaties en de effectisering van leningen voor de retail banking-activiteiten en de financieringsactiviteiten binnen Corporate and Investment Banking.

4.h.2 Het beheer van en het toezicht op het liquiditeitsrisico

Bij de dagelijkse beheersing van het liquiditeitsrisico wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide verzameling interne informatie-hulpmiddelen en standaarden die informatie verschaffen over het verschil tussen de binnenkomende en uitgaande kasstromen voor verschillende looptijden en valuta's.

De herfinancieringscapaciteit die noodzakelijk is om tegemoet te kunnen komen aan een onverwachte sterke toename van de liquiditeitsbehoefte wordt dagelijks gemeten op het niveau van BNP Paribas Fortis als geheel. Deze capaciteit bestaat voornamelijk uit beschikbare effecten en leningen die in aanmerking komen voor herfinanciering door de centrale bank, beschikbare effecten die niet in aanmerking komen voor herfinanciering maar kunnen worden verkocht op grond van terugkoopovereenkomsten of die direct op de markt kunnen worden verkocht en daggeldleningen die waarschijnlijk niet zullen worden verlengd.

BNP Paribas Fortis bepaalt dagelijks de spreiding van haar bronnen van kortetermijnfinanciering om ervoor te zorgen dat zij niet overmatig afhankelijk is van een beperkt aantal aanbieders van financiering.

Het beheer van de liquiditeit op middellange en lange termijn is hoofdzakelijk gebaseerd op een analyse van de bronnen van middelen met middellange en lange looptijd die beschikbaar zijn voor het financieren van activa met dezelfde looptijd. De geconsolideerde liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis wordt regelmatig berekend per looptijdsegment, per business line en per valuta.

Daarnaast worden stresstesten uitgevoerd voor extreme scenario's, op basis van marktfactoren en specifiek voor BNP Paribas Fortis en ook BNP Paribas geldende factoren die een ongunstig effect zouden hebben op de liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis.

Door toezichthouders voorgeschreven observatieratio's vormen de laatste stap van het systeem voor het beheer van het liquiditeitsrisico. Deze betreffen de liquiditeits-observatieratio's voor 1 week en 1 maand, die maandelijks worden berekend op een statutaire en geconsolideerde basis. BNP Paribas Fortis voldoet volgens beide berekeningswijzen aan de vereisten voor de observatieratio's. Buitenlandse dochterondernemingen en vestigingen moeten desgevallend ook voldoen aan door lokale toezichthouders vereiste ratio's.

4.h.3 Risicobeperkende technieken

In het kader van de dagelijkse beheersing van de liquiditeit vormen de meest liquide activa van de Bank in het geval van een tijdelijke liquiditeitscrisis een financieringsreserve waarmee BNP Paribas Fortis haar treasurypositie kan aanpassen door deze activa te herfinancieren op de repomarkt of te verdisconteren bij de centrale bank. In het geval van een langdurige liquiditeitscrisis zal BNP Paribas Fortis mogelijk haar balanstotaal geleidelijk moeten reduceren door rechtstreeks activa te verkopen.

Minder liquide activa kunnen worden omgezet in liquide activa of in het kader van het dagelijkse liquiditeitsbeheer in verpandbare effecten, door pools met consumentenkredieten die zijn verstrekt aan particuliere bankklanten en pools met bedrijfskredieten te effectiseren.

Het liquiditeitsrisico wordt tevens verminderd door financieringsbronnen te diversifiëren qua structuur, investeerders en al dan niet door zekerheden gedekte financiering.

Hedgingstrategieën

BNP Paribas Fortis heeft de diversificatie van de financieringsbronnen qua investeerders, valuta's en door zekerheden gedekte financieringsvormen voortgezet. Omwille van fundingdiversificatie heeft de Bank een 'Wholesale Deposit Line' en een 'Corporate Deposit Line'. De 'Wholesale Deposit Line' is een verkoop eenheid binnen de Treasury-afdeling die zich richt tot de institutionele belegger terwijl de 'Corporate Deposit Line' een verkoops eenheid is binnen CIB die zich richt tot de zakelijke belegger. Beide deposito lijnen dragen bij tot de diversificatie van de financieringsbronnen. Voorts blijft BNP Paribas Fortis in verschillende landen financiering aantrekken via diverse 'Commercial Paper'- en depositocertificaten-programma's.

De liquiditeitspositie van BNP Paribas Fortis bleef sterk met klantendeposito's voor EUR 167 miljard en leningen aan klanten voor EUR 161 miljard. De klantendeposito's bestaan uit schulden aan klanten, exclusief repo's, en leningen aan klanten zijn leningen aan en vorderingen op klanten exclusief effecten geclassificeerd als leningen en vorderingen en reverse repo's.

Senior-schuld

In 2014 kochten retailklanten van BNP Paribas Fortis voor in totaal EUR 0,96 miljard aan seniorleningen in diverse valuta.

5 Toelichting op de balans op 31 december 2014

5.a Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Financiële activa en financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden en bepaalde activa en verplichtingen gewaardeerd aan reële waarde in de resultatenrekening op het moment van aanschaf of van uitgifte.

Financiële activa

Activa aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten aandelen-transacties voor eigen rekening, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bevatten activa met besloten derivaten die niet werden gescheiden van het hoofdcontract en ook activa gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening om boekhoudkundige mismatch te vermijden.

Financiële verplichtingen

Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden omvatten leningen van effecten en ongedekte verkopen, terugkoopovereenkomsten en derivateninstrumenten aangegaan voor het afdekken van posities.

Financiële verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening zijn voornamelijk transacties die zijn ontstaan en gestructureerd voor rekening van klanten, waarbij de blootstelling aan het risico en de afdekkingsstrategie gezamenlijk worden beheerd. Deze types van transacties bevatten belangrijke besloten derivaten, waarvan de waardeveranderingen van de reële waarde geneutraliseerd worden door de waardeveranderingen van de reële waarde van het economisch afdekkingsinstrument.

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden	Portefeuille tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening
Effectenportefeuille	2 145	529	3 145	663
Leningen en terugkoopovereenkomsten	5 777	1 509	5 804	1 700
FINANCIELE ACTIVA TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	7 922	2 038	8 949	2 363
Effectenportefeuille	2 382		1 832	
Leningen en terugkoopovereenkomsten	10 967	351	9 538	401
Schuldbewijzen (note 5.h)		4 415		4 160
Achtergestelde schulden (note 5.h)		1 484		1 485
FINANCIELE VERPLICHTINGEN TEGEN REELE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	13 349	6 250	11 370	6 046

Leningen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft in het segment CPBB (Corporate and Public Bank Belgium) bepaalde financiële activa verantwoord als leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Een aantal inflatiegeïndexeerde kredietcontracten met de overheid als tegenpartij worden weergegeven aan reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, waardoor een potentiële boekhoudkundige mismatch tussen de waardering van enerzijds de renteswap en overige betrokken derivaten en anderzijds de kredieten, die werden geboekt tegen geamortiseerde kostprijs, wordt vermeden.

De evolutie van de reële waarde van de leningen met waardeveranderingen in de resultatenrekening, wordt beïnvloed door de aflossingen, de ontwikkeling van de rentevoeten alsook de daling van de credit spreads.

Enkele gestructureerde leningen en contracten, met inbegrip van derivaten, worden eveneens weergegeven tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening ter voorkoming van een potentiële boekhoudkundige mismatch.

De geamortiseerde kostprijs van activa gehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening bedraagt op 31 december 2014 EUR 1 161 miljoen (31 december 2013: EUR 1 427 miljoen).

Ontleningen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft bepaalde financiële verplichtingen geclassificeerd als schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Binnen de gedefinieerde beleggingsstrategieën worden financiële activa en verplichtingen, inclusief derivaten, samengebracht in specifieke portefeuilles waarvan de prestatie wordt beheerd en geëvalueerd op basis van de reële waarde.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening voor **leningen aan klanten** bedroeg EUR 278 miljoen (2013: EUR 345 miljoen). Er is geen significant verschil tussen de boekwaarde van de verplichtingen tegen reële waarde en de nominale waarde van deze verplichtingen.

Het terug te betalen contractuele bedrag voor leningen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening voor **leningen aan kredietinstellingen** bedroeg EUR 74 miljoen (2013: EUR 62 miljoen). Er is er geen significant verschil tussen de boekwaarde en de nominale waarde van deze leningen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Schuldbewijzen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

BNP Paribas Fortis heeft bepaalde schuldbewijzen met besloten derivaten en ermee overeenstemmende hedging-derivaten geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, om een mogelijke boekhoudkundige mismatch te vermijden.

De nominale waarde van de schuldbewijzen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden geboekt, bedraagt op 31 december 2014 EUR 4 237 miljoen (31 december 2013 : EUR 4 006 miljoen).

De reële waarde van verplichtingen waarvan de waardeveranderingen in de resultatenrekening worden geboekt, houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico van de emittent met betrekking tot BNP Paribas Fortis zelf. Deze werden beïnvloed door de globale daling van de credit spreads.

De wijziging in reële waarde van schuldbewijzen ten gevolge van het eigen kredietrisico bedraagt EUR 91 miljoen gecumuleerd sinds aanvang.

Achtergestelde schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

Achtergestelde converteerbare obligatieleningen: CASHES

BNP Paribas Fortis NV/SA heeft op 19 december 2007 'Floating Rate Convertible en Subordinated Hybrid Equity-linked Securities' ('CASHES') zonder aflooptdatum uitgegeven voor een nominaal bedrag van EUR 3 miljard in coupures van EUR 250.000 elk. De coupons zijn per kwartaal betaalbaar, op het einde van de periode, tegen een variabele rentevoet gelijk aan driemaands-Euribor + 2,0%.

De CASHES worden door de toezichthouders beschouwd als onderdeel van het Tier1-vermogen en vormen een directe en achtergestelde obligatie van BNP Paribas Fortis en Ageas NV, hoofdelijk en solidair als mededebiteuren.

De CASHES zijn achtergesteld ten opzichte van alle overige leningen, achtergestelde leningen en preferente aandelen, maar hebben voorrang op gewone aandelen. De hoofdsom van de obligatielening zal nooit in contanten worden terugbetaald. De enige terugbetalingsmogelijkheid die de houders van de CASHES hebben tegenover de mededebiteuren met betrekking tot de hoofdsom van de CASHES betreft de 4.643.904 Ageas NV-aandelen die BNP Paribas Fortis in onderpand heeft gegeven ten gunste van de houders van de CASHES. Sinds 19 december 2014 kunnen de obligaties automatisch worden ingewisseld tegen Ageas NV-aandelen als de aandelenprijs gelijk of hoger is dan EUR 359,10 gedurende twintig opeenvolgende beurswerkdagen (voor de omgekeerde splitsing van de Ageas NV-aandelen). De CASHES hebben geen vervaldatum, maar mogen worden ingewisseld tegen Ageas NV-aandelen voor een prijs van EUR 239,40 per aandeel op initiatief van de houder.

Op het moment van uitgifte van de CASHES-instrumenten, zijn Ageas NV en BNP Paribas Fortis een Relative Performance Note ('RPN') overeengekomen. De reële waarde van deze RPN moest de impact op BNP Paribas Fortis neutraliseren van de verschillen tussen de waardeveranderingen van de CASHES en de waardeveranderingen van de gerelateerde Ageas NV aandelen op de balans van BNP Paribas Fortis en die dus de resultatenrekening beïnvloeden.

In 2009 zijn enige voorwaarden uit de initiële overeenkomst door 'Avenant 3' van het 'Protocole d'Accord' tussen Ageas NV, de Belgische Staat en BNP Paribas gewijzigd. Er werd overeengekomen om de RPN te behouden en een rentebetalingmechanisme in te stellen tussen Ageas NV en BNP Paribas Fortis, gebaseerd op het referentiebedrag van de RPN en met rentebetalingen per kwartaal vanaf het derde kwartaal van 2009. De Belgische Staat heeft een staatswaarborg uitgegeven met betrekking tot de door Ageas NV betaalde RPN-interessen in het voordeel van BNP Paribas Fortis. Indien Ageas NV in gebreke zou blijven op haar rentebetalingen met betrekking tot de RPN (en de Belgische Staat zou afzien van de mogelijkheid om in de plaats te treden van Ageas NV), dan kan BNP Paribas Fortis een einde maken aan de RPN. In een dergelijk geval zou Ageas NV de verplichting hebben om BNP Paribas Fortis het volgens de RPN verschuldigde bedrag te betalen (met een maximum van EUR 2,35 miljard).

Afhankelijk van de evolutie in de reële waarde van de CASHES en van de Ageas NV-aandelen, heeft een van beide partijen – Ageas NV of BNP Paribas Fortis – een verplichting ten opzichte van de andere volgens de RPN. De partij die het referentiebedrag verschuldigd is, heeft ook de verplichting om hierop elk kwartaal rente te betalen.

Eind 2014 resulteerde de basis voor de berekening van de verschuldigde rente op de RPN in een bedrag verschuldigd door Ageas NV aan BNP Paribas Fortis. Dit bedrag zal metertijd evolueren op basis van de reële-waardeveranderingen van de CASHES-instrumenten en de reële waardeveranderingen van de gerelateerde Ageas NV-aandelen.

Sinds de start van de transactie heeft BNP Paribas Fortis de schuldcomponent van de CASHES-instrumenten, inclusief een besloten derivaat, steeds gerapporteerd als 'Aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Deze boekhoudbenadering vermijdt de afsplitsing van het besloten derivaat van het hoofdcontract.

Om volatiliteit als gevolg van een boekhoudkundige mismatch in de resultatenrekening te voorkomen, werd er in 2007 beslist om ook de gerelateerde Ageas NV aandelen en de RPN te verantwoorden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening.

De reële waarde van de CASHES-instrumenten (schuld) en de reële waarde van de gerelateerde Ageas NV aandelen zijn gebaseerd op marktprijzen, op het einde van de rapporteringsperiode. Op 31 december 2014 heeft BNP Paribas Fortis de waarde van de RPN berekend, op consistente wijze in vergelijking met vorig jaar, gebaseerd op het verschil tussen de verandering in reële waarde van de CASHES-instrumenten sedert aanvang en de verandering in reële waarde van de gerelateerde Ageas NV-aandelen sinds aanvang.

De CASHES worden gerapporteerd in de rubriek 'Achtergestelde schulden' (tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening) en de onderliggende Ageas NV-aandelen in de rubriek 'Aandelen en andere niet-vastrentende effecten'. De RPN wordt gerapporteerd als een aandelenderivaat in het handelsboek.

Op 26 januari 2012 hebben Ageas NV en BNP Paribas Fortis een akkoord aangekondigd voor de gedeeltelijke afwikkeling van de Relative Performance Note (RPN) verbonden aan de CASHES. Het tender aanbod van de CASHES werd op maandag 30 januari 2012 succesvol afgesloten. De acceptatiegraad bereikte 63% aan een aangeboden prijs van 47,5%. De aangeboden instrumenten werden gewisseld voor aandelen.

Op 31 december 2014 werd de schuldencomponent van de CASHES gewaardeerd aan EUR 782 miljoen en de Ageas NV-aandelen aan EUR 137 miljoen voor het resterende aantal van 4.643.904 aandelen en de RPN aan EUR 404 miljoen.

Overige achtergestelde schulden

De overige achtergestelde schulden hebben betrekking op :

- Schuldenbewijzen in diverse valuta,
- eeuwigdurende leningen in diverse valuta.

BNP Paribas Fortis heeft beslist om bepaalde achtergestelde schulden en gerelateerde hedging derivaten te rapporteren tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening om een boekhoudkundige mismatch te voorkomen.

De totale nominale waarde van de achtergestelde leningen aangehouden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening daalde tot EUR 1 794 miljoen eind 2014 (31 december 2013 : EUR 1 816 miljoen).

De reële waarde van 'Verplichtingen die tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden gehouden' houdt rekening met de ontwikkeling van de rentevoeten alsook met veranderingen die zijn toe te schrijven aan het kredietrisico met betrekking tot BNP Paribas Fortis zelf. Deze worden beïnvloed door de algemene daling van de credit spreads.

De wijziging in reële waarde van deze achtergestelde leningen (met uitzondering van de CASHES) die veroorzaakt werd door het eigen kredietrisico bedroeg, cumulatief sinds aanvang, EUR (28) miljoen.

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Financiële derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden hebben grotendeels betrekking op transacties voor het beheer van posities. Anderzijds handelt BNP Paribas Fortis actief in derivaten in het kader van verkoopactiviteiten naar haar klanten. Transacties betreffen zowel gewone instrumenten als renteswaps, en gestructureerde transacties met exotische pay-offs. Elke nettopositie wordt in alle gevallen getoetst aan limieten.

Derivateninstrumenten voor handelsdoeleinden omvatten ook derivaten aangegaan voor de afdekking van financiële activa of financiële verplichtingen waarvoor BNP Paribas Fortis geen gedocumenteerde hedgingrelatie heeft. Bijgevolg worden deze geclassificeerd als activa en verplichtingen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Deze derivaten komen niet in aanmerking voor hedge accounting onder IFRS. De positieve of negatieve reële waarde van derivateninstrumenten geboekt in het handelsboek vertegenwoordigt de vervangingswaarde van deze instrumenten. Deze waarde kan in belangrijke mate schommelen als gevolg van wijzigingen van parameters in de markt zoals rentevoeten of wisselkoersen.

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde
Wisselkoersderivaten	7 736	5 921	5 860	3 929
Rentederivaten	1 415	1 429	762	732
Aandelenderivaten	30	26	24	14
Kredietderivaten	546	72	443	73
Overige derivaten	1	-	1	-
Financiële derivaten aangehouden	9 728	7 448	7 090	4 748

Gedurende 2014 heeft BNP Paribas Fortis stappen ondernomen om de balans verder te reduceren en te optimaliseren.

Een speciaal project heeft het mogelijk gemaakt om de reële waarde van de derivaten op de balans aanzienlijk te reduceren. Het project heeft als doel BNP Paribas als enige tegenpartij te hebben voor alle

externe derivatentransacties. Het project bevatte een novatiefase waarbij alle externe derivatentransacties vervangen werden door back-to-back deals met BNP Paribas en een compressiefase, waarbij deals voortijdig beëindigd werden en vervangen door nieuwe deals met dezelfde renterisicogevoeligheid maar andere verwachte toekomstige kasstromen en lagere reële waarden.

Volgende tabel toont het totale notionele bedrag aan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. De notionele bedragen van derivateninstrumenten zijn louter een indicatie van het

volume aan activiteiten van BNP Paribas Fortis op de markten voor financiële instrumenten en geven niet de marktrisico's weer die verbonden zijn aan deze instrumenten.

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Wisselkoersderivaten	582 633	1 207 616
Transacties in georganiseerde markten (waarvan clearing houses)	245 226	269 754
Transacties die niet op een beurs verhandeld worden	337 407	937 862
Rentederivaten	74 808	65 003
Transacties in georganiseerde markten (waarvan clearing houses)	-	-
Transacties die niet op een beurs verhandeld worden	74 808	65 003
Aandelenderivaten	1 869	2 140
Transacties in georganiseerde markten (waarvan clearing houses)	62	72
Transacties die niet op een beurs verhandeld worden	1 807	2 068
Kredietderivaten	1 485	1 471
Transacties in georganiseerde markten (waarvan clearing houses)	-	-
Transacties die niet op een beurs verhandeld worden	1 485	1 471
Overige derivaten	9	110
Transacties in georganiseerde markten (waarvan clearing houses)	-	-
Transacties die niet op een beurs verhandeld worden	9	110
Financiële derivaten aangehouden	660 804	1 276 340

5.b Financiële hedgingderivaten

De financiële derivaten voor hedging bestaan uit reële-waardeafdekkingen ('Fair Value Hedge' of 'FVH') en kasstroomafdekkingen ('Cash Flow Hedge' of 'CFH'). BNP Paribas Fortis gebruikt derivaten, voornamelijk renteswaps, voor het afdekken van posities bij het beheer van de eigen activa en verplichtingen en voor

het afdekken van structurele posities. De Bank kan hierdoor het marktrisico beperken dat anders zou ontstaan door structurele ongelijkheden tussen de looptijden en andere kenmerken van haar activa en verplichtingen.

Onderstaande tabel geeft de reële waarde weer van financiële derivaten voor hedging.

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde	Positieve marktwaarde	Negatieve marktwaarde
Financiële derivaten aangehouden ter reële waardeafdekking van niet-afgeleide financiële instrumenten	1 592	3 973	832	2 000
Rentederivaten	1 592	3 973	832	2 000
Wisselkoersderivaten	-	-	-	-
Overige derivaten	-	-	-	-
Financiële derivaten aangehouden ter afdekking van de toekomstige kasstromen van niet-afgeleide financiële instrumenten	356	407	399	78
Rentederivaten	352	398	394	68
Wisselkoersderivaten	4	9	5	10
Overige derivaten	-	-	-	-
Financiële derivaten aangehouden ter afdekking van netto-investeringen in vreemde valuta	-	-	-	-
Wisselkoersderivaten	-	-	-	-
Hedgingderivaten	1 948	4 380	1 231	2 078

Het totale notionele bedrag van derivaten aangehouden voor afdekking bedroeg EUR 112 287 miljoen op 31 december 2014, in vergelijking met EUR 84 611 miljoen op 31 december 2013. De stijging is voornamelijk te wijten aan het feit dat in 2014 BNP Paribas Fortis portefeuillereële-waardeafdekkingen gerelateerd aan de spaarrekeningen en leningen had.

Derivaten aangehouden voor afdekking worden voornamelijk aangegaan op de 'over-the-counter' markten.

Derivaten voor het afdekken van kasstromen ('Cash Flow Hedge')

BNP Paribas Fortis is blootgesteld aan variabele kasstromen op activa en verplichtingen die niet geëvalueerd zijn als handelsposities. Financiële derivaten worden daarom geëvalueerd als 'Cash Flow Hedges' om de impact voor de Bank van de variabiliteit van de kasstromen van deze activa en verplichtingen te reduceren. De bedragen en timing van de kasstromen voor deze activa en verplichtingen worden geschat op basis van contractuele bepalingen en factoren zoals vervroegde terugbetalingen en wanbetalingen. De Bank gaat 'Cash Flow hedge' transacties aan waarbij gebruik

wordt gemaakt van volatiliteitsswaps, inflatieswaps, contant maturity swaps, cross currency swaps en rentederivaten om zichzelf te beschermen tegen schommelingen in de rentevoeten en wisselkoersen.

De bedragen in de onderstaande tabel geven per periode de geschatte notionele bedragen weer van activa en verplichtingen die geëvalueerd zijn als 'Cash Flow Hedge' in een hedge-relatie.

In miljoenen euro's	31 december 2014	
	Activa	Verplichtingen
Minder dan 1 jaar	2 818	60
1 tot 3 jaar	3 879	521
3 tot 5 jaar	1 129	
Meer dan 5 jaar	879	

5.c Voor verkoop beschikbare financiële activa

In miljoenen euro's	31 december 2014			Aangepast 31 december 2013		
	Netto	waarvan voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen opgenomen in de resultatenrekening	waarvan waardeveranderingen opgenomen in het eigen vermogen	Netto	waarvan voorzieningen voor bijzondere waardeverminderingen opgenomen in de resultatenrekening	waarvan waardeveranderingen opgenomen in het eigen vermogen
Vastrentende effecten	32 067	(28)	723	27 926	(28)	322
Schatkistpapier en staatsobligaties	23 793		467	22 542		344
Andere vastrentende effecten	8 274	(28)	256	5 384	(28)	(22)
Niet-vastrentende effecten	596	(493)	150	571	(454)	127
Genoteerde effecten	33		12	35	(13)	10
Niet-genoteerde effecten	563	(493)	138	536	(441)	117
Totaal voor verkoop beschikbare activa	32 663	(521)	873	28 497	(482)	449

BNP Paribas Fortis gebruikt beleggingsstrategieën waaronder micro hedge accounting voor reële-waardafdekkingen (FVH). In het algemeen is het doel van deze strategieën om een middel-lange- of langetermijnbeleggingspositie in te nemen op de 'spread' tussen een obligatie en de swapcurve over een bepaalde periode. De renteswap, die verbonden is aan de obligatie, is bedoeld om de onderliggende obligatie af te dekken tegen renteschommelingen. Het risico dat wordt afgedekt, is het renterisico. Het kredietrisico wordt momenteel niet afgedekt. De belangrijkste posities die worden afgedekt betreffen posities van staatsleningen, bedrijfsobligaties en gestructureerde effecten.

Wijzigingen in de reële waarde van de obligaties gerelateerd aan het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'Schatkistcertificaten en staatsobligaties' en 'Andere vastrentende effecten'.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, worden de waarderingen van renteswaps en obligaties opgenomen tegen reële waarde in de resultatenrekening.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte obligaties bij aanvang van de afdekking wordt

omgekeerd afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt ook gerapporteerd onder de lijnen 'Schatkistcertificaten en staatsobligaties' en 'Andere vastrentende effecten' in de balans.

Ten einde het risico van schommelingen in kasstromen in verband met obligaties met variabele rente in voor verkoop beschikbare portefeuilles af te dekken, maakt BNP Paribas Fortis gebruik van 'micro-cash flow hedges'. Renteswaps en volatiliteitsswaps worden gebruikt als derivaten. Een volatiliteitsswap is een termijncontract dat investeerders toelaat om de toekomstige volatiliteit van een specifiek onderliggend instrument te verhandelen.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen onder 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

BNP Paribas Fortis dekt de overnamekost of de nettowaarde van sommige geconsolideerde participaties af tegen wisselkoersfluctuaties. BNP Paribas Fortis heeft hiertoe leningsovereenkomsten in vreemde valuta aangewezen als afdekkingsinstrumenten.

In miljoenen euro's	31 december 2014			Aangepast 31 december 2013		
	Vast-rentende effecten	Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	Totaal	Vast-rentende effecten	Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	Totaal
Waardeveranderingen van effecten opgenomen in 'Voor verkoop beschikbare financiële activa'	723	150	873	322	127	449
Uitgestelde belastingen gerelateerd aan deze waardeveranderingen	(100)	(5)	(105)	54	(5)	49
Aandeel van de BNP Paribas Fortis in waardeveranderingen van voor verkoop beschikbare effecten in bezit van deelnemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast, na uitgestelde belastingen en overschot van de reserve voor verzekeringsspolishouders	801	86	887	460	83	543
Niet-afgeschreven waardeveranderingen van voor verkoop beschikbare effecten geherclassificeerd als leningen en vorderingen	(398)		(398)	(501)		(501)
Overige wijzigingen	-	1	1			
Waardeveranderingen in activa opgenomen in het eigen vermogen onder de lijn 'Financiële activa voor verkoop beschikbaar en geherclassificeerde leningen en vorderingen'	1 026	232	1 258	335	205	540
Aandeel van de groep	928	224	1 152	307	195	502
Aandeel van minderheidsbelangen	98	8	106	28	10	38

5.d Meting van de reële waarde van financiële instrumenten

Waarderingsproces

BNP Paribas Fortis volgt het fundamenteel principe dat het een unieke geïntegreerde productieketting moet hebben voor het produceren en het controleren van de waarderings van financiële instrumenten die gebruikt worden voor het dagelijks risicobeheer en de financiële rapportering. Al deze processen zijn gebaseerd op een gemeenschappelijke economische waardering die een essentieel onderdeel is van bedrijfsbeslissingen en op risicobeheerstrategieën.

De economische waarde is samengesteld uit een 'mid-market'-waarde en bijkomende waarde-aanpassingen.

De 'mid-market'-waarde wordt afgeleid van externe gegevens en waarderingstechnieken die het gebruik van observeerbare en op de markt gebaseerde gegevens maximaliseren. De 'mid-market'-waarde is een theoretische additieve waarde waarbij geen rekening wordt gehouden met i) de richting van de transactie of de impact op de bestaande risico's in de portefeuille, ii) de aard van de tegenpartijen, en iii) de aversie van een marktspeler voor bepaalde risico's eigen aan het instrument, de markt waarin het wordt verhandeld, of de risicobeheerstrategie.

De bijkomende waardeaanpassingen houden rekening met schattingonzekerheden, evenals met markt- en kredietrisicopremies om de kostprijs weer te geven die een uitstap uit de primaire markt met zich zou kunnen brengen. Waar waarderingstechnieken gebruikt worden om de marktwaarde te berekenen, dragen hypothesen rond de financieringskost van toekomstige thesauriestromen bij tot de schatting van de 'mid-market'-waarde, vooral door het gebruik van een gepaste actualisatievoet. Deze hypothesen weerspiegelen de inschatting van de Bank wat een marktparticipant zou weerhouden als herfinancieringstarief van het instrument. Ze houden waar nodig rekening met de contractvoorwaarden van waarborgen. Voor niet- of onvoldoende gewaarborgde derivaten bevatten ze een specifieke aanpassing tegenover de interbankenrentevoet (Funding Valuation Adjustment – FVA).

De reële waarde is meestal gelijk aan de economische waarde, onderworpen aan beperkte bijkomende aanpassingen zoals eigen kredietrisico-aanpassingen, die specifiek vereist worden door de IFRS-standaarden.

De belangrijkste waarde-aanpassingen worden in de sectie hieronder beschreven.

Bijkomende waarde-aanpassingen

Bijkomende waarde-aanpassingen toegepast door BNP Paribas Fortis voor het bepalen van de reële waarde zijn de volgende:

'Bid/offer'-aanpassingen: de 'bid/offer'-grenzen weerspiegelen de bijkomende uitstapkost van de prijszetter en symmetrisch de door dealers beoogde vergoeding voor het risico om de positie aan te houden of uit te sluiten door een andere prijs van de dealer te aanvaarden.

BNP Paribas Fortis veronderstelt dat de beste schatting van een uitstapprijs de bied- of laatprijs is, uitgezonderd als er een bewijs bestaat dat een ander punt in de 'bid/offer'-grens een representatievere uitstapprijs zou leveren.

Aanpassingen omwille van onzekerheden met betrekking tot de input: er bestaat een onzekerheid over de uitstapprijs wanneer de prijsobservatie of gegevensinput, vereist door de waarderingstechnieken, moeilijk of onregelmatig is. Er zijn verschillende manieren om de graad van onzekerheid in de uitstapprijs te bepalen, zoals het meten van de spreiding van de beschikbare prijsaanduidingen of het schatten van de mogelijke grenzen van de input bij een waarderingstechniek.

Aanpassingen omwille van onzekerheden met betrekking tot het model: deze zijn verbonden aan situaties waar er een waarde-ongezekerheid is omwille van de gebruikte waarderingstechniek ook al is er een observeerbare input beschikbaar. Deze situatie ontstaat wanneer de risico's eigen aan het instrument verschillend zijn van deze beschikbaar in de observeerbare gegevens en waardoor de waarderingstechniek veronderstellingen omvat die niet gemakkelijk bevestigd kunnen worden.

Kredietwaarde-aanpassingen (CVA): de kredietwaarde-aanpassing wordt toegepast op waarderings- en marktnoteringen waarin de kredietwaardigheid van de tegenpartij niet weerspiegeld wordt. Het heeft als doel rekening te houden met de mogelijkheid dat de tegenpartij in gebreke kan blijven en dat BNP Paribas Fortis de volledige reële waarde van de transacties niet zal ontvangen.

Bij het bepalen van de kost van het uitstappen of het overdragen van tegenpartij-risicoposities, wordt de relevante markt beschouwd als een 'inter-dealer'-markt. De observatie van de CVA blijft echter een beoordeling omwille van i) de afwezigheid of het gebrek aan prijsvorming op de 'inter-dealer'-markt, ii) de invloed van de regelgeving inzake tegenpartijrisico op het prijsvormingsbeleid van de marktspelers en iii) de afwezigheid van een dominant bedrijfsmodel voor het beheer van het tegenpartijrisico.

Het CVA-model is gebaseerd op dezelfde posities als voor regelgevende doeleinden. Het model probeert om de kost van een optimale risicobeheerstrategie te schatten op basis van i) de impliciete incentives en beperkingen die eigen zijn aan de geldende regelgevingen en hun evolutie, ii) de marktinschatting van de kans op wanbetaling en iii) de standaardparameters die gebruikt worden voor regelgevende doeleinden.

Waarde-aanpassingen voor eigen kredietrisico op schulden (OCA – Own-credit valuation adjustments) en op derivaten (DVA – Debit valuation adjustment): OCA en DVA-aanpassingen weerspiegelen de impact van de kredietwaardigheid van BNP Paribas Fortis, respectievelijk met betrekking tot de waarde van obligaties gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (fair value option) en derivaten. Beide aanpassingen zijn gebaseerd op de verwachte toekomstige verplichtingsprofielen van dergelijke instrumenten. De eigen kredietwaardigheid wordt afgeleid van op de markt gebaseerde waarnemingen over de uitgifteniveaus van de relevante obligaties.

De boekwaarde van de verplichtingen en achtergestelde schulden gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (fair value option) is gestegen met EUR 63 miljoen per 31 december 2014, door de impact van het eigen kredietrisico, in vergelijking met de waardevermindering van EUR 20 miljoen per 31 december 2013, dus een wijziging van EUR (43) miljoen opgenomen in de nettoverliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (nota 2.c).

Klassen van instrumenten en classificatie binnen de reële waarde hiërarchie voor activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde

Zoals uitgelegd in de samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving (zie nota 1.d.10), worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde opgedeeld in een reële-waardehiërarchie die bestaat uit 3 niveaus.

De uitsplitsing van activa en verplichtingen in risicoklassen is bedoeld om dieper inzicht te geven over de aard van de instrumenten.

Voor afgeleide financiële instrumenten worden de reële waarden opgesplitst per dominante risicofactor met name rentevoeten, wisselkoersen, krediet en aandelen. Afgeleide financiële instrumenten voor afdekkingsdoeleinden zijn hoofdzakelijk rentederivaten.

In miljoenen euro's	31 december 2014											
	Handelsportefeuille				Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening				Voor verkoop beschikbare activa			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Effectenportefeuille	2 035	110	-	2 145	137	87	305	529	24 389	7 713	561	32 663
Schatkistcertificaten en staatsobligaties	799	3	-	802	-	-	-	-	20 056	3 737	-	23 793
Schuldbewijzen gedekt door activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>CDOs / CLOs</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Andere schuldbewijzen gedekt door activa (ABS)</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andere vastrentende effecten	1 126	107	-	1 233	-	-	-	-	4 300	3 974	-	8 274
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	110	-	-	110	137	87	305	529	33	2	561	596
Leningen en terugkoopovereenkomsten	-	5 572	205	5 777	-	1 509	-	1 509				
Leningen	-	4	-	4	-	1 509	-	1 509				
Terugkoopovereenkomsten	-	5 568	205	5 773	-	-	-	-				
FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	2 035	5 682	205	7 922	137	1 596	305	2 038	24 389	7 713	561	32 663
Effectenportefeuille	2 377	5	-	2 382	-	-	-	-				
Schatkistcertificaten en staatsobligaties	2 362	-	-	2 362	-	-	-	-				
Andere vastrentende effecten	15	4	-	19	-	-	-	-				
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	-	1	-	1	-	-	-	-				
Leningen en terugkoopovereenkomsten	-	10 411	556	10 967	-	351	-	351				
Leningen	-	-	-	-	-	351	-	351				
Terugkoopovereenkomsten	-	10 411	556	10 967	-	-	-	-				
Schuldbewijzen (nota 5.h)	-	-	-	-	-	3 551	864	4 415				
Achternestelde schulden (nota 5.h)	-	-	-	-	-	1 474	10	1 484				
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN TEGEN REËLE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	2 377	10 416	556	13 349	-	5 376	874	6 250				

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013											
	Handelsportefeuille				Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening				Voor verkoop beschikbare activa			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Effectenportefeuille	1 884	1 259	2	3 145	145	82	436	663	21 000	6 964	533	28 497
Schatkistcertificaten en staatsobligaties	1 699	175		1 874				-	18 824	3 718		22 542
Schuldbewijzen gedekt door activa	-	24	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-
- CDOs / CLOs		1		1								
- Andere schuldbewijzen gedekt door activa (ABS)		23		23								
Andere vastrentende effecten	29	1 060	2	1 091		3		3	2 141	3 243		5 384
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	156			156	145	79	436	660	35	3	533	571
Leningen en terugkoopovereenkomsten	-	5 157	647	5 804	-	1 700	-	1 700				
Leningen		22		22		1 700		1 700				
Terugkoopovereenkomsten		5 135	647	5 782								
FINANCIËLE ACTIVA TEGEN REËLE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	1 884	6 416	649	8 949	145	1 782	436	2 363	21 000	6 964	533	28 497
Effectenportefeuille	1 792	40	-	1 832	-	-	-	-				
Schatkistcertificaten en staatsobligaties				-								
Andere vastrentende effecten	1 792	14		1 806								
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		26		26								
Leningen en terugkoopovereenkomsten	-	9 288	250	9 538	-	401	-	401				
Leningen				-		401		401				
Terugkoopovereenkomsten		9 288	250	9 538								
Schuldbewijzen (nota 5.h)	-	-	-	-	-	3 974	186	4 160				
Achtergestelde schulden (nota 5.h)	-	-	-	-	-	1 475	10	1 485				
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN TEGEN REËLE WAARDE MET WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	1 792	9 328	250	11 370	-	5 850	196	6 046				

In miljoenen euro's	31 december 2014							
	Positieve marktwaarde				Negatieve marktwaarde			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Rentederivaten		7 716	20	7 736		5 906	15	5 921
Wisselkoersderivaten		1 415		1 415		1 429		1 429
Kredietderivaten		30		30		20	6	26
Aandelenderivaten		546		546		72		72
Overige derivaten		1		1				-
Afgeleide financiële instrumenten (excl. afdekkingsderivaten)	-	9 708	20	9 728	-	7 427	21	7 448
Afgeleide financiële instrumenten, afdekkingsderivaten	-	1 948		1 948	-	4 380	-	4 380

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013							
	Positieve marktwaarde				Negatieve marktwaarde			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Rentederivaten		5 688	172	5 860		3 796	133	3 929
Wisselkoersderivaten		762		762		732		732
Kredietderivaten		23	1	24		9	5	14
Aandelenderivaten		443		443		73		73
Overige derivaten		1		1				-
Afgeleide financiële instrumenten (excl. afdekkingsderivaten)	-	6 917	173	7 090	-	4 610	138	4 748
Afgeleide financiële instrumenten, afdekkingsderivaten	-	1 231		1 231	-	2 078	-	2 078

Transfers tussen niveaus kan voorkomen wanneer een instrument voldoet aan de gedefinieerde criteria die in het algemeen afhankelijk zijn van de markt en het product. De belangrijkste factoren die van invloed zijn op transfers zijn wijzigingen in de observatiemogelijkheden, het tijdsverloop en gebeurtenissen tijdens de levensduur van de transactie. De timing van de erkenning van de overdracht wordt bepaald aan het einde van de rapporteringsperiode.

Tijdens 2014 waren er geen significante overdrachten tussen niveau 1 en niveau 2.

Beschrijving van de instrumenten op elk niveau

De volgende sectie geeft een beschrijving van de instrumenten op elk niveau van de hiërarchie. Het beschrijft met name de instrumenten geassocieerd als niveau 3 en de geassocieerde waarderingsmethodologieën. Voor de belangrijkste instrumenten geassocieerd in het handelsboek en afgeleide financiële instrumenten geassocieerd als niveau 3 wordt verder kwantitatieve informatie voorzien over de gebruikte input om de reële waarde te bepalen.

Niveau 1:

Dit niveau omvat alle afgeleide financiële instrumenten en effecten die beursgenoteerd of continu genoteerd zijn in andere actieve markten.

Niveau 1 omvat met name aandelen en liquide effecten, ongedekte verkopen van deze instrumenten, afgeleide financiële instrumenten verhandeld op georganiseerde markten (futures, opties,...) en fondsparticipaties waarvan de netto boekwaarde op een dagelijkse basis berekend wordt.

Niveau 2:

De stock van effecten in niveau 2 wordt samengesteld uit effecten die minder liquide zijn dan deze die tot niveau 1 behoren. Het gaat voornamelijk om staatsobligaties, obligaties uitgegeven door bedrijven, waardepapieren gedekt door hypotheek, fondsparticipaties en kortlopende effecten zoals depositocertificaten. Ze worden geassocieerd in niveau 2 voornamelijk wanneer externe prijzen voor hetzelfde effect op een regelmatige manier geobserveerd kan worden bij een redelijk aantal van markthouders die actief zijn in het effect maar wanneer deze prijzen niet de direct verhandelbare prijzen vertegenwoordigen. Dit omvat onder andere, overeenstemmende prijsvormingsdiensten met een redelijk aantal van deelnemers die actieve markspelers zijn alsook indicatieve runs van actieve makelaars en/of dealers. Andere bronnen zoals de primaire uitgiftemarkt, waardering van onderpand en 'counterparty collateral valuation matching' kunnen ook gebruikt worden, indien relevant.

Terugkoopovereenkomsten worden hoofdzakelijk als niveau 2 geassocieerd en de classificatie is voornamelijk gebaseerd op de observeerbaarheid en liquiditeit van de terugkoopovereenkomstmarkt voor elk type van onderpand.

Uitgegeven obligaties aangemerkt tegen reële waarde met waardevaanderingen in de resultatenrekening zijn onder hetzelfde niveau geassocieerd als deze waaronder het in een contract besloten derivaat zou vallen. Eigen credit spreads zijn een observeerbare input.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten): de derivaten in niveau 2 worden samengesteld uit de volgende instrumenten:

- 'Vanilla'-instrumenten zoals renteswaps, caps/floors en swaptions, credit default swaps, valutaforwards en -opties
- Gestructureerde derivaten zoals exotische valuta -en renteopties

Derivaten worden geassocieerd in niveau 2 wanneer er een gedocumenteerde stroom van bewijsmateriaal bestaat wat een van de volgende elementen ondersteunt:

- De reële waarde wordt hoofdzakelijk afgeleid van prijzen en noteringen van andere instrumenten geassocieerd in niveau 1 en niveau 2, door middel van standaard marktinterpolatie of 'stripping'-technieken waarvan de resultaten op een regelmatige wijze bevestigd worden door reële transacties
- De reële waarde wordt afgeleid van standaard technieken zoals replicatie of verdisconteerde kasstromen die gekalibreerd worden op observeerbare prijzen, die een beperkt modelrisico hebben en die de effectieve saldering van de risico's van het instrument mogelijk maken door het verhandelen van instrumenten geassocieerd in niveau 1 en niveau 2
- De reële waarde wordt afgeleid van complexere en eigen waarderingstechnieken maar worden direct bewezen door 'back-testing' op een regelmatige basis waarbij gebruik wordt gemaakt van gegevens die gebaseerd zijn op een externe markt.

Het bepalen of een 'over-the-counter (OTC)'-derivaat in aanmerking komt voor classificatie in niveau 2 omvat beoordelingen. Er wordt aandacht besteed aan de oorsprong, transparantie en betrouwbaarheid van de gebruikte externe gegevens, en aan het bedrag van onzekerheid geassocieerd met het gebruik van modellen. Hieruit volgt dat de classificatiecriteria van niveau 2 een meervoudige analyse-as bevatten binnen een 'observeerbare zone' waarvan de grenzen bepaald zijn door i) een vooraf bepaalde lijst van productcategorieën en ii) het onderliggende en looptijdsegmenten. Deze criteria worden op een regelmatige basis herzien en bijgewerkt samen met de toegepaste waarde-aanpassingen zodat de classificatie per niveau consistent blijft met het beleid van waarde-aanpassingen.

Niveau 3:

Dit niveau omvat niet-genoteerde effecten, terugkoopovereenkomsten en rentederivaten.

Niet-genoteerde private equities worden geclassificeerd in niveau 3.

Schuldbewijzen tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden ingedeeld in hetzelfde niveau als de afzonderlijk genomen besloten derivaten. De credit spread is een waarneembare parameter.

Terugkoopovereenkomsten: vooral langetermijn- of gestructureerde terugkoopovereenkomsten. De waardering van deze transacties vereisen eigen methodologieën gezien de specifieke aard van de transacties en het gebrek van activiteit en prijsvorming in de langlopende terugkoopovereenkomstmarkt. De curves gebruikt in de waardering worden bevestigd door het gebruik van beschikbare gegevens zoals de impliciete basis van de relevante obligatieportefeuille als benchmark, recente handelsgegevens van langlopende terugkoopovereenkomsten en gegevens van prijsaanvragen. Waarde-aanpassingen toegepast op deze posities zijn in verhouding met de onzekerheidsgraad eigen aan de keuzes van 'modellering' en het bedrag van de beschikbare gegevens.

Rentederivaten worden geclassificeerd als niveau 3 wanneer de positie zich buiten de observatiezone bevindt voor de rentecurves of volatiliteitsvlakken, of gelinkt is aan minder liquide markten zoals opkomende rentemarkten. De waarderingstechniek is standaard en gebruikt externe marktgegevens en extrapolatietechnieken. Waarde-aanpassingen voor liquiditeit worden gedaan voor de belangrijkste opbrengst- en spreadposities en gespecialiseerd per valuta en index.

- 'Vanilla'-derivaten (zoals rentederivaten, valutaderivaten,...) zijn onderhevig aan bijkomende waarde-aanpassingen gelinkt aan de onzekerheid van liquiditeit, gespecialiseerd per aard of onderliggend en liquiditeitssegmenten.

- Complexe derivaten geclassificeerd als niveau 3 bevatten inflatiederivaten en volatiliteitsswaps.

Volatiliteitsswaps bevatten een materieel modelrisico omdat het moeilijk is om informatie over de volatiliteit af te leiden van op de markt verhandelde instrumenten. Het raamwerk van waarde-aanpassingen is gekalibreerd op de onzekerheid eigen aan het product en op de grenzen van onzekerheid van de bestaande externe consensusgegevens.

Inflatiederivaten geclassificeerd als niveau 3 omvatten hoofdzakelijk swapproducten op inflatie-indexen die niet geassocieerd zijn met een liquide geïndexeerde obligatiemarkt, optionele producten op inflatie-indexen (zoals caps en floors) en andere vormen van inflatie-indexen die optionaliteit op inflatie-indexen of op de jaarlijkse inflatierente bevat. Waarderingstechnieken gebruikt voor inflatiederivaten zijn hoofdzakelijk standaard marktmodellen. Proxy technieken worden gebruikt voor enkele beperkte posities. Alhoewel de waarderingen bevestigd worden via maandelijkse consensusgegevens, worden de producten geclassificeerd in niveau 3 omwille van het gebrek aan liquiditeit en bepaalde onzekerheden eigen aan de kalibratie.

Deze complexe derivaten zijn onderhevig aan specifieke bijkomende waarde-aanpassingen om onzekerheden gelinkt aan liquiditeit, parameters- en modelrisico in te dekken.

Voor de producten hierboven besproken geeft de volgende tabel de grenswaarden van de belangrijkste niet-observeerbare input. De weergegeven grenzen stemmen overeen met een variëteit van verschillende onderliggende en zijn enkel betekenisvol in de context van de waarderingstechniek geïmplementeerd door BNP Paribas Fortis. De gewogen gemiddelden, waar relevant en beschikbaar, zijn gebaseerd op reële waarden, nominale bedragen of gevoeligheden.

Risiko- klassen	Balans- waardering		Belangrijkste producttypes die de niveau 3 stock samen- stellen in de risicoklasse	Waarderingsmethode voor de betreffende producttypes	Belangrijkste niet-waar- neembare elementen voor de betreffende producttypes	Omvang van de belang- rijkste niet-waarneembare elementen over de niveau 3 populatie	Gewogen gemiddelde
	Activa	Verplichting					
Terugkoop- overeen- komsten	205	556	Lange termijn en reverse-repo-overeen- komsten	Proxytechnieken, on- dermeer gebaseerd op de financiering van een benchmark obligaties, dat actief wordt verhandeld en representatief voor de onderliggende repo	Lange termijn repo spread op bedrijfsobli- gaties (High Yield, High Grade) en op ABSs	0 bp-90 bp	56 bp (a)
Rente- derivaten	20	15	Floors en caps op inflatie of op de cumu- latieve inflatie (zo- als redemption floors), voornamelijk op de Europese inflatie	Inflatieprijsmodel	Volatiliteit van de cumu- latieve inflatie	0,8% - 10%	(b)
			Forward -volatili- teitsproducten zoals volatiliteitsswaps, voornamelijk in euro	Rentevoeten optieprijs- model	Volatiliteit van de jaar- op-jaar inflatie	0,4 % - 1,8 %	
Krediet- derivaten	-	6	Single name Credit Default Swaps (andere dan CDS op ABSs en indices op kredieten)	Stripping, extrapolatie en interpolatie	Credit default spreads over de observatielimiet (10 jaar)	40 bp tot 128 bp	104 bp (c)
					Illiquid credit default spread curves (over de belangrijkste tenoren)	12 bp tot 896 bp	193 bp (c)

(a) Gewogen op basis van relevante risico-as op portefeuilleniveau

(b) Geen weging aangezien er geen expliciete gevoeligheid wordt toegekend aan deze elementen

(c) De weging is niet gebaseerd op risico's maar op een alternatieve methodologie met betrekking tot financiële instrumenten van niveau 3 (reële waarde of notioneel bedrag)

Wijzigingen voor financiële instrumenten van niveau 3

Voor financiële instrumenten van niveau 3 vonden tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014 de volgende mutaties plaats:

In miljoenen euro's	Financiële activa				Financiële verplichtingen		
	Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardenveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardenveranderingen in de resultatenrekening	Voor verkoop beschikbare financiële activa	TOTAAL	Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten tegen reële waarde met waardenveranderingen in de resultatenrekening	Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardenveranderingen in de resultatenrekening	TOTAAL
Op 31 december 2012 ⁽¹⁾	405	474	1 004	1 883	240	18	258
Aankoop	527		16	543			-
Emissies				-	79	29	108
Verkoop		58	(452)	(394)			-
Uitkeringen			44	44		(15)	(15)
Mutaties naar niveau 3	123		5	128	180	162	342
Mutaties van niveau 3				-			-
Winsten of (verliezen) opgenomen in het resultaat van vervallen of onderbroken verrichtingen tijdens de periode	(1)		(60)	(61)	(1)	2	1
Winsten of (verliezen) opgenomen in het resultaat voor de uitstaande instrumenten aan het einde van de periode	(232)	(96)		(328)	(110)		(110)
- Wisselkoerswijzigingen			(2)	(2)			-
- Wijzigingen in activa en verplichtingen geboekt in eigen vermogen			(22)	(22)			-
Op 31 december 2013 ⁽¹⁾	822	436	533	1 791	388	196	584
Aankoop			49	49			-
Emissies				-		344	344
Verkoop		(54)	(7)	(61)			-
Uitkeringen	(10)		12	2	408	(32)	376
Mutaties naar niveau 3				-		480	480
Mutaties van niveau 3	(678)			(678)	(184)	(112)	(296)
Winsten of (verliezen) opgenomen in het resultaat van vervallen of onderbroken verrichtingen tijdens de periode	91		(44)	47		(2)	(2)
Winsten of (verliezen) opgenomen in het resultaat voor de uitstaande instrumenten aan het einde van de periode		(77)		(77)	(35)		(35)
- Wisselkoerswijzigingen			1	1			-
- Wijzigingen in activa en verplichtingen geboekt in eigen vermogen			17	17			-
Op 31 december 2014	225	305	561	1 091	577	874	1 451

⁽¹⁾ Aangepast in overeenkomst met IFRS 11 (cf. nota's 8.0 en 1.a)

Mutaties zijn weergegeven alsof ze hadden plaatsgevonden op het einde van de verslagperiode.

Financiële instrumenten van niveau 3 kunnen worden afgedekt door andere instrumenten van niveau 1 en/of niveau 2. Daaruit voortvloeiende winsten en verliezen worden niet getoond in deze tabel. De in deze tabel getoonde winsten en verliezen zijn dus niet representatief voor de winsten en verliezen die ontstaan uit het beheer van het nettorisico op al deze instrumenten.

Gevoeligheid van de reële waarde voor redelijkerwijs waarschijnlijke veranderingen in veronderstellingen van niveau 3

De volgende tabel vat de financiële activa en financiële verplichtingen samen, geïnclassificeerd in niveau 3, waarvoor alternatieve veronderstellingen in een of meerdere niet-observeerbare input de reële waarde significant zou wijzigen.

De gepubliceerde bedragen zijn bedoeld om de grenzen te illustreren van mogelijke onzekerheden eigen aan de beoordelingen, toegepast bij het schatten van de parameters van niveau 3 of bij het selecteren van de waarderingstechnieken. Deze bedragen weerspiegelen de waarderingonzekerheden die voorkomen op de waarderingsdatum en ook al worden deze onzekerheden hoofdzakelijk afgeleid van de gevoeligheden van de portefeuille

die voorkwamen op waarderingsdatum, zijn ze niet voorspellend of indicatief voor toekomstige bewegingen in de reële waarde en weerspiegelen ze ook niet de impact van de marktstress op de waarde van de portefeuille.

Bij het schatten van gevoeligheden heeft BNP Paribas Fortis ofwel de financiële instrumenten geherwaardeerd op basis van redelijkerwijs mogelijke inputs ofwel heeft de Bank veronderstellingen toegepast gebaseerd op het beleid van bijkomende waarde-aanpassingen.

Voor derivatenposities gebeurt de waardering van de gevoeligheid op basis van de bijkomende kredietwaardering en de parameter – en modelonzekerheden bijkomende aanpassingen gelinkt aan niveau 3.

Er worden twee scenario's in aanmerking genomen: een gunstig scenario waarbij het geheel of een deel van de bijkomende waarde-aanpassingen niet in aanmerking wordt genomen door de marktspelers en een ongunstig scenario waarbij de marktspelers zoveel als een dubbele bijkomende waarde-aanpassingen in aanmerking genomen door BNP Paribas Fortis zouden vereisen voor het aangaan van de transactie.

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Mogelijke impact op de resultatenrekening	Mogelijke impact op het eigen vermogen	Mogelijke impact op de resultatenrekening	Mogelijke impact op het eigen vermogen
Schatkistcertificaten en staatsobligaties				
Schuldbewijzen gedekt door activa				
<i>CDOs / CLOs</i>				
<i>Andere schuldbewijzen gedekt door activa</i>				
Andere vastrentende effecten				
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	+/-3	+/-5	+/-4	+/-5
Leningen				
Terugkoopovereenkomsten	+/-4		+/-4	
Financiële derivaten	+/-134		+/-134	
<i>Rentederivaten</i>	+/-134		+/-128	
<i>Kredietderivaten</i>	+/-0		+/-6	
<i>Aandelenderivaten</i>				
<i>Overige derivaten</i>				
Gevoeligheid van de als niveau 3 financiële instrumenten	+/-140	+/-5	+/-142	+/-5

Uitgestelde marge of financiële instrumenten gawaardeerd door gebruik van intern ontwikkelde technieken en gebaseerd op gegevens die niet volledig kunnen getoetst worden in actieve markten.

De uitgestelde marge van financiële instrumenten ('day-one profit') betreft alleen de marktactiviteiten die in aanmerking komen voor niveau 3.

De uitgestelde marge wordt berekend na het aanleggen van de reserves voor onzekerheden zoals voorheen beschreven en wordt teruggenomen via de resultatenrekening over de periode waarvoor de parameters verwacht worden niet waarneembaar te zijn.

Het nog af te schrijven bedrag wordt geboekt op de balans in de rubriek 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Het verlies wordt geboekt als een vermindering in de reële waarde van de betreffende complexe verrichtingen.

De uitgestelde marge die niet werd geboekt in de resultatenrekening en deel uitmaakt van de prijs van derivaten verkocht aan klanten en gemeten werd op basis van interne modellen met niet-verifieerbare parameters ('day-one profit') is minder dan EUR 1 miljoen.

5.e Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen

BNP Paribas Fortis heeft ervoor gekozen om bepaalde financiële activa te transfereren van 'Voor verkoop beschikbare beleggingen', 'Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa' naar 'Leningen en vorderingen'. De herclassificatie van deze financiële activa weerspiegelt de intentiewijziging en de mogelijkheid van BNP Paribas Fortis om deze te behouden in de voorzienbare toekomst.

Financiële activa die zijn geherclassificeerd als leningen en vorderingen, werden gewaardeerd tegen reële waarde op de datum

van herclassificatie, die op die datum hun nieuwe kostprijs werd. Nadien gebeurt de waardering tegen geamortiseerde kostprijs.

Financiële activa die geherclassificeerd werden naar leningen en vorderingen zijn enerzijds een belangrijk deel van de gestructureerde kredietinstrumenten (zie nota 8.j 'Gestructureerde kredietinstrumenten') en anderzijds een deel van de soevereine obligatieportefeuille gerelateerd aan Ierland en Portugal (zie nota 8.k 'Blootstelling aan soeverein schuldenrisico')

5.f Interbankverrichtingen en leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen

Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Zichtrekeningen	2 255	2 618
Leningen	11 856	16 976
Terugkoopovereenkomsten	229	34
Totaal leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen voor bijzondere waardeverminderingen	14 340	19 628
<i>waarvan onzekere leningen</i>	202	276
Bijzondere waardeverminderingen mpairment op leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (Nota 2.f)	(133)	(185)
<i>waarvan specifieke bijzondere waardeverminderingen</i>	(120)	(171)
<i>waarvan collective bijzondere waardeverminderingen</i>	(13)	(14)
Totaal leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen na bijzondere waardeverminderingen	14 207	19 443

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in nota 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

In het kader van het monetaire beleid moeten de kredietinstellingen verplicht bedragen deponeren bij de centrale banken in de landen waar BNP Paribas Fortis actief is. Het totale tegoed dat bij centrale banken wordt aangehouden bedraagt EUR 10 043 miljoen op het einde van 2014 (2013: EUR 9 287 miljoen).

BNP Paribas Fortis heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'micro fair value hedge accounting' is toegepast. De algemene

doelstelling van deze strategie is om wijzigingen in de reële waarde van bepaalde leningen in USD afgesloten met verbonden partijen af te dekken.

Verschillende 'cross currency swaps' werden aangegaan om onderliggende leningen af te dekken tegen ongunstige wijzigingen in de rentevoet en/of wijzigingen in de wisselkoers.

Zoals vereist door de hedge accounting principes, worden de wijzigingen in de reële waarde van de 'cross currency swaps' en de leningen die toewijsbaar zijn aan de afgedekte rentevoet of het valutarisico, verantwoord in de lijn 'Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Meer informatie betreffende de evolutie van 'Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen' kan men terugvinden in het 'Verslag van Raad van Bestuur – Toelichting bij de evolutie van de balans'.

Schulden aan kredietinstellingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Zichtrekeningen	1 156	1 983
Leningen	12 553	15 226
Terugkoopovereenkomsten	1 763	695
Totaal schulden aan kredietinstellingen	15 472	17 904

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in nota 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

BNP Paribas Fortis heeft beleggingsstrategieën ontplooid waarop 'macro cash flow hedge accounting' is toegepast. De strategie van BNP Paribas Fortis bestaat uit het afdekken van het renterisico

op bankdeposito's aangehouden door kredietinstellingen met een variabele rentevoet door de aan- en verkoop van renteopties (caps). Als gevolg wordt bij de afdekking uitgegaan van de fluctuatie van de rentevoet binnen een vooraf bepaalde marge. De Bank koopt renteopties ter bescherming tegen een stijging in de rentevoet. Als de rentevoet de uitoefenprijs overschrijdt, kan de ontvangen betaling van het derivaat gebruikt worden als ondersteuning van de interestbetaling op de deposito voor die periode. De Bank verkoopt ook caps tegen een hogere uitoefenprijs.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen in de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

5.g Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten

Leningen aan en vorderingen op klanten

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Zichtrekeningen	10 682	3 366
Leningen aan klanten	147 892	148 514
Terugkoopovereenkomsten	30	58
Financiële lease-verrichtingen	11 316	11 283
Totaal leningen aan en vorderingen op klanten voor bijzondere waardeverminderingen	169 920	163 221
<i>waarvan onzekere leningen</i>	<i>5 916</i>	<i>7 399</i>
Bijzondere waardeverminderingen op leningen aan en vorderingen op klanten (nota 2.f)	(3 069)	(3 670)
<i>waarvan specifieke bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(2 491)</i>	<i>(2 986)</i>
<i>waarvan collectieve bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>(578)</i>	<i>(684)</i>
Totaal leningen aan en vorderingen op klanten na bijzondere waardeverminderingen	166 851	159 551

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in nota 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van de Bank.

Bovendien dekt BNP Paribas Fortis op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') het renterisico van hypotheekleningen met vaste rente en commerciële leningen af door het gebruik van renteswaps. Hypotheekleningen en commerciële leningen die opgenomen zijn in een te hedgen portefeuille, moeten dezelfde af te dekken risicokenmerken hebben.

Door de afdekking wordt de volatiliteit van veranderingen in de netto contante waarde van de afgedekte posities als gevolg van veranderingen in de relevante benchmark rentecurve, gecompenseerd door de veranderingen in de netto contante waarde van de afgeleide financiële instrumenten.

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie met externe tegenpartijen. De wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

In de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans (EUR 1.445 miljoen in 2014, EUR 627 miljoen in 2013) worden de veranderingen in de reële waarde van voornamelijk de hypotheekleningen en commerciële leningen die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico, om de boekwaarde van de lening te corrigeren, opgenomen. Eveneens het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte hypotheekleningen en commerciële leningen bij de aanvang van de hedge relatie wordt omgekeerd afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument in deze rubriek.

Via kasstroomafdekkingen ('CFH'), dekt BNP Paribas Fortis op portefeuillebasis ook de cash flows af van de toekomstige productie van leningen met vaste rentevoet door het gebruik van 'constant maturity swaps', 'swaptions' en 'collars'. Een constant maturity swap is een swap die de aankoper toelaat de 'duration' van de ontvangen geldstromen vast te leggen op een swap.

De 'constant maturity swaps' zijn afgesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven van toepassing op het ogenblik van de transactie.

Elders past BNP Paribas Fortis ook 'micro-cash flow hedge' toe om de blootstelling aan de variabiliteit in kasstromen die voortvloeien uit een inflatie gelinkte lening van Fortis Lease, af te dekken. BNP Paribas Fortis gebruikt inflatiewaps als afdekkingsinstrument.

BNP Paribas Fortis heeft een 'Specialised Finance'-activiteit overgenomen van BNP Paribas. De posities in GBP en USD vormen onderdeel van een 'Macro Cash Flow Hedge'. De verwachte kasstromen zijn afgedekt met 'cross currency swaps'.

Wijzigingen in de reële waarde van afdekkingsinstrumenten worden verantwoord in het eigen vermogen onder de lijn 'Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - Financiële hedgingderivaten'. Ineffectieve afdekkingen worden direct verantwoord in de resultatenrekening.

Meer informatie betreffende de evolutie van 'Leningen en schulden aan en vorderingen op klanten' kan men terugvinden in het 'Verslag van de Raad van Bestuur - Toelichting bij de evolutie van de balans'.

Uitsplitsing van de financiële leaseverrichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Bruto-investering	13 584	12 968
<i>Te ontvangen binnen het jaar</i>	4 414	4 153
<i>Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar</i>	7 436	6 843
<i>Te ontvangen na 5 jaar</i>	1 734	1 972
Niet verworven financieringsbaten	(2 268)	(1 685)
Netto-investering voor bijzondere waardeverminderingen	11 316	11 283
<i>Te ontvangen binnen het jaar</i>	3 696	3 643
<i>Te ontvangen na 1 jaar, maar binnen de 5 jaar</i>	6 193	6 011
<i>Te ontvangen na 5 jaar</i>	1 427	1 629
Bijzondere waardeverminderingen	(369)	(430)
Netto-investering na bijzondere waardeverminderingen	10 947	10 853

Schulden aan klanten

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Zichtrekeningen	72 909	58 655
Termijnrekeningen en kasbons	31 921	36 861
Gereguleerde Belgische spaardeposito's	62 017	61 242
Terugkoopovereenkomsten	953	30
Totaal schulden aan klanten	167 800	156 788

Terugkoopverrichtingen worden deels beheerd op handelsbasis en worden gerapporteerd binnen de kolom 'Portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden' in nota 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'. Een ander deel van deze activiteiten wordt beheerd op een 'accrued' basis en gerapporteerd onder 'schulden aan/vorderingen op kredietinstellingen' en 'schulden aan/vorderingen op klanten'. Deze activiteit werd overgenomen door het Treasury departement die nu als enige verantwoordelijk is voor de financiering van BNP Paribas Fortis.

Bovendien heeft BNP Paribas Fortis ook beslist om 'macro fair value hedge accounting' toe te passen op zichtrekeningen en spaarrekeningen ontvangen in de Belgische markt van Retail en Private Banking klanten van BNP Paribas Fortis. Het doel van de

Bank is om het renterisico op zicht - en spaarrekeningen af te dekken door de aankoop van renteswaps. Zicht- en spaarrekeningen worden aangewezen als de afgedekte positie en vormen een portefeuille. De afdekkingsrelatie wordt beschouwd als een 'macro fair value hedge'.

In de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans (EUR 1.250 miljoen in 2014, EUR 256 miljoen in 2013) worden de veranderingen in de reële waarde van voornamelijk de lopende rekeningen en spaarrekeningen die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico, om de boekwaarde van de lening te corrigeren, opgenomen.

Zoals vereist door de 'hedge accounting'-principes, wordt de waardering van zichtrekeningen en spaarrekeningen en renteswaps verantwoord tegen reële waarde in de resultatenrekening.

5.h Schuldbewijzen en achtergestelde schulden

Deze nota behandelt alle schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen aan geamortiseerde kostprijs. Schuldbewijzen en achtergestelde verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden

opgenomen in nota 5.a 'Financiële activa, financiële verplichtingen en derivaten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Schuldbewijzen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Verhandelbare schuldbewijzen en andere schuldbewijzen	11 712	15 421
Obligatieleningen	351	241
Totaal schuldbewijzen	12 063	15 662

Schuldbewijzen en achtergestelde schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aanvaard bedrag Tier 1	Aanvaard bedrag Tier 2	Aangepast 31 december 2013
Schuldbewijzen	4 415	-	-	4 159
Achtergestelde schulden	1 484	241	363	1 485

Achtergestelde leningen aan geamortiseerde kostprijs

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aanvaard bedrag Tier 1	Aanvaard bedrag Tier 2	Aangepast 31 december 2013
Terugbetaalbare achtergestelde schulden	4 203	-	2 288	5 148
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	130	-	127	1 134
Totaal achtergestelde schulden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	4 333	-	-	6 282

Hybride innovatieve Tier 1-leningen rechtstreeks uitgegeven door BNP Paribas Fortis

In 2004 heeft BNP Paribas Fortis rechtstreeks eeuwigdurende hybride obligatieleningen uitgegeven voor een nominaal bedrag van EUR 1 miljard met een coupon van 4,625% tot 27 oktober 2014 en daarna driemaands Euro Reference Rate + 1,70%.

Ze zijn geheel terugbetaalbaar (en niet gedeeltelijk) naar keuze van de emittent na 10 jaar. De obligaties genieten van een 'Support Agreement' aangegaan door Ageas N.V.

BNP Paribas Fortis heeft de calloptie uitgeoefend op 27 oktober 2014 (de eerste calldatum).

Overige achtergestelde schulden

BNP Paribas Fortis dekt het renterisico van achtergestelde schulden met vaste rente op portefeuillebasis ('macro fair value hedge') af door gebruik te maken van renteswaps.

Van de achtergestelde schulden met deze kenmerken wordt een portefeuille gevormd die aangeduid wordt voor hedge accounting. Achtergestelde schulden opgenomen in een portefeuille-afdekking voor renterisico moeten dezelfde risicokenmerken hebben. De kasstromen worden toegewezen aan maandelijkse intervallen op basis van de contractuele vervaldata.

De afdekkingsinstrumenten zijn 'plain vanilla'-renteswaps gesloten met externe tegenpartijen tegen de markttarieven op de datum van de transactie. Wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening.

Wijzigingen in de reële waarde van de achtergestelde schulden die het gevolg zijn van het afgedekte renterisico worden opgenomen in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans teneinde de boekwaarde van de achtergestelde schulden te corrigeren.

Het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de afgedekte achtergestelde schulden bij de aanvang van de afdekking wordt afgeschreven over de resterende looptijd van het afgedekte instrument en wordt eveneens verantwoord in de lijn 'herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' in de balans.

5.i Financiële activa tot einde looptijd aangehouden

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Schatkistcertificaten en staatsobligaties	336	322
Andere vastrentende effecten	805	945
Totaal financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 141	1 267

5.j Actuele en uitgestelde belastingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Actuele belastingen	127	175
Uitgestelde belastingen	3 034	3 574
Actuele en uitgestelde belastingvorderingen	3 161	3 749
Actuele belastingen	119	217
Uitgestelde belastingen	556	477
Actuele en uitgestelde belastingverplichtingen	675	694

Wijzigingen in de uitgestelde belastingen tijdens de periode:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Uitgestelde nettobelastingen aan het begin van de periode	3 097	3 040
Baten (lasten) van uitgestelde belastingen (nota 2.g)	(408)	(202)
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderingen van voor verkoop beschikbare activa	(586)	105
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de herwaardering en de terugname via de resultatenrekening van herwaarderingen van hedgingderivaten	(45)	30
Wijzigingen in de uitgestelde belastingen met betrekking tot de opname van actuariële winsten en verliezen voor de pensioenuitkeringen in niet-recycleerbare (OCI)	38	(40)
Wijzigingen in wisselkoersen en overige	382	164
Uitgestelde nettobelastingen aan het einde van de periode	2 478	3 097

De EUR 382 miljoen in de lijn 'Wijzigingen in wisselkoersen en overige' is hoofdzakelijk verbonden aan de wijzigingen in uitgestelde belastingen gelinkt aan herwaarderingen, terugdraaiing van herwaarderingen op 'voor verkoop beschikbare' financiële activa,

hedging derivaten, alsook actuariële winsten en verliezen voor pensioenen (verantwoord in niet-recycleerbaar OCI) in de entiteiten die geconsolideerd worden via de vermogensmutatiemethode.

Verdeling van de uitgestelde belastingen naar herkomst:

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Voor verkoop beschikbare financiële activa	(839)	(338)
Hedging derivaten	844	471
Niet-gerealiseerde reserve voor financiële lease	(232)	(232)
Voorzieningen voor sociale verplichtingen	225	185
Voorzieningen voor kredietrisico	496	654
Overige elementen	(11)	32
Overdraagbare fiscale verliezen	1 995	2 325
Uitgestelde nettobelastingen	2 478	3 097
uitgestelde belastingvorderingen	3 034	3 574
uitgestelde belastingverplichtingen	(556)	(477)

Om de grootte van de overdraagbare fiscale verliezen opgenomen als activa te bepalen voert BNP Paribas Fortis elk jaar een specifieke analyse van elke relevante entiteit door op basis van het toe te passen fiscale regime - rekening houdend met verliezen die beperkt in de tijd overdraagbaar zijn - en een realistische projectie van hun toekomstige opbrengsten en kosten in lijn met hun businessplan.

De niet-verantwoorde overdraagbare verliezen bedroegen EUR 1 311 miljoen op 31 december 2014 vergeleken met EUR 1 142 miljoen op 31 december 2013.

Voor de belangrijkste entiteiten worden hieronder de uitgestelde nettobelastingsvorderingen per 31 december 2014, de wettelijke beperkingen inzake de overdraagbaarheid van de fiscale verliezen en de verwachte recuperatieperiode weergegeven.

In miljoenen euro's	31 december 2014	Statutaire limieten voor de carryforwards	Statutaire limieten voor de carryforwards
BNP Paribas Fortis (zonder bijkantoren)	2 454	onbeperkt	7 jaar
Esmée	88	n.v.t.	n.v.t.
Bass	83	n.v.t.	n.v.t.
Bijkantoor in de VS	63	20 jaar	15 jaar
Bijkantoor in Madrid	77	18 jaar	n.v.t.
Overige	269	-	-
Totaal netto uitgestelde belastingsvorderingen	3 034		

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013	Statutaire limieten voor de carryforwards	Verwachte recuperatieperiode
BNP Paribas Fortis (zonder bijkantoren)	2 796	onbeperkt	8 jaar
Esmée	151	n.v.t.	n.v.t.
Bass	168	n.v.t.	n.v.t.
Bijkantoor in de VS	63	20 jaar	14 jaar
Bijkantoor in Madrid	78	-	-
Overige	318	-	-
Totaal netto uitgestelde belastingsvorderingen	3 574		

Met betrekking tot BNP Paribas Fortis België bedragen de uitgestelde nettobelastingsvorderingen EUR 2 469 miljoen en deze zijn gerelateerd aan overdraagbare verliezen voor EUR 1 926 miljoen, tijdelijke verschillen als gevolg van wijzigingen in de reële waarde verantwoord in het eigen vermogen (die voornamelijk betrekking hebben op de portefeuille van afdekkinginstrumenten aangeduid als kasstroomafdekkingen, op de portefeuille voor verkoop beschikbare financiële activa en op de herwaardering van de winsten (verliezen) met betrekking tot de vergoedingen na uitdiensttreding) voor EUR 29 miljoen en overige tijdelijke verschillen (gekoppeld aan bijzondere

waardeverminderingen op kredieten, voorzieningen voor risico's, geactiveerde software, goodwill en wijzigingen in de reële waarde verantwoord de resultatenrekening) voor EUR 513 miljoen.

Bass en Esmée zijn effectiseringsvehikels van BNP Paribas Fortis. De wijzigingen in reële waarde van de derivaten die het renterisico in deze entiteiten afdekken zijn volledig gespiegeld in BNP Paribas Fortis. De uitstaande uitgestelde belasting in deze entiteiten bestaat uit tijdelijke verschillen, die als volledig gedekt worden beschouwd door het businessplan van BNP Paribas Fortis.

5.k Overlopende rekeningen en overige activa/verplichtingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Gestorte garantiedeposito's en gevormde borgstellingen	5 261	1 947
Vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties	470	429
Incassorekeningen	33	35
Te ontvangen baten en vooruitbetaalde lasten	249	278
Overige vorderingen en diverse activa	5 572	4 542
Totaal overlopende rekeningen en overige activa	11 585	7 231
Verkregen garantiedeposito's	1 788	1 403
Vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties	450	351
Incassorekeningen	61	44
Toe te rekenen lasten en over te dragen baten	1 072	921
Overige te betalen posten en overige verplichtingen	4 070	3 966
Totaal overlopende rekeningen en overige verplichtingen	7 441	6 685

'Garantiedeposito's en betaalde/ontvangen bankgaranties' omvatten voornamelijk de 'margin calls' in verband met de verrichtingen op derivaten en terugkoopovereenkomsten. De verhoging van EUR 3,3 miljoen per 31 december 2014 (EUR 5 261 miljoen) vergeleken met 2013 (EUR 1 947 miljoen) in de lijn 'Gestorte garantiedeposito's en gevormde borgstellingen' komt vooral voort uit hogere 'cash collaterals' (EUR 3,0 miljard) ingevolge 'margin calls' in derivatentransacties met BNP Paribas groep door het 'one window to the market'-project. Hierbij werden derivatenovereenkomsten vervroegd beëindigd en vervangen door nieuwe overeenkomsten met dezelfde renterisicogevoeligheid, maar met andere verwachte toekomstige kasstromen en met lagere reële waarde (compressie). Per 31 december 2014 werden meer derivaten op het actief gecompriëerd dan in de verplichtingen, wat resulteert in hogere 'cash collaterals'.

De post 'Overige vorderingen en diverse activa' bevat voornamelijk de marktwaarde van restitutierechtten gerelateerd tot personeelsvoordelen, meer informatie kan teruggevonden worden in nota 7.b 'Verplichtingen voor personeelsvoordelen'.

De post 'vereffeningrekeningen met betrekking tot effectentransacties' bevat de tijdelijke verschillen tussen de bedragen op de transactiedatum en afwikkelingsdatum voor aan- en verkopen van financiële activa met verplichte levering binnen een tijdsbestek (voorgeschreven door regelgeving of marktconventie) die worden geboekt op de transactiedatum, zijnde de datum waarop BNP Paribas Fortis toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument. De tijdelijke verkopen van effecten evenals verkopen van uitgeleende effecten worden echter verantwoord op afwikkelingsdatum.

5.l Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast

De voornaamste joint ventures en geassocieerde deelnemingen van BNP Paribas Fortis staan vermeld in de volgende tabel :

In miljoenen euro's Benaming	Land van registratie	Activiteit	Deelnemings%	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Joint ventures					
Bpost bank	België	Retail banking	50%	405	328
Geassocieerde deelnemingen					
AG Insurance	België	Multichannel verzekeraar	25%	1 773	1 462
BNPP - Investment Partners	Frankrijk	Vermogensbeheer	30,85%	1 171	1 130

De volgende tabel vermeldt de cumulatieve financiële gegevens betreffende geassocieerde deelnemingen en joint ventures :

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014			31 december 2014	Boekjaar 2013			31 december 2013
	Aandeel in het nettoresultaat	Aandeel in wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Aandeel in het nettoresultaat en in wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	Aandeel in het nettoresultaat	Aandeel in wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Aandeel in het nettoresultaat en in wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast
Joint ventures	(38)	78	40	485	134	39	173	451
Geassocieerde deelnemingen ⁽¹⁾	189	268	457	3 463	(256)	(86)	(342)	2 980
Totaal ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	151	346	497	3 948	(122)	(47)	(169)	3 431

⁽¹⁾ met inbegrip van gecontroleerde entiteiten waarop een vereenvoudigde consolidatiemethode (vermogensmutatie) wordt toegepast wegens niet-materialiteit

De garantie- en financieringsverplichtingen die door BNP Paribas Fortis worden verstrekt aan joint ventures en geassocieerde deelnemingen worden toegelicht in nota 8.e 'Verbonden partijen'.

De volgende tabellen bevatten financiële informatie over AG Insurance, een materiële deelneming van BNP Paribas Fortis:

	Boekhoudnorm	Aard van de relatie	Land	Deelnemings%	Stem %
AG Insurance	IFRS	Strategische investering	België	25%	25%

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013
Nettototaal baten	433	329
Wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	937	(253)

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Totale activa	74 113	67 411
Totale verplichtingen	67 774	62 463
Netto activa van geassocieerde deelnemingen	6 339	4 948

Reconciliatie van de totale nettoactiva van AG Insurance met de boekwaarde in de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Totaal nettoactiva	6 339	4 948
Minderheidsbelangen op AG Insurance-niveau	(134)	(131)
Purchase Price Allocations (PPA)	16	158
Totaal aangepaste nettoactiva	6 221	4 975
Deelnemings% van BNP Paribas Fortis in AG Insurance	25%	25%
Deelneming van BNP Paribas Fortis in AG Insurance	1 555	1 244
Goodwill	218	218
Boekwaarde	1 773	1 462

BNP Paribas Fortis ontving dividenden van AG Insurance voor een bedrag van EUR 55,8 miljoen in 2014 (EUR 156,1 miljoen in 2013).

Beoordeling bijzondere waardeverminderingen in geassocieerde deelnemingen

In overeenstemming met IFRS, is het vereist om op het eind van elke verslagperiode na te gaan of er een objectieve aanwijzing bestaat dat een investering in een geassocieerde deelneming onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering of niet. Er is sprake van een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering als er gebeurtenissen hebben plaatsgevonden tijdens de periode, die een negatieve invloed hebben op de geschatte toekomstige kasstromen die gegenereerd worden door de investering. In dat geval wordt, in overeenstemming met IAS 36, de volledige boekwaarde van de investering getoetst op bijzondere waardeverminderingen door de boekwaarde te vergelijken met de realiseerbare waarde, die de hoogste waarde is van de reële waarde min verkoopkosten en de gebruikswaarde.

Op 31 december 2014 waren er geen objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering op investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures, behalve voor de investering in de activiteiten van asset management. Deze investering bleef lijden onder de moeilijke financiële omgeving in de 'asset management'-sector. De huidige marktvoorwaarden zetten de winstgevendheid van vele vermogensbeheerders onder druk terwijl de toekomstige winstperspectieven ook nog steeds onzeker zijn.

Bijgevolg werd deze investering getoetst op bijzondere waardeverminderingen door de boekwaarde te vergelijken met de gebruikswaarde. De waarderingsaanpak is een klassieke DDM-analyse (discounted dividend-model) die afgestemd is op de methodologie toegepast op het niveau van BNP Paribas Groep.

De DDM-analyse werd toegepast op het meerjarenplan voorzien door de business voor de komende vijf jaar, verder eeuwigdurend geëxtrapoleerd om een restwaarde te berekenen.

Het plan voor de periode 2015-2019 voorziet een groeiherstel van de opbrengsten in 2016. Aan de kostenzijde zou het algemeen programma van kostenbesparingen geïnitieerd door BNP Paribas Groep en in het bijzonder het specifieke plan dat ingevoerd wordt door de onderneming, leiden tot een netto kostenvermindering over de eerste jaren en de 'cost/income'-ratio moet daarna strikt onder controle worden gehouden. De perpetuele groeiratio is vastgelegd op 2%, het niveau van de verwachte inflatie op lange termijn.

De test houdt rekening met een kapitaalkost in lijn met de gangbare marktstandaarden. Andere essentiële parameters omvatten de 'cost/income'-ratio, het belastingspercentage en de groeiratio's van opbrengsten en kosten. Deze parameters zijn specifiek voor de business.

De notioneel toegewezen kapitaalcijfers zijn vastgelegd op 7% van de risicogewogen activa. Dergelijke beperking voldoet aan de wettelijke vereisten van toepassing op een bank en is consistent met het feit dat deze vermogensbeheerder eigendom is van een bank.

Op basis van het bovenstaande, bleek dat er geen bijkomende bijzondere waardevermindering (noch een herneming ervan) noodzakelijk was.

Vorig jaar, op 31 december 2013, toonde de toetsing op bijzondere waardeverminderingen al aan dat voor de investering in deze vermogensbeheerder de realiseerbare waarde lager was dan de boekwaarde van de investering en dit gaf aanleiding tot een eerste bijzondere waardevermindering van EUR (446) miljoen. In 2012 toonde de toetsing op bijzondere waardeverminderingen op de investering aan dat de realiseerbare waarde lager was dan de boekwaarde van de investering en dit gaf aanleiding tot een eerste bijzondere waardevermindering van EUR (470) miljoen.

De volgende tabel toont de gevoeligheid van de geschatte waarde van de investering aan de belangrijkste veronderstellingen:

In miljoenen euro's	31 december 2014
	BNPP IP
Kapitaalkost	
Nadelige wijziging (+10 basispunten)	(13)
Positieve wijziging (-10 basispunten)	13
Cost/income ratio	
Nadelige wijziging (+1%)	(27)
Positieve wijziging (-1%)	27
Langetermijn groeiratio	
Nadelige wijziging (-50 basispunten)	(43)
Positieve wijziging (+50 basispunten)	50

Wat betreft de investering in AG Insurance, werd er een analyse uitgevoerd en geconcludeerd dat er geen bijzondere waardeverminderingen werden geïdentificeerd per 31 december 2014.

5.m Materiële en immateriële vaste activa en vastgoedbeleggingen

In miljoenen euro's	31 december 2014			Aangepast 31 december 2013		
	Bruto boek-waarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	Netto boek-waarde	Bruto boek-waarde	Som van afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	Netto boek-waarde
Vastgoedbeleggingen	279	(132)	147	530	(168)	362
Terreinen en gebouwen	2 268	(1 180)	1 088	2 193	(1 079)	1 114
Installaties, machines en uitrustingen	1 162	(891)	271	1 256	(931)	325
Vaste activa verhuurd als verhuurder onder operationele leasing	532	(251)	281	617	(296)	321
Overige vaste activa	457	(208)	249	383	(200)	183
Materiële vaste activa	4 419	(2 530)	1 889	4 449	(2 506)	1 943
Aangekochte software	290	(246)	44	307	(256)	51
Software, ontwikkeld door de onderneming	173	(117)	56	142	(107)	35
Overige immateriële vaste activa	123	(50)	73	88	(32)	56
immateriële vaste activa	586	(413)	173	537	(395)	142

Vastgoedbeleggingen

De geschatte reële waarde van vastgoedbeleggingen geboekt aan historische kostprijs op 31 december 2014 bedroeg EUR 155 miljoen, te vergelijken met EUR 388 miljoen op 31 december 2013.

Operationele leasing

Operationele leasing en transacties in vastgoedbeleggingen zijn in bepaalde gevallen onderworpen aan overeenkomsten die voorzien in de volgende minimale toekomstige betalingen:

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Minimum te ontvangen toekomstige betalingen uit niet-opzegbare contracten	417	580
<i>Te ontvangen binnen het jaar</i>	<i>115</i>	<i>154</i>
<i>Te ontvangen na 1 jaar maar binnen de 5 jaar</i>	<i>252</i>	<i>363</i>
<i>Te ontvangen na 5 jaar</i>	<i>50</i>	<i>63</i>

Te ontvangen toekomstige minimale leasebetalingen onder niet-opzegbare lease-overeenkomsten omvatten de betalingen die de huurder dient te maken tijdens de leaseperiode.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa bestaan uit erfpachtrechten, goodwill en handelsmerken verworven door BNP Paribas Fortis.

Over het algemeen wordt software afgeschreven over maximaal vijf jaar en hebben overige immateriële vaste activa een verwachte economische levensduur van maximaal 10 jaar.

Met uitzondering van goodwill (zie nota 5.n 'Goodwill') en immateriële activa gerelateerd aan de overdracht van activiteiten door BNP Paribas aan BNP Paribas Fortis zijn er geen immateriële vaste activa met een onbeperkte economische levensduur. De vergoedingen betaald door BNP Paribas Fortis aan BNP Paribas voor de overdracht van de Corporate en Transaction Banking Europe (CTBE) portefeuille, door het Spaanse bijkantoor van BNP Paribas aan het Spaanse bijkantoor van BNP Paribas Fortis, worden beschouwd als overige immateriële vaste activa met onbeperkte levensduur (EUR 6 miljoen). De immateriële activa met onbeperkte levensduur worden niet afgeschreven, maar ondergaan een test om te oordelen of een bijzondere waardevermindering dient plaats te vinden door hun netto boekwaarde te vergelijken met de realiseerbare waarde.

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Netto afschrijvingslasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2014 bedroegen EUR 218 miljoen, tegen EUR 184 miljoen voor het boekjaar eindigend op 31 december 2013.

De terugname van provisies voor bijzondere waardeverminderingen op materiële en immateriële vaste activa geboekt in de resultatenrekening bedroeg EUR 2 miljoen op 31 december 2014 tegenover een terugname van EUR 7 miljoen op 31 december 2013.

Eind 2014 werd de resterende boekwaarde van het gebouw Warandeborg door middel van een bijzondere waardevermindering afgeboekt. Het gebouw is buiten gebruik en zal in principe in 2016 worden afgebroken en vervolgens van 2017 tot 2021 worden heropgebouwd. Het afboekingsverlies (EUR 27,1 miljoen) behoort niet tot het bedrijfsresultaat van BNP Paribas Fortis en wordt bijgevolg opgenomen in de resultatenrekening onder de rekening 'Netto winst/verlies op overige vaste activa'.

5.n Goodwill

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Aangepast Boekjaar 2013
Boekwaarde aan het begin van de periode	319	165
Aankopen		195
Verkopen		
Bijzondere waardeverminderingen, opgenomen tijdens de periode		
Omrekeningsverschillen	9	(41)
Overige wijzigingen		
Boekwaarde aan het einde van de periode	328	319
Brutoboekwaarde	679	670
Som van de bijzondere waardeverminderingen aan het einde van de periode	(351)	(351)

De goodwill per kasstroomgenererende eenheid op 31 december 2014 is als volgt:

In miljoenen euro's	Nettobedrag		Brutobedrag		Waardeverminderingen		Cumulatieve waardeverminderingen	
	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
BNP Paribas Fortis in België	28	28	28	28	-	-	-	-
Alpha Crédit	22	22	22	22				
Fortis Commercial Finance	6	6	6	6				
BNP Paribas Fortis in Luxemburg	136	135	148	147	-	-	(12)	(12)
SADE			12	12			(12)	(12)
Leasing (BPLS)	136	135	136	135				
BNP Paribas Fortis in andere landen	164	156	503	495	-	-	(339)	(339)
BNP Paribas Bank Polska			209	209			(209)	(209)
Margaret Inc.			102	102			(102)	(102)
Von Essen KG Bank			28	28			(28)	(28)
TEB Group	164	156	164	156				
Totaal	328	319	679	670	-	-	(351)	(351)

BNP Paribas Fortis heeft al haar activiteiten opgesplitst in kasstroomgenererende eenheden die de rapporteringsentiteiten van BNP Paribas Fortis vertegenwoordigen. De splitsing is consistent met de organisatorische structuur en beheersmethodes van BNP Paribas Fortis en weerspiegelt de onafhankelijkheid van elke rapporteringsentiteit in termen van resultaat- en beheersaanpak. Dit wordt op regelmatige basis herzien met als doel rekening te houden met gebeurtenissen die de samenstelling van de kasstroomgenererende eenheden kunnen beïnvloeden zoals acquisities, desinvesteringen en belangrijke reorganisaties.

De kasstroomgenererende eenheden aan dewelke goodwill is toegewezen omvatten:

Alpha Credit

Alpha Credit is de consumentenkredietenspecialist. Het verleent een omvattende reeks consumentenkredieten in verkooppunten (winkels en garages) en rechtstreeks aan klanten. Het verspreidt zijn producten eveneens via het retailnetwerk van de Bank en via bpost bank. Ze is de marktleider in België en Luxemburg.

Fortis Commercial Finance

Fortis Commercial Finance is de dochter van de Bank die de factoringactiviteiten omvat. Ze is vooral actief in België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Ze is marktleider in België.

Leasing (BPLS)

BNP Paribas Leasing Solutions gebruikt meervoudige kanalen (rechtstreekse verkopen, verkopen via tussenpersonen, partnerships en banknetwerken) om corporate- en kleine zakenklanten een waaier aan leasing en huuroplossingen aan te bieden, gaande van financiering van uitrusting tot outsourcing van het wagenpark.

Turk Ekonomi Bankası group (TEB)

TEB, voornamelijk aanwezig in Turkije, biedt haar klanten (retail, corporates en kmo's) een brede waaier aan financiële producten en diensten, zoals retail- en vermogensbankieren, thesaurie- en kapitaalmarktdiensten en financiële diensten.

Goodwill is toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden. Er wordt jaarlijks, of wanneer er een aanwijzing is dat de eenheid een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, getoetst of goodwill een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, door het vergelijken van de boekwaarde van de eenheid met de realiseerbare waarde. Wanneer de realiseerbare waarde lager is

dan de boekwaarde, dan wordt er een onomkeerbaar bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord en wordt de goodwill afgeschreven voor het overschot van de boekwaarde van de eenheid boven het realiseerbaar bedrag.

De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid kan op drie verschillende methodes gebaseerd zijn: transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses, gegevens over de aandelenkoersen van beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses of 'discounted dividend-model' (DDM). De DDM-methode wordt ook toegepast als er geen transactie 'multiples' voor vergelijkbare businesses of aandelenkoersen voor beursgenoteerde ondernemingen met vergelijkbare businesses beschikbaar zijn of als een van de twee vergelijkbare methodes aangeven dat een bijzondere waardevermindering nodig zou kunnen zijn.

De DDM-methode is gebaseerd op een aantal veronderstellingen betreffende toekomstige opbrengsten, kosten en risicokost gebaseerd op middellange businessplannen over een periode van 5 jaar. Projecties over een periode langer dan 5 jaar zijn gebaseerd op een groeipercentage over een eeuwigdurende horizon, doorgaans gelijk aan de verwachte langetermijninflatie van 2% en worden bijgesteld wanneer de kortetermijnomgeving niet overeenstemt met de normale omstandigheden van de economische cyclus.

De belangrijkste parameters die gevoelig zijn voor de aangehouden veronderstellingen zijn de kapitaalkost, de kostinkomensratio, de risicokost en het groeipercentage over een eeuwigdurende tijdshorizon.

De kapitaalkost wordt bepaald aan de hand van een risicovrije rentevoet, een waargenomen markrisicopremie gewogen per risicofactor gebaseerd op vergelijkbare gegevens die specifiek zijn voor elke homogene groep van businesses. De waarde van deze parameters wordt uit externe bronnen gehaald.

Het vereist eigen vermogen wordt voor elke homogene groep van businesses bepaald op basis van de 'Core Tier 1'-kapitaalsvereisten voor de wettelijke entiteit waartoe de homogene groep van businesses behoort, met een minimum van 7%.

Geen enkele van de toetsingen in 2014 leidde tot de erkenning van een bijzondere waardevermindering op bestaande goodwills.

Gevoeligheden

De onderstaande tabel toont de gevoeligheid van de belangrijkste waarderingen van goodwill tot een wijziging van 10 basispunten in de kapitaalkost, een wijziging van 1% in de 'cost/income'-ratio en een wijziging van 50 basispunten in het duurzaam groeipercentage.

In miljoenen euro's	31 december 2014	
	Alpha Crédit	BPLS
Kapitaalkost		
Nadelige wijziging (+10 basispunten)	(5)	(55)
Positieve wijziging (-10 basispunten)	5	57
Cost/income ratio		
Nadelige wijziging (+1%)	(9)	(86)
Positieve wijziging (-1%)	9	86
Langetermijn groeiratio		
Nadelige wijziging (-50 basispunten)	(16)	(197)
Positieve wijziging (+50 basispunten)	19	233

Voor de twee hierboven vermelde kasstroomgenererende eenheden zijn er geen gronden voor een bijzondere waardevermindering van goodwill zelfs als de ongunstige scenario's uit de tabel worden toegepast bij de toetsing op bijzondere waardeverminderingen.

5.o Voorzieningen voor risico's en kosten

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013	Beëindigde bedrijfsactiviteiten	Bedrijfsactiviteiten aan het begin van de periode	Nettodotatie aan voorzieningen	Gebruikte voorzieningen	Wijzigingen in waarde opgenomen in het eigen vermogen	Wijzigin- gen in wis- selkoersen en overige wijzigingen	31 december 2014
Voorzieningen voor personeelsvoordelen	3 580	1	3 579	31	(28)	212	33	3 827
waarvan voordelen na uitdienst- treding (nota 7.b)	3 041	1	3 040	19	(7)	191	65	3 308
waarvan gezondheidszorg- regelingen na uitdiensttreding (nota 7.b)	73	-	73	1	-	21	1	96
waarvan voorzieningen voor andere langetermijnvergoedin- gen (nota 7.c)	118	-	118	15	(7)		(24)	102
waarvan voorzieningen voor vrijwillig vertrek, vervroegde pensioneringsplannen en aan- passing personeelsbezettingplan (nota 7.d)	335	-	335	(16)	(1)		(9)	309
waarvan voorzieningen voor aandelen gebaseerde beloningen	13	-	13	12	(13)		-	12
Voorzieningen voor woningspaar- rekeningen en plannen	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorzieningen voor buitenba- lansverbintenissen (nota 2.f)	213	5	208	10	(23)	-	(64)	131
Voorzieningen voor geschillen	42	-	42	17	(15)	-	163	207
Andere voorzieningen voor risico's en kosten	274	7	267	2	(18)	-	(135)	116
Totaal voorzieningen voor risico's en kosten	4 109	13	4 096	60	(84)	212	(3)	4 281

5.p Overdrachten van financiële activa

BNP Paribas Fortis gaat transacties aan waarbij financiële activa gerapporteerd op de balans worden overgedragen. Bijgevolg komen deze overgedragen activa in aanmerking voor een volledige verwijdering van de balans of blijven deze overgedragen activa op de balans gerapporteerd in de mate van een voortdurende betrokkenheid. Meer informatie is opgenomen in nota 1 'Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving'.

Financiële activa die BNP Paribas Fortis heeft overgedragen, maar niet volledig verwijderd van de balans bestaan in de eerste plaats uit effecten die tijdelijk worden verkocht in terugkoopovereenkomsten of stocklending-transacties, en ge-effectiseerde activa. Verbonden verplichtingen bevatten bedragen erkend als schulden of deposito's ontvangen in terugkoopovereenkomsten en stocklending-transacties, en de effectisering gekocht door derden.

Effectenleningen en terugkoopovereenkomsten:

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Boekwaarde van het overgedragen actief	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen	Boekwaarde van het overgedragen actief	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen
Effectenuitleentransacties				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	568		-	
Terugkoopovereenkomsten				
Effecten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	788	779	2 409	2 397
Effecten geïnclassificeerd als leningen en vorderingen	487	487	345	345
Voor verkoop beschikbare financiële activa	8 042	8 030	3 878	3 866
Totaal	9 885	9 296	6 632	6 608

Effectiseringstransacties gedeeltelijk gefinancierd door externe investeerders, waarbij het beroep is beperkt tot de overgedragen activa :

In miljoenen euro's	31 december 2014				
	Boekwaarde van het overgedragen actief	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen	Reële waarde van de overgedragen activa	Reële waarde van de daarmee verbonden verplichtingen	Nettopositie
Effectisering					
Leningen en vorderingen	36 421	2 582	38 014	2 582	35 432
Totaal	36 421	2 582	38 014	2 582	35 432

In miljoenen euro's	Aangepast 31 december 2013				
	Boekwaarde van het overgedragen actief	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen	Reële waarde van de overgedragen activa	Reële waarde van de daarmee verbonden verplichtingen	Nettopositie
Effectisering					
Leningen en vorderingen	37 534	3 603	39 680	3 584	36 096
Totaal	37 534	3 603	39 680	3 584	36 096

Er zijn geen significante overdrachten die leiden tot gedeeltelijke of volledige verwijdering van de balans van de financiële activa, waarin BNP Paribas Fortis een voortdurende betrokkenheid heeft.

5.q Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

De volgende tabel geeft de bedragen weer van de financiële activa en verplichtingen voor en na saldering. Deze informatie, vereist door IFRS 7 'Financiële instrumenten: Informatieverschaffing' heeft als doel de vergelijkbaarheid mogelijk te maken met de toegepaste boekhoudkundige verwerking in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving in de Verenigde Staten (US GAAP) die op het vlak van saldering minder restrictief zijn dan IAS 32 'Financiële instrumenten: presentatie'.

'Bedragen gesaldeerd op de balans' zijn bepaald op basis van IAS 32. Dit betekent dat een financieel actief en een financiële verplichting gesaldeerd worden waarbij het nettobedrag wordt getoond op de balans als en enkel als BNP Paribas Fortis een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de verantwoorde bedragen te salderen en de intentie heeft om tot een afwikkeling op nettobasis te komen of tegelijkertijd het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen. Gesaldeerde bedragen vloeien hoofdzakelijk voort uit terkoopovereenkomsten en afgeleide instrumenten verhandeld met clearing houses.

De impact van 'Master Netting Agreements' en gelijkaardige overeenkomsten hebben betrekking op de openstaande bedragen onder een afdwingbare overeenkomst die niet voldoen aan de salderingscriteria bepaald door IAS 32. Dit komt voor bij transacties waar saldering enkel mogelijk is in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van één van de partijen.

'Financiële instrumenten gegeven of ontvangen als onderpand' omvatten garantiedeposito's en effecten als onderpand verantwoord tegen reële waarde. Deze garanties kunnen enkel worden uitgeoefend in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van een van de partijen.

Inzake 'Master Netting Agreements' worden de garantiedeposito's ontvangen of gegeven ter compensatie van de positieve of negatieve reële waarden van financiële instrumenten verantwoord onder overlopende rekeningen en overige activa of verplichtingen op de balans.

In miljoenen euro's op 31 december 2014	Brutobedragen van financiële activa	Gesaldeerde brutobedragen op de balans	Nettobedragen van financiële activa gerapporteerd op de balans	Impact van Master Netting Agreements (MNA) en gelijkaardige overeenkomsten	Financiële instrumenten ontvangen als onderpand	Nettobedragen volgens IFRS 7 § 13 C (e)
Activa						
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening						
<i>Handelseffecten</i>	2 145	-	2 145	-	-	2 145
<i>Leningen</i>	4	-	4	-	-	4
<i>Terkoopovereenkomsten</i>	6 220	(447)	5 773	(3 646)	(1 990)	137
<i>Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening</i>	2 038	-	2 038	-	-	2 038
<i>Financiële derivaten (inbegrepen derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden)</i>	11 691	(15)	11 676	(5 402)	(1 884)	4 390
Leningen aan en vorderingen op klanten en kredietinstellingen	181 630	(572)	181 058	(164)	(89)	180 805
<i>waarvan terkoopovereenkomsten</i>	259	-	259	(164)	(89)	6
Overlopende rekeningen en overige activa	11 585	-	11 585	-	(4 605)	6 980
<i>waarvan betaalde waarborgsommen</i>	5 261	-	5 261	-	(4 605)	656
Overige activa niet onderworpen aan saldering	60 927	-	60 927	-	-	60 927
TOTAAL ACTIVA	276 240	(1 034)	275 206	(9 212)	(8 568)	257 426

In miljoenen euro's op 31 december 2014	Brutobedragen van financiële activa	Gesaldeerde brutobedragen op de balans	Nettobedragen van financiële activa gerapporteerd op de balans	Impact van Master Netting Agreements (MNA) en gelijkaardige overeenkomsten	Financiële instrumenten ontvangen als onderpand	Nettobedragen volgens IFRS 7 § 13 C (e)
Verplichtingen						
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening						
<i>Handelseffecten</i>	2 382	-	2 382	-	-	2 382
<i>Leningen</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Terugkoopovereenkomsten</i>	11 414	(447)	10 967	(3 054)	(7 198)	715
<i>Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening</i>	6 250	-	6 250	-	-	6 250
<i>Financiële derivaten (inbegrepen derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden)</i>	11 843	(15)	11 828	(5 402)	(4 602)	1 824
Schulden aan klanten en kredietinstellingen	183 844	(572)	183 272	(756)	(1 783)	180 733
<i>waarvan terugkoopovereenkomsten</i>	2 716	-	2 716	(756)	(1 783)	177
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	7 441	-	7 441	-	(1 694)	5 747
<i>waarvan ontvangen waarborgsommen</i>	1 788	-	1 788	-	(1 694)	94
Overige verplichtingen niet onderworpen aan saldering	27 674	-	27 674	-	-	27 674
TOTAAL VERPLICHTINGEN	250 848	(1 034)	249 814	(9 212)	(15 277)	225 325

In miljoenen euro's op 31 december 2013	Brutobedragen van financiële activa	Gesaldeerde brutobedragen op de balans	Nettobedragen van financiële activa gerapporteerd op de balans	Impact van Master Netting Agreements (MNA) en gelijkaardige overeenkomsten	Financiële instrumenten ontvangen als onderpand	Nettobedragen volgens IFRS 7 § 13 C (e)
Activa						
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening						
<i>Handelseffecten</i>	3 145	-	3 145	-	-	3 145
<i>Leningen</i>	22	-	22	-	-	22
<i>Terugkoopovereenkomsten</i>	6 519	(737)	5 782	(3 141)	(2 394)	247
<i>Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening</i>	2 363	-	2 363	-	-	2 363
<i>Financiële derivaten (inbegrepen derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden)</i>	8 336	(15)	8 321	(3 405)	(1 566)	3 350
Leningen aan en vorderingen op klanten en kredietinstellingen	179 842	(848)	178 994	(72)	(38)	178 884
<i>waarvan terugkoopovereenkomsten</i>	92	-	92	(50)	(38)	4
Overlopende rekeningen en overige activa	7 231	-	7 231	-	(1 276)	5 955
<i>waarvan betaalde waarborgsommen</i>	1 947	-	1 947	-	(1 276)	671
Overige activa niet onderworpen aan saldering	50 368	-	50 368	-	-	50 368
TOTAAL ACTIVA	257 826	(1 600)	256 226	(6 618)	(5 274)	244 334

In miljoenen euro's op 31 december 2013	Brutobedragen van financiële activa	Gesaldeerde brutobedragen op de balans	Nettobedragen van financiële activa gerapporteerd op de balans	Impact van Master Netting Agreements (MNA) en gelijkwaardige overeenkomsten	Financiële instrumenten ontvangen als onderpand	Nettobedragen volgens IFRS 7 § 13 C (e)
Verplichtingen						
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening						
<i>Handelseffecten</i>	1 832	-	1 832	-	-	1 832
<i>Leningen</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Terugkoopovereenkomsten</i>	10 275	(737)	9 538	(2 966)	(5 550)	1 022
<i>Instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening</i>	6 046	-	6 046	-	-	6 046
<i>Financiële derivaten (inbegrepen derivaten gebruikt voor afdekkingsdoeleinden)</i>	6 841	(15)	6 826	(3 405)	(1 265)	2 156
Schulden aan klanten en kredietinstellingen	175 540	(848)	174 692	(247)	(422)	174 023
<i>waarvan terugkoopovereenkomsten</i>	725	-	725	(225)	(422)	78
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	6 685	-	6 685	-	(1 362)	5 323
<i>waarvan ontvangen waarborgsommen</i>	1 403	-	1 403	-	(1 362)	41
Overige verplichtingen niet onderworpen aan saldering	27 139	-	27 139	-	-	27 139
TOTAAL VERPLICHTINGEN	234 358	(1 600)	232 758	(6 618)	(8 599)	217 541

6 Financierings- en garantieverbintenissen

6.a Verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen

Contractuele waarde van verstreckte en ontvangen financieringsverbintenissen door BNP Paribas Fortis:

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Verstreckte financiële verbintenissen:		
- aan kredietinstellingen	631	87
- aan klanten	50 276	38 202
<i>toegestane documentaire kredieten</i>	47 482	35 510
<i>overige verbintenissen tegenover klanten</i>	2 794	2 692
Totaal verstreckte financiële verbintenissen	50 907	38 289
Verkregen financiële verbintenissen:		
- van kredietinstellingen	18 351	10 991
- van klanten	26	22
Totaal verkregen financiële verbintenissen	18 377	11 013

De aan klanten toegestane documentaire kredieten verhoogden in 2014 met EUR 11,9 miljard tegenover 2013. Dat is vooral te wijten aan de opname buiten balans in 2014 van eenzijdig opzegbare kredietlijnen (met vooropzeg).

De van kredietinstellingen verkregen financiële verbintenissen verhoogden in 2014 met EUR 7,4 miljard tegenover 2013. Die stijging situeert zich vooral in de hogere financiële verbintenissen verkregen van centrale banken en uit repo's.

6.b Door ondertekening verstreckte garantieverbintenissen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Verstreckte garantieverbintenissen:		
- aan kredietinstellingen	5 759	6 682
- aan klanten	18 051	18 735
<i>Onroerende borgtochten</i>	-	-
<i>Administratieve en fiscale borgtochten en overige</i>	366	381
<i>Overige garanties aan klanten</i>	17 685	18 354
Totaal verstreckte garantieverbintenissen	23 810	25 417

6.c Overige garantieverbindenissen

Financiële instrumenten gegeven als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Financiële instrumenten (verhandelbare effecten en privé-vorderingen) ingediend bij centrale banken en bruikbaar op elk moment als onderpand voor herfinancieringstransacties	13 887	12 034
- <i>Gebruikt als onderpand bij centrale banken</i>	803	2 094
- <i>Beschikbaar voor herfinancieringstransacties</i>	13 084	9 940
Effecten verkocht onder terugkoopovereenkomsten	14 063	9 316
Overige financiële activa gebruikt als onderpand voor transacties met banken en financiële klanten	6 206	11 979

Financiële instrumenten door BNP Paribas Fortis gegeven als onderpand en waarbij het de begunstigde is toegestaan om deze te verkopen of te hergebruiken als onderpand, bedragen EUR 14 076 miljoen per 31 december 2014 (EUR 10 844 miljoen per 31 december 2013).

Financiële instrumenten ontvangen als onderpand:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Financiële instrumenten ontvangen als onderpand (exclusief terugkoopovereenkomsten)	4 349	4 393
<i>waarvan instrumenten waarvoor BNP Paribas Fortis bevoegd is ze te verkopen en te hergebruiken als onderpand</i>	920	601
Effecten ontvangen onder terugkoopovereenkomsten	6 357	6 138

Financiële instrumenten die BNP Paribas Fortis ontvangen heeft als onderpand of via terugkoopovereenkomsten werden door BNP Paribas Fortis effectief verkocht of hergebruikt als onderpand ten belope van EUR 5 122 miljoen per at 31 december 2014 (EUR 5 950 miljoen per 31 december 2013).

Financiële instrumenten gegeven of ontvangen als onderpand worden hoofdzakelijk gewaardeerd tegen reële waarde.

7 Personeelskosten en personeelsvoordelen

7.a Personeelskosten van personeelsvoordelen

In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Vaste en variabele vergoeding, bonussen en winstdeelname	(1 907)	(1 706)
Pensioenbonussen, pensioenkosten en sociale zekerheidsbijdragen	(655)	(647)
Totaal vergoedingen en personeelskosten	(2 562)	(2 353)

7.b Verplichtingen voor personeelsvoordelen

Voordelen na uitdiensttreding

De IAS 19-norm 'Personeelsvoordelen' maakt een onderscheid tussen twee categorieën van regelingen, die elk afzonderlijk behandeld worden, afhankelijk van het risico dat door de onderneming wordt gelopen. Wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om een gedefinieerd bedrag te betalen (bijvoorbeeld uitgedrukt als een percentage van het jaarloon van de begunstigde) aan een externe organisatie die instaat voor de betaling van de prestaties op basis van de beschikbare activa voor elk lid van de regeling, dan wordt deze gezien als een toezegging van het type vaste bijdragen. Omgekeerd, wanneer de verbintenis van de onderneming erin bestaat om de financiële activa te beheren die gefinancierd worden uit de opvraging van premies bij de werknemers, en om zelf de kosten te dragen van prestaties of er het definitieve bedrag van te waarborgen afhankelijk van toekomstige gebeurtenissen, dan wordt deze gezien als een toezegging van het type vaste prestaties. Hetzelfde geldt wanneer de onderneming het beheer van de opvraging van de premies en van de betaling van de prestaties toevertrouwt aan een externe organisatie, maar zelf het risico blijft dragen dat voortvloeit uit het beheer van de activa en uit de toekomstige evolutie van de voordelen.

Pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen van de BNP Paribas Fortis entiteiten

BNP Paribas Fortis heeft sinds menige jaren een beleid gevoerd, waarbij toezeggingen van het type vaste prestaties werden omgevormd naar toezeggingen van het type vaste bijdragen.

BNP Paribas Fortis draagt bij tot verscheidene toezeggingen van het type vaste prestaties in België, Turkije en Luxemburg, waarvan de meeste zijn gesloten. Nieuwe werknemers krijgen voordelen in de vorm van toezeggingen van het type vaste bijdragen aangeboden. Krachtens deze regelingen bestaat de verbintenis van de onderneming er hoofdzakelijk in om een gedefinieerd percentage van het jaarloon van de begunstigde in het pensioenplan te storten.

De bedragen die werden betaald aan Belgische en buitenlandse toezeggingen voor voordelen na uitdiensttreding van het type vaste bijdragen lopen op tot EUR 48 miljoen voor boekjaar 2014, in vergelijking met EUR 35 miljoen voor boekjaar 2013.

Bijdrage In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
België	2	2
Turkije	40	25
Overige	6	8
TOTAAL	48	35

Pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen van de BNP Paribas Fortis entiteiten

In België voorziet BNP Paribas Fortis een pensioenregeling voor haar werknemers en middenkaders, die in dienst zijn getreden vóór de harmonisering van de pensioenregelingen van de Bank op 1 januari 2002, op basis van het eindloon en het aantal dienstjaren. Het plan is voorgefinancierd ten beloop van 87% eind 2014 (90% eind 2013) bij de verzekeringsmaatschappij AG Insurance, waarin BNP Paribas Fortis een deelname bezit van 25%.

De hogere kaderleden die in dienst zijn getreden vóór 31 december 2014 genieten van een pensioenregeling, die voorziet in een kapitaal op basis van het aantal dienstjaren en het eindloon. Die regeling is voorgefinancierd ten belope van 74% (80% eind 2013) bij de verzekeringsmaatschappijen AXA Belgium en AG Insurance. Niet-gedekte verplichtingen worden erkend op de balans van BNP Paribas Fortis.

Krachtens de Belgische wetgeving is de werkgever verantwoordelijk voor een gewaarborgd minimumrendement op de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen. Als gevolg van deze verplichting worden deze pensioenregelingen ingedeeld als pensioenregelingen van het type vaste toezeggingen. Een jaarlijkse actuariële waardering wordt uitgevoerd voor dergelijke

voordelen. Op 31 december 2014 bedroegen de financiële activa EUR 529 miljoen (EUR 495 miljoen op 31 december 2013) en de verplichtingen EUR 505 miljoen (EUR 472 miljoen op 31 december 2013). De verplichtingen werden individueel bepaald als het maximum van de mathematische reserves en de maximale verworven rechten. BNP Paribas Fortis voert momenteel een analyse uit van de berekeningsmethode van zulke verplichtingen. De werkgeverscontributie bedroeg in 2014 EUR 30 miljoen.

In Turkije vervangt het pensioenregime het nationaal pensioensysteem (deze verplichtingen worden geëvalueerd op basis van de transfermodaliteiten naar de Turkse overheid) en stelt extra waarborgen in, bovenop het wettelijk minimum. Eind 2014 werden de verplichtingen in het kader van dit pensioenregime gedekt door financiële activa die worden beheerd in een externe 'foundation'; de waarde van deze financiële activa overtreffen de genomen verplichtingen, maar dit overschot mag niet voorgesteld worden als een actief van BNP Paribas Fortis omdat het niet recupereerbaar is. De dekkingsgraad is 195% op 31 december 2014 (204% op 31 december 2013).

In sommige landen bestaan er nog steeds pensioenregelingen van het type vaste toezeggingen, die over het algemeen afgesloten worden voor nieuwe werknemers, en die gebaseerd zijn op het eindloon en het aantal dienstjaren van de werknemer.

Verbintenissen in het kader van pensioenplannen met vaste toezeggingen

Activa en verplichtingen opgenomen op de balans

In miljoenen euro's, op 31 december 2014	waarvan contante waarde van verplichtingen, volledig of gedeeltelijk gefinancierd door activa	waarvan contante waarde van verplichtingen, niet gefinancierd door activa	Contante waarde van de verplichtingen	Marktwaarde van fondsbeleggingen	Marktwaarde van afzonderlijke restitutierechten ⁽¹⁾	Nietverantwoorde activa door restricties	Netto verplichting	waarvan activa opgenomen in de balans voor pensioenplannen op basis van vaste toezeggingen	waarvan netto activa van pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen	waarvan marktwaarde van restitutierechten	waarvan verplichtingen opgenomen in de balans voor vaste prestatieplannen
België	3 163	19	3 182	-	(2 778)	-	404	(2 778)	-	(2 778)	3 182
Turkije	253	36	289	(492)	-	239	36	-	-	-	36
Overige	334	13	347	(259)	(16)	-	72	(18)	(2)	(16)	90
TOTAAL	3 750	68	3 818	(751)	(2 794)	239	512	(2 796)	(2)	(2 794)	3 308

⁽¹⁾ Restitutierechten zijn financiële activa die beheerd worden door verzekeringsfilialen van de Groep en verbonden ondernemingen met name AG Insurance en die betrekking hebben op de pensioenplannen van BNP Paribas Fortis van het type vaste toezeggingen, met de bedoeling om de voordelen na uitdienststreding van bepaalde werknemer categorieën in te dekken

In miljoenen euro's, op 31 december 2014	waarvan contante waarde van verplichtingen, volledig of gedeeltelijk gefinancierd door activa	waarvan contante waarde van verplichtingen, niet gefinancierd door activa	Contante waarde van de verplichtingen	Marktwaarde van fondsbeleggingen	Marktwaarde van afzonderlijke restitutierechten ⁽¹⁾	Nietverantwoorde activa door restricties	Netto verplichting	waarvan activa opgenomen in de balans voor pensioenplannen op basis van vaste toezeggingen	waarvan netto activa van pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen	waarvan marktwaarde van restitutierechten	waarvan verplichtingen opgenomen in de balans voor vaste prestatieplannen
België	2 932	15	2 947	-	(2 636)	-	311	(2 636)	-	(2 636)	2 947
Turkije	209	29	238	(428)	-	219	29	-	-	-	29
Overige	210	76	286	(217)	(15)	-	54	(19)	(4)	(15)	73
TOTAAL	3 351	120	3 471	(645)	(2 651)	219	394	(2 655)	(4)	(2 651)	3 049

⁽¹⁾ Restitutierechten zijn financiële activa die beheerd worden door verzekeringsfilialen van de Groep en verbonden ondernemingen met name AG Insurance en die betrekking hebben op de pensioenplannen van BNP Paribas Fortis van het type vaste toezeggingen, met de bedoeling om de voordelen na uitdienststreding van bepaalde werknemer categorieën in te dekken.

Verandering in de contante waarde van de verplichtingen van het type vaste toezeggingen

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013
Contante waarde van verplichtingen aan het begin van de periode	3 471	3 439
Contante waarde van de vaste prestatieverplichtingen van stopgezette bedrijfsactiviteiten op 1 januari	-	-
Contante waarde van verplichtingen aan het begin van de periode	3 471	3 439
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	138	144
Interestkosten	90	83
Kosten voor verleden diensttijd	-	-
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen	1	(2)
Actuariële (winsten)/verliezen bij wijziging van demografische veronderstellingen	5	1
Actuariële (winsten)/verliezen bij wijziging van financiële veronderstellingen	274	(109)
Actuariële (winsten)/verliezen door 'experience losses' van de verplichting	(26)	7
Werknemersbijdragen	10	10
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden door de werkgever	(25)	(23)
Betaalde uitkeringen aan gerechtigden van fondsbeleggingen/restitutierechten	(164)	(187)
Effect van veranderingen in wisselkoersen	18	(36)
Effect van veranderingen in de consolidatiekring	23	147
Overige	3	(3)
Contante waarde van verplichtingen aan het einde van de periode	3 818	3 471

Verandering in de marktwaarde van de fondsbeleggingen en restitutierechten

In miljoenen euro's	Fondsbeleggingen		Restitutierechten	
	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013
Marktwaarde van de activa aan het begin van de periode	645	475	2 651	2 631
Marktwaarde van de activa van stopgezette bedrijfsactiviteiten op 1 januari	-	-	-	-
Marktwaarde van de activa aan het begin van de periode	645	475	2 651	2 631
Rendement op fondsbeleggingen	35	22	64	62
Effect van planinperkingen of -afwikkelingen	-	-	-	-
Actuariële winsten(verliezen) van de periode	36	4	112	13
Werknemersbijdragen	-	-	10	10
Werkgeversbijdragen	17	13	109	111
Uitkeringen	(9)	(9)	(155)	(177)
Effect van verandering in wisselkoersen	28	(65)	-	-
Effect van veranderingen in consolidatiekring	(1)	209	3	1
Overige	-	(4)	-	-
Marktwaarde van de activa aan het einde van de periode	751	645	2 794	2 651

Omdat BNP Paribas Fortis pensioenregelingen heeft van het type vaste toezeggingen, ondergebracht bij verbonden verzekerings-ondernemingen, kwalificeren de gerelateerde beleggingen niet als fondsenbeleggingen en dienen deze beschouwd te worden als 'restitutierechten' overeenkomstig IAS 19. Dit betekent dat deze activa niet in mindering mogen gebracht worden van de verplichtingen voor pensioenregelingen van het type vaste

toezeggingen om de omvang van deze verplichtingen voor pensioenregelingen van het type vaste toezeggingen te bepalen. Ze worden als afzonderlijke activa getoond onder de naam 'restitutierechten', waarmee het recht op terugbetaling wordt getoond van uitgaven (ter afwikkeling van de verplichtingen voor pensioenregelingen van het type vaste prestaties) door de verbonden partij.

Componenten van de kost van pensioenregelingen van het type vaste toezeggingen

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Toegerekende pensioenkosten	139	142
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	138	144
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-	-
Impact van planinperkingen of -afwikkelingen	1	(2)
Netto financiële kosten	11	11
Interestkosten	90	83
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	(15)	(10)
Verwacht rendement op restitutierechten	(64)	(62)
Totaal uitgaven opgenomen in 'Personeelskosten en personeelsvoordelen'	150	153

Andere elementen die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verantwoord

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Andere elementen opgenomen in het eigen vermogen	(92)	143
Actuariële (verliezen)/winsten op fondsbeleggingen of restitutierechten	149	17
Actuariële (verliezen)/winsten van de demografische veronderstellingen op de contante waarde van de verplichtingen	(5)	(1)
Actuariële (verliezen)/winsten van de financiële veronderstellingen op de contante waarde van de verplichtingen	(274)	109
Actuariële (verliezen)/winsten door 'experience losses' op de contante waarde van de verplichtingen	26	(7)
Variatie door de niet-verantwoorde activa door restricties	12	25

Methode voor het meten van de verplichtingen

De belangrijkste actuariële veronderstellingen worden gebruikt om de verplichtingen van de voordelen na uitdiensttreding te berekenen (met uitzondering van gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding).

Voor elke muntzone verdisconteert BNP Paribas Fortis haar verplichtingen op basis van het rendement van hoogwaardige bedrijfsobligaties met een vervaldag die overeenstemt met de duurtijd van de gewaardeerde verplichtingen.

De gebruikte disconteringsvoeten zijn:

In %	31 december 2014		31 december 2013	
	Disconteringsvoet	Stijgingspercentage van toekomstige loon ⁽¹⁾	Disconteringsvoet	Stijgingspercentage van toekomstige loon ⁽¹⁾
Eurozone	0,40%-1,60%	1,95%-3,30%	1,20%-3,25%	1,95%-3,70%
Turkije	8,60%	6,00%	9,92%-10,10%	7,50%

⁽¹⁾ inclusief inflatie

Het effect van veranderingen in de disconteringsvoet met 100 basispunten op de contante waarde van de verplichtingen met betrekking tot vergoedingen na uitdiensttreding is als volgt:

Wijzigingen in de contante waarde van de verplichtingen	31 december 2014		31 december 2013	
	Disconteringsvoet -100bp	Disconteringsvoet +100bp	Disconteringsvoet -100bp	Disconteringsvoet +100bp
Eurozone	305	(255)	240	(205)
Turkije	20	(16)	21	(16)

Werkelijk rendement van de fondsbeleggingen en de restitutierechten over de periode

In % ⁽¹⁾	31 december 2014	31 december 2013
België	1,30%-8,30%	2,30%-6,20%
Turkije	8,72%	5,82%

⁽¹⁾ Reeks waarden, die het bestaan van verscheidene regelingen binnen één enkel land weerspiegelen

Uitsplitsing van de fondsbeleggingen:

In %	31 december 2014						31 december 2013					
	Aandelen	Overheidsobligaties	Bedrijfsobligaties	Vastgoed	Deposito-rekeningen	Overige	Aandelen	Overheidsobligaties	Bedrijfsobligaties	Vastgoed	Deposito-rekeningen	Overige
België	2%	63%	18%	0%	0%	17%	2%	55%	15%	0%	0%	28%
Turkije	0%	1%	0%	5%	91%	3%	0%	3%	0%	5%	91%	1%
Overige	15%	30%	22%	1%	0%	31%	15%	40%	14%	2%	1%	28%
TOTAAL	3%	51%	16%	1%	12%	17%	3%	47%	13%	1%	12%	24%

BNP Paribas Fortis heeft een beleid geïmplementeerd op vlak van het beheer van de activa die staan tegenover de pensioenregelingen van het type vaste toezeggingen, met als belangrijkste doel de beleggingsrisico's te kaderen en te controleren.

Dit beleid beschrijft, onder andere, de beleggingsprincipes, en in het bijzonder de definitie van een beleggingsstrategie van de dekkingswaarden, gebaseerd op financiële objectieven en de omkadering van de financiële risico's, om de wijze te bepalen waarop de dekkingswaarden moeten beheerd worden door middel van mandaten inzake uitbesteding van het financieel beheer.

De beleggingsstrategie berust op een actief-verplichtingenstudie die jaarlijks moet herzien worden voor plannen waarvan de waarde van de activa EUR 100 miljoen overschrijdt en om de 3 jaar voor plannen waarvan de waarde van de activa tussen EUR 20 miljoen en EUR 100 miljoen ligt.

Gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding

In België heeft BNP Paribas Fortis een gezondheidszorgregeling voor zijn gepensioneerde werknemers en middenkaders. Deze regeling is sinds 1 januari 2002 gesloten.

De reële waarde van de verplichtingen die voortvloeien uit gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding was EUR 96 miljoen op 31 december 2014, tegenover EUR 73 miljoen op 31 december 2013, wat een verhoging betekent met EUR 23 miljoen in 2014, tegen een vermindering met EUR 6 miljoen in 2013.

De kost voor de gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding voor boekjaar 2014 bedroeg EUR 3 miljoen tegenover EUR (1) miljoen voor boekjaar 2013.

De andere elementen in verband met de gezondheidszorgregelingen na uitdiensttreding die direct geboekt worden in het eigen vermogen bedragen EUR 21 miljoen voor het boekjaar 2014 tegenover EUR 2 miljoen voor het boekjaar 2013.

7.c Andere langetermijnvergoedingen

BNP Paribas Fortis biedt aan haar werknemers verscheidene langetermijnvoordelen aan, voornamelijk gratificaties wegens langdurig dienstverband, de mogelijkheid om vakantiedagen op te sparen, en bepaalde beschermingen in geval van arbeidsongeschiktheid.

Daarnaast worden er als onderdeel van het beleid van de BNP Paribas Fortis inzake variabele bezoldiging jaarlijks regelingen

voor uitgestelde bezoldigingen opgesteld voor bepaalde hoog presterende medewerkers of krachtens speciale reglementaire bepalingen.

Deze regelingen voorzien in stortingen uitgesteld in de tijd die afhankelijk zijn van de resultaten behaald door bepaalde afdelingen, kernactiviteiten en BNP Paribas Fortis.

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Netto voorzieningen voor andere voordelen op lange termijn	102	95
Activa opgenomen voor andere voordelen op lange termijn	-	31
Verplichtingen opgenomen in de balans voor andere voordelen op lange termijn	102	126

7.d Ontslagvergoedingen

BNP Paribas Fortis heeft een aantal vervroegde-vertrekregelingen ingevoerd gebaseerd op de bereidwilligheid van werknemers die aan bepaalde toegangscriteria voldoen. De verplichtingen voor

actieve werknemers die in aanmerking komen worden geprovisioneerd wanneer er een bilateraal akkoord is of een ontwerp ervan.

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
Provisies voor vrijwillig vertrek en vervroegde pensioneringsplannen	309	335

8 Bijkomende informatie

8.a Consolidatiekring

De Geconsolideerde Jaarrekening wordt opgesteld volgens de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 van België op de niet-geconsolideerde en geconsolideerde jaarrekening van kredietinstellingen, gewijzigd door het Koninklijk Besluit van 5 december 2004. Dit besluit bepaalt dat, voor vennootschappen waarvan het financiële jaar begint op of na 1 januari 2006, de geconsolideerde jaarrekeningen moeten opgemaakt worden volgens de bepalingen van de internationale standaarden (IFRS), zoals die zijn aanvaard binnen de Europese Unie.

In de Geconsolideerde Jaarrekening zijn de jaarrekeningen van BNP Paribas Fortis en haar dochterondernemingen begrepen. Dochterondernemingen zijn ondernemingen waarover BNP Paribas Fortis zeggenschap uitoefent, nl. er is bloostelling aan of er zijn rechten op veranderlijke opbrengsten wegens betrokkenheid bij de onderneming en er is de mogelijkheid om deze opbrengsten via de macht over de deelneming te beïnvloeden. De zeggenschap moet opnieuw beoordeeld worden zodra er zich veranderingen hebben voorgedaan in één van de elementen van zeggenschap.

De Geconsolideerde Jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van IFRS 10 'Geconsolideerde jaarrekening', IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten' en IAS 28 'Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures'.

Investeringen in geassocieerde deelnemingen worden verantwoord op basis van vermogensmutatiemethode. Dit zijn investeringen waarin BNP Paribas Fortis invloed van betekenis heeft, maar geen zeggenschap, en over het algemeen een belang aanhoudt van tussen de 20% en 50% van de stemrechten.

De consolidatiedrempels worden gedetailleerd in de paragraaf 1.c.1 'Consolidatiekring' in de nota 1 'Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis'.

In de onderstaande tabellen zijn ook de wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het jaar 2013 en 2014 opgenomen.

Benaming	Land	31 december 2014				31 december 2013			
		Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.	Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.
Consoliderende onderneming									
BNP Paribas Fortis	België								
België									
Ace Equipment Leasing	België	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Ace Leasing	België				S4	VC	100%	25%	
Ag Insurance	België	VM	25%	25%		VM	25%	25%	
Alpha Card S.C.R.L.	België	VM	49,99%	49,99%		VM	49,99%	49,99%	
Alpha Crédit S.A.	België	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
Belgian Mobile Wallet	België	VM	33,18%	33,18%	V2	VM	50%	50%	E2
BNP Paribas Fortis Factor Nv SA	België	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Lease Group (Belgique)	België	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Bpost banque - Bpost bank	België	VM	50%	50%		VM	2	50%	50%
Demetris N.V.	België	VM	100%	100%		VM	1	100%	100%
Eos Aremas Belgium S.A./N.V.	België	VM	49,97%	49,97%		VM	49,97%	49,97%	
Es-Finance	België	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
Finalia	België								S4
Fortis Finance Belgium S.C.R.L.	België								S1
Fortis Lease Belgium	België	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Fortis Lease Car & Truck	België				S4	VC	100%	25%	
Fortis Private Equity Belgium N.V.	België	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
Fortis Private Equity Expansion Belgium N.V.	België	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
Fortis Private Equity Management N.V.	België	VM	1	100%	100%	E1			
Fortis Private Equity Venture Belgium S.A.	België				S4	VC	100%	100%	
Fscholen	België	VM	50%	50%	E1				
Fv Holding N.V.	België								S3
Immobilière Sauvenière S.A.	België	VM	100%	100%		VM	1	100%	100%
Nissan Finance Belgium N.V.	België				S4	VC	100%	100%	V1
België - Special purpose Entities									
Bass Master Issuer Nv	België	VC				VC			
Esmée Master Issuer	België	VC				VC			
Luxemburg									
BGL BNP Paribas	Luxemburg	VC	50%	50%		VC	50%	50%	
BGL BNP Paribas Factor S.A.	Luxemburg	VC	100%	50%		VC	100%	50%	
BNP Paribas Fortis Funding S.A.	Luxemburg	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Lease Group Luxembourg S.A.	Luxemburg	VC	100%	50%		VC	100%	50%	
BNP Paribas Leasing Solutions	Luxemburg	VC	50%	25%		VC	50%	25%	

Wijzigingen in de consolidatiekring

Nieuw in de consolidatiekring (E)

- E1 Overschrijding drempels, zoals gedefinieerd door BNP Paribas Fortis (zie Nota 1.c.1)
- E2 Toevoeging
- E3 Aankoop, verwerving van controle of verwerving van invloed van betekenis

Uit de consolidatiekring (S)

- S1 Stopzetting van de activiteit (waaronder ontbinding, liquidatie)
- S2 Verwijdering, verlies van controle of verlies van invloed van betekenis
- S3 Entiteiten uit de consolidatiekring omdat < drempels (zie Nota 1.c.1)
- S4 Fusie, algemene overdracht van activa en passiva

Wijziging in stem- of eigendomsrechten (V)

- V1 Bijkomende acquisitie
- V2 Gedeeltelijke verkoop
- V3 Verwatering
- V4 Stijging in %

Diversen

- D1 Wijziging in consolidatiemethode niet gerelateerd aan schommelingen in de stem- of eigendomsrechten
- D2 De TEB-groep, voorheen proportioneel geconsolideerd, werd op basis van IFRS 11 geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode en daarna volledig geconsolideerd per 31 december 2013 (zie Nota 8.o)
- D3 Entiteiten die voorheen proportioneel en nu volgens IFRS 11 op basis van de vermogensmutatiemethode geconsolideerd worden (zie Nota 8.o)
- 1 Niet-materiële gecontroleerde entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie (zie Nota 1.c.1)
- 2 Entiteiten onder gemeenschappelijke controle die proportioneel geconsolideerd worden om prudentiële redenen.
VC - Volledige consolidatie
PC - Proportionele consolidatie
VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	31 december 2014				31 december 2013			
		Methode	Stem-rechten (%)	Eigendoms-belang (%)	Ref.	Methode	Stem-rechten (%)	Eigendoms-belang (%)	Ref.
Luxemburg									
Cardif Lux Vie	Luxemburg	VM	33,33%	16,67%		VM	33,33%	16,67%	
Cofhylux S.A.	Luxemburg	VC	100%	50%		VC	100%	50%	
Plagefin S.A.	Luxemburg	VC	100%	50%		VC	100%	50%	
Plagefin - Placement, Gestion, Finance Holding S.A.	Luxemburg				S4	VC	100%	50%	
Luxemburg - Special purpose Entities									
Alleray S.A.R.L.	Luxemburg	VC			E1				
Société Immobilière De Monterey S.A.	Luxemburg	VC				VC			E2
Société Immobilière Du Royal Building S.A.	Luxemburg	VC				VC			E2
Rest van de wereld									
Ace Leasing B.V.	Nederland								S4
Agrilease B.V.	Nederland				S3	VC	100%	25%	
Albury Asset Rentals Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
All In One Vermietung Gmbh	Oostenrijk	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
All In One Vermietungsgesellschaft Fur Telekommunikationsanlagen Mbh	Duitsland	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Alpha Murcia Holding B.V.	Nederland	VM	100%	100%		VM	1	100%	100%
Aprolis Finance	Frankrijk	VC	51%	12,75%		VC	51%	12,75%	
Arius	Frankrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Artegy	Frankrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Artegy Limited	Verenigd Koninkrijk	VM	100%	25%	D1	VC	100%	25%	
BNP Paribas Bank Polska S.A.	Polen	VC	85%	85%	V3	VC	99,89%	99,89%	
BNP Paribas Commercial Finance Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Factor Deutschland B.V.	Nederland	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Factor Gmbh	Duitsland	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Factoring Coverage Europe Holding N.V.	Nederland	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Finansal Kiralama A.S.	Turkije	VC	100%	25,89%		VC	100%	25,89%	
BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding Anonim Sirketi	Turkije	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
BNP Paribas Investment Partners	Frankrijk	VM	33,33%	30,85%		VM	33,33%	30,85%	
BNP Paribas Lease Group (Rentals) Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	

Wijzigingen in de consolidatiekring

Nieuw in de consolidatiekring (E)

- E1 Overschrijding drempels, zoals gedefinieerd door BNP Paribas Fortis (zie Nota 1.c.1)
- E2 Toevoeging
- E3 Aankoop, verwerving van controle of verwerving van invloed van betekenis

Uit de consolidatiekring (S)

- S1 Stopzetting van de activiteit (waaronder ontbinding, liquidatie)
- S2 Verwijdering, verlies van controle of verlies van invloed van betekenis
- S3 Entiteiten uit de consolidatiekring omdat < drempels (zie Nota 1.c.1)
- S4 Fusie, algemene overdracht van activa en passiva

Wijziging in stem- of eigendomsrechten (V)

- VV1 Bijkomende acquisitie
- V2 Gedeeltelijke verkoop
- V3 Verwatering
- V4 Stijging in %

Diversen

- D1 Wijziging in consolidatiemethode niet gerelateerd aan schommelingen in de stem- of eigendomsrechten
- D2 De TEB-groep, voorheen proportioneel geconsolideerd, werd op basis van IFRS 11 geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode en daarna volledig geconsolideerd per 31 december 2013 (zie Nota 8.o)
- D3 Entiteiten die voorheen proportioneel en nu volgens IFRS 11 op basis van de vermogensmutatiemethode geconsolideerd worden (zie Nota 8.o)
- 1 Niet-materiële gecontroleerde entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie (zie Nota 1.c.1)
- 2 Entiteiten onder gemeenschappelijke controle die proportioneel geconsolideerd worden om prudentiële redenen.
- VC - Volledige consolidatie
- PC - Proportionele consolidatie
- VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	31 december 2014				31 december 2013			
		Methode	Stem-rechten (%)	Eigendomsbelang (%)	Ref.	Methode	Stem-rechten (%)	Eigendomsbelang (%)	Ref.
Rest van de wereld									
BNP Paribas Lease Group Bplg	Frankrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
BNP Paribas Lease Group Ifn S.A.	Roemenië	VM	99,94%	24,99%		VM	1	99,94%	24,99%
BNP Paribas Lease Group Kft.	Hongarije	VM	25%	25%		VM		33,33%	25%
BNP Paribas Lease Group Leasing Solutions S.P.A.	Italië	VM	26,17%	6,54%		VM		26,17%	6,54%
BNP Paribas Lease Group Lizing Rt	Hongarije	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
BNP Paribas Lease Group Netherlands B.V.	Nederland								S4
BNP Paribas Lease Group Plc	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
BNP Paribas Lease Group Sp.Z.O.O	Polen	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
BNP Paribas Leasing Solutions Immobilier Suisse	Zwitserland	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
BNP Paribas Leasing Solutions Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
BNP Paribas Leasing Solutions N.V.	Nederland	VC	100%	25%		VC		100%	25%
BNP Paribas Leasing Solutions Suisse Sa	Zwitserland	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Claas Financial Services	Frankrijk	VC	60,11%	15,03%		VC		60,11%	15,03%
Claas Financial Services Inc	Verenigde Staten van Amerika	VC	100%	15,03%		VC		100%	15,03%
Claas Financial Services Ltd	Verenigd Koninkrijk	VC	51%	12,75%		VC		51%	12,75%
Cnh Industrial Capital Europe GmbH	Oostenrijk	VC	100%	12,52%		VC		100%	12,52%
Cnh Industrial Capital Europe	Frankrijk	VC	50,10%	12,52%		VC		50,10%	12,52%
Cnh Industrial Capital Europe Bv	Nederland	VC	100%	12,52%		VC		100%	12,52%
Cnh Industrial Capital Europe Ltd	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	12,52%		VC		100%	12,52%
CNH Industrial Capital Europe Poland Branch	Polen	VC	100%	12,52%	E2				
Commercial Vehicle Finance Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Cronos Holding Company Limited	Bermuda	VM	30,11%	30%		VM		30,11%	30%
Dominet S.A.	Polen				S1	VC		100%	100%
Equipment Lease Bv	Nederland								S4
Fb Transportation Capital Llc	Verenigde Staten van Amerika	VC	100%	100%		VC		100%	100%
Fortis Bank Malta Ltd	Malta								S1
Fortis Faktoring A.S.	Turkije								S4
Fortis Funding Llc	Verenigde Staten van Amerika	VC	100%	100%		VC		100%	100%

Wijzigingen in de consolidatiekring

Nieuw in de consolidatiekring (E)

- E1 Overschrijding drempels, zoals gedefinieerd door BNP Paribas Fortis (zie Nota 1.c.1)
- E2 Toevoeging
- E3 Aankoop, verwerving van controle of verwerving van invloed van betekenis

Uit de consolidatiekring (S)

- S1 Stopzetting van de activiteit (waaronder ontbinding, liquidatie)
- S2 Verwijdering, verlies van controle of verlies van invloed van betekenis
- S3 Entiteiten uit de consolidatiekring omdat < drempels (zie Nota 1.c.1)
- S4 Fusie, algemene overdracht van activa en passiva

Wijziging in stem- of eigendomsrechten (V)

- VV1 Bijkomende acquisitie
- V2 Gedeeltelijke verkoop
- V3 Verwatering
- V4 Stijging in %

Diversen

- D1 Wijziging in consolidatiemethode niet gerelateerd aan schommelingen in de stem- of eigendomsrechten
- D2 De TEB-groep, voorheen proportioneel geconsolideerd, werd op basis van IFRS 11 geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode en daarna volledig geconsolideerd per 31 december 2013 (zie Nota 8.o)
- D3 Entiteiten die voorheen proportioneel en nu volgens IFRS 11 op basis van de vermogensmutatiemethode geconsolideerd worden (zie Nota 8.o)
- 1 Niet-materiële gecontroleerde entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie (zie Nota 1.c.1)
- 2 Entiteiten onder gemeenschappelijke controle die proportioneel geconsolideerd worden om prudentiële redenen.
VC - Volledige consolidatie
PC - Proportionele consolidatie
VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	31 december 2014				31 december 2013			
		Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.	Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.
Rest van de wereld									
Fortis Holding Malta B.V.	Nederland								S1
Fortis Holding Malta Ltd	Malta								S3
Fortis Lease	Frankrijk	VC	100%	25%		VC	100%	25%	
Fortis Lease Deutschland GmbH	Duitsland	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Fortis Lease Iberia Sa	Spanje	VM	100%	41,04%		VM	1	100%	41,04%
Fortis Lease Operativ Lizing Zartkoruen Mukodo Reszvenytarsasag	Hongarije	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Fortis Lease Polska Sp.Z.O.O.	Polen				S3	VC		100%	99,89%
Fortis Lease Portugal	Portugal	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Fortis Lease Romania Ifn Sa	Roemenië	VM	100%	25%		VM	1	100%	25%
Fortis Lease Uk Ltd	Verenigd Koninkrijk	VM	100%	25%	D1	VC		100%	25%
Fortis Private Equity France Fund	Frankrijk								S3
Fortis Vastgoedlease B.V.	Nederland	VM	100%	25%	D1	VC		100%	25%
Heffig Heftruck Verhuur B.V. before (Barloworld Heftruck Verhuur B.V.)	Nederland				S3	VM		50%	12,25%
Hfgl Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Humberclyde Commercial Investments Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Humberclyde Commercial Investments N°1 Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Inkasso Kodat GmbH & Co. Kg	Duitsland	VM	100%	100%		VM	1	100%	100%
Jcb Finance	Frankrijk	VC	100%	12,53%		VC		100%	12,53%
Jcb Finance Holdings Ltd	Verenigd Koninkrijk	VC	50,10%	12,53%		VC		50,10%	12,53%
Kroenenburg Vastgoed N.V.	Nederland	VC	100%	45,76%	D2				
Manitou Finance Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	51,01%	12,75%		VC		51,01%	12,75%
Mff	Frankrijk	VC	51%	12,75%		VC		51%	12,75%
Rfh Ltd.	Bermudes								S2
Same Deutz Fahr Finance	Frankrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Same Deutz Fahr Finance Limited	Verenigd Koninkrijk	VC	100%	25%		VC		100%	25%
Société Alsacienne De Développement Et D'Expansion	Frankrijk	VC	100%	50%		VC		100%	50%
Srei Equipment Finance Limited	India	VM	50%	12,50%		VM	2	50%	12,50%
Stichting Effecten Dienstverlening	Nederland	VC	100%	45,76%	D2				

Wijzigingen in de consolidatiekring

Nieuw in de consolidatiekring (E)

- E1 Overschrijding drempels, zoals gedefinieerd door BNP Paribas Fortis (zie Nota 1.c.1)
- E2 Toevoeging
- E3 Aankoop, verwerving van controle of verwerving van invloed van betekenis

Uit de consolidatiekring (S)

- S1 Stopzetting van de activiteit (waaronder ontbinding, liquidatie)
- S2 Verwijdering, verlies van controle of verlies van invloed van betekenis
- S3 Entiteiten uit de consolidatiekring omdat < drempels (zie Nota 1.c.1)
- S4 Fusie, algemene overdracht van activa en passiva

Wijziging in stem- of eigendomsrechten (V)

- VV1 Bijkomende acquisitie
- V2 Gedeeltelijke verkoop
- V3 Verwatering
- V4 Stijging in %

Diversen

- D1 Wijziging in consolidatiemethode niet gerelateerd aan schommelingen in de stem- of eigendomsrechten
- D2 De TEB-groep, voorheen proportioneel geconsolideerd, werd op basis van IFRS 11 geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode en daarna volledig geconsolideerd per 31 december 2013 (zie Nota 8.o)
- D3 Entiteiten die voorheen proportioneel en nu volgens IFRS 11 op basis van de vermogensmutatiemethode geconsolideerd worden (zie Nota 8.o)
- 1 Niet-materiële gecontroleerde entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie (zie Nota 1.c.1)
- 2 Entiteiten onder gemeenschappelijke controle die proportioneel geconsolideerd worden om prudentiële redenen.
VC - Volledige consolidatie
PC - Proportionele consolidatie
VM - Vermogensmutatiemethode

Benaming	Land	31 december 2014				31 december 2013			
		Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.	Methode	Stem- rechten (%)	Eigendoms- belang (%)	Ref.
Rest van de wereld									
Teb Arval Arac Filo Kiralama A.S.	Turkije	VM	50%	25%		VM	50%	25%	D2
Teb Faktoring A.S.	Turkije	VC	73,26%	45,76%		VC	72,25%	44,75%	D2
Teb Holding A.S.	Turkije	VC	50%	50%		VC	50%	50%	V1& D2
Teb Portfoy Yonetimi A.S.	Turkije	VC	73,26%	37,96%		VC	72,25%	36,95%	D2
Teb Sh A	Kosovo	VC	100%	50%		VC	100%	50%	D2
Teb Yatirim Menkul Degerler A.S.	Turkije	VC	73,26%	45,76%		VC	72,25%	44,75%	D2
The Economy Bank Nv	Nederland	VC	73,26%	45,76%		VC	72,25%	44,75%	D2
Turk Ekonomi Bankasi A.S.	Turkije	VC	73,26%	45,76%		VC	72,25%	44,75%	D2
Von Essen GmbH & Co. Kg Bankgesellschaft	Duitsland	VC	100%	100%		VC	100%	100%	
Rest van de wereld - Special purpose Entities									
Alandes B.V.	Nederland								S3
Astir B.V.	Nederland				S3	VC			
Fortis Energy Leasing X 2 B.V.	Nederland								S4
Fortis Energy Leasing X1 B.V.	Nederland								S4
Fortis Energy Leasing Xiv B.V.	Nederland								S4
Scaldis Capital Limited	Jersey	VC				VC			
Scaldis Capital Llc	Verenigde Staten van Amerika	VC				VC			
Scaldis Capital Ltd	Ierland	VC				VC			
Tcg Fund I, L.P.	Kaaiman-eilanden	VC				VC			

Wijzigingen in de consolidatiekring

Nieuw in de consolidatiekring (E)

- E1 Overschrijding drempels, zoals gedefinieerd door BNP Paribas Fortis (zie Nota 1.c.1)
- E2 Toevoeging
- E3 Aankoop, verwerving van controle of verwerving van invloed van betekenis

Uit de consolidatiekring (S)

- S1 Stopzetting van de activiteit (waaronder ontbinding, liquidatie)
- S2 Verwijdering, verlies van controle of verlies van invloed van betekenis
- S3 Entiteiten uit de consolidatiekring omdat < drempels (zie Nota 1.c.1)
- S4 Fusie, algemene overdracht van activa en passiva

Wijziging in stem- of eigendomsrechten (V)

- VV1 Bijkomende acquisitie
- V2 Gedeeltelijke verkoop
- V3 Verwatering
- V4 Stijging in %

Diversen

- D1 Wijziging in consolidatiemethode niet gerelateerd aan schommelingen in de stem- of eigendomsrechten
- D2 De TEB-groep, voorheen proportioneel geconsolideerd, werd op basis van IFRS 11 geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode en daarna volledig geconsolideerd per 31 december 2013 (zie Nota 8.o)
- D3 Entiteiten die voorheen proportioneel en nu volgens IFRS 11 op basis van de vermogensmutatiemethode geconsolideerd worden (zie Nota 8.o)
 - 1 Niet-materiële gecontroleerde entiteiten geconsolideerd via vermogensmutatie (zie Nota 1.c.1)
 - 2 Entiteiten onder gemeenschappelijke controle die proportioneel geconsolideerd worden om prudentiële redenen.
 - VC - Volledige consolidatie
 - PC - Proportionele consolidatie
 - VM - Vermogensmutatiemethode

8.b Bedrijfscombinaties

In het kader van het globale integratieproject van de activiteiten van BNP Paribas Fortis in de BNP Paribas Groep werden er initiatieven gelanceerd om bepaalde activiteiten van BNP Paribas Fortis en BNP Paribas te reorganiseren en te integreren door een overdracht en herallocatie tussen verschillende entiteiten van de Groep. De uitvoering van dit project is gestart in 2009 en werd over de jaren heen voortgezet tot in 2013.

De integratietransacties die werden goedgekeurd in 2009, uitgevoerd in 2010 en de bijkomende integratietransacties goedgekeurd in 2010 en 2012 en uitgevoerd in 2010, 2011, 2012 en 2013 worden beschreven in de Jaarverslagen van BNP Paribas Fortis van 2009, 2010, 2011, 2012 en 2013.

Specialised Finance (SF)

De overdracht van kredieten gerelateerd tot 'Specialised Finance (SF)', die begin 2013 begonnen is, werd voortgezet in de loop van het eerste kwartaal van 2014 en werd beëindigd op 31 maart 2014. Op deze datum, bedroeg het resterende openstaande bedrag van 'Specialised Finance (SF)'-kredieten overgedragen van BNP Paribas Groep naar BNP Paribas Fortis EUR 7 965 miljoen en de totaal betaalde vergoeding voor de overgedragen SF-kredieten bedroeg EUR (9 528) miljoen. Het verschil tussen de betaalde vergoeding en de oorspronkelijke boekwaarde van de overgedragen activa wordt voorgesteld als een aanpassing in het eigen vermogen en bedroeg EUR (251) miljoen. Dit komt in overeenstemming met de 'voorgangerswaardemethode' zoals beschreven in nota 1 'Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis'. Onder deze methode, aangezien de aankoop plaats vond tussen entiteiten onder gemeenschappelijke zeggenschap, verantwoordt BNP Paribas Fortis, als overnemende partij, deze verworven activa aan hun boekwaarde in plaats van reële waarde. De boekwaarde werd bepaald door de overdragende partij op datum van de transfer.

Verkoop van de activiteiten van het Frankfort bijkantoor

De transactie heeft te maken met de (gedeeltelijke) herstructurering van het Europese netwerk van bijkantoren van BNP Paribas Groep en BNP Paribas Fortis dat als doel heeft bepaalde aspecten van de structuur van BNP Paribas Groep te optimaliseren door middel van de creatie van een efficiënte geografische structuur in Europa voor het geheel van CIB (Corporate & Investment Banking) en tegelijkertijd, CIB in BNP Paribas Fortis aantrekkelijke businessmogelijkheden aan te bieden.

Alle activa en verplichtingen van het Duitse (Frankfurt) bijkantoor van BNP Paribas Fortis (met uitzondering van de deelneming in Von Essen Bank) werden overgedragen aan het Duitse bijkantoor van BNP Paribas op 5 december 2014. De verkoopprijs bedroeg EUR 336 miljoen.

Creatie van een bijkantoor in Finland

In de context van een groeiplan voor de regio Scandinavië willen BNP Paribas Fortis en BNP Paribas Groep het aanbod van Corporate and Investment Banking aan bestaande en potentiële nieuwe klanten in Finland verbeteren.

Dit bijkantoor heeft de kenmerken van een vertegenwoordigingskantoor dat zich enkel bezighoudt met ondersteunende en voorbereidende taken zoals marktonderzoek, identificatie van klanten, het verstrekken van informatie over BNP Paribas Group aan klanten, het verstrekken van land-specifieke informatie aan andere entiteiten van de BNP Paribas Groep en aan klanten. Maar omdat het concept van een vertegenwoordigingskantoor niet gekend is in Finland werd er een bijkantoor opgericht.

Dit bijkantoor werd op 14 augustus 2014 geregistreerd in het handelsregister van Helsinki en de operationele activiteit startte in augustus.

Beursintroductie (IPO) van BNP Paribas Bank Polska

De Poolse toezichhouder (KNF) heeft BNP Paribas Bank Polska verzocht om het aandeel aan vrij verhandelbare aandelen in BNP Paribas Polska te verhogen van 0,11% naar 15%. De beursintroductie vond plaats in april en mei 2014. De buitengewone algemene aandeelhoudersvergadering stemde op 7 april in met een kapitaalverhoging van PLN 228,5 miljoen. Met deze beursgang veranderde het aantal stemrechten van BNP Paribas Fortis in BNP Paribas Bank Polska van 99,89% in 85%. Het effect van de verwatering in het aandeelhouderschap van BNP Paribas Bank Polska op het eigen vermogen van BNP Paribas Fortis bedroeg EUR (16) miljoen.

TEB Bank: squeeze-out

Sedert 14 november 2014 houden BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.Ş., BNP Paribas Yatirimlar Holding A.Ş., BNP Paribas en TEB Holding A.Ş., gezamenlijk optredend als controlerende aandeelhouders op basis van het Communiqué van de Capital Markets Board No II-27.2 inzake squeeze-out en uitkooprechten, 96 005% van de stemrechten aan van Türk Ekonomi Bankasi A.Ş. (TEB Bank).

Ingevolge artikel 1 van het Communiqué zijn de uitkoop- en squeeze-outrechten uitoefenbaar geworden op 14 november 2014 door de aankoop van een bijkomend aandeel door BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.Ş, een van de controlerende aandeelhouders.

Binnen een periode van 3 maanden, geteld vanaf de aankoopdatum van een bijkomend aandeel (in de periode van 17 november 2014 tot 17 februari 2015), hebben de niet-controlerende aandeelhouders het recht om hun aandelen die ze aanhouden in Türk Ekonomi Bankasi A.Ş. aan BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.Ş. te verkopen.

BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.Ş., heeft het recht om haar squeeze-outrecht uit te voeren vanaf de beëindiging van de driemaandsperiode op 17 februari 2015 en heeft aan Türk Ekonomi Bankasi A.Ş. meegedeeld dat ze haar squeeze-outrecht zal uitoefenen.

De vergoedingen voor de uitkoop- en squeeze-outrechten worden hieronder vermeld, in navolging van de principes beschreven in artikel 6 van het Communiqué: de reële waarde van het uitkooprecht is TRY 2 437 en de squeeze-outverkoopprijs is TRY 2 0032.

Per 31 december 2014 resulteerde de 'squeeze-out'-verrichting in een overdracht van de minderheidsbelangen naar het eigen vermogen. Meer informatie is beschikbaar in het 'Verslag van de Raad van Bestuur - Toelichting bij de ontwikkeling van de balans'. Het 'squeeze-out'-proces gaat momenteel nog steeds verder en zal in 2015 beëindigd worden.

De tabel hieronder geeft verdere details in verband met de bedrijfscombinaties tijdens het jaar 2013:

In miljoenen euro's	31 december 2013						Kerncijfers op de overnamedatum		
	Land	Verworven %	Acquisitieprijs	Goodwill/ (Badwill)	Netto kasinstroom	Activa	Verplichtingen		
Specialised Finance (SF)	Frankrijk, VK, Spanje, Duitsland		9 510	254		Leningen aan en vorderingen op klanten	9 231		
Het Nederlandse bijkantoor van BNP Paribas	Nederland		287	19	2 498	Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	2 320	Schulden aan kredietinstellingen	1 293
						Leningen aan en vorderingen op klanten	1 659	Schulden aan klanten	5 069

8.c Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

De activa en verplichtingen die geëvalueerd werden als aangehouden voor verkoop per 31 december 2014 waren gelinkt aan BNP Paribas Bank Polska, onderdeel van de geplande fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ, die door BNP Paribas Groep in 2014 werd verworven.

Fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ

In vervolg op de overeenkomst van 5 december 2013 heeft BNP Paribas Groep de controle verkregen over BGŻ van Rabobank. De waarde van BGŻ bedraagt PLN 4,5 miljard (ongeveer EUR 1,1 miljard) en is inclusief de activiteiten van Rabobank Polska, die in juni 2014 werden geïntegreerd in BGŻ.

Na de afronding van het openbaar bod (17 oktober 2014) bezat BNP Paribas 89% van de eigendomsbelangen in BGŻ. Deze acquisitie werd afgerond nadat alle wettelijke goedkeuringen zijn verkregen, waaronder die van de Poolse toezichthouder (KNF). In december 2014 lanceerde BNP Paribas een squeeze-out op de andere overblijvende minderheidsaandeelhouders dan Rabobank met een deelneming van 10% zoals vereist door de KNF. De squeeze-out werd afgerond in januari 2015. BNP Paribas houdt nu 90% van BGŻ aan.

In verband met de overname door BNP Paribas Group van het meerderheidsbelang in BGŻ, onderworpen aan de toepasbare wetten en regelgevingen en afhankelijk van het verkrijgen van de vereiste wettelijke goedkeuringen, waaronder die van de Europese Centrale Bank van België en de Poolse toezichthouder (KNF), zal BGŻ naar verwachting fuseren met BNP Paribas Bank Polska.

Op 10 oktober 2014 zijn de Raden van Bestuur van BGŻ en BNP Paribas Bank Polska overeengekomen over en hebben gecommuniceerd over het fusieplan van beide banken. De algemene strategie van BNP Paribas Group rond deze fusie is de creatie van een grotere, nog steeds middelgrote, universele bank in Polen.

Er wordt verwacht dat de fusie de sterke punten van BNP Paribas zal samenbrengen als een internationale bankgroep met de expertise van een Poolse bank van topkwaliteit gespecialiseerd in de landbouw en voedingssector en met een nationaal netwerk en expertise in digitaal bankieren.

De fusie zal worden uitgevoerd door middel van de overdracht van alle activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska naar BGŻ en de gelijktijdige kapitaalsverhoging in BGŻ. In ruil voor 6 aandelen van BNP Paribas Bank Polska zullen de aandeelhouders van BNP Paribas Bank Polska 5 nieuwe BGŻ aandelen ontvangen. Als gevolg van de fusie zal BGŻ alle rechten en plichten van BNP Paribas Bank Polska overnemen en zal BNP Paribas Bank Polska vereffend worden zonder liquidatieprocedure.

De fusie zal enkel uitgevoerd worden na het verkrijgen van alle vereiste wettelijke goedkeuringen en toelatingen gelinkt aan de fusie. Er wordt verwacht dat de fusie in de eerste helft van 2015 afgerond zal worden. De gefusioneerde bank zal werken onder de naam BGŻ BNP Paribas Polska.

Naar aanleiding van de fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ zal BNP Paribas Fortis de controle verliezen over BNP Paribas Bank Polska. Er wordt verwacht dat BNP Paribas Fortis een aandeel van ongeveer 28,3% zal blijven aanhouden in de gefusioneerde entiteit onder de vorm van een investering in een geassocieerde deelneming.

In overeenstemming met IFRS 5, 'Vaste activa aangehouden voor verkoop en stopzetting van activiteiten' geeft de betrokkenheid bij een plan waarbij de controle wordt verloren over een dochteronderneming aanleiding tot de classificatie als aangehouden voor verkoop van alle activa en verplichtingen van de dochteronderneming. Alle activa en verplichtingen van BNP Paribas Bank Polska worden beschouwd als een te verkopen groep en worden geëvalueerd als aangehouden voor verkoop en afzonderlijk getoond van andere activa en verplichtingen in de Jaarrekening per 31 december 2014.

BNP Paribas Fortis beschouwt BNP Paribas Bank Polska niet als een beëindigde bedrijfsactiviteit omdat het niet gaat om een activiteit met een significante omvang, BNP Paribas Bank Polska geen operationeel segment is zoals bepaald in de segmentrapportering van BNP Paribas Fortis en de fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ een transactie onder gemeenschappelijk zeggenschap is en niet leidt tot een belangrijke verschuiving in de activiteiten op het niveau van BNP Paribas en BNP Paribas Fortis.

Belangrijkste categorieën van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop

De samenstelling van de activa aangehouden voor verkoop en verplichtingen met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop per 31 december 2014 is als volgt:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen	351	
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	31	
Financiële hedgingderivaten	2	
Voor verkoop beschikbare financiële activa	513	
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	264	
Leningen aan en vorderingen op klanten	3 995	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	-	
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	-	
Actuele en uitgestelde belastingen	46	
Overlopende rekeningen en overige activa	32	
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	-	
Vastgoedbeleggingen	-	
Materiële vaste activa	23	
Immateriële vaste activa	17	
Goodwill	-	
TOTAAL ACTIVA	5 274	-
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen	-	
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	32	
Financiële hedgingderivaten	-	
Schulden aan kredietinstellingen	1 607	
Schulden aan klanten	2 904	
Schuldbewijzen	-	
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	2	
Actuele en uitgestelde belastingen	3	
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	69	
Voorzieningen voor risico's en kosten	10	
Achtergestelde schulden	108	
TOTAAL VERPLICHTINGEN	4 735	-

8.d Bezoldigingen en voordelen aan de bedrijfsleiders van BNP Paribas Fortis

Aan het bezoldigingsbeleid voor de Raad van Bestuur en het Uitvoerend Comité werden in de loop van 2014 geen belangrijke aanpassingen gedaan.

8.d.1 Bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur

Bezoldigingsbeleid voor de leden van de Raad van Bestuur

De Executive en niet-Executive leden van de Raad van Bestuur ontvangen een bezoldiging van de Raad gebaseerd op onderstaande principes, zoals goedgekeurd door de Algemene Vergadering van

Aandeelhouders van 24 april 2014. Tijdens deze vergadering werd het principe om de maximale vergoeding van de Raad van Bestuur te behouden op in totaal EUR 1,5 miljoen per jaar bevestigd.

Jaarlijks vast salaris Voorzitter Raad van Bestuur	EUR	50 000	(bruto)
Jaarlijks vast salaris Leden Raad van Bestuur	EUR	25 000	(bruto)
Zitpenning Voorzitter vergaderingen Raad van Bestuur	EUR	4 000	(bruto)
Zitpenning Leden Raad van Bestuur	EUR	2 000	(bruto)

De niet-Executive leden van de Raad van Bestuur ontvangen geen variabele betaling, pensioenplan of verzekeringen, noch enig ander voordeel¹.

Bezoldiging van het jaar

Onderstaande tabel laat de brutobezoldiging van de Raad zien die in 2014 werd betaald aan elk lid van de Raad van Bestuur.

In euro's		Vaste bezoldiging	Zitpenningen*	Totaal 2014
Herman DAEMS	Voorzitter	50 000	84 000	134 000
Didier BEAUVOIS	Uitvoerend lid (vanaf 01/07/2014)	12 500	12 000	24 500
Jean-Laurent BONNAFÉ	Niet-uitvoerend lid	25 000	6 000	31 000
Dirk BOOGMANS	Niet-uitvoerend lid	25 000	84 000	109 000
Georges CHODRON de COURCEL	Ondervoorzitter (tot 30/06/2014)	12 500	8 000	20 500
Antoinette D'ASPREMONT LYNDEN	Niet-uitvoerend lid	25 000	62 000	87 000
Stefaan DECRAENE	Niet-uitvoerend lid	25 000	14 000	39 000
Filip DIERCKX	Uitvoerend lid	25 000	20 000	45 000
Sophie DUTORDOIR	Niet-uitvoerend lid	25 000	46 000	71 000
Maxime JADOT	Uitvoerend lid	25 000	20 000	45 000
Thomas MENNICKEN	Uitvoerend lid	25 000	16 000	41 000
Alain PAPIASSE	Niet-uitvoerend lid	25 000	6 000	31 000
Dominique RÉMY	Uitvoerend lid (tot 08/05/2014)	6 250	4 000	10 250
Jean STÉPHENNE	Niet-uitvoerend lid	25 000	16 000	41 000
Peter VANDEKERCKHOVE	Uitvoerend lid	25 000	18 000	43 000
Thierry VARÈNE	Niet-uitvoerend lid	25 000	18 000	43 000
François VILLEROY DE GALHAU	Niet-uitvoerend lid	25 000	18 000	43 000
Totaal		406 250	452 000	858 250

* Deze kolom omvat het bedrag inclusief zitpenningen voor alle Board Committees

* De bezoldiging betaald aan Luc Vansteenkiste als vaste genodigde bedroeg EUR 45 000.

¹ Met uitzondering van de Voorzitter die het recht krijgt op het gebruik van een bedrijfswagen, een mobiele telefoon en internet thuis.

8.d.2 Bezoldiging van de leden van het Uitvoerend Comité

Bezoldigingsbeleid voor de leden van het Uitvoerend Comité

De leden van het Directiecomité zijn zelfstandig en ontvangen een bezoldiging van de Raad op basis van dezelfde principes als niet-Executiveleden. Daarnaast worden zij beloond voor hun functies in het Directiecomité via de volgende componenten: een vaste maandelijks bezoldiging, een variabele jaarlijkse bezoldiging op basis van het behalen van duidelijke prestatiecriteria en risicobeheer gekoppeld aan collectieve en individuele prestatiecriteria zoals hierna vermeld, een bedrijfsverzekeringsplan (pensioenplan, hospitalisatieverzekering, levensverzekering en invaliditeitsuitkeringen), voordelen in natura (het gebruik van een bedrijfswagen, gsm en internet) en de mogelijkheid om betalingen in incentive-aandelen op lange termijn te krijgen. De voorwaarden zoals opgelegd door CRD4 en de Belgische bankwet maakt dat de bezoldiging onderworpen is aan strikte voorwaarden.

De bezoldigingsstructuur en de niveaus van het bezoldigingsbeleid worden vastgelegd door de Raad van Bestuur op advies van het Remuneration Committee, met verwijzing naar de gepaste gebruikelijke vergoedingspraktijken van het Uitvoerend Bestuur en de benchmarking op de markt, en met de ondersteuning van gespecialiseerde consultancykantoren. Het beleid met betrekking tot de bezoldigingen volgde hetzelfde proces en dezelfde principes als vorig jaar. Hieraan worden in de komende jaren geen veranderingen verwacht.

Prestatiecriteria die worden gebruikt om variabele bezoldiging te bepalen

Het volledige proces hieronder wordt geauditeerd door de Inspection Générale.

Individuele prestaties

Een zelfbeoordeling wordt voorbereid door elk lid van het Directiecomité. Die beoordeling zal onderzocht worden door de Chief Executive Officer die in nauw overleg met de Voorzitter van de Raad van Bestuur beslist over de score. Een globale beoordeling wordt ook opgesteld door de Risk & Compliance.

De individuele prestaties worden gedefinieerd als het behalen van persoonlijke doelstellingen en managementdoelstellingen zoals bepaald door de Raad van Bestuur op het gebied van de volgende vier beleidsprincipes:

- **klantgerichtheid:** inspireer onze medewerkers tot innovatieve dienstverlening aan de klant. Zijn belang staat immers altijd centraal in onze actie.

- **risicobewust ondernemerschap:** neem initiatieven voor ontwikkeling en efficiëntie waarbij verantwoordelijkheid genomen wordt door:
 - onderling samen te werken met de andere entiteiten op een coöperatieve manier in het globale belang van de Groep en haar klanten
 - voortdurend waakzaam te zijn voor de risico's die onder onze verantwoordelijkheid vallen en onze medewerkers stimuleren om hetzelfde te doen
- **zorg voor mensen:** zorg voor onze medewerkers door hen te respecteren, gelijke kansen te stimuleren en hun talenten en competenties te ontwikkelen
- **het voorbeeld geven:** het voorbeeld geven in ons gedrag en onze ethische waarden door het respecteren van de regelgevingen, het toepassen van de complianceregels en zich sociaal verantwoordelijk te gedragen.

Teamprestaties gebaseerd op Bancaire Key Performance Indicators (KPI's)

De collectieve prestaties zijn gebaseerd op Key Performance Indicators (KPI's) wat aantoont dat het Directiecomité optreedt als Eén Team. Elk jaar stelt de Bank een strategisch plan op, waaruit indicatoren worden afgeleid die het Directiecomité in staat stellen de prestaties van de Bank te meten en evalueren. De prestatiecriteria die voor elke business worden gemeten zijn: financiële resultaten, kostenbeheer, risicobeheer/compliance, ontwikkeling op lange termijn en maatschappelijk verantwoord ondernemen, people management. Op jaarbasis ontvangt het Directiecomité een score voor haar globale prestatie.

De evaluatieperiode tijdens dewelke de prestaties worden gemeten is van januari tot december van elk jaar. De methodes die worden gebruikt om de prestaties te evalueren tegenover de doelstellingen zijn zowel kwalitatief (klantentevredenheid, degelijk risicobeheer, resultaten van de globale werknemersenquête, people management, enz.) als kwantitatief (netto-bedrijfsresultaat, bruto-inkomen, toename van marktaandeel, enz.).

Toekomstige prestaties toegepast op het uitgesteld deel van de variabele bezoldiging

Het variabel deel van de bezoldiging is onderworpen aan uitstellingsprincipes waarbij het uitgesteld deel afhankelijk is van de toekomstige prestaties van het bedrijf en van een degelijk risicobeheer.

Bezoldiging van het jaar

Onderstaande tabel laat de bruto bezoldiging zien die werd uitbetaald of betaalbaar is aan de leden van het Directiecomité voor het jaar 2014, met inbegrip van voordelen in natura en bestuurdersvergoedingen.

	2014		2013	
	Chief Executive Officer	Andere leden van het Uitvoerend Comité	Chief Executive Officer	Andere leden van het Uitvoerend Comité
Bezoldiging				
Vast ⁴	928 513	2 765 057	928 513	3 157 488
Contant deel van variabel	100 000	315 000		
Uitgesteld deel van variabel		30 000		
Meerjarige variabele vergoeding ¹	245 000	312 000	245 000	375 000
Bestuurdersvergoeding	45 000	163 750	43 000	170 000
Voordelen in natura ²	7 832	238 242	8 350	242 779
Pensioen, levensverzekering en wezenpensioen ³	268 502	519 789	264 590	487 067
Totaal	1 594 847	4 343 838	1 489 453	4 432 334

¹ Ten einde volledig in overeenstemming te zijn met de EU Richtlijn inzake kapitaalvereisten (CRD IV) welke van toepassing is op kredietinstellingen, is de aangeduide meerjarige variabele vergoeding vanaf nu het bedrag dat gerelateerd is aan de prestaties van het boekjaar en niet langer het bedrag toegewezen tijdens het boekjaar waarover gerapporteerd wordt. Zodoende is het toewijzingsprincipe voor een gegeven boekjaar van de meerjarige variabele vergoeding gealigneerd aan deze van de jaarlijkse variabele vergoeding. Het gevolg hiervan is dat het de meerjarige variabele vergoeding, opgenomen in de totale vergoeding gerapporteerd in 2013, deze is die toegekend werd door de Raad van Bestuur op 20 maart 2014. Op dezelfde wijze is de meerjarige variabele vergoeding, opgenomen in de totale vergoeding gerapporteerd in 2014, deze die toegekend werd door de Raad van Bestuur op 19 maart 2015.

² De leden van het Uitvoerend Comité hebben elk een bedrijfswagen en een mobiele telefoon. Vergoeding van schoolgeld zijn opgenomen in de gerapporteerde voordelen in natura.

³ Voor pensioenplannen met vaste bijdragen: som van werkgeversbijdragen en voor pensioenplannen met vaste toezegging: som van servicekosten.

⁴ Bruto huurvergoedingen en verhuizingsvergoedingen zijn in de gerapporteerde vaste verloning inbegrepen.

Informatie over de meerjarige variabele vergoeding

2013

Het International Sustainability and Incentive Scheme ('ISIS') werd ontworpen om sleutelfiguren binnen BNP Paribas te betrekken bij de waardecreatie van de Groep. Het plan heeft als doel het belonen, motiveren en behouden van begunstigden en dit op een verantwoordelijke manier, in functie van de operationele resultaten van de Groep. Een deel van de toekenning van ISIS is onderworpen aan voorwaarden gelinkt aan Corporate Social Responsibility ('CSR') waarbij het essentieel geacht wordt dat de Groep op alle niveaus en op een significante manier, het sociaal, economisch en milieubewust ondernemen promoot.

Bijgevolg zal 80% van de toekenning gelinkt worden aan de operationele resultaten van de Groep en zal 20% gelinkt worden aan de resultaten van CSR van de Groep (9 criteria worden hiervoor beoordeeld op het einde van het boekjaar 2016).

De toekenning van ISIS gebeurt onder de vorm van een nominatief bedrag en wordt betaald op 30 juni 2017.

2014

Het Contingent Sustainable and International Scheme ('CSIS'), werd ontworpen, in lijn met de Europese regelgeving om Material Risk Takers, aangeduid als sleutelfiguur binnen de BNP Paribas Groep, te belonen voor hun prestaties, voor zover dat deze prestaties overeenkomen met de lange termijn belangen van BNP Paribas Groep. CSIS heeft als doel het op één lijn brengen van de beloning en voorzichtig risicobeheer. Zoals opgelegd door de Capital Requirements Directive 4 (CRD4), voorziet het plan CSIS dat de toekenning volledig geannuleerd kan worden zodanig dat de kredietkwaliteit van de BNP Paribas Groep gegarandeerd blijft.

Bijgevolg zullen de betalingen, zoals voorzien onder CSIS, geannuleerd worden indien de ratio van het Common Equity Tier 1 (CET1) van BNP Paribas Groep daalt onder 7% of indien BNP Paribas Groep onderwerp uitmaakt van een procedure tot ontbinding.

Bijkomend, teneinde de groeiambitie van BNP Paribas Groep te weerspiegelen, rekening houdende met de Corporate Social Responsibility ('CSR') werd er door BNP Paribas Groep beslist:

- toe te kennen:
 - 85% van de toekenning gebaseerd op de operationele resultaten van de Groep ('Group Performance Indicator - GPI');
 - 15% van de toekenning gebaseerd op de resultaten van 'CSR', waarbij het essentieel geacht wordt dat de Groep op alle niveaus en op een significante manier, het sociaal, economisch en milieubewust ondernemen promoot.
- alle betalingen in het plan te onderwerpen aan de voorwaarde dat de inkomsten voor belastingen 2017 van BNP Paribas Groep positief zijn.

De toekenning van CSIS gebeurt onder de vorm van een nominatief bedrag uitgedrukt in de lokale munteenheid ('de nominale waarde van het instrument') met recht op een interest ('interestwaarde').

De toekenningsperiode start op 1 januari 2015 en eindigt op 1 januari 2018. De retentieperiode bedraagt 6 maanden tussen 1 januari 2018 en 30 juni 2018. De begunstigde heeft het recht om op de betalingsdatum een interestwaarde te ontvangen, berekend op de periode van 1 januari 2018 tot 30 juni 2018. De interestvoet bedraagt 1,70%.

Informatie over verbrekingsvergoeding

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 24 april 2014 werd het volgende voorstel goedgekeurd: alle leden van het Directiecomité en het Uitvoerend Comité, met een anciënniteit van minstens 20 jaar binnen de onderneming, zullen recht hebben op een contractuele verbrekingsvergoeding gelijk aan 18 maanden vaste verloning plus variabele vergoeding wanneer zij de onderneming verlaten.

Tijdens het jaar 2014 werd er een verbrekingsvergoeding betaald van EUR 113 080,67 bruto aan een lid van het Directiecomité. Dit bedrag is gelijk aan 3 maanden vaste verloning.

8.e Verbonden partijen

Met BNP Paribas Fortis verbonden partijen

Per 31 december 2014 zijn met BNP Paribas Fortis verbonden partijen:

- partijen die zeggenschap of een belang hebben dat hen een aanzienlijke invloed geeft op BNP Paribas Fortis
- partijen waarin BNP Paribas Fortis zeggenschap heeft
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- andere verbonden entiteiten, zoals niet-geconsolideerde deelnemingen en pensioenfondsen
- leden van de Raad van Bestuur en het Executive Committee van BNP Paribas Fortis
- nauwe verwanten van de natuurlijke personen waarnaar hierboven verwezen wordt
- entiteiten waarover zeggenschap of een invloed van betekenis uitgeoefend wordt door een van de individuen waarnaar hierboven verwezen wordt.

Bijgevolg zijn de volgende partijen verbonden met BNP Paribas Fortis per 31 december 2014:

- geconsolideerde ondernemingen, inclusief entiteiten die via vermogensmutatie geconsolideerd worden.

- BNP Paribas (en al haar dochterondernemingen), die directe zeggenschap uitoefent over BNP Paribas Fortis

Transacties tussen BNP Paribas Fortis en haar volledig geconsolideerde dochterondernemingen, die verbonden partijen zijn met BNP Paribas Fortis, werden geëlimineerd in de consolidatie en worden niet vermeld in deze nota.

Relaties met andere verbonden partijen

BNP Paribas Fortis sluit transacties met verschillende verbonden partijen in het kader van haar bedrijfsvoering. Dergelijke transacties hebben betrekking op alle soorten transacties die zijn aangegaan onder dezelfde commerciële en marktconforme voorwaarden die gelden voor niet-verbonden partijen.

Een lijst van bedrijven die geconsolideerd worden door BNP Paribas Fortis wordt verstrekt in nota 8.a 'Consolidatiekring'. Gezien transacties en eindeperiodesaldi tussen volledig geconsolideerde entiteiten volledig worden geëlimineerd tijdens het consolidatieproces, tonen de onderstaande tabellen alleen cijfers met betrekking tot transacties en tegoeden van bedrijven waarover BNP Paribas Fortis aanzienlijke invloed uitoefent (geconsolideerd volgens vermogensmutatiemethode).

Balansposten met verbonden partijen

In miljoenen euro's	31 december 2014			Aangepast 31 december 2013		
	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Joint ventures	Geassocieerde deelnemingen	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Joint ventures	Geassocieerde deelnemingen
ACTIVA						
Leningen, voorschotten en effecten						
Zichtrekeningen	1 384	-	39	1 433	6	23
Leningen	9 516	-	1 270	13 199	6	1 124
Effecten	243	-	35	300	-	5
Financiële leases	-	-	-	-	-	-
Niet-verhandelbare effecten in portefeuille	-	-	86	-	4	86
Overige activa	3 207	2	76	648	15	75
TOTAAL	14 350	2	1 506	15 580	31	1 313
VERPLICHTINGEN						
Deposito's						
Zichtrekeningen	459	125	256	844	84	565
Andere leningen	8 846	36	2 399	9 956	-	2 260
Obligaties	1 371	(1)	9	1 502	124	14
Schuldbewijzen	273	-	21	258	-	10
TOTAAL	10 949	160	2 685	12 560	208	2 849
FINANCIERINGS- EN GARANTIEVERBINTENISSEN						
Verstrekte financieringsverbintenissen	916	3 019	1 757	706	-	81
Verstrekte verbintenissen met garanties	6 934	-	143	7 715	58	152
TOTAAL	7 850	3 019	1 900	8 421	58	233

BNP Paribas Fortis voert ook handelsverrichtingen zoals derivaten (swaps, opties en forwards, ...) uit met verbonden partijen. Deze verrichtingen werden uitgesloten.

De lijn 'Verstrekte financieringsverbintenissen' van EUR 3 019 miljoen zoals op 31 december 2014 is voornamelijk gerelateerd aan de effecten die in onderpand werden gegeven door BNP Paribas Fortis aan bpost bank.

Elementen uit de resultatenrekening met verbonden partijen:

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014			Aangepast Boekjaar 2013		
	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Joint ventures	Geassocieerde deelnemingen	Entiteiten van BNP Paribas Groep	Joint ventures	Geassocieerde deelnemingen
Rentebaten	402	-	32	390	33	16
Rentelasten	(363)	(1)	(30)	(412)	-	(1)
Commissielasten	138	3	453	159	4	455
Commissielasten	(48)	-	(4)	(72)	-	(6)
Verleende diensten	1	1	1	-	1	-
Verkregen diensten	-	-	-	-	-	-
Lease-opbrengsten	1	-	3	1	-	3
Totaal	131	3	455	66	38	467

BNP Paribas Fortis voert ook handelsverrichtingen zoals derivaten (swaps, opties en forwards,...) uit met verbonden partijen. Deze verrichtingen zijn uitgesloten in deze tabel.

Relaties met managers op sleutelposities

Op 31 december 2014, bedroeg het totaal aan openstaande leningen, rechtstreeks of onrechtstreeks toegekend aan leden van de Raad van Bestuur EUR 4 199 miljoen. Het vertegenwoordigt

het totaal van de leningen toegekend aan leden van de Raad van Bestuur en naaste familieleden. Deze leningen vertegenwoordigen normale transacties en zijn uitgevoerd aan normale marktтарieven.

8.f Minderheidsbelangen

Belangrijkste minderheidsbelangen

De belangrijkste minderheidsbelangen zijn aandeelhouders van buiten BNP Paribas Fortis die 50% van de Luxemburgse groep BGL BNP Paribas aanhouden. De inschatting van de significante aard van de minderheidsbelangen is gebaseerd op de analyse van

het gewicht van de betrokken deelnemingen in de balans (vóór eliminatie van de onderlinge verrichtingen) en het resultaat van BNP Paribas Fortis.

In miljoenen euro's	31 december 2014	Boekjaar 2014						
	Balans totaal voor intragroepseliminatie	Nettobaten van het bankbedrijf	Nettoresultaat	Nettoresultaat inclusief waardeschommelingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Deelneming (%)	Nettoresultaat toekomstend aan minderheidsbelangen	Nettoresultaat inclusief waardeschommelingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - deel minderheidsbelangen	Dividenden uitbetaald aan minderheidsaandeelhouders
Groep BGL BNP Paribas	41 068	1 347	432	617	50%	259	359	226
Andere minderheidsbelangen						158	374	-
Totaal						417	733	226

In miljoenen euro's	31 december 2013	Boekjaar 2013						
	Balans totaal voor intragroepseliminatie	Nettobaten van het bankbedrijf	Nettoresultaat	Nettoresultaat inclusief waardeschommelingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	Deelneming (%)	Nettoresultaat toekomstend aan minderheidsbelangen	Nettoresultaat inclusief waardeschommelingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen - deel minderheidsbelangen	Dividenden uitbetaald aan minderheidsaandeelhouders
Groep BGL BNP Paribas	40 201	1 397	443	401	50%	282	248	134
Andere minderheidsbelangen						6	(95)	-
Totaal						288	153	134

Daarnaast bestaat er geen enkele contractuele beperking op de activa van de groep BGL BNP Paribas gerelateerd aan de minderheidsaandeelhouder.

8.g Significante beperkingen in dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen en joints ventures

Significante beperkingen met betrekking tot de mogelijkheid om liquide middelen naar BNP Paribas Fortis te transfereren

De mogelijkheid van entiteiten om dividenden uit te betalen of leningen en voorschotten terug te betalen hangt onder meer af van lokale regelgeving inzake kapitalisatie, statutaire reserves en financiële en operationele prestaties van de entiteiten. In de loop van de boekjaren 2013 en 2014 had geen enkele entiteit van BNP Paribas Fortis enige significante beperking behalve ingevolge lokale regelgeving.

Significante beperkingen met betrekking tot de mogelijkheid van BNP Paribas Fortis om activa te gebruiken uit geconsolideerde gestructureerde entiteiten

De toegang tot activa van geconsolideerde gestructureerde entiteiten waarin derden fondsen (andere dan de entiteiten van BNP Paribas Groep) hebben belegd is beperkt vermits de activa van deze entiteiten voorbehouden zijn voor de houders van de deelnemingsbewijzen of effecten. Het totaal bedrag van deze activa bedraagt EUR 1,5 miljard per 31 december 2014 (tegenover EUR 2,4 miljard per 31 december 2013).

Significante beperkingen met betrekking tot de mogelijkheid van BNP Paribas Fortis om activa te gebruiken die als waarborg of in een repotransactie gebruikt worden

De financiële instrumenten die door BNP Paribas Fortis als waarborg werden gegeven of in een repotransactie gebruikt worden staan vermeld in nota 6.c 'Overige garantieverbintenissen' en 5.p 'Overdrachten van financiële activa'.

Significante beperkingen met betrekking tot liquiditeitsreserves

De deposito's die verplicht aangehouden moeten worden bij de centrale banken en andere regulerende instellingen bedragen EUR 3,3 miljard per 31 december 2014 (tegenover EUR 7,2 miljard per 31 december 2013).

8.h Gestructureerde entiteiten

BNP Paribas Fortis gaat ervan uit dat ze sponsor is van een gestructureerde entiteit van zodra ze betrokken is geweest bij de oprichting.

BNP Paribas Fortis is voornamelijk betrokken in verrichtingen met gesponsorde gestructureerde entiteiten via de volgende activiteiten :

- effectisering van financiële activa als originator of arranger,
- beheer van fondsen,
- gespecialiseerde financieringen van activa.

Daarnaast is BNP Paribas Fortis eveneens betrokken bij gestructureerde entiteiten die ze niet gesponsord heeft, namelijk onder de vorm van beleggingen in fondsen of effectiseringsvehikels.

De zeggenschapscriteria voor gestructureerde entiteiten staan vermeld in nota 1.c.2 Consolidatiemethodes.

Geconsolideerde gestructureerde entiteiten

De voornaamste categorieën van geconsolideerde gestructureerde entiteiten zijn :

Conduits ABCP (Asset Backed Commercial Paper) : de Scaldis-effectiseringsconduits zijn effectiseringsverrichtingen afgesloten door BNP Paribas Fortis voor rekening van het cliënteel. Het detail van de financieringswijze en de risico's staan vermeld in nota 4.d 'Risicobeheer en solvabiliteit' (nota 4.d.3 'Effectisering – Effectisering als sponsor ten behoeve van klanten')

Effectisering voor eigen rekening : de effectiseringsposities voor eigen rekening afgesloten en aangehouden door BNP Paribas Fortis zijn vermeld in nota 4.d 'Risicobeheer en solvabiliteit' (nota 4.d.3 'Effectisering – Eigen effectisering (originator volgens Basel II)') en in nota 8.q Bijkomende informatie betreffende de effectiseringstransacties Bass en Esmée.

Niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten

BNP Paribas Fortis is betrokken bij niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten in het kader van haar activiteiten, om aan de behoeften van haar klanten te voldoen.

Informatie betreffende belangen in gesponsorde gestructureerde entiteiten

De belangrijkste niet-geconsolideerde gesponsorde gestructureerde entiteiten zijn :

Effectisering : BNP Paribas Fortis structureert effectiseringsvehikels om aan haar klanten financieringsmogelijkheden van hun activa aan te bieden. Elk vehikel financiert de aankoop van activa van de klanten (schuldvorderingen of obligaties, ...) door voornamelijk obligaties uit te geven die gekoppeld zijn aan die activa en waarvan de terugbetaling afhangt van de opbrengst van de activa.

Fondsen : BNP Paribas Fortis structureert en beheert fondsen om beleggingsopportunities aan te bieden aan haar klanten. Specifieke of openbare fondsen worden voorgesteld aan institutionele of individuele klanten en worden verspreid en commercieel opgevolgd door BNP Paribas Fortis. De entiteiten van BNP Paribas Fortis die zulke fondsen beheren kunnen beheers- en performancecommissies ontvangen. Daarnaast kan BNP Paribas Fortis zelf delen van het fonds aanhouden.

Financiering van activa : BNP Paribas Fortis verleent financieringen aan gestructureerde entiteiten die activa verwerven (schepen, export finance ; ...) om te worden verhuurd. De huur die de gestructureerde entiteit ontvangt dient als terugbetaling van de financiering die gewaarborgd is door het actief aangehouden door de gestructureerde entiteit.

Overige : BNP Paribas Fortis kan eveneens, voor rekening van haar cliënteel, entiteiten structureren om te beleggen in activa of schulden te herstructureren.

Een belang in een niet-geconsolideerde gestructureerde entiteit is al dan niet een contractuele overeenkomst die BNP Paribas Fortis blootstelt aan de variabiliteit van de opbrengsten verbonden aan het rendement van de entiteit.

De activa en verplichtingen van BNP Paribas Fortis die verband houden met belangen in gesponsorde gestructureerde entiteiten worden hierna vermeld :

In miljoenen euro's, per 31 december 2014	Effectisering	Fondsen	Financiering van activa	Overige	Totaal
BELANGEN OP DE BALANS VAN BNP PARIBAS FORTIS					
ACTIVA					
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa	1	-	2	61	64
Financiële activa tegen reële waarde (optioneel)	-	1	-	-	1
Voor verkoop beschikbare financiële activa	-	1	1	8	10
Leningen en vorderingen	907	-	150	144	1 201
Overige activa	-	-	-	2	2
TOTAAL ACTIVA	908	2	153	215	1 278
VERPLICHTINGEN					
Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële verplichtingen	-	157	-	4	161
Financiële verplichtingen tegen reële waarde (optioneel)	-	44	-	-	44
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	1	1 881	9	110	2 001
Overige verplichtingen	-	-	-	-	-
TOTAAL VERPLICHTINGEN	1	2 082	9	114	2 206
MAXIMALE BLOOTSTELLING AAN VERLIEZEN	908	2	175	434	1 519
GROOTTE VAN DE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN	22 314	3 251	3 702	482	29 749

De informatie over de grootte van de gesponsorde gestructureerde entiteiten verschilt naargelang hun typologie.

Zo worden de volgende financiële gegevens gebruikt voor de inschatting van de grootte:

- effectisering: totaal van de activa van de gestructureerde entiteit zoals vermeld in het laatste beleggingsverslag,
- fondsen beheerd door BNP Paribas Fortis: liquidatiewaarde van het fonds,
- andere gestructureerde entiteiten : totaal van de activa van de gestructureerde entiteit of, bij gebrek aan die informatie, het bedrag van de verbintenis van BNP Paribas Fortis.

De maximale blootstelling aan de verliezen van de door BNP Paribas Fortis gesponsorde gestructureerde entiteiten stemt overeen met het nominale bedrag van het thesaurieverlies.

Het bevat de boekwaarde van het actief, exclusief de waardeschommelingen op de voor verkoop beschikbare activa die in eigen vermogen worden opgenomen, evenals het nominale bedrag van de verstrekte financieringsverbintenissen en waarborgen en het notioneel bedrag van de verkochte CDS'en (credit default swaps).

Informatie betreffende belangen in niet-gesponsorde gestructureerde entiteiten

De voornaamste belangen aangehouden door BNP Paribas Fortis waarbij de Bank enkel belegger is in niet-gesponsorde gestructureerde entiteiten worden hierna vermeld:

- **Fondsen die niet beheerd worden door BNP Paribas Fortis:** in het kader van haar handelsactiviteit belegt BNP Paribas Fortis in gestructureerde entiteiten zonder enige betrokkenheid in het beheer of de structurering (beleggingen in gemeenschappelijke beleggingsfondsen, beleggingsfondsen in effecten of alternatieve fondsen), voornamelijk als economische dekking van gestructureerde producten verkocht aan cliënten. BNP Paribas Fortis neemt eveneens minderheidsbelangen om ondernemingen te begeleiden in het kader van haar kapitaal investeringsactiviteit. Deze beleggingen bedragen EUR 0,7 miljard per 31 december 2014.
- **Beleggingen in effectiseringsvehikels :** de details over de blootstelling van BNP Paribas Fortis en de aard van de uitgevoerde beleggingen staan vermeld in nota 4.d 'Risicobeheer en solvabiliteit' (4.d.3 Effectisering – Effectisering als investeerder).

8.i Balansgegevens per looptijd

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de balansgegevens per looptijd. De looptijden van de handelsportefeuille in de financiële activa en verplichtingen geboekt tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening worden beschouwd als 'van onbepaalde duur' in zoverre deze instrumenten bedoeld zijn om verkocht of terugbetaald te worden voor het contractuele einde van de looptijd.

De looptijden van schuldbewijzen en achtergestelde schulden tegen reële waarde met waardeveranderingen in de

resultatenrekening worden weergegeven gebaseerd op niet-verdisconteerde kasstromen van de toekomstige rentebetalingen en aflossingen.

De looptijden van financiële activa met vlottende rente geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop, evenals hedgingderivaten, herwaarderingsreserves voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico en eeuwigdurende achtergestelde schulden worden ook als 'van onbepaalde duur' beschouwd.

In miljoenen euro's, op 31 december 2014	Onbepaald	'Overnigh't' en onmid- delijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnigh't')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		10 758						10 758
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	19 688							19 688
Financiële hedgingderivaten	1 948							1 948
Voor verkoop beschikbare financiële activa	595		939	1 739	1 296	14 552	13 542	32 663
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	66	2 377	2 207	626	1 093	6 338	1 500	14 207
Leningen aan en vorderingen op klanten		11 037	22 390	13 877	15 076	40 709	63 762	166 851
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	1 445							1 445
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			10	551		320	260	1 141
Financiële activa per looptijd	23 742	24 172	25 546	16 793	17 465	61 919	79 064	248 701
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		337						337
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	22 329		55	318	632	2 612	1 466	27 412
Financiële hedgingderivaten	4 380							4 380
Schulden aan kredietinstellingen		1 259	3 978	2 390	3 391	3 625	829	15 472
Schulden aan klanten		127 969	13 998	15 717	3 777	3 714	2 625	167 800
Schuldbewijzen			1 442	3 600	4 970	1 776	275	12 063
Achtergestelde schulden	127		31	167	102	3 241	665	4 333
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	1 250							1 250
Financiële verplichtingen per looptijd	28 086	129 565	19 504	22 192	12 872	14 968	5 860	233 047

In miljoenen euro's Aangepast 31 december 2013	Onbepaald	'Overnight' en onmiddellijk opvraagbaar	Kleiner dan 1 maand (excl. 'overnight')	1 tot 3 maanden	3 maanden tot 1 jaar	1 tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Kas, centrale banken en postgirorekeningen		10 031						10 031
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	18 402							18 402
Financiële hedgingderivaten	1 231							1 231
Voor verkoop beschikbare financiële activa	571		617	1 874	1 022	14 817	9 596	28 497
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	66	2 703	4 168	1 304	2 474	6 113	2 615	19 443
Leningen aan en vorderingen op klanten		5 175	12 831	8 989	17 057	47 648	67 851	159 551
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	627							627
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden			10	42	105	580	530	1 267
Financiële activa per looptijd	20 897	17 909	17 626	12 209	20 658	69 158	80 592	239 049
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen		136						136
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	17 706		27	97	261	3 402	1 064	22 557
Financiële hedgingderivaten	2 078							2 078
Schulden aan kredietinstellingen		2 294	3 972	2 686	3 320	4 640	992	17 904
Schulden aan klanten		122 716	11 906	6 191	4 564	8 131	3 280	156 788
Schuldbewijzen			3 146	4 777	5 153	1 108	1 478	15 662
Achtergestelde schulden	1 123		62	196	729	3 314	858	6 282
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	256							256
Financiële verplichtingen per looptijd	21 163	125 146	19 113	13 947	14 027	20 595	7 672	221 663

Het merendeel van de verstrekte financierings- en garantieverbintenissen die respectievelijk EUR 50 907 miljoen en EUR 23 810 miljoen bedroegen per 31 december 2014 (EUR 38 289 miljoen

en EUR 25 417 miljoen per 31 december 2013), zijn op zicht opvraagbaar.

8.j Gestructureerde kredietinstrumenten

BNP Paribas Fortis heeft gestructureerde kredietinstrumenten (GKI) in portefeuille. GKI's zijn effecten die gecreëerd worden door het herverpakken van kasstromen uit financiële contracten. Zij bevatten waardepapieren gedekt door activa (Asset-Backed Securities / ABS), waardepapieren gedekt door hypotheken (Mortgage-Backed Securities / MBS) en schuldpapieren met

diverse types waardepapieren als onderpand (Collateralised Loan Obligations / CLO). Het uitstaande bedrag met betrekking tot gestructureerde kredietinstrumenten is in de Jaarrekening opgenomen in de posten 'Beleggingen geherclassificeerd als leningen en vorderingen' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening'.

Het netto uitstaand bedrag van de globale portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten is per 31 december 2014 als volgt samengesteld:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
GKI begrepen in 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen' in de resultatenrekening	56	27
GKI begrepen in 'Leningen en vorderingen'	4 835	6 250
TOTAAL	4 891	6 277

Het netto uitstaand bedrag van de globale portefeuille gestructureerde kredietinstrumenten kan per 31 december 2014 verder opgesplitst worden per activacategorie:

In miljoenen euro's	31 december 2014	31 december 2013
RMBS	1 315	1 465
CMBS	150	266
CLOs	511	1 038
Overige ABS	2 915	3 508
TOTAAL	4 891	6 277

Op 12 mei 2009 is een substantieel deel van de behouden GKI-portefeuille overgeheveld naar 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen', onder toepassing van de wijzigingen van IAS 39 'Financiële instrumenten: Opname en waardering' en IFRS 7 'Financiële instrumenten:

Informatieverschaffing' (zie nota 5.e 'Financiële instrumenten geherclassificeerd als leningen en vorderingen'). Deze herclassificatie betrof financiële activa die voorheen werden verantwoord als 'Financiële activa beschikbaar voor verkoop', 'Activa aangehouden voor handelsdoeleinden' en 'Overige activa'.

De financiële activa geherclassificeerd naar leningen en vorderingen zijn samengevat in de volgende tabel:

In miljoenen euro's	Boekwaarde op datum van herclassificatie	Boekjaar 2014		Boekjaar 2013	
		Boekwaarde	Markt - of modelwaarde	Boekwaarde	Markt - of modelwaarde
Financiële activa geherclassificeerd van activa aangehouden voor handelsdoeleinden naar	108	150	161	182	193
- Leningen aan en vorderingen op klanten	108	150	161	182	193
Financiële activa geherclassificeerd van voor verkoop beschikbare activa	21 312	4 071	4 318	5 068	5 339
- Leningen aan en vorderingen op klanten	21 312	4 071	4 318	5 068	5 339
Financiële activa geherclassificeerd van de andere activa	2 030	430	430	818	819
- Leningen aan en vorderingen op klanten	2 030	430	430	818	819
Totale portefeuille geherclassificeerd als leningen en vorderingen	23 450	4 651	4 909	6 068	6 351

Vanaf de datum van herclassificatie was de gewogen gemiddelde effectieve rentevoet op financiële activa geëclassificeerd als leningen en vorderingen 7,157% en de verwachte realiseerbare kasstromen bedroegen EUR 18.531 miljoen.

In september 2010 werden Nederlandse waardepapieren gedekt door hypothecaire kredieten (Dolphin notes) terugbetaald aan hun nominale waarde ten belope van EUR 4,1 miljard. Deze waardepapieren werden voorheen geboekt als gestructureerde kredietinstrumenten in de rubriek leningen

en vorderingen. In 2012 vonden soortgelijke terugbetalingen plaats op Nederlandse waardepapieren gedekt door hypothecaire kredieten (Dolphin en Beluga) voor een totaal bedrag van EUR 4,7 miljard. Ook in 2013 werden dergelijke Nederlandse door hypothecaire kredieten gedekte waardepapieren (Goldfish) terugbetaald of verkocht aan de uitgever, voor een totaal bedrag van EUR 3,9 miljard.

Andere verkopen en terugbetalingen sinds de datum van herclassificatie verklaren de verdere daling in de tijd van de portefeuille.

De onderstaande tabel toont de winst- of verlieselementen gerelateerd aan de geherclassificeerde activa zoals ze zijn gerapporteerd voor de periode en de impact indien de herclassificatie niet had plaatsgevonden.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen) gerelateerd aan geherclassificeerde activa, zoals geboekt	(263)	(335)
Winst of verlies element	98	95
- Rentebaten	43	61
- Winsten of verliezen op financiële activa	6	7
- Risicokost	42	19
- Overige baten	7	8
Eigen vermogen	(361)	(430)
Winst of verlies en eigen vermogen items (voor belastingen) indien deze activa niet waren geherclassificeerd	220	217
Winst of verlies element	7	8
Eigen vermogen	213	209

8.k Blootstelling aan soeverein schuldenrisico

Als onderdeel van het liquiditeitsbeheer proberen BNP Paribas Fortis en BNP Paribas de activa beschikbaar voor herfinanciering te maximaliseren zodat ze onverwachte liquiditeitsbehoeften kunnen opvangen. Deze strategie is vooral gebaseerd op het houden van effecten als onderpand voor de herfinanciering van centrale banken en bevat een aanzienlijk deel van obligaties

met een hoge rating die zijn uitgegeven door overheden met een laag risiconiveau. Als onderdeel van haar beheersbeleid inzake ALM- en structureel renterisico, houdt BNP Paribas Fortis ook een portefeuille van activa aan die staatsobligaties bevat met rentevoetkenmerken die bijdragen aan de afdekkingsstrategieën.

De portefeuille van soevereine effecten van BNP Paribas Fortis in euro wordt in onderstaande tabel getoond:

Banking Book In miljoenen euro's	31 december 2014	Aangepast 31 december 2013
Eurozone		
België	13 673	13 798
Nederland	3 759	3 227
Italië	1 246	1 070
Frankrijk	1 028	1 079
Oostenrijk	947	104
Spanje	692	556
Finland	195	196
Luxemburg	189	131
Duitsland	144	120
Cyprus		8
Ondersteunde landen		
Portugal	419	545
Ierland	134	132
Totaal eurozone	22 426	20 966

Herclassificatie van de obligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal op 30 juni 2011

Het gebrek aan liquiditeiten in de markt van de overheidsobligaties uitgegeven door Griekenland, Ierland en Portugal tijdens de eerste helft van 2011, heeft ervoor gezorgd dat BNP Paribas Fortis en BNP Paribas deze obligaties niet langer konden classificeren als 'voor verkoop beschikbare'-activa. Zoals toegestaan in de uitzonderlijke omstandigheden omschreven in paragraaf

50E van IAS 39 en gezien de periode die, naar het oordeel van de Bank, nodig is voor het herstel van de financiën in deze drie landen, heeft BNP Paribas Fortis de staatsobligaties van deze drie landen geherclassificeerd, met ingang vanaf 30 juni 2011, van de 'Voor verkoop beschikbare financiële activa'-categorie naar de 'Leningen en vorderingen'-categorie.

In miljoenen euro's	Activa geherclassificeerd als leningen en vorderingen			
	Herclassificatie-datum	Boekwaarde	Verwachte recuperatie van kasstromen	Gemiddelde effectieve intrestvoet
Soevereine obligaties van de portefeuille 'voor verkoop beschikbare activa'		1 903	3 897	
waarvan Griekse staatsobligaties	30 juni 2011	687	2 168	9,00%
waarvan Portugese staatsobligaties	30 juni 2011	1 020	1 446	8,80%
waarvan Ierse staatsobligaties	30 juni 2011	196	283	6,10%

Herclassificatie naar 'leningen en vorderingen' van de blootstelling aan het Griekse, Ierse en Portugese soevereine kredietrisico op 31 december 2014

Naar aanleiding van de overeenkomst op 21 februari 2012 tussen de vertegenwoordigers van de Griekse overheid, de investeerders uit de particuliere sector (SIP's) en de Eurogroep, op 12 maart 2012, werd 31,5% van de hoofdsom van de Griekse schuld, geherclassificeerd naar leningen en vorderingen op 30 juni 2011 uitgewisseld tegen 20 nieuwe Griekse obligaties (geboekt als 'Voor verkoop beschikbare financiële activa', deze

obligaties werden verkocht tijdens het vierde kwartaal van 2012, wat resulteerde in een winst van EUR 11,2 miljoen). De resterende 53,5% van de hoofdsom werd kwijtgescholden en 15% terugbetaald. De financiële activa die verband houden met de soevereine effecten van Portugal en Ierland en geherclassificeerd naar 'leningen en vorderingen' zijn samengevat in de volgende tabellen:

Uitsplitsing naar resterende looptijd tot vervalddag :

Resterende looptijd In miljoenen euro's	31 december 2014						
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	5 jaar	10 jaar	> 10 jaar	Totaal
Ierland							
Leningen en vorderingen				134			134
Portugal							
Leningen en vorderingen	64	53	111	84	24	64	400
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden					19		19

De volgende tabellen tonen de posten gerelateerd aan de geherclassificeerde activa, zoals ze waren geboekt tijdens de periode en zoals ze zouden geboekt geweest zijn als de herclassificatie niet had plaatsgevonden:

Op de balans :

In miljoenen euro's	31 december 2014	
	Boekwaarde	Markt- of modelwaarde
Soevereine obligaties geherclassificeerd als leningen en vorderingen op klanten	534	642
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	400	464
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	134	178

In de resultatenrekening en als een directe wijziging in het eigen vermogen :

In miljoenen euro's	31 december 2014	
	Gerapporteerd	Pro forma bedrag voor de periode
In winst en verlies item	41	41
in opbrengsten	41	41
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	34	34
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	7	7
in risicokost		
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
onmiddellijke wijziging in eigen vermogen	27	50
<i>waarvan Griekse staatsobligaties</i>		
<i>waarvan Portugese staatsobligaties</i>	22	40
<i>waarvan Ierse staatsobligaties</i>	5	10
Totaal resultaatseffecten en onmiddellijke wijzigingen in eigen vermogen als gevolg van geherclassificeerde items	68	91

8.1 Reële waarde van financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs

De informatie verstrekt in deze nota dient met de grootste voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd om volgende redenen:

- Deze reële waarden zijn een schatting van de waarde van de relevante instrumenten op 31 december 2014. Zij kunnen van dag tot dag schommelen als gevolg van wijzigingen in diverse parameters, zoals rentevoeten en de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Meer bepaald kunnen zij in belangrijke mate verschillen van de werkelijk ontvangen of betaalde bedragen op de vervaldag van het instrument. In de meeste gevallen is het niet de bedoeling de reële waarde onmiddellijk te realiseren en in de praktijk is dit mogelijk ook niet het geval. Als gevolg daarvan vertegenwoordigt de reële waarde niet de werkelijke waarde van het instrument voor BNP Paribas Fortis als 'going concern'.
- De meeste van deze reële waarden zijn niet zinvol en worden daarom niet in aanmerking genomen bij het beheer van de commerciële bancaire activiteiten waarbij deze instrumenten gebruikt worden.
- De schatting van de reële waarde voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen historische kostprijs vereist veelal het gebruik van modelleringstechnieken, hypothesen en veronderstellingen die van bank tot bank kunnen verschillen. Dit betekent dat vergelijkingen van reële waarden van financiële instrumenten gewaardeerd aan historische kostprijs gepubliceerd door verschillende banken niet betekenisvol kunnen zijn.
- De reële waarden die in de tabel hieronder worden getoond bevatten niet de reële waarden van financiële leaseovereenkomsten, niet-financiële instrumenten zoals materiële vaste activa, goodwill en overige immateriële activa zoals de waarde toegekend aan portefeuilles met onmiddellijk opvraagbare deposito's of klantenrelaties. Bijgevolg dienen deze reële waarden niet beschouwd te worden als de actuele bijdrage van de betrokken instrumenten tot de globale waardering van BNP Paribas Fortis.

In miljoenen euro's	31 december 2014		Aangepast 31 december 2013	
	Boekwaarde ¹	Geschatte marktwaarde	Boekwaarde ¹	Geschatte marktwaarde
FINANCIËLE ACTIVA				
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	14 207	14 219	19 443	19 443
Leningen aan en vorderingen op klanten ²	155 904	159 737	148 698	153 564
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	1 141	1 192	1 267	1 303
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Schulden aan kredietinstellingen	15 472	15 472	17 904	17 888
Schulden aan klanten	167 800	168 549	156 788	157 523
Schuldbewijzen	12 063	12 276	15 662	15 629
Achtergestelde schulden	4 333	4 352	6 282	6 007

⁽¹⁾ De boekwaarde bevat niet de herberekening van portefeuilles met financiële instrumenten geboekt in afdekkingsrelaties tegen reële waarde. Per 31 december 2014 zijn zij inbegrepen in de rubriek 'Herwaarderingsreserve voor portefeuilles afgedekt tegen renterisico' voor EUR 1 445 miljoen op de activazijde en EUR 1 250 miljoen aan de verplichtingenzijde (EUR 627 miljoen en EUR 256 miljoen respectievelijk op 31 december 2013).

⁽²⁾ Financiële leasing uitgesloten

BNP Paribas Fortis zorgt ervoor dat met de gebruikte waarderingstechnieken en veronderstellingen de reële waarde van financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op een consistente manier wordt gemeten binnen de Groep. Reële waarde is gebaseerd op in een actieve markt genoteerde prijzen voor zover deze beschikbaar zijn. In alle andere gevallen wordt de reële waarde bepaald op basis van waarderingstechnieken zoals het verdisconteren van toekomstige geschatte kasstromen voor leningen, verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd of op basis van specifieke waarderingsmodellen voor overige financiële instrumenten zoals beschreven in nota 1 'Samenvatting van de

belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving toegepast door BNP Paribas Fortis'. De beschrijving van de niveaus in de reële-waardehiërarchie is ook opgenomen in de grondslagen voor financiële verslaggeving. Ingeval van leningen, verplichtingen en financiële activa aangehouden tot einde looptijd met een initiële looptijd van minder dan één jaar (met inbegrip van onmiddellijk opeisbare deposito's) of voor de meeste gereguleerde spaarproducten, komt de reële waarde overeen met de boekwaarde. Deze instrumenten worden geclassificeerd in niveau 2 met uitzondering van leningen aan klanten die in niveau 3 geclassificeerd zijn.

In miljoenen euro's	Nota	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA					
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	5.f	-	14 219	-	14 219
Leningen aan en vorderingen op klanten ¹	5.g	642	12 280	146 815	159 737
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	5.i	390	802	-	1 192
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN					
Schulden aan kredietinstellingen	5.f	-	15 472	-	15 472
Schulden aan klanten	5.g	-	168 549	-	168 549
Schuldbewijzen	5.h	-	12 276	-	12 276
Achtergestelde schulden	5.h	-	4 352	-	4 352

(1) Financiële leasing uitgesloten

8.m Voorwaardelijke activa en verplichtingen

Rechtszaken

BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) is als verweerster betrokken bij een aantal geschillen, claims en rechtszaken in België en in een aantal buitenlandse jurisdicties. Deze zijn een gevolg van haar normale bankbedrijf en houden inter alia verband met haar activiteiten als kredietverstrekker, werkgever, investeerder en belastingbetaler.

BNP Paribas Fortis neemt hiervoor voorzieningen op wanneer het management, na overleg met haar juridisch adviseurs, het waarschijnlijk acht dat BNP Paribas Fortis een vergoeding zal dienen te betalen en deze vergoeding redelijkerwijs geschat kan worden.

Hoewel het vaak onmogelijk is de uiteindelijke uitkomst van alle lopende of dreigende juridische en door toezichthouders ingestelde procedures te voorspellen of te bepalen, is het management, na beraadslaging op basis van ingewonnen advies, van mening dat bepaalde andere claims en juridische procedures tegen BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) waarmee het management van BNP Paribas Fortis bekend is (en waarvoor, in overeenstemming met wat hierboven uiteengezet werd, geen voorziening is gevormd) ongegrond zijn, dat hiertegen met succes verweer kan worden gevoerd of dat de uitkomst hiervan naar verwachting niet zal resulteren in een significant verlies in de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis.

* * *

Na de herstructurering van Fortis (verwijzend naar zowel 'Fortis NV/SA' als 'Fortis N.V.' en thans 'Ageas NV/SA', hierna 'Ageas') eind september en begin oktober 2008, hebben een aantal aandeelhoudersvertegenwoordigende groepen en andere partijen juridische stappen ondernomen (of daarmee bedreigd) tegen verschillende entiteiten van de voormalige Fortis-groep en/of bepaalde leden van hun Raad van Bestuur en management.

Dergelijke procedures zouden, indien succesvol, uiteindelijk een financiële impact op BNP Paribas Fortis kunnen hebben. Deze impact is op dit ogenblik niet kwantificeerbaar.

Deze procedures betreffen onder meer:

Procedure van MCS-investeers tegen Ageas, BNP Paribas Fortis en anderen

Sommige houders van 'Verplicht Converteerbare Obligatieleningen' (Mandatory Convertible Securities, hierna 'MCS') hebben twee eisen ingediend voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel tegen de co-emittenten van de MCS, waaronder BNP Paribas Fortis, en tegen Bank of New York Corporate Trustee Services Ltd in haar hoedanigheid van trustee, teneinde in eerste orde de nietigverklaring van de MCS-conversie en de restitutie van de MCS en, in tweede orde, een schadevergoeding te verkrijgen. Op 23 maart 2012 heeft de Rechtbank van Koophandel te Brussel beide eisen afgewezen. Bepaalde obligatiehouders zijn in juni 2012 tegen deze beslissing in beroep gegaan waarbij een schadevergoeding voor een voorlopig bedrag van EUR 350 miljoen en de aanstelling van een expert geëist wordt. BNP Paribas Fortis zal dit krachtig blijven betwisten omdat ze deze eisen als ongegrond beschouwd.

Procedures voor de Nederlandse rechtbanken

Deze rechtszaken hebben betrekking op de aandelenuitgifte van Fortis op het moment van de verwerving van ABN Amro en de rol van BNP Paribas Fortis als 'underwriter'.

In september 2007 trad BNP Paribas Fortis samen met Merrill Lynch en andere banken op als 'underwriter' bij de aandelenuitgifte door Fortis NV/SA en Fortis N.V. (nu Ageas NV/SA) voor een bedrag van EUR 13,4 miljard. Deze aandelenuitgifte diende om de deelname van Fortis in de verwerving van ABN Amro Bank N.V. gedeeltelijk te financieren.

BNP Paribas Fortis heeft op 3 februari 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse vereniging van aandeelhouders 'VEB NCVB'. Volgens deze vereniging is BNP Paribas Fortis, samen met Ageas, Merrill Lynch en anderen, gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk voor de vermeende tekortkomingen van het prospectus. Deze vereniging probeert een verklaring voor recht te verkrijgen volgens dewelke de vermeldingen en zagezegde weglatingen in het prospectus misleidend waren voor al wie tussen 24 september 2007 en 3 oktober 2008 Fortis-aandelen heeft gekocht en dat bijgevolg BNP Paribas Fortis medeaansprakelijk is met andere banken en bepaalde leidinggevenden voor de schade opgelopen door deze aandeelhouders. BNP Paribas Fortis heeft op 7 juli 2011 een dagvaarding ontvangen van de Nederlandse 'Stichting Investor Claims Against Fortis'. Deze procedure handelt over hetzelfde onderwerp en baseert zich bijna op dezelfde beweringen. Ageas en Merrill Lynch zijn mede-gedaagden.

Omdat het hier handelt om Nederlandse procedures ingesteld door een belangenvereniging, kan er op dit ogenblik geen schadevergoeding gevorderd worden. Deze procedures zouden echter eventuele toekomstige en individuele schadeclaims met zich kunnen meebrengen.

Op 20 augustus 2012 heeft BNP Paribas Fortis (en acht andere verweerders) een dagvaarding ontvangen van de vereniging 'Stichting Investor Claims against Fortis' en andere investeerders, teneinde de verweerders gezamenlijk en hoofdelijk te laten veroordelen tot betaling van een schadevergoeding voortvloeiend inter alia, wat BNP Paribas Fortis betreft, uit de bewering volgens dewelke valse of onvolledige informatie aan de markt gecommuniceerd zou zijn geweest in de periode tussen de overname van ABN Amro en 17 oktober 2008.

Procedures voor de Belgische rechtbanken

Retail en institutionele beleggers in Fortis-aandelen hebben procedures gestart voor de rechtbanken te Brussel teneinde een schadevergoeding te verkrijgen van BNP Paribas Fortis en Merrill Lynch in verband met hun rol van algemene coördinator in het kader van de aandelenuitgifte van Fortis in september 2007 en die hierboven is besproken. De eisers zijn van mening dat de banken gefaald hebben in hun plichten van financiële adviseurs, onder meer inzake de informatie die aan de investeerders gecommuniceerd moest worden in het door Fortis uitgegeven prospectus.

De onderzoeksrechter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel die sinds 2008 belast is met het onderzoek van de gebeurtenissen die zich in 2007 en 2008 binnen de Fortis Groep hebben voorgedaan, heeft zijn dossier overgemaakt aan de Procureur des Konings in oktober 2012. In november 2012 werden zeven personen in verdenking gesteld door de onderzoeksrechter en in februari 2013 heeft de Procureur des Konings zijn vordering tot regeling van de rechtspleging uitgebracht. Omdat bijkomende onderzoeksdaeden bevolen werden, is de behandeling voor de rechtbank sine die uitgesteld.

Andere procedures en onderzoeken met betrekking tot de herstructurering van Fortis Groep.

Dit omvat inter alia een onderzoek naar het management en naar de loop van de gebeurtenissen binnen Fortis, gevraagd door de Nederlandse Ondernemingskamer, en afgerond in juni 2010. Na publicatie van dit rapport, heeft deze rechtbank zich in april 2012 hieromtrent uitgesproken, oordelend dat daden van wanbeleid gepleegd zijn geweest in 2007 en 2008 binnen Fortis N.V. (nu Ageas NV/SA). De Bank is geen partij in deze zaak.

Dit omvat eveneens de uitspraak door het Hof van Beroep van Amsterdam op 29 juli 2014 dat Fortis (vandaag Ageas) aansprakelijk is voor het opstellen van misleidende staten en voor misleidende communicatie in de periode van 29 september tot 1 oktober 2008. De Bank is geen partij in deze zaak.

* * *

Evenals vele andere ondernemingen die actief zijn op het gebied van bankdiensten, beleggen, beleggingsfondsen en effectenhandel, heeft BNP Paribas Fortis (en haar geconsolideerde dochterondernemingen) van toezichhouders, overheidsinstanties of zelfregulerende instanties verzoeken om informatie gekregen, of zal zij deze verzoeken mogelijks krijgen. BNP Paribas Fortis antwoordt op dergelijke verzoeken en werkt samen met de betreffende toezichhouders en andere instanties om hun verzoeken te beantwoorden.

8.n Vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren

Het detail van de vergoedingen betaald aan de statutaire bedrijfsrevisoren voor de jaren 2014 en 2013 ziet er als volgt uit:

Boekjaar 2014	Deloitte		PricewaterhouseCoopers Audit		TOTAAL	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Audit						
Sociale en contractuele audits, waarvan	973	30%	2 898	89%	3 871	60%
- BNP Paribas Fortis	677	21%	857	26%	1 534	24%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	296	9%	2 041	63%	2 337	36%
Overige onderzoeken en diensten met betrekking tot de opdracht van de revisor waarvan:	416	13%	135	5%	551	8%
- BNP Paribas Fortis	416	13%	52	2%	468	7%
- Geconsolideerde dochterondernemingen		0%	83	3%	83	1%
Totaal audit	1 389	42%	3 033	93%	4 422	68%
Niet-Audit						
Fiscaal en juridisch	-	0%	212	7%	212	3%
- BNP Paribas Fortis		0%	212	7%	212	3%
- Geconsolideerde dochterondernemingen		0%		0%	-	0%
Overige	1 889	57%	4	0%	1 893	29%
- BNP Paribas Fortis	989	30%	4	0%	993	15%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	900	27%		0%	900	14%
Totaal niet-audit	1 889	58%	216	7%	2 105	32%
TOTAAL	3 278	100%	3 249	100%	6 527	100%

Boekjaar 2013	Deloitte		PricewaterhouseCoopers Audit		TOTAL	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Exclusief belastingen, in duizenden euro's						
Audit						
Sociale en contractuele audits, waarvan	821	28%	2 619	94%	3 440	60%
- BNP Paribas Fortis	650	22%	966	35%	1 616	28%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	171	6%	1 653	59%	1 824	32%
Overige onderzoeken en diensten met betrekking tot de opdracht van de revisor waarvan:	21	0%	118	4%	139	3%
- BNP Paribas Fortis	13	0%	40	1%	53	1%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	8	0%	78	3%	86	2%
Totaal audit	842	28%	2 737	98%	3 579	63%
Niet-Audit						
Fiscaal en juridisch	15	1%	3	0%	18	0%
- BNP Paribas Fortis	-	0%	3	0%	3	0%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	15	1%	-	0%	15	0%
Overige	2 053	71%	41	2%	2 094	37%
- BNP Paribas Fortis	251	9%	14	1%	265	5%
- Geconsolideerde dochterondernemingen	1 802	62%	27	1%	1 829	32%
Totaal niet-audit	2 068	72%	44	2%	2 112	37%
TOTAAL	2 910	100%	2 781	100%	5 691	100%

De vergoedingen betaald aan auditors die geen lid zijn van het netwerk van één van de auditors die de Geconsolideerde Jaarrekening en Niet-geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis goedkeuren, bedroegen EUR 2.421.000 voor het jaar 2014.

8.0 Retrospectieve impact van IFRS 11

Vanaf 1 januari 2014 past BNP Paribas Fortis IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten' toe, dat op 29 december 2012 werd aanvaard door de Europese Unie. Omdat deze standaard retroactief van toepassing is, werden de vergelijkende financiële staten op 1 januari en 31 december 2013 aangepast.

De toepassing van IFRS 11 heeft als gevolg dat BNP Paribas Fortis de vermogensmutatiemethode gebruikt om activiteiten die gezamenlijk gecontroleerd worden via een afzonderlijk legale entiteit en waarbij de partners recht hebben op de netto activa, te verantwoorden. Deze activiteiten werden tot nu toe geconsolideerd op basis van de proportionele methode.

De activiteiten die gezamenlijk gecontroleerd worden via een afzonderlijke legale entiteit en die nu worden geconsolideerd op basis van de vermogensmutatiemethode worden geïdentificeerd in nota 8.a Consolidatiekring (bpost bank en SREI).

De groep TEB wordt sinds 20 december 2013 volledig geconsolideerd en werd daarvoor geconsolideerd op basis van de proportionele methode. De toepassing van IFRS 11 'Gezamenlijke overeenkomsten' resulteerde in de consolidatie van TEB op basis van de vermogensmutatiemethode tot 20 december in de herwerkte financiële staten van 2013. Dus, de groep TEB draagt bij tot de IFRS 11-aanpassingen aan de balans op 1 januari 2013 en aan de resultatenrekening voor 2013. De groep TEB wordt volledig geconsolideerd in de balans op 31 december 2013.

Balans

De volgende tabel toont de effecten op de balans per 31 december 2013 door de toepassing van de nieuwe standaard IFRS 11.

In miljoenen euro's	31 december 2013	31 december 2013
	Zoals gepubliceerd	Herwerkte IFRS 11
ACTIVA		
Kas, centrale banken en postgirorekeningen	10 163	10 031
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	18 407	18 402
Financiële hedgingderivaten	1 246	1 231
Voor verkoop beschikbare financiële activa	32 896	28 497
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	19 460	19 443
Leningen aan en vorderingen op klanten	160 519	159 551
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	627	627
Financiële activa tot einde looptijd aangehouden	1 267	1 267
Actuele en uitgestelde belastingen	3 775	3 749
Overlopende rekeningen en overige activa	7 243	7 231
Deelnemingen in ondernemingen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast	3 007	3 431
Vastgoedbeleggingen	362	362
Materiële vaste activa	2 015	1 943
Immateriële vaste activa	158	142
Goodwill	318	319
Activa aangehouden voor verkoop		
Totaal impact op activa	261 463	256 226
VERPLICHTINGEN		
Bedragen, centrale banken en postgirorekeningen	136	136
Financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	22 176	22 164
Financiële hedgingderivaten	2 078	2 078
Schulden aan kredietinstellingen	18 669	17 904
Schulden aan klanten	160 839	156 788
Schuldbewijzen	15 918	15 662
Herwaarderingsreserve voor portefeuilles, afgedekt tegen renterisico	256	256
Actuele en uitgestelde belastingen	792	694
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	6 746	6 685
Voorzieningen voor risico's en kosten	4 110	4 109
Achtergestelde schulden	6 284	6 282
Verplichtingen aangehouden voor verkoop		
Totaal impact op verplichtingen	238 004	232 758
EIGEN VERMOGEN		
Kapitaal en reserves	9 605	9 605
Geconsolideerde reserves	8 137	8 137
Resultaat van het boekjaar, aandeel van de groep	638	637
Totaal kapitaal, geconsolideerde reserves en resultaat van de periode, aandeel van de groep	18 380	18 379
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	280	283
Totaal impact op aandeel van de groep	18 660	18 662
Reserves en resultaat van het jaar van minderheidsbelangen	4 953	4 953
Wijzigingen in activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen	(154)	(147)
Totaal impact op Minderheidsbelangen	4 799	4 806
Totaal impact op geconsolideerd eigen vermogen	23 459	23 468
Totaal impact op verplichtingen en eigen vermogen	261 463	256 226

Resultatenrekening

De volgende tabel toont de effecten op de resultatenrekening per 31 december 2013 door de toepassing van de nieuwe standaard IFRS 11.

In miljoenen euro's	Boekjaar 2013 zoals gepubliceerd	Boekjaar 2013 herwerkt IFRS 11 geconso- lideerd volgens de vermogens- mutatie- methode	IFRS 11 aanpas- singen	waarvan : TEB(1)	waarvan : Other(2)
Rentebaten	8 068	6 802	1 266	1 006	260
Rentelasten	(3 629)	(2 945)	(684)	(527)	(157)
Commissiebaten	2 228	1 959	269	249	20
Commissielasten	(671)	(559)	(112)	(89)	(23)
Nettowinsten of -verliezen op financiële instrumenten tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening	249	249		6	(6)
Nettowinsten of -verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa en andere financiële activa niet gewaardeerd aan reële waarde	164	129	35	24	11
Overige baten	596	560	36	13	23
Overige lasten	(490)	(455)	(35)	(23)	(12)
NETTOBATEN VAN HET BANKBEDRIJF	6 515	5 740	775	659	116
Personeelskosten en kosten van personeelsvoordelen	(2 575)	(2 353)	(222)	(203)	(19)
Overige algemene bedrijfskosten	(1 559)	(1 363)	(196)	(159)	(37)
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële vaste activa	(212)	(183)	(29)	(21)	(8)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT	2 169	1 841	328	276	52
Risicokost	(493)	(372)	(121)	(92)	(29)
BEDRIJFSRESULTAAT	1 676	1 469	207	184	23
Aandeel in het nettoresultaat van ondernemingen waarop vermogensmutatie wordt toegepast	(251)	(122)	(129)	(113)	(16)
Nettowinsten/verliezen op overige vaste activa	64	64			
Goodwill					
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	1 489	1 411	78	71	7
Winstbelastingen	(529)	(486)	(43)	(36)	(7)
RESULTAAT VOOR WINST OP BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	960	925	35	35	-
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten					
NETTORESULTAAT	960	925	35	35	-
waarvan minderheidsbelangen	322	287	35	35	
RESULTAAT TOEWIJSBAAR AAN DE AANDEELHOUDERS	638	638	-	-	-

¹ De bedragen hebben betrekking op TEB bank en TEB Sh A, dewelke louter indicatief zijn

² De bedragen hebben betrekking op bpost bank en SREI

8.p Gebeurtenissen na de verslagperiode

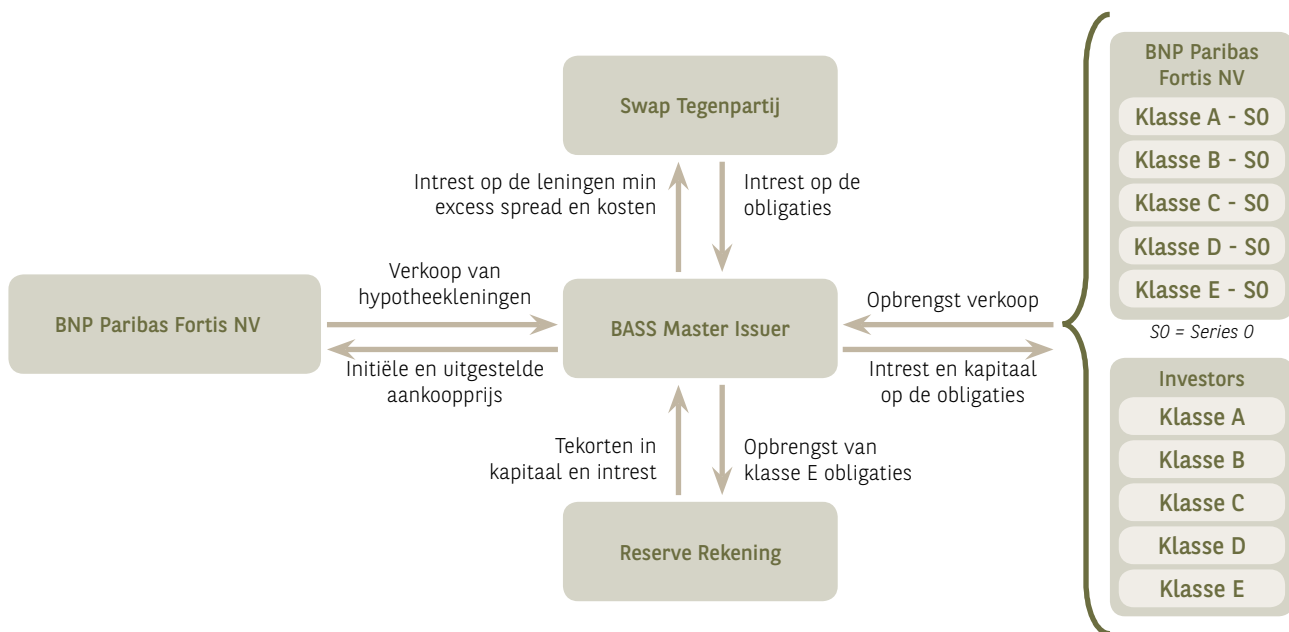
Na balansdatum hebben geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de Geconsolideerde Jaarrekening op 31 december 2014.

8.q Bijkomende informatie over de effectiseringstransacties Bass en Esmée

Bass Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht.

Beschrijving van de transactie

Bass Master Issuer NV/SA is een vennootschap met beperkte activiteit (Special purpose vehicle, SPV), opgericht met als doel hypothecaire leningen verstrekt door BNP Paribas Fortis NV/SA in België te effectiseren. Voor het effectiseren van de leningen wordt de volgende structuur gebruikt:

BNP Paribas Fortis NV/SA transfereert op maandelijkse basis de intresten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de geëffectiseerde leningen aan Bass Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten door bepalingen in het programma gebruikt Bass Master Issuer NV/SA het ontvangen kapitaal voor de aankoop van nieuwe hypothecaire leningen van BNP Paribas Fortis NV/SA. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële

basis door Bass Master Issuer NV/SA uitgewisseld tegen intresten die moeten betaald worden op de uitgegeven obligaties, vermeerderd met de gegarandeerde 'excess spread' van 0,20% per jaar. Naar aanleiding van het verlengen van de calldatum van de obligaties in 2014, werd de coupon omgevormd naar een vastrentende coupon. Ten gevolge daarvan worden enkel nog de rentes die periodiek herzien worden uitgewisseld in de swap.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het Bass Master Issuer programma per 31 december 2014. Bass Master Issuer NV/SA is opgericht in juni 2008. Sinds dan is het bedrag aan uitgegeven obligaties geleidelijk aan verhoogd.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2014	Step up datum	Wettelijk verval-datum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moody's	S&P
Bass 2008-1 A0	BE0002364363	15 750 000 000	25 200 000 000	15/10/2015	15/10/2057	0,82%	0,82%	AAA	Aaa	NR
Bass 2008-1 B0	BE0002365378	525 000 000	840 000 000	15/10/2015	15/10/2057	0,89%	0,89%	AA	Aa3	NR
Bass 2008-1 C0	BE0002366384	525 000 000	840 000 000	15/10/2015	15/10/2057	1,04%	1,04%	A	A2	NR
Bass 2008-1 D0	BE0002367390	700 000 000	1 120 000 000	15/10/2015	15/10/2057	1,64%	1,64%	BB	NR	NR
Bass 2008-1 E0	BE0002368406	157 500 000	252 000 000	15/10/2015	15/10/2057	6,44%	6,44%	NR	NR	NR
Totaal Bass			28 252 000 000							

Op 31 december 2014 had BNP Paribas Fortis NV/SA een totaal bedrag aan hypothecaire leningen van EUR 26 738 177 897,32 getransfereerd naar Bass Master Issuer NV/SA.

Overview of relevant parties

BNP Paribas Fortis NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de effectiseringstransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan BNP Paribas Fortis NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties

Bass Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht. De vennootschap is geen dochteronderneming van BNP Paribas Fortis NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen

BNP Paribas Fortis NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden zouden directe of indirecte dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis NV/SA kunnen toetreden in het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt.

Leninggever

BNP Paribas Fortis NV/SA of één van haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer

BNP Paribas Fortis NV/SA

Administrateur van Bass Master Issuer NV/SA

Intertrust (Nederland) B.V.

GIC-tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Renteswaptegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Security Agent

Stichting Security Agent Bass, Stichting onder Nederlands recht. De stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van Bass Master Issuer

Stichting Holding Bass, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding Bass wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Listing Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Reference Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

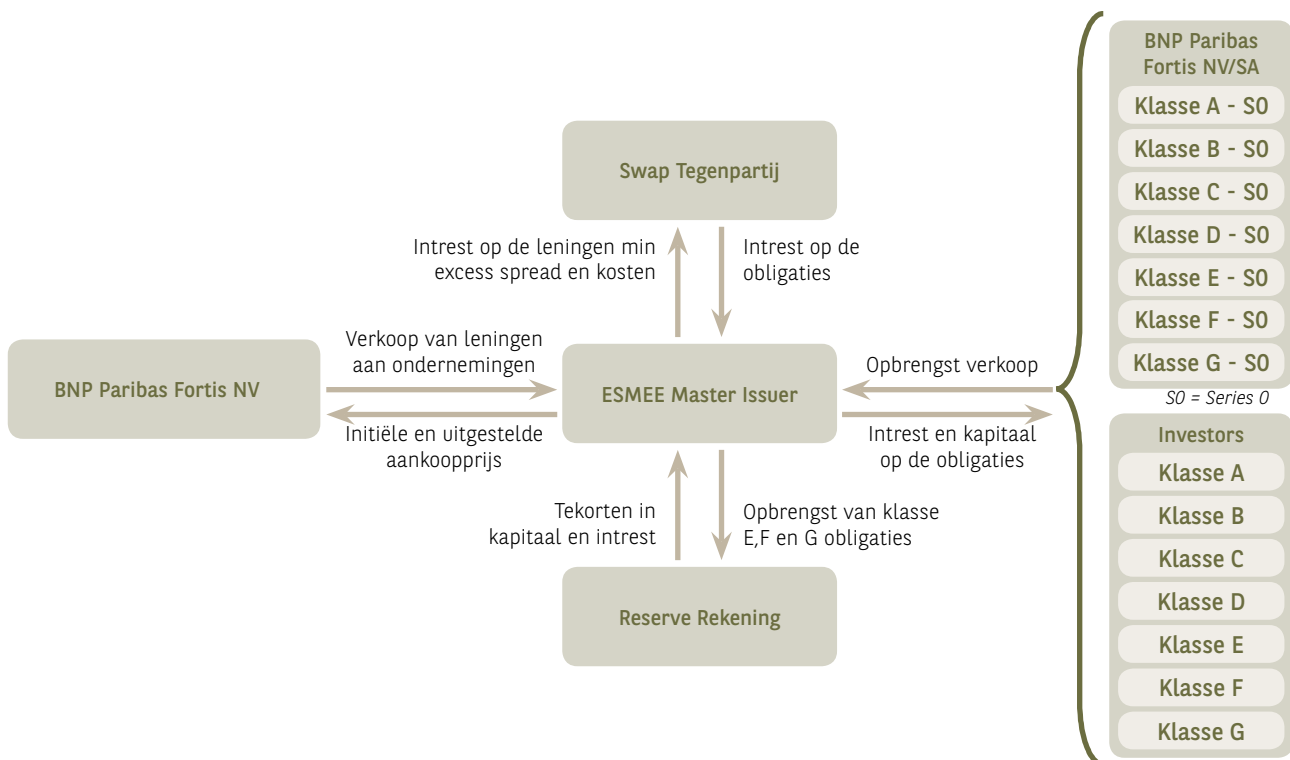
Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het effectiseringsvehikel volledig geconsolideerd wordt door BNP Paribas Fortis NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen onder Belgisch recht

Beschrijving van de transactie

Esmée Master Issuer NV/SA is een tweede vennootschap met beperkte activiteit (Special Purpose Vehicle, SPV) opgericht om leningen aan zelfstandigen en KMO's te effectiseren. De geëffectiseerde leningen zijn initieel toegestaan door BNP Paribas Fortis NV/SA in België. Voor het effectiseren van de leningen is onderstaande structuur gebruikt:

BNP Paribas Fortis NV/SA transfereert op maandelijkse basis de interesten en het kapitaal ontvangen uit hoofde van de geëffectiseerde leningen aan Esmée Master Issuer NV/SA. Voor zover toegelaten door de bepalingen in het programma, gebruikt Esmée Master Issuer NV/SA de ontvangsten in kapitaal voor aankoop van nieuwe leningen van BNP Paribas Fortis NV/SA, in zoverre die voldoen aan de vooraf bepaalde criteria. De ontvangen interestbetalingen worden op trimestriële basis door Esmée Master

Issuer NV/SA uitgewisseld tegen de interesten die betaald moeten worden op de uitgegeven obligaties vermeerderd met de gega-randeerde 'excess spread' van 0,75% per jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de obligaties uitgegeven onder het Esmée Master Issuer NV/SA programma per 31 december 2014. Esmée Master Issuer NV/SA werd opgericht in december 2009.

Tranche	ISIN	Initieel notioneel bedrag in EUR	Notioneel bedrag per 31 december 2014	Step up datum	Wettelijke vervaldatum	Coupon	Step up coupon	Fitch	Moody's	S&P
Esmee 2009-1 A0	BE0002387596	6 040 000 000	6 040 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 35	3-m Euribor + 35	AAA	Aaa	NR
Esmee 2009-1 B0	BE0002388602	1 400 000 000	1 400 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 75	3-m Euribor + 75	NR	Aa3	NR
Esmee 2009-1 C0	BE0002389618	320 000 000	320 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 100	3-m Euribor + 100	NR	A3	NR
Esmee 2009-1 D0	BE0002390624	240 000 000	240 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 150	3-m Euribor + 150	NR	Ba1	NR
Esmee 2009-1 E0	BE0002391630	96 000 000	96 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 300	3-m Euribor + 300	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 F0	BE0002392646	96 000 000	96 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 400	3-m Euribor + 400	NR	NR	NR
Esmee 2009-1 G0	BE0002393651	88 000 000	88 000 000	25/04/2016	25/04/2050	3-m Euribor + 500	3-m Euribor + 500	NR	NR	NR
Total Esmée			8 280 000 000							

Op 31 december 2014 had BNP Paribas Fortis NV/SA een totaal bedrag aan leningen van EUR 7 773 903 731,97 getransfereerd naar Esmée Master Issuer NV/SA.

Overzicht van de belangrijkste partijen

BNP Paribas Fortis NV/SA neemt verschillende rollen op zich in de effectiseringstransactie. Daarnaast worden bepaalde rollen vervuld door derde partijen, niet gerelateerd aan BNP Paribas Fortis NV/SA. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante partijen:

Uitgever van de obligaties

Esmée Master Issuer NV/SA, vennootschap voor belegging in schuldvorderingen naar Belgisch recht. De vennootschap is geen dochteronderneming van BNP Paribas Fortis NV/SA en wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Verkoper van de leningen

BNP Paribas Fortis NV/SA. Onder bepaalde voorwaarden kunnen ook directe en indirecte dochterondernemingen van BNP Paribas Fortis NV/SA toetreden tot het programma, mits er een supplement bij het prospectus gepubliceerd wordt.

Leninggever

BNP Paribas Fortis NV/SA of haar dochterondernemingen of voorgangers.

Servicer

BNP Paribas Fortis NV/SA

Administrateur van Esmée Master Issuer NV/SA

Intertrust (Nederland) B.V.

GIC-tegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Renteswaptegenpartij

BNP Paribas Fortis NV/SA

Security Agent

Stichting Security Agent Esmée, Stichting onder Nederlands recht. De Stichting wordt vertegenwoordigd door een onafhankelijk directeur.

Aandeelhouders van Esmée

Master Issuer

Stichting Holding Esmée, Stichting naar Belgisch recht, en Genfinance NV/SA. Stichting Holding Esmée wordt vertegenwoordigd door twee onafhankelijke directeurs.

Domiciliary Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Listing Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Reference Agent

BNP Paribas Fortis NV/SA

Andere rechten en verplichtingen

Op basis van het feit dat het effectiseringsvehikel volledig geconsolideerd wordt door BNP Paribas Fortis NV/SA, zijn ook alle overige wederzijdse relaties volledig geconsolideerd.

Verslag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP BNP PARIBAS FORTIS NV OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2014

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de Geconsolideerde Jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, zoals hieronder gedefinieerd, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. De Geconsolideerde Jaarrekening omvat de geconsolideerde resultatenrekening, het geconsolideerd overzicht van het nettoresultaat en wijzigingen van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen, de geconsolideerde balans op 31 december 2014, het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen, de minderheidsbelangen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op die datum, evenals een samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verslag over de Geconsolideerde Jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis NV ("de Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de groep") voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt EUR 275.206 (000.000) en de geconsolideerde winst- en verliesrekening toont een winst van het boekjaar (deel groep) van EUR 1.246 (000.000).

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Geconsolideerde Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden uitgevoerd (International Standards on Auditing – ISA's). Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Geconsolideerde Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Geconsolideerde Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Geconsolideerde Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de Geconsolideerde Jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening, een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de groep op 31 december 2014 en van het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar dat op die datum afgesloten is, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde lopende juridische geschillen

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op toelichting 8.m van de Geconsolideerde Jaarrekening op 31 december 2014 waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de raad van bestuur en management. Het uiteindelijk resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap en zijn bestuurders kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de Geconsolideerde Jaarrekening.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan sluiten wij de volgende bijkomende verklaring in die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de Geconsolideerde Jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 31 maart 2015

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba

Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba

Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

BNP Paribas Fortis Jaarverslag 2014 (Niet-geconsolideerd)

Verlag van de Raad van Bestuur

In overeenstemming met het Belgische vennootschapswetboek (art. 119) en om herhalingen te vermijden heeft BNP Paribas Fortis het niet-geconsolideerde en het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur gecombineerd. Het geconsolideerde verslag van de Raad van Bestuur is te vinden in het begin van dit Jaarverslag.

Toelichting bij de ontwikkeling van de balans

De **totale balans** op 31 december 2014 bedroeg EUR 200 miljard, een verhoging met EUR 6 miljard of 3% in vergelijking met 31 december 2013.

Activa

De **Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten** bedroegen EUR 4 miljard op 31 december 2014, een stijging met EUR 2 miljard of 73% in vergelijking met 2013.

Het bedrag van EUR 4 miljard eind 2014 bevat de tegoeden van het bijkantoor van New York bij de Amerikaanse centrale bank (EUR 3 miljard).

De **vorderingen op kredietinstellingen** bedroegen EUR 17 miljard op 31 december 2014, een daling van EUR (2) miljard of 12%, hoofdzakelijk in België.

De vorderingen ten belope van EUR 17 miljard bevatten zichtrekeningen (EUR 5 miljard), de tegoeden bij de Nationale Bank van België (EUR 4 miljard), termijnrekeningen (EUR 7 miljard) en terugkoopovereenkomsten (EUR 1 miljard). Eind 2014 komt het relatieve gewicht van de interbancaire vorderingen op 8% van de totale activa tegenover 10% eind 2013.

De **vorderingen op cliënten** bedroegen EUR 94 miljard op 31 december 2014, een verhoging met EUR 6 miljard of 6%, hoofdzakelijk in België en in het bijkantoor van Amsterdam.

De vorderingen van EUR 94 miljard bestaan uit termijnleningen (EUR 62 miljard), hypothecaire leningen (EUR 15 miljard), voorschotten op zichtrekeningen (EUR 10 miljard), terugkoopovereenkomsten (EUR 5 miljard) en overige vorderingen (EUR 2 miljard). Eind 2014 vertegenwoordigden zij 47% van de totale activa tegenover 45% eind 2013.

Sinds 2008 maken hypothecaire leningen en termijnleningen, geëffectiseerd via 'Special Purpose Vehicles' voor respectievelijk EUR 28 miljard en EUR 8 miljard eind 2014, geen deel meer uit van deze rubriek. De effecten die de deelneming van de Bank in de 'Special Purpose Vehicles' vertegenwoordigen zijn opgenomen in de rubriek 'Obligaties en andere vastrentende effecten'.

In België stegen de termijnleningen met EUR 2 miljard en de hypothecaire leningen met EUR 3 miljard te wijten aan nieuwe productie. De voorschotten op zichtrekeningen, de terugkoopovereenkomsten en de overige vorderingen bleven stabiel.

In de buitenlandse bijkantoren stegen de voorschotten op zichtrekeningen met EUR 1 miljard, voornamelijk in het bijkantoor van Amsterdam.

De **obligaties en andere vastrentende effecten** bedroegen EUR 63 miljard op 31 december 2014. Deze portefeuille daalde met EUR (1) miljard of 2%, voornamelijk in België.

Het bedrag van EUR 63 miljard is grotendeels samengesteld uit een investeringsportefeuille van EUR 61 miljard bestaande uit obligaties van openbare besturen (EUR 20 miljard), van financiële instellingen (EUR 1 miljard), van 'Special Purpose Vehicles' (EUR 35 miljard) en van andere uitgevers (EUR 5 miljard). De handelsportefeuille bedroeg EUR 2 miljard. De obligaties en andere vastrentende effecten vertegenwoordigen 32% van de totale activa eind 2014, tegenover 33% eind 2013.

De **financiële vaste activa** bedroegen EUR 8 miljard op 31 december 2014 en bleven stabiel ten opzichte van eind 2013.

De **overige activa** bedroegen EUR 3 miljard op 31 december 2014, in lijn met het bedrag eind 2013.

Het bedrag van EUR 3 miljard bestond hoofdzakelijk uit betaalde premies op afgeleide producten, voornamelijk op de handelsopties.

De **overlopende rekeningen** bedroegen EUR 10 miljard op 31 december 2014, een verhoging met EUR 3 miljard of 37%, voornamelijk in België. Deze evolutie betreft de prorata's op afgeleide producten, hoofdzakelijk op renteswaps (EUR 2 miljard).

De overlopende rekeningen vertegenwoordigden 5% van de totale activa in 2014, net zoals in 2013.

Passiva

De **schulden aan kredietinstellingen** bedroegen EUR 12 miljard op 31 december 2014. Ze namen toe met EUR 1 miljard ofwel 11% in vergelijking met 2013.

Het bedrag van EUR 12 miljard bestond uit zichtrekeningen (EUR 3 miljard), termijnrekeningen (EUR 3 miljard) en terugkoopovereenkomsten (EUR 6 miljard). Eind 2014 kwam het relatieve gewicht van de interbancaire schulden op 6% van het totaal van de verplichtingen.

De **schulden aan cliënten** beliepen EUR 145 miljard op 31 december 2014. Dit vertegenwoordigt een groei van EUR 7 miljard of 5%, waarvan EUR 4 miljard in België en EUR 3 miljard in de buitenlandse bijkantoren.

Het bedrag van EUR 145 miljard bevatte de spaarrekeningen (EUR 62 miljard), de zichtrekeningen (EUR 52 miljard), de termijnrekeningen (EUR 18 miljard), de terugkoopovereenkomsten (EUR 6 miljard), de bijzondere deposito's (EUR 5 miljard) en de handelsbaisseposities (EUR 2 miljard), en vertegenwoordigt 72% van de totale verplichtingen tegenover 71% eind 2013.

In België vloeit de evolutie vooral voort uit de stijging van de zichtrekeningen (EUR 4 miljard).

In de buitenlandse bijkantoren was de evolutie vooral te wijten aan de stijging van de bedragen op zichtrekeningen in het bijkantoor van Amsterdam (EUR 2 miljard) en in het bijkantoor van New York (EUR 2 miljard), gedeeltelijk gecompenseerd door de verkoop van het bijkantoor van Frankfurt (EUR 1 miljard).

De **in schuldbewijzen belichaamde schulden** bedroegen EUR 9 miljard op 31 december 2014. In het algemeen daalden ze met EUR (4) miljard of 32% in 2014, vooral in België.

Het bedrag van EUR 9 miljard bestond uit depositocertificaten (EUR 4 miljard), kasbons (EUR 4 miljard) en niet-converteerbare obligaties (EUR 1 miljard) en vertegenwoordigt 5% van de totale verplichtingen tegenover 7% eind 2013.

Deze afname van EUR (4) miljard is vooral te verklaren door een daling van de niet-converteerbare obligaties (EUR (2) miljard), van de depositocertificaten (EUR (1) miljard) en van de kasbons (EUR (1) miljard).

De **overige schulden** bedroegen EUR 6 miljard op 31 december 2014, een stijging met EUR 2 miljard of 40% in 2014. Het bedrag van EUR 6 miljard bestond hoofdzakelijk uit ontvangen premies op afgeleide producten, voornamelijk op handelsopties.

De **overlopende rekeningen** bedroegen EUR 8 miljard op 31 december 2014, een stijging met EUR 3 miljard of 49%, vooral in België. Deze evolutie betrof de prorata's op afgeleide producten, hoofdzakelijk op renteswaps (EUR 2 miljard).

De overlopende rekeningen vertegenwoordigen 4% van de totale verplichtingen eind 2014 tegenover 3% eind 2013.

Het **fonds voor algemene bankrisico's** bleef onveranderd op EUR 872 miljoen.

De **achtergestelde schulden** bedroegen EUR 6 miljard op 31 december 2014, een afname met EUR (1) miljard of 24%. De daling is vooral te verklaren door de terugkoop in 2014 van een achtergestelde 'Tier-1'-obligatie.

Het **eigen vermogen**, na resultaatsverwerking, kwam op EUR 13 miljard op 31 december 2014, een stijging met EUR 0,1 miljard of 1%. De toename is te verklaren door de gereserveerde winst.

Toelichting bij de ontwikkeling van de resultatenrekening

Het **resultaat van het boekjaar** toont een winst van EUR 1,336 miljoen, in vergelijking met EUR 641 miljoen in 2013.

Het resultaat van het jaar 2014 werd gekenmerkt door sterke commerciële prestaties in combinatie met een strenge controle van de kosten. De variatie ten opzichte van 2013 is deels te wijten aan het feit dat het resultaat van het jaar 2013 werd beïnvloed door waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (307) miljoen, waarvan EUR (287) miljoen op de asset management entiteit van de groep.

De **intrestmarge** (rubrieken I en II) bedroeg EUR 2.691 miljoen in 2014, een toename van EUR 336 miljoen of 14% in vergelijking met 2013. Deze evolutie vertaalt zich in een toename van EUR 369 miljoen in België en een afname van EUR (33) miljoen in de buitenlandse bijkantoren.

De renteopbrengsten stegen hoofdzakelijk wegens de toename van het gemiddelde volume van termijnleningen (EUR 7,4 miljard) voornamelijk met betrekking tot de 'Specialised Finance' activiteit. Deze evolutie wordt evenwel gebruikt door de afname van het gemiddelde volume van de obligaties in de investeringsportefeuille (EUR (5,1) miljard).

De daling van de rentelasten resulteerde uit de afname van de rentevoeten op de spaarrekeningen (ondanks de toename van hun gemiddelde volumes met EUR 2,2 miljard) en uit de vermindering van het volume van achtergestelde schulden op lange termijn (EUR (1,5) miljard) en van de in schuldbewijzen belichaamde schulden (EUR (3,8) miljard).

De achteruitgang in de buitenlandse bijkantoren wordt vooral verklaard door de geleidelijke integratie van deze in andere entiteiten van de Groep BNP Paribas, gedeeltelijk gecompenseerd door de overname van de bijkantoren van Amsterdam en Oslo in de loop van het jaar 2013.

De **opbrengsten uit niet-vastrentende effecten** (rubriek III) bedroegen EUR 292 miljoen in 2014, een daling van EUR (137) miljoen of 32% ten opzichte van 2013, voornamelijk als gevolg van de lagere inkomsten uit dividenden.

De **commissies** (rubrieken IV en V) bedroegen EUR 1 030 miljoen. De daling met EUR (7) miljoen of 1% is het resultaat van een afname in België (EUR (25) miljoen) en een toename in de buitenlandse bijkantoren (EUR 18 miljoen).

In België was de afname vooral te wijten aan de activiteiten van effecten en derivaten (EUR (18) miljoen), waarvoor er minder activiteit was in 2014 ten opzichte van 2013 (vooral voor de uitgifte van nieuwe effecten.

De toename van commissies in de buitenlandse bijkantoren was voornamelijk het gevolg van de overname van de bijkantoren van Amsterdam en Oslo.

De **winst uit financiële transacties** (rubriek VI) bedroeg EUR 350 miljoen, een stijging van EUR 124 miljoen.

De winst uit wisseltransacties en handel in effecten en andere financiële instrumenten bedroeg EUR 241 miljoen in 2014 tegenover EUR 65 miljoen in 2013. De toename van EUR 176 miljoen kan onder andere worden verklaard door de betere resultaten van wisselactiviteiten en van activiteiten in vastrentende effecten, en door de overdracht van een voorziening naar 'waardeverminderingen op de vorderingen' (EUR 22 miljoen) als gevolg van de herstructurering van een deal.

De verkoop van beleggingseffecten, voornamelijk Staatsobligaties, genereerde een winst van EUR 109 miljoen in 2014 in vergelijking met EUR 160 miljoen in 2013.

De **algemene beheerskosten** (rubriek VII) bedroegen EUR (2 647) miljoen, een daling met EUR 31 miljoen in vergelijking met 2013.

De bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen daalden met EUR 77 miljoen of 5% in vergelijking met 2013, vooral door de vermindering van het aantal FTE (5%).

De overige beheerskosten namen toe met EUR (46) miljoen in 2014, vooral te verklaren door de stijging van de bijdrage aan het beschermingsfonds voor deposito's (EUR (27) miljoen).

De **afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa** (rubriek VIII) bedroegen EUR (148) miljoen, een daling met EUR 6 miljoen in vergelijking met 2013.

Deze evolutie vloeit vooral voort uit lagere afschrijvingen op de materiële vaste activa (EUR 7 miljoen op de gebouwen).

De **waardeverminderingen op de vorderingen en op de beleggingsportefeuille** (rubrieken IX + X) bedroegen EUR (87) miljoen tegenover EUR (266) miljoen in 2013, ofwel een vermindering van EUR (179) miljoen.

In België bedroegen de waardeverminderingen EUR (109) miljoen in 2014 tegenover EUR (123) miljoen in 2013, ofwel een daling van EUR 14 miljoen.

In de buitenlandse bijkantoren bedroegen de waardeverminderingen EUR 22 miljoen in 2014 (voornamelijk in Madrid) tegenover EUR (143) miljoen in 2013, ofwel een vermindering van EUR 165 miljoen.

De **voorzieningen voor risico's en kosten** (rubrieken XI + XII) leidden tot een netto terugname van EUR 5 miljoen in 2014 tegenover EUR 18 miljoen in 2013. De netto terugname werd voornamelijk beïnvloed door voorzieningen voor juridische geschillen, EUR 8 miljoen in 2014 en EUR 14 miljoen in 2013.

De **overige bedrijfsopbrengsten** (rubriek XIV) bedroegen EUR 224 miljoen, een daling van EUR 22 miljoen tegenover 2013. Deze evolutie is voornamelijk gerelateerd aan de doorrekening van kosten aan de entiteiten van de Groep BNP Paribas.

De **overige bedrijfskosten** (rubriek XV) bedroegen EUR (330) miljoen in 2014, een stijging van EUR (70) miljoen in vergelijking met 2013. De taks op het gereguleerde sparen nam toe met EUR (40) miljoen als gevolg van volume en rente effecten.

De **uitzonderlijke opbrengsten** (rubriek XVII) bedroegen EUR 84 miljoen in 2014 en hadden voornamelijk betrekking op de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR 15 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII B, waarvan EUR 9 miljoen op Fortis Private Equity Belgium), de meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 7 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D), de meerwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR 8 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D) en de overige uitzonderlijke opbrengsten (EUR 51 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII E, waarvan EUR 24 miljoen gerelateerd aan de verkoop van het bijkantoor van Frankfurt).

In 2013 hadden de uitzonderlijke opbrengsten van EUR 233 miljoen voornamelijk betrekking op de terugname van waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR 82 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII B, waarvan EUR 41 miljoen op Ageas NV aandelen wegens de schommeling van de aandelenkoers), de

meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR 59 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D, waarvan EUR 54 miljoen op de liquidatie van Fortis Finance Belgium), de meerwaarden bij de realisatie van materiële vaste activa (EUR 10 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII D) en de overige uitzonderlijke opbrengsten (EUR 82 miljoen, inbegrepen in rubriek XVII E, waarvan EUR 82 miljoen badwill op de 'Specialised Finance' activiteiten).

De **uitzonderlijke kosten** (rubriek XVIII) bedroegen EUR (114) miljoen in 2014 en betroffen hoofdzakelijk de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (28) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B, waarvan EUR (15) miljoen op BNP Paribas Fortis Funding), de provisies voor vervroegd vertrek (EUR (42) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII C), de minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR (18) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D, waarvan Fortis Holding Malta EUR (18) miljoen) en de overige uitzonderlijke kosten (EUR (3) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII E).

In 2013 had de EUR (532) miljoen voornamelijk betrekking op de waardeverminderingen op financiële vaste activa (EUR (307) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII B, waarvan EUR (287) miljoen op de investering in vermogensbeheer), de provisies voor vervroegd vertrek (EUR (66) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII C), de minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa (EUR (22) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII D, waarvan Fortis Holding Malta EUR (19) miljoen) en de overige uitzonderlijke kosten (EUR (129) miljoen, inbegrepen in rubriek XVIII E, waarvan EUR (116) miljoen wegens de transfer van de activiteiten van het Londens bijkantoor BNP Paribas Fortis naar het Londens bijkantoor BNP Paribas).

De **belastingen op het resultaat** (rubriek XX) waren negatief voor EUR (13) miljoen in 2014 tegenover EUR (15) miljoen in 2013. Het belastingsniveau wordt beïnvloed door de nieuwe 'Fairness' belasting, de provisies voor vervroegd vertrek in België, en door de bijzondere fiscale regimes van de verschillende buitenlandse bijkantoren.

De 10 **buitenlandse bijkantoren**, gelegen in Amsterdam, Boekarest, Frankfurt, Kopenhagen, Madrid, New York, Oslo, Praag, Stockholm en Wenen maakten gezamenlijk een winst van EUR 49 miljoen in 2014. In 2013 genereerden de buitenlandse bijkantoren een verlies van EUR (61) miljoen.

De **te verwerken winst van het boekjaar** bedroeg EUR 1 336 miljoen in 2014 tegenover EUR 641 miljoen in 2013.

Voorstel tot bestemming van het resultaat van het boekjaar

Te verwerken winst van het boekjaar	EUR	1 335,9	miljoen
Overgedragen winst van het vorig boekjaar	EUR	2 758,7	miljoen
Te verwerken winstsaldo	EUR	4 094,6	miljoen
Toevoeging aan de wettelijke reserve	EUR	67,0	miljoen
Over te dragen winst	EUR	2 757,9	miljoen
Vergoeding van het kapitaal	EUR	1 246,8	miljoen
Andere rechthebbenden	EUR	23,0	miljoen

Conform de hierboven beschreven bestemming van de winst van het boekjaar 2014 zal de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis NV aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voorstellen om een bruto dividend van EUR 2,58 per aandeel uit te keren.

In het kader van het proces tot het bekomen van eigen vermogen heeft BNP Paribas Fortis innovatieve financiële schuldinstrumenten uitgegeven. Op 27 oktober 2004 heeft BNP Paribas Fortis Directly Issued Perpetual Securities uitgegeven voor een bedrag van EUR 1 miljard. Vermits deze schuldinstrumenten door hun aard uitgesproken achtergestelde verplichtingen zijn, heeft de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen ermee ingestemd om ze gelijk te stellen met eigen vermogen sensu stricto (Tier 1-kapitaal). Een aantal voorwaarden moet worden voldaan om dit doel, met inbegrip van de mogelijkheid van het omzetten van de effecten in BNP Paribas Fortis winstbewijzen onder bepaalde omstandigheden.

Deze effecten zijn volledig terugbetaald met ingang van 27 oktober 2014.

Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen

Schadeloosstelling van bestuurders – Belangenconflict

Vergadering van 10 juli 2014

- Tijdens vergaderingen die in 2009, 2010, 2011, 2012 en 2013 plaatsvonden, besliste de Raad van Bestuur van de Bank dat de Bank in bepaalde gevallen een schadeloosstellingverbintenis zou verlenen aan de bestuurders voor de mogelijke aansprakelijkheid die ze lopen in de uitoefening van hun mandaat.
- De Voorzitter zet uiteen dat de Bank dient te onderzoeken of het wenselijk is om ook een schadeloosstellingverbintenis te verlenen aan dhr. D. Beauvois om hem te beschermen tegen de aansprakelijkheid die hij zou kunnen oplopen als bestuurder van de Bank. De Voorzitter verwijst naar de overwegingen onderliggend aan de beslissingen van de Raad van Bestuur van 2009, 2010, 2011, 2012 en 2013, die vandaag nog steeds relevant zijn. De voorzitter stelt daarom voor dat de Bank zich ertoe verbindt om dhr. D. Beauvois een schadeloosstellingverbintenis te verlenen in alle gevallen waarin hij te goeder trouw handelde en handelde op een wijze waarvan hij meende dat die in het belang van de Bank was, met uitzondering van de gevallen waarin de aansprakelijkheid van de bestuurder zou voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout of de gevallen of de mate waarin die aansprakelijkheid gedekt zou worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Bank afgesloten) in het voordeel van de bestuurder.
- De Voorzitter stelde vast dat, overeenkomstig artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen, dhr. D. Beauvois vóór enige beraadslaging aan de andere bestuurders en de commissarissen van de Bank heeft medegedeeld dat hij een belang had dat strijdig is met de door de Raad te nemen beslissingen met betrekking tot dat agendapunt, omdat hij persoonlijk voordeel zou hebben bij de hierboven beschreven schadeloosstellingverbintenis.
- Dhr. D. Beauvois verliet de vergaderzaal en nam niet deel aan de beraadslaging en beslissing van de raad opgenomen in paragrafen 5 en 6 hieronder.
 - De andere bestuurders erkenden dat de hierboven beschreven schadeloosstellingverbintenis overeenstemt met de marktpraktijken in België, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de Bank. Die schadeloosstellingverbintenis zou in het belang van de Bank zijn, aangezien zij in staat moet zijn om bestuurders aan te trekken, te behouden en gebruik te maken van hun waardevolle bijdragen. Bovendien genieten de overige bestuurders een gelijkaardige schadeloosstellingverbintenis en zou het niet verlenen van een dergelijke schadeloosstellingverbintenis aan die bestuurder een verschil in behandeling uitmaken dat niet gerechtvaardigd kan worden en dat het moeilijk zou maken om in de toekomst bestuurders aan te trekken en te behouden. De aan de beraadslaging deelnemende bestuurders erkenden bovendien dat die schadeloosstellingverbintenis geen andere gevolgen van vermogensrechtelijke aard voor de Bank zou hebben dan degene die voortvloeien uit betalingen door de Bank in het kader daarvan.
 - De overige bestuurders gingen vervolgens over tot de beraadslaging. Die bestuurders bespraken de schadeloosstellingverbintenis en beslisten met eenparigheid van stemmen dat de Bank dhr. D. Beauvois schadeloos zal stellen en vrijwaren in de grootst mogelijke mate toegelaten door de toepasselijke wetgeving, voor en van alle aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die redelijkerwijze door hem werden opgelopen of gedragen in verband met enige procedure of vordering die een derde partij (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, een aandeelhouder van de Bank die handelt voor eigen rekening) tegen hem instelt in zijn hoedanigheid van bestuurder van de Bank met betrekking tot enige beslissing, handeling of verzuim genomen of gesteld (of naar verluidt genomen of gesteld) vóór, op of na de datum van deze vergadering, met dien verstande echter dat:
 - hij te goeder trouw handelde en op een wijze waarvan hij meende dat die in het belang van de Bank was; en
 - die schadeloosstellingverbintenis niet van toepassing zal zijn (i) op aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen die voortvloeien uit bedrog of opzettelijke fout van een bestuurder; noch (ii) indien, en voor zover, dergelijke aansprakelijkheden, kosten, schade of andere bedragen gedekt worden door een verzekeringspolis (al dan niet door de Bank afgesloten) in het voordeel van de betrokken bestuurder.

Bezoldigingen en voordelen aan de uitvoerende bestuurders van BNP Paribas Fortis

Vergadering van de Raad van Bestuur van 20 maart 2014

"... De Voorzitter van het GNRC informeert de Raad van Bestuur over de vergaderingen zoals gehouden op 25 februari, 11 en 18 maart. ..."

"... en conform de statuten en het Internal Governance Memorandum, heeft het GNRC de vergoeding van de leden van het ... Directiecomité en van de Voorzitter van het Directiecomité nagezien en besproken. ..."

"... De Voorzitter van het GNRC legt vervolgens uit dat tijdens diezelfde vergadering de heer Dierckx de vergaderzaal verliet toen de heer Jadot toelichting gaf over de remuneratie van de leden van het Directiecomité. Ten slotte verliet ook de heer Jadot de vergaderzaal wanneer het GNRC zijn remuneratie besprak. De Raad van Bestuur dient erop gewezen dat geen enkel lid van het GNRC de bedragen, methodiek of rationale van de remuneratie van de Voorzitter en leden van het Directiecomité (hierna de 'Executive Board Remuneration') heeft betwist, en dienvolgens stelt het GNRC de Raad van Bestuur voor de Executive Board Remuneration formeel goed te keuren.

Voorafgaand aan enige deliberatie licht de Voorzitter toe dat, in overeenstemming met artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen, alle uitvoerende bestuurders de Raad van Bestuur en de commissarissen van de Bank hebben ingelicht dat ieder van hen vermogensrechtelijke belangen heeft die conflicteren met die van de Bank inzake de beslissing om de Executive Board Remuneration goed te keuren.

Bijgevolg verzoekt hij de uitvoerende bestuurders de vergaderzaal te verlaten. De uitvoerende bestuurders verlaten de vergaderzaal en onthouden zich als gevolg hiervan van de beraadslaging en besluitvorming aangaande de Executive Board Remuneration.

De overige (niet-uitvoerende) bestuurders nemen bijkomend kennis van de verschaft informatie en, na grondige analyse, keuren de Executive Board Remuneration als volgt goed:

- Voor de Voorzitter van het Directiecomité, een totale remuneratie voor het jaar 2013, inclusief voordelen in natura en bestuursvergoeding, van EUR 1.244.452.
- Voor de 4 overige leden van het Directiecomité, een totale remuneratie voor het jaar 2013, inclusief voordelen in natura en bestuursvergoeding, van EUR 4.057.334.

De Voorzitter benadrukt dat er voor het werkjaar 2013 geen variabele bezoldiging zal worden toegekend aan de Voorzitter en overige leden van het Directiecomité. Er zijn als gevolg van deze beslissing voor de Bank geen bijkomende financiële gevolgen, dan de betaling van voormelde bedragen, en van enige lasten of bijdragen hierop berekend.

Na dit besluit vervoegen de uitvoerende bestuurders opnieuw de vergadering.

Dit besluit het verslag van de Voorzitter van het GNRC."

Informatie over transacties tussen verbonden partijen

1. Procedure van de Raad

Achtergrond

Door een wijziging in de wetgeving die op 1 januari 2012 van kracht werd, is artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen, dat een specifieke procedure in het kader van transacties tussen verbonden partijen oplegt, niet langer van toepassing op BNP Paribas Fortis NV ('BNP Paribas Fortis' of het 'Bedrijf'). Toch heeft de Raad van Bestuur, op advies van het GNRC en in lijn met de interne governanceprincipes, op 15 december 2011 een 'Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen' (de 'Procedure') goedgekeurd die geïnspireerd is op maar niet identiek is aan artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen.

In het kader van een bepaald aantal transacties tussen verbonden partijen, zoals gedefinieerd in de Procedure en hierna verder beschreven als de 'Bacon'- en 'Ritter'-transacties, besloot de Raad van Bestuur tijdens zijn vergadering van 16 mei 2014 (Ritter-transactie) en 30 juli 2014 (Bacon-transactie) een Special Board Committee samen te stellen. Voor zowel de Bacon- als de Ritter-transactie werden de volgende niet-uitvoerende bestuurders als SBC-leden benoemd:

- dhr. Dirk Boogmans (Voorzitter en coördinator van het SBC);
- mw. Sophie Dutordoir (onafhankelijk en niet-uitvoerend bestuurder);
- mw. Antoinette d'Aspremont Lynden (onafhankelijk en niet-uitvoerend bestuurder).

Omdat zowel de Ritter- als Bacon-transactie, in de betekenis van de Procedure, beschouwd worden als transacties tussen verschillende verbonden vennootschappen van het Bedrijf, vroeg de Raad van Bestuur aan het SBC een schriftelijk gemotiveerd advies (het 'Advies' / de 'Adviezen') uit te brengen over elk van die transacties.

De Procedure bepaalt onder meer dat (i) het SBC wordt bijgestaan door een onafhankelijk financieel adviseur en iedere andere persoon die het nodig acht, en dat (ii) een van de commissarissen van de groep BNP Paribas vóór de vergadering van de Raad van Bestuur waarop de beslissing wordt genomen, een advies verstrekt over de nauwkeurigheid van de (financiële) gegevens in het Advies van het SBC.

Draagwijdte van het advies

Overeenkomstig de Procedure moet om het even welke beslissing aangaande (i) transacties tussen het Bedrijf en een van zijn verbonden ondernemingen met uitzondering van dochterondernemingen, of (ii) transacties tussen een dochter van het Bedrijf en een verbonden onderneming van dergelijke dochter, maar die geen dochter is van het Bedrijf, worden onderwerpen aan de toepassing van de Procedure alvorens daarover een beslissing wordt genomen door de Raad van Bestuur. Dat houdt in dat het SBC een schriftelijk gemotiveerd Advies moet uitbrengen waarin het

- (i) de aard van de transactie omschrijft;
- (ii) het bedrijfsmatige voor- of nadeel van de transactie voor het Bedrijf en zijn aandeelhouders beoordeelt;
- (iii) de vermogensrechtelijke gevolgen van de transactie voor het Bedrijf beschrijft; en
- (iv) beoordeelt of de beslissing of transactie al dan niet van die aard is dat het Bedrijf daardoor mogelijk een nadeel wordt berokkend dat, in het licht van de strategie van het Bedrijf, kennelijk onrechtmatig is. Indien het Special Board Committee de beslissing of transactie niet kennelijk onrechtmatig beoordeelt, maar meent dat zij het Bedrijf zou kunnen benadelen, moet het Special Board Committee verduidelijken welke voordelen de beslissing of transactie voor het Bedrijf oplevert ter compensatie van het vermelde nadeel.

Samenstelling van het Special Board Committee

Met betrekking tot elke beslissing bedoeld in de Procedure, moet het SBC samengesteld zijn uit minimum drie (3) niet-uitvoerende bestuurders die niet de meerderheidsaandeelhouder vertegenwoordigen. De meerderheid van de leden van het Special Board Committee moeten onafhankelijke bestuurders zijn (in de betekenis van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen). Om aan die verplichting te voldoen, werd het SBC dat werd opgericht voor de transacties samengesteld uit de hierboven vermelde bestuurders.

De heer Dirk Boogmans, mevrouw Sophie Dutordoir en mevrouw Antoinette d'Aspremont Lynden bevestigden dat zij onafhankelijke bestuurders zijn in de betekenis van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

Onafhankelijk financieel adviseur benoemd door het SBC in overeenstemming met de Procedure

Overeenkomstig de Procedure wordt het SBC bijgestaan door een onafhankelijk financieel adviseur en door iedere andere persoon die het nodig acht.

Voor de Ritter-transactie werd Ernst & Young, met maatschappelijke zetel te Frankrijk, 92037 Paris La Défense, Tour First, TSA 14444 en ingeschreven onder nummer 449.142.348 R.C.S. Nanterre, door het SBC als onafhankelijk expert aangewezen om het SBC bij te staan in de uitvoering van zijn taak en bij het verstrekken van zijn Advies.

Voor de Bacon-transactie werd Citigroup Global Markets Limited, met maatschappelijke zetel te Citigroup Centre, Canada Square, Canary Wharf, London E14 5LB, United Kingdom, door het SBC als onafhankelijk expert aangewezen om het SBC bij te staan in de uitvoering van zijn taak en bij het verstrekken van zijn Advies.

Basis voor de Adviezen – Activiteiten van het Special Board Committee

De Adviezen van het SBC zijn onder meer opgesteld op basis van de informatie die het management van het Bedrijf en BNP Paribas S.A. verstrekt heeft.

Voor beide transacties heeft het management van het Bedrijf onder meer aan het Special Board Committee bevestigd dat de documenten en informatie die ter beschikking gesteld werden van het Special Board Committee om zijn taken uit te voeren en de betrokken transacties te beoordelen, volledig, juist, nauwkeurig en niet misleidend zijn en dat geen belangrijke informatie is achtergehouden.

Het SBC vergaderde in 2014 viermaal over de Ritter- en driemaal over de Bacon-transactie. Tijdens die vergaderingen pleegde het Special Board Committee overleg en wisselde het informatie en standpunten uit met het Bedrijf, het management van BNP Paribas, de onafhankelijk financieel adviseur (Ernst & Young / Citigroup) en de commissaris van het Bedrijf.

2. Globaal integratieproject

Er wordt verwezen naar het 'Globaal integratieproject' zoals uitvoerig beschreven in de jaarverslagen 2009, 2010, 2012 en 2013 van BNP Paribas Fortis in het hoofdstuk 'Informatie met betrekking tot artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen' (2009 en 2010) en in het hoofdstuk 'Informatie over transacties tussen verbonden partijen' (2012 en 2013).

Met het oog op de overdracht en herallocatie van bepaalde activa en activiteiten zoals hierna beschreven tussen de verschillende entiteiten van de groep BNP Paribas, heeft het management van BNP Paribas Fortis (en desgevallend van BNP Paribas) de voorwaarden van de 'Bacon'- en 'Ritter'-transacties bepaald en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis. Alvorens over de betrokken transacties te beslissen, vroeg de Raad van Bestuur aan het Special Board Committee om, in de context van de Procedure, een schriftelijk gemotiveerd advies uit te brengen over elk van die transacties.

3. Transacties

3.1 Beschrijving

Ritter

Deze transactie betreft de overdracht van alle activa, verplichtingen en activiteiten van het Duitse bijkantoor van BNP Paribas Fortis van de onderneming naar BNP Paribas, met uitzondering van de deelname in Von Essen GmbH & Co KG Bankgesellschaft en in de enige algemene vennoot van Von Essen Bank. De Ritter-transactie omvat eveneens de overdracht van de 'funding commitments' ten opzichte van het Duitse bijkantoor, van BNP Paribas Fortis naar BNP Paribas. Zodra de transactie is afgerond, zal het Duitse bijkantoor van het Bedrijf worden gesloten.

De voornaamste motivatie voor de Ritter-transactie, zoals uiteengezet door het management van het Bedrijf en BNP Paribas, betreft de verdere reorganisatie van de Duitse structuur van de groep BNP Paribas met het oog op de implementatie van haar ambitieuze Duitse groeiplan (2013-2016). De belangrijkste elementen van dat groeiplan zijn gericht op een hogere efficiëntie (rationalisering van het complexe wettelijke, reglementaire en operationele kader ontstaan als gevolg van het bestaan van twee bijkantoren) en versnelde groei (BNP Paribas positioneren in het corporate-segment en via het retail-distributienetwerk haar positie in Consumer Finance versterken).

Bacon

In december 2013 sloten BNP Paribas en Rabobank, op dat ogenblik meerderheidsaandeelhouder van Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. ('BGŻ'), een overeenkomst voor de overname door BNP Paribas van het belang van Rabobank in BGŻ.

Op 18 juni 2014 fuseerde BGŻ met Rabobank Polska S.A., en dat op verzoek van de Poolse financiële toezichthouder ('KNF'). Op 25 augustus 2014 bracht BNP Paribas een 'cash tender offer' uit op 100 procent van het maatschappelijk kapitaal van BGŻ, wat resulteerde in een totale participatie van BNP Paribas in BGŻ van 89%. In december 2014 lanceerde BNP Paribas een squeeze-out op de andere minderheidsbelangen dan Rabobank met een deelneming van 10% in BGŻ zoals vereist door de KNF. De squeeze-out werd beëindigd in januari 2015 en BNP Paribas bezit nu 90% van BGŻ.

De Bacon-transactie betreft de fusie van BNP Paribas Bank Polska S.A. en (BGŻ) tot één entiteit, waarbij BGŻ de overblijvende entiteit zou zijn. Om te voldoen aan de eisen van de Poolse toezichthouder, zal het Bedrijf geleidelijk zijn belang in de gefuseerde bank dienen af te bouwen van 28,3% begin 2015 tot 25% in de periode 2017-2018. BNP Paribas zal haar belang dienen af te bouwen van 60% naar 50%. Beide reducties hebben tot doel te voldoen aan de door de KNF gestelde eis om tot een 'free float' van 25% + 1 aandeel te komen. Rabobank zou een minderheidsbelang van 6,7% in BGŻ overhouden (na de fusie).

De strategische drijfveren van de Bacon-transactie zijn drieërlei, namelijk i) voldoende kritische massa, ii) complementariteit, en iii) waardecreatie.

Kritische grootte – Zowel BNP Paribas Bank Polska en BGŻ hebben onvoldoende kritische grootte op een standalone basis. De nieuw gecreëerde entiteit zou een marktaandeel van 4 procent kunnen bereiken en zich als 7de grootste lokale bank kunnen positioneren, zodat ze een belangrijker rol in de lokale markt zou kunnen spelen en betere rendementen halen.

Complementariteit – De sterke aanwezigheid van BGŻ in kleine en middelgrote steden in combinatie met de aanwezigheid van BNP Paribas Bank Polska in grote stedelijke gebieden zal tot een sterk distributienet leiden. De gefuseerde bank zou de winstgevende CTB-business van BNP Paribas Bank Polska combineren met het onbetwiste leiderschap van BGŻ in de voedings- en agrobusiness. Het zou op een goed gediversifieerde portefeuille kunnen bogen en op een ruim en gediversifieerd klantenbestand in het retail- en corporate-segment.

Waardecreatie – Er kunnen inkomstsynergieën voortvloeiën uit het benutten van de expertise van BNP Paribas Bank Polska (inzake Personal Finance en Corporates) enerzijds en het online bankplatform en de voedings- en agro-expertise van BGŻ anderzijds. Kostensynergieën zouden hoofdzakelijk voortkomen uit het optimaliseren van het netwerk, IT-migratie naar 1 enkel systeem en het centraliseren en rationaliseren van de ondersteunende functies en de hoofdkantoren.

3.2 Prijsbepaling van de transacties

Ritter

Net zoals voor andere transacties tussen verbonden partijen werd bij de Ritter-transactie gekozen voor het 'Dividend Discount Model' (DDM) als waarderingmethode. Het DDM werd als enige waarderingmethode gebruikt wegens het ontbreken van gelijkaardige genoteerde bedrijven en op basis van recente transacties voor gelijkaardige businesses. Het DDM is een waarderingmethode die gebaseerd is op de actualisatie van de beschikbare theoretische dividenden, met behoud van een minimale tier 1-kernkapitaalratio / solvabiliteitsratio. De kosten van eigen vermogen en de langetermijngroei zijn belangrijke uitgangspunten in dit model, evenals het vooropgestelde kasrendement op het eigen vermogen dat aan de business wordt overgedragen (vooral relevant voor landen met een hoge risicovrije rentevoet).

Voor de Ritter-transactie was de initiële aankoopprijs gelijk aan de geschatte materiële nettoboekwaarde op de relevante datum van de economische overdracht van de business plus goodwill of minus badwill, volgens de volgende formule:

$$\begin{aligned} & \text{Nettoboekwaarde} \\ - & \text{ Goodwill en overige immateriële activa} \\ + & \text{ Prognose van de courante resultaten} \\ & \text{(tot de relevante datum van de economische overdracht)} \\ = & \text{ **Geschatte materiële nettoboekwaarde**} \\ +/- & \text{ Goodwill / Badwill} \\ = & \text{ **Initiële Aankoopprijs**} \end{aligned}$$

De goodwill / badwill en de initiële aankoopprijs werden bepaald volgens de DDM-methode, en werden conform de procedure onderworpen aan een tegensprekelijk proces. De finale aankoopprijs wordt bepaald door de initiële prijs te corrigeren voor het (positieve of negatieve) verschil tussen de geschatte materiële nettoboekwaarde en de werkelijke materiële nettoboekwaarde na de transactie; de goodwill of badwill blijven constant. Andere correcties kunnen ook in rekening worden gebracht om dubbeltellingen te vermijden.

Er is in een procedure voorzien om geschillen over de prijscorrecties af te handelen.

De waardering van de Ritter-transactie werd geanalyseerd door en besproken met Ernst & Young, dat optrad als onafhankelijk financieel adviseur en het SBC assisteerde bij zijn beoordeling van de Ritter-transactie.

Deloitte Bedrijfsrevisoren is opgetreden als commissaris van BNP Paribas Fortis en heeft – voordat de Raad van Bestuur de relevante beslissing nam – een rapport ter beschikking gesteld over de nauwkeurigheid van de financiële gegevens in het Advies van het SBC.

Bacon

Citi gebruikte voor zijn opdracht intrinsieke waarderingmethodes zoals het Dividend Discount Model ('DDM') en de Gordon Growth-methodologie, aangezien die modellen de verschillen tussen beide businesses in aanmerking nemen.

Er werd rekening gehouden met twee aspecten om de relatieve waarde en aantrekkelijkheid van de voorgestelde fusie te bepalen:

- de standalone waarderingen van BNP Paribas Bank Polska en BGŻ en een beoordeling van de relatieve bijdrage op basis van de bedrijfsplannen van Polska en BGŻ; en
- een analyse van de waardecreatie die mogelijk voortvloeit uit de fusie tussen BNP Paribas Bank Polska en BGŻ.

Als waarderingdatum werd 31 december 2014 gebruikt en de projecties zijn gebaseerd op het bedrijfsplan van de directie voor 2015 tot 2017. De standalone waardering van BNP Paribas Bank Polska volgens de DDM-methodologie leidde tot een raming gaande van 1.657 miljoen PLN tot 2.261 miljoen PLN. Voor BGŻ lag de raming tussen 3.967 miljoen PLN en 5.014 miljoen PLN. Dat betekent dat BNP Paribas Bank Polska, op basis van intrinsieke standalone waarderingen, 29,4% tot 31,1% van de gefuseerde entiteit voor haar rekening neemt en, op basis van nettowinst en bijdragen van eigen vermogen, 31,4% tot 36,1%. De voorgestelde fusieverhouding van BNP Paribas Bank Polska (33,36%) en BGŻ (66,64%) past dan ook goed in de aldus bepaalde vork.

De Bacon-transactie en vooral de waardering gebruikt bij de bepaling van de voorgestelde fusieverhouding werden geanalyseerd en besproken met Citi, dat optrad als onafhankelijk financieel adviseur en het SBC assisteerde bij zijn beoordeling van de Bacon-transactie.

Deloitte Bedrijfsrevisoren is opgetreden als commissaris van BNP Paribas Fortis en heeft – voordat de Raad van Bestuur de relevante beslissing nam – een rapport ter beschikking gesteld over de nauwkeurigheid van de financiële gegevens in het Advies van het SBC.

4. Besluitvorming

De Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis keurde beide transacties goed:

- de Ritter-transactie op 10 juli 2014;
- de Bacon-transactie op 8 oktober 2014.

Ritter

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

“Ingevolge de Transactie zullen de aandeelhouders van het Bedrijf, middels hun deelname in het Bedrijf, voordeel halen uit de vereenvoudigde structuur en niet blootgesteld worden aan het inherente risico van de implementatie van het ambitieuze ‘German Growth Plan’.

Nu de Transactie bestaat uit een overdracht, zal dit leiden tot een verminderen van de risicogewogen activa (Risk Weighted Assets) en van de risicoblootstelling voor het Bedrijf. Ook al wordt verwacht dat de Transactie kan bijdragen tot een significante groei voor BNP Paribas, wordt dit groeipotentieel geneutraliseerd door een bedrag dat als aanvaardbaar kan beschouwd worden en superieur is aan een ‘stand-alone’-prijs. Daarenboven zal het Bedrijf, onderdeel van de BNP Paribas Groep, verder kunnen blijven genieten van deze intragroep-groei.

De voormelde elementen, alsook die zoals beschreven in hoofdstuk IV.1, versterken het besluit dat de Transactie niet onevenwichtig is en de prijs redelijk is voor het Bedrijf.”

Advies van het Special Board Committee – Besluit

“Het SBC is niet op de hoogte van voorwaarden/bepalingen die kennelijk onrechtmatig voor het Bedrijf of haar aandeelhouders zouden zijn.

Rekening houdend met de rationale van de Transactie en de algehele voordelen die het Bedrijf kan genieten als gevolg van de Transactie, is het SBC van oordeel dat de Transactie verzoenbaar is met het vennootschappelijk belang van het Bedrijf.

De vermogensrechtelijke gevolgen van de Transactie voor het Bedrijf zijn niet onevenredig aan de voordelen die het Bedrijf uit de Transactie kan halen. Rekening houdend met de financiële voordelen ervan, is deze Transactie aanvaardbaar voor het Bedrijf.

Op basis van de hierboven vermelde beschouwingen en na de financiële voorwaarden van de Transactie te hebben besproken met de onafhankelijke expert, Ernst & Young, is het SBC van mening

dat de voorgestelde Transactie geen nadeel zal berokkenen aan het Bedrijf dat onrechtmatig zou zijn gelet op de strategie van het Bedrijf. Het SBC is tevens van mening dat het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen zou hebben waarvoor het Bedrijf niet voldoende gecompenseerd werd.”

Beslissing van de Raad van Bestuur

“Op basis van wat voorafgaat, van de bijkomende informatie verstrekt in de loop van de vergadering en van de standpunten naar voren gebracht door de leden van de raad, besluit de Raad van Bestuur om de Ritter-transactie goed te keuren, met de omstandig in het voorstel van het management beschreven bepalingen en voorwaarden zoals opgenomen in het Advies daaromtrent. Op advies van het SBC heeft de Raad van Bestuur het gebruik van de ‘cost of equity’-berekening ad 9,8 procent bij sluiting (closing) van de transactie goedgekeurd.

Het Bestuur bevestigt dat de ‘closing’ van de Ritter-transactie doorgaat op voorwaarde van het ondertekenen van twee hoofdovereenkomsten, en de ‘conditions precedent’ zoals opgenomen in de documentatie, waaronder onder meer het voorafgaandelijke akkoord van de NBB (zoals bepaald door artikel 77 van de wet van 25 april 2014).

De Raad van Bestuur machtigt het Directiecomité met de finalisatie, uitvoering en implementatie van de goedgekeurde Ritter-transactie. De Raad van Bestuur verzoekt en machtigt het Directiecomité ter zake al het nuttige en nodige te doen. Alle overeenkomsten, akten, certificaten, kennisgevingen en andere documenten met betrekking tot de Transactie mogen, conform artikel 24 van de statuten, ondertekend worden door twee uitvoerende bestuurders van BNP Paribas Fortis.

Overeenstemming met de Procedure van de Raad voor transacties tussen verbonden partijen

De Raad bevestigt dat de Procedure van de Raad voor transacties tussen verbonden partijen, goedgekeurd door de raad op 15 december 2011, is nageleefd met betrekking tot de goedkeuring van de hierboven beschreven Transactie.

De Raad verzoekt het management om de statutaire auditors van de Bank een kopie te bezorgen van het Advies, alsook van deze notulen.”

Bacon

Advies van het Special Board Committee – Vermogensrechtelijke gevolgen

“Als gevolg van de Transactie zal het Bedrijf, en via het Bedrijf indirect ook haar aandeelhouders, minderheidsaandeelhouder worden van een grotere entiteit, eerder dan controlerend aandeelhouder te zijn in een kleiner Pools bedrijf. De entiteit die voortkomt uit de Transactie wordt geacht beter uitgerust te zijn en beter gepositioneerd te zijn in de markt, zal dicht staan bij het bereiken van de noodzakelijke kritische omvang en zal geacht worden voordeel te halen uit de synergieën.

Vandaar dat het SBC de mening is toegedaan dat de Transactie ook een positieve impact kan hebben op alle aandeelhouders van het Bedrijf, die op een bepaald moment, zullen genieten van de sterkere positionering in termen van waardecreatie en directe impact op de geconsolideerde resultaten van het Bedrijf.

Het SBC stelde bovendien vast dat de Transactie geacht wordt een marginaal positief effect te zullen hebben op de solvabiliteitsratio's van de bank en geen impact zal hebben op haar liquiditeit.”

Advies van het Special Board Committee – Besluit

“Rekening houdend met alle elementen zoals aan het SBC voorgelegd tijdens en in het kader van de vergaderingen van het SBC zoals boven aangegeven, en na zorgvuldige afweging en debat, oordeelt het SBC dat:

- (i) zij geen kennis heeft van voorwaarden van de Transactie die als kennelijk onrechtmatig voor het Bedrijf en/of zijn aandeelhouders moeten worden beschouwd;
- (ii) rekening houdend met de algemene voordelen die het Bedrijf uit de Transactie kan halen, de Transactie verenigbaar is met het vennootschappelijke belang van het Bedrijf en het Bedrijf bijzondere voordelen oplevert;
- (iii) de financiële gevolgen van de Transactie voor het Bedrijf niet disproportioneel zijn ten opzichte van de voordelen voor het Bedrijf, meer zelfs dat de Transactie als evenwichtig voor het Bedrijf kan beschouwd worden;
- (iv) het onwaarschijnlijk is dat de voorgestelde Transactie het Bedrijf een onredelijk nadeel zou berokkenen; en
- (v) het onwaarschijnlijk is dat de Transactie negatieve gevolgen voor het Bedrijf zou hebben waarvoor het Bedrijf niet voldoende gecompenseerd wordt.”

Beslissing van de Raad van Bestuur

“Op basis van wat voorafgaat, van de bijkomende informatie verstrekt in de loop van de vergadering en van de standpunten naar voren gebracht door de leden van de raad, besluit de Raad van Bestuur om de Transactie goed te keuren, met de omstandig in het voorstel van de directie beschreven bepalingen en voorwaarden en zoals opgenomen in het Advies van het SBC daaromtrent.

Verder bekrachtigt de Raad van Bestuur de vijf door het SBC geformuleerde aanbevelingen (zoals hierboven vermeld) en verzoekt hij het Directiecomité erop toe te zien dat deze aanbevelingen worden opgevolgd in de volgende fasen van de Transactie.

Het Bestuur bevestigt dat de ‘closing’ van de Transactie doorgaat op voorwaarde van het ondertekenen van twee hoofdovereenkomsten, en de ‘conditions precedent’ zoals opgenomen in de documentatie, waaronder onder meer het voorafgaandelijke akkoord van de NBB (zoals bepaald door artikel 77 van de wet van 25 april 2014).

De Raad van Bestuur verzoekt en machtigt het Directiecomité namens de bank al het nuttige en nodige te doen met het oog op de finalisatie, uitvoering en implementatie van de transactie. De Raad van Bestuur verzoekt en machtigt het Directiecomité ter zake al het nuttige en nodige te doen.

Alle overeenkomsten, akten, certificaten, kennisgevingen en andere documenten met betrekking tot de Transactie mogen, conform artikel 24 van de statuten, ondertekend worden door twee uitvoerende bestuurders van BNP Paribas Fortis.

Overeenstemming met de Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen:

- De Raad bevestigt dat de Procedure van de raad voor transacties tussen verbonden partijen, goedgekeurd door de raad op 15 december 2011, is nageleefd met betrekking tot de goedkeuring van de hierboven beschreven Transactie.
- De Raad verzoekt het management om de statutaire auditoren van de bank een kopie te bezorgen van het Advies, alsook van deze notulen.”

Zowel de Ritter- als Bacon-transactie werden beschouwd als ‘strategisch’ in de betekenis van artikel 36/3,§3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het ‘organiek statuut’ van de Nationale Bank van België, en van artikel 77 van de Bankwet. De Nationale Bank van België heeft op 4 november 2014 haar goedkeuring/nihil obstat gegeven voor de Ritter-transactie. De door de toezichthouder te verlenen goedkeuring voor de Bacon-transactie was nog niet finaal op de datum van publicatie van dit verslag.

BNP Paribas Fortis Jaarrekening 2014 (Niet-geconsolideerd)

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten		10100	3.525.925	2.042.596
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier		10200	54.765	59.491
III. Vorderingen op kredietinstellingen	5.1	10300	16.711.985	18.938.493
A. Onmiddellijk opvraagbaar		10310	8.567.485	3.058.699
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)		10320	8.144.500	15.879.794
IV. Vorderingen op cliënten	5.2	10400	93.686.754	87.978.790
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	5.3	10500	63.412.948	64.672.624
A. Van publiekrechtelijke emittenten		10510	20.528.992	21.903.761
B. Van andere emittenten		10520	42.883.956	42.768.862
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	5.4	10600	395.987	545.195
VII. Financiële vaste activa	5.5/ 5.6.1	10700	7.913.187	7.914.566
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		10710	5.122.899	5.159.953
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10720	2.106.092	2.103.235
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		10730	172.424	154.851
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		10740	511.772	496.527
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	5.7	10800	266.272	329.635
IX. Materiële vaste activa	5.8	10900	1.015.253	1.010.173
X. Eigen aandelen		11000	0	0
XI. Overige activa	5.9	11100	2.794.878	2.574.682
XII. Overlopende rekeningen	5.10	11200	10.216.179	7.484.219
TOTAAL VAN DE ACTIVA		19900	199.994.133	193.550.463

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
VREEMD VERMOGEN				
		201/208	186.496.716	180.119.235
I. Schulden bij kredietinstellingen	5.11	20100	11.831.283	10.660.346
A. Onmiddellijk opvraagbaar		20110	3.126.062	2.886.477
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier		20120	0	0
C. Overige schulden op termijn of met opzegging		20130	8.705.221	7.773.869
II. Schulden bij cliënten	5.12	20200	144.756.136	137.613.553
A. Spaargelden / spaardeposito's		20210	61.630.654	60.720.616
B. Andere schulden		20220	83.125.482	76.892.937
1. Onmiddellijk opvraagbaar		20221	56.154.980	48.664.820
2. Op termijn of met opzegging		20222	26.970.502	28.228.117
3. Wegens herdiscontering van handelspapier		20223	0	0
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	5.13	20300	9.311.288	13.608.328
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		20310	5.318.067	8.824.269
B. Overige schuldbewijzen		20320	3.993.221	4.784.059
IV. Overige schulden	5.14	20400	5.981.192	4.237.979
V. Overlopende rekeningen	5.15	20500	7.596.878	5.113.375
VI. Voorzieningen en uitgestelde belastingen		20600	480.116	539.885
A. Voorzieningen voor risico's en kosten		20610	480.116	539.885
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen		20611	20.749	6.385
2. Belastingen		20612	9.000	9.000
3. Overige risico's en kosten	5.16	20613	450.367	524.500
B. Uitgestelde belastingen		20620	0	0
VII. Fonds voor algemene bankrisico's		20700	871.681	871.681
VIII. Achtergestelde schulden	5.17	20800	5.668.142	7.474.088
EIGEN VERMOGEN				
		209/213	13.497.417	13.431.228
IX. Kapitaal	5.18	20900	9.374.878	9.374.878
A. Geplaatst kapitaal		20910	9.374.878	9.374.878
B. Niet-opgevraagd kapitaal		20920	0	0
X. Uitgiftepremies		21000	230.475	230.475
XI. Herwaarderingsmeerwaarden		21100	0	0
XII. Reserves		21200	1.134.178	1.067.178
A. Wettelijke reserve		21210	593.109	526.109
B. Onbeschikbare reserves		21220	36.988	36.988
1. Voor eigen aandelen		21221	0	0
2. Andere		21222	36.988	36.988
C. Belastingvrije reserves		21230	150.790	150.790
D. Beschikbare reserves		21240	353.291	353.291
XIII. Overgedragen winst (verlies)	(+)/(-)	21300	2.757.886	2.758.697
TOTAAL VAN DE PASSIVA		29900	199.994.133	193.550.463

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
POSTEN BUITEN DE BALANSTELLING				
I. Eventuele passiva	5.22	30100	28.675.171	26.587.199
A. Niet-genegocieerde accepten		30110	56.541	27.737
B. Kredietvervangende borgtochten		30120	14.972.325	13.174.875
C. Overige borgtochten		30130	12.491.530	12.103.234
D. Documentaire kredieten		30140	1.154.775	1.076.871
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden		30150	0	204.482
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	5.22	30200	49.866.381	39.865.090
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking		30210	4.159.933	2.128.979
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden		30220	0	0
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen		30230	45.706.448	37.736.111
D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten		30240	0	0
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie		30250	0	0
III. Aan de instelling toevertrouwde waarden		30300	111.915.367	116.219.630
A. Waarden gehouden onder fiduciairegeling		30310	0	0
B. Open bewaring en gelijkgestelde		30320	111.915.367	116.219.630
IV. Te storten op aandelen		30400	119.209	146.924

RESULTATENREKENING (in staffelvorm)

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	5.23	40100	4.387.533	4.339.199
A. Waaronder: uit vastrentende effecten		40110	1.136.258	1.140.981
II. Rentekosten en soortgelijke kosten		40200	1.696.771	1.984.081
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	5.23	40300	292.009	429.292
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten		40310	83.003	81.837
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen		40320	132.050	181.878
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		40330	72.317	163.047
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren		40340	4.639	2.530
IV. Ontvangen provisies	5.23	40400	1.386.476	1.370.689
A. Makelaars- en commissielonen		40410	542.611	533.335
B. Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaring		40420	268.258	260.186
C. Overige ontvangen provisies		40430	575.607	577.168
V. Betaalde provisies		40500	356.403	333.274
VI. Winst (Verlies) uit financiële transacties	(+)/(-) 5.23	40600	349.601	225.559
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten		40610	240.931	65.405
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten		40620	108.670	160.154
VII. Algemene administratieve kosten		40700	2.646.905	2.677.503
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		40710	1.532.017	1.608.722
B. Overige administratieve kosten		40720	1.114.888	1.068.781
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		40800	148.035	153.855
IX. Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	40900	74.702	225.481
X. Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten: toevoegingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41000	11.949	40.714
XI. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico": bestedingen (terugnemingen)	(+)/(-)	41100	(36.143)	(47.999)
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten de balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"		41200	31.623	29.782
XIII. Onttrekking (Toevoeging) aan het fonds voor algemene bankrisico's	(+)/(-)	41300	0	0
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	5.23	41400	224.157	245.926
XV. Overige bedrijfskosten	5.23	41500	330.361	259.505
XVI. Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	(+)/(-)	41600	1.379.171	954.470

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten		41700	84.760	233.381
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		41710	2.694	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		41720	14.693	81.824
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		41730	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		41740	15.453	69.223
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	5.25	41750	51.920	82.334
XVIII. Uitzonderlijke kosten		41800	114.549	531.765
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		41810	19.623	2.106
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		41820	28.422	307.372
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)	(+/-)	41830	42.363	65.800
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		41840	20.992	27.479
E. Andere uitzonderlijke kosten	5.25	41850	3.149	129.008
XIX. Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting	(+/-)	41910	1.349.381	656.086
XIXbis. A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen		41921	0	0
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		41922	0	0
XX. Belastingen op het resultaat	(+/-) 5.26	42000	13.446	14.917
A. Belastingen		42010	64.328	37.297
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		42020	50.882	22.380
XXI. Winst (Verlies) van het boekjaar	(+/-)	42100	1.335.934	641.169
XXII. Overboeking naar (Onttrekking aan) de belastingvrije reserves	(+/-)	42200	0	0
XXIII. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+/-)	42300	1.335.934	641.169

RESULTAATVERWERKING

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies)	(+)/(-)	49100	4.094.631	3.201.180
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies) van het boekjaar	(+)/(-)	(42300)	1.335.934	641.169
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies) van het vorige boekjaar	(+)/(-)	(21300P)	2.758.697	2.560.011
B. Onttrekking aan het eigen vermogen		49200	0	0
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49210	0	0
2. Aan de reserves		49220	0	0
C. Toevoeging aan het eigen vermogen		49300	(67.000)	(32.100)
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies		49310	0	0
2. Aan de wettelijke reserve		49320	(67.000)	(32.100)
3. Aan de overige reserves		49330	0	0
D. Over te dragen winst (verlies)	(+)/(-)	49400	2.757.886	2.758.697
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies		49500	0	0
F. Uit te keren winst		49600	(1.269.745)	(410.383)
1. Vergoeding van het kapitaal		49610	(1.246.762)	(386.593)
2. Bestuurders of zaakvoerders		49620	0	0
3. Andere rechthebbenden		49630	(22.983)	(23.790)

TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN (actiefpost III)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE VAN DE POST IN ZIJN GEHEEL	(10300)	16.711.985	18.938.493
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50101	10.032.307	7.083.079
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50102	0	0
3. Achtergestelde vorderingen	50103	33.750	0
B. ALGEMENE OPGAVE VAN DE OVERIGE VORDERINGEN (OP TERMIJN OF MET OPZEGGING)	(10320)	8.144.500	15.879.794
1. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50104	214.531	244.167
2. Uitsplitsing van de overige vorderingen (op termijn of met opzegging) naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50105	2.928.517	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50106	663.067	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50107	3.916.650	
d. Van meer dan vijf jaar	50108	591.553	
e. Met onbepaalde looptijd	50109	44.713	

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIËNTEN (actiefpost IV)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Vorderingen op verbonden ondernemingen	50201	11.638.419	7.217.171
2. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50202	863.861	420.797
3. Achtergestelde vorderingen	50203	41.489	20.610
4. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling	50204	135.657	86.789
5. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	50205	18.258.004	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	50206	9.427.872	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	50207	16.951.741	
d. Van meer dan vijf jaar	50208	38.907.270	
e. Met onbepaalde looptijd	50209	10.141.868	
6. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar de aard van de debiteuren			
a. Vorderingen op de overheid	50210	6.369.974	6.531.844
b. Vorderingen op particulieren	50211	12.069.513	10.099.301
c. Vorderingen op ondernemingen	50212	75.247.267	71.347.644
7. Uitsplitsing van de vorderingen op cliënten naar hun aard			
a. Handelspapier (inclusief eigen accepten)	50213	135.657	
b. Vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen	50214	0	
c. Leningen tegen forfaitair lastenpercentage	50215	252.894	
d. Hypotheekleningen	50216	15.428.466	
e. Andere leningen op termijn van meer dan één jaar	50217	45.502.355	
f. Overige vorderingen	50218	32.367.381	
8. Geografische uitsplitsing van de vorderingen op cliënten			
a. Uit België	50219	58.581.329	
b. Uit het buitenland	50220	35.105.425	
9. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld			
a. Aanvankelijk geleende kapitalen	50221	0	
b. Reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen	50222	0	
c. Netto-omloop van deze leningen (a - b)	50223	0	

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost V)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10500)	63.412.948	64.672.624
1. Obligaties en effecten uitgegeven door verbonden ondernemingen	50301	35.483.034	33.079.528
2. Obligaties en effecten uitgegeven door ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	50302	0	0
3. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen	50303	0	0
4. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische publiekrechtelijke emittenten	50304	12.740.413	
b. Buitenlandse publiekrechtelijke emittenten	50305	7.788.579	
c. Belgische niet-publiekrechtelijke emittenten	50306	35.436.916	
d. Buitenlandse niet-publiekrechtelijke emittenten	50307	7.447.040	
5. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50308	18.512.301	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50309	20.904.586	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50310	44.900.647	
6. Looptijden			
a. Resterende looptijd van hoogstens één jaar	50311	3.148.312	
b. Resterende looptijd van meer dan één jaar	50312	60.264.636	
7. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50313	1.843.193	
b. Beleggingsportefeuille	50314	61.569.755	
8. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50315	5.738	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50316	22.529	
9. Voor de beleggingsportefeuille			
a. Het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde	50317	87.948	
b. Het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde	50318	501.786	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGS- PORTEFEUILLE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50323P	xxxxxxxxxxxxxxxx	61.917.621
2. Mutaties tijdens het boekjaar :	50319	(268.028)	
a. Aanschaffingen	50320	4.472.481	
b. Overdrachten	50321	4.794.510	
c. Aanpassingen met toepassing van artikel 35ter, §4 en 5 (+/-)	50322	54.001	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50323	61.649.593	
4. Overdrachten tussen portefeuilles			
a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille	50324	0	
b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille	50325	0	
c. Weerslag op het resultaat	50326	0	
5. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	5032P	xxxxxxxxxxxxxxxx	94.220
6. Mutaties tijdens het boekjaar :	50327	(14.382)	
a. Geboekt	50328	0	
b. Teruggenomen want overtollig	50329	16.871	
c. Afgeboekt	50330	(2.489)	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	50331	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50332	79.838	
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	(50314)	61.569.755	

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN (actiefpost VI)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE	(10600)	395.987	545.195
1. Geografische uitsplitsing van de effecten			
a. Belgische emittenten	50401	2.804	2.751
b. Buitenlandse emittenten	50402	393.183	542.444
2. Noteringen			
a. Boekwaarde van de genoteerde effecten	50403	0	
b. Marktwaaarde van de genoteerde effecten	50404	0	
c. Boekwaarde van de niet-genoteerde effecten	50405	395.987	
3. Uitsplitsing van de effecten naargelang ze behoren tot de			
a. Handelsportefeuille	50406	0	
b. Beleggingsportefeuille	50407	395.987	
4. Voor de handelsportefeuille			
a. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaaarde worden gewaardeerd	50408	0	
b. Het positieve verschil tussen de marktwaaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig art. 35ter, § 2, tweede lid	50409	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50414P	xxxxxxxxxxxxxxxx	856.041
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50410	(165.636)	
a. Aanschaffingen	50411	0	
b. Overdrachten	50412	45.847	
c. Andere wijzigingen (+)/(-)	50413	(119.789)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50414	690.405	
4. Overdrachten tussen portefeuilles			
a. Overdrachten van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille	50415	0	
b. Overdrachten van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille	50416	0	
c. Weerslag op het resultaat	50417	0	
5. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50423P	xxxxxxxxxxxxxxxx	310.846
6. Mutaties tijdens het boekjaar	50418	(16.428)	
a. Geboekt	50419	62.602	
b. Teruggenomen want overtollig	50420	79.030	
c. Afgeboekt	50421	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50422	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50423	294.418	
8. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	(50407)	395.987	

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. ALGEMENE OPGAVE			
1. Uitsplitsing van de financiële vaste activa volgens economische sector			
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50501	3.435.250	3.376.940
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50502	1.687.649	1.783.013
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50503	0	0
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50504	2.106.092	2.103.235
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die kredietinstelling zijn	50505	51	51
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50506	172.373	154.800
g. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die kredietinstelling zijn	50507	411.772	396.527
h. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen die geen kredietinstelling zijn	50508	100.000	100.000
i. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die kredietinstelling zijn	50509	0	0
j. Achtergestelde vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die geen kredietinstelling zijn	50510	0	0
2. Noteringen			
a. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die genoteerd zijn	50511	529.103	
b. Deelnemingen in verbonden ondernemingen die niet genoteerd zijn	50512	4.593.796	
c. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die genoteerd zijn	50513	0	
d. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat en die niet genoteerd zijn	50514	2.106.092	
e. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die genoteerd zijn	50515	157.750	
f. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren in ondernemingen die niet genoteerd zijn	50516	14.566	
g. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen	50517	496.880	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN VERBONDEN ONDERNEMINGEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50522P	xxxxxxxxxxxxxxx	5.608.073
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50518	(244.966)	
a. Aanschaffingen	50519	60.388	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50520	305.354	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50521	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50522	5.363.107	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50528P	xxxxxxxxxxxxxxx	113.023
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50523	0	
a. Geboekt	50524	0	
b. Verworven van derden	50525	0	
c. Afgeboekt	50526	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50527	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50528	113.023	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50535P	xxxxxxxxxxxxxxx	561.142
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50529	(207.912)	
a. Geboekt	50530	21.540	
b. Teruggenomen want overtollig	50531	10.590	
c. Verworven van derden	50532	0	
d. Afgeboekt	50533	218.862	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50534	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50535	353.230	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10710	5.122.900	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE DEELNEMINGEN IN ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50540P	xxxxxxxxxxxxxxxx	2.964.820
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50536	(1.074)	
a. Aanschaffingen	50537	3.360	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50538	4.434	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50539	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50540	2.963.746	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50546P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50541	0	
a. Geboekt	50542	0	
b. Verworven van derden	50543	0	
c. Afgeboekt	50544	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50545	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50546	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	861.586
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50547	(3.931)	
a. Geboekt	50548	172	
b. Teruggenomen want overtollig	50549	4.103	
c. Verworven van derden	50550	0	
d. Afgeboekt	50551	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50552	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50553	857.655	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10720	2.106.091	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ANDERE AANDELEN DIE TOT DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA BEHOREN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50558P	xxxxxxxxxxxxxxx	885.489
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50554	24.284	
a. Aanschaffingen	50555	24.423	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50556	118	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50557	(21)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50558	909.773	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50564P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50559	0	
a. Geboekt	50560	0	
b. Verworven van derden	50561	0	
c. Afgeboekt	50562	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50563	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50564	0	
7. Waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50571P	xxxxxxxxxxxxxxx	730.638
8. Mutaties tijdens het boekjaar	50565	6.710	
a. Geboekt	50566	6.710	
b. Teruggenomen want overtollig	50567	0	
c. Verworven van derden	50568	0	
d. Afgeboekt	50569	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50570	0	
9. Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50571	737.348	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	10730	172.425	

E. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP VERBONDEN ONDERNEMINGEN		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar		50579P	xxxxxxxxxxxxxxxx	411.527
2. Mutaties tijdens het boekjaar		50572	245	
a. Toevoegingen		50573	0	
b. Terugbetalingen		50574	0	
c. Geboekte waardeverminderingen		50575	0	
d. Teruggenomen waardeverminderingen		50576	0	
e. Wisselkoersverschillen	(+)/(-)	50577	0	
f. Overige	(+)/(-)	50578	245	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		50579	411.772	
4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50580	0	

F. GEDETAILLEERDE OPGAVE VAN DE BOEKWAARDE VAN DE ACHTERGESTELDE VORDERINGEN OP ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar		50588P	xxxxxxxxxxxxxxxx	100.000
2. Mutaties tijdens het boekjaar		50581	0	
a. Toevoegingen		50582	0	
b. Terugbetalingen		50583	0	
c. Geboekte waardeverminderingen		50584	0	
d. Teruggenomen waardeverminderingen		50585	0	
e. Wisselkoersverschillen	(+)/(-)	50586	0	
f. Overige	(+)/(-)	50587	0	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar		50588	100.000	
4. Gecumuleerde waardeverminderingen per einde van het boekjaar		50589	0	

VI. INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

A. DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de instelling een deelneming bezit in de zin van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992, alsmede de andere ondernemingen waarin de instelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochter	Jaar-rekening per	Munt-code	Eigen ver-mogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
AG INSURANCE Bruxelles BE 404.494.849		157.822	25,00		31/12/13	EUR	1.411.890	95.201
ALPHA (MURCIA) HOLDING B.V. Amsterdam		78.000.000	100,00		31/12/13	EUR	77.980	(9)
ALPHA CARD S.C.R.L. Watermael-Boitsfort BE 463.926.551		735.000	50,00		31/12/13	EUR	13.298	(338)
ALPHA CREDIT S.A. Bruxelles BE 445.781.316		1.146.937	100,00		31/12/13	EUR	54.338	21.605
ANTICLEE FINANCE Rillieux La Pape		3.370	15,18		30/06/11	EUR	1.584	(1.565)
ASLK-CGER SERVICES (EN LIQUIDATION) Bruxelles BE 458.523.354		100	100,00			BEF	In liquidatie	
BANCONTACT-MISTERCASH Bruxelles BE 884 499 250		5.123	20,00		31/12/13	EUR	5.171	667
BANKING FUNDING COMPANY S.A. Bruxelles BE 884.525.182		20.586	33,47		31/12/13	EUR	229	18
BBOF III INVESTORS B.V. Amsterdam		24.300	12,13		31/12/10	EUR	36.998	4.143
BEDRIJVENCENTRUM DENDERMONDE N.V. Dendermonde BE 438.558.081		500	19,61		31/12/13	EUR	1.175	6
BEDRIJVENCENTRUM REGIO AALST N.V. Erembodegem BE 428.749.502		80	13,16		31/12/13	EUR	576	(84)
BEDRIJVENCENTRUM VILVOORDE N.V. Vilvoorde BE 434.222.577		400	10,18		31/12/13	EUR	1.483	(6)
BEDRIJVENCENTRUM WAASLAND N.V. Sint-Niklaas BE 427.264.214		400	16,03		31/12/13	EUR	603	35

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochter	Jaar-rekening per	Munt-code	Eigen ver-mogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
BEDRIJVENCENTRUM ZAVENTEM N.V. Zaventem BE 426.496.726		751	24,98		31/12/13	EUR	479	41
BELGIAN MOBILE WALLET Bruxelles BE 541.659.084		4.675	33,18		31/12/13	EUR	11.000	(579)
BELGOLAISE S.A. Bruxelles BE 403.200.294	(1) (2)	449.999 119.250	100,00		31/12/13	EUR	28.760	1.110
BEM II Bruxelles BE 832.115.686		2.000	15,04		31/12/13	EUR	558	(74)
BEM-FLEMISH CONSTRUCTION AND INVESTMENT COMPANY N.V. Bruxelles BE 461.612.904		2.793	12,05		31/12/13	EUR	3.315	(478)
BGL BNP Paribas Luxembourg		13.989.568	50,00		31/12/13	EUR	5.742.072	316.553
BNP Paribas BANK POLSKA S.A. Warszawa		28.661.545	85,00		31/12/13	PLN	1.731.428	91.396
BNP Paribas FACTORING COVERAGE EUROPE HOLDING N.V. Breda		91.449	100,00		31/12/13	EUR	119.914	5.237
BNP Paribas FORTIS FACTOR NV Turnhout BE 414.392.710		93.523	99,99	0,01	31/12/13	EUR	117.501	14.365
BNP Paribas FORTIS FILM FINANCE Bruxelles BE 893.587.655		99	99,00	1,00	31/12/13	EUR	231	100
BNP Paribas FORTIS FUNDING S.A. Luxembourg		19.999	99,99	0,01	31/12/13	EUR	5.937	1.110
BNP Paribas Fortis Growth Bruxelles BE 866.161.894		22.199	100,00		31/12/13	EUR	2.150	62
BNP Paribas FORTIS IMMO CARE Bruxelles BE 871.937.750		157.749	100,00		31/12/13	EUR	839	46
BNP Paribas FORTIS PRIVATE EQUITY BELGIUM Bruxelles BE 421.883.286		557.866	100,00		31/12/13	EUR	150.962	22.921
BNP Paribas Fortis Yatirimlar Holding A.S. Istanbul		2.227.499.996	100,00		31/12/13	TRY	2.221.877	(638)
BNP Paribas INVESTMENT PARTNERS Paris		408.593	28,37	4,96	31/12/13	EUR	2.421.937	35.904
BPOST BANQUE Bruxelles BE 456.038.471		450.000	50,00		31/12/13	EUR	349.068	27.881

(1) Gewone aandelen

(2) VVPR aandelen

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaar-rekening per	Munt-code	Eigen vermo-gen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
CERTIFIMMO V S.A. Bruxelles BE 450.355.261		12.261	99,99	0,01	31/12/13	EUR	7.853	407
COMPTOIR AGRICOLE DE WALLONIE Namur BE 400.364.530		2.499	99,96	0,04	31/12/13	EUR	478	63
CREDISSIMO Seraing BE 403.977.482		124.999	100,00		31/12/13	EUR	17.573	1.086
CREDISSIMO HAINAUT S.A. Tournai BE 402.495.065		465.570	99,72		31/12/13	EUR	3.643	204
CREDIT POUR HABITATIONS SOCIALES - KREDIET VOOR SOCIALE WONINGEN Watermael-Boitsfort BE 402.204.461		70.629	77,56	5,02	31/12/13	EUR	14.011	146
CREDIT SOCIAL DE LA PROVINCE DU BRABANT WALLON Nivelles BE 400.351.068		11.013	12,10	0,31	31/12/13	EUR	4.450	(1)
DEMETRIS N.V. Groot-Bijgaarden BE 452.211.723		9.999	99,99	0,01	31/12/13	EUR	2.805	1.708
DIKODI B.V. Amsterdam		42	100,00		31/12/13	EUR	(18.988)	(498)
DOMUS FLANDRIA N.V. Antwerpen BE 436.825.642		22.500	11,22		31/12/13	EUR	15.975	1.179
ES-FINANCE Sint-Agatha-Berchem BE 430.506.289		81.999	100,00		31/12/13	EUR	47.769	3.515
ESTRO LLC Hengelo		2.088.640.903	10,76			EUR		
EUROPAY BELGIUM Bruxelles BE 434.197.536		13.618	39,79	0,29	31/12/13	EUR	1.379	94
EUROPEAN DIRECT PROPERTY MANAGEMENT S.A. Luxembourg		700	100,00		31/12/13	EUR	4.822	3.097
FB TRANSPORTATION CAPITAL LLC New York		5.000.000	100,00		31/12/12	USD	188.331	101.721
FINEST S.A. Bruxelles BE 449.082.680		14.793	99,99		31/12/13	EUR	363	586
FORTIS FUNDING LLC New York		100	100,00		31/12/12	USD	(3.059)	-
FORTIS HOLDING MALTA LTD Gzira		2.499	99,96	0,04	31/12/13	USD	442	370

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochters	Jaar-rekening per	Munt-code	Eigen ver-mo-gen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
FORTIS LEASE IBERIA SA Madrid		1.170.000	21,39	78,61	31/12/13	EUR	(18.379)	(3.834)
FSCHOLEN Sint-Joost-Ten-Node BE 825.836.125		8.925	50,00	50,00	31/12/13	EUR	17.921	70
FV HOLDING N.V. Etterbeek BE 810.422.825		17.504.600	40,00		31/12/13	EUR	9.417	(45)
GENFINANCE INTERNATIONAL S.A. Bruxelles BE 421.429.267		19.999	99,99	0,01	31/12/13	EUR	1.240	7
GUDRUN XPERT N.V. Bruxelles BE 477.315.422		5.200	26,00		31/12/13	EUR	604	(134)
HERACLES S.C. Charleroi BE 427.178.892		4.500	13,55		31/12/13	EUR	519	(90)
IMMO-BEAULIEU Bruxelles BE 450.193.133		500	25,00		16/06/14	EUR	68	128
IMMOBILIERE DISTRI-LAND N.V. Bruxelles BE 436.440.909		156	12,48		31/12/13	EUR	310	31
IMMOBILIERE SAUVENIERE S.A. Bruxelles BE 403.302.739		15.741	99,99	0,01	31/12/13	EUR	18.225	3.331
IMMOLOUNEUVE Bruxelles BE 416.030.426		1.000	50,00	50,00	31/12/13	EUR	100	143
ISABEL S.A./N.V. Bruxelles BE 455.530.509		253.322	25,33		31/12/13	EUR	17.139	4.981
LANDBOUWKANTOOR VAN VLAANDEREN N.V. Kortrijk BE 405.460.889		499	99,80	0,20	31/12/13	EUR	686	54
LE CREDIT SOCIAL DE TUBIZE S.A. Tubize BE 400.344.140		400	11,43		31/12/10	EUR	117	(125)
LE CREDIT SOCIAL ET LES PETITS PROPRIETAIRES REUNIS Châtelet BE 401.609.593		3.347	12,38		31/12/13	EUR	2.804	(35)
LE PETIT PROPRIETAIRE S.A. Woluwe-Saint-Lambert BE 403.290.366		690	11,60		31/12/13	EUR	678	(9)
MARGARET, INC. New York		500	100,00		31/12/13	USD	37.392	227

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten				Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	rechtstreeks			dochteren	Jaar-rekening per	Munt-code	Eigen vermo-gen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
MEESPIERSON PRIVATE BELGIAN OFFICES CV Bruxelles BE 870.419.996		126	99,48	0,52	31/12/13	EUR	9.239	294
MICROSTART Saint-Gilles BE 829.081.071		24.500	76,32		31/12/13	EUR	1.202	(765)
NUEVE-9 Barcelona		195.078	39,18			EUR		
ONESTO KREDIETMAATSCHAPPIJ Beringen BE 401.349.970		522	11,93		31/12/13	EUR	23.928	885
PARK DE HAAN N.V. Bruxelles BE 438.533.436		300	15,00		31/12/11	EUR	180	(29)
PSF Weyersheim		215	11,94		31/12/13	EUR	8.241	548
RASKIN IMMOBILIERE SA Heusy Verviers BE 450.678.727		450	30,00		31/12/13	EUR	150	21
RR 60 Saint-Josse-Ten-Noode BE 508.867.938		80	80,00	20,00	30/09/13	EUR	100	
S.A. Berlaymont 2000 N.V. Bruxelles BE 441.629.617		150	9,93		31/12/13	EUR	17.980	344
SHENERGY GROUP FINANCE COMPANY LIMITED Shanghai		100.000.000	10,00		31/12/13	CNY	1.367.820	210.173
Societe Belge D'Investissement International S.B.I. - Belgische Maatschappij Voor Internationale Investerings B.M.I Bruxelles BE 411.892.088		2.595	19,51		31/12/13	EUR	36.172	606
SOWO INVEST S.A. / N.V. Bruxelles BE 877.279.282		875	87,50		31/12/13	EUR	946	(71)
TOUS PROPRIETAIRES S.A. Erquennes BE 401.731.339		43.425	16,82		31/12/13	EUR	7.259	310
VIA-ZAVENTEM N.V. Bruxelles BE 892.742.765		5.100	51,00		31/12/13	EUR	107	(210)
VISA BELGIUM SRCL Bruxelles BE 435.551.972		44	24,58	1,12	30/09/13	EUR	268	10
VON ESSEN GMBH & CO. KG BANKGESELLSCHAFT Essen		1	100,00		31/12/13	EUR	151.162	30.626

B. LIJST VAN ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE INSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJK VENNOOT OF LID

De jaarrekening van elk van de ondernemingen waarvoor de instelling onbeperkt aansprakelijk is, wordt bij de voorliggende jaarrekening gevoegd en samen hiermee openbaar gemaakt, tenzij in de tweede kolom de reden wordt vermeld waarom dit niet het geval is; deze vermelding gebeurt door te verwijzen naar de van toepassing zijnde code (A, B of C) die hieronder wordt gedefinieerd.

De jaarrekening van de vermelde onderneming:

- A. wordt door deze onderneming openbaar gemaakt door neerlegging bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt door deze onderneming daadwerkelijk openbaar gemaakt in een andere lidstaat van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2009/101/EG;
- C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de instelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging.

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Eventuele code
ASLK-CGER Services, rue du Fossé-aux-loups 48, 1000 Bruxelles BE 458.523.354	

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost VIII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. OPRICHTINGSKOSTEN			
1. Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar	50705P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50701	0	
a. Nieuwe kosten van het boekjaar	50702	0	
b. Afschrijvingen	50703	0	
c. Andere (+)/(-)	50704	0	
3. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50705	0	
4. Waarvan			
a. Kosten van oprichting en kapitaalverhoging, kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten	50706	0	
b. Herstructureringskosten	50707	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. GOODWILL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50712P	xxxxxxxxxxxxxxxx	421.543
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50708	(41.056)	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50709	0	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50710	41.056	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50711	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50712	380.487	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50719P	xxxxxxxxxxxxxxxx	103.141
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50713	19.871	
a. Geboekt	50714	63.621	
b. Teruggenomen	50715	2.694	
c. Verworven van derden	50716	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50717	41.056	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50718	0	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50719	123.012	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50720	257.475	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. PROVISIES TER VERGOEDING VAN DE AANBRENG VAN VERRICHTINGEN MET HET CLIËNTEEL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50725P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50721	0	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50722	0	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50723	0	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50724	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50725	0	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50732P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50726	0	
a. Geboekt	50727	0	
b. Teruggenomen	50728	0	
c. Verworven van derden	50729	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50730	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50731	0	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50732	0	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50733	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50738P	xxxxxxxxxxxxxxxx	73.584
2. Mutaties tijdens het boekjaar	50734	1.452	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50735	2.681	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50736	1.221	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50737	(8)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50738	75.036	
4. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50745P	xxxxxxxxxxxxxxxx	62.349
5. Mutaties tijdens het boekjaar	50739	3.889	
a. Geboekt	50740	4.526	
b. Teruggenomen	50741	0	
c. Verworven van derden	50742	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50743	636	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50744	(1)	
6. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50745	66.238	
7. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50746	8.798	

VIII. STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA (actiefpost IX)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. TERREINEN EN GEBOUWEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50805P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.761.776
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50801	68.179	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50802	32.624	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50803	15.922	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50804	51.477	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50805	1.829.955	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50811P	xxxxxxxxxxxxxxx	195.975
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50806	(402)	
a. Geboekt	50807	0	
b. Verworven van derden	50808	0	
c. Afgeboekt	50809	402	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50810	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50811	195.573	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50818P	xxxxxxxxxxxxxxx	1.273.233
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50812	40.172	
a. Geboekt	50813	45.895	
b. Teruggenomen	50814	0	
c. Verworven van derden	50815	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50816	10.671	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50817	4.948	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50818	1.313.405	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50819	712.123	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
B. INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50824P	xxxxxxxxxxxxxxx	266.102
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50820	6.109	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50821	9.544	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50822	3.435	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50823	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50824	272.211	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50830P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50825	0	
a. Geboekt	50826	0	
b. Verworven van derden	50827	0	
c. Afgeboekt	50828	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50829	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50830	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50837P	xxxxxxxxxxxxxxx	213.651
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50831	16.384	
a. Geboekt	50832	19.327	
b. Teruggenomen	50833	0	
c. Verworven van derden	50834	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50835	2.653	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50836	(290)	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50837	230.035	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50838	42.176	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
C. MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50843P	xxxxxxxxxxxxxxx	202.860
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50839	6.248	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50840	7.980	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50841	1.742	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50842	10	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50843	209.108	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50849P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50844	0	
a. Geboekt	50845	0	
b. Verworven van derden	50846	0	
c. Afgeboekt	50847	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50848	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50849	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50856P	xxxxxxxxxxxxxxx	139.017
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50850	13.344	
a. Geboekt	50851	14.366	
b. Teruggenomen	50852	0	
c. Verworven van derden	50853	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50854	1.214	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50855	192	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50856	152.361	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50857	56.747	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
D. LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50862P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50858	0	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50859	0	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50860	0	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50861	0	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50862	0	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50868P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50863	0	
a. Geboekt	50864	0	
b. Verworven van derden	50865	0	
c. Afgeboekt	50866	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50867	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50868	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50875P	xxxxxxxxxxxxxxxx	0
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50869	0	
a. Geboekt	50870	0	
b. Teruggenomen	50871	0	
c. Verworven van derden	50872	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50873	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50874	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50875	0	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50876	0	
11. Waarvan			
a. Terreinen en gebouwen	50877	0	
b. Installaties, machines en uitrusting	50878	0	
c. Meubilair en rollend materieel	50879	0	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
E. OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50884P	xxxxxxxxxxxxxxx	331.443
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50880	(28.867)	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50881	6.433	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50882	22.463	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50883	(12.837)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50884	302.576	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50890P	xxxxxxxxxxxxxxx	8.821
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50885	(753)	
a. Geboekt	50886	0	
b. Verworven van derden	50887	0	
c. Afgeboekt	50888	753	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50889	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50890	8.068	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50897P	xxxxxxxxxxxxxxx	204.939
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50891	(3.596)	
a. Geboekt	50892	19.923	
b. Teruggenomen	50893	0	
c. Verworven van derden	50894	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50895	18.687	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50896	(4.832)	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50897	201.343	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50898	109.301	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
F. ACTIVA IN AANBOUW EN VOORUITBETALINGEN			
1. Aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar	50903P	xxxxxxxxxxxxxxx	74.037
2. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50899	20.867	
a. Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	50900	59.509	
b. Overdrachten en buitengebruikstellingen	50901	0	
c. Overboekingen van een post naar een andere (+)/(-)	50902	(38.642)	
3. Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	50903	94.904	
4. Meerwaarden per einde van het vorige boekjaar	50909P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
5. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50904	0	
a. Geboekt	50905	0	
b. Verworven van derden	50906	0	
c. Afgeboekt	50907	0	
d. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50908	0	
6. Meerwaarden per einde van het boekjaar	50909	0	
7. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar	50916P	xxxxxxxxxxxxxxx	0
8. Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	50910	0	
a. Geboekt	50911	0	
b. Teruggenomen	50912	0	
c. Verworven van derden	50913	0	
d. Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	50914	0	
e. Overgeboekt van een post naar een andere (+)/(-)	50915	0	
9. Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	50916	0	
10. Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	50917	94.904	

IX. OVERIGE ACTIVA (actiefpost XI)

	Boekjaar
Uitsplitsing van de post XI van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
Vooruitbetaalde premies op derivaten en Forex	905.505
Wachtrekening	1.501.684
Vorderingen op facturen	172.551
Terugvordering van belastingen	105.273
Sociale vorderingen	10.550
Overige	87.933
Vastgoed aangehouden voor verkoop	1.092
Deposito's in contanten (geld)	10.290

X. OVERLOPENDE REKENINGEN (actiefpost XII)

	Codes	Boekjaar
1. Over te dragen kosten	51001	32.892
2. Verworven opbrengsten	51002	10.183.287

X.bis HERBELEGGING VAN GESEGREGEEERDE CLIËTENGELDEN

	Codes	Boekjaar
Totaal	51003	0

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ KREDIETINSTELLINGEN (passiefpost I)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51101	4.943.554	1.947.641
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51102	0	0
3. Uitsplitsing van de niet onmiddellijk opvraagbare schulden naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	51103	6.959.764	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51104	600.704	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51105	706.023	
d. Van meer dan vijf jaar	51106	438.730	
e. Met onbepaalde looptijd	51107	0	

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN BIJ CLIËNTEN (passiefpost II)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schulden bij verbonden ondernemingen	51201	9.191.735	4.790.074
2. Schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51202	2.414.037	2.633.131
3. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar hun resterende looptijd			
a. Onmiddellijk opvraagbaar	51203	56.152.141	
b. Van hoogstens drie maanden	51204	11.081.155	
c. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51205	3.449.834	
d. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51206	5.761.347	
e. Van meer dan vijf jaar	51207	6.679.497	
f. Met onbepaalde looptijd	51208	61.632.162	
4. Uitsplitsing van de schulden bij cliënten naar de aard van de schuldeisers			
a. Schulden bij de overheid	51209	5.751.005	4.790.838
b. Schulden bij particulieren	51210	59.889.953	65.380.941
c. Schulden bij ondernemingen	51211	79.115.179	67.441.774
5. Geografische uitsplitsing van de schulden bij cliënten			
a. Uit België	51212	111.434.716	
b. Uit het buitenland	51213	33.321.420	

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN (passiefpost III)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij verbonden ondernemingen	51301	40.012	191.293
2. Schuldbewijzen die, naar weten van de instelling, schulden zijn bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51302	0	0
3. Uitsplitsing van de in schuldbewijzen belichaamde schulden naar hun resterende looptijd			
a. Van hoogstens drie maanden	51303	1.154.450	
b. Van meer dan drie maanden en hoogstens één jaar	51304	3.612.569	
c. Van meer dan één jaar en hoogstens vijf jaar	51305	3.753.200	
d. Van meer dan vijf jaar	51306	791.069	
e. Met onbepaalde looptijd	51307	0	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN (passiefpost IV)

	Codes	Boekjaar
1. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van het belastingbestuur	51401	45.473
a. Vervallen schulden	51402	0
b. Niet-vervallen schulden	51403	45.473
2. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	51404	100.397
a. Vervallen schulden	51405	0
b. Niet-vervallen schulden	51406	100.397
3. Belastingen		
a. Te betalen belastingen	51407	0
b. Geschatte belastingschulden	51408	11.690
4. Overige schulden		5.823.632
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
Schulden die voortvloeien uit de verdeling van het resultaat		185.939
Schulden - leveranciers		1.084.849
Sociale schulden		2.060.935
Herwaardering		287.747
Wachtrekeningen		1.269.745
Premies ontvangen op financiële derivaten		532.801
Overige		401.616

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN (passiefpost V)

	Codes	Boekjaar
1. Toe te rekenen kosten	51501	7.451.620
2. Over te dragen opbrengsten	51502	145.257

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN (passiefpost VI.A.3)

	Boekjaar
Uitsplitsing van de post VI.A.3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
Andere voorzieningen	74.866
Voorziening voor te betalen schadegevallen	127.688
Voorziening voor verbintenissen	81.098
Voorziening voor personeelskosten	166.715

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN (passiefpost VIII)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Achtergestelde schulden bij verbonden ondernemingen	51701	1.235.194	1.706.342
2. Achtergestelde schulden bij ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	51702	0	0

	Codes	Boekjaar
3. Kosten verbonden aan achtergestelde schulden toerekenbaar aan het boekjaar	51703	309.493

4. Voor elke achtergestelde lening, de volgende gegevens: het referentienummer, de muntcode, het bedrag van de lening in de munt van de lening, de modaliteiten voor de vergoeding, de vervaldag en, zo er geen welbepaalde vervaldag is, de modaliteiten voor de looptijd, in voorkomend geval de omstandigheden waarin de instelling deze lening vervroegd moet terugbetalen, de voorwaarden voor de achterstelling, en in voorkomend geval de voorwaarden voor de omzetting in kapitaal of in een andere passiefvorm

Referentie-nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
1	EUR	1.109.836	3m + 2,00%	19/12/2072	-
2	EUR	1.914	3m + 2,00%	19/12/2072	-
3	EUR	50.000	3,20%	17/06/2015	-
4	EUR	50.000	3,20%	11/04/2015	-
5	EUR	10.000	1,45%	1/07/2015	-
6	EUR	10.000	1,45%	1/07/2015	-
7	EUR	22.000	1,38%	29/07/2015	-
8	EUR	10.000	5,77%	6/02/2018	-
9	EUR	5.000	5,13%	6/03/2018	-
10	EUR	50.000	5,00%	20/04/2015	-
11	EUR	10.500	2,11%	29/06/2021	-
12	EUR	25.000	0,00%	18/06/2018	-
13	USD	51.552	4,12%	24/12/2016	24/12/2016
14	EUR	10.000	0,00%	2/01/2018	-
15	USD	50.936	4,73%	8/09/2015	8/09/2015
16	EUR	251.800	5,00%	5/12/2017	-
17	EUR	75.000	7,50%	27/10/2049	11/07/2018
18	EUR	149.510	6,38%	16/02/2016	-
19	EUR	25.000	3,88%	31/03/2015	-
20	EUR	50.000	4,38%	1/06/2016	-
21	EUR	50.000	4,25%	11/07/2016	-
22	EUR	50.000	4,63%	29/08/2016	-
23	EUR	49.700	4,25%	25/10/2016	-
24	EUR	49.610	4,25%	28/11/2016	-
25	EUR	49.950	4,20%	29/12/2016	-
26	EUR	49.860	4,40%	21/02/2017	-
27	EUR	49.900	4,50%	26/02/2017	-
28	EUR	49.960	4,60%	30/03/2017	-
29	EUR	49.950	4,40%	4/05/2017	-
30	EUR	74.970	4,80%	3/07/2017	-
31	EUR	49.950	5,00%	28/09/2017	-
32	EUR	30.000	6,45%	27/01/2031	-
33	USD	28.956	6m + 0,77%	31/12/2049	15/02/2021
34	EUR	22.890	6m + 1,04%	31/12/2049	21/08/2015

Referentie- nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Vergoedings- modaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
35	EUR	5.607	4,05%	1/01/2015	-
36	EUR	8.337	3,85%	1/01/2015	-
37	EUR	5.953	3,85%	1/02/2015	-
38	EUR	4.060	3,85%	1/03/2015	-
39	EUR	1.988	3,60%	1/03/2015	-
40	EUR	1.353	3,50%	1/03/2015	-
41	EUR	188	3,60%	1/04/2015	-
42	EUR	6.561	3,50%	1/04/2015	-
43	EUR	109	3,50%	1/05/2015	-
44	EUR	13.836	3,85%	1/05/2015	-
45	EUR	2.109	3,60%	1/05/2015	-
46	EUR	42	3,85%	1/06/2015	-
47	EUR	6.200	3,60%	1/06/2015	-
48	EUR	6.453	3,60%	1/07/2015	-
49	EUR	4.767	3,35%	1/07/2015	-
50	EUR	5.211	3,35%	1/08/2015	-
51	EUR	5.153	3,35%	1/09/2015	-
52	EUR	7.107	3,35%	1/10/2015	-
53	EUR	4.632	3,35%	1/11/2015	-
54	EUR	1.125	3,35%	1/12/2015	-
55	EUR	5.021	3,65%	1/12/2015	-
56	EUR	9.610	3,65%	1/01/2016	-
57	EUR	7.073	3,65%	1/02/2016	-
58	EUR	3.551	3,65%	1/03/2016	-
59	EUR	430	3,65%	1/04/2016	-
60	EUR	4.478	3,70%	1/04/2016	-
61	EUR	374	3,70%	1/05/2016	-
62	EUR	4.038	4,00%	1/05/2016	-
63	EUR	3.789	4,00%	1/06/2016	-
64	EUR	2.514	4,00%	1/07/2016	-
65	EUR	11	4,00%	1/08/2016	-
66	EUR	8.723	4,40%	1/08/2016	-
67	EUR	15.535	4,40%	1/09/2016	-
68	EUR	1.241	4,40%	1/10/2016	-
69	EUR	11.436	4,15%	1/10/2016	-
70	EUR	7.487	4,15%	1/11/2016	-
71	EUR	7.637	4,15%	1/12/2016	-
72	EUR	7.658	4,15%	1/01/2017	-
73	EUR	6.650	4,15%	1/02/2017	-
74	EUR	4.070	4,35%	1/02/2017	-
75	EUR	97	4,15%	1/03/2017	-
76	EUR	4.612	4,35%	1/03/2017	-
77	EUR	1.813	4,35%	1/04/2017	-
78	EUR	3.375	4,20%	1/04/2017	-
79	EUR	2.819	4,20%	1/05/2017	-
80	EUR	956	4,20%	1/06/2017	-
81	EUR	2.895	4,40%	1/06/2017	-
82	EUR	5	4,20%	1/07/2017	-
83	EUR	553	4,40%	1/07/2017	-
84	EUR	4.509	4,60%	1/07/2017	-
85	EUR	725	4,60%	1/08/2017	-
86	EUR	3.154	4,80%	1/08/2017	-
87	EUR	3.095	4,80%	1/09/2017	-

Referentie-nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervoegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
88	EUR	4.109	4,70%	1/09/2017	-
89	EUR	7.767	4,70%	1/10/2017	-
90	EUR	5.842	4,70%	1/11/2017	-
91	EUR	8.237	4,70%	1/12/2017	-
92	EUR	263	5,05%	1/12/2017	-
93	EUR	138	5,05%	1/12/2017	-
94	EUR	172.758	5,60%	28/12/2017	-
95	EUR	5.242	5,60%	28/12/2017	-
96	EUR	220	4,55%	1/01/2015	-
97	EUR	14.604	4,85%	1/01/2015	-
98	EUR	618	4,70%	1/01/2015	-
99	EUR	26	4,70%	1/01/2018	-
100	EUR	109	4,70%	1/01/2018	-
101	EUR	8.061	5,05%	1/01/2018	-
102	EUR	162	4,80%	1/01/2018	-
103	EUR	19.761	4,70%	1/02/2015	-
104	EUR	777	4,50%	1/02/2015	-
105	EUR	3.354	4,80%	1/02/2018	-
106	EUR	273	4,70%	1/02/2018	-
107	EUR	56	4,70%	1/03/2015	-
108	EUR	6.908	4,50%	1/03/2015	-
109	EUR	202	4,80%	1/03/2018	-
110	EUR	2.628	4,70%	1/03/2018	-
111	EUR	200.000	5,65%	26/03/2018	-
112	EUR	13.670	4,50%	1/04/2015	-
113	EUR	4.480	4,70%	1/04/2018	-
114	EUR	150.000	5,75%	30/04/2018	-
115	EUR	3.871	4,50%	1/05/2015	-
116	EUR	59	4,50%	1/05/2015	-
117	EUR	2	4,95%	1/05/2015	-
118	EUR	827	4,70%	1/05/2018	-
119	EUR	2	4,70%	1/05/2018	-
120	EUR	13	4,50%	1/06/2015	-
121	EUR	249	4,50%	1/06/2015	-
122	EUR	3.920	4,95%	1/06/2015	-
123	EUR	24	4,95%	1/06/2015	-
124	EUR	176	4,95%	1/06/2015	-
125	EUR	1.863	4,95%	1/06/2015	-
126	EUR	20	4,95%	1/06/2015	-
127	EUR	20	4,95%	1/06/2015	-
128	EUR	85	4,70%	1/06/2018	-
129	EUR	179	4,70%	1/06/2018	-
130	EUR	1.200	5,05%	1/06/2018	-
131	EUR	1	5,05%	1/06/2018	-
132	EUR	46	5,05%	1/06/2018	-
133	EUR	245	5,05%	1/06/2018	-
134	EUR	50.000	5,75%	27/06/2018	-
135	EUR	303	4,95%	1/07/2015	-
136	EUR	23	4,95%	1/07/2015	-
137	EUR	839	4,95%	1/07/2015	-
138	EUR	372	4,95%	1/07/2015	-
139	EUR	250	4,95%	1/07/2015	-
140	EUR	380	4,95%	1/07/2015	-

Referentie-nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervroegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
141	EUR	83	5,05%	1/07/2018	-
142	EUR	10	5,05%	1/07/2018	-
143	EUR	30	5,05%	1/07/2018	-
144	EUR	262	5,05%	1/07/2018	-
145	EUR	62	5,05%	1/07/2018	-
146	EUR	51	5,05%	1/07/2018	-
147	EUR	581	5,05%	1/07/2018	-
148	EUR	137	4,95%	1/08/2015	-
149	EUR	314	5,05%	1/08/2018	-
150	EUR	104	4,95%	1/09/2015	-
151	EUR	1	4,80%	1/09/2015	-
152	EUR	372	5,05%	1/09/2018	-
153	EUR	250	4,90%	1/09/2018	-
154	EUR	325	4,80%	1/10/2015	-
155	EUR	21	5,05%	1/10/2018	-
156	EUR	391	4,90%	1/10/2018	-
157	EUR	18	4,80%	1/11/2015	-
158	EUR	240	4,80%	1/11/2015	-
159	EUR	181	4,90%	1/11/2018	-
160	EUR	266	4,90%	1/11/2018	-
161	EUR	320	4,80%	1/12/2015	-
162	EUR	23	4,10%	1/12/2015	-
163	EUR	286	4,90%	1/12/2018	-
164	EUR	136	4,40%	1/12/2018	-
165	EUR	48	4,10%	1/01/2016	-
166	EUR	3	3,80%	1/01/2016	-
167	EUR	149	4,40%	1/01/2019	-
168	EUR	31	4,15%	1/01/2019	-
169	EUR	13	4,10%	1/02/2016	-
170	EUR	101	4,15%	1/02/2019	-
171	EUR	98	4,50%	1/02/2019	-
172	EUR	352	5,00%	1/03/2016	-
173	EUR	334	4,50%	1/03/2019	-
174	EUR	86	5,50%	1/03/2019	-
175	EUR	5.647	5,00%	1/04/2016	-
176	EUR	3.044	4,80%	1/04/2016	-
177	EUR	10.025	5,30%	1/04/2016	-
178	EUR	1.693	5,50%	1/04/2019	-
179	EUR	517	5,20%	1/04/2019	-
180	EUR	2.499	5,70%	1/04/2019	-
181	EUR	10	4,80%	1/05/2016	-
182	EUR	6.891	5,30%	1/05/2016	-
183	EUR	11.202	5,50%	1/05/2016	-
184	EUR	5	5,20%	1/05/2019	-
185	EUR	2.046	5,70%	1/05/2019	-
186	EUR	10.488	6,40%	1/05/2019	-
187	EUR	31.207	5,50%	1/06/2016	-
188	EUR	10.331	4,80%	1/06/2016	-
189	EUR	29.159	6,40%	1/06/2019	-
190	EUR	3.819	5,30%	1/06/2019	-
191	EUR	11.892	4,80%	1/07/2016	-
192	EUR	5.685	4,50%	1/07/2016	-
193	EUR	7.800	5,30%	1/07/2019	-

Referentie-nummer	Muntcode	Bedrag (in 000)	Vergoedingsmodaliteiten	Vervaldag	a) omstandigheden waarin de instelling vervoegd moet terugbetalen b) voorwaarden voor de achterstelling c) voorwaarden voor de omzetting in kapitaal"
194	EUR	5.501	4,90%	1/07/2019	-
195	EUR	5.273	4,50%	1/08/2016	-
196	EUR	6.908	4,35%	1/08/2016	-
197	EUR	1.423	4,35%	1/08/2016	-
198	EUR	3.672	4,90%	1/08/2019	-
199	EUR	1.884	4,75%	1/08/2019	-
200	EUR	601	4,75%	1/08/2019	-
201	EUR	36	4,35%	1/09/2016	-
202	EUR	10.291	4,35%	1/09/2016	-
203	EUR	63	4,75%	1/09/2019	-
204	EUR	6.817	4,75%	1/09/2019	-
205	EUR	150	5,05%	1/09/2019	-
206	EUR	15.743	4,35%	1/10/2016	-
207	EUR	3.242	4,25%	1/10/2016	-
208	EUR	12.046	4,75%	1/10/2019	-
209	EUR	1.042	4,65%	1/10/2019	-
210	EUR	23.959	4,25%	1/11/2016	-
211	EUR	772	4,00%	1/11/2016	-
212	EUR	9.632	4,65%	1/11/2019	-
213	EUR	230	4,40%	1/11/2019	-
214	EUR	9.674	4,00%	1/12/2016	-
215	EUR	2.517	3,90%	1/12/2016	-
216	EUR	5.034	4,40%	1/12/2019	-
217	EUR	1.661	4,30%	1/12/2019	-
218	EUR	6.665	3,90%	1/01/2017	-
219	EUR	1.917	3,70%	1/01/2017	-
220	EUR	4.404	4,30%	1/01/2020	-
221	EUR	2.548	4,20%	1/01/2020	-
222	EUR	3.532	3,70%	1/02/2017	-
223	EUR	1.483	3,60%	1/02/2017	-
224	EUR	4.271	4,20%	1/02/2020	-
225	EUR	1.287	3,60%	1/03/2017	-
226	EUR	3.777	4,20%	1/03/2020	-
227	EUR	491.500	4,25%	23/03/2021	23/03/2016
228	EUR	8.500	4,25%	23/03/2021	23/03/2016
229	EUR	1.176.900	5,76%	4/10/2017	-
230	EUR	48.100	5,76%	4/10/2017	-
231	EUR	25.000	6m + 1,30%	2/07/2018	-

XVIII. STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
A. STAAT VAN HET KAPITAAL			
1. Maatschappelijk kapitaal			
a. Geplaatst kapitaal per einde van het vorige boekjaar	20910P	xxxxxxxxxxxxxx	9.374.878
b. Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar	(20910)	9.374.878	
	Codes	Bedragen	Aantal aandelen
c. Wijzigingen tijdens het boekjaar			
d. Samenstelling van het kapitaal			
e. Soorten aandelen			
Gewone		9.374.878	483.241.153
f. Aandelen op naam	51801	xxxxxxxxxxxxxx	483.025.427
g. Aandelen aan toonder en/of gedematerialiseerde aandelen	51802	xxxxxxxxxxxxxx	215.726
	Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
2. Niet-gestort kapitaal			
a. Niet-opgevraagd kapitaal	(20920)		xxxxxxxxxxxxxx
b. Opgevraagd, niet-gestort kapitaal	51803	xxxxxxxxxxxxxx	
c. Aandeelhouders die nog moeten volstorten			
	Codes	Boekjaar	
3. Eigen aandelen			
a. Gehouden door de instelling zelf			
* Kapitaalbedrag	51804	0	
* Aantal aandelen	51805	0	
b. Gehouden door haar dochters			
* Kapitaalbedrag	51806		
* Aantal aandelen	51807		
4. Verplichtingen tot uitgifte van aandelen			
a. Als gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN			
* Bedrag van de lopende converteerbare leningen	51808		
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51809	0	
* Maximum aantal uit te geven aandelen	51810	0	
b. Als gevolg van de uitoefening van INSCHRIJVINGSRECHTEN			
* Aantal inschrijvingsrechten in omloop	51811		
* Bedrag van het te plaatsen kapitaal	51812		
* Maximum aantal uit te geven aandelen	51813		
5. Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal	51814	9.374.000	
	Codes	Boekjaar	
6. Aandelen buiten kapitaal			
a. Verdeling			
* Aantal aandelen	51815	0	
* Daaraan verbonden stemrecht	51816	0	
b. Uitsplitsing volgens de aandeelhouders			
* Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf	51817		
* Aantal aandelen gehouden door haar dochters	51818		

B. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE INSTELLING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE INSTELLING HEEFT ONTVANGEN

BNP Paribas Fortis NV houdt haar maatschappelijke zetel in 1000 Brussel, Warandeborg 3.
 Per 31 december 2014 bedroeg het geplaatste en gestort kapitaal EUR 9,374,878,367.
 BNP Paribas heeft 483,241,153 aandelen uitgeven waarvan BNP Paribas Fortis er 99,93% bezit.
 De overige aandelen 0,07% zijn verspreid over het publiek op anonieme basis.

XIX. UITSPLITSING VAN DE BALANS, INDIEN GROTER DAN 15 MILJOEN EURO, IN EURO EN VREEMDE MUNTEN

	Codes	Boekjaar
1. Totaal actief		
a. In euro	51901	162.633.071
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51902	37.361.062
2. Totaal passief		
a. In euro	51903	162.005.831
b. In vreemde munten (tegenwaarde in euro)	51904	37.988.303

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 27TER, § 1, DERDE LID

	Boekjaar
Betrokken actief- en passiefposten	

XXI. STAAT VAN DE GEWAARBORGDE SCHULDEN EN VERPLICHTINGEN

		Boekjaar
A. HYPOTHEKEN (bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt)		
1.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a.	Passiefposten	
b.	Posten buiten de balanstelling	
2.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

		Boekjaar
B. PANDEN OP HET HANDELSFONDS (bedrag van de inschrijving)		
1.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a.	Passiefposten	
b.	Posten buiten de balanstelling	
2.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

		Boekjaar
C. PANDEN OP ANDERE ACTIVA (boekwaarde van de verpande activa)		
1.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
a.	Passiefposten	
	Schulden als gevolg van mobiliseringsen en voorschotten	11.186.039
b.	Posten buiten de balanstelling	
2.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

		Boekjaar
D. ZEKERHEDEN GEVESTIGD OP TOEKOMSTIGE ACTIVA (bedrag van de betrokken activa)		
1.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van de instelling	
	a. Passiefposten	
	b. Posten buiten de balansstelling	
2.	Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden	

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO (posten buiten de balansstelling I en II)

		Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1.	Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen	52201	0	0
2.	Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52202	0	0
3.	Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van verbonden ondernemingen	52203	13.782.220	22.129.618
4.	Totaal van de verplichtingen met een potentieel kredietrisico ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	52204	35.790	

XXIII. BEDRIJFSRESULTATEN (posten I tot XV van de resultatenrekening)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong			
a. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	(40100)	4.387.533	4.339.200
* Belgische vestigingen	52301	4.310.245	4.249.330
* Buitenlandse vestigingen	52302	77.288	89.870
b. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: aandelen en andere niet-vastrentende effecten	(40310)	83.003	81.837
* Belgische vestigingen	52303	83.003	81.837
* Buitenlandse vestigingen	52304	0	0
c. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in verbonden ondernemingen	(40320)	132.050	181.878
* Belgische vestigingen	52305	101.203	153.952
* Buitenlandse vestigingen	52306	30.847	27.926
d. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	(40330)	72.317	163.047
* Belgische vestigingen	52307	72.317	163.047
* Buitenlandse vestigingen	52308	0	0
e. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten: andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	(40340)	4.639	2.530
* Belgische vestigingen	52309	4.639	2.530
* Buitenlandse vestigingen	52310	0	0
f. Ontvangen provisies	(40400)	1.386.476	1.370.689
* Belgische vestigingen	52311	1.255.296	1.266.029
* Buitenlandse vestigingen	52312	131.180	104.660
g. Winst uit financiële transacties	(40600)	349.601	225.559
* Belgische vestigingen	52313	349.601	225.478
* Buitenlandse vestigingen	52314	0	81
h. Overige bedrijfsopbrengsten	(41400)	224.157	286.135
* Belgische vestigingen	52315	205.211	276.659
* Buitenlandse vestigingen	52316	18.946	9.476
2. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister			
a. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	52317	17.756	18.446
b. Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	52318	16.443	17.315
* Directiepersoneel	52319	1.714	1.797
* Bedienden	52320	14.729	15.518
* Arbeiders	52321	0	0
* Andere	52322	0	0
c. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	52323	21.985.414	23.175.286
3. Personeelskosten			
a. Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	52324	1.069.710	1.121.819
b. Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	52325	296.199	316.383
c. Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	52326	116.486	120.515
d. Andere personeelskosten	52327	46.735	44.746
e. Ouderdoms- en overlevingspensioenen	52328	2.887	5.259
4. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
a. Toevoegingen (+)	52329	11.136	565
b. Bestedingen en terugnemingen (-)	52330	2.189	1.614

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
5. Uitsplitsing van de overige bedrijfsopbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			
a. Huuropbrengsten		9.493	11.894
b. Diverse terugvorderingen		167.863	209.242
c. Inventariskosten		6.924	5.379
d. Portkosten		8.461	14.258
e. Ontvangsten op schulden		0	16.288
f. Overige		1	280
6. Overige bedrijfskosten			
a. Bedrijfsbelastingen en -taksen	52331	242.042	209.061
b. Overige	52332	88.318	50.444
c. Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt			
7. Bedrijfsopbrengsten met betrekking tot verbonden ondernemingen	52333	1.063.518	1.813.628
8. Bedrijfskosten met betrekking tot verbonden ondernemingen	52334	347.180	1.216.942

XXIV. OPGAVE VAN DE TERMIJNVERRICHTINGEN BUITEN DE BALANSTELLING OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II BUITEN DE BALANSTELLING

	Codes	Boekjaar
A. SOORTEN VERRICHTINGEN (bedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen)		
1. Verrichtingen op effecten		
a. Termijnaankopen en -verkoppen van effecten en waardepapier	52401	2.716.270
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52402	2.716.270
2. Verrichtingen op deviezen (bedragen die moeten worden geleverd)		
a. Termijnwisselverrichtingen	52403	2.864.081
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52404	2.864.081
b. Valuta en renteswaps	52405	71.512.486
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52406	55.551.469
c. Futures op valuta	52407	
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52408	0
d. Opties op valuta	52409	8.041.072
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52410	8.041.072
e. Contracten op termijnwisselkoersen	52411	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52412	0
3. Verrichtingen op andere financiële instrumenten		
Termijnrenteverrichtingen (nominaal/notioneel refertebedrag)		
a. Renteswap-overeenkomsten	52413	358.134.664
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52414	261.199.620
b. Interest-future-verrichtingen	52415	238.122.650
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52416	238.122.650
c. Rentecontracten op termijn	52417	7.833.440
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52418	3.833.440
d. Opties op rente	52419	114.827.973
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52420	112.631.973
Andere aan- en verkopen op termijn (aankoop-/verkoopprijs overeengekomen tussen partijen)		
e. Andere optieverrichtingen	52421	1.332.127
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52422	1.332.127
f. Andere future-verrichtingen	52423	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52424	0
g. Andere termijnaankopen en -verkoppen	52425	0
* Waarvan niet als dekking bestemde verrichtingen	52426	0

		Codes	Boekjaar
B. BECIJFERING VAN DE IMPACT OP DE RESULTATEN VAN EEN DEROGATIE OP DE WAARDERINGSREGEL VAN ARTIKEL 36BIS, § 2 MET BETREKKING TOT DE TERMIJNRENTVERRICHTINGEN			
1. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het thesauriebeheer			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52427	0
b.	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52428	0
2. Termijnrenteverrichtingen in het kader van het ALM-beheer			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52429	83.986.058
b.	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52430	1.133.319
3. Niet-risicoreducerende termijnrenteverrichtingen (LOCOM)			
a.	Nominaal/notioneel refertebedrag op de afsluitingsdatum van de rekeningen	52431	0
b.	Verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (+)/(-)	52432	0

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

		Codes	Boekjaar
1.	Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52501	7.152
2.	Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen	52502	17.796
3.	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
a.	Verkoop activiteiten Frankfurt		39.687
b.	Transfer Structured Finance activiteiten		11.634
4.	Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt		
a.	Herstructureringsplan		3.149
b.	Minderwaarde op de verkoop van buitenlandse succursalen aan entiteiten van de groep BNP Paribas SA		0

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

	Codes	Boekjaar
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar	52601	17.724
a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	52602	14.173
b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	52603	0
c. Geraamde belastingssupplementen	52604	3.551
2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren	52605	(4.277)
a. Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen	52606	10.465
b. Geraamde belastingssupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd	52607	(14.742)
3. Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst		
. Niet aanvaarde uitgave		57.220
. Reserve bewegingen		(494.028)
. Meer/minderwaarden op aandelen en deelnemingen		17.244
. Bij verdrag vrijgestelde winst		(906.533)
. Overige		0
4. Invloed van de uitzonderlijke resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar		(13.351)
	Codes	Boekjaar
5. Bronnen van belastinglatenties		
a. Actieve latenties	52608	8.800.000
* Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten	52609	8.800.000
* Andere actieve latenties		
b. Passieve latenties	52610	

XXVII. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
1. In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde			
a. Aan de instelling (aftrekbaar)	52701	63.481	69.871
b. Door de instelling	52702	63.659	59.926
2. Ingehouden bedragen ten laste van derden als			
a. Bedrijfsvoorheffing	52703	323.860	350.668
b. Roerende voorheffing	52704	282.066	303.260

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

A. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

	Codes	Boekjaar
1. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa		
2. Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa		
3. Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen BNP Paribas Fortis is als verweerder betrokken bij verscheidene claims, geschillen en rechtszaken in België en in enkele rechtsgebieden in het buitenland, die zijn ontstaan tijdens de gewone bedrijfsvoering BNP Paribas Fortis en na de herstructurering van BNP Paribas (verwijzend naar zowel `Fortis SA/NV. en `Fortis NV' en momenteel 'Ageas SA/NV') eind september en begin oktober 2008. Dit wordt nader beschreven in noot 8 j. 'Voorwaardelijke activa en verplichtingen' van de Geconsolideerde Jaarrekening van BNP Paribas Fortis 2014.		
4. In voorkomend geval, beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken		
5. Pensioenen die door de instelling zelf worden gedragen: geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend	52801	0
6. Aard en zakelijk doel van regelingen buiten de balans "Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regeling voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de instelling; indien vereist moeten de financiële gevolgen van deze regelingen voor de instelling eveneens worden vermeld:"		
7. Andere niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen		

B. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de instelling:

Boekjaar

XXIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

	Codes	Boekjaar
1. Uitstaande vorderingen op deze personen	52901	4.199
a. Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen		
2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel	52902	0
a. Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen		
3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	52903	0
a. Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen		
4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon		
a. Aan bestuurders en zaakvoerders	52904	5.214
b. Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders	52905	0

B. DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

	Codes	Boekjaar
1. Bezoldiging van de commissaris(sen)	52906	1.534
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)		
a. Andere controleopdrachten	52907	468
b. Belastingadviesopdrachten	52908	0
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52909	0
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
a. Andere controleopdrachten	52910	0
b. Belastingadviesopdrachten	52911	212
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	52912	993
4. Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen		

XXX. POSITIES IN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

	Codes	Boekjaar
1. Door de instelling te ontvangen financiële instrumenten voor rekening van cliënten	53001	177.856
2. Door de instelling te leveren financiële instrumenten aan cliënten	53002	188.926
3. Door de instelling in bewaring ontvangen financiële instrumenten van cliënten	53003	103.843.741
4. Door de instelling in bewaring gegeven financiële instrumenten van cliënten	53004	105.299.355
5. Door de instelling in waarborg ontvangen financiële instrumenten van cliënten	53005	1.444.544
6. Door de instelling in waarborg gegeven financiële instrumenten van cliënten	53006	0

XXXI. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

De hieronder vermelde derivaten worden gebruikt in het kader van in dekking. De marktwaarde van de totale transactie (marktwaarde van de ingedekte verrichting en van de indekkingsverrichting) heeft geen materiële impact op het resultaat van het jaar.

	Boekjaar
SCHATTING VAN DE REËLE WAARDE VOOR ELKE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE WAARDE IN HET ECONOMISCH VERKEER, MET OPGAVE VAN DE OMVANG EN DE AARD VAN DE INSTRUMENTEN	
ALM / IRS	1.133.319
ALM/ CAP	(31.297)
(C)IRS	5.149
Overige derivaten	0

XXXII. VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**A. INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE INSTELLING**

In voorkomend geval, motivering dat aan alle voorwaarden tot vrijstelling, opgenomen in artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 is voldaan:

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt, op grond waarvan de vrijstelling is verleend:

B. INLICHTINGEN DIE MOETEN WORDEN VERSTREKT DOOR DE INSTELLING INDIEN ZIJ DOCHTERONDERNEMING OF GEMEENSCHAPPELIJKE DOCHTERONDERNEMING IS

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken):**

BNP Paribas SA - Boulevard des italiens, 16 à 75009 - Paris - France

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is:**

BANQUE NATIONALE DE FRANCE - Rue croix des petits champs, 31 à 75001 Paris - France

** Schrappen wat niet van toepassing is.*

*** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.*

C. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 133, § 6 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

	Codes	Boekjaar
D. FINANCIËLE BETREKKINGEN VAN DE GROEP WAARVAN DE INSTELLING AAN HET HOOFD STAAT IN BELGIË MET DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN): VERMELDINGEN IN TOEPASSING VAN HET ARTIKEL 134, §§ 4 EN 5 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN		
1. Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat	53201	1.534
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door de commissaris(sen)		
a. Andere controleopdrachten	53202	468
b. Belastingadviesopdrachten	53203	0
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53204	0
3. Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat	53205	2.335
4. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij deze groep door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
a. Andere controleopdrachten	53206	2
b. Belastingadviesopdrachten	53207	0
c. Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53208	983

UNCALLED AMOUNTS ON PARTICIPATIONS INTERESTS AND SHAREHOLDERS

(in implementation of Art. 29 § 1)

Rubriek schema B	Naam van de vennootschap	Niet opgevraagd bedrag
VII. A	FORTIS PRIVATE EQUITY BELGIUM	32.438
	ES-FINANCE	930
	Totaal	33.367
VII. B	CREDIT SOC. DE BRABANT WALLON	16
	CREDIT SOC.P.P. REUNIS LIB 90	4
	BEM II	375
	SOWO INVEST N.V.	73
	VIA ZAVENTEM N.V.	1
	Totaal	468
VII. C	CREDIT HYPOTH. OSCAR BRICOULT	4
	CREDIT TRAVAILLEURS LIB 50 PC	1
	LANDWAARTS SOC. WOONKR LIB 36%	80
	ONS EIGEN HUIS LIB 95 PC	1
	EIGEN HUIS - THUIS BEST	3
	UW EIGEN HUIS VLAAN. LIB 84 PC	6
	MAISON DE L'ENTREPR. LIB 25 %	15
	Totaal	110

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DIE NIET IN VOORVERMELDE AFDELING NOCH IN DE POSTEN BUITEN-BALANSTELLING WORDEN BEDOELD

C. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van het aanvullend rust- en overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden met opgave van de maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken.

I. Beknopte beschrijving van de pensioenstelsels

Binnen BNP Paribas Fortis zijn er vijf pensioenstelsels van kracht.

A. Het eerste pensioenstelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vóór 01.01.2002 en die geen statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben (categorieën ex-ASLK, ex-Generale Bank en BNP Paribas Fortis). Dit stelsel omvat :

- 1) Een basisplan van het type "vaste prestaties", dat voorziet in de verzekering van:
 - een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (60 jaar), waarbij rekening wordt gehouden met het werkelijk wettelijk pensioen van de aangeslotene;
 - een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.
 Een aanvullend plan (enkel voor categorie ex-ASLK) van het type "vaste bijdragen", met verplichte
- 2) stortingen door de aangeslotenen, dat voorziet in de verzekering van een bijkomende waarborg ouderdom en overlijden.

B. Het tweede stelsel is van toepassing op de personeelsleden die in dienst getreden zijn vanaf 01.01.2002 en die geen statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben (enkel categorie BNP Paribas Fortis). Dit stelsel, met verplichte stortingen door de aangeslotenen, is van het type "vaste bijdragen" voor de waarborg ouderdom en van het type "vaste prestaties" voor de waarborgen overlijden en wezen.

C. Het derde stelsel is van toepassing op de personeelsleden van de categorie ex-KN. Dit stelsel is van het type "vaste bijdragen" voor de waarborg ouderdom en van het type "vaste prestaties" voor de waarborgen overlijden en wezen.

D. Het vierde stelsel is van toepassing op de personeelsleden die het statuut van BNP Paribas Fortis-Directiekader hebben. Dit stelsel is van het type "vaste prestaties" en voorziet in de verzekering van :

- een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (65 jaar), waarbij het pensioenkapitaal afhankelijk is van het functieniveau;
- een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd en een waarborg wezen.

E. Het vijfde stelsel is van toepassing op alle personeelsleden, met uitzondering van deze die vóór 01.01.2012 in dienst zijn getreden en die hun aansluiting geweigerd hebben.

Dit stelsel is van het type "vaste bijdragen" en voorziet in de verzekering van :

- een waarborg ouderdom op de pensioenleeftijd (65 jaar);
- een waarborg overlijden vóór de pensioenleeftijd.

De bijdragen worden berekend als een percentage van de variabele bezoldiging, afhankelijk van de anciënniteit.

II. Beknopte beschrijving van de door de onderneming getroffen maatregelen om de daaruit voortvloeiende lasten te dekken

A. De last van het eerste pensioenstelsel is gedekt door :

- een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium en Allianz, voor de verworven rechten (m.b.t. de persoonlijke financiering) op 31.12.2001 voor de categorieën ex-Generale Bank en BNP Paribas Fortis;
 - een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance voor het verschil tussen de vaste prestaties en de verworven rechten en voor de waarborgen overlijden en wezen.
- 1) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.1) stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering (berekend als vast percentage van de bezoldigingen);
 - 2) Voor de verbintenissen met betrekking tot I.A.2) gebeurt de financiering voor de helft door de werknemers en voor de andere helft door de werkgever.

B. Voor de last van het tweede stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance. De werknemers betalen maandelijks een persoonlijke bijdrage die op hun loon wordt ingehouden. Anderzijds stort de werkgever maandelijkse dotaties in het Financieringsfonds van de groepsverzekering.

C. Voor de last van het derde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance. De werkgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie.

D. Voor de last van het vierde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AXA Belgium. De werkgever stort hiervoor maandelijks een groepsverzekeringspremie in het Financieringsfonds van de groepsverzekering, beheerd door AG Insurance.

E. Voor de last van het vijfde stelsel werd een groepsverzekering afgesloten bij AG Insurance. De werkgever stort hiervoor jaarlijks een groepsverzekeringspremie.

SOCIALE BALANS (in euro's)

Nummers van de paritaire comités die voor de instelling bevoegd zijn:

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN
WERKNEMERS DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Tijdens het boekjaar				
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	12.855	7.450	5.405
Deeltijds	1002	5.101	1.278	3.823
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	16.442	8.283	8.159
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	17.962.606	10.609.840	7.352.766
Deeltijds	1012	4.022.809	722.557	3.300.252
Totaal	1013	21.985.415	11.332.397	10.653.018
Personeelskosten				
Voltijds	1021	1.153.735.383	731.575.749	422.159.634
Deeltijds	1022	295.108.169	80.903.730	214.204.439
Totaal	1023	1.448.843.552	812.479.479	636.364.073
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	0	0	0

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Tijdens het vorige boekjaar				
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	17.316	8.830	8.486
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	23.175.286	12.086.659	11.088.627
Personeelskosten	1023	1.535.271.166	876.513.944	658.757.222
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	0	0	0

WERKNEMERS DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers	105	12.306	5.450	16.131,4
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor onbepaalde tijd	110	12.152	5.449	15.976,9
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	154	1	154,5
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	113	0	0	0,0
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	7.127	1.489	8.096,9
lager onderwijs	1200	0	0	0,0
secundair onderwijs	1201	1.295	693	1.731,0
hoger niet-universitair onderwijs	1202	3.018	494	3.351,7
universitair onderwijs	1203	2.814	302	3.014,2
Vrouwen	121	5.179	3.962	8.034,5
lager onderwijs	1210	0	0	0,0
secundair onderwijs	1211	853	1.357	1.782,5
hoger niet-universitair onderwijs	1212	2.256	1.747	3.543,8
universitair onderwijs	1213	2.070	858	2.708,2
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	1.573	135	1.661,4
Bedienden	134	10.733	5.315	14.470,0
Arbeiders	132	0	0	0,0
Andere	133	0	0	0,0

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE INSTELLING GESTELDE PERSONEN

	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Tijdens het boekjaar			
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	196	0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	310.464	0
Kosten voor de instelling	152	11 803 221	0

TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
INGETREDEN				
Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	582	11	589,1
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	441	10	447,6
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	141	1	141,5
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	213	0	0	0,0
UITGETREDEN				
Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	728	555	1.045,5
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	659	553	975,5
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	69	2	70,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312	0	0	0,0
Vervangingsovereenkomst	313	0	0	0,0
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	162	480	426,9
Werkloosheid met bedrijfstoelag	341	0	0	0,0
Afdanking	342	93	19	105,7
Andere reden	343	473	56	512,9
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de instelling	350	0	0	0,0

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	8.095	5811	8.533
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	203.498	5812	206.657
Nettokosten voor de instelling	5803	22.654.496	5813	23.880.274
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	22.330.428	58131	23.538.671
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032	324.068	58132	341.603
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	58033	0	58133	0
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	439	5831	850
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	560	5832	1.186
Nettokosten voor de onderneming	5823	38.227	5833	80.994
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841	0	5851	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842	0	5852	0
Nettokosten voor de instelling	5843	0	5853	0

Samenvatting van de grondslagen voor financiële verslaggeving voor de Niet-geconsolideerde Jaarrekening

Algemene principes

De grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis zijn opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het K.B. van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving van BNP Paribas Fortis zijn identiek aan deze van vorig jaar.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voor de meest kenmerkende elementen van de balans en de resultatenrekening worden hierna toegelicht.

Er zijn bepaalde herclassificaties gedaan met betrekking tot de jaarrekeningen van het voorgaande jaar zodat ze vergelijkbaar zijn met dit jaarverslag. Deze herclassificaties hebben een impact op de gerapporteerde cijfers in de tabellen 2.3, 5.5.5, 5.23 en 5.27.

Activa

Vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten

De vorderingen op kredietinstellingen en op cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking werd gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen en van de desbetreffende waardeverminderingen. Alle kosten in verband met de aanbreng van vorderingen worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

Indien de nominale waarde van dergelijke vorderingen verschilt van de oorspronkelijke ter beschikking gestelde gelden, wordt dit verschil pro rata temporis verwerkt als renteopbrengst of rentekost.

De overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Op dubieuze vorderingen en vorderingen met onzeker verloop worden inventariscorrecties verantwoord voor het gedeelte waarvoor geen met objectieve gegevens gestaafde zekerheid van inning bestaat. Van zodra een krediet als onzeker gerangschikt wordt, worden geen interesten meer in resultaat genomen.

De grondslagen voor financiële verslaggeving voorzien dat een intern zekerheidsfonds kan aangelegd worden met als doel welomschreven risico's te dekken die zich mogelijk in de toekomst zouden kunnen voordoen maar die bij de aanleg nog niet kunnen geïndividualiseerd worden.

Obligaties en andere vastrentende effecten Aandelen en andere niet-vastrentende effecten

Effecten of vorderingen in de vorm van verhandelbare effecten behoren tot de handelsportefeuille indien deze verworven werden met de bedoeling ze door te verkopen om redenen van hun rendement op een termijn die normaal gezien niet langer is dan zes maanden.

Effecten die deel uitmaken van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen marktwaarde indien de markt liquide is. Indien geen liquide markt bestaat, gebeurt de waardering tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of tegen marktwaarde op balansdatum indien lager.

Vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden gewaardeerd op basis van hun actuair rendement bij aankoop, waarbij het verschil tussen de aanschaffingsprijs (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) en de terugbetalingswaarde gespreid in de resultatenrekening wordt verantwoord.

De meer- of minwaarden gerealiseerd bij de verkoop van vastrentende beleggingseffecten worden onmiddellijk in resultaat verantwoord. Indien ze echter tot stand zijn gekomen in het kader van arbitrageverrichtingen, kunnen ze gespreid in resultaat worden verantwoord overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 ter § 5 van het K.B. van 23 september 1992.

Niet-vastrentende effecten die behoren tot de beleggingsportefeuille worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde (met inbegrip van alle kosten en na aftrek van de ontvangen provisies) of realisatiewaarde indien deze lager is. Alle aldus bekomen verschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Indien de kwaliteit van de debiteur een risico van niet-terugbetaling inhoudt, worden waardeverminderingen toegepast, overeenkomstig de bepalingen van toepassing bij oninbare of dubieuze vorderingen of vorderingen geïdentificeerd als risico's met onzeker verloop.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden tegen aanschaffingswaarde verantwoord. In geval van duurzame minwaarde worden waardeverminderingen aangelegd. Wanneer financiële vaste activa gefinancierd worden met vreemd vermogen dan worden ook voor de funding geen omrekeningsverschillen in resultaat verantwoord.

De bijkomende aanschaffingskosten worden onmiddellijk in de resultatenrekening verantwoord.

Oprichtingskosten en immateriële vaste activa

Kosten van eerste inrichting worden geactiveerd en lineair over vijf jaar afgeschreven.

Kosten voor kapitaalverhoging worden onmiddellijk in resultaat verantwoord.

De kosten voor uitgifte van achtergestelde leningen worden lineair afgeschreven over de looptijd van de lening. De kosten voor uitgifte van eeuwigdurende leningen worden lineair afgeschreven over vijf jaar, behalve indien de datum van eerste call vroeger valt. In dat geval loopt de afschrijving tot die datum.

Kosten voor zowel zelf ontwikkelde als bij derden aangekochte courante en specifieke software worden rechtstreeks in resultaat (algemene kosten) verantwoord. Indien voor bij derden aangekochte specifieke software vaststaat dat de economische levensduur, hoofdzakelijk bepaald door het risico op technologische verandering of als gevolg van evoluties op commercieel vlak, langer is dan één jaar, kan deze software geactiveerd en lineair afgeschreven worden in functie van de verwachte gebruiksduur met een maximum van vijf jaar.

De overige immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven over maximum 10 jaar.

De Bank maakt geen gebruik van de mogelijkheid om de bedragen betaald voor de aanbrenge door derden van cliëntenverrichtingen met een contractuele termijn van meer dan één jaar te activeren.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden verantwoord tegen aanschaffingswaarde, met inbegrip van alle bijkomende kosten en niet-terugvorderbare indirecte belastingen, verminderd met de afschrijvingen.

De afschrijvingen gebeuren op lineaire wijze over de geschatte economische levensduur.

Herwaardering is enkel mogelijk indien de waarde op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde.

Overige activa

Deze rubriek omvat onder meer actieve belastinglatenties.

Actieve latenties kunnen niet worden erkend. De NBB heeft evenwel een afwijking toegestaan aangaande de erkenning van een actieve latentie inzake herstructureringskosten, met inbegrip van deze betreffende de sociale plannen.

De som van de 'dirty' reële waarde (=inclusief opgelopen rente) van renteswaps en rente -en valutaswaps, die zijn aangegaan omwille van handelsdoeleinden, wordt gerapporteerd als een enkel bedrag. Dit bedrag wordt gerapporteerd als een actief of een verplichting afhankelijk of het nettobedrag moet ontvangen of betaald worden.

Het geherwaardeerd bedrag van de premie van handelsopties wordt gerapporteerd als een actief of een verplichting afhankelijk of het nettobedrag een bedrag is dat ontvangen of betaald moet worden.

Verplichtingen

Schulden bij kredietinstellingen en bij cliënten

Schulden aan kredietinstellingen en aan cliënten worden verantwoord voor het bedrag dat ter beschikking van de ank zijn gesteld na aftrek van de inmiddels verrichte terugbetalingen. De betaalde provisies voor de aanbreng van deposito's worden integraal ten laste genomen in het boekjaar waarin ze gemaakt zijn.

In schuldbewijzen belichaamde schulden

In schuldbewijzen belichaamde schulden met verplichte kapitalisatie worden verantwoord voor het oorspronkelijke bedrag vermeerderd met de reeds gekapitaliseerde interesten.

Overige schulden

Deze rubriek omvat onder meer alle schulden tegenover het personeel met betrekking tot bezoldigingen en de bijbehorende sociale lasten die ontstaan zijn in het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft maar pas in het volgende boekjaar betaald worden.

Derivaten: zie 'Overige activa'

Voorzieningen voor risico's en kosten

Voorzieningen voor pensioenen en gelijkaardige sociale verplichtingen worden aangelegd op basis van de Belgische wettelijke verplichtingen.

Fonds voor algemene bankrisico's

Het aanleggen van een fonds voor algemene bankrisico's gaat uit van een vaste methode, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, die stelselmatig wordt toegepast, en gebaseerd is op het gewogen krediet- en marktrisicovolume van de bankactiviteiten.

Resultatenrekening

Renteopbrengsten en rentekosten

Alle renteopbrengsten en rentekosten worden verantwoord van zodra ze verworven of verschuldigd zijn. Opbrengsten waarvan de inning onzeker of dubieus is worden in principe gereserveerd en dus niet in resultaat genomen. De renteopbrengsten bevatten ook de opbrengsten voortvloeiend uit de actuariële spreiding van het verschil tussen de aanschaffingsprijs en de terugbetalingsprijs van de vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille.

Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten

Opbrengsten van aandelen en deelnemingen worden verantwoord van zodra de Bank van de toekenning van het dividend in kennis werd gesteld.

Afgeleide producten

De resultaten op afgeleide producten worden op een verschillende manier verwerkt naargelang de aard van de verrichting.

a) Dekkingsverrichtingen

Zijn verrichtingen die een bescherming beogen tegen koers-, rentevoet- of prijsfluctuaties. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening verantwoord op symmetrische wijze met de resultaten op de gedekte bestanddelen, met als doel de weerslag geheel of gedeeltelijk te neutraliseren.

Om als dekking beschouwd te worden, dienen verrichtingen aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- Het gedekte bestanddeel of het gedekte homogene geheel moet de bank blootstellen aan een koers, rentevoet- of prijschommelingsrisico.
- De dekkingsverrichtingen dienen specifiek als zodanig te worden bestempeld bij het aangaan ervan, net als de gedekte bestanddelen.
- Er dient een voldoende correlatie te bestaan tussen de waardeschommelingen van het gedekte bestanddeel en het dekkingscontract (of van het onderliggende instrument).

Van zodra een transactie niet meer voldoet aan de voorwaarden om als dekking te worden beschouwd, dient zij te worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

b) Handelsverrichtingen

Verrichtingen in het kader van courante handelsactiviteiten die niet aan de dekkingsvoorwaarden voldoen worden tegen de marktprijs gewaardeerd, waarbij zowel de waarderingswinsten als -verliezen in de resultatenrekening worden verantwoord. Indien voor een product evenwel geen liquide markt bestaat, komen enkel de waarderingsverliezen in resultaat.

c) Voor een aantal termijnrenteverrichtingen wordt een andere waarderingsmethode toegepast, op basis van een afwijking toegestaan door de NBB, conform art. 18 van het K.B. van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen:

- verrichtingen in het kader van het thesauriebeheer met een initiële looptijd van maximum 1 jaar
- verrichtingen in het kader van balans- en buitenbalansverrichtingen met renterisicoreducerend karakter en als dusdanig ook gedocumenteerd
- verrichtingen afgesloten in het kader van strategische ALM-verrichtingen in euro of een munt die tot de Europese Muntunie behoort.

Voor deze drie categorieën worden de resultaten op proratabasis in resultaat genomen.

- verrichtingen in het kader van een globaal beheer zonder renterisicoreducerend karakter : voor deze verrichtingen gaat de inresultaatname op proratabasis gepaard met het verantwoord van eventuele verliezen uit de waardering tegen marktwaarde.

Specifieke regels

Vreemde valuta

Voor de waardering van de vreemde munten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen monetaire en niet-monetaire posten.

Monetaire posten zijn de activa, verplichtingen, inclusief de overlopende rekeningen, de rechten en verplichtingen die betrekking hebben op een bepaald bedrag in vreemde munt, evenals de aandelen en andere niet-vastrentende effecten in de handelsportefeuille. De monetaire posten worden omgerekend op basis van de middenkoers tussen de representatieve aan- en verkoopkoers op de contantmarkt op balansdatum. Bestanddelen die, gezien hun aard, worden afgewikkeld tegen specifieke koersen, worden omgerekend tegen de specifieke middenkoers. De eruit voortvloeiende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord (behalve koerswinsten op vreemde valuta waarvoor er geen liquide markt bestaat).

De materiële, immateriële en financiële vaste activa worden als niet-monetaire posten beschouwd en verantwoord tegen de aanschaffingswaarde berekend op basis van de wisselkoers bij aanschaf. Wanneer niet-monetaire bestanddelen met wisselrisico blijvend gefinancierd worden met ontleningen in de overeenstemmende munt, worden de omrekeningsverschillen op de ontleningen niet in resultaat verantwoord.

Kosten en opbrengsten in vreemde valuta worden in de resultatenrekening verantwoord voor hun tegenwaarde in euro, berekend op basis van de contantwisselkoers op het tijdstip van hun erkenning als kost en opbrengst.

Saldering

Saldering tussen activa en verplichtingen en tussen opbrengsten en uitgaven gebeurt conform het K.B. van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

Verlag van het college van erkende commissarissen

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP BNP PARIBAS FORTIS NV OVER DE NIET GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2014

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de niet geconsolideerde Jaarrekening ("de Jaarrekening") voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, zoals hieronder gedefinieerd, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. De Jaarrekening bevat de balans op 31 december 2014, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum, alsmede een overzicht van de waarderingsregels en andere toelichtingen.

Verslag over de Jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Jaarrekening van BNP Paribas Fortis NV ("de Vennootschap") voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel met een balanstotaal van EUR 199.994.133 (000) en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR 1.335.934 (000).

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de Jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden uitgevoerd (International Standards on Auditing – ISA's). Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de Vennootschap in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de Jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Jaarrekening als geheel.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel, geeft de Jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap op 31 december 2014 evenals van haar resultaten voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde lopende juridische geschillen

Zonder afbreuk te doen aan ons oordeel, vestigen wij de aandacht op de toelichting XXVIII A 3 bij de Jaarrekening op 31 december 2014 inzake belangrijke hangende geschillen, waarin is uiteengezet dat als gevolg van de gebeurtenissen van 2008 die de Fortis groep, waartoe de Vennootschap behoorde, hebben getroffen, een aantal eisers juridische procedures hebben geïnitieerd tegen de voormalige Fortis groep, de Vennootschap en/of bepaalde leden van de raad van bestuur en management. Het uiteindelijk resultaat van deze procedures en de mogelijke gevolgen voor de Vennootschap en zijn Bestuurders kunnen momenteel niet worden bepaald. Bijgevolg werden tot op heden geen voorzieningen opgenomen in de Jaarrekening.

Verslag betreffende overige door de wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de Vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de Jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de Jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- Zoals aangegeven in het verslag van de raad van bestuur van 20 maart 2014, heeft de raad van bestuur de vergoeding voor het werkjaar 2013 van het directiecomité formeel goedgekeurd. Tijdens de vergadering werd beroep gedaan op artikel 523 van het Wetboek van vennootschappen ten gevolge van een belangenconflict met de uitvoerende bestuurders. Wij begrijpen dat deze niet hebben deelgenomen aan de beslissing noch aan de beraadslaging van de raad van bestuur. De financiële gevolgen van deze beslissing werden op gepaste wijze vermeld in de sectie 'Informatie met betrekking tot Artikel 523 van het wetboek van vennootschappen' van het Jaarverslag (Niet-geconsolideerd).

- Zoals aangegeven heeft de raad van bestuur op 10 juli 2014 (a) beslist om schadeloosstelling door de Vennootschap te verlenen aan de bestuurder D. Beauvois voor de aansprakelijkheid die hij loopt in alle gevallen waarin hij te goeder trouw en op een manier die in het belang van de Vennootschap is, heeft gehandeld, behoudens wanneer de aansprakelijkheid het gevolg zou zijn van bedrog of opzettelijke fout of behoudens wanneer de aansprakelijkheid zou worden gedekt door een verzekeringspolis en (b) het artikel 523 van het Vennootschapswetboek toegepast ten gevolge van een belangenconflict. Gezien het belangenconflict van de eerder vermelde bestuurder, begrijpen wij dat deze niet heeft deelgenomen aan de beslissing noch aan de beraadslaging van de raad van bestuur. Rekening houdend met het feit dat de vergoeding van de schadeloosstelling van D. Beauvois onbeperkt is en afhankelijk is van het zich voordoen van toekomstige evenementen verkeren wij in de onmogelijkheid om de eventuele financiële gevolgen van een dergelijke beslissing op de financiële toestand van de Vennootschap in te schatten.

Brussel, 31 maart 2015

Het College van Commissarissen

PwC Bedrijfsrevisoren bcvba

Vertegenwoordigd door

R. Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Deloitte Bedrijfsrevisoren bv ovv cvba

Vertegenwoordigd door

Ph. Maeyaert
Bedrijfsrevisor

F. Verhaegen
Bedrijfsrevisor

Overige informatie

Uiterste koersen per maand van het aandeel BNP Paribas Fortis op de wekelijkse veilingen in 2014

De hoogste en laagste koersen per maand van het BNP Paribas Fortis aandeel op de wekelijkse veilingen op Euronext Brussel in 2014 waren als volgt (in EUR):

Maand	Laagste	Hoogste
Januari	21,96	24,40
Februari	21,50	24,30
Maart	22,90	23,40
April	23,30	25,50
Mei	23,25	24,80
Juni	22,60	25,10
Juli	19,35	23,85
Augustus	21,29	24,00
September	24,20	25,60
Oktober	22,86	24,20
November	24,10	24,60
December	24,60	24,60

Externe functies uitgeoefend door de bestuurders en effectieve leiders, waarvan de openbaarmaking wettelijk verplicht is

Conform het reglement van de Nationale Bank van België (NBB) van 6 december 2011 met betrekking tot de uitoefening van externe functies door leiders van gereguleerde ondernemingen, heeft de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis 'Interne regels betreffende de uitoefening van externe functies door de bestuurders en effectieve leiders van BNP Paribas Fortis NV' ingevoerd.

Die regels bepalen onder meer dat bepaalde externe functies die door de bestuurders en effectieve leiders van BNP Paribas Fortis worden uitgeoefend in het jaarverslag moeten worden vermeld.

Onder 'effectieve leiders' worden de leden van het Directiecomité verstaan alsook de personen van wie de functie hiërarchisch net onder dit comité ligt, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland.

Met 'externe functies' - dit zijn vooral mandaten in vennootschappen - die het voorwerp van een vermelding uitmaken, worden de functies bedoeld die elders worden uitgeoefend dan in patrimoniumvennootschappen, beheersvennootschappen, instellingen voor collectieve belegging of vennootschappen waarmee BNP Paribas Fortis nauwe banden heeft in een groepscontext.

Voornaam, naam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten	Notering
Herman DAEMS (Voorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Domo Investment Group NV	Chemische industrie (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Uitgeverij Lannoo NV	Uitgeverij (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Crossbow BVBA)	-
- Unibreda NV	Verzekeringen (Voorzitter van de Raad van Bestuur - Onafhankelijk Bestuurder)	-
- Vanbreda Risk and Benefits NV	Verzekeringen (Bestuurder)	-
François VILLEROY de GALHAU (Ondervoorzitter van de Raad van Bestuur)		
- Bayard Presse S.A.	Media (Lid van de Raad van Toezicht)	-
- Villeroy & Boch Group AG	Interieur & Decoratie (Lid van de Raad van Toezicht)	-
Max JADOT (Voorzitter van het Directiecomité)		
- Bekaert NV	Staalindustrie (Bestuurder)	Euronext Brussel
Filip DIERCKX (Ondervoorzitter van het Directiecomité)		
- Hazelheartwood SCRL/CVBA	Administratieve diensten (Bestuurder)	-
- IVD NV	Administratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- SD Diensten NV	Opleidings- en beheerdiensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- SD Worx for Society CVBA	Beheer- en administratieve diensten (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
Jean-Laurent BONNAFÉ (Bestuurder)		
- Carrefour S.A.	Distributie (Bestuurder)	Euronext Parijs

Voornaam, naam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten	Notering
Dirk BOOGMANS (Bestuurder)		
- AIB Vinçotte International NV	Inspectie-, controle & certificatiediensten (Bestuurder & Voorzitter van het Auditcomité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- ASAP.be NV	Human Resources (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Caesar Real Estate Fund NV	Beleggingen in Vastgoed (Voorzitter van de Raad van Bestuur als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Collibra NV	Softwarebedrijf (Bestuurder als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- GIMV NV	Investeringsmaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- Induss NV	Energie (Bestuurder, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- P & V Verzekeringen CVBA	Verzekeringen (Bestuurder & Voorzitter van het Audit- & Riskcomité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- THV Noriant	Industriële Bouw (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Vivium NV	Verzekeringen (Bestuurder & Voorzitter van het Audit & Risk Comité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
- Vinçotte International NV	Inspectie-, controle & certificatiediensten (Bestuurder & Voorzitter van het Auditcomité, als vaste vertegenwoordiger van DAB Management)	-
Antoinette d'ASPREMONT LYNDEN (Bestuurder)		
- Groep Brussel Lambert NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
Sophie DUTORDOIR (Bestuurder)		
- Bpost NV	Postdiensten (Onafhankelijk Bestuurder, Lid van het Auditcomité, het Remuneratie & Nominatie comité, & lid van de speciale Raad van Onafhankelijke Bestuurders)	Euronext Brussel
- Poppela BVBA	Food (Zaakvoerder)	-
- Valeo NV	Toeleverancier auto onderdelen (Bestuurder & Lid van het strategisch comité)	-

Voornaam, naam (Functie) Vennootschap (Zetel)	Activiteiten	Notering
Jean STEPHENNE		
(Bestuurder)		
- BePharbel NV	Farmaceutische industrie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- BESIX Group NV	Bouw (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Innosté NV)	-
- Groep Brussel Lambert NV	Portefeuillemaatschappij (Bestuurder)	Euronext Brussel
- Nanocyl NV	Chemie (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- OncoDNA NV	Farmaceutische industrie (Bestuurder)	-
- Tigenix NV	Farmaceutische industrie (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Innosté NV)	Euronext Brussel
- Theravectys NV	Biotechnology (Bestuurder)	-
- Ronveaux NV	Bouw (Bestuurder)	-
- Vesalius Biocapital I SICAR (Luxemburg)	Risicokapitaal (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
- Vesalius Biocapital II SICAR (Luxemburg)	Risicokapitaal (Voorzitter van de Raad van Bestuur)	-
Luc HAEGEMANS		
(Lid van het uitvoerend bestuur)		
- Fainfood NV	Voedingssector (Bestuurder)	-
- Marmo Group NV	Voedingssector (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Fainfood NV)	-
- Marmo NV	Voedingssector (Voorzitter van de Raad van Bestuur, als vaste vertegenwoordiger van Fainfood NV)	-
- Brussels Airport Company NV	Transport (Bestuurder & Lid van het Auditcomité)	-
Aymar de LIEDEKERKE BEAUFORT		
(Germany)		
- Emifor Ste	(Vereffenaar)	-

Begrippenlijst

Achtergestelde schuld (lening)

Een lening (of effect) dat lager staat in de rangorde van schulden die aanspraak kunnen maken op activa en inkomsten.

Actieve markt

Een markt waar homogene goederen worden verhandeld tussen op elk moment bereidwillige kopers en verkopers en waar de prijzen beschikbaar zijn voor het publiek.

Afwikkelingsdatum

Datum waarop een actief aan of door een entiteit wordt geleverd.

Basispunt (bp)

Eén honderdste van een procent (0,01%).

Basel 2.5

Vanaf Q4 2011 moeten de Europese banken ook voldoen aan Basel 2.5, een geheel van prudentiële maatregelen gepubliceerd door het Basel-comité in juli 2009, om te beantwoorden aan de lessen getrokken uit de financiële crisis. Basel 2.5 wil het Basel 2-kader verbeteren op twee belangrijke gebieden: handelsboek en effectisering, door de invoering van een stressed VaR, een incrementele risicokapitaallast voor specifieke risico's, een 'bankboek'-kapitaalslast voor effectiseringsposities aangehouden in het handelsboek en een hogere kapitaalslast voor hereffectiseringen.

Besloten derivaat (in een contract)

Een component van een hybride (samengesteld) instrument dat tevens een niet-afgeleid basiscontract omvat. Het basiscontract kan een obligatie of aandeel, een lease-overeenkomst, een verzekeringscontract of een aan- of verkoopcontract zijn.

Cash flow hedge

Een afdekking van het risico op schommelingen in de kasstromen van een actief of een verplichting of van een verwachte toekomstige transactie en die voortkomen uit variabele koersen of prijzen.

Clearing

De administratieve vereffening van effecten, futures en opties via een verrekeningsagentschap en de eraan verbonden financiële instellingen (clearing members).

Commercial mortgage-backed security (CMBS)

Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheeken op commercieel vastgoed zoals winkels, kantoorgebouwen, hotels, scholen, industriële gebouwen en andere commerciële sites.

Consolidatiekring

De wettelijke en prudentiële consolidatiekring van BNP Paribas Fortis NV

Contantewaardeberekening (Discounted cash flow method)

Een waarderingsmethode waarbij de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd worden tegen een rentevoet die de tijdswaarde van het geld uitdrukt alsook een risicopremie die een weerspiegeling vormt van de extra opbrengst die beleggers verlangen om het risico te compenseren op lagere kasstromen dan verwacht.

Credit Default Swap (CDS)

Een kredietderivaat tussen twee partijen. De koper van een credit default swap ontvangt kredietbescherming, terwijl de verkoper van een CDS de kredietwaardigheid van een onderliggend financieel instrument garandeert.

Credit spread

Het renteverskil tussen een risicovrije rentevoet of referentierentevoet (met name overheidsobligaties) en bedrijfsobligaties of -kredieten.

Deelneming

Een entiteit waarin BNP Paribas Fortis NV invloed van betekenis heeft en die geen dochteronderneming of belang in een joint venture is.

Derivaat

Een financieel instrument (op of buiten beurs verhandeld) waarvan de koers direct afhangt ('afgeleid is van') de waarde van een of meer onderliggende waarden, bijvoorbeeld aandelenindexen, schuldpapier, goederenprijzen, andere afgeleide instrumenten, een andere overeengekomen prijsindex of regeling.

Dochteronderneming

Dochterondernemingen zijn die ondernemingen waarin BNP Paribas Fortis NV, direct of indirect, het financiële en operationele beleid kan sturen teneinde voordelen uit deze activiteiten te verwerven ('zeggenschap').

Duration

Een algemene maat van de sensitiviteit van de prijs (de waarde van het hoofdbedrag) van een vastrentend instrument, uitgedrukt als een veranderingspercentage met 100 basispunten verandering in opbrengst. In de berekening van 'duration van eigen vermogen' refereert het begrip eveneens naar de gewogen gemiddelde timing van kasstromen van een portefeuille van activa of verplichtingen. Het wordt berekend op basis van netto contante waarde van de kasstromen (hoofdbedrag en rente).

Earnings at Risk

Een maat voor de sensitiviteit van toekomstig netto-inkomen aan hypothetische ongunstige veranderingen in rentevoeten of aandelenprijzen. Earnings at Risk schat de impact in van stress tests op het netto-inkomen voor belastingen. EaR vertegenwoordigt een mogelijke afwijking van verwachte inkomen voor belastingen bij een ongunstige gebeurtenis over de komende 12 maanden binnen een gekozen betrouwbaarheidsinterval. EaR dekt zowel de totstandbrenging van een verlies als het er niet in slagen om opbrengsten te maken.

Effectenleentransacties

Een lening van een effect van de ene partij aan de andere, die op zijn beurt het effect dient terug te bezorgen op de eindvervaldag van de transactie. Een dergelijke lening is veelal gewaarborgd. Dit type van transacties geeft aan de eigenaar van het effect de mogelijkheid om een bijkomend rendement te behalen.

Factoring

Een vorm van bedrijfsfinanciering waarbij een bedrijf uitstaande vorderingen tegen een vergoeding overdraagt aan een factoringmaatschappij die de debiteurenadministratie, risicodekking en financiering van vorderingen voor haar rekening neemt.

Financiële lease

Een leaseovereenkomst die vrijwel alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en beloningen overdraagt. De eigendom kan uiteindelijk wel of niet worden overgedragen.

Geamortiseerde kostprijs

Bedrag waarvoor het financieel actief of de financiële verplichting bij de eerste opname in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde geaccumuleerde afschrijving van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag, en verminderd met eventuele afboekingen wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Gecontroleerde perimeter

De wettelijke en prudentiële geconsolideerde perimeter van BNP Paribas Fortis NV

Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het positieve verschil tussen enerzijds de reële waarde van de activa, verplichtingen en uitgegeven eigenvermogensinstrumenten, en anderzijds het belang van BNP Paribas Fortis NV in de reële waarde van de activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen.

Hedge accounting

Verantwoording van de compenserende effecten van veranderingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument en de reële waarde van het afgedekte instrument in de resultatenrekening van dezelfde periode.

IFRS

Afkorting voor International Financial Reporting Standards (voorheen International Accounting Standards (IAS)). De standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen vanaf 1 januari 2005 voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie, die de jaarcijfers beter vergelijkbaar maken en beter inzicht in de financiële positie en resultaten verschaffen.

Immaterieel vast actief

Een identificeerbaar, niet-monetair actief zonder fysieke vorm dat slechts verantwoord wordt op de balans als het toekomstige economische voordelen genereert en de kost van het actief op een betrouwbare manier kan gemeten worden.

Joint venture

Een strategische samenwerking tussen twee of meer partijen, die vermogen en kennis inbrengen maar anderszins onafhankelijk blijven opereren.

Kans op wanbetaling (PD)

De kans dat een wederpartij over een periode van een jaar in gebreke blijft. PD is een parameter gebruikt in de berekening van het verwachte verlies (EL).

Kernkapitaal

Totaal beschikbaar kapitaal op groepsniveau (gebaseerd op de bancaire definitie van Tier 1 kapitaal).

Kern Tier-1 kapitaal

De verplichtingen componenten die erkend worden als Tier-1 kapitaal onder het reglement op het eigen vermogen van de kredietinstellingen, na aftrek van innovatieve hybride leningen.

Kredietwaarde-aanpassing

Aanpassing aan de waarde van de portfolio aangehouden voor handelsdoeleinden om rekening te houden met het tegenpartijrisico.

Macro hedge

Een afdekking van een specifiek risico voor een portefeuille van tegoeden of activa.

Nde-to-default credit derivatives

Kredietderivaten die enkel kredietbescherming bieden voor de n^{de} van de posities die in gebreke blijven in een groep van referentieposities.

Netto investeringshedge

Een afdekking van het financieel risico van een netto investering in een buitenlandse entiteit door een transactie met een compenserend risicoprofiel af te sluiten.

Notioneel bedrag

Een uitdrukking van een aantal eenheden van een valuta, een financieel instrument, een bepaald volume of gewicht dat gespecificeerd wordt in een transactie met derivaten.

Operationele lease

Een overeenkomst die het gebruik van een goed toelaat tegen periodieke betalingen, maar geen overdracht inhoudt van een eigendomstitel. Het financiële risico blijft bij de schuldeiser of leasinggever.

Optie

Het recht, maar niet de verplichting, om een effect gedurende een bepaalde periode of op een bepaalde datum tegen een bepaalde prijs te kopen (calloptie) of verkopen (putoptie).

Personeelsvoordelen

Het geheel van niet-verplichte verzekeringen en andere voorzieningen die werknemers, inclusief hun salaris, ontvangen in ruil voor door hen verrichte diensten

Private equity

Effecten van bedrijven die niet aan een beurs zijn genoteerd. De verkoop van private equity is aan strenge regels gebonden. Omdat een markt ontbreekt moet een belegger zelf een koper vinden als hij zijn aandeel in een dergelijk bedrijf wil verkopen.

Reële waarde (fair value)

Het bedrag waarvoor een actief (verplichting) kan worden verkregen (aangegaan) of verkocht (vereffend) in een markt-conforme ('at arm's length') transactie, tussen bewuste en bereidwillige partijen.

Reële-waardeafdekking (Fair value hedge)

Een afdekking om de risicopositie te beperken aan schommelingen in de reële waarde van een actief, een verplichting, of een vaststaande verbintenis. De schommeling van de reële waarde is verbinden aan een specifiek risico en heeft een invloed op de gerapporteerde nettowinst.

Residential mortgage-backed security (RMBS)

Een type obligatie die gedekt wordt door hypotheek op residentieel vastgoed in plaats van door hypotheek op commercieel vastgoed.

Risicopositie bij in gebreke blijven (EAD)

Risicopositie bij ingebreke blijven geeft een schatting van het bedrag waaraan de Bank blootstaat in het geval dat een lener in gebreke blijft. EAD is een van de parameters nodig om het verwachte verlies (EL) te berekenen.

Schuldbewijs gedekt door activa (ABS)

Een obligatie of een effect dat gewaarborgd wordt door activa. Het begrip 'ABS' wordt over het algemeen gebruikt om te verwijzen naar effecten waarbij de onderliggende garantie bestaat uit activa, die niet bestaan uit residentiële eerste hypotheek, zoals kredietkaarten en 'home equity'-leningen, leases of commerciële hypotheek.

Schuldbewijs gedekt door leningen (CLO)

Een vorm van securitisatie waarbij de betalingen van meerdere middelgrote en grote commerciële leningen worden gebundeld en worden doorgegeven aan verschillende klassen van eigenaars opgedeeld in verschillende tranches.

Schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO)

Een type activa gedekt door effecten en gestructureerde kredietproducten dat resulteert in een risicopositie in een portefeuille van vastrentende activa en het kredietrisico verdeelt over meerdere tranches met elk een verschillende credit rating. CDO kunnen schuldbewijzen gedekt door leningen (CLO), schuldbewijzen gedekt door obligaties (CBO) en schuldbewijzen gedekt door synthetische obligaties (CSO) omvatten.

Schuldvernieuwing

Schuldvernieuwing is het principe waarbij enerzijds (a) een uit te voeren verplichting vervangen wordt door een nieuwe verplichting of (b) een partij van de overeenkomst vervangen wordt door een andere nieuwe partij.

Synthetische schuldbewijzen

Een schuldbewijs gedekt door schuldinstrumenten (CDO) waarin de onderliggende kredietrisicopositie genomen wordt door een credit default swap aan te gaan in plaats van door het kopen van werkelijke financiële activa.

Terugkoopovereenkomst

De verkoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt aan een bepaalde prijs om het terug te aan te kopen op een vastgelegde datum en tegen een andere bepaalde prijs.

Terugverkoopovereenkomst

De aankoop van een effect waaraan een overeenkomst gekoppeld wordt om het terug te verkopen op een vastgelegde datum en tegen een hogere prijs.

Tier 1-kapitaal

Kernkapitaal van een bank uitgedrukt als percentage van het risicogewogen balanstotaal.

Transactiedatum

De datum waarop BNP Paribas Fortis NV toetreedt tot de contractuele bepalingen van het instrument.

VaR

Afkorting van Value at Risk: een techniek op basis van de statistische analyse van historische marktontwikkelingen en fluctuaties. De VaR bepaalt de kans dat het verlies op een portefeuille een bepaald bedrag zal overschrijden. Voor de bepaling van de marktrisico's gerelateerd aan haar marktzaalactiviteiten, berekent BNP Paribas Fortis NV een VaR gebruik makend van een 99% betrouwbaarheidsinterval over een horizon van 1 dag. Deze kalibratie heeft tot doel het risico van tradingactiviteiten te reflecteren onder normale liquiditeitsomstandigheden.

Vastgoedbelegging

Vastgoed dat wordt aangehouden omwille van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde.

Verlies bij wanbetaling (LGD)

Het verlies bij wanbetaling is het gemiddelde verlies bij het in gebreke blijven van de tegenpartij. LGD is een parameter nodig voor de berekening van het verwachte verlies (EL).

Verwachte verlies (EL)

Het verwachte verlies is het verwachte jaarlijks niveau van kredietverliezen binnen een economische cyclus. De werkelijke verliezen voor een bepaald jaar zullen afwijken van het verwachte verlies, maar het verwachte verlies is het bedrag dat BNP Paribas Fortis NV gemiddeld mag verwachten te verliezen binnen een economische cyclus. Het verwachte verlies dient eerder te worden beschouwd als een kost van bedrijfsvoering dan als een risico op zichzelf. Het verwachte verlies wordt als volgt berekend: $EL = EAD \times PD \times LGD$.

Voorziening

Een verplichting van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip. Voorzieningen worden opgenomen als verplichtingen wanneer het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om deze verplichtingen af te wikkelen en in de veronderstelling er dat een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Volatiliteitsswap

Een volatiliteitsswap is een termijncontract dat investeerders toelaat om de toekomstige volatiliteit van een specifiek onderliggend te verhandelen.

Waardevermindering

Het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. In dergelijke gevallen zal de boekwaarde via de resultatenrekening teruggebracht worden tot zijn reële waarde.

Afkortingen

2OPC	Oversight of Operational Permanent Control	CRR/	Capital Requirements Regulation/Capital
ABS	Asset-backed Security	CRD IV	Requirements Directive IV
ACPR	Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution	CSO	Collateralised Swap Obligation
AFS	Available for Sale	CSR	Corporate Social Responsibility
AIRBA	Advanced Internal Ratings Based Approach	CTBE	Corporate and Transaction Banking Europe
ALCO	Assets and Liabilities Committee	CVA	Credit Value Adjustment
ALM	Asset and Liability Management	DDM	Discounted Dividend Model
AMA	Advanced Measurement Approach	EAD	Exposure at Default
AQR	Asset Quality Review	EaR	Earnings at Risk
ARCC	Audit, Risk and Compliance Committee	EBA	European Banking Authority
AT1	Additional Tier 1	ECB	European Central Bank
BGL	Banque Générale du Luxembourg	EL	Expected Loss
BNPP IP	BNP Paribas Investment Partners	Euribor	Euro Interbank Offered Rate
BPLS	BNP Paribas Leasing Solutions	FCF	Fortis Commercial Finance
CASHES	Convertible and Subordinated Hybrid Equity-linked Securities	FV	Fair Value
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen	FVA	Funding Value Adjustment
CCF	Credit Conversion Factor	FX	Foreign Exchange
CCP	Central Counterparty	GC	Group Compliance
CDS	Credit Default Swap	GDP	Gross Domestic Product
CDO	Collateralised Debt Obligation	GNRC	Governance, Nomination and Remuneration Committee
CET1	Common Equity Tier 1	GRM	Group Risk Management
CGU	Cash-generating Unit	GWWR	General Wrong Way Risk
CIB	BNP Paribas Fortis NV Corporate and Investment Banking	HTM	Held to Maturity
CLO	Collateralised Loan Obligation	IAS	International Accounting Standards
CMBS	Commercial Mortgage-backed Security	IASB	International Accounting Standards Board
CMRC	Capital Markets Risk Committee	ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process
CMS	Constant Maturity Swap	ICC	Internal Control Committee
CODM	Chief Operating Decision Maker	IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
CPBB	Corporate & Public Banking Belgium	IFRS	International Financial Reporting Standards
CRM	Central Risk Management	IRBA	Internal Ratings Based Approach
CRO	Chief Risk Officer	IRC	Incremental Risk Change
		ISDA	International Swaps and Derivatives Association
		KPI	Key Performance Indicator

LGD	Loss Given Default
MBS	Mortgage-backed Security
MCS	Mandatory Convertible Securities
MtM	Mark to Market
M&A	Mergers & Acquisitions
NBB	Nationale Bank van België
NPV	Net Present Value
OCA	Own Credit Value Adjustment
OCI	Other Comprehensive Income
OFS	One Financial System
OMT	Outright Monetary Transactions
OTC	Over the Counter
PD	Probability of Default
PFC	Product and Financial Control Committee
PFE	Potential Future Exposures
P/L	Profit or Loss
Risk-IM	Risk - Investment & Markets
RMBS	Residential Mortgage-backed Securities
RPB	Retail & Private Banking
RPN	Relative Performance Note
RWA	Risk Weighted Assets
SCI	Structured Credit Instruments
SME	Small and Medium-sized Enterprises
SPE	Special Purpose Entity
SPV	Special Purpose Vehicle
SRI	Socially Responsible Investment
SSM	Single Supervisory Mechanism
STSC	Stress Testing Steering Committee
SVaR	Stressed Value at Risk
SWWR	Specific Wrong Way Risk
TEB	Türk Ekonomi Bankası
USTA	Unrated Standardised Approach
VaR	Value at Risk
VRC	Valuation Review Committee
V&RC	Valuation and Risk Control

